

Ініціатива прозорості
видобувних галузей

ЗВІТ ІПВГ УКРАЇНИ 2017

Зміст

1	Перелік скорочень та глосарій термінів	7
2	Резюме.....	10
3	Ініціатива прозорості видобувних галузей у світі та в Україні.....	15
4	Методологія і підхід до підготовки звіту ІПВГ	18
4.1	Сфера охоплення Звіту ІПВГ	18
4.2	Збір інформації.....	21
4.3	Процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах	22
4.3.1	Проведення аудиту видобувними компаніями (в т. ч. транспортування нафти та природного газу).....	22
4.3.2	Проведення аудиту в органах виконавчої влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки	23
4.4	Якість даних та їхнє підтвердження	25
5	Загальна інформація про видобувні галузі	26
5.1	Видобування кам'яного вугілля.....	26
5.1.1	Роль держави в галузі видобування вугілля та бюджетна підтримка галузі	26
5.1.2	Запаси вугілля.....	33
5.1.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	35
5.1.4	Обсяги видобування кам'яного вугілля	35
5.1.5	Експорт та імпорт кам'яного вугілля	38
5.2	Видобування нафти та природного газу	41
5.2.1	Роль держави в галузі видобування нафти та природного газу	41
5.2.2	Запаси нафти та природного газу	52
5.2.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	56
5.2.4	Обсяги видобування нафти та природного газу	60
5.2.5	Транспортування природного газу та нафти.....	67
5.2.6	Експорт та імпорт нафти і природного газу.....	79
5.2	Видобування руд заліза	82
5.3.1	Роль держави в галузі видобування руд заліза.....	82
5.3.2	Запаси руд заліза	82
5.3.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	84
5.3.4	Обсяги видобування руд заліза.....	85
5.3.5	Експорт та імпорт руд заліза та продуктів їх переробки	87
5.3	Видобування руд титану	90
5.4.1	Роль держави в галузі видобування руд титану	90
5.4.2	Запаси руд титану	91
5.4.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	92
5.4.4	Обсяги видобування руд титану	92
5.4.5	Експорт та імпорт руд титану.....	93

5.4	Видобування руд марганцю	95
5.5.1	Роль держави в галузі видобування руд марганцю	95
5.5.2	Запаси руд марганцю	95
5.5.3	Суттєві розвідувальні роботи	96
5.5.4	Обсяги видобування руд марганцю	96
5.5.5	Експорт та імпорт руд марганцю	97
5.6	Видобування глин вогнетривких	100
5.6.1	Роль держави в галузі видобування глин вогнетривких	100
5.6.2	Запаси глин вогнетривких	100
5.6.3	Суттєві розвідувальні роботи	101
5.6.4	Обсяги видобування глин вогнетривких	101
5.6.5	Експорт та імпорт глин вогнетривких	102
5.7	Видобування глин тугоплавких	104
5.7.1	Роль держави в галузі видобування глин тугоплавких	104
5.7.2	Запаси глин тугоплавких	104
5.7.3	Суттєві розвідувальні роботи	105
5.7.4	Обсяги видобування глин тугоплавких	105
5.7.5	Експорт та імпорт глин тугоплавких	106
5.8	Видобування піску кварцового	107
5.8.1	Роль держави в галузі видобування піску кварцового	107
5.8.2	Запаси піску кварцового	107
5.8.3	Суттєві розвідувальні роботи	109
5.8.4	Обсяги видобування піску кварцового	109
5.8.5	Експорт та імпорт піску кварцового	110
5.9	Видобування каміння будівельного	111
5.9.1	Роль держави в галузі видобування будівельного каміння	111
5.9.2	Запаси каміння будівельного	111
5.9.3	Суттєві розвідувальні роботи	113
5.9.4	Обсяги видобування каміння будівельного	113
5.9.5	Обсяги експорту та імпорту продуктів обробки каміння будівельного	115
5.10	Внесок видобувних галузей в економіку України	117
5.10.1	Внесок в формальний сектор економіки	117
5.10.2	Внесок в неформальний сектор економіки	124
5.10.3	Платежі видобувних компаній на соціальні та благодійні цілі	127
5.11	Квасифіскальні операції	130
5.11.1	Квасифіскальні операції в газовидобувній галузі	130
5.12	Оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України	132
6	Нормативне та фіскальне регулювання видобувних галузей у 2017 році	136
6.1	Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин	136
6.1.1	Кодекс України про надра	137
6.1.2	Гірничий закон України	139

6.1.3	Закон України «Про нафту і газ»	139
6.1.4	Закон України «Про ринок природного газу».....	141
6.1.5	Нормативні акти у сфері оподаткування.....	141
6.1.6	Інші нормативні акти	142
6.2	Функції та повноваження органів державної влади.....	145
6.3	Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2017 р.	149
6.3.1	Стратегічні документи у видобувній галузі.....	149
6.3.2	Огляд реформ у видобувній галузі протягом 2017р.	150
6.3.3	Розроблення проектів нормативно-правових актів у сфері видобування ...	167
6.4	Регулювання державної участі у видобувних галузях	171
6.4.1	Підприємства, що перебувають у власності держави, та деякі особливості їх діяльності	171
6.4.2	Державна політика в сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки.....	177
6.4.3	Платежі підприємств із державною участю на користь держави.....	179
6.4.4	Платежі держави на користь підприємств із державною участю.....	181
6.4.5	Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю	188
6.5	Фіскальний режим видобувних галузей.....	192
6.6	Регуляторний режим видобувної галузі	211
6.6.1	Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами.....	211
6.6.2	Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами.....	212
6.6.3	Доступ до інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб 222	
6.6.4	Договори у видобувних галузях	224
6.6.5	Інші договори, пов'язані з видобуванням корисних копалин	227
6.6.6	Використання місцевої складової у видобувній галузі.....	231
6.6.7	Взаємодія між видобувними компаніями і місцевими громадами	232
6.7	Бюджетний процес в Україні.....	236
7	Звірка даних про податки та інші платежі	240
	Звіт про фактичні результати	241
7.1	Визначення сфери охоплення звіркою в Звіті ІПВГ	242
7.1.1	Визначення переліку видобувних галузей для звірки в Звіті ІПВГ	242
7.1.2	Визначення переліку видів платежів для звірки в Звіті ІПВГ	243
7.1.3	Визначення переліку підзвітних компаній для звірки в Звіті ІПВГ	248
7.2	Загальні результати звірки платежів	255
7.2.1	Повнота звірки	255
7.2.2	Основні результати звірки.....	259
7.3	Результати звірки за кожним видом податкових платежів.....	264
7.3.1	Податок на доходи фізичних осіб.....	264
7.3.2	Податок на прибуток підприємств.....	265
7.3.3	Рентна плата за користування надрами.....	266

7.3.4	Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	267
7.3.5	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	268
7.3.6	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	269
7.3.7	Плата за землю	270
7.3.8	Екологічний податок	271
7.4	Результати звірки за кожним видом неподаткових платежів	272
7.4.1	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	272
7.4.2	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	273
7.4.3	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)	274
8	Рекомендації щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ	275
8.1	Аналіз реалізації рекомендацій попереднього Звіту ІПВГ України	275
8.2	Рекомендації Незалежного адміністратора щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ	279
9	Додаток 1. Список державних органів та установ для проведення опитування в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2017 р.	283
10	Додаток 2. Список компаній видобувної галузі України, що включені до сфери охоплення звіркою у Звіті ІПВГ	284
11	Додаток 3. Опитувальний лист для компаній видобувних галузей	291
12	Додаток 4. Річний звіт про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі	330
13	Додаток 5. Повноваження органів державної влади України у сфері видобування корисних копалин у 2017 році	337
14	Додаток 6. Кінцеві бенефіціарні власники підзвітних організацій відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру	350
15	Додаток 7. Інформація щодо класифікації запасів корисних копалин	354
16	Додаток 8. Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами у 2017 р.	356
17	Додаток 9. Інформація про виконання показників окремих міжбюджетних трансфертів (інші дотації та субвенції) з Державного бюджету України місцевим бюджетам у 2017 р.	358
18	Додаток 10. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей в 2017 р., які надали інформацію для Звіту ІПВГ	360
18.1	Податок на доходи фізичних осіб	360
18.2	Податок на прибуток підприємств	364
18.3	Рентна плата за користування надрами	368
18.4	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	372
18.5	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	376
18.6	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	380
18.7	Плата за землю	384
18.8	Екологічний податок	388

18.9	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	392
18.10	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) 396	
18.11	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	400
19	Додаток 11. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ .	404
20	Додаток 12. Статус отримання інформації від підзвітних компаній за результатами запитів.....	406
21	Додаток 13. Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі .	411
21.1	Податок на доходи фізичних осіб	411
21.2	Податок на прибуток підприємств	412
21.3	Рентна плата за користування надрами.....	414
21.4	Податок на додану вартість (ПДВ) з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) 417	
21.5	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) грошовими коштами	419
21.6	Податок на додану вартість (ПДВ) з ввезених на територію України товарів ..	420
21.7	Плата за землю.....	423
21.8	Екологічний податок	425
21.9	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	426
21.10	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) 427	
21.11	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	428
22	Додаток 14. Перелік вугільних шахт, що знаходяться на тимчасово непідконтрольній території.....	429
23	Додаток 15. Відповідність Звіту ІПВГ України вимогам Стандарту	432

1 Перелік скорочень та глосарій термінів

Термін	Пояснення
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20171224
БГЗО	Багатостороння група зацікавлених осіб, що складається з представників уряду, видобувних компаній, громадських організацій, та створена для контролю процесу впровадження ІПВГ в Україні та інформування про висновки Звіту ІПВГ, а також для інтеграції ІПВГ до ширшої діяльності із забезпечення прозорості видобувних галузей
ВАТ	Відкрите акціонерне товариство
ВРУ	Верховна Рада України
ГЗК	Гірничо-збагачувальний комбінат
Гірничий закон	Гірничий закон України № 1127-XIV від 06.10.1999 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-14/ed20171218
Грн.	Українська гривня
ГТС	Газотранспортна система
ДАК	Державна акціонерна компанія
ДВАТ	Державне відкрите акціонерне товариство
ДГП «Геолекспертиза»	Державне геологічне підприємство «Державна комісія з експертизи геологічних проектів та кошторисів «Геолекспертиза»
Державний бюджет	Державний бюджет України
ДНВП «Геоінформ України»	Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України»
Держгеонадра	Державна служба геології та надр України
Держпраці	Державна служба з питань праці України, утворена внаслідок реорганізації Держгірпромнагляду і Державної інспекції з питань праці України
Держстат	Державна служба статистики України
ДКЗ	Державна комісія України по запасах корисних копалин
дол. США	долари США. Середньорічний курс гривні до долара в 2017 році становив - 26,60 грн./дол.
ДП	Державне підприємство, якщо не вказано інше
ДСД	Договір про спільну діяльність
ДФС	Державна фіскальна служба (після серпня 2019 р. - Державна податкова служба України)
ЄСВ	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
Закон про нафту та газ	Закон України «Про нафту і газ» N 2665-III від 12.07.2001 р.

Термін	Пояснення
Закон про ІПВГ	Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 2545-VIII від 18.09.2018 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-19
Закон про УРП	Закон України «Про угоди про розподіл продукції» N 1039-XIV від 14.09.1999 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14/ed20171218
Звіт ІПВГ	Звіт, який містить основні результати виконання процедур в рамках впровадження ІПВГ на рівні країни за рік (в даному випадку - за 2017 р.)
ІПВГ	Ініціатива прозорості видобувних галузей
КМУ	Кабінет Міністрів України
Кодекс про надра	Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80/ed20171218
Міненерговугілля	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
Мінекономрозвитку, МЕРТ	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Мінекономіки	Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (раніше - Міністерство економічного розвитку і торгівлі України). Згідно з постановою КМУ № 838 від 11.09.2019 р. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України було перейменовано на Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства)
Мінекоенерго	Міністерство енергетики та захисту довкілля України (раніше - Міністерство енергетики та вугільної промисловості). Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 р. № 829 Міністерство екології та природних ресурсів було перейменовано на Міністерство енергетики та захисту довкілля України, а Міністерство енергетики та вугільної промисловості було реорганізовано шляхом приєднання до Міністерства енергетики та захисту довкілля
Мінфін	Міністерство фінансів України
Митний кодекс	Митний кодекс України №4495-VI від 13.03.2012 р.
Міжнародний секретаріат ІПВГ	Незалежний орган, який несе відповідальність за впровадження та управління ІПВГ на міжнародному рівні. Розташований в Осло (Норвегія)
МПП	Мале приватне підприємство
НАК «Нафтогаз України»	АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»
Національний секретаріат ІПВГ	Національний орган, який здійснює координацію та надає підтримку ІПВГ на рівні країни
НБУ	Національний Банк України
Незалежний адміністратор	Стороння незалежна організація, яка надає послуги щодо підготовки Звіту ІПВГ за 2017 р., та в якій немає конфлікту

Термін	Пояснення
	інтересів щодо надання таких послуг
НКРЕКП	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики і комунальних послуг
НПЗ	Нафтопереробний завод
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПВКП	Приватне виробничо-комерційне підприємство
ПДВ	Податок на додану вартість
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
Підзвітні організації	Видобувні компанії, державні підприємства, установи та організації, державні органи, які надають звітні дані для подальшої обробки та відображення у Звіті ІПВГ
Податковий кодекс	Податковий кодекс України №2755-VI від 2.12.2010 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20171231
Порядок надання спеціальних дозволів	Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ № 615 від 30.05.2011 р., у редакції, чинній від 18.12.2017 року, якщо інше не зазначено у Звіті ІПВГ Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF/ed20171218
Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів	Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ № 594 від 30.05.2011 р., у редакції, чинній від 18.12.2017 року, якщо інше не зазначено у Звіті Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/594-2011-%D0%BF/ed20170719
ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
Рентна плата за транспортування	Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України
Спеціальний дозвіл	Спеціальний дозвіл на користування надрами
Стандарт ІПВГ	Міжнародний стандарт забезпечення прозорості процесів управління природними ресурсами країни в рамках ІПВГ. Для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2017 рік використовувався Стандарт ІПВГ в редакції 2019 року.
СП	Спільне підприємство
УБМР	Управління будівельно-монтажних робіт
УРП	Угода про розподіл продукції

2 Резюме

В даному звіті представлена інформація про діяльність видобувних галузей України протягом 2017 року. Це четвертий звіт, підготовлений Україною в рамках Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ).

У звіті за 2017 рік розширився обсяг інформації про участь держави у видобувних галузях України, а саме про фінансову підтримку держави, надану підзвітним компаніям у формі трансфертних платежів та про операції підприємств державного сектору. Крім того було включено інформацію про нову видобувну галузь - видобування каміння будівельного.

Внесок видобувних галузей в економіку України

Прямий внесок видобувних галузей у валовий внутрішній продукт України в 2017 році склав 177,2 млрд грн або 5,9% від ВВП України, що дещо більше аналогічного показника в 2016 році (5,4%). Вартість випуску продукції видобувних галузей в 2017 році, становила 412,5 млрд грн, що склало 5,5% від загального випуску товарів і послуг в Україні. Ці показники свідчать про те, що видобувні галузі залишаються значущими для економіки України з точки зору створення доходу та доданої вартості.

Також варто відзначити, видобувні галузі зростали у 2017 році швидше, ніж економіка України. Так, випуск видобувних галузей зріс на 36,0% порівняно з попереднім роком, а валова додана вартість - на 34,6%. В той же час, випуск товарів і послуг в Україні збільшився на 23,7%, а ВВП України - на 25,1%.

Кам'яне вугілля

Вугільна промисловість - стратегічно важлива галузь енергетики, де присутність держави є достатньо високою. Станом на кінець 2017 року, з 481 діючої шахти на території України, нараховувалось 94 шахти державної власності та 387 приватних. Частка державних підприємств у загальному обсязі видобування кам'яного вугілля становила 13,9%. Крім того, у 2017 році, вугільна галузь отримувала найбільше фінансової підтримки від держави (70% загального обсягу) серед усіх видів економічної діяльності.

У 2017 році фактичні обсяги видобування кам'яного вугілля були на 14,6% менші у порівнянні із 2016 роком. На момент підготовки даного звіту значна кількість вуглевидобувних підприємств (більша частина Донецького вугільного басейну), а саме 94 шахти та 131 державних підприємств, знаходилась на території, де органи державної влади України тимчасово не здійснюють своїх повноважень, що ускладнює подальше розроблення регіону.

З падінням обсягів видобування, у 2017 році зріс загальний обсяг імпорту кам'яного вугілля, більшу половину якого було імпортовано з Росії.

Нафта та природний газ

Станом на 01.01.2018 на території України нараховувалось 199 родовищ нафти, оцінені балансові запаси яких склали 109 574 тис. т. Проте тільки 137 родовищ перебувало у промисловій розробці, а їхні балансові запаси становили 79,0% загальних балансових запасів нафти України. Балансові запаси нафти мають високий рівень виробленості (72,3%),

в той час як сумарні нафтові ресурси характеризуються доволі низьким рівнем розвіданості (38,4%).

Обсяг балансових запасів природного газу в Україні у 2017 році становив 829 449 млн куб. м., 86,7% яких припадало на 268 промислово розроблених родовищ. Загалом в Україні нараховувалось 406 родовищ природного газу станом на кінець 2017 року.

Загальний обсяг видобування нафти у 2017 році був на 6,4% менший ніж у 2016 році, та становив 1 515 тис. т. В той же час, обсяг видобування природного газу зріс до 20 509 млн куб. м. або на 2,4% у порівнянні з 2016 роком.

Лідерами за обсягами видобування нафти і природного газу традиційно були підприємства державного сектору економіки. Так, ПАТ «Укрнафта» і АТ «Укргазвидобування» видобули 92,4% загального обсягу нафти. Проте, протягом 2017 року спостерігалось збільшення ролі приватного сектору: обсяг видобування нафти компаніями приватного сектору збільшився на 57,5% у порівнянні з 2016 роком.

У загальному обсязі видобування природного газу 74,4% припало на АТ «Укргазвидобування». На другому місці було ПАТ «Укрнафта», хоча його показники видобування зменшились на 14,7% порівняно з 2016 роком. Темпи зростання частки приватного сектору в загальних обсягах видобування природного газу були менші ніж у випадку видобування нафти - всього на 0,4% у 2017 році.

Нехарактерним для України у 2017 році став експорт нафти обсягом 83,5 тис. т. Головною країною, куди експортувалась українська нафта, була Італія.

Транспортування нафти та природного газу

В 2017 році загальний обсяг транспортування природного газу газотранспортною системою України становив 120,9 млрд куб. м., що на 8,2% більше ніж у 2016 році. Зокрема, транзит склав - 93,5 млрд куб. м.

Сумарний дохід за транспортування природного газу у 2017 році становив 51 181,4 млн грн.

Загальний фізичний обсяг транспортування нафти у 2017 році склав 16 033,685 тис. т, а отриманий сумарний дохід становив 3 738,5 млн грн., згідно з інформацією, наданою АТ «Укртранснафта».

В 2017 році вносились зміни до підходу розрахунку тарифів на транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами. Новий підхід передбачав розподіл витрат підприємства за двома сегментами транспортування: транспортування нафти транзитом через територію України транспортування нафти для споживачів України.

Руди заліза

В Криворізькому залізорудному басейні на Українському кристалічному щиті знаходиться найбільша частина запасів руд заліза в Україні. Станом на 01.01.2018 році балансові запаси руд становили 19 711,8 млн т за категорією А+В+С1 та 7 447,3 млн т за категорією С2. Протягом 2017 року проводилось геолого-розвідувальні роботи на 2 родовищах - Перевезівському та родовищі «Рудник ім. Кірова», поле шахти ім. Артема.

Загальні обсяги видобування руд заліза у 2017 році знизились на 1,3% у порівнянні з 2016 роком і становили 161,8 млн. т. Найбільше було видобуто руд заліза у Дніпропетровській та Полтавській областях.

Згідно з даними Держстату у 2017 році сумарний обсяг експорту руд і концентратів заліза (агломерованих та неагломерованих) знизився на 5,0% у порівнянні з 2016 роком, та становив 37,4 млн т. Сумарні надходження від експорту руд заліза становили 2 588,2 млн дол. США.

Руди титану

За оцінкою Державної геологічної служби США, в 2017 році сумарні запаси руд титану в Україні склали 8 400 тис. т. Протягом 2017 року проводились розвідувальні роботи на Паромівському та Красноріченському родовищах ільменітових руд за участю ДП «Українська геологічна компанія» та ТОВ «Житомирбуррозвідка».

В 2017 році в Україні розроблялось 14 із 40 родовищ руд титану. Видобування руд титану здійснювалось 7 підприємствами, з яких найбільшими є «Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат» та «Вільногірський гірничо-збагачувальний комбінат», що є філіями АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія». Загальний обсяг реалізації продукції власного виробництва в 2017 році становив 543,3 тис. т., з яких реалізовано на території України було 181,3 тис. т. та експортовано 362,0 тис. т.

Загальні обсяги експорту та імпорту руд та концентратів титану у 2017 році зросли на 26,0% та 26,3% відповідно у порівнянні з 2016 роком. Проте в абсолютних значеннях, обсяг імпорту залишався незначним та становив 0,202 тис. т. Обсяг експорту руд та концентратів титану становив 583,7 тис. т., загальною вартістю 105,2 млн дол. США.

Руди марганцю

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2018 року сумарні запаси руд марганцю становили 2 175,4 млн т за категорією А+В+С1, більша частина яких зосереджена в Запорізькій області (72,5%).

Видобування руд марганцю у 2017 році здійснювалось тільки у Дніпропетровській області. Загальний обсяг становив 3 907,0 тис. т, що на 35,9% більше ніж у 2016 році.

Загальний обсяг експорту руд марганцю у 2017 році зріс на 41,9% у порівнянні з 2016 роком та становив 86,5 тис. т. загальною вартістю 4,7 млн дол. США. Найбільше було експортовано в Угорщину. Загалом в 2017 році було імпортовано 1 303,0 тис. т руд марганцю, а основною країною імпортером руд титану в 2017 році була Гана.

Глини вогнетривкі

Сумарні балансові запаси глин вогнетривких станом на кінець 2017 року становили 600,8 млн т, найбільша частка яких зосереджена в Донецькій області.

У порівнянні з 2016 роком обсяги видобування глин вогнетривких зросли на 10,4% в 2017 році та становили 5 979 тис. т. Видобування ведеться лише на території Запорізької та Донецької областей.

Загалом в 2017 році було експортовано 5 966,2 тис. т в натуральному вимірі, загальною вартістю 203,6 млн дол. США. В той час обсяг імпорту залишився незначними - 336 т., сумарні надходження від якого склали 0,2 млн дол. США.

Глини тугоплавкі

Балансові запаси глин тугоплавких категорії А+В+С1 станом на кінець 2017 року були на 6,9% нижчими показника 2016 року і становили 77,5 млн т, що пов'язано, в першу чергу, із значним підвищенням обсягів видобування у Закарпатській області.

Показники видобування глин тугоплавких у 2017 році зросли майже в 4 рази у порівнянні з 2016 роком та становили 196,7 тис. т, продовжуючи позитивний тренд після майже повного припинення видобування у 2015 році.

Пісок кварцовий

Державним балансом корисних копалин обліковується 41 родовище скляної кварцовміщуючої сировини, в тому числі 1 родовище, що розвідується. Сумарні балансові запаси піску кварцового становили 223 485,8 тис. т.

Протягом 2017 року продовжувалась геолого-економічна оцінка Вільного родовища за технічним завданням ПрАТ «Глини Донбасу» та була виконана оцінка залишкових запасів пісків кварцових Папернянського родовища за завданням ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків».

У 2017 році обсяги видобування піску кварцового склали 1 125,1 тис. т, що на 17,0% вище показника 2016 року. Найбільшу частину загального обсягу було видобуто на території Херсонської, Харківської та Чернігівської областей.

Каміння будівельне

Загальні балансові запаси каміння будівельного станом на кінець 2017 року склали 8 711,2 млн куб. м, з яких трохи більше половини припало на граніт (51,0%). Найбільша частина балансових запасів каміння будівельного зосереджена на території Житомирської області.

Загалом в 2017 році було видобуто 27 149,4 тис куб. м каміння будівельного. Значна частина продуктів обробки будівельного каміння експортується. Загалом, в 2017 році Україна експортувала 8 646,8 тис. т гальки, гравію та щебню.

Звірка даних про податки та інші платежі

Обсяг надходжень від видобувних галузей на користь держави у 2017 році становив 145 430 455,83 тис. грн, з яких найбільша частка припадала на галузь видобування нафти та природного газу (в т. ч. транспортування нафти і природного газу) - 86,95%. Від компаній галузі видобування руд металів (руди заліза, титану, марганцю) на користь держави надійшло 7,49% загального обсягу надходжень, а від компаній галузі видобування кам'яного вугілля - 5,56%. У розрізі видів платежів, найбільший обсяг надходжень на користь держави від видобувних галузей сплачувався від рентної плати за користування надрами (30,3%) та податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (24,41%).

Звірці в рамках Звіту ІПВГ підлягало 53 компанії, що у 2017 році сплатили на користь держави 140 604 112,27 тис. грн. З них 43 компанії, сума надходжень від яких становила 138 345 215,95 тис. грн, надали інформацію про обсяг податкових та інших платежів для проведення звірки.

Таким чином, повнота звірки надходжень на користь держави у Звіті ІПВГ за 2017 рік становить 98,39%, що значно вище, ніж у Звіті ІПВГ за 2016 рік (91,84%). Частка незвірених платежів є порівняно несуттєвою і дорівнює 1,61% від надходжень на користь держави від видобувних компаній, що підлягали звірці.

Під час проведення звірки надходжень на користь держави, для 31 компанії були виявлені суттєві розбіжності між їх даними і даними державних органів. Для з'ясування причин розбіжностей і проведення корегувань були сформовані і надіслані компаніям додаткові запити. Первинна розбіжність між даними державних органів і даними видобувних компаній становила 11 026 892,92 тис. грн, а після дослідження розбіжностей і корегування даних обсяг розбіжностей становив 105 054,93 тис. грн. Основні причини розбіжностей наведені в **розділі 7.3.2.**

3 Ініціатива прозорості видобувних галузей у світі та в Україні

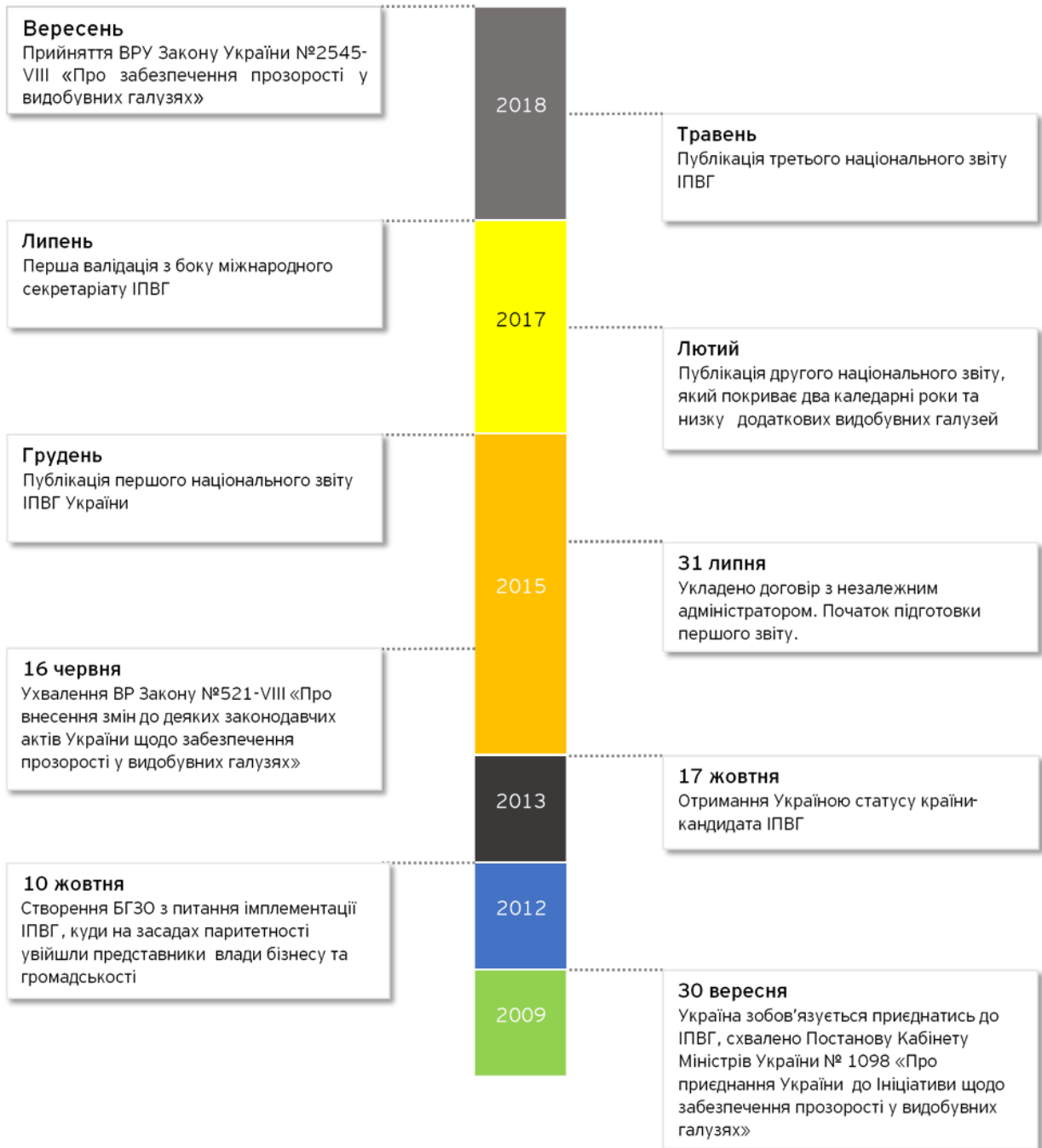
Україна приєдналась до Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ) в 2013 році.

Починаючи з 2015 року було опубліковано три звіти ІПВГ, які покрили чотири календарні роки та охопили 8 основних видобувних галузей України.

Таблиця 3-1: Основні характеристики Звітів ІПВГ України

Звіт	Рік публікації	Сфера охоплення	Обсяг надходжень, охоплених Звітом ІПВГ	Глибина звірки інформації про платежі
Звіт ІПВГ України за 2013	2015	Видобування природного газу і нафти ; Транспортування природного газу і нафти	26,8 млрд грн.	Звірка в розрізі платежів та компаній не відбувалась
Звіт ІПВГ України за 2014-2015	2017	Видобування природного газу і нафти; Транспортування природного газу і нафти; Видобування вугілля; Видобування руд заліза; Видобування титану; Видобування руд марганцю.	58,0 млрд грн. 92,5 млрд грн.	81,5% (2014 р.) 82,8% (2015 р.)
Звіт ІПВГ України за 2016	2018	Видобування природного газу і нафти; Транспортування природного газу і нафти; Видобування вугілля; Видобування руд заліза; Видобування титану; Видобування руд марганцю; Видобування глин вогнетривких та тугоплавких; Видобування піску кварцового	100,1 млрд грн.	91,8%

У 2017 році продовжилася впровадження Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ) в Україні. Зокрема, членами Багатосторонньої групи зацікавлених осіб та Національного секретаріату була розпочата підготовча робота по впровадженню електронної системи ІПВГ, так званий «мейнстрімінг», що передбачає автоматизацію подання звітності та верифікації даних за допомогою електронної платформи (вивчення досвіду інших країн та переговори із потенційними донорами щодо фінансування електронної системи). Крім того, було проведено низку заходів на національному та регіональному рівнях для журналістів, громадськості та інших стейкхолдерів про прозорість видобувної галузі які включали обмін досвідом з іноземними колегами.

Протягом 2017 року вносились важливі зміни у законодавство України стосовно ІПВГ. Особлива увага була приділена залученню усіх ключових осіб щодо розробки плану дій по впровадженню законопроекту України №6229 «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»¹. Цей законопроект був покликаний полегшити імплементацію Ініціативи прозорості видобувних галузей в Україні відповідно до Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року, Директиви 2013/50/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 22 жовтня 2013 року та Директиви 2007/14/ЄС

¹ Детальна інформація: веб-сайт ІПВГ в Україні, розділ «Новини»: <http://eiti.org.ua/category/novyny/>
стор. 16 з 436

Європейського парламенту та Ради ЄС від 8 березня 2007 року, та виконанню зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. В 2018 році, на основі цього законопроекту було прийнято Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 2545-VIII від 18.09.2018 р.² («Закон про ІПВГ»). Цим законом передбачається розкриття суттєвих умов контрактів, бенефіціарних власників, звітування по проектах, з метою забезпечення прозорості та запобігання корупції у видобувних галузях України. Крім того, закон спрямований на імплементацію актів законодавства ЄС у частині підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях. В рамках виконання положень закону передбачаються окремі зміни в звітні форми, зокрема, це звіт про платежі на користь держави, що повинен містити детальну інформацію про податки і збори та інші платежі, сплачені або належні до сплати у звітному періоді. За порушення законодавства про забезпечення прозорості у видобувних галузях (нерозкриття інформації, порушення строків або порядку розкриття інформації) запроваджується адміністративна відповідальність.

Крім того, у 2017 році процес впровадження ІПВГ в Україні вперше проходив процес валідації, тобто перевірку на відповідність вимогам ІПВГ. Загалом, Україна продемонструвала значний прогрес в провадженні Ініціативи прозорості видобувних галузей³. Згідно з висновком незалежного валідатора Україна отримала оцінку незадовільного прогресу лише по таким вимогам Стандарту, як дані про частку власності держави, операції, пов'язані з діяльністю державних підприємств та квазіфіскальні витрати. У звіті ІПВГ за 2017 рік наведено розширений обсяг інформації за цими показниками.

З метою популяризації ІПВГ проводилась відповідна діяльність через організацію публічних заходів та медіа-ресурси щодо висвітлення процесу реалізації стандарту як в Україні, так і за кордоном; створено веб-сайт <http://eiti.org.ua>, де оприлюднюється інформація про події, що стосуються ІПВГ в Україні та за її межами. Також там розміщені Стандарт ІПВГ, звіти про аналіз законодавства та інша корисна інформація.

ІПВГ в Україні підтримують:

- ▶ Світовий банк;
- ▶ Міжнародний фонд «Відродження»;
- ▶ Агентство США з Міжнародного Розвитку (USAID) в Україні;
- ▶ Уряд Німеччини через проект «Ефективне управління державними фінансами», що реалізується федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH;
- ▶ та інші зацікавлені сторони (видобувні компанії, неурядові організації, уряд України та ін.).

² Закон про ІПВГ

³ Детальна інформація: <https://eiti.org/document/ukraine-validation-2017>

4 Методологія і підхід до підготовки звіту ІПВГ

4.1 Сфера охоплення Звіту ІПВГ

Звіт ІПВГ за 2017 рік включає інформацію суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, які здійснювали господарську діяльність з видобування корисних копалин та транспортування нафти і природного газу територією України, а також органів виконавчої влади, які отримували платежі від компаній видобувних галузей.

Відповідно до рішення БГЗО, контекстна частина Звіту ІПВГ за 2017 р. охоплює одну додаткову видобувну галузь, а саме: видобування каміння будівельного. Згідно з рішенням БГЗО, звірка платежів компаній, які працюють у вказаній галузі, не проводилась.

Таким чином даний Звіт ІПВГ передбачає висвітлення контекстної інформації відповідно до вимог Стандарту ІПВГ для таких галузей:

- ▶ видобування кам'яного вугілля
- ▶ видобування нафти
- ▶ видобування природного газу
- ▶ видобування руд заліза
- ▶ видобування руд титану
- ▶ видобування руд марганцю
- ▶ видобування глин вогнетривких
- ▶ видобування глин тугоплавких
- ▶ видобування піску кварцового (для виробництва скла)
- ▶ видобування каміння будівельного
- ▶ транспортування нафти і природного газу.

Перелік компаній підзвітних галузей, які здійснювали платежі на користь держави, для включення в Звіт ІПВГ представлений у **Додатку 2**. Підхід до визначення суттєвих доходів та компаній, які повинні підлягати звірці, описаний в **Розділі 7.2**.

Старательська та дрібномасштабна розробка корисних копалин

Враховуючи об'єктивні фактори, як наприклад абсолютна нематеріальність діяльності, відсутність офіційної і/або достовірної інформації про таку діяльність, розташування можливих об'єктів старательської та дрібномасштабної розробки корисних копалин на тимчасово неконтрольованій території у зоні проведення АТО, неможливо оцінити зазначений вид видобувної діяльності. Відповідно, БГЗО було прийнято рішення (Протокол засідання БГЗО від 18 січня 2018 р.) щодо нематеріальності старательської та дрібномасштабної розробки та відповідно її виключення зі сфери охоплення Звіту ІПВГ України за 2017 р.

Розкриття інформації суб'єктами господарювання що знаходяться на тимчасово непідконтрольній та з тимчасово окупованої території

Правовий режим тимчасово окупованої території АР Крим:

- ▶ Згідно з Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» з 20 лютого 2014 року територія Автономної Республіки Крим (далі - АР Крим) та міста Севастополя є тимчасово окупованою територією.
- ▶ Згідно з законом України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» (далі - Закон про ВЕЗ) на території АР Крим та міста Севастополя на 10 років (до 2024 року) створюється вільна економічна зона «Крим» (далі - ВЕЗ «Крим»).
- ▶ На території ВЕЗ «Крим» діє особливий правовий режим економічної діяльності фізичних та юридичних осіб, у тому числі особливий порядок застосування норм регуляторного, податкового та митного законодавства України.
- ▶ Згідно зі ст. 5 Закону про ВЕЗ, на території ВЕЗ «Крим» не справляються загальнодержавні податки та збори і збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, проте можуть справлятися місцеві податки та збори.
- ▶ Згідно зі ст. 12 Закону про ВЕЗ, особи, які перебували на обліку в контролюючих органах або мали місцезнаходження (місце проживання) на території АР Крим або міста Севастополя на початок тимчасової окупації, звільняються від обов'язку подання до контролюючих органів декларацій (крім митних декларацій), звітності та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів протягом строку тимчасової окупації та після її завершення.
- ▶ З 1 червня 2014 року вважається анульованою податкова реєстрація осіб, які станом на 31 травня 2014 року мали місцезнаходження (місце проживання) та перебували на обліку в контролюючих органах на території АР Крим або міста Севастополя. Така податкова реєстрація може бути відновленою, зокрема, після евакуації особи на іншу територію України.
- ▶ Фізичні та юридичні особи (відокремлені підрозділи), які мають податкову адресу (місцезнаходження) на території ВЕЗ «Крим», прирівнюються з метою оподаткування до нерезидента.

Правовий режим тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей (зона проведення ООС):

- ▶ Відповідно до Указу Президента «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України», з квітня 2014 року на окремих територіях Донецької та Луганської областей розпочалось проведення антитерористичної операції (далі - АТО).

- ▶ Порядок забезпечення підтримки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення АТО, передбачений Законом України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».
- ▶ Указом Президента України № 116/2018 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 квітня 2018 року «Про широкомасштабну антитерористичну операцію в Донецькій та Луганській областях» 30 квітня 2018 року припинено АТО та розпочато проведення Операції Об'єднаних Сил (далі - ООС).
- ▶ Відзначимо, що протягом 2017 р. (як і для наступних років) для підприємств зони проведення АТО (та згодом - ООС) не було встановлено загального звільнення від подання звітності, нарахування і сплати податків і зборів. Податковим Кодексом України та іншим законодавством було встановлено низку пільг для підприємств непідконтрольних територій.
- ▶ При цьому платники податків мали право, але не обов'язок, здійснити перереєстрацію в інші області України і місто Київ в порядку, передбаченому ст. 4 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».
- ▶ Перелік тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей станом на 2019 рік закріплено в Розпорядженні КМУ від 7 листопада 2014 р. № 1085-р «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» та в Указі Президента України від 7 лютого 2019 року № 32/2019 «Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях». Тимчасово окуповані території охоплюють значну частину вищевказаних областей.

У 2017 р. зона проведення АТО (та згодом ООС) та тимчасово окуповані території переважно або повністю не контролювалися українським урядом, а низка підприємств призупинили чи припинили діяльність. Таким чином, існували об'єктивні труднощі з отриманням інформації для Звіту ІПВГ за 2017 рік від підприємств на тимчасово окупованій території та у зоні проведення ООС, що значно впливає на підготовку Звіту ІПВГ.

Незважаючи на вказані факти, в Звіті ІПВГ за 2017 рік частково розкрито в односторонньому форматі інформацію про діяльність окремих видобувних компаній на тимчасово окупованій території та зоні проведення АТО, зокрема дані про сплату податків (джерело інформації - ДПС), обсяги видобування вугілля (джерело інформації - Мінекоенерго).

4.2 Збір інформації

Процедура збору інформації від компаній видобувних галузей і транспортування нафти та природного газу, а також від державних органів, включала:

- ▶ Консультації з членами БГЗО і представниками Мінекоенерго щодо сфери охоплення Звіту ІПВГ, а також переліку інформації, яку необхідно включити в опитувальні форми;
- ▶ Коригування опитувальних форм для компаній видобувних галузей та транспортування нафти та природного газу щодо контекстної інформації (*Додаток 3*) та податків, неподаткових та інших платежів (*Додаток 4*), а також відповідного супроводжувального листа за підписом Міністра енергетики та захисту довкілля України;
- ▶ Складання окремих запитів для державних органів зі списку, що наведений у *Додатку 1*, та відповідного супроводжувального листа за підписом Мінекоенерго;
- ▶ Врахування коментарів, зауважень та рекомендацій членів БГЗО і представників Мінекоенерго щодо підготованих форм для інформаційного запиту;
- ▶ Розсилання Мінекоенерго та Незалежним адміністратором опитувальних форм і запитів з підписаними супроводжувальними листами від Мінекоенерго;
- ▶ Заповнення опитувальних форм з боку компаній та державних органів у паперовому або електронному вигляді (електронні версії анкет для підзвітних організацій були розміщені Національним Секретаріатом ІПВГ України на сайті eiti.org.ua);
- ▶ Надсилання підзвітними організаціями заповнених опитувальних форм на електронну адресу eiti@mev.gov.ua;
- ▶ Отримання заповнених опитувальних форм відповідальною особою з боку Мінекоенерго та передача Незалежному адміністратору захищеними каналами зв'язку;
- ▶ Обробка опитувальних форм Незалежним адміністратором та формування відповідних інтегрованих показників та інформації для підготовки Звіту ІПВГ.

4.3 Процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах

Незалежним адміністратором було проаналізовано процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях (в т. ч. транспортування нафти та природного газу) та державних установах.

4.3.1 Проведення аудиту видобувними компаніями (в т. ч. транспортування нафти та природного газу)

Правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні регулюються Законом України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 року № 3125-XII.

Згідно зі ст. 6 Закону України «Про аудиторську діяльність» при здійсненні аудиторської діяльності аудитори та аудиторські фірми застосовують відповідні стандарти аудиту. Стандарти аудиту, які використовуються в Україні, базуються на основі стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів з дотриманням вимог Закону України «Про аудиторську діяльність», Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та інших нормативно-правових актів. Згідно зі ст. 3 Закону України «Про аудиторську діяльність» аудит може проводитися з ініціативи суб'єктів господарювання, а також у випадках, передбачених законом (обов'язковий аудит).

Згідно з чинним законодавством не існує прямої вимоги проводити аудит або інше підтвердження звітності саме для видобувних компаній (в т. ч. транспортування нафти та природного газу).

Згідно з ст. 8 Закону України «Про аудиторську діяльність» проведення аудиту є обов'язковим для:

- 1) підтвердження достовірності та повноти річної фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності публічних акціонерних товариств, підприємств - емітентів облігацій, професійних учасників ринку цінних паперів, фінансових установ та інших суб'єктів господарювання, звітність яких відповідно до законодавства України підлягає офіційному оприлюдненню, за винятком установ і організацій, що повністю утримуються за рахунок державного бюджету;
- 2) перевірки фінансового стану засновників банків, підприємств з іноземними інвестиціями, публічних акціонерних товариств (крім фізичних осіб), страхових і холдингових компаній, інститутів спільного інвестування, довірчих товариств та інших фінансових посередників;
- 3) емітентів цінних паперів, які здійснюють публічне розміщення, та похідних (деривативів), а також при отриманні ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів.

Проведення аудиту є обов'язковим також в інших випадках, передбачених законами України.

Формально, згідно зі ст. 18 ЗУ «Про господарські товариства» достовірність та повнота річної фінансової звітності товариства повинні бути підтверджені аудитором (аудиторською фірмою). Обов'язкова аудиторська перевірка річної фінансової звітності товариств з річним господарським оборотом менш як двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів проводиться один раз на три роки. Проте, оскільки законодавство не встановлює контролю та відповідальності за непроведення аудиту, такі компанії часто його не проводять на практиці.

За останні роки в Україні були розроблено декілька законопроектів, які були спрямовані на запровадження обов'язкового аудиту та/або обов'язку ведення звітності за міжнародними стандартами для підприємств, які здійснюють видобування корисних копалин загальнодержавного значення.

5 жовтня 2017 року Верховна Рада прийняла Закон Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Законом розширено перелік підприємств, що мають складати фінансову звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності («МСФЗ»). Крім того, підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, повинні оприлюднювати консолідовану та окрему фінансову звітність разом з аудиторськими звітами на власній веб-сторінці.

4.3.2 Проведення аудиту в органах виконавчої влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки

Законодавством не передбачено обов'язкового незалежного аудиту для підприємств державного сектору економіки.

Водночас, згідно з Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», контроль за достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності в міністерствах та інших органах виконавчої влади, в державних фондах, у бюджетних установах і у суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах і в організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів та державних фондів або використовують державне чи комунальне майно, здійснюють органи державного фінансового контролю.

Державний фінансовий контроль забезпечується через проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель та інспектування, в порядку встановленому КМУ. Відповідно, результати проведення державного фінансового контролю можуть бути використані при підготовці Звіту за 2017 р. Крім того, контроль за використанням бюджетних коштів від імені Верховної Ради України також здійснює Рахункова палата. Згідно з Законом України «Про Рахункову палату» Рахункова палата, зокрема, здійснює фінансовий аудит, що полягає у перевірці, аналізі та оцінці правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету,

встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

Рахункова палата публікує звіти на своєму інтернет-сайті: <http://www.as-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/16748561>.

Дані звітів Рахункової палати також можуть бути використані для цілей підготовки Звіту.

4.4 Якість даних та їхнє підтвердження

Узгоджені процедури стосовно суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави описані в **Розділі 7**.

Зазначені вище процедури не підтверджують того, що підзвітні організації не здійснювали інших платежів державним органам, крім тих, що відображені у Звіті. Відповідні платежі або суми могли бути не включені до звітів компаніями або державними органами. Чинні стандарти не вимагають від Незалежного адміністратора проведення детальної перевірки первинних документів компаній з метою виявлення таких упущень. Виявлення подібних ситуацій є складним навіть за проведення детального аудиту усіх компаній.

Незалежний адміністратор вважав інформацію, надану підзвітними організаціями, повною та достовірною, оскільки:

- ▶ Повнота та достовірність наданих з боку видобувних компаній (приватних та державних) даних підтверджувалась підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (у випадку наявності вказаного висновку), по кожній компанії;
- ▶ Повнота та достовірність даних, отриманих від державних органів підтверджувалась підписами вищих посадових осіб відповідного органу, а також принципами взаємодії різних органів влади та надання відповідних достовірних даних.

Інформація про наявність у підзвітних видобувних компаній фінансової звітності та аудиторського підтвердження наведена у **Додатку 12**.

5 Загальна інформація про видобувні галузі

5.1 Видобування кам'яного вугілля

5.1.1 Роль держави в галузі видобування вугілля та бюджетна підтримка галузі

Вугільна галузь має стратегічне значення для всієї енергетичної системи України, при цьому присутність держави в цій галузі залишається достатньо високою. Державна підтримка галузі регулюється програмним документом «Концепція реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року»⁴.

Станом на кінець 2017 року, за даними ДНВП «Геоінформ України» на території України працювали 481 діюча шахта, 94 з яких знаходяться у державній власності та 387 у приватній. Крім того, з 138 великих шахт Донецького кам'яновугільного басейну 95 шахти були розташовані на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження⁵ (**Додаток 14**). Частка державних підприємств у загальному обсязі видобування вугілля в 2017 році становила - 13,9%.

Станом на 01.07.2017 р., нараховувалося 219 державних підприємств, установ, організацій та об'єднань, що належать до сфери управління Мінекоенерго, з яких 131 підприємство було визначено як таке, що розташоване на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження. Також станом на 01.07.2017 р. нараховувалося 126 господарських товариств, щодо яких Мінекоенерго здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави, з них 88 були розташовані на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження⁶.

Серед підзвітних компаній, що надали інформацію для Звіту ІПВГ, до компаній державного сектору належали:

- ▶ ДП «Львіввугілля»
- ▶ ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»
- ▶ ДП «Мирноградвугілля»
- ▶ ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»
- ▶ ДП «Селидіввугілля»
- ▶ ДП «Торецьквугілля»
- ▶ ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»
- ▶ ПАТ «Лисичанськвугілля»

Частка держави у вказаних компаніях становить 100% і протягом 2017 року розмір частки держави в статутному капіталі цих компаній не змінювався. За результатами анкетування, Незалежним адміністратором не було виявлено інформації про підприємства, 50 і більше відсотків акцій яких знаходяться в опосередкованій власності вищезгаданих компаній.

⁴ Розпорядження КМУ від 24.05.2017 р. №733-р «Про схвалення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D1%80>

⁵ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Вугілля (випуск 22), 2018 р.

⁶ Мінекоенерго, Перелік державних підприємств, установ, організацій та об'єднань, що належать до сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості України станом на 01.07.2017, http://mpe.kmu.gov.ua/minuqol/control/uk/publish/article?art_id=245223760&cat_id=244916218

При цьому названі вугільні компанії державного сектору мають відокремлені підрозділи, що не є окремими юридичними особами.

Таблиця 5-1: Відокремлені підрозділи державних вуглевидобувних підприємств

Шахти	Відокремлені підрозділи (ВП)
ДП «Львіввугілля»	
шахта №1 Великомоствська	ВП «Шахта «Великомоствська»
шахта Межирічанська (№ 3ВМ)	ВП «Шахта «Межирічанська»
шахта Відродження (№ 4ВМ)	ВП «Шахта «Відродження»
шахта Лісова (№ 6ВМ)	ВП «Шахта «Лісова»
шахта Зарічна (№ 7ВМ)	ВП «Шахта «Зарічна»
шахта Степова (№ 10ВМ)	ВП «Шахта «Степова»
шахта Візейська (№ 8ВМ)	ВП «Шахта «Візейська»
шахта Червоноградська (№ 2ЧГ)	ВП «Шахта «Червоноградська»
<i>інші відокремлені підрозділи</i>	ВП «Червоноградське спецуправління з гасіння териконів і рекультивації земель»; ВП «Червоноградське управління виробничо-технологічного зв'язку»; ВП «Вантажно-транспортне управління»; ВП «Червоноградське бюро спеціалізованих маркшейдерських робіт»; ВП «Червоноградський учбово-курсний комбінат»; ВП «Управління «Західвуглепромсанекологія»; ВП «Управління «Західвуглепостач»; ВП «Управління технічного контролю якості вугілля і стандартів»; ВП «Монтажнопрохідницьке управління»; ВП «Інформаційно-обчислювальний центр»; ВП «Шахтоспецмонтажно-налагоджувальне управління»; ВП «Вуглезбут»; ВП «Проектно-конструкторське бюро»; ВП «Оздоровчо-лікувальний комплекс «Ровесник»; ВП «Геологорозвідувальна експедиція»
ДП «Мирноградвугілля»	
шахта Родинська	ВП «Шахта «Родинська»
шахта Центральна	ВП «Шахта «Центральна»
шахта «Капітальна»	ВП «Шахта «Капітальна»
шахта №5/6	ВП «Шахта 5/6»
<i>інші відокремлені підрозділи</i>	ВП «Автомобіліст»; ВП «Вузол виробничо-технічного зв'язку»; ВП «Стандарт»; ВП «Оздоровчий центр»; ВП «Охорона»; ВП «Допоміжні виробничі підрозділи»; ВП «Вуглепостач»
ДП «Селидіввугілля»	
шахта Курахівська	ВП «Шахта «Курахівська»
шахта N 1/3 Новогродівська	ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська»
шахта «Котляревська»	ВП «Шахта «Котляревська»
шахта Україна	ВП «Шахта «Україна»

Шахти	Відокремлені підрозділи (ВП)
<i>інші відокремлені підрозділи</i>	ВП «Автобаза»; ВП «Вуглезбут»; ВП «Управління постачання»; ВП «Технічний контроль якості вугілля»; ВП «Охорона»
ДП «Торецьквугілля»	
шахта Центральна	ВП «Шахта «Центральна»
шахта Північна	ВП «Шахта «Північна»
шахта Південна	ВП «Шахта «Південна»
шахта Торецька	ВП «Шахта «Торецька»
<i>інші відокремлені підрозділи</i>	ВП «Автобаза»; ВП «Ремонтно-механічний завод»; ВП «Управління матеріально-технічного постачання»; ВП «Санаторій-профілакторій «Радуга»; ВП «Пансіонат «Донбас-Седово»
ПАТ «Лисичанськвугілля»	
шахта ім.Г.Г.Капустіна	ВП «Шахта імені Г.Г.Капустіна»
шахта Привільнянська	ВП «Шахта Привільнянська»
шахта Новодружеська	ВП «Шахта Новодружеська»
шахта ім.Д.Ф.Мельникова	ВП «Шахта імені Д.Ф. Мельникова»
<i>інші відокремлені підрозділи</i>	ВП «Шахтобудівельне управління»; ВП «Інформаційно-обчислювальний центр»; ВП «Автобаза»; ВП «Управління по забезпеченню та збуту продукції»; ВП «Вузол виробничо-технічного зв'язку»; ВП «Навчально-курсний комбінат»; ВП «Санаторій-профілакторій «Привілля»
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська» - самостійна шахта, відокремлені підрозділи відсутні	
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1» - самостійна шахта, відокремлені підрозділи відсутні	
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая» - самостійна шахта, відокремлені підрозділи відсутні	

За загальним правилом держава та орган, до сфери управління якого входить державне підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями. Згідно інформації, отриманої Незалежним адміністратором від підзвітних компаній, відхилень від загального правила щодо відповідальності держави не виявлено.

Платежі держави на користь державних підприємств, згідно законодавства України, можуть відбуватись у формі бюджетної підтримки видобувних підприємств. У 2017 році в управлінні Міністерства енергетики та захисту довкілля перебувало 7 державних програм підтримки вугледобувної галузі, на які було заплановано виділити 2 947 654,0 тис. грн. загального фонду та 4 719,7 тис. грн спеціального фонду. Фактично, за 2017 рік було використано 2 916 022,4 тис. грн. загального фонду, та 2 952,42 тис. грн. спеціального фонду.

Таблица 5-2: Бюджетні програми в галузі видобування вугілля у 2017 році, тис. грн⁷

Назва бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	план з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2017 рік	план з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2017 рік
Загальне керівництво та управління у сфері паливно-енергетичного комплексу та вугільної промисловості	94 495,9	86 767,2	3 918,1	2 952,4
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості ⁸	262 743,0	244 124,7	801,6	-
Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах ⁹	290 000,0	287 649,2	-	-
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції ¹⁰	2 121 771,0	2 121 771,0	-	-
Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах ¹¹	100 000,0	99 401,6	-	-
Державна підтримка будівництва шахти № 10 «Нововолинська» ¹²	70 248,0	70 248,0	-	-
Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері паливно-енергетичного комплексу й вугільної промисловості ¹³	8 396,1	6 060,8	-	-
ВСЬОГО	2 947 654,0	2 916 022,4	4 719,7	2 952,4

⁷ Казначейство, річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік (розділ

II.1), <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81c/5c0e3d81cbd3b533936390.xls>

⁸ Постанова КМУ № 236 від 11.03.2011 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2011-%D0%BF> (втратила чинність 23.02.2018). Їй на заміну прийнята постанова КМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств» № 93 від 23.02.2018 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-2018-%D0%BF#n40>

⁹ Постанова КМУ № 154 від 23 лютого 2011 р. "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення гірничорятувальних заходів на вугледобувних підприємствах, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/154-2011-%D0%BF>

¹⁰ Постанова КМУ № 153 від 23.02.2011 р. (втратила чинність від 25.02.2017 р.) "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткового покриття витрат вугледобувних підприємств, що включаються до собівартості готової товарної вугільної продукції", режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153-2011-%D0%BF/ed20170225>. Нова постанова КМУ № 92 з аналогічною назвою діє з 25.02.2017, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-2017-%D0%BF>.

¹¹ Постанова КМУ № 398 від 13 квітня 2011 р. "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах", режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398-2011-%D0%BF>

¹² Постанова КМУ № 298 від 12.05.2015 р. "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки будівництва шахти № 10 "Нововолинська", режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/298-2015-%D0%BF>

¹³ Постанова КМУ № 906 від 3 жовтня 2012 р. "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки розвитку наукової інфраструктури у сфері економічного розвитку", режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/906-2012-%D0%BF/ed20141120>

Основними напрямками державної підтримки галузі у 2017 році були витрати на програму по реструктуризації вугільної промисловості та програма з покриття витрат із собівартості готової товарної продукції, в тому числі зарплати шахтарям. Детальна інформація про бюджетні програми у вуглевидобувній галузі наведена вище (*Таблиця 5-2*). Важливою зміною стало впровадження в 2017 році програми з охорони праці та підвищення техніки безпеки вугледобувних підприємств, що відповідає Концепції розвитку та реформування вугільної промисловості до 2020. Варто також зазначити, що у 2017 році продовжилась підтримка державою будівництва Шахти №10 «Нововолинська».

У Річному звіті про надання державної допомоги суб'єктам господарювання в Україні за 2017 рік, Антимонопольний комітет України надає дані про обсяг державної підтримки центральними органами виконавчої влади галузі видобування кам'яного та бурого вугілля у розмірі 2 409,78 млн грн у 2017 році, що становило 70% державної підтримки усіх видів економічної діяльності¹⁴.

Інформація про трансфертні платежі та іншу фінансову допомогу з боку держави на користь окремих державних вуглевидобувних підприємств представлена нижче (*Таблиця 5-3*).

Таблиця 5-3: Обсяг трансфертних платежів підприємствам державного сектору економіки у вугільній галузі у 2017 році¹⁵

Назва компанії	Обсяг трансфертних платежів		Всього, тис. грн
	Субсидії та поточні трансферти підприємствам, тис. грн	Капітальні трансферти підприємствам, тис. грн	
ДП «Львіввугілля»	168 627 (Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції)	25 175 (Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах)	193 802
ДП «Селидіввугілля»	466 538 (Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції)	18 829 (Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах)	485 367
ДП «Мирноградвугілля»	(1) 248 566 (Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції) (2) 18 542 (Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості)	14 326 (Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах)	281 434

¹⁴ Антимонопольний комітет України «Річний звіт про надання державної допомоги суб'єктам господарювання в Україні за 2017 рік», <https://amcu.gov.ua/napryami/derzhavna-dopomoga/richni-zviti-pro-nadannya-derzhavnoyi-dopomogi/2017-rik>

¹⁵ Інформація отримана із відповідей підзвітних компаній вугільної галузі в ході анкетування

Назва компанії	Обсяг трансфертних платежів		Всього, тис. грн
	Субсидії та поточні трансферти підприємствам, тис. грн	Капітальні трансферти підприємствам, тис. грн	
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	168 443 (Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції)	4 160,97 (Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах)	172 604
ПАТ «Лисичанськвугілля»	300 476 (Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції)	10 321 (Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах)	310 797

У 2017 році продовжились платежі щодо виконання гарантійних зобов'язань зі сторони України згідно з Гарантійною угодою від 26.12.2011 між ПАТ «Лисичанськвугілля» та Державним банком розвитку Китайської Народної Республіки (КНР). У 2017 році сума платежів сягнула 455 637 746,71 в гривневому еквіваленті (Таблиця 5-4).

Таблиця 5-4: Платежі з виконання державою гарантійних зобов'язань у 2017 р.¹⁶

Державна гарантія (дата та номер)	Кредитний договір (угода)/реквізити цінних паперів (дата та номер)	Сума платежів	
		у дол. США	у грн еквіваленті
Гарантійна угода від 26.12.2011	Договір кредиту від 21.12.2011 між ПАТ «Лисичанськвугілля» та Державним банком розвитку КНР	16 905 615,75	455 637 746,71

Відповідно до даних Державної казначейської служби України, станом на 01.01.2018 р. прострочена заборгованість перед державою за кредити, залучені видобувними компаніями під держгарантії, становила 1 679 420,8 тис. грн з боку ПАТ «Лисичанськвугілля»¹⁷.

Таблиця 5-5: Прострочена заборгованість суб'єктів господарювання у вугільній галузі перед державою за кредитами (позиками), залучені під державні гарантії у 2017 р.¹⁸

Назва компанії	Сума простроченої заборгованості перед державою за кредитами		Надходження коштів до держбюджету у рахунок погашення заборгованості, тис. грн	Сума заборгованості за пенею, нарахованою на прострочену заборгованість, тис. грн	
	тис. дол. США	тис. грн		Сума заборгованості	Сплачено до держбюджету
ПАТ «Лисичанськвугілля»	59 835,7	1 679 420,8	74,0	496 158,6	9,1

¹⁶ Казначейство, Звіт про платежі з виконання державою гарантійних зобов'язань за 2017 р., <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81f/5c0e3d81f1f2a721209475.xls>

¹⁷ Згідно з інформацією, наданою ПАТ «Лисичанськвугілля» в результаті анкетування, обсяг непогашеного кредиту від держави протягом звітного періоду становив 1 297 828 тис. грн. Незалежному адміністратору не вдалось з'ясувати причини розбіжностей між даними компанії та Казначейства України.

¹⁸ Казначейство, Звіт про прострочену заборгованість суб'єктів господарювання перед державою за кредитами (позиками) залученими під державні гарантії за 2017 рік, <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81f/5c0e3d81f0382781958639.xls>

Згідно з інформацією, одержаною від підзвітних компаній, інших кредитів або гарантії за кредитами (в чому числі непогашених), наданими підзвітним компаніям вугільної галузі державою або державними підприємствами протягом звітного періоду не було виявлено.

Крім того, двома підзвітними компаніями була надана інформація про обсяг нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) у 2017 році (Таблиця 5-6).

Таблиця 5-6: Операції підприємств державного сектору економіки у вугільній галузі у 2017 році

Назва компанії	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді	Частина чистого прибутку, який було розподілено на здійснення реінвестицій	Обсяг нерозподіленого прибутку/непокритого збитку на початок та кінець звітного періоду ¹⁹ , тис. грн	
			станом на 01.01.2017 р.	станом на 31.12.2017 р.
ДП «Селидіввугілля»	-	-	(2 356 863)	(2 753 251)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	-	-	(20 522)	(128 709)
ДП «Львіввугілля»	-	-	1 662 049	1 807 662
ДП «Мирноградвугілля»	-	-	1 791 286	2 521 131
ПАТ «Лисичанськвугілля»	-	-	4 663 203	5 377 618
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	-	-	639 879	670 266
ДП «Торецьквугілля»	-	-	2 364 858	2 637 495
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	-	-	-	-

Інформація про позики ПАТ «Лисичанськвугілля» протягом 2017 року була проаналізована на основі фінансової звітності компанії, що наявна у вільному доступі. Так, за результатами діяльності в 2017 році Товариство мало в розпорядженні довгострокових кредитів банків у розмірі 935 200 тис. грн, та короткострокових кредитів банків на суму 119 тис. грн. Також, інші довгострокові зобов'язання становили 42 788 тис. грн. Більш детальна інформація про зобов'язання компанії наведена в таблиці нижче.

Таблиця 5-7: Інформація про зобов'язання ПАТ «Лисичанськвугілля» щодо позик²⁰

Види зобов'язань	Дата виникнення	Непогашена частина боргу, тис. грн.	Відсоток річних за користування	Дата погашення
Кредити банку, в т.ч.:		1 298 116		
поточна заборгованість за довгостроковими кредитами АКБ «Надра»	03.09.2003	169	22	05.12.2006
короткостроковий кредит АППБ «Аваль»	30.03.2004	119	10	20.12.2005
довгостроковий кредит банку Державний банк КНР	25.05.2012	1 297 828	7,05	31.12.2020

¹⁹ Джерелом даних про нерозподілений збиток для ДП «Селидіввугілля» та ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська» є відповіді компаній за результатами анкетування. Для всіх інших компаній - їх фінансова звітність за 2017 рік. Фінансова звітність цих компаній розміщена на сайті Мінекоенерго,

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245272950&cat_id=245194014

²⁰ ПАТ «Лисичанськвугілля», Фінансова звітність за 2017 р., <http://lisugol.com/Content/RegInf/2017.pdf>

Згідно з фінансовою звітністю, отриманою у відповідь на запит в рамках підготовки Звіту ІПВГ, у 2017 році ДП «Селидіввугілля» мало заборгованість по короткостроковим кредитам у розмірі 42 530 тис. грн.. Заборгованість по короткостроковим кредитах банків ДП «Львіввугілля» склала 33 058 тис. грн. у 2017 році.²¹

5.1.2 Запаси вугілля

Станом на 01.01.2018 в Україні було зосереджено 41 490 млн т. балансових запасів вугілля²², що залягають в двох кам'яновугільних басейнах: Львівсько-Волинському та Донецькому.

Донецький басейн кам'яного вугілля займає території Луганської, Харківської, Дніпропетровської, Донецької областей. Запаси басейну становлять 92,3% від загальних запасів вугілля в Україні, серед яких 29,3% - запаси коксівного вугілля та 14,9% - антрацити. Найбільші запаси зосереджені на території Луганської області, в той час як найбільш розроблені родовища розташовані на території Донецької області. Підтверджені запаси вугілля в Донецькому басейні прораховані до глибини 1200-1500 м, в окремих районах Донецької та Луганської областей - до глибини 1600-1800 м. Станом на 01.01.2018, балансові запаси вугілля у Донецькому басейні склали за категорією А+В+С1 - 40 680,0 млн. т, категорією С2 - 11 001,9 млн. т. Позабалансові запаси становили 16 656,1 млн. т. Найбільш інтенсивно у басейні розроблюються поклади вугілля марок ДГ, К, Г.

В 2017 році, в Донецькому вугільному басейні розроблялось та було підготовлено до освоєння 19 115,8 млн т. балансових запасів за категорією А+В+С1, з них 8 358,7 млн т експлуатується. Разом з тим, Донбас має значний потенціал для подальшої розробки. Так, згідно з ДНПВ «Геоінформ України», 21 564,2 млн. т запасів вугілля ще не підготовлені до промислової розробки та обліковані на балансі як перспективні. Найбільш перспективним районом для нарощування обсягів видобування коксівного вугілля є Південнодонбаський, а для зростання видобутку енергетичного вугілля - Красноармійський. На момент підготовки даного Звіту більша частина Донецького вугільного басейну знаходилась на непідконтрольній українській владі території, що суттєво ускладнює подальше освоєння та промислове видобування вугілля.

Львівсько-Волинський кам'яновугільний басейн розташований в Україні на території двох областей: Львівської (приблизно 90% басейну) та Волинської. Львівсько-Волинський вугільний басейн є меншим за обсягом запасів та за освоєнністю, ніж Донецький. Так, станом на 01.01.2018, за даними ДНПВ «Геоінформ України», балансові запаси вугілля категорій А+В+С1 склали 1 096,6 млн т, а категорії С2 - 235,2 млн. т. У Львівсько-Волинському кам'яновугільному басейні поширене високоякісне енергетичне і коксівне вугілля марок ДГ, Г, Ж і К.

Станом на 01.01.2018 р., у Львівсько-Волинському басейні розроблялось та було підготовлено до освоєння 683,5 млн т. вугілля категорії А+В+С1, або 62,3% від загальних балансових запасів басейну. ДНПВ «Геоінформ» нараховує 413,1 млн т (37,7%) запасів

²¹ ДП «Львіввугілля», Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2017 р., <http://www.lvug.com.ua/wp-content/uploads/2018/03/f1.pdf>

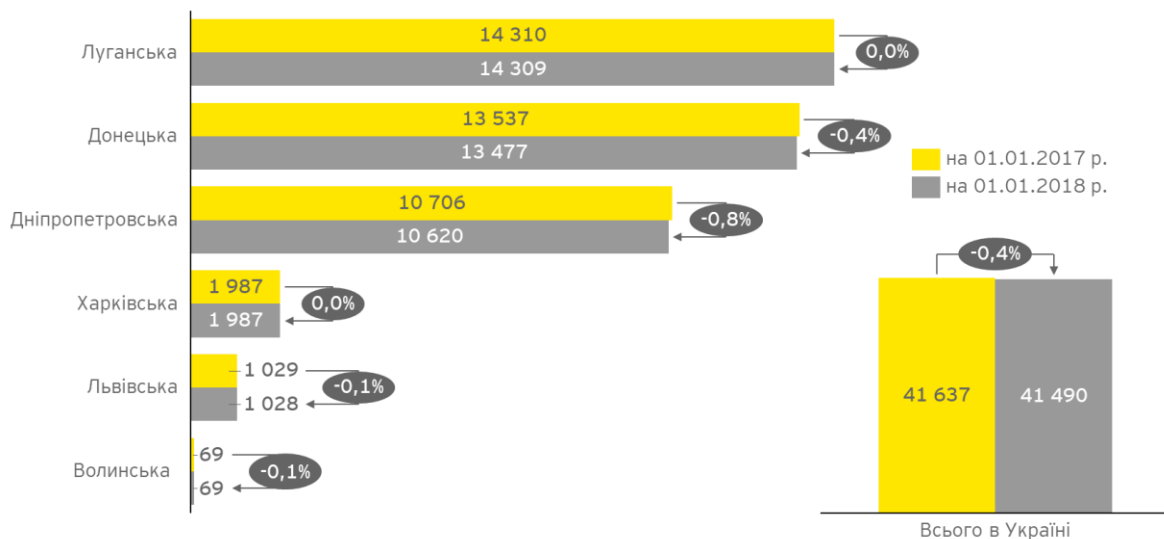
²² ДНПВ «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2018 р., http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf

Львівсько-Волинського басейну непідготовлених до промислового освоєння, тому його потенціал для нарощення видобутку є нижчим ніж у Донецькому вугільному басейні.

Малюнок 5-1: Розташування басейнів кам'яного вугілля України

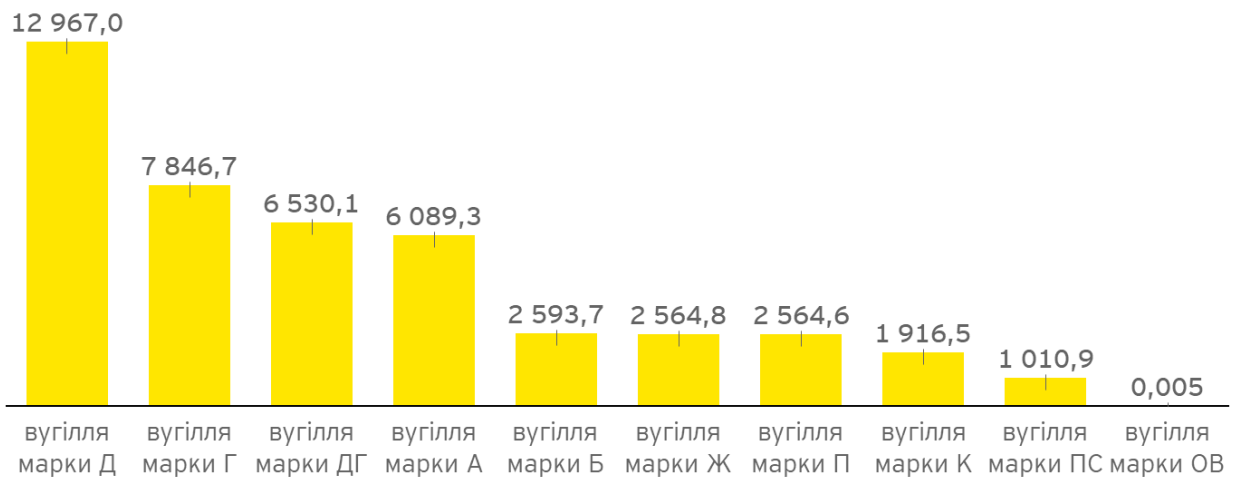
В розрізі адміністративних областей, найбільші запаси вугілля (34,5%) зосереджені на території Луганської області, на другому місці Донецька (32,2%) та Дніпропетровська області (25,6%); інші 7,4% розташовані на територіях Львівської, Волинської та Харківської областей.

Малюнок 5-2: Структура балансових запасів кам'яного вугілля за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., млн т²³

²³ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2017 р. (http://geoinf.kiev.ua/M_R_2017.pdf), 2018 р. (http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf)

Згідно з розподілом запасів кам'яного вугілля за марками, в 2017 році переважало вугілля марки Д, яке становило 29,4% балансових запасів. На другому місці було газове вугілля, або марки Г (17,7%). 14,8% припадало на довгополуменеве вугілля (марка ДГ), та 13,8% - на антрацит (марка А).

Малюнок 5-3: Структура балансових запасів кам'яного вугілля категорії А+В+С1 за марками в Україні станом 01.01.2018 р., млн т²⁴

5.1.3 Суттєві розвідувальні роботи

Геологорозвідувальні роботи за підтримки Державного бюджету на території Львівсько-Волинського та Донецького кам'яновугільних басейнів у 2017 році не проводились. Проте, було проведено роботи з детальної геолого-економічної оцінки. В Донецькій області проводилась оцінка поля шахти «Білозерська» ТДВ «шахта Білозерська» та поля шахти «Піонер» ВСП «Шахтоуправління Білозерське» ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля». На території Львівсько-Волинського басейну оцінювались ділянка Любельська №3 ДП «Сі-Сі-Ай-Любеля» та поля шахти «Червоноградська» ДП «Львіввугілля»²⁵.

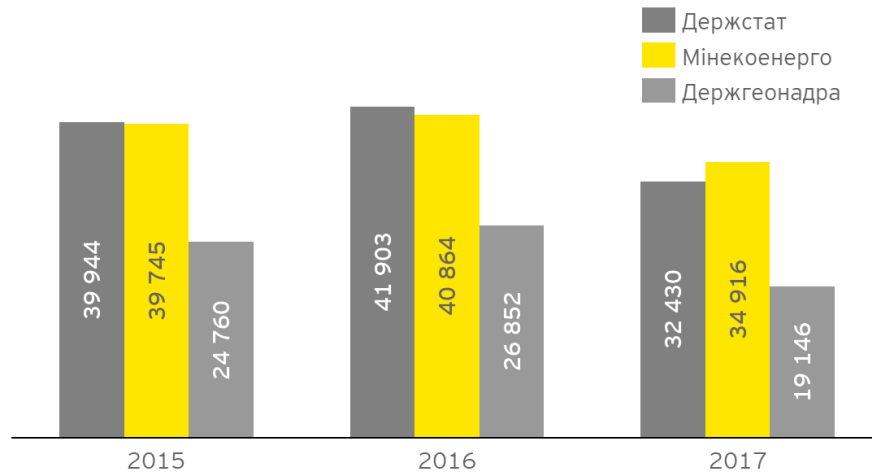
5.1.4 Обсяги видобування кам'яного вугілля

Інформацію про обсяги видобування вугілля консолідують декілька державних органів, зокрема Держстат, Мінекоенерго і Держгеонадра (збором і обробкою даних для Держгеонадра займається її науково-виробнича установа ДНВП «Геоінформ України»), однак їх дані між собою суттєво відрізняються, що може бути наслідком використання різної методології обліку інформації про видобування корисних копалин. Тоді як різниця між даними Мінекоенерго і Держстату менш значуща (від 0,5% до 7,1% протягом 2015-2017 років), то різниця між даними Держгеонадра і Мінекоенерго/Держстату є помітно більшою і в середньому досягала 39,1%/38,3% протягом 2015-2017 років.

²⁴ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Вугілля (випуск 22), 2018 р.

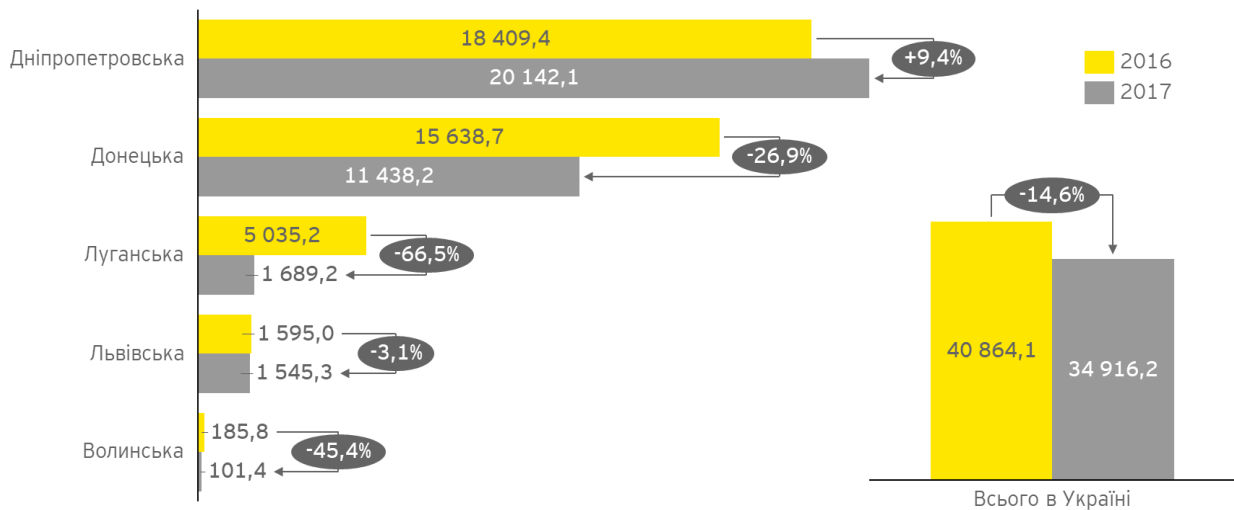
²⁵ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Вугілля (випуск 22), 2018 р.

Загальний тренд зміни обсягів видобування кам'яного вугілля у 2015-2017 роках є спадним. У 2017 році згідно з даними Мінекоенерго було видобуто 34 916 тис. т кам'яного вугілля, що на 14,6% менше, ніж у 2016 році. Відповідно до даних Держстату спад обсягів видобування становив 22,6%, а Держгеонадра - 28,7%.

Малюнок 5-4: Динаміка обсягів видобування кам'яного вугілля в Україні у 2015 - 2017 рр., тис. т^{26,27,28}

Основна частина обсягів видобування вугілля припадає на Дніпропетровську (57,7%) та Донецьку області (32,8%) (Малюнок 5-5).

Малюнок 5-5: Обсяги видобування кам'яного вугілля в Україні за областями у 2016-2017 рр., тис. т²⁹

²⁶ Держстат, Статистична інформація «Виробництво промислової продукції за видами», 2015 р., 2016р., 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/pr/vr_rea_ovpp/vr_rea_ovpp_u/arh_vppv_u.html

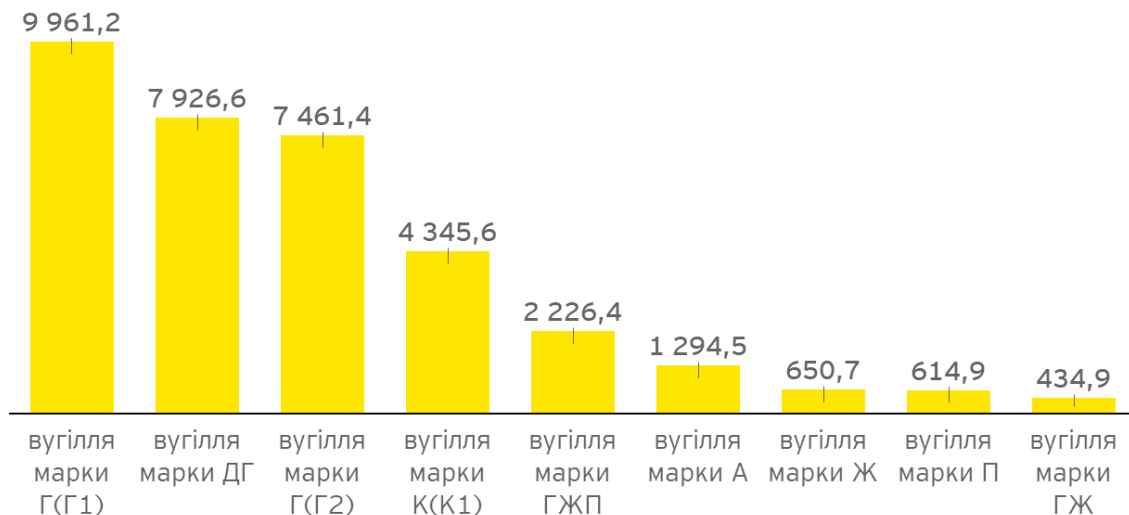
²⁷ Мінекоенерго, Видобуток коксівного та енергетичного вугілля за грудень 2017 року, http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245266910&cat_id=245183238;

Мінекоенерго, Статистична інформація, 2015 р., 2016 р., http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245086132&cat_id=35081 http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245178477&cat_id=35081

²⁸ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Вугілля (випуск 22), 2018 р.

²⁹ Мінекоенерго, Видобуток вугілля в Україні у розрізі шахт за грудень 2017 року, http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245266889&cat_id=245183238

Згідно з даними Мінекоенерго, в 2017 році в Україні найбільше видобували газового вугілля (марка Г(Г1)), в обсязі 9 961,2 тис. т.

Малюнок 5-6: Обсяги видобування кам'яного вугілля за марками вугілля у 2017 р., тис. т³⁰

У 2017 році лідерами з видобування вугілля були компанії приватного сектору економіки: більше половини загального видобутку в Україні забезпечило ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» (20 142,1 тис. т). На другому місці було ПАТ «Шахтоуправління Покровське», яке видобуло 4 345 тис. т або 12,4% від загального обсягу. Відповідно, на компанії державного сектору припадало 13,9% обсягів видобування вугілля України, що становило 4 839,7 тис. т. Найбільші обсяги видобування забезпечили ДП «Львіввугілля» та ДП «Силидіввугілля», на які припадало 1 342,8 та 810,0 тис. т відповідно.

Загалом, в 2017 році, обсяги видобування вугілля компаніями як державного так і приватного сектору впали - на 16,4% та на 14,3% відповідно. Серед компаній приватного сектору, найбільше скорочення спостерігалось в ПрАТ «ДТЕК Комсомолець Донбасу» (на 82,4%), ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит» (на 74,2%) та ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит» (на 68,8%). Варто також зауважити, що у 2017 році група ДТЕК заявила про втрату управління цими трьома підприємствами, оскільки вони знаходяться на тимчасово неконтрольованій території^{31,32}.

При збереженні поточних темпів видобування вугілля балансових запасів вистачить ще на 1 188 років³³.

³⁰ Мінекоенерго, «Видобуток вугілля в Україні у розрізі шахт за грудень 2017 року», http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245266889&cat_id=245183238

³¹ Повідомлення на офіційному сайті компанії ДТЕК, 2017 р., <https://dtek.com.ua/media-center/press/dtek-zavavlyaet-o-potere-upravleniya-predpriyatiyami-raspolozhennymi-na-vremenno-nekontroliruemoy-territorii-donetskoj-i-luganskoj-oblasti/>

³² Перелік таких територій затверджений Розпорядженням КМУ «Перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження» № 1085-р від 07.11.2014 р.

³³ Для розрахунку забезпеченості видобування кам'яного вугілля було використано дані про обсяги балансових запасів і видобування ДНВП «Геоінформ України» (Державний баланс запасів корисних копалин, Вугілля (випуск 22), 2018 р.)

Таблиця 5-8: Обсяги видобування вугілля за компаніями на території України у 2016-2017 рр., тис. т³⁴

Підприємство	Обсяги видобування вугілля кам'яного, тис. т		
	2016 рік ³⁵	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
Всього державний сектор економіки, з них:	5 789,2	4 839,7	-16,4%
ДП «Львіввугілля»	1 408,7	1 342,8	-4,7%
ДП «Селидіввугілля»	1 394,0	810,0	-41,9%
ДП «Мирноградвугілля»	548,1	608,6	11,0%
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	497,9	447,6	-10,1%
ДП «ВК «Краснолиманська»	443,4	378,4	-14,6%
ДП «Шахта ім. М. С. Сургая»	340,7	288,7	-15,3%
ДП «Первомайськвугілля»	308,4	160,5	-48,0%
ДП «Торецьквугілля»	279,4	265,0	-5,2%
ПАТ «Лисичанськвугілля»	196,5	234,1	19,1%
ПАТ «Шахта «Надія»	186,4	202,5	8,7%
ДП «Волиньвугілля»	185,4	101,4	-45,3%
ДП «Шахта №1 Нововолинська»	0,4	0,0	-100%
Всього приватний сектор економіки, з них:	35 074,8	30 076,5	-14,3%
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	18 409,4	20 142,1	9,4%
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	4 302,0	4 345,6	1,0%
ПрАТ «ДТЕК Комсомолець Донбасу» ³⁶	3 502,1	614,9	-82,4%
ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	2 305,6	595,2	-74,2%
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	2 271,8	2 128,7	-6,3%
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	2 224,6	699,3	-68,6%
ТОВ «Краснолиманська»	1 566,1	899,3	-42,6%
ТДВ «Шахта «Білозерська»	493,1	644,0	30,6%
ТДВ «ОП «Шахта ім. Святої Матрони Московської»	0,0	7,3	-
Всього	40 864,1	34 916,2	-14,6%

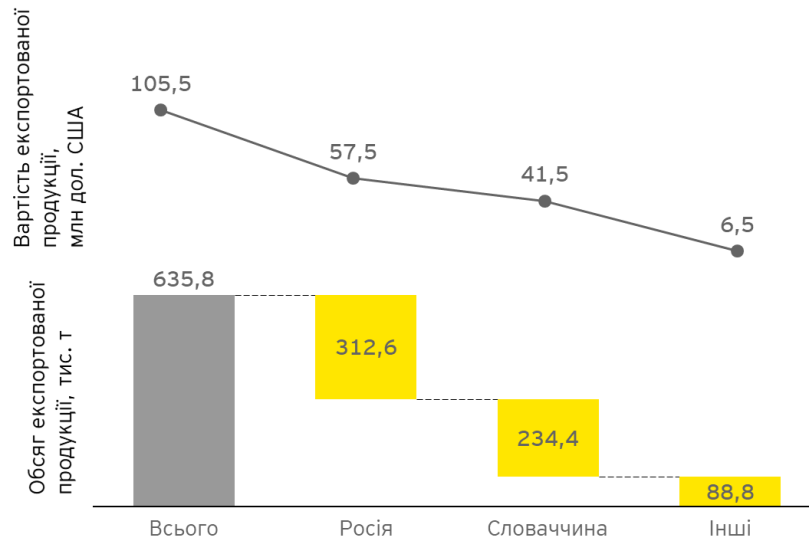
5.1.5 Експорт та імпорт кам'яного вугілля

Згідно з даними Держстату, в 2017 році було експортовано 635,8 тис. т вугілля, що на 22,1% вище показника 2016 року (520,6 тис. т). Таке зростання обсягів експорту пояснюється в першу чергу збільшенням поставок вугілля в Росію - з 81,8 тис. т в 2016 році до 312,6 тис. т (49,2% загального обсягу експорту вугілля) у 2017 році. На другому місці була Словаччина, куди було експортовано 234,4 тис. т вугілля вартістю 41,5 млн дол. США. В інші країни було експортовано сумарно 88,8 тис. т вугілля вартістю 6,5 млн дол. США (*Малюнок 5-7*).

³⁴ Мінералогічне, Видобуток вугілля в Україні у розрізі шахт за грудень 2017 року, http://mpe.kmu.gov.ua/minuqol/control/uk/publish/article?art_id=245266889&cat_id=245183238

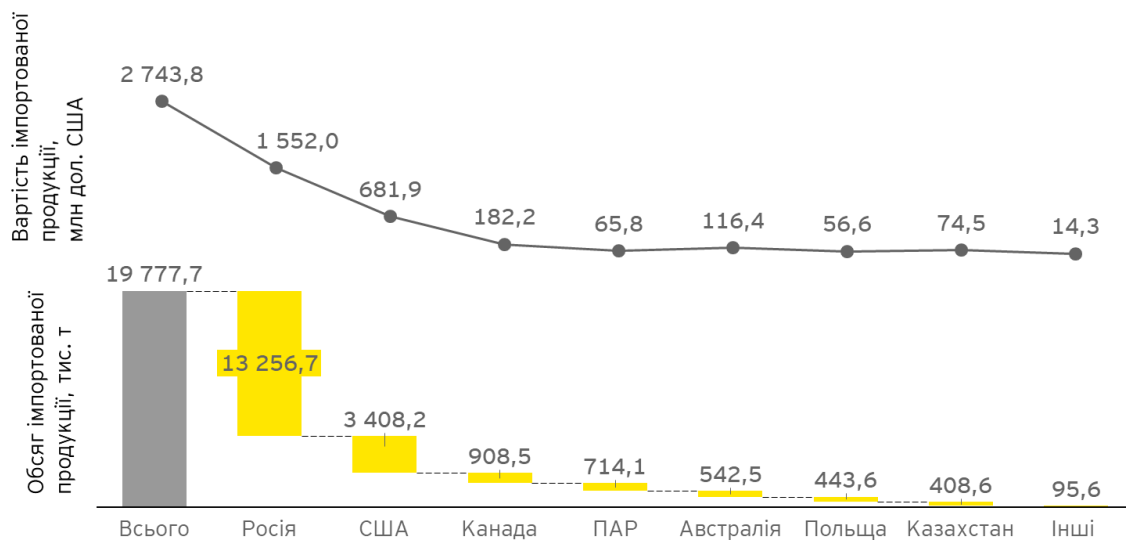
³⁵ Дані про обсяги видобування окремими компаніями (ДП «Львіввугілля», ТОВ «Краснолиманська», ТДВ «ОП шахта ім. Святої Матрони Московської») за 2016 рік в Звіті ІПВГ за 2017 рік відрізняються від відповідних даних в Звіті ІПВГ за 2016 рік, оскільки у звіті 2016 року представлені дані були отримані із відповідей компаній, а у звіті 2017 року - дані Мінекоенерго.

³⁶ У 2017 році група ДТЕК заявила про втрату управління ПрАТ «ДТЕК Комсомолець Донбасу», ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит», ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит», що розташоване на тимчасово неконтрольованій території Донецької області

Малюнок 5-7: Обсяги експорту кам'яного вугілля за країнами в натуральних та грошових одиницях в 2017 р.³⁷

Обсяги імпорту кам'яного вугілля в 2017 році також зросли на 26,4% у порівнянні з попереднім роком, і становили 19 777,7 тис. т загальною вартістю 2 743,8 млн дол. США. Відповідно до даних Держстату, більше половини (67,0%) загального обсягу було імпортовано з Росії - 13 256,7 тис. т вартістю 1 552,0 млн дол. США. На другому місці були США, з яких було імпортовано 3 408,2 тис. т вугілля, або 17,2% від загального імпорту (Малюнок 5-8).

Малюнок 5-8: Обсяги імпорту кам'яного вугілля за країнами в натуральних та грошових одиницях в 2017 р.³⁸

³⁷ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

³⁸ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

Висновки до розділу

Станом на 01.01.2018 р. в Україні було зосереджено 41 490 млн т. балансових запасів кам'яного вугілля, що залягають в двох кам'яновугільних басейнах: Донецькому і Львівсько-Волинському. Найбільш інтенсивно розроблялися родовища вугілля марки Г(Г1).

У 2017 році спостерігалось зростання обсягів імпорту на 26,4% у порівнянні з попереднім роком.

При збереженні поточних темпів видобування вугілля балансових запасів вистачить ще на 1 188 років.

На розвиток вугільновидобувної галузі негативно впливають декілька ключових факторів, зокрема:

- Військовий конфлікт на сході України; станом на 01.07.2017 р. 131 підприємство державної форми власності, що належить до сфери управління Мінекоенерго, були розташовані на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження;
- Низька інвестиційна привабливість вугільної галузі загалом, та в Україні зокрема, в т. ч. через ризики, пов'язані з військовим конфліктом;
- Геологічні особливості запасів вугілля, високий рівень розробленості родовищ та відносно висока собівартість видобування;
- Тривале недофінансування підприємств, що перебувають у державній власності.

5.2 Видобування нафти та природного газу

5.2.1 Роль держави в галузі видобування нафти та природного газу

Роль держави у нафтогазовій галузі України є найвищою з усіх видобувних галузей. Держава в особі Кабінету Міністрів України володіє 100% акцій АТ «НАК «Нафтогаз України» та НАК «Надра України».

АТ «НАК «Нафтогаз України» - це вертикально-інтегрована компанія з повним циклом операцій з розвідки та розробки родовищ, експлуатаційного та розвідувального буріння, транспортування та зберігання нафти і газу, постачання природного і скрапленого газу споживачам.

Таблиця 5-9: Перелік підприємств, 50 і більше відсотків акцій яких знаходяться у власності АТ «НАК «Нафтогаз України»³⁹ у 2017 році

Назва підприємства	Кількість акцій, що належить НАК «Нафтогаз України»
<i>Виробництво природного газу, нафти та продуктів їх переробки</i>	
АТ «Укргазвидобування»	100%
ДП «Закордоннафтогаз»	100%
ПАТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»	100%
ПАТ «Укрнафта»	50% + 1 акція
Petrosannan Company (СД, Єгипет)	50%
<i>Транспортування нафти і природного газу</i>	
АТ «Укртрансгаз»	100%
АТ «Укрспецтрансгаз»	100%
АТ «Укртранснафта»	100%
<i>Оптова та роздрібна торгівля</i>	
ДК «Газ України»	100%
ВАТ «Кіровоградгаз»	51%
Naftogaz Trading Europe S.A.	100%
ДП «Укравтогаз»	100%
ВЗП «Нафтогаз»	100%
АТ «НЕК «Енергетика та паливо України»	51%
<i>Інші</i>	
ДП «Вуглесинтезгаз України»	100%
ДП «Науканафтогаз»	100%
ДП «Нафтогазобслуговування»	100%
ДП «Нафтогаз-Енергосервіс»	100%
ДП «Нафтогазбезпека»	100%
ДП «ЛІКВО»	100%
ДП «Будівельник»	100%
ТОВ «Міжнародний консорціум з управління та розвитку газотранспортної системи України»	50%

³⁹ Згідно інформації, отриманої від АТ «НАК «Нафтогаз» у відповідь на запит для підготовки Звіту ІПВГ

Крім того, відповідно до інформації з відкритих джерел⁴⁰, іншими компаніями, менше 50% акцій яких належало АТ НАК «Нафтогаз України» в 2017 році, були:

- ▶ ПрАТ «Девон» - 12,13%;
- ▶ ТОВ «Карпатигаз», спільна діяльність з компанією Misen Enterprises AB - 49,99%;
- ▶ ПАТ «Укртатнафта» - 43%.

Дочірні компанії АТ «НАК «Нафтогаз України» є найбільшими підприємствами у галузі видобування природного газу (АТ «Укргазвидобування») та нафти (ПАТ «Укрнафта»), а також природними монополіями, які здійснюють переміщення природного газу через митний кордон України трубопровідним транспортом у режимі транзиту (далі «транзит»), транспортування та зберігання природного газу (АТ «Укртрансгаз») і нафти (АТ «Укртранснафта»). Крім того, для даного Звіту дочірні компанії АТ «НАК «Нафтогаз України» надали інформацію щодо переліку компаній, в яких вони володіли 50 і більше відсотків акцій.

Таблиця 5-10: Перелік підприємств, 50 і більше відсотків акцій яких належить дочірнім компаніям АТ «НАК «Нафтогаз України»

Назва дочірньої компанії АТ «НАК «Нафтогаз України»	Назва підприємства, 50% і більше акцій належать дочірній компанії
АТ «Укргазвидобування»	ТОВ «Шебелинська Вода», 98,266% ТОВ «Олександр», 100% ⁴¹
АТ «Укртрансгаз»	ТОВ «Нафтогазреєстр», 100% ⁴²
АТ «Укртранснафта»	ТОВ «Корпоративний фонд «Укртранснафта», 99,95% ТОВ «Трансмунай», 50%
ПАТ «Укрнафта»	СП ТОВ «УкрКарпатОйл Лтд», 100% СП «Каштан Петролеум ЛТД», 55% ТОВ «Футбольний клуб «Нафтовик-Україна», 99,99% ОВ «Футбольний клуб «Нафтовик-Україна», 99,99%; ТОВ Агрофірма «Джерело», 99,99%; ТОВ «Охтирка-Агро», 99,98%; ТОВ «Полив'яне-Агро», 99,98%; ТОВ «Качанове-Агро», 99,97%; ТОВ «Агрофірма Миколаївка», 99,96%; ТОВ «Воскресенське-Агро», 99,92%; ЗСАТ «Ворскла», 79,39%; ЗАТ «Фонд-сервіс», 74%; СП ПрАТ «Ромгаз», 65,25%; ЗАТ «Українська нафтогазова страхова компанія», 57,62%;

НАК «Надра України» - державна компанія, основною метою якої є вивчення надр України, проведення пошукових та розвідувальних робіт, а також залучення інвестицій в цю сферу (Таблиця 5-11).

⁴⁰ Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf;
Річна інформація емітента цінних паперів за 2018 р.,

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/43377F16EB4C97B7C22583C5004E9951?OpenDocument&Expand=4.1&>

⁴¹ ПАТ «Укргазвидобування», Річна інформація емітента цінних паперів за 2017 р.,
<http://ugv.com.ua/uploads/1525245812.pdf>

⁴² Крім того, в своїй відповіді на опитувальну анкету ПАТ «Укртрансгаз» наведено перелік підприємств, у яких володіє менше 50% акцій, а саме ПАТ «Енерготехнології» (24%), ПАТ «Ензим» (0,12%), ТОВ «Когенераційні Технології УТГ» (38%)

Таблиця 5-11: Схема бенефіціарної участі держави в нафтогазовій галузі у 2017 р. (НАК «Надра України»)

Назва підприємства	Кількість акцій, що належить НАК «Надра України»
<i>Дочірні підприємства НАК «Надра України»</i>	
ДП НАК «Надра України» «Чернігівнафтогазгеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Кримгеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Полтавнафтогазгеологія»	100%
ДП «Укрнаукагеоцентр»	100%
ДП НАК «Надра України» «Агрогеофізика»	100%
ДП НАК «Надра України» «Західукргеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Миргороднафтогазрозвідка»	100%
ДП НАК «Надра України» «Центрукрргеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Надраресурс»	100%
<i>Інші підприємства, над якими здійснює контроль НАК «Надра України»</i>	
ДАХК «Укргеолреммаш»	100%
ТОВ «Українська геофізична компанія»	100%
ТОВ «Надра Криму»	99,91%
ТОВ «Азовське рудоуправління»	99,9%
ТОВ «Надра Юзівська»	99%
ТОВ «Надра Скіфська»	99%
ТОВ «Надраінвест»	90%
ТОВ «Надра Олеська»	90%
ТОВ «Житомирбуррозвідка»	90%
ТОВ «Води України»	80%
ТОВ «Полтаванафтогазрозвідка»	70%
ТОВ «Надра Шельф»	58,44%
ТОВ «Інженерно-бурова група «Тритон»	50%
ТОВ «Гайчурський ГЗК»	50%
ТОВ «Пержанський кар'єр»	50%
ТОВ «Надра Городоцьке»	50%
ТОВ «Будівельно-монтажне управління ім. Нобільського»	45%
ТОВ «Західгазінвест»	34,99%
ТОВ «Іст Юроуп Петроліум»	33%
ТОВ «Надра Тунівська»	25%
ТОВ «Чорноморзахідінвест»	25%
ТОВ «Чорноморгеоресурс»	25%
ПАТ «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Стандарт Плюс»	21%

Крім того, згідно з даними Міністерства енергетики та захисту довкілля України, станом на 01.03.2018 р., у переліку державних підприємств, організацій та об'єднань нафтогазової галузі, що належать до сфери його управління, нараховується 33 юридичні особи. У переліку господарських товариств, щодо яких Мінекоенерго здійснює управління

корпоративними правами держави знаходиться 2 юридичні особи.⁴³ Зазначені підприємства, організації та об'єднання можуть надавати сервісні та інші допоміжні послуги, проте не здійснюють видобувної діяльності.

Згідно з результатами анкетування, розмір частки держави в статутному капіталі управління підзвітних компаній нафтогазовій галузі не змінювався у 2017 році.

За загальним правилом держава та орган, до сфери управління якого входить державне підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями. Згідно інформації, отриманої Незалежним адміністратором від підзвітних компаній, відхилень від загального правила щодо відповідальності держави не виявлено.

Платежі, пов'язані з видобувною діяльністю, від/до державних підприємств можуть здійснюватися в рамках договорів про спільну діяльність, концесійних договорів, угод про розподіл продукції. Відповідні питання були включені в запити до підзвітних компаній. Згідно з отриманих відповідей, станом на 2017 рік, договори про спільну діяльність укладались чотирма підзвітними компаніями (Таблиця 5-12).

Таблиця 5-12: Інформація щодо договорів про спільну діяльність в нафтогазовій галузі в 2017 році⁴⁴

Номер договору про спільну діяльність	Інші учасники договору	Уповноважений платник податків	Вид та обсяг вкладу державного партнера
<i>Спільне підприємство «Каштан Петролеум ЛТД»</i>			
Договір №35/21-СД від 28.01.2008р.	ПАТ «Укрнафта»	НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	Грошовий вклад 9300,00 грн - 93%
<i>АТ «Укргазвидобування»</i>			
Договір від 10.06.2002р. №3	1. ТОВ «Карпатигаз» 2. ТОВ «Місен Ентерпрайз АБ»	ТОВ «Карпатигаз»	1 267 329 тис. грн (Інвестиція станом на 31 січня 2017 року) ⁴⁵ 2 110,93 тис. грн. (нематеріальний актив - право користування свердловиною та технічна інформація)
Договір від 24.03.2004р. №493	1. ТОВ «Карпатигаз» 2. ТОВ ВКФ «Техпроект»	ТОВ «Карпатигаз»	41 001,86 тис. грн. (нематеріальний актив - право користування свердловинами)
Договір від 13.10.2004р. №1747	ТОВ «Карпатнадраінвест»	ТОВ «Карпатнадраінвест»	3 000 грн. (грошовий вклад)
Договір від 29.06.2004р. №612	ТОВ ВКФ «Діон»	ТОВ ВКФ «Діон»	4 111,26 тис. грн. (нематеріальний актив -

⁴³ Наказ Мінекоенерго від 20.03.2018 р. №172,

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245294207&cat_id=244916132

⁴⁴ Крім державних компаній, про наявність договорів про спільну діяльність станом на 2017 рік надали інформації дві підзвітні компанії приватного сектору, а саме: ТОВ «Надра-Геоінвест» (1. Договір №201/07 від 26.07.07 з ПП «Імпреза-М»; уповноважений платник податків ПП «Імпреза-М»; 2. Договір №СД 161/08 від 06.05.08 з ТОВ «Лого Системс»; уповноважений платник податків ТОВ «Лого Системс»;) та ТОВ «Енергія 95» (Договір №5 від 02.03.2016 з ТОВ «Каде-Ресурс» та ТОВ «ГКР «Денисівське»; уповноважений платник податків ТОВ «Каде-Ресурс»)

⁴⁵ АТ «Укргазвидобування», Фінансова звітність і звіт незалежного аудитора за 2017 рік, <http://ugv.com.ua/page/docs?count=1>

Номер договору про спільну діяльність	Інші учасники договору	Уповноважений платник податків	Вид та обсяг вкладу державного партнера
			право користування свердловинами)
Договір від 15.09.2004	ТОВ «Цефей»	ТОВ «Цефей»	9 626,73 тис. грн. (нематеріальний актив - право користування свердловинами)
Договір від 06.10.2011р. №1330-1-4	1. ТОВ «Шелл Юкрейн Експлорейшн І» 2. Шелл Експлорейшн енд Продакшн Юкрейн І Б.В.	ТОВ «Шелл Юкрейн Експлорейшн Енд Продакшн І»	2 332,54 тис. грн. (нематеріальний актив)
Договір «Геологічне вивчення та розробка газових родовищ у Азовському і Чорному морях та Керченському півострові» від 24.10.2000р.	АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз»	АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз»	88 458,7 тис. грн. (матеріали/роботи та грошовий вклад)
ПАТ «Укрнафта»			
Договір № 5/56 від 21.12.2000	ТОВ «Надра Інвест»	НГВУ «Полтаванафтогаз» в особі ПАТ «Укрнафта»	9 476 825,59 грн. (Грошовий вклад в СД станом на 2017 р.)
Договір № 35/4 від 19.01.1999 р.	1. ТОВ «Карлтон Трейдінг Україна»; 2. ТОВ «Галс-К Лтд»;	НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	289 938 961,56 грн. (Грошовий вклад в СІД с початку діяльності, 49,9%; в 2017 р. внесків не було)
Договір № 35/21-СД від 28.01.2008 р.	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	9 300,00 грн. (Грошовий вклад в СІД с початку діяльності; в 2017 р. внесків не було)
Договір № 35/809-СД від 20.07.2004 р.	Приватна компанія «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	НГВУ «Полтаванафтогаз» в особі ПАТ «Укрнафта»	9 300,00 грн. (Грошовий вклад в СІД с початку діяльності, 49%; в 2017 р. внесків не було)
Договір № 999/97 від 21.07.2015 р.	Представництво компанії «Моментум Ентерпрайзис (Істерн Юроп) Лтд.»	НГВУ «Полтаванафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	247 536 822,38 грн. (Грошовий вклад в СІД с початку діяльності, 49,9%; в 2017 р. внесків не було)
Договір № 35/176 від 11.11.1999 р.	1. ТОВ «Технопаклюкс» 2. ТОВ «Навігатор комплект» 3. Tranget limited (Кіпр)	НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	184 799 14,00 грн. (Грошовий вклад в СІД, 20%; в 2017 р. внесків не було)
Договір № 01 від 20.03.1998 р.	1. «Пауер Провіжен Лімітед» 2. «Фелузіо Інвестментс Лтд» 3. ПрАТ «Айпек»	ПрАТ «Айпек»	184 799 14,00 грн. (Грошовий вклад в СІД, 20%; в 2017 р. внесків не було)
Угода від 07.09.2001 р. (Термін дії до 07.09.2021 р.)	1. ТОВ «Карлтон Трейдінг Україна» 2. ПрАТ «Галс-К»	ПрАТ «Галс-К»	9 476 825,59 грн. (Грошовий вклад в СІД с початку діяльності; в 2017 р. внесків не було)

З перелічених вище компаній, одна компанія (Спільне підприємство «Каштан Петролеум ЛТД») перебувала в ДСД із державним партнером, представленим ПАТ «Укрнафта», обсяг грошового вкладу якого становив 9 300 грн. або 93%. Крім цього договору, ПАТ «Укрнафта» було партнером в семи інших договорах про спільну діяльність з компаніями, що не охоплювались звіркою платежів в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2017 р. Згідно інформації підзвітних компаній, у 2017 році були відсутні концесійні договори та угоди про розподіл продукції.

Протягом 2017 року, АТ «Укргазвидобування» та АТ «Укртранснафта» сплатили дивідендів своєму єдиному акціонеру НАК «Нафтогаз України» за результатами діяльності у 2016 році, у розмірі 5 959 800 тис. грн та 4 181 870 тис. грн⁴⁶ відповідно. В той же час, згідно з фінансовими звітностями ПАТ «Укрнафта» та АТ «Укртрансгаз», у 2017 році компанії не сплачували дивіденди НАК «Нафтогаз України»⁴⁷. АТ «Укргазвидобування», АТ «Укртранснафта», ПАТ «Укрнафта» та АТ «Укртрансгаз» не сплачували в 2017 році дивіденди напряму в бюджет України.

Відповідно до інформації Мінекоенерго, у 2017 році діяло дві програми підтримки нафтогазової галузі України (*Таблиця 5-13*). На програму «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород»⁴⁸, як і у 2016 році, було заплановано виділити 600 млн грн, проте касове виконання становило - 0 грн. Також, у рамках програми «Державна підтримка публічного акціонерного товариства «Магістральні газопроводи України»⁴⁹, на адаптацію газотранспортної системи до вимог Директиви Європейського Парламенту та Ради планувалось виділити 1 млн грн. загального фонду бюджету, проте касове виконання у 2017 році склало лише 134,4 тис. грн.

У 2017 підприємства нафтогазового комплексу, за даними Державної казначейської служби, не кредитувались під гарантії державного бюджету⁵⁰.

Таблиця 5-13: Бюджетні програми в нафтогазовій галузі, тис. грн

Назва бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	план на 2017 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2017 рік	план на 2017 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2017 рік
Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород ⁵¹	-	-	600 000,0	-

⁴⁶ АТ «Укргазвидобування», Річна інформація емітента цінних паперів за 2017 рік, <http://ugv.com.ua/uploads/1525245812.pdf>; АТ «Укртранснафта», Річна інформація емітента цінних паперів за 2017 рік, <https://www.ukrtransnafta.com/dokumenti/>

⁴⁷ ПАТ «Укрнафта», Окрема фінансова звітність за Міжнародними стандартами звітності 31 грудня 2017 року, https://www.ukrnafta.com/data/ivestor_news/Okrema%20zvitnist%202017.pdf; АТ «Укртрансгаз», Річна фінансова звітність за 2017 рік, <http://utg.ua/utg/about-company/reports.html>

⁴⁸ Наказ Мінекоенерго від 09.03.2017 р. № 187/342, <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245191589>

⁴⁹ Наказ Мінекоенерго від 28.12.2017 р. № 784/1155, <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245265562>

⁵⁰ Казначейство, Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік (розділ II.1), www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2017-rik

⁵¹ Казначейство, Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік (розділ III.1), <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81d/5c0e3d81d2179431850514.xls>

Назва бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	план на 2017 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2017 рік	план на 2017 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2017 рік
Державна підтримка публічного акціонерного товариства «Магістральні газопроводи України» ⁵²	1 000,0	134,4	-	-

Відповідно до даних Державної казначейської служби України, протягом 2017 р. до державного бюджету надійшли кошти від АТ «НАК «Нафтогаз України»⁵³ та АТ «Укртрансгаз» у рахунок погашення заборгованості (в т. ч. за пенею) за кредитами, залученими під державні гарантії на загальну суму 2 098 106,73 грн.

Таблиця 5-14: Прострочена заборгованість суб'єктів господарювання у нафтогазовій галузі перед державою за кредитами (позиками), залучені під державні гарантії у 2017 р.⁵⁴

Назва компанії	Код валют	Сума простроченої заборгованості перед державою за кредитами		Надходження коштів до держбюджету у рахунок погашення заборгованості, грн	Сума заборгованості за пенею, нарахованою на прострочену заборгованість, грн	
		в іноземній валюті	у національній валюті		Сума заборгованості	Сплачено до держбюджету
АТ «НАК «Нафтогаз України» (Договір від 05.06.2009 № 28010-02/60)	UAH	-	-	1 971 298,96	-	-
АТ «НАК «Нафтогаз України» ЄБРР (Угода від 23.10.2015 № 47283)»	USD	-	-	56 492,02	-	-
АТ «Укртрансгаз» (Договір від 11.12.2012 № 15010-03/127)	EUR	-	-	69 820,32	-	495,43

У відповідь на запит Незалежного адміністратора про наявність непогашених кредитів та/або гарантій за кредитами від держави або державними підприємствами, була отримана інформація від АТ «НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз» (Таблиця 5-15). Інформації за цим показником не було виявлено у відповідях інших підзвітних компаній.

⁵² Казначейство, Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік (розділ II.1), <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81c/5c0e3d81cbd3b533936390.xls>; Постанова КМУ №952 від 06.12.2017 р. "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки публічного акціонерного товариства "Магістральні газопроводи України", режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952-2017-%D0%BF>

⁵³ Згідно з інформацією, наданою ПАТ «НАК «Нафтогаз України», вищезгадані платежі у розмірі 1 971 298,96 грн та 56 492,02 грн – це комісія, яку компанія сплачує державі за гарантування відповідних договорів.

⁵⁴ Казначейство, Звіт про прострочену заборгованість суб'єктів господарювання перед державою за кредитами (позиками), залученими під державні гарантії, <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81f/5c0e3d81f0382781958639.xls>

Таблиця 5-15: Кредитні договори та гарантії за кредитами протягом звітного періоду компаніями нафтогазової галузі у 2017 році

Назва компанії	Розмір кредиту	Додаткова інформація
АТ «НАК «Нафтогаз України»	1 971 756,53 тис. грн.	Кредитний договір з АТ «Ощадбанк», <i>Компанія вчасно та у повному обсязі виконує свої зобов'язань</i>
	4 800 000,00 тис. грн.	Облігації АТ «НАК «Нафтогаз України» <i>Компанія вчасно та у повному обсязі виконала свої зобов'язання.</i>
	2 000 000,00 тис. дол. США	Кредитний договір з АТ «Газпромбанк» <i>Компанія вчасно та у повному обсязі виконала свої зобов'язання</i>
	300 000,00 тис. дол. США	Кредитний договір з Європейським банком реконструкції та розвитку <i>Компанія вчасно та у повному обсязі виконала свої зобов'язання</i>
	478 285,00 тис. євро	Кредитний договір з Citibank, N.A., London branch та Deutsche Bank AG, London branch <i>Компанія вчасно та у повному обсязі виконала свої зобов'язання</i>
АТ «Укргазвидобування»	2 091 937,12 тис. грн. (ліміт кредитної лінії)	Кредитний договір з АТ «Укрексімбанк» Цілі - фінансування оборотного капіталу (крім рефінансування кредитної заборгованості) та забезпечення розрахунків за контрактами, у том числі з акредитивною формою розрахунків; Термін повернення - 30.11.2018

Згідно з результатами анкетування, підзвітні компанії не отримували нових кредитів або гарантій за кредитами від держави або державних підприємств протягом підзвітного періоду.

Крім того, підзвітними компаніями було надано інформацію про операції пов'язані із видобувними підприємствами державного сектору у нафтогазовій галузі, а саме про розміри реінвестицій, обсяги залучення зовнішнього фінансування, обсяги нерозподіленого прибутку (Таблиця 5-16).

Таблиця 5-16: Операції підприємств державного сектору у нафтогазовій галузі у 2017 році

Назва компанії	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді	Частина чистого прибутку, який було розподілено на здійснення реінвестицій	Обсяг нерозподіленого прибутку, тис. грн	
			станом на 01.01.2017 р.	станом на 31.12.2017 р.
АТ «Укртрансгаз»	1) 13 538 611.26 EUR Duetsche Bank AG (№1/1212000351 від 11.12.2012 до 2023) 2) 160 000 000.00 грн АБ «Укргазбанк» (№15-К/16- VIP від 26.07.2016 до 25.07.2017) 3) 200 000 000.00 грн ПАТ «Альфа банк» (№73/16 від 07.11.2016 до 06.11.2017) 4) 140 000 000.00 грн. АТ «Таскомбанк» (№НК 1279 від 29.12.2016 до 28.12.2017) 5) 31 091 181,68 EUR Duetsche Bank AG (№1/1212000351 від 11.12.2012 до 2023)	-	-	-
АТ «Укргазвидобування»	1) 1 376 476 тис. грн. (погашення позик) 2) 756 875 тис. грн. (отримано позик)	0 ⁵⁵	20 088 463	44 663 236
ПАТ «Укрнафта»	-	-	17 119 762	17 150 369
Спільне підприємство «Каштан Петролеум ЛТД»	-	-	53 547	74 079
АТ «НАК «Нафтогаз України»	-	-	-	-
АТ «Укртранснафта»	-	-	-	-

⁵⁵ Чистий прибуток - 30,472,509 тис грн, з них 7,618,127 тис. грн було залишено нерозподіленою для виконання статутних цілей; Рішенням Акціонера Товариства №272 від 11.09.2018 було направлено нерозподілену суму прибутку за 2017 рік в сумі 7,618,127 тис. грн. на виплату дивідендів.

Назва компанії	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді	Частина чистого прибутку, який було розподілено на здійснення реінвестицій	Обсяг нерозподіленого прибутку, тис. грн	
			станом на 01.01.2017 р.	станом на 31.12.2017 р.
Спільне українсько-американське підприємство «УкрКарпатиОйл ЛТД»	-	-	-	-

Також було проаналізовано інформацію про позики, отримані компаніями нафтогазової галузі протягом 2017 року, що знаходиться у вільному доступі у складі річних звітів емітента цінних паперів та фінансових звітностей компаній.

Таблиця 5-17: Інформація про позики нафтогазових компаній у 2017 році⁵⁶

Компанія	Тип позики	Сума позики	Ефективна процентна ставка/валюта кредиту	Додаткова інформація
АТ «Укргаз-видобування»	Короткострокові кредити, тис. грн.	531 900	22,0% - 24,0% / гривні	Типи забезпечення: <ul style="list-style-type: none"> • основні засоби (236 880 тис. грн), • запаси (100 940 тис. грн), • майбутні грошові надходження за доходами від реалізації (5 848 502 тис. грн)
	Короткострокові кредити, тис. дол. США	1 023 820	8,5% - 12,0% / дол. США	
НАК «Нафтогаз України»	Довгострокові кредити, млн грн	14 736	18% / гривні (залишок 21 162 млн грн)	Типи забезпечення: <ul style="list-style-type: none"> • надходження від майбутніх продажів (43 393 млн. грн), • основні засоби (2 682 млн. грн), • запаси (38 208 млн. грн), Станом на 31 грудня 2017 року, позики Підприємства були гарантовані державою у сумі 22 023 млн грн.
	Короткострокові кредити, млн грн	44 579	7% / дол. США (залишок 26 706 млн. грн) 2% / євро (залишок 11 447 млн. грн)	

⁵⁶ АТ «Укргазвидобування», Фінансова звітність за 2017 р., <http://ugv.com.ua/uploads/1522851503.pdf>; Консолідована фінансова звітність АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Naftogas-17fs-Consolidated_UKR.pdf;

Компанія	Тип позики	Сума позики	Ефективна процентна ставка/валюта кредиту	Додаткова інформація
АТ «Укртрансгаз»	Довгострокові кредити, тис. грн.	618 384	7% / євро	Типи забезпечення: <ul style="list-style-type: none"> надходження від майбутніх продажів (2 970 000 тис. грн) запаси (1 815 281 тис. грн) Станом на 31 грудня 2017 року, позики Підприємства були гарантовані державою у сумі 1 041 412 тис. грн.
	Короткострокові кредити, тис. грн.	235 584		

Рух коштів АТ «Укргазвидобування» у результаті фінансової діяльності протягом 2017 року включав отримання кредитів від українських банків у сумі 756 875 тис. грн., погашення кредитів українським банкам у сумі 1 376 476 тис. грн. та сплату відсотків по кредитах у сумі 73 704 тис. грн. Станом на 31 грудня 2017 року Товариство порушило зобов'язання за виплатою короткострокових кредитів у сумі 776 646 тис. грн. Згідно з фінансовою звітністю, порушення зобов'язань у сумі 696 776 тис. грн. пов'язане зі здійсненням в 2017 році одним із українських банків переуступки права вимоги погашення кредитів іншому банку згідно із укладеним договором факторингу. На вимогу Товариства зміна кредитора не була належним чином підтверджена фінансовими установами, у зв'язку з чим у керівництва є обґрунтовані сумніви стосовно правомірності переходу права витребування кредитів. Керівництво Товариства вчиняло законодавчо передбачені дії, спрямовані на визначення чинного кредитора, з метою погашення заборгованості по отриманим кредитах. Детальна інформація щодо зобов'язань компаній по отриманих кредитах та дати їх погашення наведена в таблиці нижче.

Таблиця 5-18: Інформація про зобов'язання нафтогазових компаній щодо позик

Компанія	Вид зобов'язань	Дата виникнення	Непогашена частина боргу, тис. грн	Відсоток річних за користування	Дата погашення
АТ «Укргазвидобування»	Кредити банків, у т.ч.:		1 661 842		
	кредитна лінія у грн.	26.04.2013	210 147	22,8	15.06.2017
	кредитна лінія у грн.	30.05.2013	126 493	22,8	15.06.2017
	кредитна лінія у грн.	23.07.2013	115 390	22	15.06.2017
	кредитна лінія у дол. США	05.09.2013	244 746	12	15.06.2017
	кредитна лінія у грн.	29.08.2013	79 870	24	31.12.2014

Компанія	Вид зобов'язань	Дата виникнення	Непогашена частина боргу, тис. грн	Відсоток річних за користування	Дата погашення
	<i>кредтна лінія у дол. США</i>	09.06.2017	779 047	8,5	30.11.2018
НАК «Нафтогаз України»	Кредити банку, в т.ч.:				
	<i>комерційна таємниця відповідно до п. 3.1. Наказу Компанії від 02.03.2013 №217</i>	01.01.2014	56 229 006	0	31.12.2018

Згідно з вимогою 4.5 Стандарту ІПВГ, для цілей підготовки даного Звіту в анкетах для підзвітних компаній містились питання про обсяг трансфертних платежів (дотації, субвенції, субсидії) та іншої фінансової допомоги, отриманих компаніями від держави у звітному періоді. Проте, згідно з результатами анкетування, не було виявлено наявності таких платежів підзвітним компаніям у звітному періоді.

5.2.2 Запаси нафти та природного газу

Поклади та родовища нафти і природного газу України зосереджені в трьох основних нафтогазоносних регіонах: Східний, Західний та Південний. Основні запаси нафти у розмірі 51,2% зосереджені в родовищах Східного регіону. На Західний регіон припадає 34,1% балансових запасів нафти, а в родовищах Південного регіону сконцентровані 14,7%.

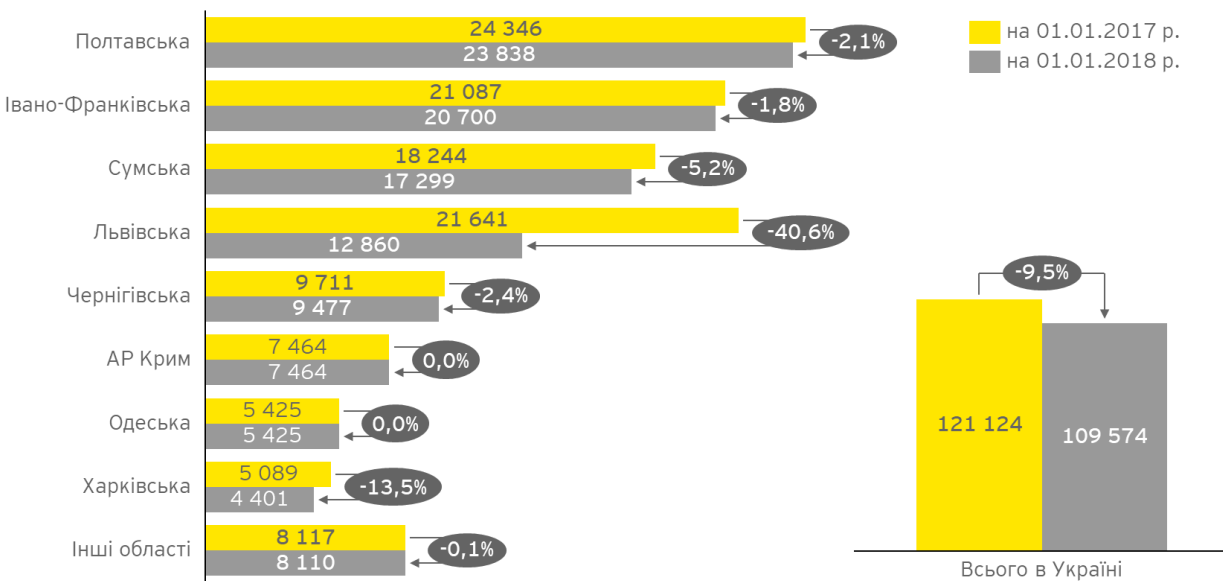
За даними ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2018 на території України нараховувалося 199 родовищ з оціненими у 109 574 тис. т. балансовими запасами нафти. З них у промисловій розробці перебувало 137 родовищ, а їхні запаси становили 79,0% балансових запасів нафти в Україні, або 86 586 тис. т. Загальний обсяг позабалансових запасів нафти в Україні станом на 01.01.2018 р. становив 37 312 тис. т.

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», в Україні знаходиться одне середнє родовище нафти (Глинсько-Розбишівське в Полтавській області - 12 173 тис. т або 11,1% від сумарних балансових запасів нафти в Україні) та два невеликих (Яблунівське у Полтавській області - 7 403 тис. т або 6,8% і Бугруватівське в Сумській області - 8 679 тис. т або 7,9% від загальних балансових запасів). Усі інші родовища нафти належать до категорії дрібних та дуже дрібних.

Малюнок 5-9: Розташування регіонів нафти та природного газу України

Найбільша доля всіх балансових запасів нафти в Україні припадає на Полтавську область - 21,8%, Івано-Франківську область - 18,9%, Сумську область - 15,8% і Львівську область - 11,7%. Протягом 2017 року в усіх областях України спостерігалось зменшення обсягів балансових запасів нафти, з них найбільш різке відбулося в Львівській області - на 40,6%.

Малюнок 5-10: Структура балансових запасів нафти за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., тис. т⁵⁷

⁵⁷ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Нафта (випуск 60), 2018 р.

Початкові сумарні ресурси нафти в Україні станом на 01.01.2018 р. характеризуються відносно низьким рівнем розвіданості (38,4% у 2017 році), при цьому балансові запаси нафти мають високий рівень виробленості (72,3%)⁵⁸. Це свідчить про хронічне недофінансування галузі та необхідність залучення масштабних інвестицій для підтримки обсягів видобування в короткостроковій перспективі і їхнього нарощування в середньо - і довгостроковій перспективі.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», на території України налічувалося 227 родовищ газового конденсату, балансові (видобувні) запаси яких станом на 01.01.2018 р. становили 42 965 тис. т. З них станом на кінець 2017 року розроблялися 181 родовище, балансові запаси яких склали 38 438 тис. т або 89,5% загальних балансових запасів в Україні. Загальний обсяг позабалансових запасів газового конденсату в Україні станом на 01.01.2018 р. становив 8 476 тис. т.

У 6 найбільших родовищах було зосереджено 35,8% всіх балансових запасів газового конденсату в Україні, а саме:

- ▶ Яблунівське - 5 868 тис. т або 13,7% загальних балансових запасів в Україні;
- ▶ Глинсько-Розбишівське - 4 685 тис. т або 10,9%;
- ▶ Андріяшівське - 2 148 тис. т або 5,0%;
- ▶ Західно-Хрестищенське - 1 422 тис. т або 3,3%;
- ▶ Шебелинське - 634 тис. т або 1,5%;
- ▶ Котеленське - 620 тис. т або 1,4%.

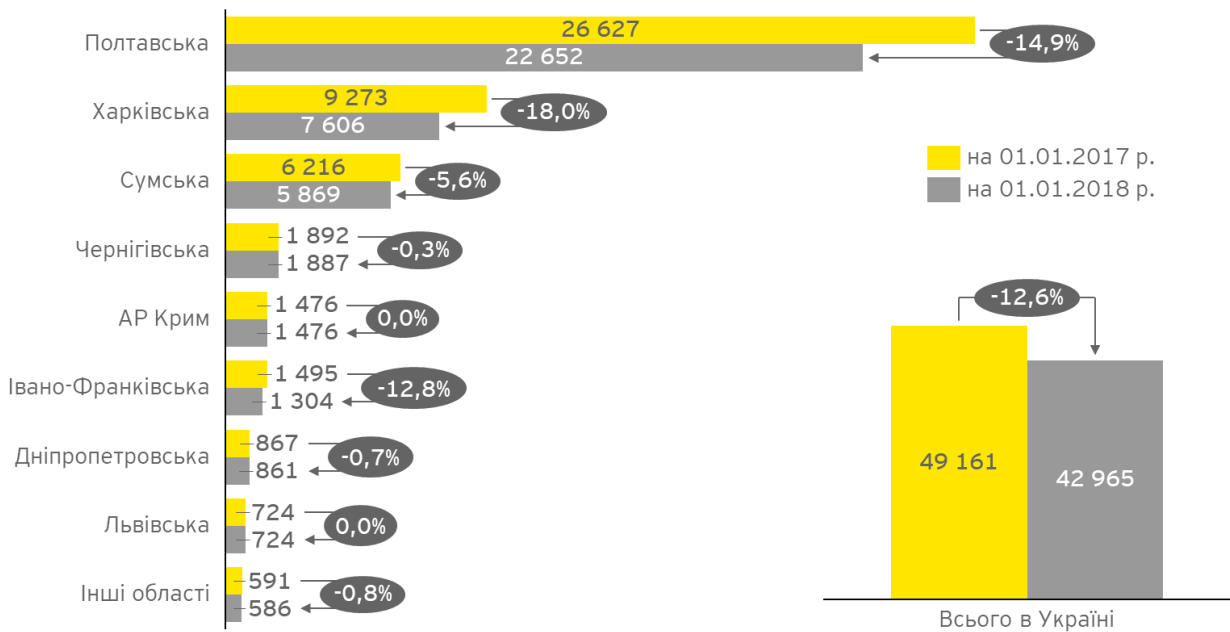
Найбільші поклади балансових запасів газового конденсату зосереджені у Східному регіоні і становлять 90,9%. Значно менше запасів розташовано в Західному та Південному регіонах - 4,7% та 4,4% відповідно. Серед усіх адміністративних областей України найбільший обсяг запасів газового конденсату припадає на Полтавську область - 52,7%, Харківську область - 17,7%, Сумську область - 13,7%.

Позитивного приросту балансових запасів не відбувалось в жодній адміністративній області України. Найбільше падіння балансових запасів спостерігалось у Харківській (18,0%), Полтавській (14,9%) та Івано-Франківській (12,8%) областях.

Рівень розвіданості поточних сумарних ресурсів газового конденсату станом на 01.01.2018 р. становив 25,9%, а рівень виробленості балансових запасів газового конденсату - 64,2%⁵⁹. Ці дані подібні до аналогічних для нафти і також підтверджують гостру потребу галузі в інвестиціях.

⁵⁸ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Нафта (випуск 60), 2018 р.

⁵⁹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Конденсат (випуск 47), 2018 р.

Малюнок 5-11: Структура балансових запасів газового конденсату за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., тис. т⁶⁰

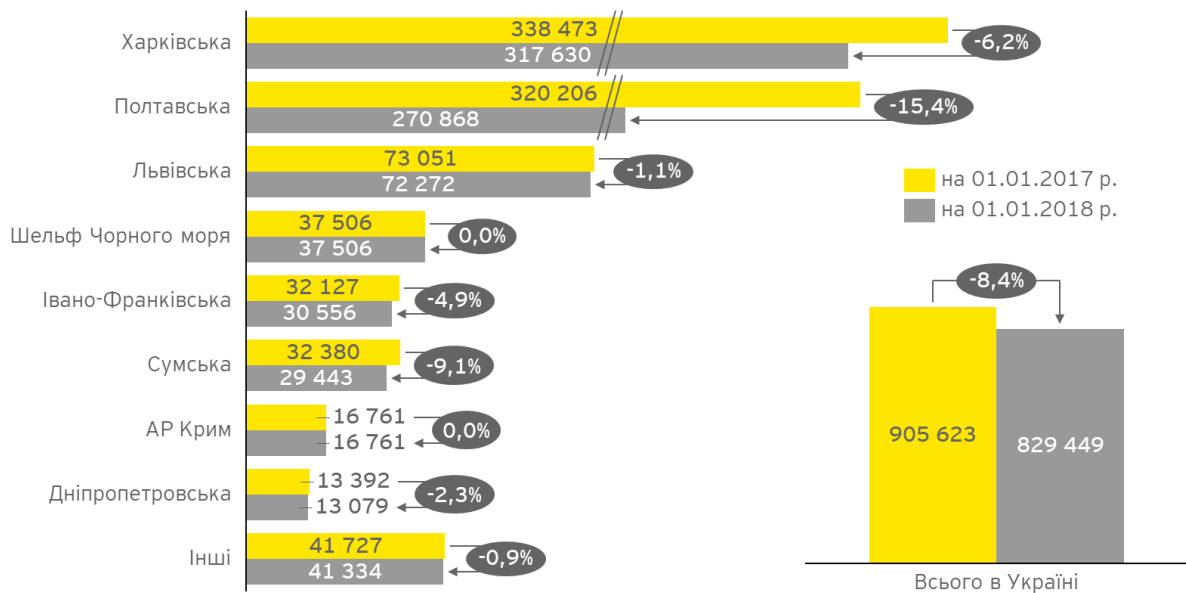
Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», обсяг балансових запасів природного газу в Україні станом на 01.01.2018 р. становив 829 449 млн куб. м, позабалансових - 10 888 млн куб. м і умовнобалансових - 14 млн куб. м. Станом на кінець 2017 року в Україні нараховувалося 406 родовищ природного газу, з яких 268 знаходилося у розробці (на них припадало 86,7% загальних балансових запасів природного газу).

На 7 головних родовищ природного газу в Україні припадає 34,3% всіх балансових запасів, з них:

- ▶ Яблунівське - 108 398 млн куб. м або 13,1% всіх балансових запасів;
- ▶ Машівське - 58 827 млн куб. м або 7,1%;
- ▶ Західно-Хрестищенське - 50 482 млн куб. м або 6,1%;
- ▶ Єфремівське - 36 097 млн куб. м або 4,4%;
- ▶ Розпашнівське - 22 105 млн куб. м або 2,7%;
- ▶ Шебелинське - 5 063 млн куб. м або 0,6%;
- ▶ Мелихівське - 3 481 млн куб. м або 0,4%.

Найбільше балансових запасів природного газу станом на 01.01.2018 р. було зосереджено в Східному регіоні - 78,7% загальних запасів в Україні, менше в Західному регіоні - 13,1% і Південному регіоні - 8,2%. Відповідно до розподілу балансових запасів природного газу за адміністративними областями, найбільша частка припадала на Харківську область - 38,3% всіх балансових запасів, Полтавську область - 32,7% і Львівську область - 8,7%. Протягом 2017 року в усіх областях спостерігалось зменшення обсягу балансових запасів природного газу, з них найсуттєвіше в Полтавській (на 15,4%) і Сумській (на 9,1%) областях.

⁶⁰ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Конденсат (випуск 47), 2018 р.

Малюнок 5-12: Структура балансових запасів природного газу за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., млн куб. м⁶¹

5.2.3 Суттєві розвідувальні роботи

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2018 р. за результатами геологорозвідувальних робіт приріст балансових запасів нафти склав 101 тис. т, з них 49 тис. т для компаній державного сектору економіки (АТ «Укргазвидобування»), та 52 тис. т для компаній приватного сектору економіки.

Таблиця 5-19: Приріст балансових запасів нафти за результатами геологорозвідувальних робіт у 2017 р.⁶²

Назва родовища	Приріст балансових запасів нафти, тис. т	
	Всього	у т. ч. за новими покладами та родовищами
АТ «Укргазвидобування»		
Борисівське	5	5
Скоробагатьківське	1	1
Перещепинське	6	0
Кегичівське	36	0
Скворцівське	1	0
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»		
Сахалінське	17	0
ТОВ «Нафтогазопромислова геологія»		
Матешівський блок Радченківського родовища Матешівсько-Легедівської площі	9	9
ТОВ «Прайм газ»		
Чернецьке	26	26
Всього	101	41

⁶¹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Газ природний (випуск 23), 2018 р.

⁶² ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Нафта (випуск 60), 2018 р.

У 2017 році були затверджені і апробовані ДКЗ України запаси таких родовищ:

- ▶ Росільнянське нафтогазоконденсатне родовище, Східно-Калинівське склепіння Східно-Рогинцівського нафтового родовища, Луквинське нафтогазоконденсатне родовище, Качалівське нафтогазоконденсатне родовище, Липоводолинське нафтогазоконденсатне родовище (видобування вуглеводнів здійснює ПАТ «Укрнафта»);
- ▶ Південно-Берестівське нафтогазоконденсатне родовище (видобування вуглеводнів здійснює ТОВ «Східний геологічний союз»);
- ▶ Чутівське нафтогазоконденсатне родовище, Опішнянське нафтогазоконденсатне родовище, Семенцівське нафтогазоконденсатне родовище, Дружелюбівське нафтогазоконденсатне родовище, Мигринське нафтогазоконденсатне родовище, Березівське нафтогазоконденсатне родовище (видобування здійснює АТ «Укргазвидобування»).

У результаті проведення геологорозвідувальних у 2017 році, приріст балансових запасів газового конденсату склав 192 тис. т. Найбільша частина приросту запасів припадає на родовища, що знаходяться на балансі компанії державного сектору економіки (АТ «Укргазвидобування») - 184 тис. т, і 8 тис. т припало на родовища компанії приватного сектору економіки (ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»).

Таблиця 5-20: Приріст балансових запасів газового конденсату за результатами геологорозвідувальних робіт у 2017 р.⁶³

Назва родовища	Приріст балансових запасів газового конденсату, тис. т	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами
АТ «Укргазвидобування»		
Борисівське	10	10
Солохівське	15	2
Західно-Солохівське	34	0
Східно-Полтавське	30	30
Західно-Соснівське	4	0
Чкалівське	5	0
Розумівське	6	0
Ланнівське	15	0
Кегичівське	5	0
Волохівське	16	0
Юліївське	13	0
Західно-Борисівське	3	0
Ульянівське	2	1
Мелихівське	1	0
Степове	22	0
Тимофіївське	2	0
Яблунівське	6	0
Дружелюбівське	1	0

⁶³ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Конденсат (випуск 47), 2018 р.

Назва родовища	Приріст балансових запасів газового конденсату, тис. т	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами
Макунівське	1	0
Скворцівське	1	0
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-північ»		
Журавлине	8	8
Всього	200	51

У 2017 році ДКЗ України затвердила запаси газового конденсату 15 родовищ: Західно-Єфремівське (8 тис. т), Чутівське (82 тис. т), Липоводолинське (74 тис. т), Роднікове (2 тис. т), Західно-Відрадненське (1 тис. т), Луквинське (2 тис. т), Опішнянське (179 тис. т), Семенцівське (254 тис. т), Дружелюбівське (43 тис. т), Березівське (481 тис. т); Кегичівське (126 тис. т), Західно-Соснівське (57 тис. т), Качалівське (20 тис. т), Росільнянське (30 тис. т), Волошківське (386 тис. т).

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», в результаті геологорозвідувальних робіт у 2017 році відбувся приріст балансових запасів природного газу в обсязі 15 781 млн куб. м, в тому числі на родовищах компаній державного сектору економіки (АТ «Укргазвидобування») - 15 491 млн куб. м і на родовищах компаній приватного сектору економіки - 290 млн куб. м.

Таблиця 5-21: Приріст балансових запасів природного газу за результатами геологорозвідувальних робіт у 2017 р.⁶⁴

Назва родовища	Приріст балансових запасів природного газу, млн куб. м	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами
АТ «Укргазвидобування»		
Шебелинське	19	3
Максальське	89	89
Борисівське	162	145
Перещепинське	51	11
Східно-Полтавське	877	877
Солохівське	223	26
Західно-Солохівське	389	0
Західно-Соснівське	318	0
Чкалівське	104	0
Розумівське	107	0
Ланнівське	711	0
Кегичівське	1419	0
Юліївське	2318	0
Волохівське	416	0
Західно-Борисівське	32	0
Ульянівське	108	22

⁶⁴ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Газ природний (випуск 23), 2018 р.

Назва родовища	Приріст балансових запасів природного газу, млн куб. м	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами
Комишнянське	4000	0
Степове	1835	0
Тимофіївське	178	0
Копилівське	113	0
Веснянське	8	0
Яблунівське	177	0
Дружелюбівське	62	0
Червоноярське	79	0
Скворцівське	70	0
Наріжнянське	6	0
Виноградівське	7	0
Східно-Новоселівське	26	0
Малокринківське	8	0
Євгеніївське	33	0
Недільне	8	0
Богатойське	10	0
Матвіївське	5	0
Локачинське	19	0
Рудківське	207	0
Опарське	563	0
Лютнянське	115	0
Дубаневицьке	463	0
Пинянське	84	0
Макунівське	63	0
Медведівське	9	0
ВП «Володарське» шахта «Засядька»		
Володарське	21	0
ТОВ «Західнадрасервіс»		
Бистрицьке	227	227
ТОВ «Енергосервісна компанія «Еско-Північ»		
Журавлине	34	34
ТОВ «Нафтогазпромислова геологія»		
Матешівський блок Радченківського родовища Матешівсько-Легедівської площі	8	8
Всього	15 781	1 431

У 2017 році ДКЗ України затвердила (апробувала) запаси природного газу таких родовищ:

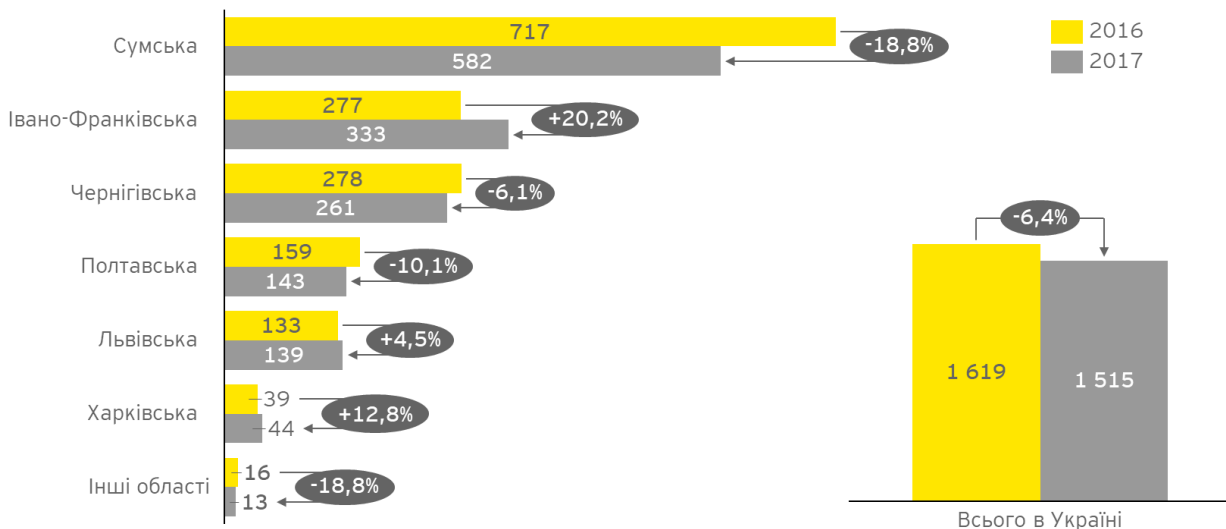
- ▶ Мостівське газове родовище (геологічне вивчення, у т. ч. дослідно-промислову розробку вуглеводнів здійснює НАК «Надра України» ДП «Західукргеологія»);

- ▶ Західно-Єфремівське газоконденсатне родовище (геологічне вивчення, у т.ч. дослідно-промислову розробку, з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка) здійснює ТОВ «Гео Альянс Західно-Єфремівське»);
- ▶ Співаківське газове родовище, Роднікове газоконденсатне родовище, Західно-Відраденське газоконденсатне родовище, Кегичівське газоконденсатне родовище, Західно-Соснівське газоконденсатне родовище, Більче-Волицьке газове родовище, Рудківське газове родовище (видобування вуглеводнів здійснює АТ «Укргазвидобування»);
- ▶ Буцівське газове родовище (геологічне вивчення, у т.ч. дослідно-промислову розробку здійснює АТ «Укргазвидобування»);
- ▶ Волошківське газоконденсатне родовище (видобування вуглеводнів здійснює ПАТ «Укрнафта»);
- ▶ Дебеславецьке газове родовище, Черемхівсько-Струпківське газове родовище (видобування вуглеводнів здійснює ТОВ «Західгазінвест»).

5.2.4 Обсяги видобування нафти та природного газу

У 2017 році загальний обсяг видобування нафти в Україні становив 1 515 тис. т, що на 104 тис. т або 6,4% менше, ніж у 2016 році. В регіональній структурі видобування нафти лідерами залишаються такі області як Сумська (38,4% загального видобування нафти в Україні), Івано-Франківська (22,0%) і Чернігівська (17,2%).

З усіх адміністративних областей найбільше падіння спостерігалось у Сумській області - на 135 тис. т або 18,8% порівняно з 2016 роком. Помітне скорочення видобування також відбулося в Чернігівській області - на 17 тис. т або 6,1% і Полтавській області - на 16 тис. т або 10,1%. При цьому обсяги видобутку нафти у Івано-Франківській області суттєво збільшились - на 56 тис. т або 20,2% у порівнянні з 2016 роком. В менш значній мірі обсяги видобування зросли у Львівській області - на 6 тис. т або 4,5%.

Малюнок 5-13: Обсяги видобування нафти в Україні за областями у 2016-2017 рр., тис. т⁶⁵

⁶⁵ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Нафта (випуск 60), 2018 р.

Видобування нафти з 17 основних родовищ (на які станом на 01.01.2018 р. припадало 46,6% загальних балансових запасів нафти в Україні) становило 957 тис. т або 63,2% всього видобутку нафти в Україні.

Таблиця 5-22: Обсяги видобування нафти за основними родовищами в Україні у 2017 р., тис. т⁶⁶

Назва родовища	Обсяг видобування нафти, тис. т	Частка в загальному обсязі видобування в Україні, %
Бугруватівське	292	19,3%
Долинське	132	8,7%
Анастасівське	126	8,3%
Гнідинцівське	93	6,1%
Північно-Долинське	47	3,1%
Битків-Бабченське	40	2,6%
Качанівське	37	2,4%
Глинсько-Розбишівське	31	2,0%
Струтинське	28	1,8%
Скороходівське	27	1,8%
Бориславське	24	1,6%
Яблунівське	21	1,4%
Прилуцьке	16	1,1%
Рибальське	12	0,8%
Малодівицьке	12	0,8%
Стинавське	11	0,7%
Коржівське	8	0,5%
Всього	957	63,2%

В 2017 році основними гравцями на ринку видобування нафти традиційно залишилися компанії державного сектору економіки (ПАТ «Укрнафта» і АТ «Укргазвидобування»), на які припадало 92,4% загального обсягу видобування нафти в Україні. Компанії приватного сектору у 2017 році видобули 7,6% загального видобутку нафти в Україні, з них лідерами були ТОВ «СП «Укркарпатойл ЛТД», СП «Полтавська газонафтова компанія», СП «Каштан Петролеум ЛТД». Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», обсяги видобування нафти компаніями державного сектору економіки у 2017 році зменшилося на 146 тис. т або 9,4% або порівняно 2016 роком, а компаніями приватного сектору економіки - збільшився на 42 тис. т або 57,5%.

Таблиця 5-23: Обсяги видобування нафти в Україні за компаніями у 2016-2017 рр.⁶⁷

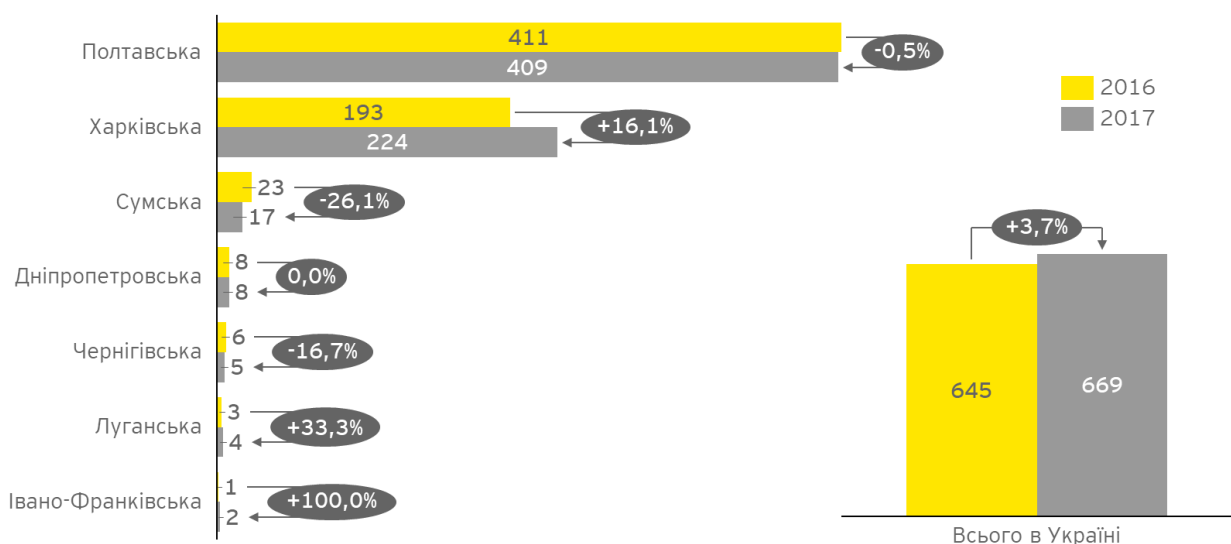
Підприємство	Обсяги видобування нафти, тис. т		
	2016 рік	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
Всього державний сектор економіки, з них:	1 546	1 400	-9,4%
ПАТ «Укрнафта»	1 444	1 320	-8,6%

⁶⁶ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Нафта (випуск 60), 2017 р. і 2018 р.

⁶⁷ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Нафта (випуск 60), 2017 р. і 2018 р.

Підприємство	Обсяги видобування нафти, тис. т		
	2016 рік	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
АТ «Укргазвидобування»	102	80	-21,6%
Всього приватний сектор економіки, з них:	73	115	57,5%
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0	40	-
СП «Полтавська газонафтова компанія»	33	26	-21,2%
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	14	17	21,4%
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	9	11	22,2%
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	6	8	33,3%
ТОВ «Східний геологічний союз»	5	4	-20,0%
ТОВ «Українська бурова компанія»	4	4	0,0%
ТОВ «Юсенко Надра»	2	4	100,0%
ТОВ «Західенергобуд»	0	1	-
Всього	1 619	1 515	-6,4%

Обсяг видобування газового конденсату у 2017 році помірно зріс на 3,7% порівняно з 2016 роком до 669 тис. т. Більше половини загального видобутку в Україні припало на Полтавську область (61,1%), а у Харківській області було видобуто 33,5% всього газового конденсату.

Малюнок 5-14: Обсяги видобування газового конденсату в Україні за областями у 2016-2017 рр., тис. т⁶⁸

Видобування газового конденсату на 6 основних родовищах (на які станом на 01.01.2018 р. припадало 35,8% загальних балансових запасів газового конденсату) становило 12,6% від загального обсягу видобування в Україні у 2017 році.

⁶⁸ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Конденсат (випуск 47), 2018 р.

Таблиця 5-24: Обсяги видобування газового конденсату за основними родовищами в Україні у 2017 р., тис. т⁶⁹

Назва родовища	Обсяг видобування газового конденсату, тис. т	Частка в загальному обсязі видобування в Україні, %
Яблунівське	47	7,0%
Західно-Хрестищенське	18	2,7%
Котелевське	13	1,9%
Шебелинське	3	0,4%
Андріяшівське	2	0,3%
Глинсько-Розбишівське	1	0,1%
Всього	84	12,6%

Більша частина видобування газового конденсату, як і нафти, припадає на компанії державного сектору економіки (АТ «Укргазвидобування», ПАТ «Укрнафта») - 66,4% загального обсягу видобування в Україні. Обсяг видобування компаній приватного сектору економіки у 2017 році становив 31,8% від загального показника в Україні. Серед них найбільшими є такі компанії як ПрАТ «Нафтогазвидобування», ПАТ «Природні ресурси», ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння», ТОВ «Енергосервісна компанія «Еско-Північ». Тоді як обсяги видобування газового конденсату компаніями державного сектору економіки дещо зменшились за рахунок скорочення видобування ПАТ «Укрнафта», то для компаній приватного сектору економіки цей показник зріс.

Таблиця 5-25: Обсяги видобування газового конденсату в Україні за компаніями у 2016-2017 рр.⁷⁰

Підприємство	Обсяги видобування газового конденсату, тис. т		
	2016 рік ⁷¹	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
Всього державний сектор економіки, з них:	451	444	-1,6%
АТ «Укргазвидобування»	381	390	2,4%
ПАТ «Укрнафта»	70	54	-22,9%
Всього приватний сектор економіки, з них:	183	213	16,4%
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	56	55	-1,8%
ПрАТ «Природні ресурси»	41	47	14,6%
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	35	42	20,0%
ТОВ «Енергосервісна компанія «Еско-Північ»	22	37	68,2%
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	11	13	18,2%
СП «Полтавська газонафтова компанія»	7	6	-14,3%
ТОВ «Системойнженерінг»	5	5	0,0%

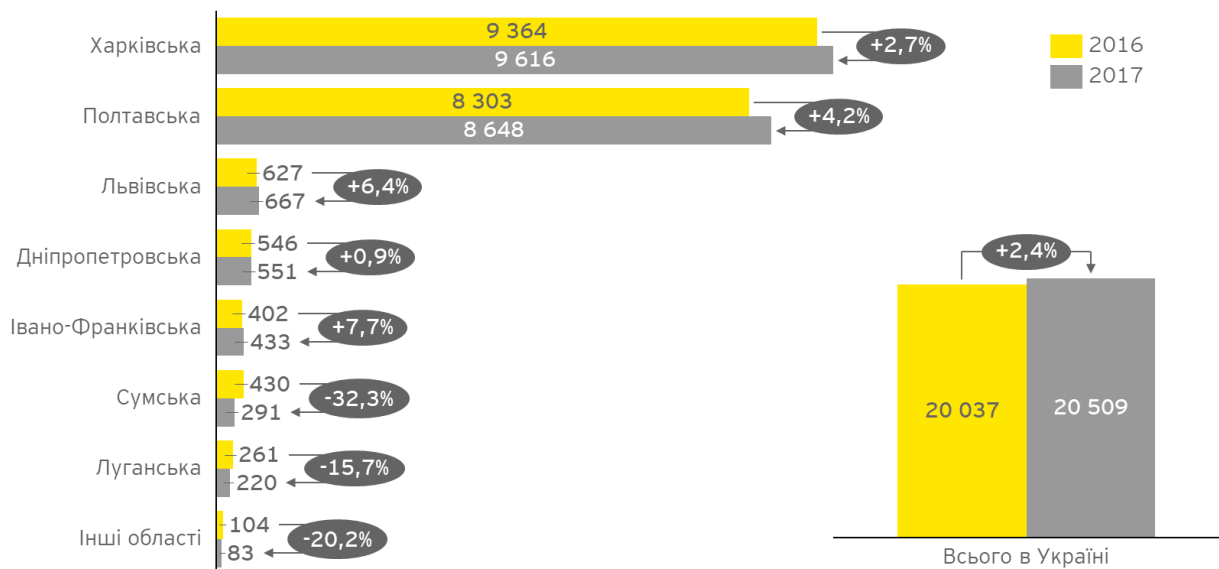
⁶⁹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Конденсат (випуск 47), 2017 р. і 2018 р.

⁷⁰ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Конденсат (випуск 47), 2017 р. і 2018 р.

⁷¹ У Звіті ІПВГ за 2016 рік дані щодо обсягів видобування газового конденсату за підприємствами були наведені на основі даних компаній (анкети), у цьому Звіті ІПВГ за 2017 рік джерелом відповідної інформації є дані ДНВП «Геоінформ України»

Підприємство	Обсяги видобування газового конденсату, тис. т		
	2016 рік ⁷¹	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
ТОВ «Куб-Газ»	3	4	33,3%
ПрАТ «Укргазвидобуток»	3	4	33,3%
ТОВ «Арабський Енергетичний альянс Юей»	3	2	-33,3%
ТОВ «Надра-Геоінвест»	2	2	0,0%
ТОВ «Енергія-95»	2	2	0,0%
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	2	2	0,0%
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0	1	-
ТОВ «Українська бурова компанія»	0	1	-
ТОВ «Східний геологічний союз»	0	1	-
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	1	1	0,0%
ПрАТ «Пласт»	1	0	-100,0%
Всього	645	669	3,7%

Обсяги видобування природного газу в 2017 році в Україні становили 20 509 млн куб. м, що на 472 млн куб. м або 2,4% більше, ніж у 2016 році. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», більша частина природного газу видобувалася у двох областях - Харківській (46,9% загального обсягу видобування в Україні) і Полтавській (42,2% загального обсягу видобування в Україні). В основних регіонах видобутку природного газу спостерігався помірний приріст обсягів видобування в 2017 році: в Харківській області - на 252 млн куб. м або 2,7%, в Полтавській - на 345 млн куб. м або 4,2%, в Львівській - на 40 млн куб. м або 6,4%, в Дніпропетровській - на 5 млн куб. м або 0,9%, в Івано-Франківській - на 31 млн куб. м або 7,7%. Найбільше скорочення обсягів видобування відбулося в Сумській області - на 139 млн куб. м або 32,3% порівняно з 2016 роком.

Малюнок 5-15: Обсяги видобування природного газу в Україні за областями у 2016-2017 рр., млн куб. м⁷²

⁷² ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Газ природний (випуск 23), 2018 р.

Видобування природного газу на основних 7 родовищах (на які станом на 01.01.2018 року припадало 34,3% загальних балансових запасів природного газу) у 2017 році склало 29,6% загального обсягу видобування в Україні (*Таблиця 5-26*).

Таблиця 5-26: Обсяги видобування природного газу за основними родовищами в Україні у 2017 р., млн куб. м⁷³

Назва родовища	Обсяг видобування природного газу, млн куб. м	Частка в загальному обсязі видобування в Україні, %
Яблунівське	2 173	10,6%
Машівське	993	4,8%
Західно-Хрестищенське	901	4,4%
Розпашнівське	864	4,2%
Єфремівське	547	2,7%
Мелихівське	338	1,6%
Шебелинське	247	1,2%
Всього	6 063	29,6%

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», найбільшим гравцем на ринку видобування природного газу є компанія державного сектору економіки АТ «Укргазвидобування», частка якої у загальному обсязі вибування у 2017 році становила 74,4%. В загальному, на компанії державного сектору економіки у 2017 році припадало 79,8% всього видобування природного газу, а на компанії приватного сектору економіки - 20,2%.

Тоді як АТ «Укргазвидобування» збільшило свої обсяги видобування природного газу на 644 млн куб. м або 4,4% порівняно з 2016 роком, то для ПАТ «Укрнафта» спостерігається зменшення показника на 190 млн куб. м або 14,7%. В загальному, обсяги видобування компаніями державного сектору економіки зросли на 2,9% у 2017 році, а компаніями приватного сектору економіки - всього на 0,4%.

Таблиця 5-27: Обсяги видобування природного газу в Україні за компаніями у 2016-2017 рр.⁷⁴

Підприємство	Обсяги видобування природного газу, млн куб. м		
	2016 рік	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
Всього державний сектор економіки, з них:	15 912	16 369	2,9%
АТ «Укргазвидобування»	14 605	15 249	4,4%
ПАТ «Укрнафта»	1 296	1 106	-14,7%
ПАТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»	11	14	27,3%
Всього приватний сектор економіки, з них:	4 125	4 140	0,4%
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	1 627	1 652	1,5%
ТОВ «Енергосервісна компанія «Еско-Північ»	615	545	-11,4%

⁷³ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Газ природний (випуск 23), 2018 р.

⁷⁴ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Газ природний (випуск 23), 2018 р.

Підприємство	Обсяги видобування природного газу, млн куб. м		
	2016 рік	2017 рік	% зміни в 2017 р. відносно 2016 р.
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	483	542	12,2%
ПрАТ «Природні ресурси»	234	237	1,3%
СП «Полтавська газонафтова компанія»	194	174	-10,3%
ТОВ «Куб-газ»	208	167	-19,7%
ПрАТ «Укргазвидобуток»	116	118	1,7%
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	111	106	-4,5%
ТОВ «Надра-Геоінвест»	91	105	15,4%
ТОВ «Енергія-95»	90	90	0,0%
ТОВ «Системойнженерінг»	75	74	-1,3%
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	58	72	24,1%
Інші компанії	223	258	15,7%
Всього	20 037	20 509	2,4%

5.2.5 Транспортування природного газу та нафти

5.2.5.1 Транспортування природного газу

Загальна інформація про газотранспортну систему та основні маршрути транспортування

Газотранспортна система (ГТС) України є однією з найбільших в світі. Загальна довжина газопроводів ГТС складає 37,6 тис. км, серед яких 22,0 тис. км припадає на магістральні газопроводи, 13,1 тис. км на магістральні газопроводи-відводи і 2,5 тис. км на розподільні газопроводи.

Українська ГТС через своє географічне розташування та структуру використовується для двох цілей: розподілення та транспортування імпортованого та видобутого в Україні газу внутрішнім споживачам, а також для транзиту російського газу у бік споживачів в Європі.

За своєю матеріально-технічною базою Українська ГТС складається з 705 газоперекачувальних агрегатів, які розміщені на 73 компресорних станціях, загальною потужністю 5 496 МВт. Станом на кінець 2017 року нараховувалось 1 473 газорозподільчих станцій (ГРС). Детальнішу інформацію про газотранспортну систему України можна знайти на сайті АТ «Укртрансгаз»⁷⁵.

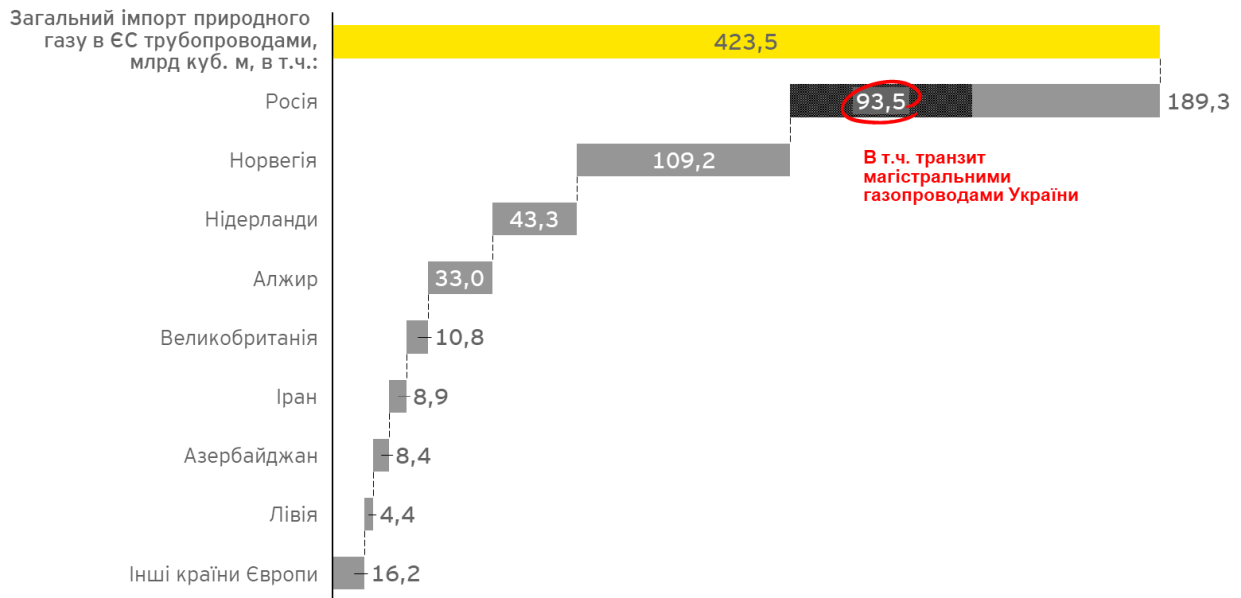
Сумарний обсяг транспортування внутрішнім споживачам та транзиту природного газу в 2017 році збільшився на 8,2% та склав 120,9 млрд куб. м. Зокрема, обсяг транзиту природного газу, у порівнянні з 2016 роком, збільшився на 13,7% та склав 93,5 млрд куб. м, в той час як обсяг транспортування внутрішнім споживачам зменшився на 7,1% та становив 27,4 млрд куб. м.. Україна залишалась найбільшим транзитером природного газу в Європу (*Малюнок 5-17*)

Малюнок 5-16: Обсяги транзиту та транспортування природного газу для споживачів України магістральними газопроводами у 2013 - 2017 роках⁷⁶

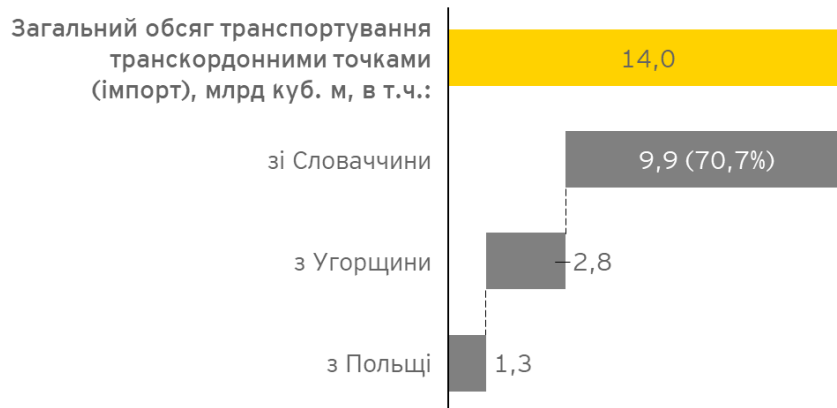
⁷⁵ Офіційний сайт АТ «Укртрансгаз», <http://utg.ua/utg/gts/description/>

⁷⁶ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

Малюнок 5-17: Структура загального надходження природного газу в країни ЄС магістральними газопроводами в 2017 році⁷⁷

Згідно з даними Мінекоенерго, у 2017 році в Україну обсяг фізичного надходження природного газу транскордонними точками з країн ЄС становив 14,0 млрд куб. м., що на 26,5% більше аналогічного показника в 2016 році (11,07 млрд куб. м) (Малюнок 5-18).

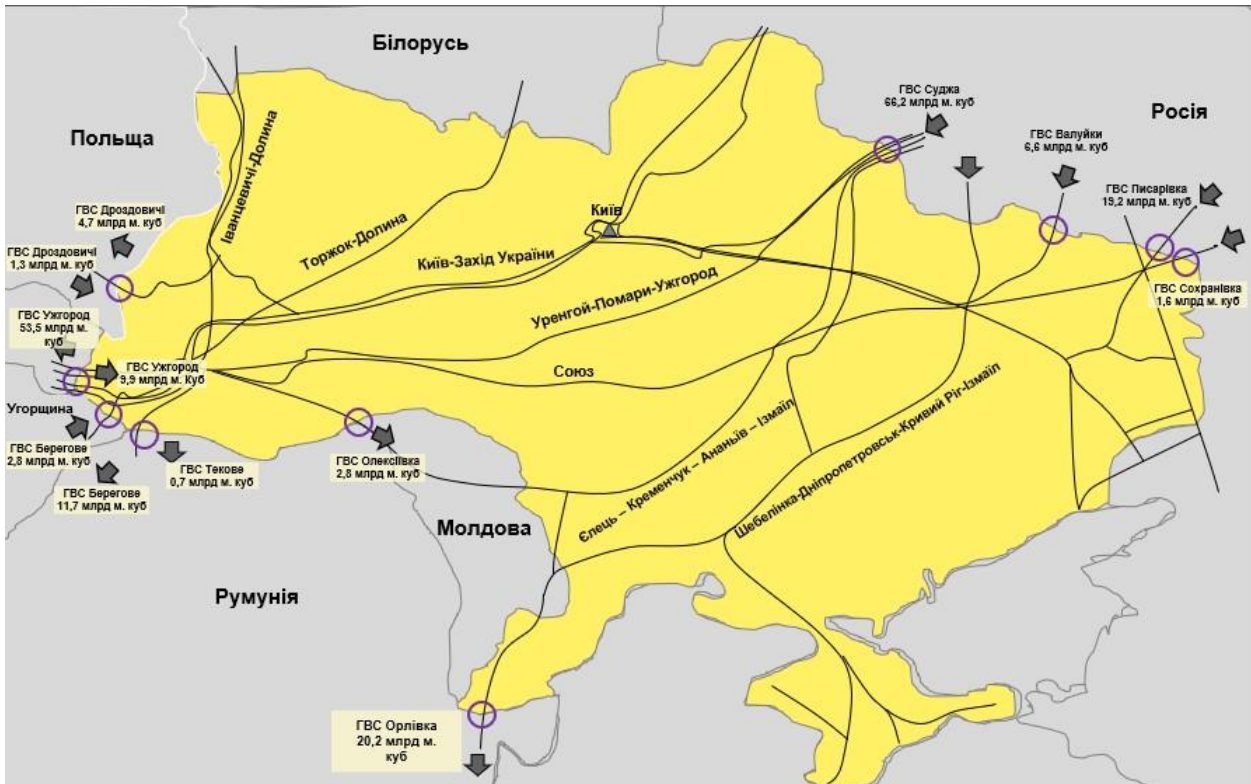
Малюнок 5-18: Обсяги фізичного надходження природного газу у 2017 році транскордонними точками за країнами⁷⁸

⁷⁷ BP Statistical Review of World Energy, 67th edition, 2017, <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/statistical-review/bp-stats-review-2018-full-report.pdf>; Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

⁷⁸ Мінекоенерго, Звіт за 2017 р. за результатами проведення моніторингу безпеки постачання природного газу, http://mpe.kmu.gov.ua/minuqol/control/uk/publish/article?art_id=245302172&cat_id=245131779

Маршрути транспортування

У 2017 році через українську ГТС газ транспортувався до Словаччини (53,5 млрд куб. м), Угорщини (11,7 млрд куб. м), Молдови (2,7 млрд куб. м), Румунії (20,9 млрд куб. м) та Польщі (4,7 млрд куб. м)⁷⁹. Нижче наведені обсяги транспортування природного газу за окремими прикордонними газовимірювальними станціями (Малюнок 5-19).

Малюнок 5-19: Обсяги надходження та фізичного відпуску природного газу по окремих прикордонних газовимірювальних станціях (ГВС) у 2017 році⁸⁰

Оператор газотранспортної системи також відповідальний за закачування та зберігання газу у підземних газосховищах. Згідно з даними АТ «НАК «Нафтогаз України», у 2017 році АТ «Укртрансгаз» закачав до підземних сховищ газу (ПСГ) 9,2 млрд куб. м⁸¹ газу, що на 43,2% більше, ніж у 2016 році (6,4 млрд куб. м⁸²). Таким чином, станом на кінець 2017 року запас природного газу в підземних сховищах становив 14,7 млрд куб. м. Загальний обсяг відбору природного газу з ПСГ у 2017 році склав 6,4 млрд куб. м.⁸³

Природний газ, видобутий на території України, закачується в газотранспортну систему, в т.ч. підземні газосховища, та транспортується великій кількості споживачів, які знаходяться по усій території України. Таким чином не можливо встановити маршрути транспортування газу в розумінні стандарту ІПВГ.

⁷⁹ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

⁸⁰ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

⁸¹ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

⁸² Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Annual_report_ukr_170608.pdf

⁸³ ПАТ «НАК «Нафтогаз України», Підсумки роботи ГТС України за 2017 р., <http://utg.ua/utg/media/news/2018/01/results-2017.html>

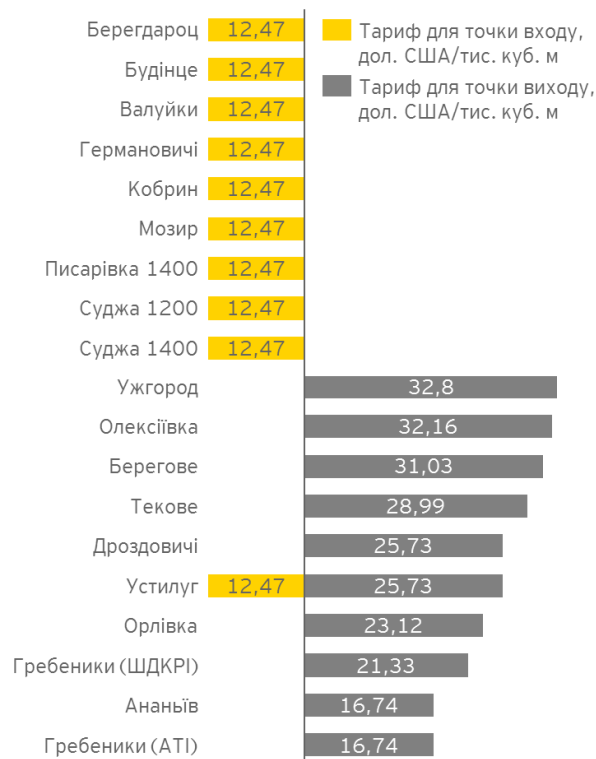
Тарифи на послуги транспортування природного газу

В 2017 році механізм формування тарифів на послуги транспортування природного газу магістральними трубопроводами від точки входу до точки виходу, що розташовані на державному кордоні України, визначався Методикою, затвердженою постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) №2517 (*Малюнок 5-20*).

Крім того, механізм встановлення тарифів в 2017 році передбачав встановлення єдиного загального тарифу на транспортування природного газу для всіх споживачів України, за винятком тих, хто отримує природний газ безпосередньо із магістральних газопроводів⁸⁴.

Таким чином, у 2017 році тарифи на послуги транспортування газу були наступними:

- ▶ Загальний тариф на транспортування природного газу магістральними газопроводами для споживачів України - 732,7 грн/тис. куб. м (без ПДВ);
- ▶ Тариф для споживачів, власні газопроводи яких безпосередньо підключені до магістральних газопроводів - 615,1 грн/тис. куб. м (без ПДВ);
- ▶ Середньозважений тариф на транспортування газопроводами АТ «Укртрансгаз» - 219 грн/тис. куб. м (без ПДВ).

Малюнок 5-20: Тарифи на транспортування природного газу магістральними трубопроводами для точок входу і точок виходу з ГТС, дол. США/тис. куб. м (без ПДВ)⁸⁵

⁸⁴ Постанова НКРЕКП від 29.12.2015 р. № 3159, <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3159874-15>;

⁸⁵ Постанова НКРЕКП від 29.12.2015 р. № 3158, <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3158874-15>

Тарифи на послуги розподілу природного газу

В період до жовтня 2015 року, тарифи на послуги розподілу природного газу встановлювались згідно з Методикою розрахунку тарифів на транспортування та постачання природного газу для підприємств з газопостачання та газифікації, затвердженою НКРЕКП. За цією Методикою формування тарифів передбачалось на основі фізичних обсягів розподілу природного газу⁸⁶.

З введенням у дію Закону про правові засади функціонуванням ринку природного газу в Україні, заснованого на принципах вільної конкуренції у жовтні 2015 року, оплата вартості послуг оператора ГТС та оператора ГРМ (газорозподільна система) здійснюється як плата за потужність. Закон також передбачає створення ринку природного газу в Україні, здатного інтегруватись із ринками держав-сторін Енергетичного Співтовариства⁸⁷.

У відповідність вимогам Закону та з метою адаптації до законодавства ЄС, НКРЕКП розробила Методику визначення тарифів на послуги розподілу природного газу, яка передбачає розрахунок виходячи із величини загальної планованої річної приєднаної потужності розподілу природного газу⁸⁸. У березні 2017 р. НКРЕКП прийняла рішення про встановлення тарифів для переліку газорозподільних підприємств на основі потужності⁸⁹. Однак, у відповідь на звернення споживачів та органів державної влади, НКРЕКП прийняла рішення про скасування попередніх постанов №N°349-392 про встановлення тарифів на послуги розподілу природного газу у квітні 2017 року⁹⁰.

Таким чином, протягом 2017 року в Україні діяв загальний тариф на транспортування та послуги розподілу природного газу, визначені як оплата за фізичні обсяги розподілу та розраховані згідно з старою методологією. Так, середньозважений тариф на послуги розподілу природного газу становив 513,7 грн/тис. куб. м (без ПДВ) протягом 2017 року.

Тарифи на послуги закачування, зберігання та відбору природного газу з газосховищ

Тарифи на послуги зберігання (закачування, відбору) природного газу для оператора газосховищ (ПСГ) розраховується на основі Методики, затвердженої НКРЕКП в червні 2016 року та передбачає сплату залежності від обсягів розподіленої між заявниками потужності⁹¹. Таким чином, протягом 2017 року діяли такі тарифи на послуги закачування, зберігання та відбір природного газу в ПСГ для АТ «Укртрансгаз» (без урахування ПДВ)⁹²:

- ▶ закачування природного газу - 32,9 грн/тис. куб. м.
- ▶ зберігання природного газу - 46,2 грн/тис. куб. м.
- ▶ відбір природного газу - 32,9 грн/тис. куб. м.

⁸⁶ НКРЕКП, Звіт про результати діяльності у 2017 році, https://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Catalog3/Richnyi_zvit_NKREKP_2017.pdf

⁸⁷ НКРЕКП, Звіт про результати діяльності у 2017 році, https://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Catalog3/Richnyi_zvit_NKREKP_2017.pdf

⁸⁸ Постанова НКРЕКП від 25.02.2016 р. №236, <http://www.nerc.gov.ua/index.php?id=22109>

⁸⁹ Постанови НКРЕКП від 28.03.2017 р. №N°349-392

⁹⁰ НКРЕКП, Звіт про результати діяльності у 2017 році,

https://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Catalog3/Richnyi_zvit_NKREKP_2017.pdf;

Постанова НКРЕКП від 10.04.2017 №, <http://www.nerc.gov.ua/?id=24871> (Постанова була скасована рішенням Шостого апеляційного адміністративного суду від 19.06.2019 у справі №826/10631/17).

⁹¹ Постанова НКРЕКП від 13.06.2016 р. №1131, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-16#n12>

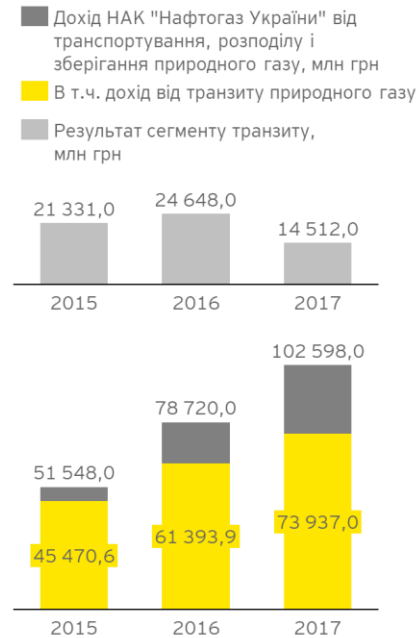
⁹² Постанова НКРЕКП від 26.06.2013 р. №741, <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0741862-13>

Доходи та фінансовий результат діяльності Оператора газотранспортної системи

У 2017 році обсяги транзиту природного газу, а також доходу АТ «Укртрансгаз» від транзиту продовжували зростати, але при цьому компанія суттєво наростила збиток у порівнянні з 2016 роком - показник чистого збитку зріс у більше, ніж 4 рази до - 24 830,6 млн т. На відміну від АТ «Укртрансгаз», АТ «НАК «Нафтогаз», який є його материнською компанією, отримав прибуток від діяльності з транспортування газу (**Малюнок 5-21, Малюнок 5-22**).

Малюнок 5-21: Дохід від основної діяльності та чистий прибуток (збиток) АТ «Укртрансгаз» у 2015-2017 рр.^{93,94}

Малюнок 5-22: Дохід та фінансовий результат АТ «НАК «Нафтогаз України» від транспортування, розподілу і зберігання природного газу у 2015-2017 рр.⁹⁵

В 2017 році АТ «Укртрансгаз» отримав 51 181,4 млн грн доходу від основної діяльності, який складався з⁹⁶:

- ▶ Послуги з транспортування природного газу магістральними газопроводами - 29 021,1 млн грн, зокрема:
  - ▶ Дохід за транспортування природного газу, видобутого на території України, магістральними газопроводами для споживачів України - 6 898,9 млн грн.,
  - ▶ Дохід за транзит природного газу територією України - 22 122, 2 млн грн.
- ▶ Послуги зберігання природного газу - 1 297,8 млн грн;
- ▶ Дохід від розподілу потужності (транскордонні точки) - 4 640,3 млн грн;

⁹³ АТ «Укртрансгаз», Фінансова звітність за 2017 р. і 2016 р., <http://utg.ua/utg/about-company/reports.html>

⁹⁴ Чистий прибуток (збиток) і дохід АТ «Укртрансгаз» у 2016 році був скорегований у фінансовій звітності за 2017 році за рішенням незалежного аудитора

⁹⁵ Консолідована фінансова звітність АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 р. і 2017 р.; Окрема фінансова звітність АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 р. і 2017 р.,

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/c4775d2495121a4ac2257ad90051f66d>

⁹⁶ АТ «Укртрансгаз», Фінансова звітність за 2017 р., <http://utg.ua/img/menu/company/reports/2017/audit-report-UTG-2017.pdf>

- ▶ Дохід від балансування системи - 15 515,5 млн грн;
- ▶ Інша продукція, товари, роботи та послуги - 253,2 млн грн.

За результатами збору даних в рамках підготовки Звіту ІПВГ, лише 11 підзвітних нафтогазових компаній надали інформацію (деякі компанії подали неповну інформацію) про фізичні об'єми та витрати на транспортування природного газу (**Таблиця 5-28**). Інші нафтогазові компанії не здійснювали платежів за транспортування у звітному періоді. З іншого боку, АТ «Укртрансгаз» надало лише агреговану інформацію про дохід від транспортування природного газу магістральними газопроводами без деталізації платників⁹⁷. Тому, через відсутність інформації провести процедуру звірки платежів за транспортування природного газу не вдалось.

Однак нижче в односторонньому порядку розкрита відповідна інформація від видобувних компаній. Згідно з отриманими даними, ці компанії витратили всього 147,5 млн грн. на транспортування 1 366,2 млн куб. м природного газу. АТ «Укртрансгаз» отримав основну частину цих коштів, а саме - 130,4 млн грн.

Таблиця 5-28: Витрати нафтогазових компаній на транспортування природного газу в 2017 році

Назва компанії-платника	Фізичний об'єм транспортування видобутого компанією природного газу, млн куб. м	Сумарні витрати на транспортування видобутого компанією природного газу, тис. грн. (без ПДВ)	Назва компанії, яка здійснювала транспортування видобутого природного газу
ТОВ «Надра-Геоінвест»	8,30	5 490,80	ГПУ «Полтавгазвидобування» АТ «Укргазвидобування»
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,03	0,70	ТОВ «Укрнафтогазінвест» ⁹⁸
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	75,33	11 676,30	ГПУ «Полтавгазвидобування» АТ «Укргазвидобування»
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	31,40	-	-
ПрАТ «Укргазвидобуток»	113,07	-	-
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшен Лімітед»	71,99	-	-
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	-	36 061,20	АТ «Укртрансгаз»
ПрАТ «Природні Ресурси»	228,74	Оплата за транспортування природного газу здійснювалась	АТ «Укртрансгаз»

⁹⁷ АТ «Укртрансгаз» надає послуги з транспортування більше тисячі споживачів, з яких видобувні компанії становлять менше 5%. З іншого боку, більшість видобувних компаній не оплачує напряму Оператору послуги з транспортування, найчастіше це роблять трейдери або споживачі (покупці) природного газу. Таким чином, прямі взаємовідносини між Оператор та видобувною компанією зустрічаються надзвичайно рідко. У 2017 році Незалежним адміністратором було виявлено лише три такі випадки. Сума, яка була сплачена і теоретично могла б бути звіреною, становила 130 354,36 тис. грн. (без ПДВ), або 0,45% доходу від послуги з транспортування природного газу. Таким чином, обсяг доходів від транспортування, які б могли бути звіреними, є абсолютно несуттєвим.

⁹⁸ Основний вид діяльності компанії - добування природного газу. Засновниками компанії є ПрАТ «Газенерго-Україна» (код ЄДРПОУ 35918479; розмір внеску до статутного фонду 3108000 грн.) та італійська компанія Compagnia Generale Idrocarburi (розмір внеску до статутного фонду 592000 грн.)

Назва компанії-платника	Фізичний об'єм транспортування видобутого компанією природного газу, млн куб. м	Сумарні витрати на транспортування видобутого компанією природного газу, тис. грн. (без ПДВ)	Назва компанії, яка здійснювала транспортування видобутого природного газу
		споживачами	
ПАТ «Укрнафта»	596,53	90 731,73	Криворізьке ЛВУМГ філія УМГ «Харківтрансгаз» АТ «Укртрансгаз»
Спільне підприємство «Полтавська газонафтова компанія»	150,50	3 561,43	АТ «Укртрансгаз»
ТОВ «Енергія-95»	90,30	-	АТ «Укртрансгаз»
Всього	1 366,19	147 522,16	

Крім того, за надання інших послуг, пов'язаних з транспортуванням природного газу, у 2017 компаніями було сплачено 752 643,22 тис. грн на користь АТ «Укртрансгаз» (Таблиця 5-29).

Таблиця 5-29: Інші платежі компанії на користь АТ «Укртрансгаз» у 2017 році

Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сума платежу, тис. грн. (без ПДВ)
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Плата за зберігання природного газу	728,00
	Лабораторні дослідження	19,00
	Плата за недотримання параметрів якості природного газу	85,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	Плата за закачування природного газу	13 739,98
	Оплата за зберігання природного газу	11 335,48
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	Оплата за закачування природного газу	3 977,03
	Оплата за зберігання природного газу	3 281,04
	Оплата за недотримання параметрів якості природного газу	223,39
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшен Лімітед»	Оплата за закачування природного газу	36 002,96
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Оплата за зберігання природного газу	2 674,50
ПрАТ «Природні Ресурси»	Оплата за зберігання природного газу	3 384,78
ТОВ «Куб-Газ»	Оплата за послуги балансування	38,90
	Фінансове забезпечення щодо надання послуг балансування	70,00
ПАТ «Укрнафта»	Оплата за порушення вимог щодо якості природного газу	672 862,76
	Оплата за зберігання природного газу	677,45
	Оплата за відбір та зберігання природного газу	1 834,06790
	Оплата за закачування та зберігання природного газу	1 708,88
Спільне підприємство «Полтавська газонафтова компанія»	Оплата за зберігання природного газу	497,50
Всього		752 643,22

5.2.5.2 Транспортування нафти

Загальна інформація про основні маршрути транспортування та Оператора системи магістральних нафтопроводів

Система трубопровідного транспортування нафти, якою володіє Україна, застосовується для транспортування видобутої нафти від внутрішніх видобувачів до НПЗ, транспортування імпортованої нафти до внутрішніх НПЗ, а також транзиту нафти здебільшого до країн ЄС. На північно-західному кордоні система з'єднана з Білоруссю, на північно-східному з Росією. На західному - з Угорщиною та Словаччиною, де пролягає транзитний шлях нафти з Білорусі до країн ЄС.

Транспортування нафти в Україні здійснює АТ «Укртранснафта», засновником і єдиним акціонером якого є ПАТ «НАК «Нафтогаз України». До АТ «Укртранснафта» структурно входять філії «Магістральні нафтопроводи «Дружба» (транспортування нафти на Дрогобицький НПЗ та Нафтохімік Прикарпаття), «Придніпровські магістральні нафтопроводи» (транспортування нафти на Лисичанський НПЗ (зупинений станом на 2017 рік) та Кременчуцький НПЗ) і «Південні магістральні нафтопроводи» (Херсонський НПЗ), зупинений в 2005 році, та Одеський НПЗ, який у 2017 році рішенням Суворівського районного суду м. Одеси був конфіскований на користь держави). Станом на 01.01.2018 р. українська система магістральних нафтопроводів включала 19 нафтопроводів загальною довжиною 3 506,6 км (4 767,1 км в одну нитку), пропускну здатність системи складає 114 млн т/рік на вході, та 56,3 млн т/рік на виході⁹⁹ (Малюнок 5-23).

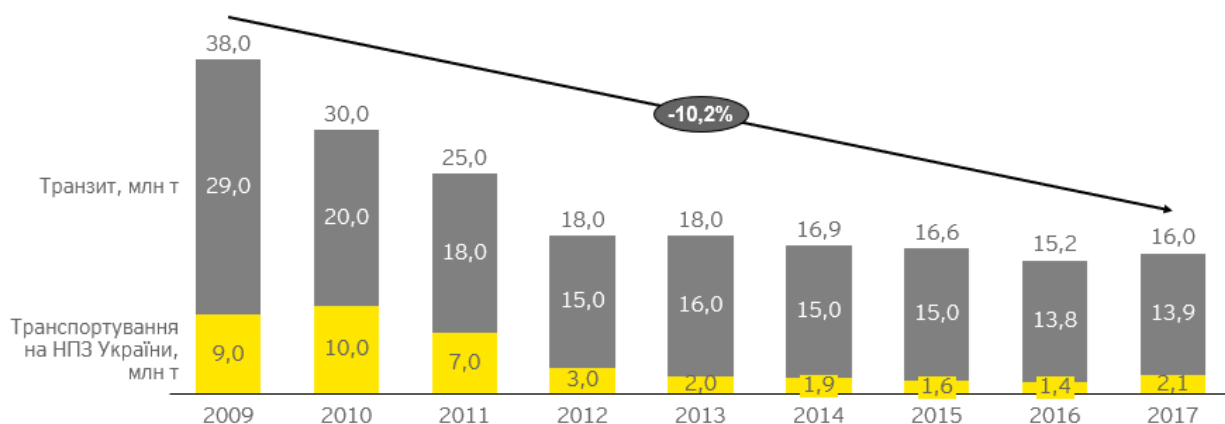
Малюнок 5-23: Схема основних магістральних нафтопроводів України¹⁰⁰

⁹⁹ Офіційний сайт АТ «Укртранснафта», <https://www.ukrtransnafta.com/>

¹⁰⁰ Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Annual_report_ukr_170608.pdf

Загалом, в період з 2009 до 2017 року спостерігається зменшення обсягів транзиту нафти. Найбільш різке падіння відбулось з 2009 по 2012 рік, а протягом 2013-2016 рр. спад був більш помірним і в 2017 році навіть спостерігалось незначне відновлення (з 13,8 млн т у 2016 році до 13,9 млн т у 2017 році). Варто також зазначити, що у 2012 було завершено будівництво та введено в експлуатацію 2-ий маршрут Балтійського нафтопроводу¹⁰¹, через який було перенаправлено транзит нафти з Росії, що раніше проходив через територію України.

У 2017 році обсяги загального транспортування нафти зросли на 5,3% порівняно з 2016 роком і склали 16,0 млн т. З них обсяг транзиту нафти становив 13,9 млн т, а транспортування на НПЗ України - 2,1 млн т. З загального обсягу внутрішнього транспортування на НПЗ України, нафта внутрішнього видобування становила 1 246,5 тис. т, а імпортована - 850 тис. т. При цьому, приріст обсягів транспортування на НПЗ України у 2017 році порівняно з 2016 роком був помітно більшим (на 0,7 млн т), ніж приріст обсягів транзиту нафти (на 0,1 млн т).¹⁰²

Малюнок 5-24: Обсяги транспортування та транзиту нафти магістральними нафтопроводами АТ «Укртранснафта» у 2009-2017 рр.¹⁰³.

Тарифи на транспортування нафти

Розрахунок тарифів на транспортування нафти магістральними трубопроводами для нафтотранспортних підприємств здійснювався згідно із затвердженої НКРЕКП Методики¹⁰⁴. Протягом 2017 року тарифи на транспортування встановлювались постановою НКРЕКП від 23.12.2016 р. № 2362 (для 18 маршрутів транспортування нафти - *Таблиця 5-30*).

Варто зазначити, що у 2017 році вносились зміни до підходу розрахунку тарифів на транспортування нафти магістральними нафтопроводами. Так, в травні 2017 року НКРЕКП прийняла Порядок формування тарифів на транспортування нафти та нафтопродуктів

¹⁰¹ Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

¹⁰² АТ «Укртранснафта», Річна інформація емітента цінних паперів за 2017 р., <https://www.ukrtransnafta.com/wp-content/uploads/2018/04/Річна-інформація-за-2017-рік.pdf>

¹⁰³ АТ «Укртранснафта», Річна інформація, 2009-2014 рр., <https://www.ukrtransnafta.com/dokumenty/> ;

Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України», 2016 р., 2017 р., http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Annual_report_ukr_170608.pdf

http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017-UA.pdf

¹⁰⁴ Постанова НКРЕ від 30.07.1999 №993, <http://www.nerc.gov.ua/?id=16269>

магістральними трубопроводами, що передбачає розподіл витрат підприємства за двома сегментами транспортування (транспортування нафти транзитом через територію України та транспортування нафти для споживачів України)¹⁰⁵.

Таблиця 5-30: Тарифи на транспортування нафти магістральними нафтопроводами АТ «Укртранснафта» у 2017 р.¹⁰⁶

№	Маршрут транспортування нафти магістральними трубопроводами	Тариф, 1 грн за т нетто (без ПДВ)
1	32 км Держкордон з Білоруссю – Одеський НПЗ	201,9
2	МНТ «Південний» – НПК «Нафтохімік Прикарпаття»	177,4
3	ПЗД «Одеса» – НПК «Нафтохімік Прикарпаття»	169,1
4	МНТ «Південний» – НПК «Галичина»	166,8
5	ПЗД «Одеса» – НПК «Галичина»	160,1
6	н/н «М.Павлівка» – Одеський НПЗ	146,0
7	НПС «Гнідинці» – Одеський НПЗ	144,8
8	ЛВДС «Глинсько-Розбишівська» – Одеський НПЗ	133,4
9	32 км Держкордон з Білоруссю – НПК «Нафтохімік Прикарпаття»	123,2
10	32 км Держкордон з Білоруссю – НПК «Галичина»	112,6
11	ПЗД «Одеса» – Кременчуцький НПЗ	107,9
12	НПС «Долина» – НПК «Галичина»	101,6
13	МНТ «Південний» – Кременчуцький НПЗ	101,3
14	н/н «М.Павлівка» – Кременчуцький НПЗ	53,4
15	НПС «Гнідинці» – Кременчуцький НПЗ	52,2
16	ЛВДС «Глинсько-Розбишівська» – Кременчуцький НПЗ	41,1
17	НПС «Долина» – НПК «Нафтохімік Прикарпаття»	28,8
18	ЛВДС «Глинсько-Розбишівська» – НПС «Гнідинці»	26,4

Доходи та фінансовий результат Оператора нафтотранспортної системи

У 2017 році дохід АТ «Укртранснафта» збільшився, відповідно до обсягів транспортування, та склав 3 788,0 млн грн, перевищивши на 8,1% показник доходів у 2016 році. Також, суттєво збільшився чистий прибуток, який склав 2 139,7 млн грн, що на 40,1% більше показника у 2016 році (*Малюнок 5-25*).

Згідно з даними АТ «Укртранснафта», отриманими в ході анкетування, сумарних дохід, компанії від транспортування нафти у 2017 році становив 3 738,9 млн грн. З них:

- ▶ Дохід від транспортування нафти для споживачів України становив 165,3 млн грн.,
- ▶ Дохід від транзиту нафти територією України становив 3 573,5 млн грн.

¹⁰⁵ Постановою НКРЕКП від 25.05.2017 р. № 690, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0690874-17>

¹⁰⁶ Постанова НКРЕКП від 23.12.2016 №2362, <https://www.nerc.gov.ua/?id=22883>

Малюнок 5-25: Дохід від основної діяльності та чистий прибуток АТ «Укртранснафта» у порівнянні з обсягами транзиту у 2017 р.¹⁰⁷

Загальний фізичний обсяг транспортування нафти у 2017 році склав 16 033,685 тис. т, з яких обсяг транспортованої нафти для споживачів України становив 2 096,6 тис. т, а обсяг транзиту нафти територією України - 13 937,1 тис. т.

Таблиця 5-31: Обсяг транспортування нафти у розрізі маршрутів транспортування у 2017 р.

Маршрут транспортування	Обсяг транспортування нафти, тис. т
<i>Транспортування нафти, видобутої в Україні, для споживачів України</i>	
НПС «Гнідинці» - Кременчуцький НПЗ	407,25
ЛВДС «Глинсько-Розбишівська»- Кременчуцький НПЗ	74,59
н/н «м.Павлівка» - Кременчуцький НПЗ	408,16
НПС «Долина» - НПК «Галичина»	223,64
н/н «Орів» - НПК «Галичина»	25,76
н/н «Борислав» - НПК «Галичина»	107,10
<i>Транспортування нафти, імпортованої для споживачів України</i>	
ПЗД «Одеса» - Кременчуцький НПЗ	850,06 ¹⁰⁸
<i>Транзит нафти</i>	
Держкордон України - Словаччина	5 507,52
Держкордон України - Чехія	4 040,00
Держкордон України - Угорщина	4 389,58

В процесі збору даних для Звіту ІПВГ лише дві компанії надали інформацію про витрати на транспортування нафти, які сумарно транспортували 1 239,43 тис. т. нафти загальною

¹⁰⁷ АТ «Укртранснафта», Фінансова звітність, 2015-2017 рр., <https://www.ukrtransnafta.com/dokumenti/>

¹⁰⁸ Країна походження нафти - Азербайджанська Республіка

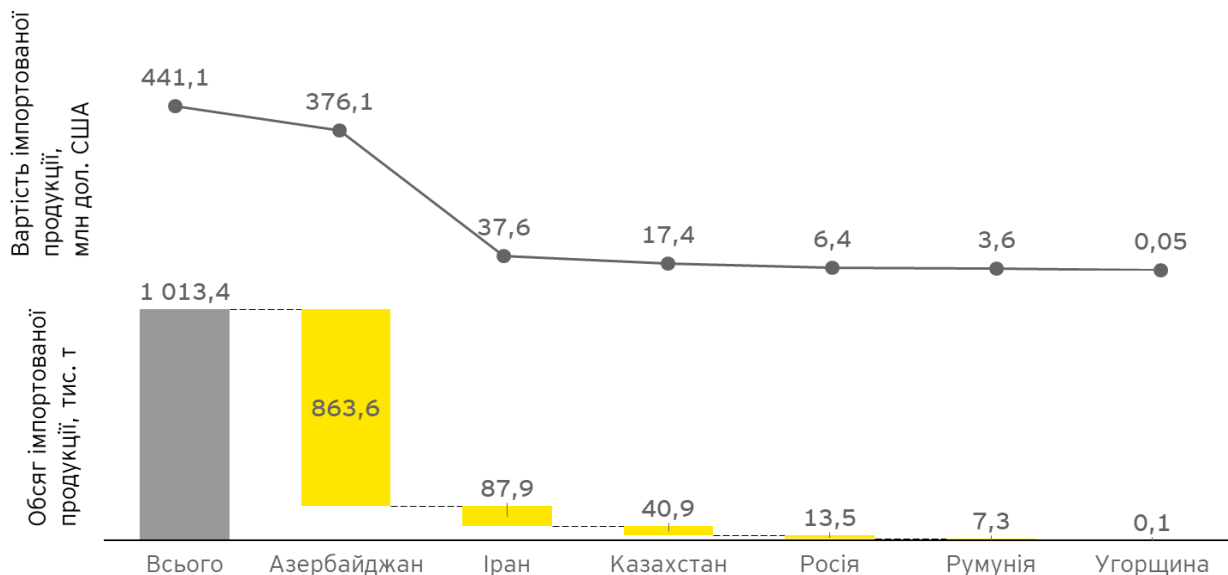
вартістю 75 637,33 тис. грн. (Таблиця 5-32). Інші нафтогазові компанії не здійснювали платежів за транспортування у звітному періоді. З іншого боку, АТ «Укратранснафта» надало лише агреговану інформацію про дохід від транспортування нафти без деталізації платників. Тому, через причини відсутності інформації, провести процедуру звірки платежів за транспортування природного газу не вдалось.

Таблиця 5-32: Витрати нафтогазових компаній на транспортування нафти в 2017 році

Назва компанії-платника	Фізичний об'єм транспортування видобутої компанії нафти, тис. т.	Сумарні витрати на транспортування видобутої компанії нафти, тис. грн. (без ПДВ)	Назва компанії, яка здійснювала транспортування видобутої нафти
ПАТ «Укрнафта»	1 207,28	72 890,33	АТ «Укратранснафта»
Спільне українсько-американське підприємство «УкрКарпатоїл ЛТД»	32,15	2 747,00	ПАТ «Укрнафта», НГВУ «Надвірна нафтогаз»
Всього	1 239,43	75 637,33	

5.2.6 Експорт та імпорт нафти і природного газу

Тоді як у 2016 році експорт нафти взагалі не здійснювався, у 2017 році Україна експортувала незначний обсяг нафти - 83,5 тис. т вартістю 28,9 млн дол. США. Майже весь обсяг експорту нафту (99,9%) припадав на Італію, решта - на Молдову і США.

Малюнок 5-26: Обсяги імпорту нафти за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹⁰⁹

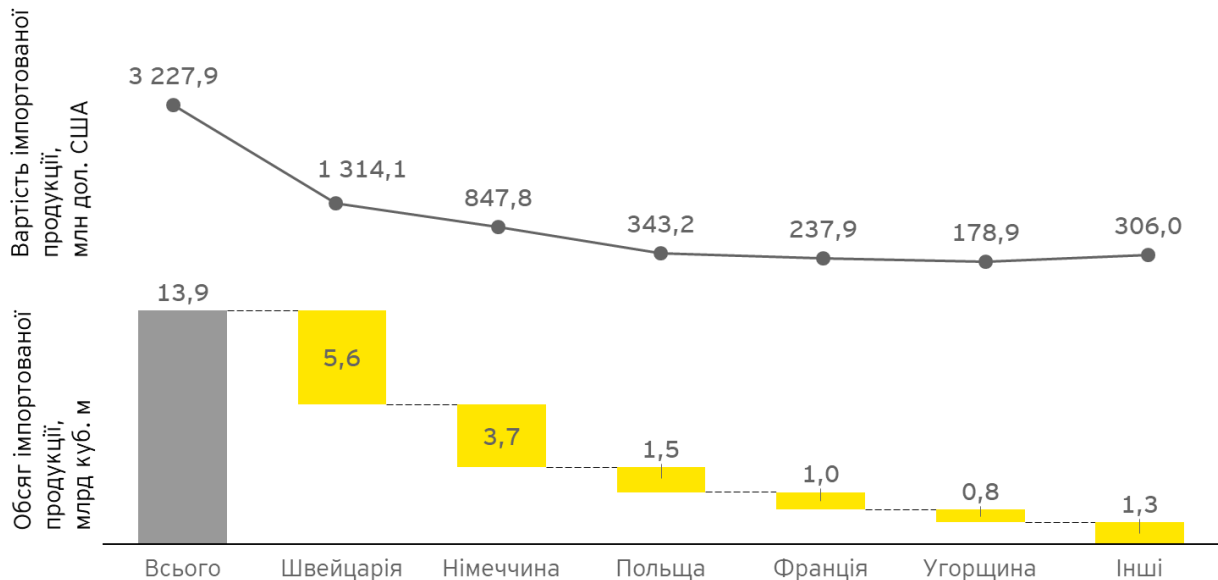
Згідно з даними Держстату, у 2017 році Україна імпортувала 1 013,4 тис. т нафти вартістю 441,1 млн дол. США, що в натуральних обсягах майже вдвічі більше, ніж у 2016 році (516,0 тис. т). Головною країною-постачальником був Азербайджан, на який припадало 863,6 тис. т або 85,2% всього обсягу імпортованої нафти. Менші обсяги нафти закуповувались з Ірану

¹⁰⁹ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

- 8,7% загального обсягу імпортованої нафти, Казахстану - 4,0% та інших країн.

У 2017 році, так само як і у 2016 році, експорт природного газу з України не здійснювався.

Обсяг імпорту природного газу у 2017 році становив 13,9 млрд куб. м, а його вартість - 3 227,9 млн дол. США. Швейцарія і Німеччина залишилися основними країнами-постачальниками природного газу в Україну - на них у 2017 році припадало 40,5% і 26,6% загального обсягу імпортованого природного газу відповідно.

Малюнок 5-27: Обсяги імпорту природного газу в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹¹⁰

Висновки до розділу

Незважаючи на помірне збільшення обсягів видобування природного газу на 2,4% в 2017 році порівняно з попереднім роком, власних ресурсів не було достатньо для забезпечення внутрішніх потреб споживання в повній мірі. Відповідно, спостерігалось збільшення обсягів імпорту природного газу на 27,9% порівняно з 2016 роком.

Обсяги видобування нафти у 2017 році скоротились на 6,4%, а газового конденсату - збільшились на 3,7%. При цьому імпорт нафти в 2017 році зріс майже вдвічі порівняно з 2016 році. Нехарактерним для України був експорт нафти у 2017 році, хоч і його обсяг був несуттєвим.

В Україні рівень розробленості власних покладів природного газу та нафти залишається низьким. Таким чином, при збереженні поточного рівня видобування, власних запасів нафти вистачить на 72 роки, газового конденсату на 67 років, а природного газу на 40 років, що свідчить про необхідність інвестицій в ці галузі та розробки нових родовищ.

¹¹⁰ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

Обсяг транзиту природного газу територією України у 2017 році зріс на 13,7% порівняно з 2016 року і становив 93,5 млрд куб. м, тоді як обсяг внутрішнього транспортування природного газу споживачам України зменшився на 7,1% і склав 27,4 млрд куб. м. Загальний дохід АТ «Укртрансгаз» від основної діяльності продовжив зростати у 2017 році і становив 51 181,4 млн грн, з них дохід за надання послуг з транзиту природного газу територією України - 22 122,2 млн грн, а за послуги з внутрішнього транспортування - 6 898,9 млн грн.

Обсяг внутрішнього транспортування нафти на НПЗ України у 2017 році становив 2,1 млн т, що у півтора рази більше, ніж у 2016 році. Темп зростання обсягів транзиту нафти територією України був порівняно меншим - зростання на 0,72% до 13,9 млн т у 2017 році. Згідно з даними АТ «Укртранснафта», у 2017 році дохід компанії від транспортування нафти для споживачів України становив 165,3 млн грн, а від транзиту нафти - 3 573,5 млн грн.

5.2 Видобування руд заліза

5.3.1 Роль держави в галузі видобування руд заліза

Протягом 2017 року видобування руд заліза в Україні здійснювалось виключно компаніями приватного сектору. Держава представлена в галузі трьома підприємствами, що здійснювали геологорозвідувальні роботи, технічні випробування та дослідження.

Таблиця 5-33: Перелік підприємств державного сектору в галузі видобування руд заліза

Назва підприємства	Підпорядкованість	Сфера діяльності
ДП «Дирекція криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд»	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	Технічні випробування та дослідження
ДП «Українська геологічна компанія»	Державна служба геології та надр України	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах
КП «Південукргеологія»	Державна служба геології та надр України	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах

ДП «Дирекція Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд» планувалось як видобувне, проте через брак коштів на будівництво, підприємство виконує роботи, не пов'язані з його початковим призначенням, зокрема, технічні випробування та дослідження. Протягом 2017 року підприємство перебувало в стані санації та підтримувалося прямими дотаціями з державного бюджету в рамках відповідної бюджетної програми. Протягом 2017 року на виконання бюджетної програми «Забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд»¹¹¹ було виділено і фактично використано 23 850 тис. грн.¹¹²

У державній власності немає жодного підприємства, яке б займалось видобуванням руд заліза. У 2017р. інших державних програм з підтримки галузі не реалізовувалось.

5.3.2 Запаси руд заліза

Основна частина запасів руд заліза в Україні зосереджена на Українському кристалічному щиті в Криворізькому залізнорудному басейні. Іншим залізнорудним басейном в Україні є Керченський, багатий на промислові запаси бурих залізників, що розташований у північно-східній частині Індоло-Кубанського прогину. Крім басейнів, родовища залізних руд також залягають в трьох залізнорудних районах: Кременчуцький, Білозірський та Маріупольський.

За геолого-промисловими типами, залізні руди в Україні відносяться до таких категорій:

¹¹¹ Постанова КМУ №324 від 30.03.2011 р. " Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд", режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324-2011-%D0%BF>

¹¹² Казначейство, Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 р. (розділ II.1), <https://www.treasury.gov.ua/storage/app/uploads/public/5c0/e3d/81c/5c0e3d81cbd3b533936390.xls>

багаті магнетит-гематито-мартитові руди, залістисті кварцити та оолітові бурі залізники. Металургійна промисловість України використовує в основному магнетитові і кумінгтоніто-магнетитові кварцити Криворізького басейну, Кременчуцького та Білозірського залізнорудних районів.

Найбільш промислово освоєними родовищами є Південно-Білозірське, Керченське та Криворізьке. Південно-Білозірське родовище характеризується глибоким заляганням руд заліза, через що видобування ведеться переважно підземним способом. На відміну від нього, для Криворізького родовища характерне неглибоке залягання руд і відповідно відкритий спосіб видобування. Керченське родовище законсервоване з 1992 р. і розташоване на тимчасово непідконтрольній території, тому актуальна інформація щодо нього недоступна.

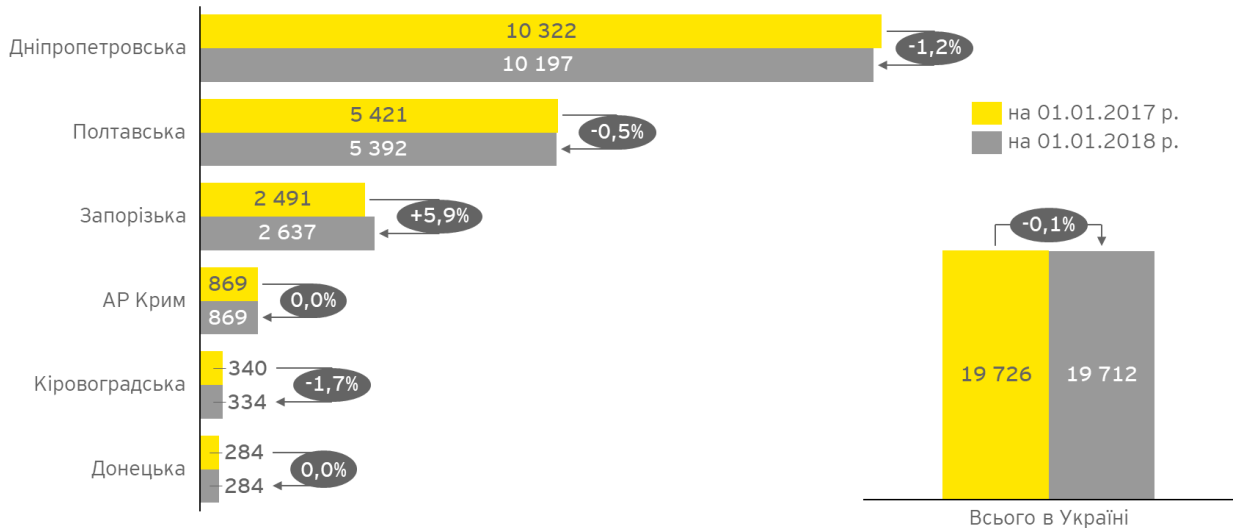
Малюнок 5-28: Географічне розташування районів залягання руд заліза

Держгеонадра обліковують 60 родовищ руд заліза на території України. Станом на 01.01.2018 р. балансові запаси руд заліза становили:

- ▶ за категорією А+В+С1 - 19 711,8 млн т;
- ▶ за категорією С2 - 7 447,3 млн т.

В розрізі адміністративних областей, найбільші запаси руд заліза локалізовані в Дніпропетровській області і становлять 51,7% балансових запасів України категорії А+В+С1, або 10 197 млн т. На другому місці Полтавська область, на яку припадало 27,4% запасів руди заліза, або в натуральних одиницях - 5 392 млн т. У Запорізькій області зосереджено 2 636 млн т. запасів.

В цілому, суттєвої зміни в загальному обсязі балансових запасів залізної руди у 2017 році не спостерігалось. Лише в Запорізькій області запаси зросли на 5,9% у порівнянні з попереднім роком.

Малюнок 5-29: Структура балансових запасів руд заліза за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., млн т¹¹³

При збереженні дійсних обсягів видобування, балансових запасів залізної руди в Україні вистачить на 122 роки, що свідчить про високий рівень забезпеченості України цим ресурсом.

5.3.3 Суттєві розвідувальні роботи

Протягом 2017 р. проводились геолого-розвідувальні роботи на 2 родовищах:

- ▶ Згідно з переоцінкою запасів магнетитових кварців на Переверзівському родовищі (ПрАТ «Запорізький залізнорудний комбінат»), 233 782 тис. т магнетитових кварців було віднесено до позабалансових запасів, з них 148 644 тис. т категорії С1 та 85 138 тис. т категорії С2¹¹⁴.
- ▶ ТОВ «Рудомайн» проводило попередню геолого-економічну оцінку багатих руд кар'єру «Південний» родовища «Рудник ім. Кірова», поле шахти ім. Артема (ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»). Також були апробовані запаси багатих залізних руд повторної розробки п'ятого залізного горизонту ділянки №2 кар'єру «Південний» у кількості 3 536,8 тис. т категорії С2 запасів залізних руд¹¹⁵.

Крім того варто зазначити, що ДП «Українська геологічна компанія» з 2006 р. проводить роботи з пошукової оцінки трьох залізнорудних проявів Середнього Побужжя - Піщанського, Саранського, Байбузівського. Згідно з ДНВП «Геоінформ України», сумарні запаси руд заліза на трьох проявах оцінюються у понад 1 млрд т, однак через недостатнє фінансування

¹¹³ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Руди заліза (випуск 34), 2018 р.

¹¹⁴ Згідно з рішенням ДЗК України (протокол від 02.11.2017 №4146)

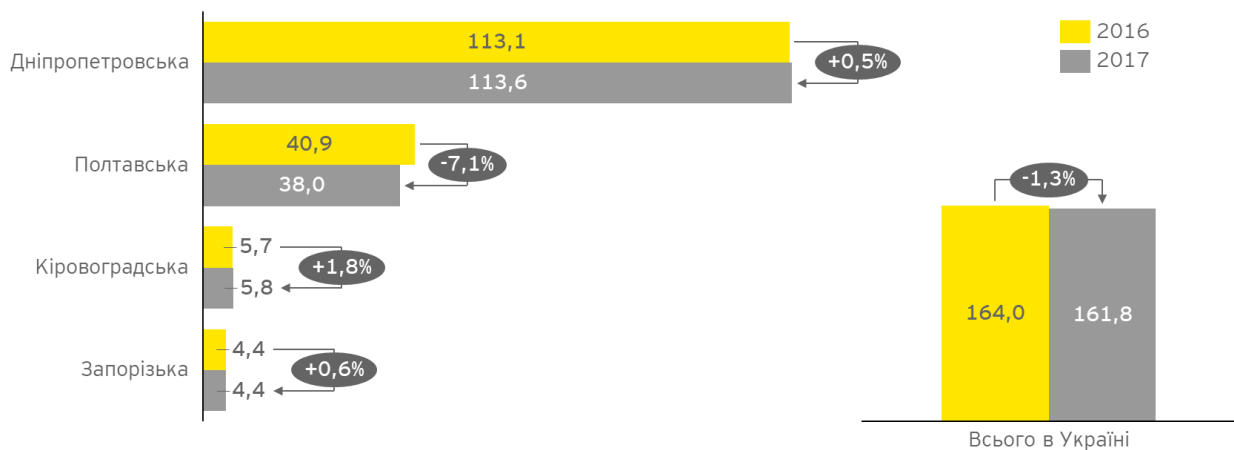
¹¹⁵ Згідно з рішенням ДЗК України (протокол від 15.06.2017 №3977)

з 2011 року усі три об'єкти перебувають на консервації. КП «Південукргеологія» також проводить геологорозвідувальні роботи на 4 перспективних об'єктах - Гуляйпільське, Валявкінське, Попельнастівське та Чортотликське родовища, які протягом 2017 року перебували на консервації.

5.3.4 Обсяги видобування руд заліза

Згідно з ДНВП «Геоінформ України», у 2017 р. загальні обсяги видобування руд заліза становили 161,8 млн. т, що на 1,3% менше у порівнянні з попереднім роком. Загалом з 2014 року спостерігається тренд до зниження обсягів видобування - у 2017 році було видобуто на 2,8% або 14,3 млн т. менше руд заліза ніж у 2014 році.

У 2017 році найбільший обсяг видобування припадав на Дніпропетровську область - 70,2%, або 113,6 млн т. В Полтавській області було видобуто 38,0 млн т. руд заліза, що становить 23,5% загальних обсягів видобування. Значно менше руд заліза видобули в Кіровоградській та Запорізькій областях - 3,6% (5,8 млн т) та 2,7% (4,4 млн т) відповідно.

Малюнок 5-30: Обсяги видобування руд заліза в Україні за областями у 2016-2017 рр., млн т¹¹⁶

Протягом 2017 р. видобування руд заліза здійснювалось 11-ма підприємствами у 8 шахтах та 14 кар'єрах. Найбільше руд заліза у 2017 році видобули такі компанії: ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» (26 040,1 тис. т) та ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» (26 499,0 тис. т), АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат» (26 918,4 тис. т).

В загальному по Україні, в порівнянні з попереднім роком, у 2017 році спостерігались несуттєві зміни в обсягах видобування. Проте, для окремих підприємств були характерні значущі зміни у видобуванні: ТОВ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат» видобуло на 11,7% або 1 518,0 тис. т менше, ніж у 2016 році. ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» та ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» видобули на 4,9% менше у порівнянні з попереднім роком, або 1 328,6 тис. т та

¹¹⁶ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2018 р., http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf
стор. 85 з 436

1 365,0 тис. т відповідно. Найбільший приріст обсягів видобування в натуральній величині спостерігався у АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат» - на 1 095,0 тис. т або на 4,2% у порівнянні з 2016 роком.

У розрізі родовищ найбільший приріст у відносних величинах (майже у 2 рази або на 126,0 тис. т) був присутній на Переверзівському родовищі (ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»), хоч в абсолютному вимірі видобування на ньому є відносно незначним. Детальна інформація по видобуванню руд заліза у 2017 році в Україні наведена нижче (Таблиця 5-34).

Таблиця 5-34: Обсяги видобування руд заліза за підприємствами і родовищами в 2014-2017 рр.¹¹⁷

№	Підприємство	Родовище	Обсяги видобування, тис. т.			
			2014	2015	2016	2017
1	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	поле шахти ім. Артема (колишня шахта ім. Кірова)	695,0	790,0	755,0	673,0
		родовище Новокриворізьке (південна ділянка)	9 035,0	8 983,0	8 764,0	9 526,0
		родовище Валявкинське (південна ділянка)	14 900,0	14 321,0	11 679,0	11 277,0
2	ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча»	родовище Саксаганське (кар'єр Північний)	512,8	597,7	546,1	580,4
3	ПрАТ «Суха Балка»	шахта Ювілейна	1 746,0	1 782,0	1 641,6	1 813,6
		шахта ім. Фрунзе	1 086,0	1 094,0	988,7	951,5
4	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Велика Глеюватка	5 861,0	5 435,0	4 828,0	5 059,0
		шахта ім. Орджонікідзе	1 230,0	1 205,0	1 312,0	1 279,0
		родовище Петрівське	5 780,0	5 427,0	4 081,0	4 002,0
		родовище Артемівське	1 523,0	1 621,0	1 660,0	1 845,0
5	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Інгулецьке (ділянки 12, 12П)	31 687,0	28 093,0	27 368,7	26 040,1
6	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Скелеватсько-Магнетитове	23 944,0	24 264,0	25 823,4	26 918,4

¹¹⁷ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Руди заліза (випуск 34), 2018 р.

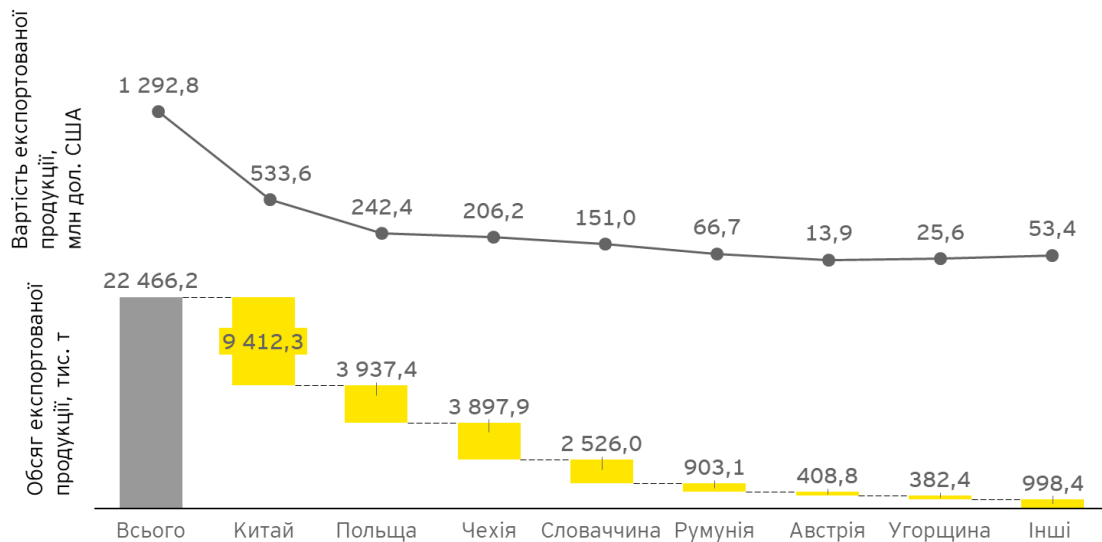
№	Підприємство	Родовище	Обсяги видобування, тис. т.			
			2014	2015	2016	2017
7	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Первомайське	20 112,0	19 740,0	17 129,0	18 236,0
		родовище Ганнівське	8 736,0	8 240,0	7 806,0	6 398,0
8	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	шахта Тернівська (ім. Леніна)	1 389,0	1 462,0	1 200,0	1 201,0
		шахта Гвардійська	1 356,0	1 317,0	1 340,2	1 330,1
		шахта Октябрська	1 194,0	1 326,0	1 187,8	1 077,5
		шахта Родіна	1 536,0	1 049,0	1 233,5	1 243,8
9	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	родовище Південно-Білозерське	4 321,0	4 449,0	4 220,0	4 119,0
		родовище Переверзівське	60,0	60,0	138,0	264,0
10	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Горішне-Плавнінське-Лавриківське	28 876,0	24 623,0	27 864,0	26 499,0
11	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Єристівське	9 162,0	14 197,0	12 989,0	11 471,0

5.3.5 Експорт та імпорт руд заліза та продуктів їх переробки

В 2017 р. за даними Держстату обсяг експорту руд і концентратів заліза знизився на 5,0% у порівнянні з 2016 роком та становив сумарно 37,4 млн т, з яких на агломеровані руди припадало 14,9 млн т, а на неагломеровані - 22,5 млн т. Експорт руд та концентратів заліза як агломерованих та і неагломерованих був доволі диверсифікований - загалом Україна експортувала руд та концентратів заліза неагломерованих в 28 країн, а агломерованого - в 16 країн.

Загальний обсяг експорту руд та концентратів заліза неагломерованих у 2017 році становив 22 466,2 тис. т вартістю 1 292,8 млн дол. США. Найбільша частка експорту у 2017 була здійснена в Китай, куди було поставлено 9 412,3 тис. т або 41,9% загального обсягу. Значно менші обсяги експорту були реалізовані в Польщу, Чехію, Словаччину та інші країни-партнери (*Малюнок 5-31*).

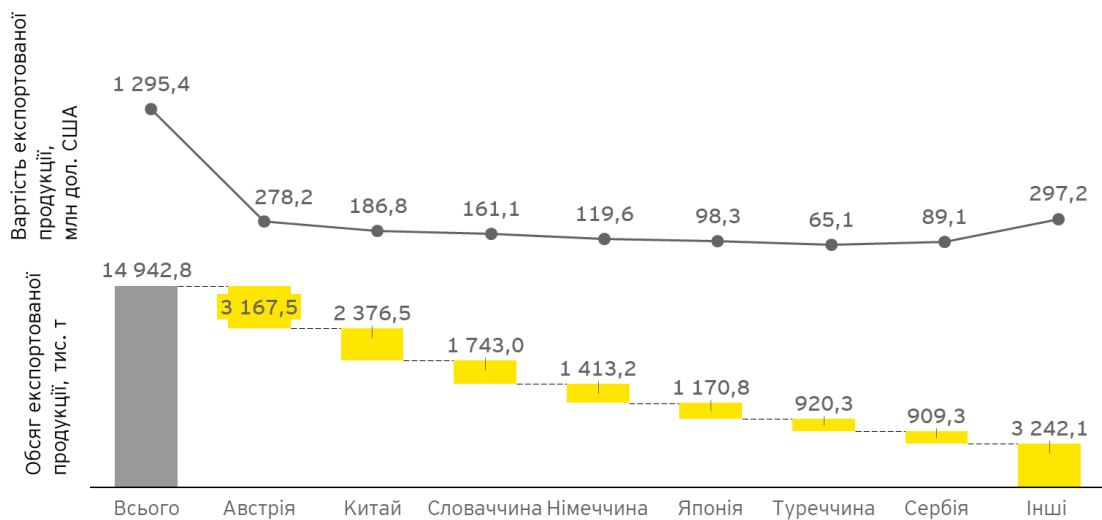
Експорт руд та концентратів заліза агломерованих у 2017 році був меншим, ніж неагломерованих - його обсяг склав 14 942,8 тис. т вартістю 1 295,4 млн дол. США. В Австрію та Китай було експортовано найбільший обсяг руд та концентратів заліза агломерованого - 21,2% (3 167,5 тис. т) та 15,9% (2 376,5 тис. т) від загального обсягу відповідно.

Малюнок 5-31: Обсяги експорту руд та концентратів заліза неагломерованих в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹¹⁸

Імпорт руд і концентратів заліза неагломерованих у 2017 році становив 71,2 тис. т вартістю 4,9 млн дол. США. Основною країною імпортером була Росія, з якої надійшло 99,8% загального обсягу. Незначна частка була імпортована з Нідерландів, Великобританії та інших країн.

Руд заліза та концентратів агломерованих у 2017 році було імпортовано 225,4 тис. т вартістю 24,5 млн дол. США. Як і у випадку з неагломерованими, майже весь імпорт надійшов з Росії і незначна частина з інших країн.

Малюнок 5-32: Обсяги експорту руд та концентратів заліза агломерованих в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹¹⁹

¹¹⁸ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

¹¹⁹ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

Висновки до розділу

Україна має добре розвинену галузь видобування руд заліза, де великі балансові запаси поєднуються з високими обсягами видобування. Видобуванням залізної руди в Україні займаються 11 підприємств, серед яких виділяються два найбільших за обсягами видобуванням: АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат», ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат». Усього за 2017 рік було видобуто 161,8 млн. т, залізної руди. З 2014 року в Україні спостерігається тренд падіння обсягів видобування залізної руди, в середньому на 2,8% в рік. При збереженні поточних обсягів видобування, руд залізної руди вистачить на 122 роки.

Відсутність потреби у значному імпорті та значний обсяг експорту робить Україну помітним гравцем на світовому ринку. Експорт у 2017 році склав 22 466,2 тис. т руд і концентратів заліза неагломерованих та 14 942,8 тис. т агломерованих. Сумарні надходження від експорту руд заліза становили 2 588,2 млн дол. США.

5.3 Видобування руд титану

5.4.1 Роль держави в галузі видобування руд титану

Єдиним активом держави в галузі видобування руд титану є АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», яким розпоряджається Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. На основі інформації про платежі на користь держави АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» було визначено як суттєве для Звіту ІПВГ.

Розмір частки держави в статутному капіталі управління компанії не змінився протягом 2017 року. Обсяг відповідальності держави був у межах статутного вкладу¹²⁰. АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» об'єднує два найбільші гірничо-збагачувальні комбінати галузі: Вільногірський ГЗК та Іршанський ГЗК. Згідно з інформацією, отриманою в ході анкетування, компанія не здійснює контроль над іншими підприємствами та не має дочірніх підприємств.

У 2016 році АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» було внесено Кабінетом Міністрів України в список підприємств, які підлягають приватизації. У 2017 році була запланована приватизація компанії. Проте, через справу, ініційовану НАБУ, щодо можливої корупції серед менеджменту компанії, приватизація була відкладена на 2018 рік¹²¹.

Незважаючи на стратегічну важливість галузі, бюджетних програм щодо її підтримки у 2017 році не планувалось та не реалізовувалось. Крім того, згідно з даними АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», компанія не отримувала кредитів або гарантій за кредитами від держави.

Компанія також надала інформацію про операції підприємств державного сектору, а саме про частину чистого прибутку, який було розподілено на реінвестиції та обсяги нерозподіленого прибутку (**Таблиця 5-35**). Згідно з даними компанії, фінансова підтримка від держави у вигляді трансфертних платежів (дотації, субсидії, субвенції) не надавалась протягом 2017 року.

Таблиця 5-35: Операції підприємств державного сектору економіки у галузі видобування титану у 2017 році

Назва компанії	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді	Частина чистого прибутку, який було розподілено на здійснення реінвестицій, грн.	Обсяг нерозподіленого прибутку, тис. грн	
			станом на 01.01.2017 р.	станом на 31.12.2017 р.
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	-	66 519	46 248	15 316

¹²⁰ Згідно з даними компанії, наданими в ході анкетування

¹²¹ Національне Антикорупційне Бюро України, «Справа ОГХК», <https://nabu.gov.ua/novyny/sprava-oghk>

5.4.2 Запаси руд титану

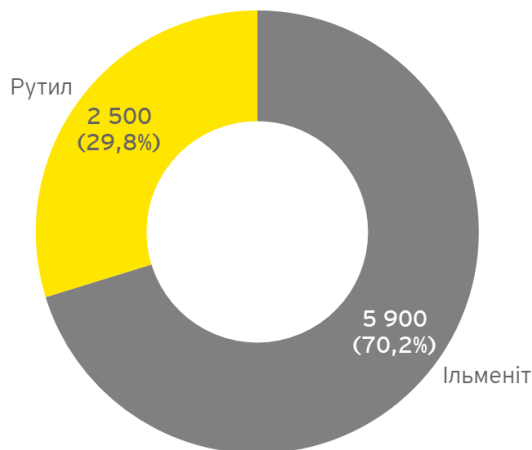
Український кристалічний щит є однією із провідних титаноносних провінцій світу завдяки своїй унікальній мінерально-сировинній базі. В щиті зосереджені всі запаси руд титану України, в основному в магматичних корінних, гіпергенних залишкових та розсипних геолого-промислових типах родовищ. Родовища руд титану в Україні виокремлюються 4 типів:

- ▶ корінні магмотогенні в габроноритах і тактолітах апатит-ільменітові родовища Волинського типу;
- ▶ розсипи одно- і двомінерального складу Іршанського типу;
- ▶ морські розсипи комплексного рутил-циркон-ільменітового (полімінерального) складу Малишевського геолого-промислового типу;
- ▶ екзогенні (залишкові) ільменітові родовища в корі вивітрювання;

Загалом, сировинна база титану в Україні нараховує понад 40 родовищ, серед яких одне унікальне, 13 великих та 10 середніх.

Видобування руд титану в Україні ведеться лише з розсипних покладів, хоча основні ресурси титану сконцентровані в корінних покладах. Для промислових цілей, основним типом родовищ які розробляються, є давні прибережно-морські розсипи в центральній частині України (Малишевське родовище) і континентальні розсипи близького знесення на північному заході Українського щита (Межирічне, Лівобережне, Правобережне та інші, що складають Іршанську групу родовищ)¹²².

За оцінкою Державної геологічної служби США, Україна входить в топ-20 країн та посідає 11 місце за обсягом розвіданих запасів руд титану у світі. Станом на 2017 рік, в Україні розроблялися 14 з 40 родовищ руд титану. Основним для видобутку в Україні є ільменіт.

Малюнок 5-33: Запаси руд титану в Україні станом на 01.01.2017 р. ., тис. т.¹²³

За інформацією, наданою АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» в ході анкетування, сумарні балансові запаси руд титану становить 647 111,3 тис. т., з яких на балансові запаси

¹²² ДНВП «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2018 р., http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf

¹²³ Геологічна служба США, 2019 р., https://prd-wret.s3-us-west-2.amazonaws.com/assets/palladium/production/atoms/files/mcs2019_all.pdf

категорії А+В+С1 припадає 68 942 тис. т., а на категорію С2 - 14 612 тис. т. Обсяг умовно балансових та позабалансових запасів оцінюється в 563 557,3 тис. т.

Детальніша інформація щодо балансових запасів руд титану в Україні відсутня в вільному доступі, оскільки відповідно до наказу Служби безпеки України від 12.08.2005 р. № 440, ця інформація є державною таємницею¹²⁴.

5.4.3 Суттєві розвідувальні роботи

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», у 2017 році геологорозвідувальні роботи проводили ДП «Українська геологічна компанія» (Паромівське родовище ільменітових руд) та ТОВ «Житомирбуррозвідка» (Красноріченське родовище ільменітових руд). Детальна розвідка Паромівського родовища здійснювалась в продовженні попередніх розвідувальних робіт, що почались ще в 2003 році та принесли позитивні результати. За результатами цих досліджень були затверджені параметри постійних кондицій для підрахунку запасів розсіпних титанових руд.¹²⁵ Детальніша інформація щодо результатів розвідувальних робіт відсутня в вільному доступі, оскільки такі дані є державною таємницею та не підлягають розголошенню.

5.4.4 Обсяги видобування руд титану

В 2017 році 7 підприємств займались видобуванням титану. Найбільшими з них були «Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат» та «Вільногірський гірничо-збагачувальний комбінат», які з 2014 року є філіями АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія». Філія «Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат» виробляє ільменітовий концентрат, який є сировиною для виробництва пігментного титану та титанової губки. Підприємство розробляє 3 родовища: Леменське, Верхньо-Іршанське, Іршанське. Філія «Вільногірський гірничо-збагачувальний комбінат» виробляє ільменітовий та рутиловий концентрати. Підприємство працює на базі Малишівського родовища.

Крім того, в галузі працює декілька невеликих приватних підприємств, зокрема ТОВ «Валки-Ільменіт», ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта» та ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали».

Згідно з інформацією Геологічної служби США, обсяги виробництва концентрату титанового в Україні в 2017 році становило 5,2% світових обсягів, або 325 тис. т в натуральному вимірі, з яких 230 тис. т припадало на обсяги ільменіту та 95 тис. т на обсяги рутилу¹²⁶.

Згідно з інформацією, наданою АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» в ході анкетування, загальний обсяг видобування руд титану становив 12 027,9 тис. т, з яких 8 006,9 тис. т припадало на Дніпропетровську область, та 4 021,0 тис. т. - Житомирську область.

¹²⁴ Наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 р. № 440, <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>

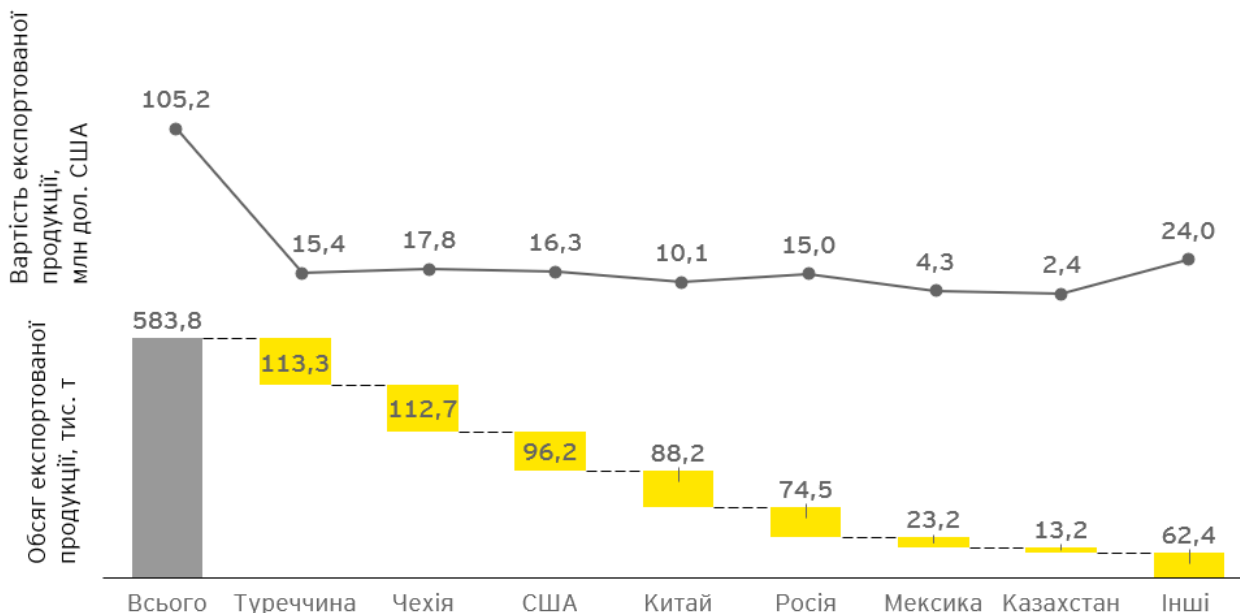
¹²⁵ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2018 р., http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf

¹²⁶ Геологічна служба США, 2019 р., https://prd-wret.s3-us-west-2.amazonaws.com/assets/palladium/production/atoms/files/mcs2019_all.pdf

Крім того, за даними компанії, загальний обсяг реалізації продукції власного видобутку в 2017 році становив 543,3 тис. т, з яких всього реалізовано на території України було 181,3 тис. т (з них 43,6 тис. т титанового концентрату), а експортовано - 362,0 тис. т. За окремими категоріями експорту в 2017 році, найбільше припадало на титановий концентрат - 327,7 тис.т. Іншою продукцією, що екпортувало АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», були цирконовий концентрат, дістен-силімонітовий концентрат та ставролітовий концентрат, загальним обсягом 34,3 тис. т.

5.4.5 Експорт та імпорт руд титану

Загалом у 2017 році Україною було експортовано 583,7 тис. т руд та концентратів титану вартістю 105,2 млн дол. США, що на 26,0% більше ніж у попередній рік. Основними партнерами були Туреччина та Чехія, куди було експортовано 113,3 тис. т (19,4% загального обсягу) та 112,7 тис. т (19,3% загального обсягу) руд титану відповідно. Також значні обсяги експорту спрямовувались у США (16,5% загального обсягу, або 96,2 тис. т), Китай (15,1% загального обсягу, або 88,2 тис. т) та Росію (12,8% загального обсягу, або 74,5 тис. т). Значно менші обсяги експорту реалізовувались в Мексику, Казахстан та інші країни (Малюнок 5-34).

Малюнок 5-34: Обсяги експорту руд та концентратів титану за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹²⁷

У 2017 році загальний обсяг імпорту руд та концентратів титану зріс на 26,3% у порівнянні з 2016 роком, проте в абсолютних значеннях залишився незначним і становив 0,202 тис. т. Майже весь обсяг імпортованої продукції (98,7%) надійшов з Сенегалу. Іншими країнами-імпортерами були Фінляндія та Іран.

¹²⁷ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

Висновки до розділу

В Україні розташовані унікальні за своєю структурою та запасами родовища руд титану, які мають значну економічну цінність як і в національному, так і світовому розрізі.

Обсяги видобування руд титану в Україні, за даними Державної геологічної служби США, у 2017 році сягнули 325 тис. т, або 5,2% від світового виробництва. В Україні розробляються 14 із 40 родовищ руд титану, переважно ільменіту. Видобування здійснювалось 7 підприємствами, з розсіпних відкладів.

В 2017 році обсяг експорту руд та концентратів титану становив 583,8 тис. т, що на 26,0% вище показника 2016 року. Обсяги імпорту були незначними, Україна залишалась чистим експортером руд та концентратів титану.

5.4 Видобування руд марганцю

5.5.1 Роль держави в галузі видобування руд марганцю

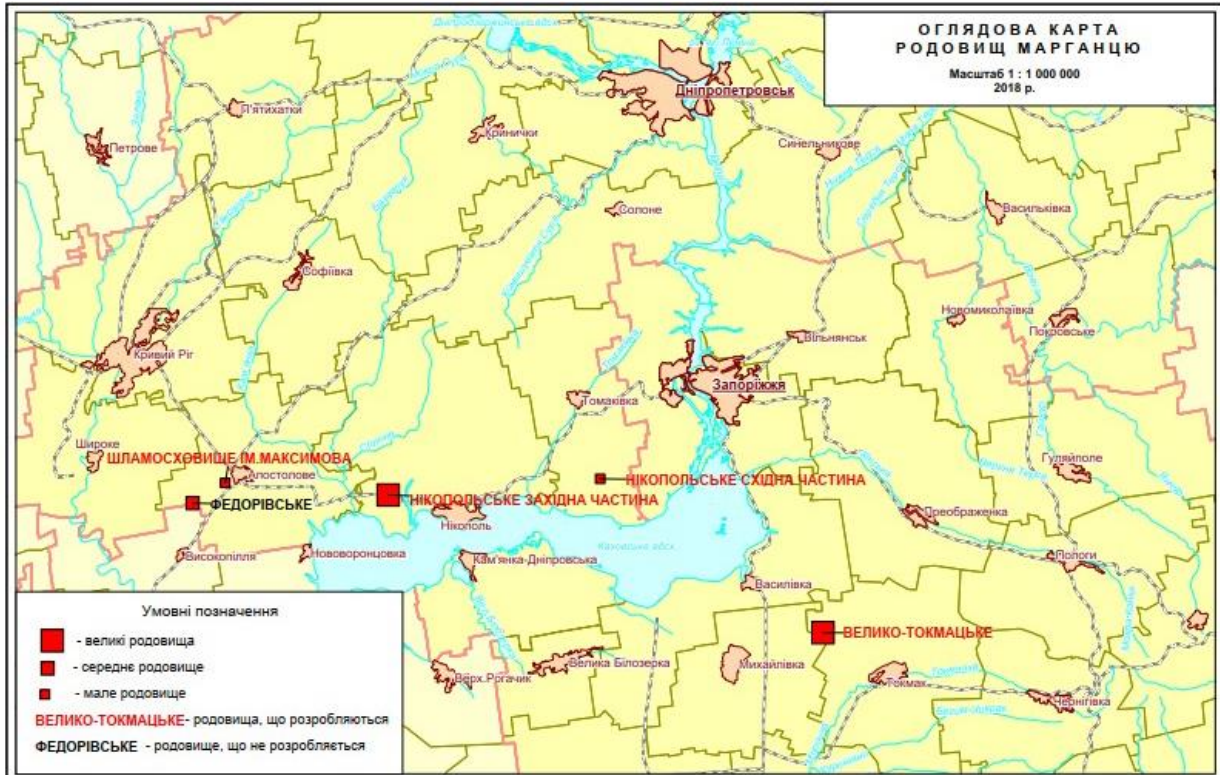
Україна є одним з світових лідерів у видобутку, переробці та споживанні руд марганцю.

Галузь представлена трьома ключовими приватними підприємствами, зокрема АТ «Покровський гірнично-збагачувальний комбінат», АТ «Марганецький гірнично-збагачувальний комбінат» та ТОВ «Ландшафт».

У державній власності немає жодного підприємства, яке б займалось видобуванням руд марганцю. У 2017р. державних програм з підтримки галузі не реалізовувалось.

5.5.2 Запаси руд марганцю

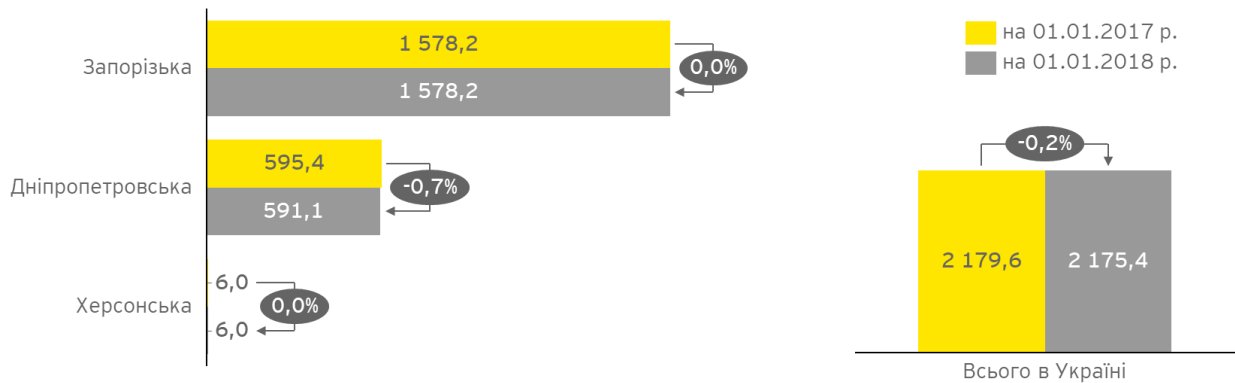
В Україні значні запаси руд марганцю локалізовані в північно-східній частині Причорноморської западини, де вони утворюють Нікопольський марганцеворудний басейн. До складу Нікопольського басейну відносяться 3 родовища: Нікопольське, Велико-Токмацьке та Федорівське. Окремо виділяється техногенне родовище «Шламосховище ім.Максимова». За мінеральним складом розрізняється три промислових типи руд марганцю: оксидні, карбонатні та окисно-карбонатні (змішані).

Малюнок 5-35: Карта розташування родовищ руд марганцю в Україні¹²⁸

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2018 р., сумарні запаси руд марганцю за категорією А+В+С1 в Україні становили 2 175,4 млн т., а за категорією С2 - 197,3 млн т. Позабалансові запаси руд марганцю нараховували 58,0 млн т.

В Запорізькій області зосереджено 72,5% всіх балансових запасів руд марганцю України, в Дніпропетровській - 27,2% та несуттєва частка запасів у Херсонській області (**Малюнок 5-36**). Зменшення балансових запасів у 2017 році спостерігалось лише в Дніпропетровській області¹²⁹.

Малюнок 5-36: Структура обсягів балансових запасів руд марганцю за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., млн т¹³⁰

5.5.3 Суттєві розвідувальні роботи

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», протягом 2017 р. суттєві розвідувальні роботи не проводились.

5.5.4 Обсяги видобування руд марганцю

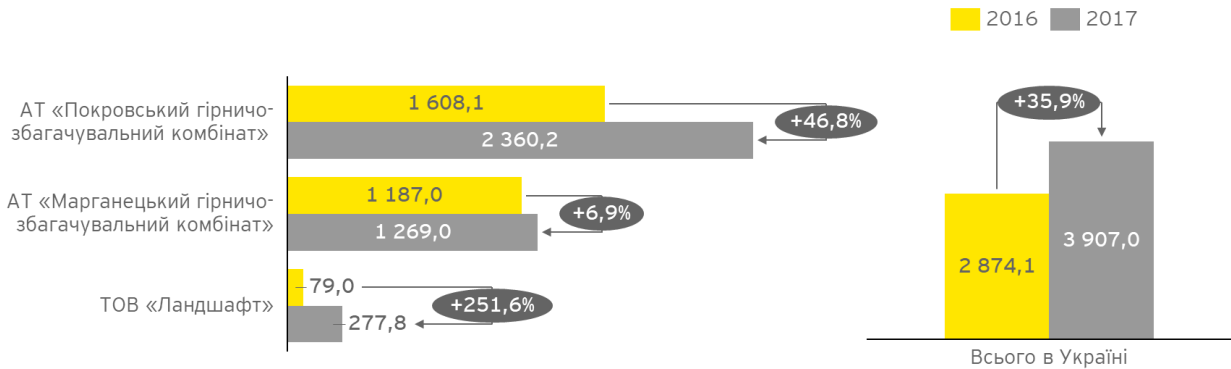
Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», у 2017 році видобування руд марганцю здійснювалось лише на території Дніпропетровської області трьома підприємствами галузі: АТ «Покровський гірнично-збагачувальний комбінат» (розробляє західну частину Нікопольського родовища); АТ «Марганецький гірнично-збагачувальний комбінат» (розробляє східну частину Нікопольського родовища) та ТОВ «Ландшафт» (розробляє Шламосховище ім. Максимова).

Всього у 2017 році, в Україні було видобуто 3 907,0 тис. т руд марганцю, що на 35,9% або 1 032,9 тис. т у натуральному еквіваленті більше рівня 2016 р.

¹²⁹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Руди марганцю (випуск 53), 2017 р. і 2018 р.

¹³⁰ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Руди марганцю (випуск 53), 2017 р. і 2018 р.

Малюнок 5-37: Динаміка обсягів видобування руд марганцю в Україні у 2016-2017 рр., тис. т¹³¹

З усіх трьох підприємств, найбільша частка в загальному обсязі видобування припадала на АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат» - 60,4% (2 360,2 тис. т). На другому місці знаходилось АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат», який видобув 1 269 тис. т або 32,5% загального обсягу. У 2017 році для всіх підприємств спостерігався приріст обсягів видобування у порівнянні з попереднім роком.

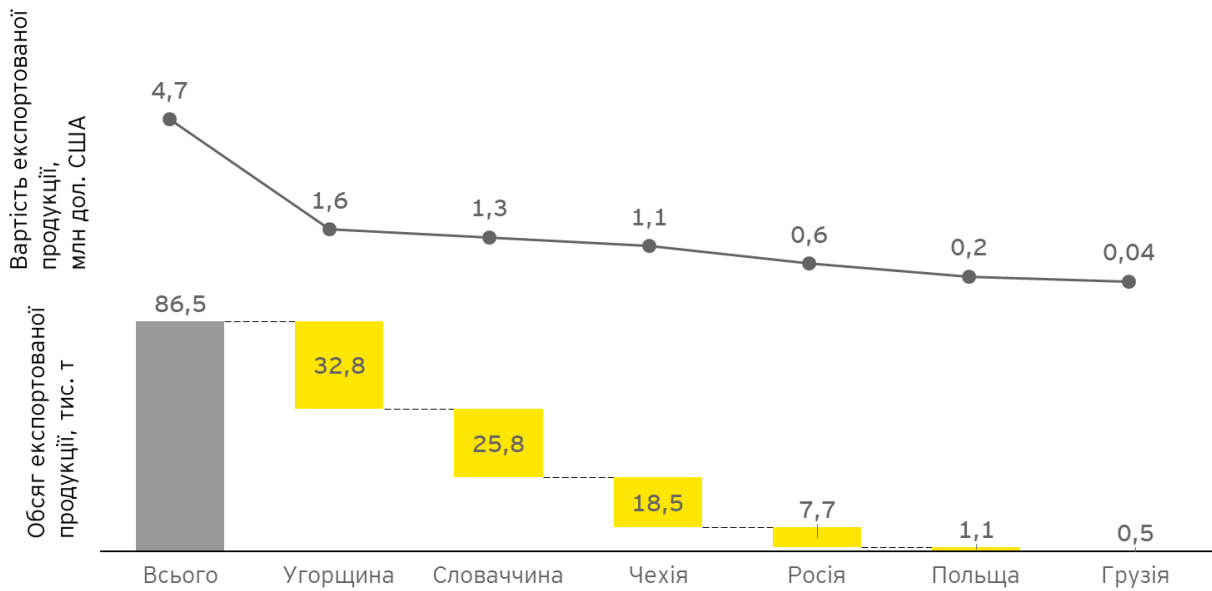
При збереженні поточного рівня видобування марганцю, балансових запасів України вистачить на 558 років.

5.5.5 Експорт та імпорт руд марганцю

У 2017 році загальний обсяг експорту руд та концентратів марганцю становив 86,5 тис. т вартістю 4,7 млн. дол. США, що на 41,9% більше, ніж у попередньому році. В Угорщину було експортовано 38,0% або 32,8 тис. т у натуральних величинах вартістю 1,6 млн дол. США. На другому і третьому місці були Словаччина та Чехія - 29,8% і 21,4% загального обсягу експорту в натуральних одиницях відповідно. Значно менші обсяги руд та концентратів марганцю були експортовані в Росію, Польщу та Грузію.

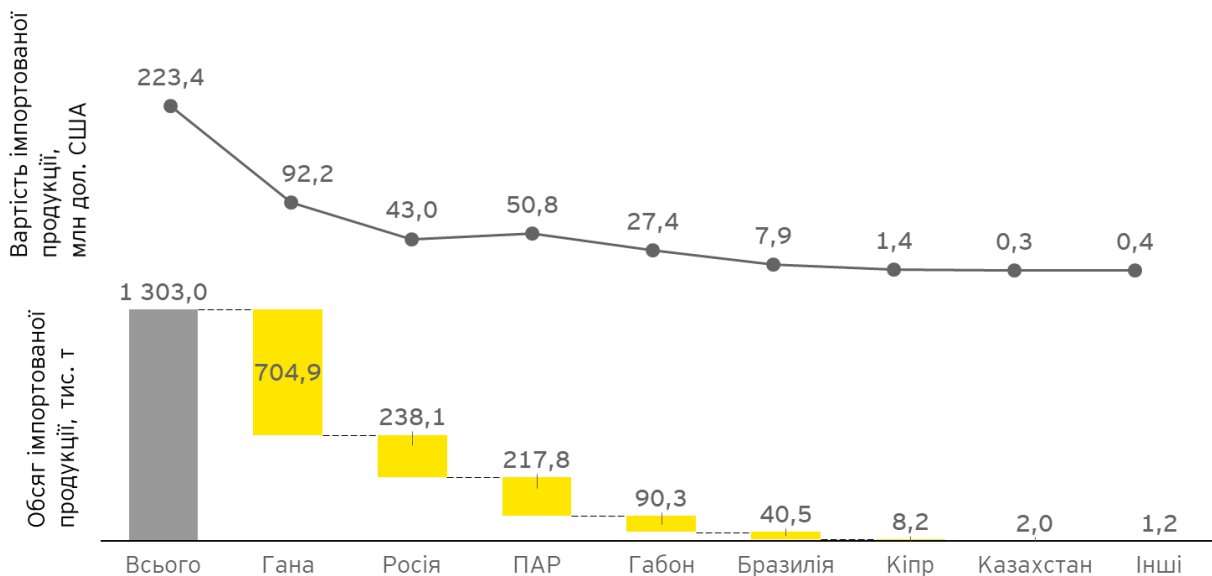
Суттєве зростання обсягів експорту у 2017 році порівняно 2016 роком спостерігалось в такі країни як Словаччина (в 2,6 рази) і Чехія (в 5 разів). При цьому обсяги експорту в Росію значно скоротилися (на 67,9%), що посунуло її з першого місця серед країн призначення у 2016 році на 4 місце у 2017 році.

¹³¹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Руди марганцю (випуск 53), 2017 р. і 2018 р.

Малюнок 5-38: Обсяги експорту руд та концентратів марганцю за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹³²

У 2017 р. було імпортовано 1 303,0 тис. т руд та концентратів марганцю. Більше половини (54,1%) обсягів імпортованої продукції надійшло з Гани. Дещо менші обсяги були імпортовані з Росії та ПАР - 18,3% та 16,7% загального обсягу відповідно. В 2017 році імпорт також здійснювався з Габону та Бразилії.

Малюнок 5-39: Обсяги імпорту руд та концентратів марганцю за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹³³

¹³² Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

¹³³ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

Висновки до розділу

Україна є однією з провідних країн за рівнем видобування, споживання та переробки руд марганцю. Станом на 01.01.2018 р., сумарні запаси руд марганцю за категорією А+В+С1 в Україні становили 2 175,4 млн т. Більша їх частина зосереджена в Запорізькій (72,5%) та Дніпропетровській (27,2%) областях.

У 2017 році видобування руд марганцю здійснювалось лише на території Дніпропетровської області трьома підприємствами галузі: АТ «Покровський гірнично-збагачувальний комбінат», АТ «Марганецький гірнично-збагачувальний комбінат», ТОВ «Ландшафт». Всього у 2017 році було видобуто 3 907,0 тис. т руд марганцю.

Незважаючи на значні запаси та збільшення власного видобування у 2017 році на 35,9% у порівнянні з 2016 роком, Україна все ще не може покрити власний попит, тому залишається чистим імпортером руд та концентратів марганцю. У 2017 році було імпортовано 1 303,0 тис. т руд і концентратів марганцю.

5.6 Видобування глин вогнетривких

5.6.1 Роль держави в галузі видобування глин вогнетривких

Протягом 2017 р. державним бюджетом України не було заплановано реалізацію програм щодо підтримки галузі видобування глин вогнетривких.

5.6.2 Запаси глин вогнетривких

Основні розвідані родовища глини в Україні локалізовані переважно на сході України, а саме в межах Дніпровсько-Донецької западини, Донецької складчастої споруди, та Українського кристалічного щита. Глибина залягання глин коливається від 1 м до 60 м.

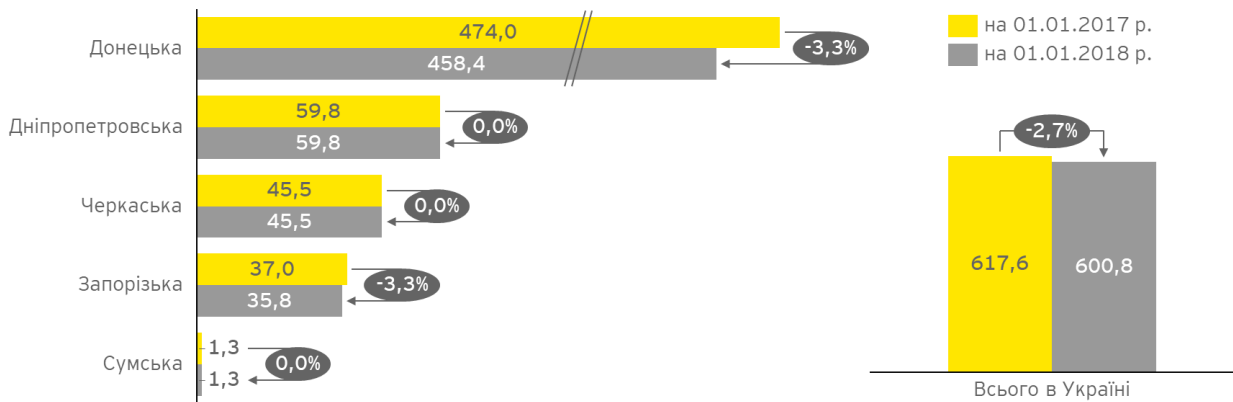
За інформацією ДНВП «Геоінформ України» на території держави нараховується 30 об'єктів глин вогнетривких, 28 з яких є родовищами та 2 об'єкти обліку.

Малюнок 5-40: Карта розташування родовищ глин вогнетривких на території України

Станом на 01.01.2018 р., сумарні балансові запаси глин вогнетривких в Україні становили 600,8 млн т за категорією А+В+С1, та 370,0 тис. т за категорією С2. До позабалансових запасів та запасів з невизначеним промисловим значенням відносилось 130,2 млн. т та 15,1 млн т відповідно. Найбільша частина балансових запасів (за кат. А+В+С1) глин вогнетривких зосереджена в Донецькій області - 76,8% всіх запасів України. У 2017 році незначне зменшення балансових запасів відбулося лише у Донецькій та Запорізькій

областях за рахунок видобування глин вогнетривких (Малюнок 5-41).

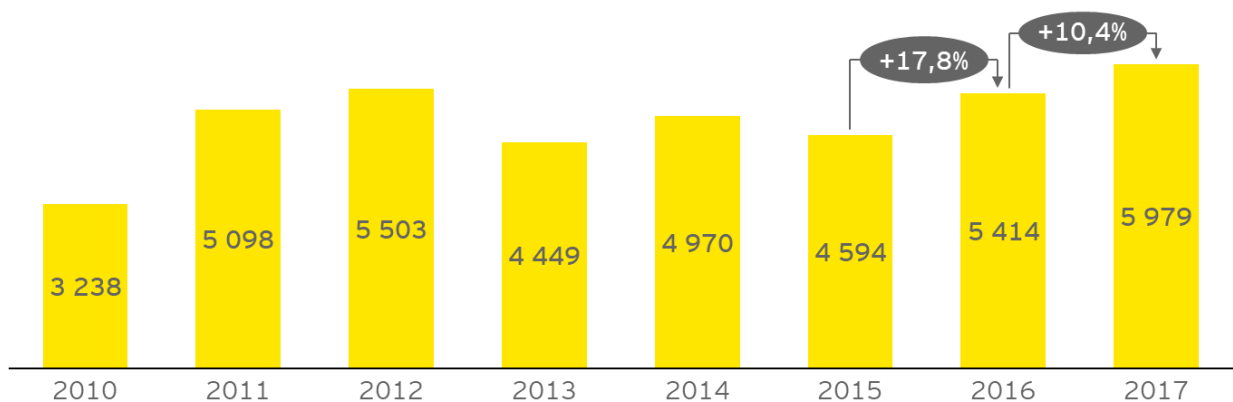
Малюнок 5-41: Структура балансових запасів глин вогнетривких за областями України у 2016-2017 рр., млн т¹³⁴

5.6.3 Суттєві розвідувальні роботи

Суттєвих геологорозвідувальних робіт у 2017 р. не проводилось.

5.6.4 Обсяги видобування глин вогнетривких

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», в 2017 році в Україні було видобуто 5 979 тис. т глин вогнетривких, що на 10,4% більше, ніж у 2016 році. Після спаду у 2013-2015 рр., обсяги видобування глин вогнетривких у 2016-2017 рр. почали відновлюватися. В загальному, у 2017 році порівняно з 2010 роком цей показник зріс майже в два рази.

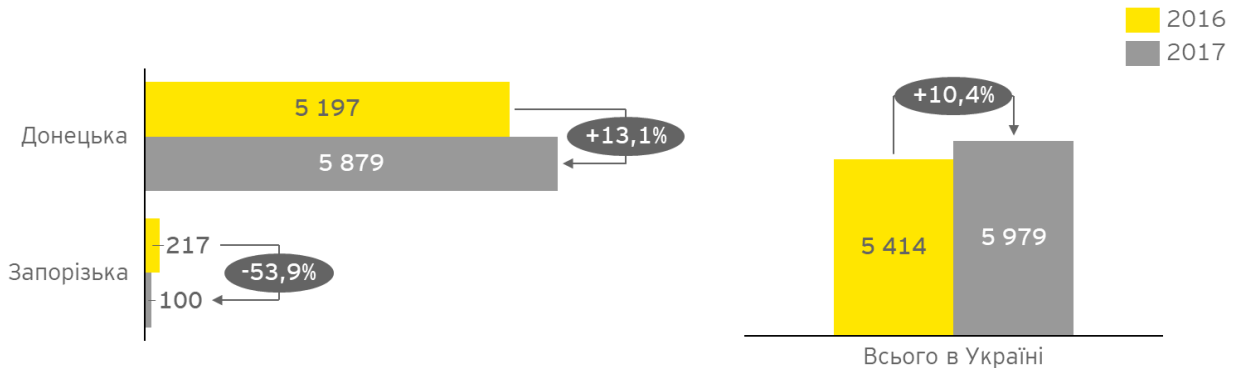

Малюнок 5-42: Динаміка обсягів видобування глин вогнетривких в Україні у 2010-2017 рр., тис. т¹³⁵

¹³⁴ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Глини для вогнетривків (випуск 29), 2018 р.

¹³⁵ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Глини для вогнетривків (випуск 29), 2018 р.

Видобування глин вогнетривких в Україні ведеться лише в двох областях: Запорізькій та Донецькій. Майже весь обсяг видобування (98,3%) припадає на Донецьку область - на території області знаходиться 19 з 20 родовищ вогнетривких глин, що розробляються. Незначна частка глин (1,7%) видобувається у Запорізькій області з Пологівського родовища.

Малюнок 5-43: Структура обсягів видобування глин вогнетривких за областями України у 2016-2017 рр., тис. т¹³⁶

При збереженні наявного рівня видобування глин вогнетривких, їх балансових запасів вистачить на 100 років.

Дані про обсяги видобування глин вогнетривких доступні з двох джерел інформації, ДНВП «Геоінформ України» та Держстат, між якими існують певні розбіжності. За даними ДНВП «Геоінформ України» в Україні було видобуто близько 6,0 млн т глин вогнетривких, в той час як згідно з Держстатом, цей показник склав 8,9 млн т., з яких 95,6% припадає на Донецьку область¹³⁷. Інші області у даних Держстату не вказувались, оскільки ця інформація вважається конфіденційною. У відкритих джерелах відсутня інформація про можливі причини розходження у статистиці ДНВП «Геоінформ України» та Держстату.

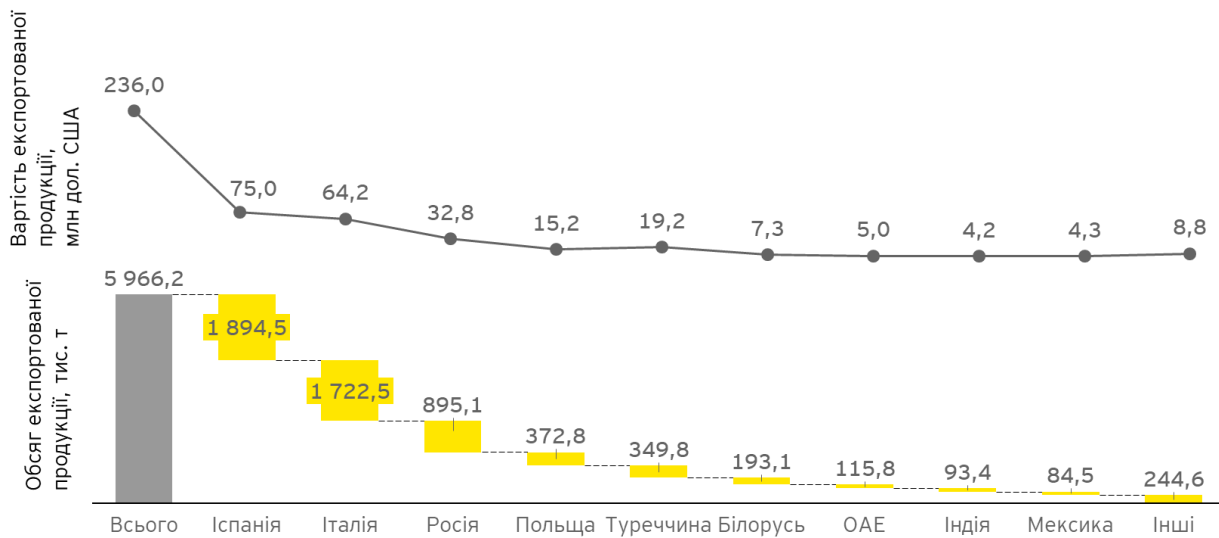
5.6.5 Експорт та імпорт глин вогнетривких

Загалом, у 2017 році Україна експортувала 5 966,2 тис. т глин вогнетривких, загальною вартістю 230,6 млн дол. США. В основному глини експортувались в Іспанію та Італію, на які припало 31,8% та 28,9% загального обсягу відповідно. Дещо менший обсяг продукції був експортований в Росію (15,0%).

Обсяг імпорту глин вогнетривких в порівнянні з експортом був незначним і у 2017 році становив 336 т загальною вартістю 0,2 млн дол. США, з яких 81,7% надійшло з Німеччини.

¹³⁶ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Глини для вогнетривків (випуск 29), 2018 р.

¹³⁷ Держстат, Виробництво промислової продукції продукції за видами, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/pr/vr_rea_ovpp/vr_rea_ovpp_u/arh_vppv_u.html

Малюнок 5-44: Обсяги експорту глин вогнетривких за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2017 р.¹³⁸

Висновки до розділу

Україна володіє значними запасами глин вогнетривких - станом на 01.01.2018 р. сумарні балансові запаси становили 600,8 млн т.

Видобування глин вогнетривких в Україні ведеться лише в двох областях: Запорізькій та Донецькій. У 2017 році в загальному було видобуто 5 979 тис. т глин вогнетривких. На Донецьку область припадав майже весь обсяг видобутку (98,3%) - на території області знаходиться 19 з 20 родовищ вогнетривких глин в Україні, що розробляються.

При збереженні наявного рівня видобування глин вогнетривких, їх балансових запасів вистачить на 100 років.

Значний обсяг глин вогнетривких в Україні експортується - в 2017 році він загалом становив 5 966,2 тис. т в натуральному вимірі, вартістю 236,0 млн дол. США. Імпорт у 2017 році був незначним.

¹³⁸ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

5.7 Видобування глин тугоплавких

5.7.1 Роль держави в галузі видобування глин тугоплавких

Видобування глин тугоплавких на території України відбувається завдяки діяльності двох приватних підприємств - ТОВ «Русинія» в Закарпатській області, та ТОВ «Керамік-Арт» в Донецькій області. Державних програм з підтримки галузі у 2017 р. не було.

5.7.2 Запаси глин тугоплавких

Тугоплавкі глини за своїм хімічним складом є полімінеральними глинистими породами, в яких присутні каолініт, галузит і гідрослюди (до 20-25%).

Поклади глин тугоплавких в Україні розташовані в геологічних районах Дніпровсько-Донецької западини, Українського щита та на його схилах, Волино-Подільської плити, Закарпатської внутрішньої западини. За даними ДНВП «Геоінформ України», в Україні нараховується 20 об'єктів обліку глин тугоплавких, з яких 17 - основні родовища.

Найбільш перспективним в плані видобутку є район Дніпровсько-Донецької западини та Донецької складчастої споруди. Потужність пластів в цьому районі коливаються від 0,6 м до 63,5 м. Зазвичай, тугоплавкі глини використовуються для виробництва керамічної продукції.

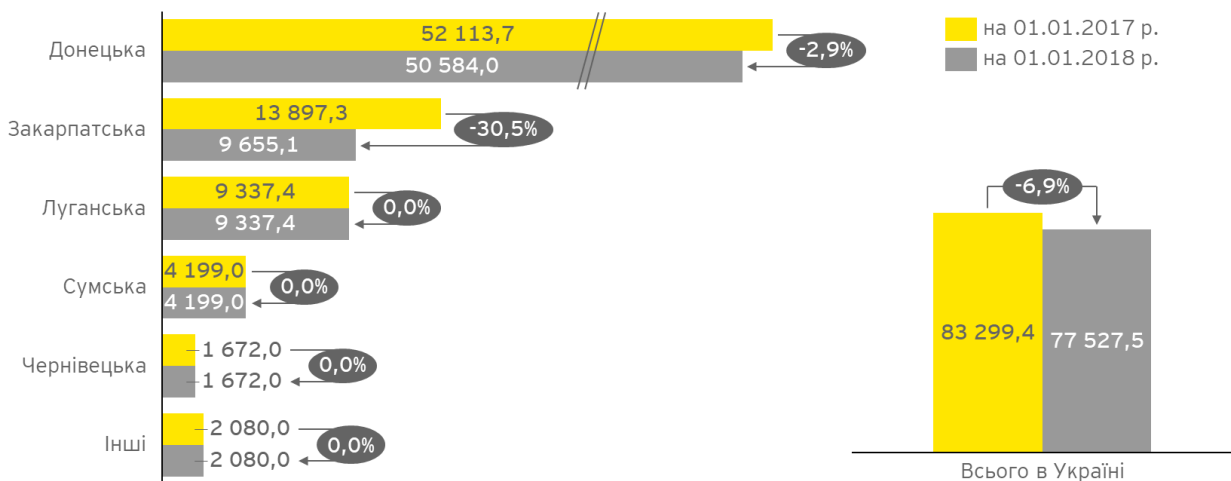

Малюнок 5-45: Карта розташування родовищ глин тугоплавких на території України

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», балансові запаси глин тугоплавких станом на 01.01.2018 р. за категорією А+В+С1 становили 77,5 млн т, що на 6,9% менше ніж показник попереднього року. Падіння запасів, перш за все, пов'язане зі значним підвищенням обсягів видобування глин тугоплавких у Закарпатській області. За категорією С2 балансові запаси становили 73,3 млн т, позабалансові запаси за кат. А+В+С1 - 3,6 млн т, а запаси з невизначеним промисловим значенням - 4,3 млн т.

Більше половини (65,2%) балансових запасів глин тугоплавких зосереджена в Донецькій області. В Закарпатській та Луганській області локалізується приблизно однакові обсяги балансових запасів - 12,5% та 12,0% відповідно. Значно менше балансових запасів глин тугоплавких припадає на інші області (*Малюнок 5-46*).

Малюнок 5-46: Структура балансових запасів глин тугоплавких за областями України, тис. т¹³⁹

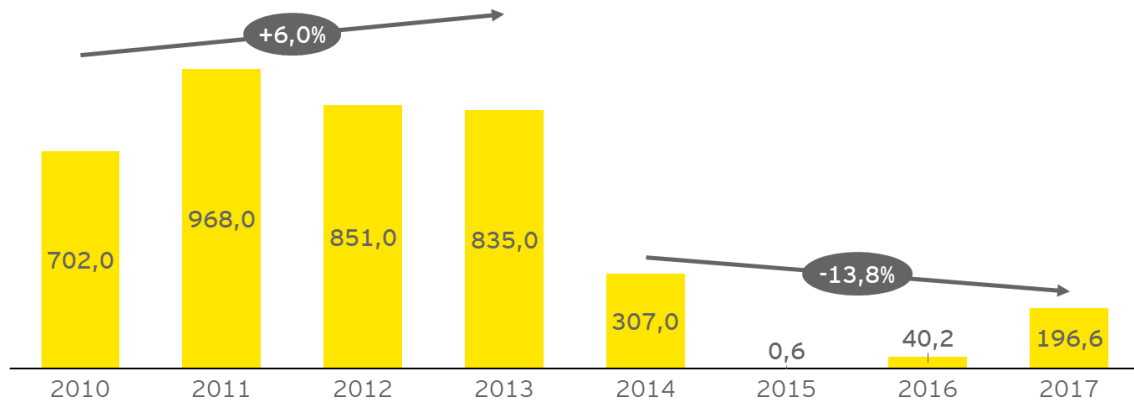
5.7.3 Суттєві розвідувальні роботи

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», протягом 2017 року геологорозвідувальні роботи щодо глин тугоплавких не проводились.

5.7.4 Обсяги видобування глин тугоплавких

У 2017 році загальні обсяги видобування глин тугоплавких, згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», становили 196,6 тис. т, що майже в 4 рази більше ніж у 2016. Таким чином, продовжився позитивний тренд після майже повного припинення видобування глин тугоплавких у зв'язку з військовим конфліктом на сході України. Проте, навіть такий позитивний результат, який був досягнутий у 2017 році, все ще суттєво поступається показникам 2010-2013 років.

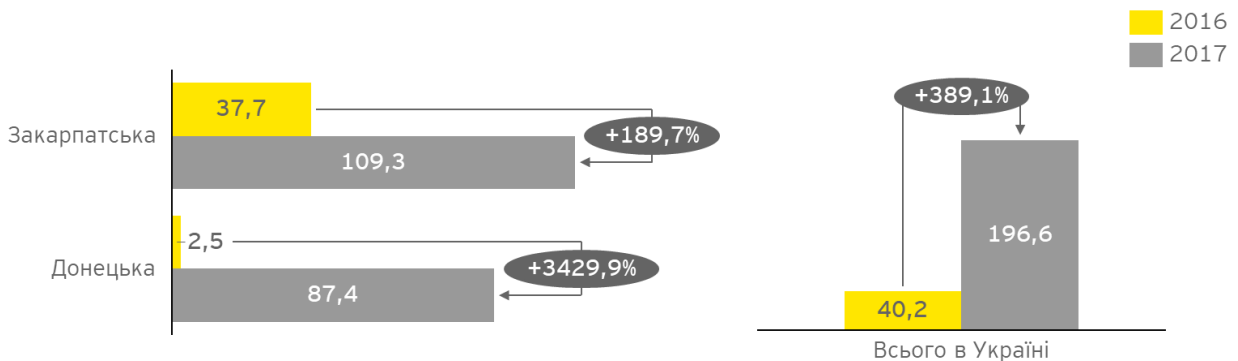
¹³⁹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Глина тугоплавка (випуск 30), 2017 р. і 2018 р.

Малюнок 5-47: Динаміка обсягів видобування глин тугоплавких у 2010-2017 рр., тис. т¹⁴⁰

В 2017 році глини тугоплавкі видобувалися з 4 родовищ: Миколаївське і Артемівське родовища в Донецькій області, Мукачівське та Іванцівське родовища в Закарпатській області. Видобування здійснювалося в двох областях: Донецька область та Закарпатська область на які припадало 55,6% та 44,4% загального обсягу видобування відповідно.

При збереженні поточного рівня видобування, запасів глин тугоплавких вистачить на 394 років.

Малюнок 5-48: Структура обсягів видобування глин тугоплавких за областями України у 2016-2017 рр., тис. т¹⁴¹

5.7.5 Експорт та імпорт глин тугоплавких

Інформація про експорт та імпорт глин тугоплавких за 2017 відсутня у відкритих джерелах.

Висновки до розділу

На території України налічується 17 родовищ глин тугоплавких, 4 з яких розробляються. Станом на 01.01.2018, балансові запаси глин тугоплавких становили 77,5 млн. т.

У 2017 році обсяги видобування глин тугоплавких в Україні збільшилися в 4,9 разів, у порівнянні з 2016 та становили 196,7 тис. т. Суттєвий приріст обсягів видобування спостерігався і в Донецькій, і в Закарпатській областях.

¹⁴⁰ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Глина тугоплавка (випуск 30), 2018 р.

¹⁴¹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Глина тугоплавка (випуск 30), 2018 р.

5.8 Видобування піску кварцового

5.8.1 Роль держави в галузі видобування піску кварцового

В 2017 році пісок кварцовий видобували такі підприємства:

- ▶ ТОВ «Броницький склозавод»;
- ▶ ПАТ «Мар'янівський склозавод»;
- ▶ ТОВ «Каолін-Азов»;
- ▶ ПП «Терра-Захід»;
- ▶ ПрАТ «Рокитнівський скляний завод»;
- ▶ ПрАТ «Новоселівський гірничо-збагачувальний комбінат»;
- ▶ ТОВ «Георесурси»;
- ▶ ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків».

Усі перелічені підприємства належать до приватного сектору. Бюджетних програм щодо підтримки видобувних підприємств галузі протягом 2017 року не реалізовувалось.

5.8.2 Запаси піску кварцового

Згідно з ДНВП «Геоінформ України», скляна кварцвміщуюча сировина в Україні представлена кварцовими пісками і ліпаритами. Найбільш високоякісні піски кварцові в Україні відносяться до морського (прибережно-морського) і озерного генетичних типів.

Малюнок 5-49: Географічне розташування районів залягання піску кварцового та ліпариту¹⁴²

¹⁴² ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Сировина скляна (випуск 83), 2018 р. стор. 107 з 436

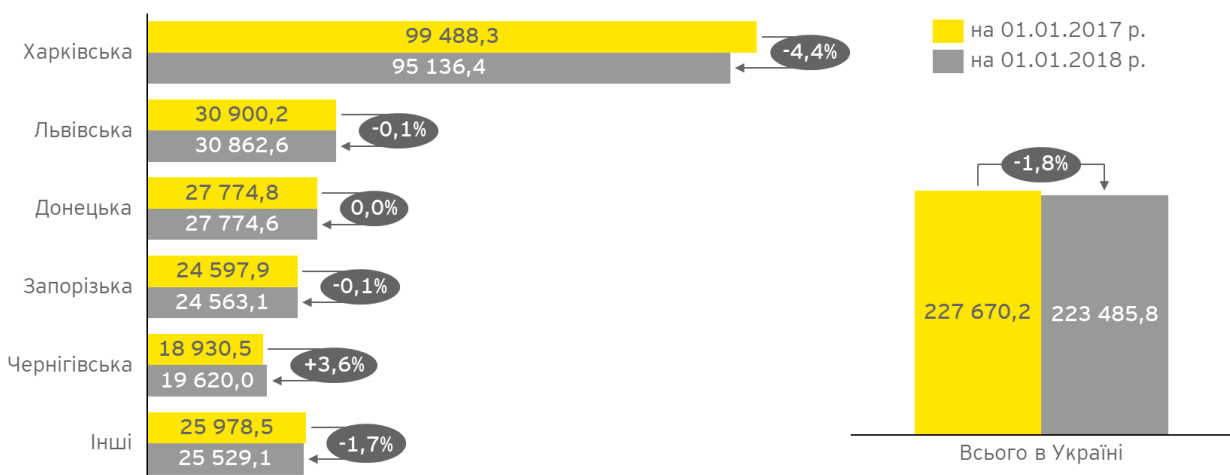
Найбільш перспективними районами кварцовміщуючої сировини є Дніпровська-Донецька западина і Донецька складчаста споруда, а також Волино-Подільська плита та Український кристалічний щит. Поодинокі родовища зустрічаються в межах Кримської складчастої споруди¹⁴³. Поклади ліпариту також зосереджені на території Закарпатської міжгірської западини та в гірських утвореннях Карпат. Кварцові піски залягають у вигляді лінз і пластів товщиною від 2-3 до 35-40 м, а ліпарити залягають у вигляді куполів і мають потужність 3-45 м.

Державним балансом корисних копалин обліковується 41 родовище скляної кварцвміщуючої сировини, в тому числі 1 родовище що розвідується. Найбільші родовища за адміністративним поділом зосереджені в Харківській, Львівській, Донецькій, Запорізькій, Чернігівській областях. Унікальними за своє якість є піски Новоселівського родовища Харківської області.

Станом на 01.01.2018, сумарні балансові запаси скляної кварцвміщуючої сировини за кат. А+В+С1 становили 244 212,7 тис. т, з них на пісок кварцовий припадало 223 485,8 тис. т та на ліпарит - 20 727,0 тис. т. На балансові запаси скляної сировини категорії С2 та позабалансові запаси припадало 46 580,7 тис. т та 7 136,0 тис. т відповідно.

У Харківській області зосереджена найбільша частка балансових запасів (кат. А+В+С1) піску кварцового - 42,6 % загального обсягу або 95 136,4 тис. т. Значні обсяги запасів також знаходяться у Львівській (13,8%), Донецькій (12,4%) та Запорізькій областях (11,0%). Інші регіони України характеризуються значно меншими обсягами запасів піску кварцового.

У звітному періоді спостерігались несуттєві зміни в обсягах балансових запасів у порівнянні з 2016 роком: лише у Харківській області відбулось їх скорочення на 4,4%, що пов'язано з активним видобуванням та переоцінкою родовищ у цьому регіоні.

Малюнок 5-50: Структура балансових запасів піску кварцового за областями України станом на 01.01.2017 р. і 01.01.2018 р., тис. т¹⁴⁴

¹⁴³ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Сировина скляна (випуск 83), 2018 р.

¹⁴⁴ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Сировина скляна (випуск 83), 2018 р.

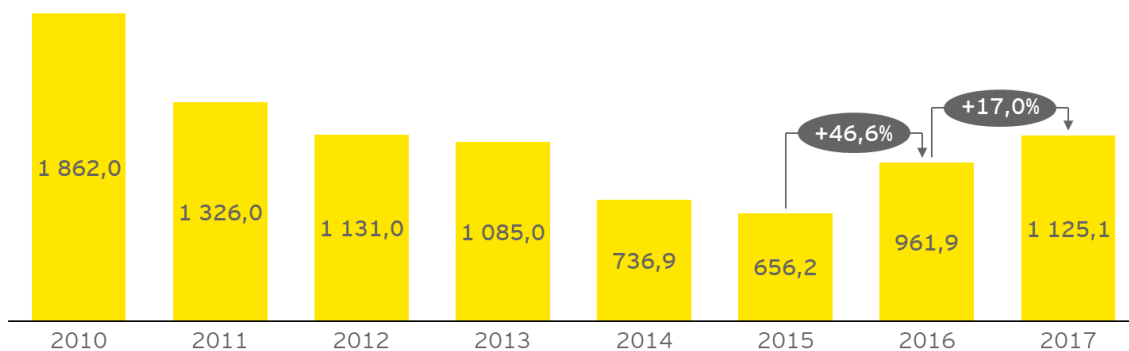
5.8.3 Суттєві розвідувальні роботи

Протягом 2016-2017 рр. за технічним завданням ПрАТ «Глини Донбасу» виробничий кооператив «Геолог» виконав геолого-економічну оцінку Вільного родовища в Добропільському районі Донецької області. За результатами оцінки визначено, що попередньо оцінені баланси, які складають 23 579 тис. т у натуральному значенні втратили своє промислове значення, та їх подальше видобування є економічно недоцільним¹⁴⁵.

За завданням ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків» ТОВ «Магма» виконала оцінку залишкових запасів пісків кварцових Папернянського родовища. Корисна копалина Папернянського родовища представлена кварцовими пісками берекської світи верхньопалеогенового віку світло-сірого, білого кольору, дрібно-тонкозернистими., потужністю в межах підрахунку запасів від 1,8 до 10,0 м. Залягають піски у вигляді субгоризонтального плаstopодібного покладу. За результатами робіт затверджено запаси пісків кварцових загальнодержавного значення Папернянського родовища, в кількості: В - 417 тис. т, С1 - 896 тис. т, В+С1 - 1 313 тис. т.

5.8.4 Обсяги видобування піску кварцового

За даними ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2018 р., обсяги видобування піску кварцового збільшились на 17,0% в порівнянні з 2016 роком та сягнули 1 125,1 тис.т. Проте такий рівень видобування все ще залишався значно нижчим, ніж показник 2010 року, що був піковим у період 2010-2017 років.

Малюнок 5-51: Динаміка обсягів видобування піску кварцового у 2010 - 2017 рр., тис. т¹⁴⁶

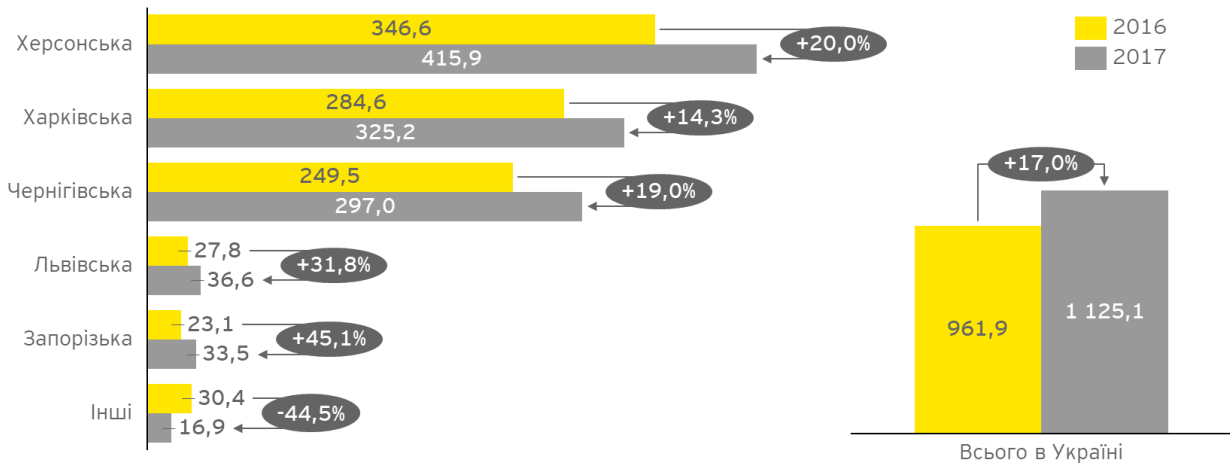
Найбільша частина обсягу видобування піску кварцового в Україні припадає на три області: Херсонську (37,0% від загального обсягу), Харківську (28,9%) та Чернігівську (26,4%). Значно менше видобувалось в Львівській та Запорізькій області - 3,3% та 3,0% відповідно (Малюнок 5-52).

В цілому, обсяги видобування суттєво підвищилися у всіх областях, окрім Житомирської та Донецької областей. Падіння обсягів видобування на 96,8% у Донецькій області пов'язано з переоцінкою Вільного родовища вогнетривких і тугоплавких глин, та прийняття рішення

¹⁴⁵ Згідно з рішенням ДКЗ України (протокол №3991 від 06.07.2017 р.)

¹⁴⁶ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2018 р., http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf

щодо економічної недоцільності видобування кварцових пісків з цього родовища.

Малюнок 5-52: Структура обсягів видобування піску кварцового за областями України у 2016-2017 рр., тис. т¹⁴⁷

5.8.5 Експорт та імпорт піску кварцового

Інформація щодо експорту та імпорту піску кварцового у відкритих джерелах відсутня.

Висновки до розділу

Україна забезпечена суттєвими балансовими запасами кварцовміщуючої сировини, які зосереджені в багатьох регіонах України. При цьому, обсяги видобування сировини скляної в Україні залишаються на низькому рівні, хоча у 2017 році спостерігався їх ріст у 17,0% у порівнянні з 2016 роком.

Загальний обсяг видобування піску кварцового у 2017 році склав 1 125,1 тис. т. Областями з найбільшими обсягами видобування були Херсонська, Харківська та Чернігівська.

При збереженні поточного рівня видобування, балансових запасів кварцового піску в Україні вистачить ще на 199 років.

5.9 Видобування каміння будівельного

5.9.1 Роль держави в галузі видобування будівельного каміння

Експлуатацію родовищ каміння будівельного здійснюють підприємства Державного агентства автомобільних доріг України, Міністерство енергетики та захисту довкілля, Міністерства оборони України та ін. Вичерпний перелік державних підприємств, що здійснюють видобування каміння будівельного наведений в схемі нижче (*Малюнок 5-53*). Крім того, на території України діють більше ніж 200 гірничо-видобувних кар'єрів, каменедробильних заводів та цехів, що переробляють гірничу масу на було-щебенову продукцію. Найпотужніші такі заводи належать кооперативно-державній корпорації по агропромислому будівництву «Украгропромбуд» Міністерства транспорту України, Державному агентству автомобільних доріг України та ін¹⁴⁸.

Малюнок 5-53: Схема участі держави у галузі видобування каміння будівельного

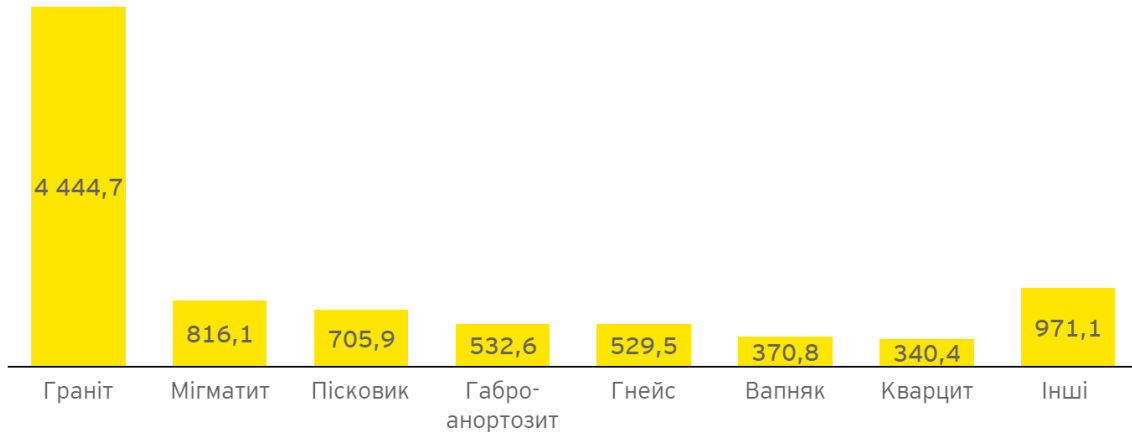
5.9.2 Запаси каміння будівельного

Промислові родовища високоякісного каміння будівельного в Україні пов'язані із геолого-стратиграфічними комплексами, які формують основні поклади товарного каміння різних геолого-промислових типів. Такими комплексами являються: метаморфічні та магматичні породи Українського кристалічного щита; базальти Донецької складчастої споруди та

¹⁴⁸ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Камінь будівельний (випуск 37), 2018 р.

Волино-Подільської плити; адензити та інші ефузивні породи Закарпатського прогину; діорити та базальти Гірського Криму; гіпси, вапняки та пісковики різного геологічного віку Карпат, Прикарпаття, Причорноморської западини та в гірських спорудах Криму .

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2018 року на території України нараховувалось 932 родовища, 450 з яких розроблялися.

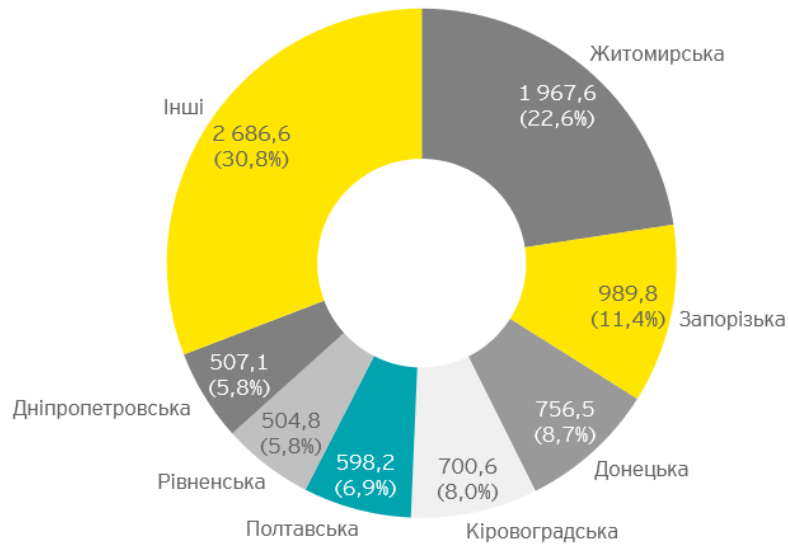

Малюнок 5-54: Структура загальних балансових запасів каміння будівельного за його геолого-промисловими типами в 2017 році, млн куб. м¹⁴⁹

Загалом, станом на кінець 2017 року балансові запаси каміння будівельного в Україні за категорією А+В+С1 склали 8 711,2 млн куб. м. З них, запаси родовищ, які розробляються, за тією ж категорією склали 5 242,1 млн. куб. м. Із загальних запасів усіх геолого-промислових типів каміння будівельного трохи більше половини припало на граніт - 51,0% або 4 444,7 млн куб. м. Запаси інших видів каміння порівняно незначні: наступними після граніту ідуть мігматит (816,1 млн куб. м. балансових запасів) та пісковик (705,9 млн куб. м. балансових запасів). Запаси габро-анортозиту та гнейсу були приблизно рівними (532,6 та 529,5 млн куб. м відповідно), так як і у випадку з вапняком та кварцитом (370,8 та 340,4 млн куб. м відповідно) (**Малюнок 5-54**). Найбільша частина балансових запасів каміння будівельного станом на кінець 2017 р. зосереджена в Житомирській (22,6%), Запорізькій (11,4%), та Донецькій областях (8,7%) (**Малюнок 5-55**).

¹⁴⁹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Камінь будівельний (випуск 37), 2018 р.

Малюнок 5-55: Структура запасів каміння будівельного за областями в 2017 році, млн куб. м.¹⁵⁰

5.9.3 Суттєві розвідувальні роботи

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», протягом 2017 року геологорозвідувальні роботи щодо каміння будівельного проводилися тільки комерційними структурами. Більш детальна інформація у відкритому доступі відсутня.

5.9.4 Обсяги видобування каміння будівельного

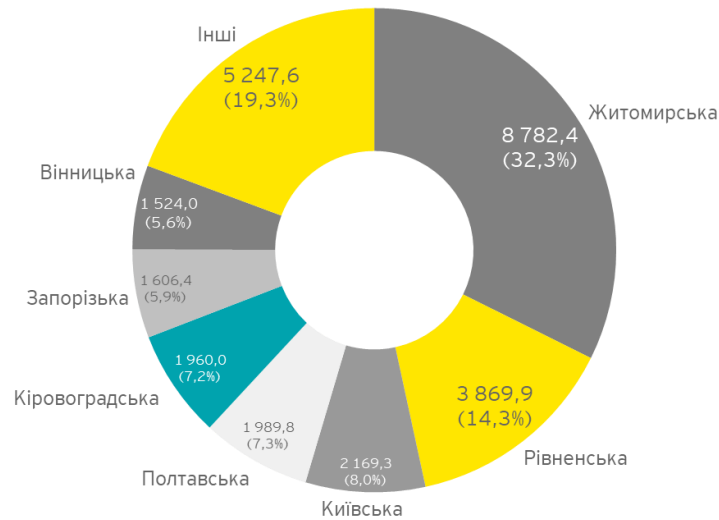
Загалом, в Україні в 2017 році було видобуто 27 149,4 тис куб. м каміння будівельного, що на 3 тис куб. м більше в порівнянні з 2016 роком. Переважна частина обсягів видобування в 2017 р. припала на граніт (83,5% всього видобутку або 22 657,3 тис. куб. м). Після граніту на другому місці був вапняк (911,6 тис. куб. м.) та гранодіорит (705,7 тис. куб. м). Обсяги видобування базальту і мігматиту були приблизно рівні і склали, відповідно, 449,4 та 414,9 тис. куб. м. В менших обсягах видобувалось пісковик та адензиту (356,2 та 347,2 тис. куб. м відповідно) (Малюнок 5-56).

¹⁵⁰ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Камінь будівельний (випуск 37), 2018 р.

Малюнок 5-56: Обсяги видобування каміння будівельного за його геолого-промисловими типами в 2017 р., тис. куб. м¹⁵¹

Серед областей, найбільша частина видобутку каміння будівельного в 2017 році припадала на Житомирську (32,3%), Рівненську (14,3%) та Київську області (8,0%) (Малюнок 5-57). Незважаючи на наявність родовищ, на території Харківської, Херсонської, Одеської, Сумської, Волинської областях, а також АР Крим не відбувалось видобування каміння будівельного.

Малюнок 5-57: Структура видобування каміння будівельного за областями в 2017 р., тис. куб. м

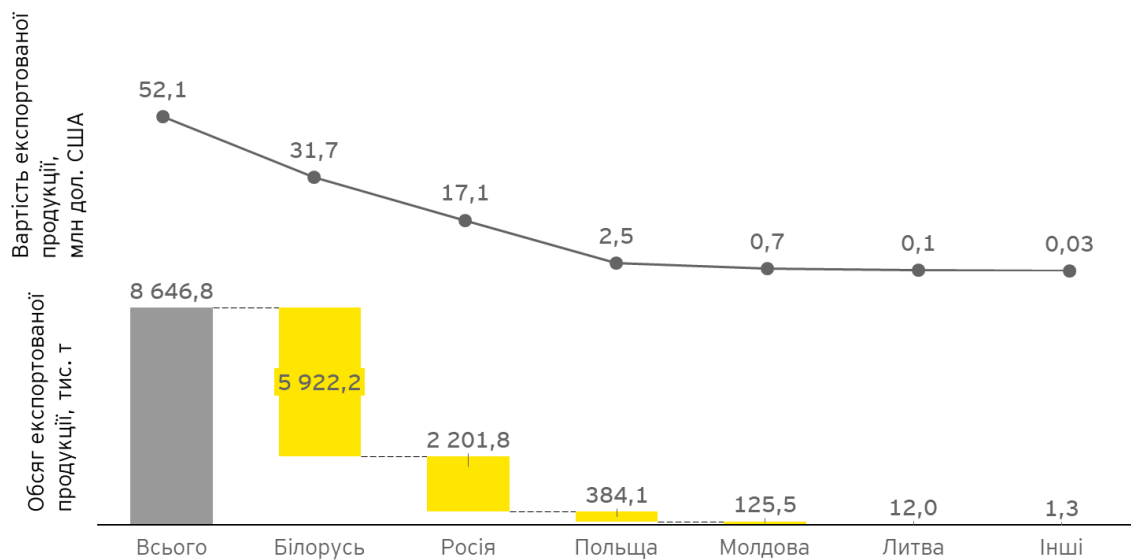
Важливо зазначити, що основна частина видобутого каміння будівельного в Україні використовується для виробництва щебню, який слугує заповнювачем бетону та баластом для вкладання доріг¹⁵². Для виготовлення будівельного щебню використовують каміння будівельне, яке за своїм геологічним походженням являється магматичним, метаморфічним чи осадовим, шляхом його подрібнення. Вимоги до фізико-хімічних властивостей, петрографічного складу та якості щебню регламентується державним стандартом ДСТУ Б В.2.7-75-98 «Щебінь та гравій щільні природні для будівельних матеріалів, виробів, конструкцій та робіт. Технічні умови».

¹⁵¹ ДНВП «Геоінформ України», Державний баланс запасів корисних копалин України, Камінь будівельний (випуск 37), 2018 р.

¹⁵² ДНВП «Геоінформ України», Щорічник «Мінеральні Ресурси України», 2018 р., http://geoinf.kiev.ua/M_R_2018_1.pdf

5.9.5 Обсяги експорту та імпорту продуктів обробки каміння будівельного

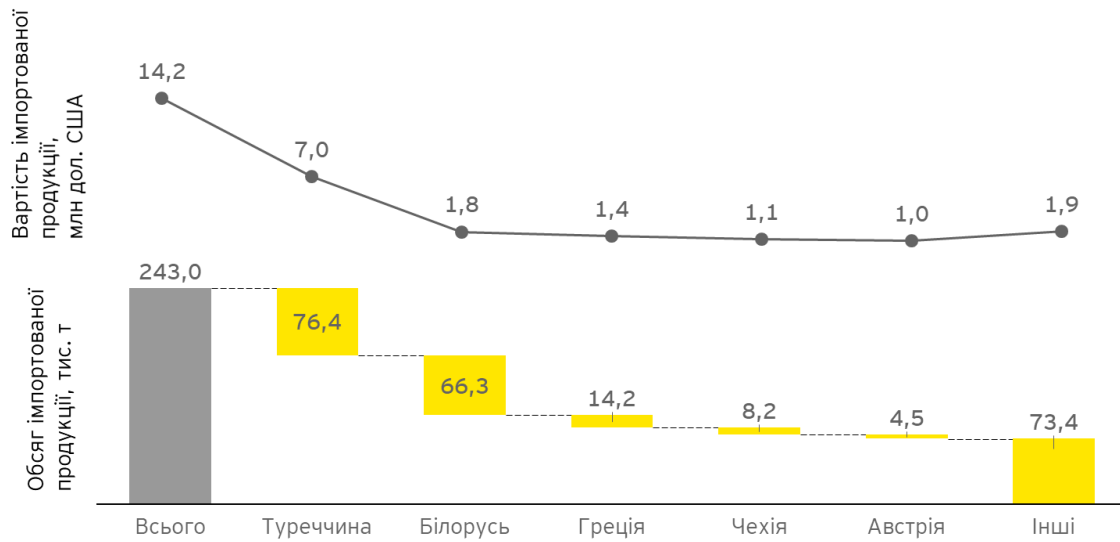
Значна частина продуктів обробки будівельного каміння експортується. Загалом, в 2017 році Україна експортувала 8 646,8 тис. т гальки, гравію та щебню. Найбільшу частину таких продуктів було експортовано в Білорусь (5 922,2 тис. т., або 68,5% відсотків від загального експорту) та Росію (2 201,8 тис. т або 25,5% відсотків від загального експорту), доля інших країн в експорті склала 6,0% (**Малюнок 5-58**).

Малюнок 5-58: Обсяги експорту гальки, гравію, щебню за країнами в натуральних та грошових одиницях в 2017 р.¹⁵³

В порівнянні з експортом, обсяг імпорту гальки, гравію та щебню в 2017 був незначним і становив 243 тис. т. В структурі імпорту найбільша частина гальки, гравію та щебню припадала на Туреччини (76,4 тис. т., 31,4%) та Білорусь (66,3 тис. т., 27,3%). Доля інших країн склала 41,3% (**Малюнок 5-59**).

¹⁵³ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

Малюнок 5-59: Обсяги імпорту гальки, гравію, щебню за країнами в натуральних та грошових одиницях в 2017 р.¹⁵⁴

Висновки до розділу

Загалом, в 2017 році балансові запаси каміння будівельного в Україні за категорією А+В+С1 склали 8 711,2 млн куб. м. З них, запаси родовищ, які розробляються, за тією ж категорією склали 5 242,1 млн. куб.

Всього в 2017 було видобуто 27 149,4 тис. куб. м каміння будівельного. Переважна частина обсягів видобування припала на граніт.

Основна частина видобутого каміння будівельного в Україні використовується для виробництва щебню, який слугує заповнювачем бетону та баластом для вкладання доріг.

Значна частина продуктів обробки будівельного каміння експортується. Загалом, в 2017 році Україна експортувала 8 646,8 тис. т гальки, гравію та щебню. Найбільшу частину таких продуктів було експортовано в Білорусь та Росію.

¹⁵⁴ Держстат, Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу, 2017 р., http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

5.10 Внесок видобувних галузей в економіку України

5.10.1 Внесок в формальний сектор економіки

5.10.1.1 Внесок в випуск та ВВП України

Видобувні галузі¹⁵⁵ у 2017 році випустили продукції вартістю 412,5 млрд грн, що становило 5,5% від загально випуску товарів і послуг в Україні¹⁵⁶. У 2018 році внесок видобувних галузей у випуск товарів і послуг в Україні був практично на тому ж рівні - 5,6%.

Прямий внесок цих галузей у валовий внутрішній продукт (ВВП) України у 2017 році становив 177,2 млрд грн або 5,9% від загального ВВП України, що дещо більше аналогічного показника в 2016 році (5,4%). Для порівняння, одна з найбільших галузей України (згідно з класифікацією КВЕД-2010) «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів»¹⁵⁷ згенерувала 11,3% загального випуску товарів і послуг в Україні і 13,7% ВВП України, а галузь «Сільське, лісове та рибне господарство»¹⁵⁸ - 11,3% загального випуску і 10,2% загального ВВП України. Таким чином, видобувні галузі залишаються значущими для економіки України з точки зору створення доходу і доданої вартості.

Номінальні випуск і валова додана вартість видобувних галузей у 2017 році зростали швидшими темпами, ніж номінальні випуск і ВВП України: тоді коли випуск видобувних галузей зріс на 36,0% порівняно з попереднім роком, а валова додана вартість - на 34,6%, то випуск товарів і послуг в Україні збільшився на 23,7%, а ВВП України - на 25,1%¹⁵⁹.

Серед видобувних галузей, найбільший внесок у випуску товарів і послуг припадає на галузь добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів; надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів - нею було згенеровано 2,4% всього випуску товарів і послуг в Україні. На другому місці за вартістю випуску знаходиться галузь добування сирої нафти та природного газу з часткою 1,9% у загальному випуску в Україні.

¹⁵⁵ Через те, що статистичні дані про випуск товарів і послуг та ВВП не доступні в розрізі галузей видобування тих корисних копалин, що охоплені Звітом ІПВГ за 2017 рік, для цілей оцінки внеску видобувних галузей у ВВП і випуск було використано укрупнені категорії видів економічної діяльності. В цьому розділі до видобувних галузей входять такі види економічної діяльності згідно з КВЕД-2010:

- Добування кам'яного та бурого вугілля (код КВЕД-2010 - B05);
- Добування сирої нафти та природного газу (код КВЕД-2010 - B06);
- Добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів; надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів (код КВЕД-2010 - B07-B09)

¹⁵⁶ Держстат, Таблиця «витрати-випуск» за 2017 рік (в цінах споживачів),

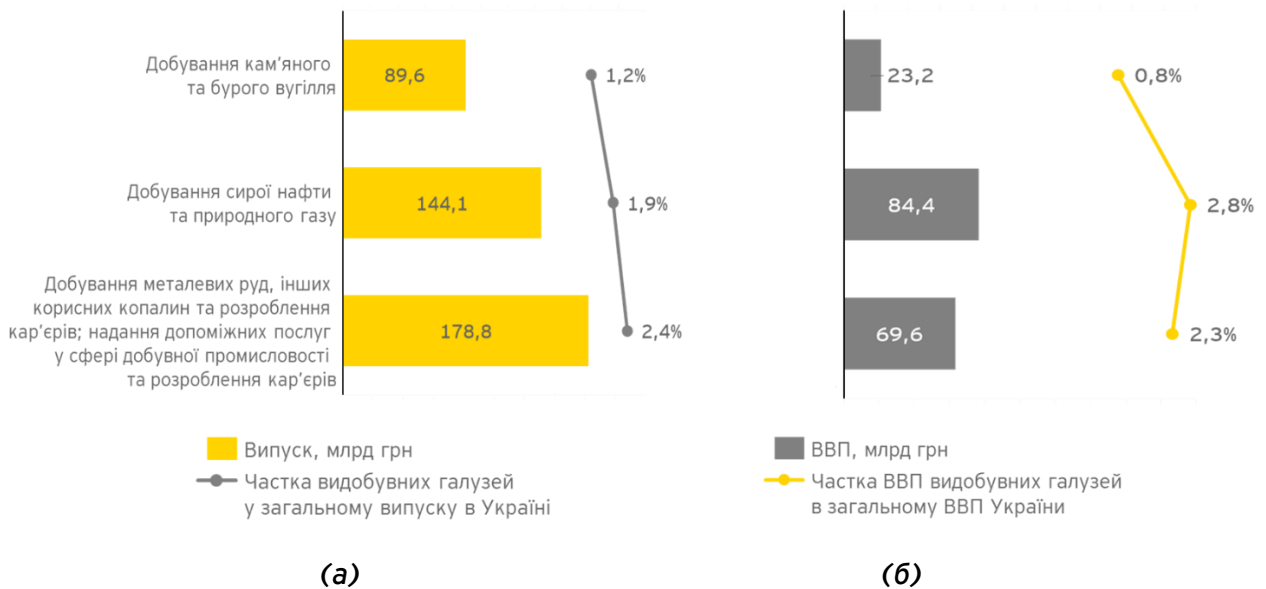
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/vvp/vitr_vip/vitr_u/arh_vitr_u.html

¹⁵⁷ Згідно з класифікацією КВЕД-2010 код галузі «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» - G45-G47

¹⁵⁸ Згідно з класифікацією КВЕД-2010 код галузі «Сільське, лісове та рибне господарство» - A01-A03

¹⁵⁹ Розраховано на основі даних Держстату, Таблиця «витрати-випуск» за 2017 рік (в цінах споживачів),

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/vvp/vitr_vip/vitr_u/arh_vitr_u.html

Малюнок 5-60: Внесок видобувних галузей у випуск товарів і послуг (а) та ВВП (б) України у 2017 році

Структура внеску видобувних галузей у ВВП відрізняється від внеску у випуск товарів і послуг, оскільки за цим показником найбільшою галуззю є добування сирової нафти та природного газу - її внесок у ВВП України становив у 2017 році 2,8%. Частка галузі добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів; надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів у ВВП України була меншою і становила 2,3%. Показник внеску у ВВП більш точно оцінює важливість галузі для економіки країни, ніж показник внеску у випуск товарів і послуг, оскільки останній включає подвійний рахунок споживання проміжних товарів і послуг. Таким чином, галузь добування сирової нафти та природного газу є більш ефективною з точки зору створення чистої доданої вартості. Крім того, той факт, що ця галузь має вище податкове навантаження, впливає на її більшу частку у ВВП України.

Незалежним адміністратором було розраховано вартість продукції видобувних галузей з метою отримання дезагрегованої інформації та наведено приблизні показники (**Таблиця 5-36**). Враховуючи, що в Україні відсутні повістю нерегульовані ринки видобувної продукції, відсутня і точна інформація про вартість вугілля, нафти, природного газу та ін. Розрахунок ґрунтується на середньозважених показниках цін на вказані товари (із врахування цін на перевезення, як у випадку із розрахунком цін на вугілля) протягом 2017 року. Відхилення між результатами розрахунку та даними Держстату про вартість випуску для видобування вугілля становить 8,1%, а для нафти і газу - 12,1%.

Таблиця 5-36: Вартість видобутої продукції в Україні в 2017 році

Продукт	Обсяги видобування ¹⁶⁰	Ціна, грн	Вартість, млн грн	
			Згідно розрахунку Незалежного адміністратора	Згідно з даними Держстату ¹⁶¹
Кам'яне вугілля, т	34 916 200	2 358,39 ¹⁶²	82 346,02	89 623,00
Сира нафта, т	1 515 000	1 439,67 ¹⁶³	21 811,00	144 142,00
Природний газ, тис. м куб.	20 509,00	6 587,25 ¹⁶⁴	135 097,91	

Згідно з даними, наданими АТ «Укргазвидобування» в ході збору інформації для даного Звіту, його дохід від реалізації природного газу в 2017 році склав 67 350,7 млн грн при обсягах реалізації 13 889,3 млн м куб. Варто відзначити, що фактично більше половини природного газу внутрішнього походження, відповідно до встановленого КМУ режиму спеціальних обов'язків (PCO), продавалось у 2017 році за нижчими цінами, ніж на нерегульованому сегменті ринку, що частково може пояснити відхилення оцінки (детальніше в **Розділі 5.11**).

Для орієнтовного розрахунку вартості видобутих руд заліза, марганцю та титану використовувався інший підхід. Вказані галузі мають чітко виражену експортну орієнтацію, крім того інформація про обсяги видобування та ціну продукції на міжнародних ринках є публічно доступною. Проте, більшість вітчизняних підприємств в цих галузях реалізують руди металів з різним рівнем збагачення (агломерована руда, концентрат, окатиші тощо). Тому, в якості альтернативного підходу оцінки пропонується використати інформацію, надану підзвітними компаніями в рамках підготовки даного Звіту. Так, сумарна виручка від реалізації продукції компаній, які працюють в галузі видобування руд металів у 2017 році становила 110 493,8 млн. грн¹⁶⁵ (без ПДВ), з них:

- ▶ видобування руд заліза - 107 443,4 млн. грн,
- ▶ видобування руд марганцю - 2 469,9 млн. грн,
- ▶ видобування руд титану - 2 751,8 млн. грн.

¹⁶⁰ Обсяги видобування вугілля вказані згідно інформації Мінекоенерго, нафти, природного газу - згідно інформації ДНВП «Геоінформ України»

¹⁶¹ Держстат, Таблиця «витрати-випуск» за 2017 рік (в цінах споживачів), http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/vvp/vitr_vip/vitr_u/arh_vitr_u.html

¹⁶² Ціна вугілля розрахована на основі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам - Роттердам - Антверпен), скорегована на калорійність українського вугілля. Розрахунок включає середню вартість фрахту на перевезення вугілля до українських портів, а також ставку перезавантаження вугілля в порту. Для розрахунку ціни в гривні використано середньорічний курс (згідно інформації НБУ)

¹⁶³ Ціна сирої нафти розрахована на основі середньорічної вартості нафти Brent на спот-ринку Європи, FOB (U.S. Energy Information Administration, <https://www.eia.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=pets&s=rbrte&f=a>) та середньорічного курсу долара (згідно інформації НБУ)

¹⁶⁴ Середньозважена оптова ціна природного газу у нерегульованому сегменті ринку у 2017 році (без ПДВ). НКРЕКП, Результати моніторингу функціонування ринку природного газу за I квартал 2018 року. http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/monitoryng/gas/2018/monitoryng_gaz_I-2018.pdf

¹⁶⁵ Вказані цифри враховують тільки ті компанії, які надали інформацію для Звіту ІПВГ.

Таблиця 5-37: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку в 2017 році¹⁶⁶

Назва підприємства	Обсяги видобування незбагаченої руди, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Виручка від реалізації товарної продукції, млн грн (без ПДВ)	Товарна продукція, що реалізовувалась
Руди заліза				
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	27 138,0	10 098,4	15 711,3	залізорудний концентрат
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	12 576,2	4 537,0	10 727,5	залізорудний концентрат, окатиші
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	26 791,6	12 449,2	19 965,7	залізорудний концентрат, залізорудний агломерат
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	25 554,0	11 329,0	23 282,3	залізорудний концентрат, окатиші
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	11 471,0	7 075,5	6 435,0	незбагачена руда
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	6 102,0	4 642,0	5 436,0	руда агломерійна, руда доменна
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	21 561,0	969,0	1 710,0	залізорудний концентрат
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	10 444,0	10 460,7	20 225,7	окатиші
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	8 776,0	4 399,4	3 949,9	незбагачена руда
Всього	150 413,8	65 960,2	107 443,4	
Руди марганцю				
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	1 316,0	272,0	436,0	марганцевий концентрат
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	2 478,8	1 001,1	2 033,9	марганцевий концентрат, агломерат
Всього	3 794,8	1 273,1	2 469,9	
Руди титану				
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	12 027,9	543,3	2 751,8	незбагачена руда, титановий концентрат, інша продукція
Всього	12 027,9	543,3	2 751,8	

¹⁶⁶ Згідно з інформацією компаній, отриманою в ході проведення анкетування
стор. 120 з 436

У публічних джерелах інформації Держстат не надає дезагреговані дані про вартість продукції у галузі видобування руд заліза, марганцю та титану. Так само у вільному доступі відсутня інформація про вартість продукції галузі видобування глин вогнетривких, глин тугоплавких, піску кварцового і каміння будівельного. Найбільш наближеною інформацією про вартість продукції всіх цих галузей є показник вартості продукції галузі «Добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, а також надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів» (код КВЕД-2010 - B07-B09), що становив 178 782 млн грн¹⁶⁷.

Галузь «Добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, а також надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів» згідно з КВЕД-2010 включає в себе перелік видів економічної діяльності, серед яких є видобування:

- руд заліза;
- руд марганцю;
- руд титану;
- глин вогнетривких;
- глин тугоплавких;
- піску кварцового;
- каміння будівельного.

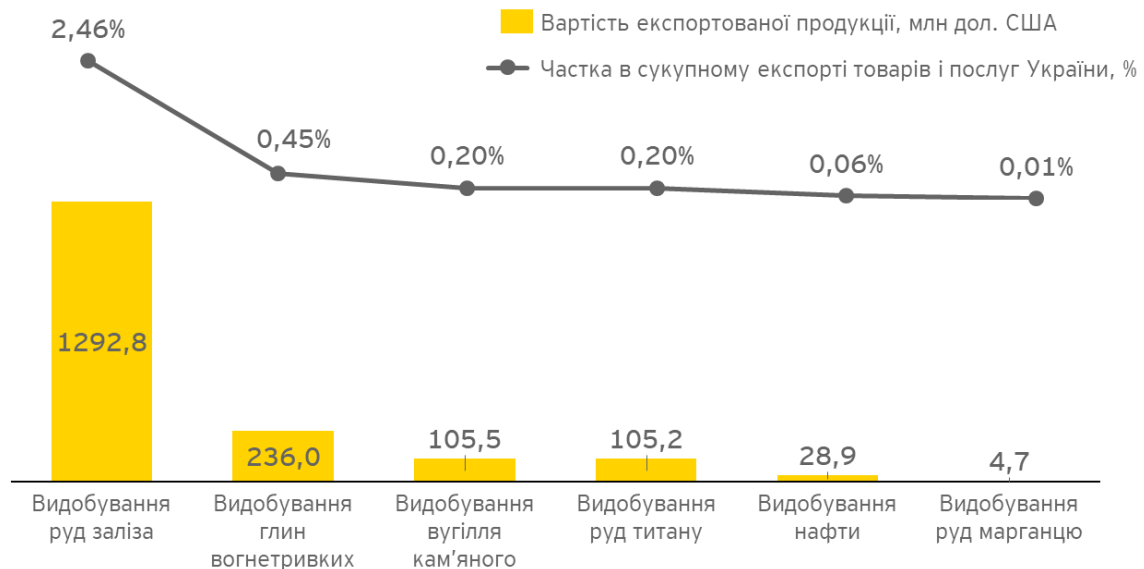
Враховуючи це, 178 782 млн грн є приблизною оцінкою вартості продукції перерахованих видобувних галузей і, крім них, включає в себе вартість продукції інших галузей, які підпадають під види діяльності B07-B09 згідно з класифікацією КВЕД-2010.

5.10.1.2 Внесок в експорт

Вартість експортованої продукції видобувних галузей у 2017 році становила 1 773,2 млн дол. США, що склало 3,4% від сукупного експорту товарів і послуг України. Серед всіх видобувних галузей, що охоплені Звітом ІПВГ, в цей показник не входить експорт глин тугоплавких і піску кварцового, оскільки в офіційній статистиці відсутня дезагрегована інформація про експорт цих видів продукції¹⁶⁸. Експорт природного газу у 2017 році не здійснювався. З видобувних галузей, що здійснювали експорт продукції, найбільший внесок припадає на галузь добування руд заліза (експорт руд та концентратів руд заліза неагломерованих) - 1 292,8 млн грн або 2,46% експорту товарів і послуг України.

¹⁶⁷ Держстат, Таблиця «витрати-випуск» за 2017 рік (в цінах споживачів), http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/vvp/vitr_vip/vitr_u/arh_vitr_u.html

¹⁶⁸ Офіційна статистика про експорт та імпорт збирається у розрізі товарів за класифікацією УКТЗЕД (Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності). Цей класифікатор не має окремої категорії для продукції галузей видобування глин тугоплавких і піску кварцового.

 Малюнок 5-61: Вартість експорту продукції видобувних галузей у 2017 році¹⁶⁹

5.10.1.3 Внесок в надходження на користь держави

Згідно з даними державних органів (ДПС, Мінекономіки, Держгеонадра), обсяг надходжень на користь держави¹⁷⁰ від компаній підзвітних видобувних галузей (видобування сирової нафти і природного газу, кам'яного вугілля, руд заліза, руд титану, руд марганцю, транспортування нафти і природного газу) становили 145 430,46 млн грн у 2017 році. З них найбільший обсяг платежів на користь держави припадає на галузь добування нафти та природного газу - 115 409,99 млн грн. В загальному, частка платежів підзвітних видобувних галузей в податкових і неподаткових надходженнях Зведеного бюджету України і сукупному обсязі надходжень ЄСВ становила 12,50% (Таблиця 5-38).

Таблиця 5-38: Надходження на користь держави від видобувних галузей у 2017 році

Видобувна галузь	Платежі від видобувних галузей, млн грн	Частка в надходженнях на користь держави, % ¹⁷¹
Видобування нафти та природного газу	115 409,99	9,92%
Видобування кам'яного вугілля	8 080,28	0,69%
Видобування руд заліза	9 696,71	0,83%
Видобування руд титану	782,15	0,07%
Видобування руд марганцю	415,10	0,04%
Транспортування нафти та природного газу	11 046,23	0,95%
Всього	145 430,46	12,50%

¹⁶⁹ Держстат, статистична інформація «Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу» у 2017 році, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm

¹⁷⁰ Надходження на користь держави включають податкові та неподаткові платежі видобувних компаній на користь держави, в тому числі ЄСВ

¹⁷¹ Розраховано Незалежним адміністратором на основі інформації Державної казначейської служби України про доходи Зведеного бюджету України у 2017 році (<https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/2017>) і про надходження ЄСВ (<https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/2017-3>). Для розрахунку в доходи Зведеного бюджету України було враховано податкові і неподаткові надходження, і не було враховано доходи від операцій з капіталом; доходи від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ; цільові фонди

5.9.1.4 Внесок в капітальні інвестиції

Обсяги капітальних інвестицій видобувних галузей у 2017 році становили 35 552,2 млн грн або 7,93% сукупних капітальних інвестицій в Україні. Найбільше капітальних інвестицій припадало на сектор добування природного газу (3,31% сукупних капітальних інвестицій в Україні) і добування залізних руд (2,22%).

В регіональному розрізі, згідно з даними Держстату, 42,8% капітальних інвестицій видобувних галузей припадало на м. Київ, 30,9% на Дніпропетровську область, 11,0% на Донецьку область, 9,0% на Полтавську область. Решта 6,3% капітальних інвестицій видобувних галузей розподілились між іншими регіонами України.

Таблиця 5-39: Капітальні інвестиції видобувних галузей України у 2017 році¹⁷²

Видобувні галузі	Капітальні інвестиції, млн грн	Частка в сукупних капітальних інвестиціях в Україні, %
Добування природного газу	14 842,6	3,31%
Добування залізних руд	9 945,0	2,22%
Добування кам'яного вугілля	6 899,5	1,54%
Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів	1 746,2	0,39%
Добування сирої нафти	1 119,3	0,25%
Добування руд кольорових металів	701,0	0,16%
Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів	298,6	0,07%
Всього видобувні галузі	35 552,2	7,93%

5.9.1.5 Внесок в зайнятість

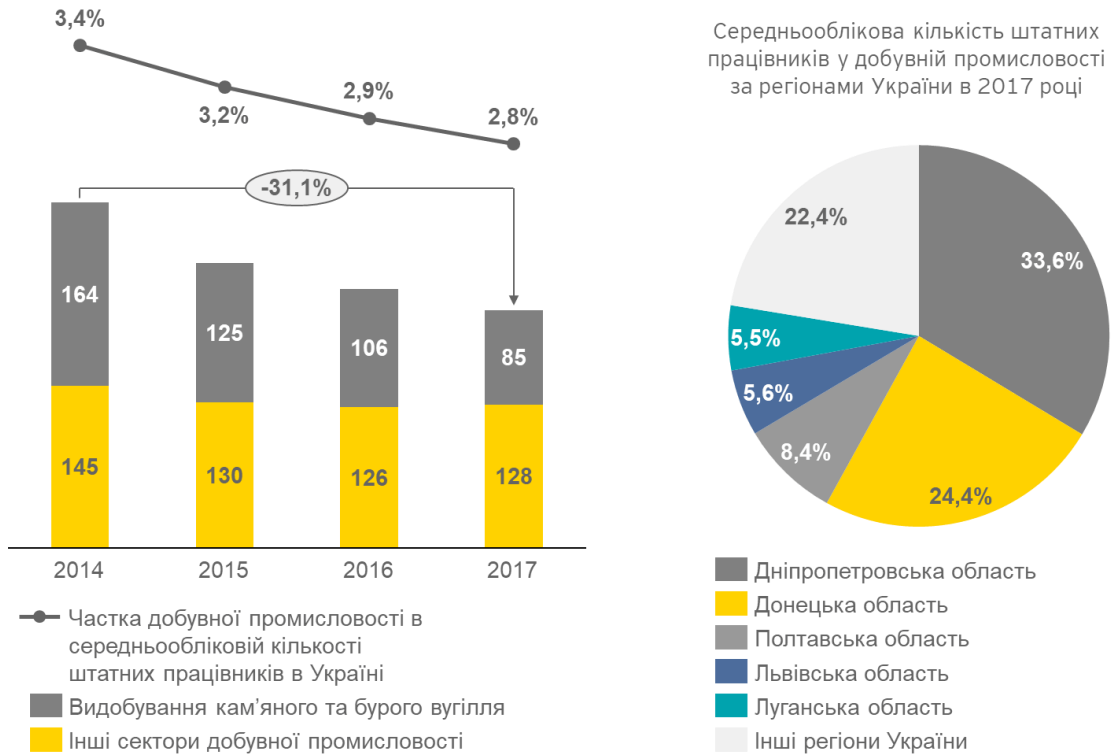
Згідно з даними Держстату, середньооблікова кількість штатних працівників видобувних галузей у 2017 році становила 213 тис. осіб, що на 8,2% менше, ніж у 2016 році. Порівняно з 2014 роком кількість штатних працівників зменшилась на 31,1%. Протягом періоду з 2014 року зайнятість у видобувних галузях скорочується, що пов'язано з загальним економічним спадом, а також втратою окремими видобувними компаніями управління над своїми активами, розміщеними на тимчасово неконтрольованих територіях Донецької і Луганської областей¹⁷³.

У 2017 році на видобувні галузі припадало 11,2% всіх штатних працівників у промисловості і 2,8% всіх штатних працівників в Україні. Видобувні компанії залишаються важливим джерелом забезпечення зайнятості. Так, згідно з даними Держстату, середньомісячна заробітна плата в видобувних галузях у 2017 році перевищувала середній показник в

¹⁷² Держстат, Капітальні інвестиції за 2017 рік, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ibd/kin/arh_kin_r_u.htm

¹⁷³ У 2017 році група ДТЕК (<https://dtek.com.ua/media-center/press/dtek-zavavlyayet-o-potere-upravleniya-predpriyatiyami-raspolozhennymi-na-vremenno-nekontroliruemoy-territorii-donetskoj-i-luganskoj-oblasti/>) і група Метінвест (<https://coal.metinvestholding.com/ua>) заявили про втрату контролю над своїми підприємствами на тимчасово неконтрольованих територіях Донецької і Луганської областей

Україні (середньомісячна заробітна плата у видобувних галузях становила 9 704 грн, а середня в Україні - 7 104 грн¹⁷⁴).

Малюнок 5-62: Середньооблікова кількість штатних працівників у видобувних галузях у 2017 році¹⁷⁵

Найбільший внесок видобувних галузей в зайнятість припадає на Дніпропетровську область, де зосереджено 33,6% штатних працівників всіх видобувних галузей. На другому місці Донецька область, де знаходиться 24,4% штатних працівників видобувних галузей, на третьому місці Полтавська область - 8,4%. Варто зазначити, що у 2016 році частка Луганської області становила 10,7% і різко скоротилась до 5,5% у 2017 році, що пов'язано з зазначеним вище фактом втрати контролю над видобувними підприємствами на відповідній території.

5.10.2 Внесок в неформальний сектор економіки

З метою оцінки частки неформального сектору економіки в видобувних галузях було використано два джерела інформації: дані Держстату щодо неформальної зайнятості та дослідження Мінекономіки щодо частки тіньової економіки.

1. Частка неформально зайнятого населення в видобувних галузях¹⁷⁶ у 2017 році можна оцінити в 18,7 тис. осіб або 8,5% від загальної зайнятості в цих галузях, якщо припустити,

¹⁷⁴ Держстат, Статистичний збірник «Праця України у 2017 році», http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_pu2017.pdf.pdf

¹⁷⁵ Держстат, Статистичний збірник «Праця України у 2017 році», http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_pu2017.pdf.pdf

¹⁷⁶ Згідно з класифікацією видів економічної діяльності КВЕД-2010 «добувна промисловість» означає види діяльності, що відносяться до секції В - Добувна промисловість і розроблення кар'єрів:

- Розділ 05 - Добування кам'яного та бурого вугілля

що частка неформально зайнятих у видобувних галузях відповідає частці неформально зайнятих у всій промисловості¹⁷⁷. Дані розраховані Незалежним адміністратором на основі інформації Держстату.

Неформальна зайнятість охоплює неформальні робочі місця на підприємствах як формального, так і неформального секторів. До неформально зайнятих належать такі категорії зайнятого населення:

- ▶ *зайняті на підприємствах неформального сектора (неzareєстровані самозайняті, роботодавці та їх наймані працівники, безкоштовно працюючі члени сім'ї тощо);*
- ▶ *безкоштовно працюючі члени сім'ї на підприємствах формального сектору;*
- ▶ *наймані працівники, які працюють на неформальних робочих місцях формального сектору (особи, які працювали за усною домовленістю або не мали будь-яких соціальних гарантій, зокрема: за них не сплачувався єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; не мали щорічної відпустки; оплачуваного лікарняного)¹⁷⁸.*

Одним зі способів оцінити частку неформального сектору в економіці є розрахунок долі неформально зайнятого населення в загальній зайнятості. Згідно з даними Держстату (статистичний збірник «Економічна активність населення України»¹⁷⁹), у 2018 році загальна кількість зайнятого населення віком 15-70 років в Україні становила 16 156,4 тис. осіб, з них 22,9% (3 695,6 тис. осіб) відносяться до неформально зайнятих. З усього неформально зайнятого населення України на промисловість припадає 5,6% або 207,0 тис. осіб.

Відповідно до даних Держстату¹⁸⁰, кількість зайнятого населення в промисловості у 2017 році дорівнювала 2 440,6 тис. осіб. Таким чином, співвідношення кількості неформально зайнятого населення до загальної кількості зайнятих в промисловості склала 8,5%¹⁸¹. Цей показник є наближеною оцінкою величини неформального сектору в промисловості. Якщо на основі цієї інформації зробити припущення, що частка неформально зайнятих у видобувних галузях відповідає частці неформально зайнятих у всій промисловості, тоді неформальну зайнятість у видобувних галузях можна оцінити в 18,7 тис. осіб¹⁸². У зв'язку з відсутністю дезагрегованої статистичної інформації окремо для видобувної галузі, таку оцінку вдалось провести тільки для всієї промисловості.

- Розділ 06 - Добування сирової нафти та природного газу
- Розділ 07 - Добування металевих руд
- Розділ 08 - Добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів
- Розділ 09 - Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів

¹⁷⁷ Згідно з класифікацією видів економічної діяльності КВЕД-2010 «промисловість» означає види діяльності, що відносяться до секцій В, С, D, E

¹⁷⁸ Визначення поняття неформальної зайнятості згідно з Наказом Держстату «Про затвердження Методологічних положень щодо визначення неформальної зайнятості населення» №16 від 23.01.2013 р.

¹⁷⁹ Держстат, Статистичний збірник «Економічна активність населення України», 2017 рік, http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ11_u.htm

¹⁸⁰ Держстат, Зайняте населення за видами економічної діяльності у 2012-2018 роках, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/rp/zn_ed/zn_ed_u/zn_ed_2013_u.htm

¹⁸¹ Розраховано Незалежним адміністратором на основі даних Держстату

¹⁸² Розраховано Незалежним адміністратором на основі інформації Держстату, збірник «Статистичний щорічник України», 2017 рік

2. Згідно з даними Мінекономіки рівень тіньової економіки у видобувних галузях¹⁸³ у 2017 році становив 38% від валової доданої вартості цих галузей.

Тіньова економіка - незареєстрована в установленому порядку економічна діяльність суб'єкта господарювання, яка характеризується мінімізацією витрат на виробництво товарів, виконання робіт та надання послуг, ухиленням від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), статистичного анкетування та подання статистичної звітності, наслідком якого є порушення законодавчо встановлених норм (рівень мінімальної заробітної плати, тривалість робочого часу, умови і безпека праці тощо)¹⁸⁴.

У 2019 році Мінекономіки опублікувало дослідження з власною оцінкою тіньової економіки України¹⁸⁵. Згідно з дослідженням, у 2017 році рівень тіньової економіки України за інтегральним показником становив 32% від обсягу офіційного ВВП, а у 2018 році - 30%¹⁸⁶. Дані Мінекономіки свідчать про поступову детінізацію економіки, оскільки починаючи з 2014 року рівень тіньової економіки зменшується кожного року (у 2014 році відповідний показник дорівнював 43%).

Інтегральний показник рівня тіньової економіки є комплексним індикатором і дає найбільш повну оцінку тіньової економіки. При цьому, існують окремі методи визначення рівня тіньової економіки, що відрізняються вхідними даними і способами обрахунків¹⁸⁷. Серед них:

- *Метод «витрати населення - роздрібний товарооборот».* Згідно з цим методом рівень тіньової економіки України у 2017 році становив 48% від обсягу офіційного ВВП (у 2018 році - 46%);
- *Електричний метод (з використанням даних щодо споживання електроенергії),* за яким рівень тіньової економіки у 2017 році дорівнював 28% від обсягу офіційного ВВП (у 2018 році - 27%);
- *Монетарний метод,* за яким відповідний показник у 2017 році - 24% від офіційного ВВП (у 2018 році - 23%);
- *Метод збитковості підприємств.* За ним рівень тіньової економіки дорівнював у 2017 році становив 22% (у 2018 році - 18%).

Згідно з даними Мінекономіки, рівень тіньової економіки у видобувних галузях (добувна промисловість) за методом збитковості підприємств у 2017 році становив 38% від валової доданої вартості галузі (у 2018 році - 30%).

¹⁸³ Згідно з класифікацією видів економічної діяльності КВЕД-2010 «добувна промисловість» означає види діяльності, що відносяться до секції В - Добувна промисловість і розроблення кар'єрів:

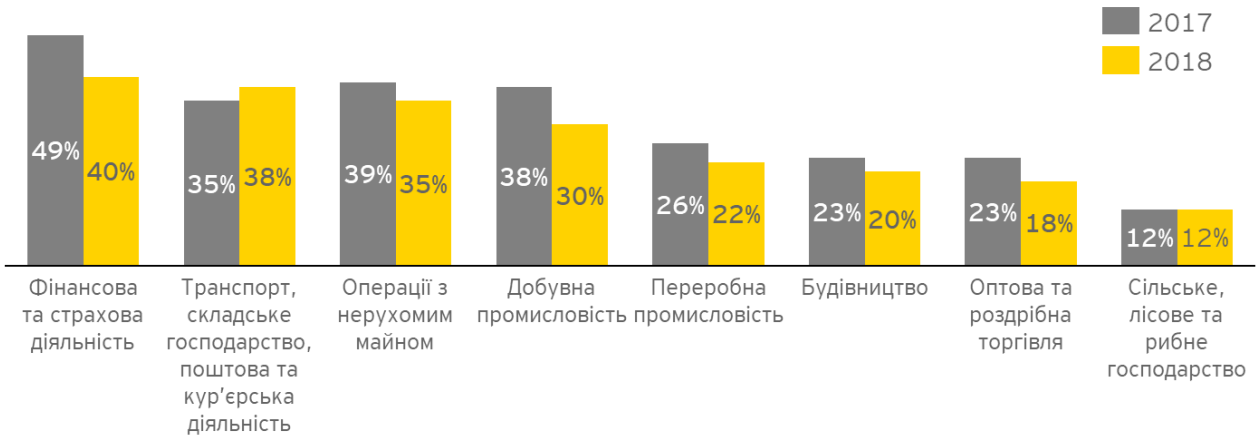
- Розділ 05 - Добування кам'яного та бурого вугілля
- Розділ 06 - Добування сирової нафти та природного газу
- Розділ 07 - Добування металевих руд
- Розділ 08 - Добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів
- Розділ 09 - Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів

¹⁸⁴ Визначення поняття тіньової економіки згідно з Наказом Мінекономіки «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку рівня тіньової економіки» №123 від 18.02.2009 р.

¹⁸⁵ Мінекономіки, Тенденції тіньової економіки в Україні у 2018 році, <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinvoiEkonomiki>

¹⁸⁶ Згідно з інформацією Мінекономіки, дані про розмір тіньової економіки за 2018 рік є попередніми і будуть уточнені пізніше

¹⁸⁷ Дослідження Мінекономіки про розмір тіньової економіки України базується на Методичних рекомендаціях розрахунку рівня тіньової економіки, затверджених наказом Мінекономіки від 18.02.2009 № 123, <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0123665-09>

Малюнок 5-63: Рівень тіньової економіки за видами економічної діяльності у 2017-2018 роках (% від обсягу валової доданої вартості галузей)¹⁸⁸

5.10.3 Платежі видобувних компаній на соціальні та благодійні цілі

В цілях розкриття у Звіті ІПВГ інформації про витрати видобувних компаній на соціальні цілі підзвітним компаніям були надіслані опитувальні листи, що містили відповідні питання. За результатами анкетування було зібрано таку інформацію:

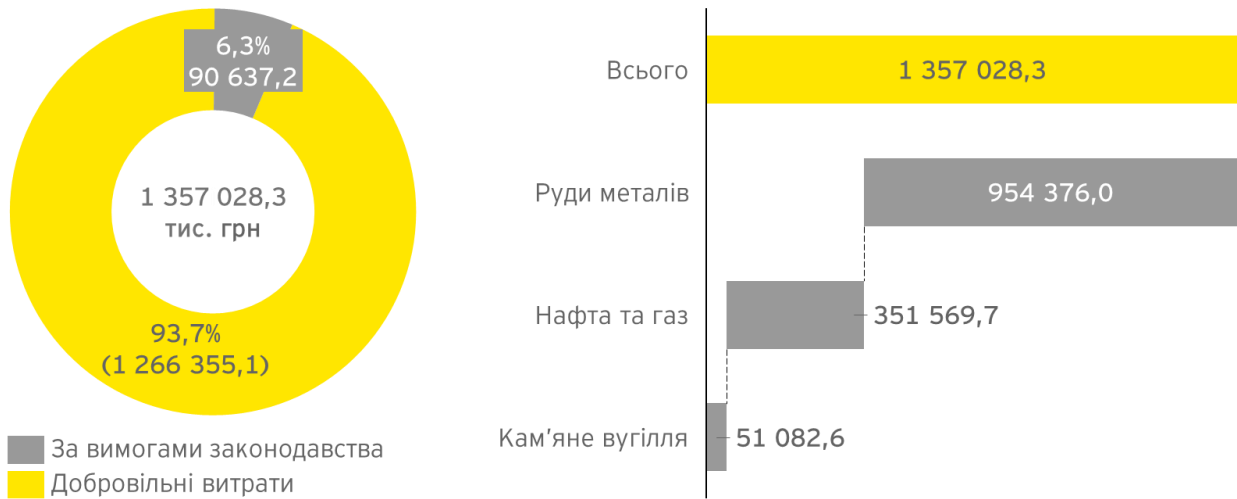
За результатами анкетування було зібрано таку інформацію:

- ▶ Соціальні витрати в грошовій та натуральній формі, які вимагаються від компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю;
- ▶ Будь-які витрати у грошовій та натуральній формі на соціальні цілі (в т.ч. благодійні), які здійснені компанією добровільно.

Крім цього, витрати на соціальні та благодійні цілі були розділені за такими сферами:

- ▶ охорона здоров'я;
- ▶ освіта та наука;
- ▶ охорона природного середовища;
- ▶ підтримка місцевих громад та інше.

¹⁸⁸ Мінекономіки, Тенденції тіньової економіки в Україні у 2018 році, <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>

Малюнок 5-64: Платежі підзвітних компаній видобувних галузей на соціальні та благодійні цілі за 2017 рік¹⁸⁹.

Згідно з даними підзвітних компаній, їх сумарні витрати на соціальні та благодійні цілі у 2017 році становили 1 357 028,3 тис. грн. З них, основна частина (93,7%) припадала на платежі, здійснені компаніями добровільно. За категорією «Соціальні витрати за вимогами законодавства» було витрачено 90 637 тис. грн., або 6,3% від загальної суми. У розрізі видобувних галузей, найбільша частка витрат на соціальні та благодійні цілі була здійснена компаніями галузі руди металів (70,3%), на другому місці були компанії нафтогазової галузі (25,9%).

За результатами анкетування, найбільша частка соціальних та благодійних платежів підзвітними компаніями було віднесено до категорії «Інше». (Таблиця 5-40).

Таблиця 5-40: Платежі на соціальні та благодійні цілі за 2017 рік у розрізі сфер призначення і категорій витрат та видобувних галузей, тис. грн. (без ПДВ)

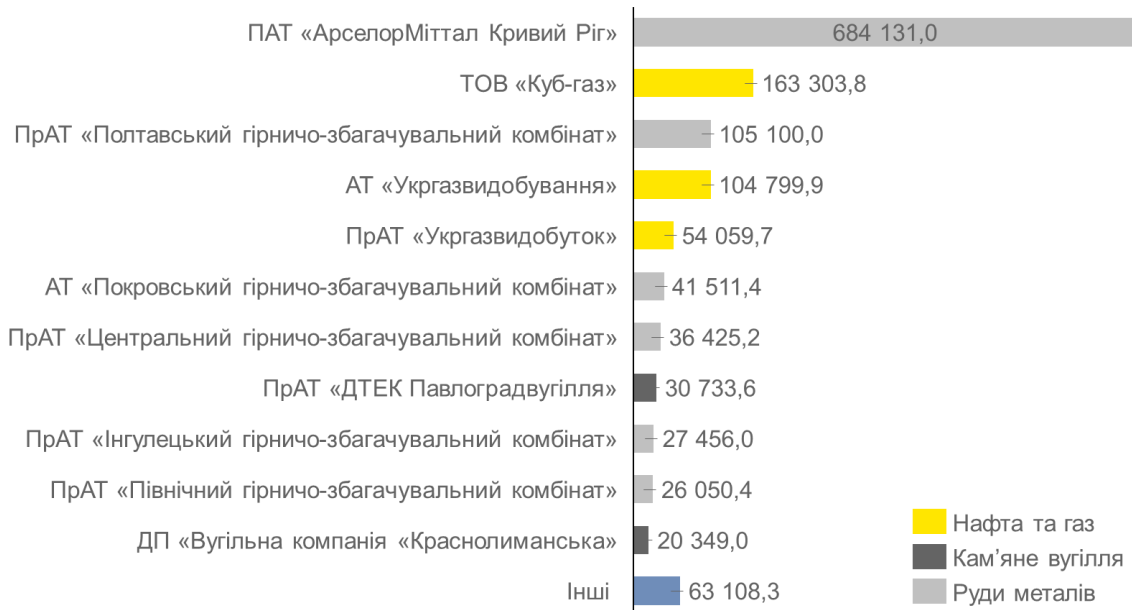
Цільове спрямування витрат	Нафта та газ	Кам'яне вугілля	Руди металів	ВСЬОГО
<i>Соціальні витрати за вимогами законодавства</i>				
Охорона здоров'я	300,0	0,0	0,0	300,0
Освіта та наука	0,0	0,0	0,0	0,0
Охорона природного середовища	0,0	0,0	33 585,7	33 585,7
Підтримка місцевих громад	810,0	0,0	10 378,0	11 188,0
Інше	0,0	20 349,0	25 250,5	45 599,5
ВСЬОГО	1 110,0	20 349,0	69 214,2	90 673,2
<i>Добровільні витрати на соціальні цілі</i>				
Охорона здоров'я	43 302,4	45,0	9 049,4	52 396,8

¹⁸⁹ Для цілей звірки платежів, компанії, що належали до галузі «Видобування сирової нафти», «Видобування природного газу», «Транспортування нафти та природного газу» було об'єднано в категорію - нафтогазові компанії, або компанії галузі «Нафта та газ». Компанії, що належали до галузі «Видобування руд заліза», «Видобування руд марганцю» та «Видобування руд титану» було об'єднано в категорію - галузь «Руди металів».

Цільове спрямування витрат	Нафта та газ	Кам'яне вугілля	Руди металів	ВСЬОГО
Освіта та наука	14 101,4	9,0	22 878,6	36 989,0
Охорона природного середовища	285,0	0,0	7 199,0	7 484,0
Підтримка місцевих громад	239 992,2	29 228,0	74 663,3	343 933,4
Інше	52 778,8	1 401,6	771 371,5	825 551,9
ВСЬОГО	350 459,7	30 683,6	885 161,8	954 376,0

Серед підзвітних компаній, які розкрили інформацію про витрати на соціальні та благодійні цілі у 2017 році, лідерами були ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» та ТОВ «Куб-газ» (Малюнок 5-65: Підзвітні компанії видобувних галузей з найбільшими витратами на соціальні та благодійні цілі за 2017 рік, тис. грн.).

Малюнок 5-65: Підзвітні компанії видобувних галузей з найбільшими витратами на соціальні та благодійні цілі за 2017 рік, тис. грн.

5.11 Квazăфіскальні операції

Згідно з вимогою №3.2 стандарту, Звіт ІПВГ повинен містити інформацію про квазіфіскальні операції підприємств державного сектору задля забезпечення належного рівня прозорості звітування. Даною вимогою регулюється розкриття таких квазіфіскальних видатків як платежі за соціальні послуги, державну інфраструктуру, паливні субсидії та обслуговування національного боргу. Стандарт також зазначає, що БГЗО повинна розробити процес звітування з урахуванням дотримання рівня прозорості, співрозмірного з іншими потоками платежів та доходів, а також з розкриттям даних дочірніх та спільних підприємств.

Кодекс фіскальної прозорості МВФ дає визначення квазіфіскальних операцій як урядових операцій, що проводяться установами, які не належать до органів державної влади (центральним банком та іншими державними корпораціями). До таких операцій належать пільгові кредити центрального банку, пільгове кредитування державними корпораціями та надання послуг за цінами, нижчими від ринкових.

За своєю природою квазіфіскальні операції мають суттєвий вплив на структуру фіскальної політики країни, знижуючи ефективність бюджетного балансу як показника фінансової ситуації в країні. Крім того, квазіфіскальна діяльність може привести до непередбачених зобов'язань з боку держави. Тому, МВФ наголошує на важливості ідентифікувати квазіфіскальні операції та проводити їх кількісну оцінку. Також, важливо враховувати, що квазіфіскальні операції часто мають перерозподільні ефекти, тому їх вплив має бути об'єктом громадських обговорень. Керівництво з питань фіскальної прозорості МВФ слугує ефективним інструментом для проведення належної процедури розкриття інформації про квазіфіскальні операції.

Одним із основних видів квазіфіскальних операцій в Україні є продаж природного газу населенню та теплокомуненерго (ТКЕ) за цінами, нижчими порівняно з промисловими споживачами. За рішенням Багатосторонньої групи зацікавлених сторін (БГЗО) на основі наявної інформації та рекомендацій Незалежного адміністратора, квазіфіскальні операції лише у газовій галузі України було визначено суттєвими для розкриття у Звіті ІПВГ (Протокол засідання БГЗО від 22 листопада 2019 р.). Інших суттєвих видів квазіфіскальних операцій не було виявлено.

5.11.1 Квазіфіскальні операції в газовидобувній галузі

Засади регулювання та функціонування ринку газу закладені в Законі України «Про ринок природного газу». Даний закон передбачає поряд з державним регулюванням монопольних ринків запровадження принципу вільного ціноутворення, окрім випадків коли КМУ покладає спеціальні обов'язки на суб'єктів ринку природного газу. Так, протягом 2017 року постачання природного газу здійснювалось за вільним ринковими цінами, за винятком побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та виробників теплової та електричної енергії, ціни для яких встановлювались згідно з Постановою КМУ № 758 від 1 жовтня

2015 р. (діяла в період з 1 жовтня 2015 р. до 1 квітня 2017 р.) та Постановою КМУ № 187 від 22 березня 2017 р. (діяла в період з 1 квітня 2017 р. до 1 квітня 2018 р.)¹⁹⁰.

Відповідно до цих постанов та Закону України «Про ринок природного газу» НАК «Нафтогаз України» зобов'язаний придбавати природний газ, видобутий АТ «Укргазвидобування», для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та виробників теплової енергії за цінами, на умовах та у порядку, що визначаються відповідною Постановою про ПСО.

Запит про обсяг витрат за видами квазіфіскальних операції був включений в опитувальні анкети, надіслані підзвітним організаціям. НАК «Нафтогаз України» було надано інформацію щодо обсягів квазіфіскальних витрат у 2017 році (*Таблиця 5-41*).

Таблиця 5-41: Квазіфіскальні операції у газовидобувній галузі

Найменування показнику	Сума, тис. грн
Постачання природного газу за пільговими цінами підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням ¹⁹¹	48 710 640 ¹⁹²
Накопичення дебіторської заборгованості Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» за продаж природного газу населенню і підприємствам теплоенергетики	57 704 841 ¹⁹³
Здійснення Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» та іншими суб'єктами господарювання державного сектору економіки запозичень, за якими у разі зміни власника та з інших причин, встановлених у кредитному договорі (проспекті емісії облігацій), виникають зобов'язання щодо дострокового погашення запозичень	У звітному періоді відповідні операції не здійснювались

Інші підзвітні видобувні компанії не надали інформації про квазіфіскальні операції, оскільки вони їх не проводили в 2017 році.

¹⁹⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)» № 758 від 01.10.2015 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/758-2015-%D0%BF>; Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» № 187 від 22 березня 2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-%D0%BF/ed20171114>

¹⁹¹ Обраховується як різниця у цінах закупівлі Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» імпортованого природного газу та його реалізації підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням, помножена на обсяг споживання природного газу підприємствами теплоенергетики для виробництва такої енергії

¹⁹² Різниця у цінах розрахована за 2017 рік з урахуванням різниці у цінах АТ «Укргазвидобування»

¹⁹³ Станом на 31.12.2017

5.12 Оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України

Більшість податкових та неподаткових платежів, які здійснюють видобувні компанії в Україні, не мають чітко визначеного цільового спрямування та потрапляють в загальний фонд Державного бюджету та/або місцеві бюджети. Винятком є єдиний соціальний внесок, надходження від якого розподіляються на види загальнообов'язкового державного соціального страхування в пропорціях, що затверджуються КМУ¹⁹⁴. Детальна інформація щодо спрямування податків та зборів до державного або місцевих бюджетів наведена у **розділі 6.5**.

Надходження до загального фонду державного бюджету від рентної плати за користування надрами для видобування природного газу і газового конденсату, ПДВ, що сплачується НАК «Нафтогаз України» і АТ «Укртрансгаз», а також від погашення податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого (відстроченого) з ПДВ, що сплачується виробниками електроенергії і вугледобувними підприємствами у 2017 р. повинні використовуватись для перерахування субвенції із державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг і субсидій населенню (зокрема, на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати тощо)¹⁹⁵. Детальна інформація щодо відповідних субвенцій в 2017 р. представлена в **Додатку 9**.

Враховуючи механізм перерахування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (детальніше в **розділі 6.4.4.2**), інформація державних органів, в першу чергу ДПС, про сплату податкових та інших платежів видобувними компаніями в Державний бюджет не відображає зв'язок між тим, в якому регіоні були сплачені податки і тим, в які регіоні ці надходження повернулися у вигляді субвенції. Крім цього, критерієм розподілу надходжень в Державний бюджет від видобувних компаній, згідно з інформацією ДПС, є місце реєстрації компанії, а не місце ведення діяльності.

Таким чином, через відсутність об'єктивних офіційних даних, Незалежним адміністратором була проведена власна оцінка регіонального походження платежів державі від видобувних компаній.

Результати оцінки відображають орієнтовні розміри надходжень на користь держави, які були згенеровані конкретним регіоном України у 2017 р.. Оцінка носить приблизний характер.

Алгоритм оцінки та основні припущення полягали у наступному:

1. Сфера охоплення оцінки - надходження від підзвітних компаній (53 видобувні компанії) за усіма видами платежів у 2017 р.. Джерело інформації - дані державних органів (ДПС, Мінекономіки, Держгеонадра) щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави у 2017 р., отриманих для звірки в рамках Звіту ІПВГ.

¹⁹⁴ Пропорції, в яких розподіляється ЄСВ затверджені Постановою КМУ № 675 від 26.11.2014 р. «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-2014-p>

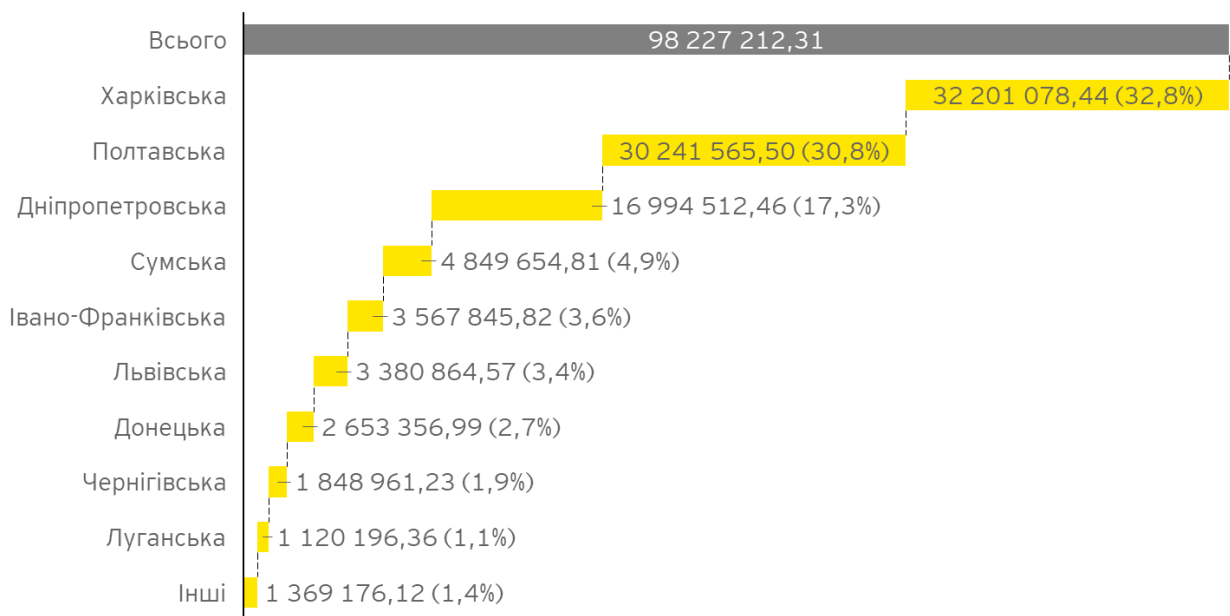
¹⁹⁵ Постанова КМУ №20 від 20.01.2005 «Про затвердження Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій»

2. Надходження від галузі транспортування нафти та природного газу (АТ «Укртрансгаз» та АТ «Укртранснафта»), а також НАК «Нафтогаз України» не були розподілені між регіонами України, оскільки неможливо точно співставити сплату податків та неподаткових платежів цими компаніями з конкретними регіонами України.
3. Розподіл надходжень від видобування руд заліза, титану та марганцю між регіонами країни відбувався шляхом простого зіставлення фактичної адреси ведення діяльності та суми сплачених компаніями платежів. Наприклад, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» веде видобувну діяльність виключно в Дніпропетровській області, тому усі платежі компанії можна віднести на Дніпропетровську область.
4. Сумарні надходження від компаній галузі видобування кам'яного вугілля розподілялись між регіонами України пропорційно обсягам видобування в натуральних одиницях. Таким чином, було зроблено припущення, що оскільки в Дніпропетровській області в 2017 р. було видобуто 57,7% усього вугілля в Україні, то і частку в розмірі 57,7% від надходжень від галузі видобування кам'яного вугілля можна віднести до Дніпропетровської області. Джерело інформації про регіональний розподіл обсягів видобування - Держгеонадра (ДНВП «Геоінформ України») та Мінекоенерго.
5. Визначення сумарних надходжень окремо від галузі видобування природного газу та видобування нафти. У випадку компаній, які одночасно займаються видобуванням нафти та природного газу, їхні платежі розподілялись між галузями видобування природного газу та нафти пропорційно до обсягів сплаченої ними рентної плати за користування надрами за відповідними кодами бюджетної класифікації. Оскільки базою оподаткування рентної плати за користування надрами щодо видобування вуглеводнів є вартість товарної продукції (нафти, конденсату та природного газу), було зроблено припущення, що платежі нафтогазових компаній доцільно розподілити на ті, що пов'язані з видобуванням природного газу, та ті, що пов'язані з видобуванням нафти, пропорційно сплаченій ними ренті.
6. Розподіл сумарних надходжень окремо від видобування нафти та окремо від видобування природного газу пропорційно до регіональної структури видобування відповідних корисних копалин.

Використовуючи цей алгоритм, було оцінено регіональне походження приблизно 67,5% платежів від видобувних галузей у 2017 р.. Зрозуміло, що такий розподіл містить похибки, проте точнішого підходу за наявної інформації не виявлено. Незалежний адміністратор не отримав відповідей від багатьох видобувних компаній і на основі тільки відкритих джерел інформації не завжди можна точно визначити, на території якого регіону веде діяльність окрема компанія. Більше того, у випадку, коли компанія веде діяльність в декількох регіонах, або займається видобуванням одночасно і нафти, і природного газу, зробити коректний розподіл платежів взагалі неможливо без отримання детальних пояснень від кожної такої компанії, зокрема для визначення того, яку долю у базі оподаткування по більшості видів податків становить діяльність щодо видобування конкретного виду корисних копалин.

Нерозподіленими на регіони країни залишились платежі НАК «Нафтогаз України» (24,9% від сумарних надходжень або 36 157 014,61 тис. грн), а також усі платежі галузі транспортування нафти та природного газу (7,6% або 11 046 228,91 тис. грн).

Результати оцінки свідчать про те, що три регіони України (Харківська, Полтавська та Дніпропетровська області), де зосереджені основні родовища природного газу, нафти та руд заліза, забезпечували у 2017 р. 80,9% надходжень на користь держави від видобувних галузей. Ще 17,7% надходжень припадало на 6 регіонів (Сумська, Івано-Франківська, Львівська, Донецька, Чернігівська та Луганська області). Решта регіонів України в 2017 р. забезпечило 1,4% надходжень на користь держави від видобувних галузей.

Малюнок 5-66: Оцінка Незалежним адміністратором регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України у 2017 р., тис. грн

Таблиця 5-42: Оцінка Незалежним адміністратором регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України у 2017 р.

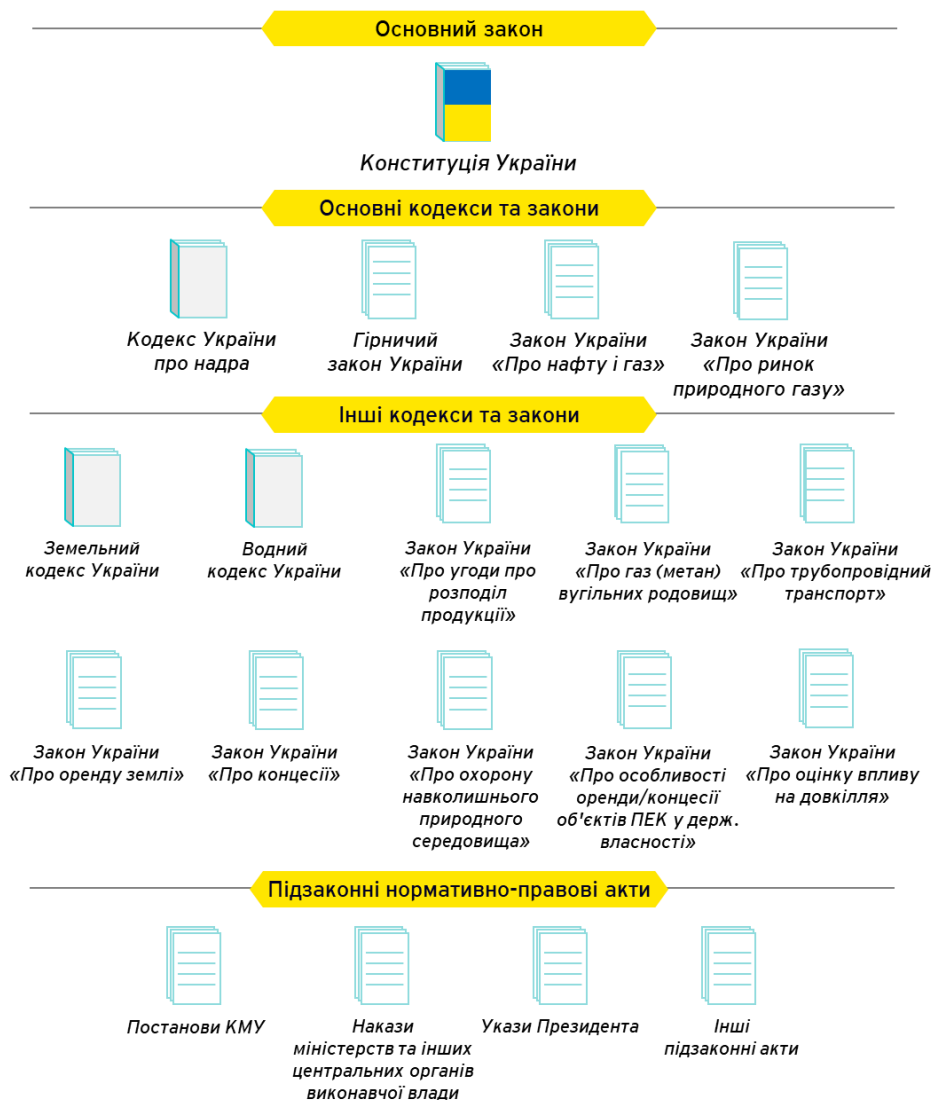
Назва регіону	Всього, тис. грн.	в тому числі:					
		Нафта	Природний газ	Руди заліза	Руди титану	Руди марганцю	Кам'яне вугілля
Волинська область	115 279,43		91 811,65				23 467,79
Дніпропетровська область	16 994 512,46	124 606,14	1 744 421,31	9 583 349,42	466 795,36	414 063,41	4 661 276,82
Донецька область	2 653 356,99		6 331,84				2 647 025,16
Житомирська область	271 701,64			2 259,26	269 442,38		
Запорізька область	635 514,68			634 481,81		1 032,87	
Івано-Франківська область	3 567 845,82	2 197 002,93	1 370 842,88				
Київська область	49,40				49,40		
Кіровоградська область	278 779,76			233 142,90	45 636,86		
Луганська область	1 120 196,36	32 791,09	696 502,16				390 903,12
Львівська область	3 380 864,57	911 592,26	2 111 667,90				357 604,40
Миколаївська область	914,27			914,27			
Полтавська область	30 241 565,50	3 620 136,18	27 378 866,61	(757 437,28) ¹⁹⁶			
Сумська область	4 849 654,81	3 928 372,41	921 282,40				
Харківська область	32 201 078,44	1 757 602,35	30 443 476,10				
Черкаська область	226,26				226,26		
Чернівецька область	22 387,81	6 558,22	15 829,59				
Чернігівська область	1 848 961,23	1 744 485,91	104 475,32				
Шельф Азовського моря	44 322,86		44 322,86				
Всього	98 227 212,31	14 323 147,48	64 929 830,62	9 696 710,39	782 150,25	415 096,27	8 080 277,29

¹⁹⁶ Обсяг платежів на користь держави від компаній галузі видобування руд заліза має від'ємне значення, бо дві компанії галузі видобування руд заліза (ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Єрстівський гірничо-збагачувальний комбінат») у 2017 році отримали обсяг бюджетного відшкудування податку на додану вартість грошовими коштами, що перевищив суму сплачених ними платежів на користь держави і загальну суму сплачених платежів на користь держави компаній галузі видобування руд заліза, що здійснюють діяльність в Полтавській області

6 Нормативне та фінанське регулювання видобувних галузей у 2017 році

6.1 Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин

Відповідно до статті 13 Конституції України надра та природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Малюнок 6-1: Нормативне регулювання видобувної галузі

Система українського законодавства, що регулює видобування корисних копалин, є досить складною. Окремі питання можуть регулюватися кількома нормативними актами, які іноді

містять розходження. Окрім законів, відносини в галузі регулюються значною кількістю підзаконних нормативно-правових актів. Тексти законів і підзаконних актів можна знайти на сайті Верховної Ради України за посиланням <http://rada.gov.ua> (у цьому Звіті використано посилання на нормативно-правові акти, доступні станом на 31.12.2017 р., якщо не вказано інше)

У цьому розділі наведено інформацію про нормативне та податкове регулювання видобувних галузей, актуальну на кінець 2017 року. У разі, якщо окремі правила чи норми були чинними лише в певному періоді, про це зазначається окремо.

6.1.1 Кодекс України про надра

Кодекс України про надра № 132/94-ВР від 27.07.1994 р. є основним нормативним актом, що регулює питання раціонального використання та охорони надр. Кодексом визначається правовий статус надр, види корисних копалин, компетенція органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері регулювання гірничих відносин (тобто відносин, пов'язаних з раціональним використанням та охороною надр), встановлюються правила надання надр у користування та власне умови користування ними.

Зокрема, згідно з Кодексом про надра копалини за своїм значенням поділяються на корисні копалини загальнодержавного і місцевого значення.¹⁹⁷ Переліки копалин загальнодержавного і місцевого значення затверджені КМУ.¹⁹⁸ Згідно з переліками, до корисних копалин загальнодержавного значення належить, зокрема, природний газ, нафта, кварцовий пісок, граніт, глина¹⁹⁹.

Для користування надрами необхідно отримати спеціальний дозвіл на користування надрами. При цьому Кодекс про надра прямо забороняє власнику спеціального дозволу у будь-якій формі відчужувати права, надані таким спеціальним дозволом, у тому числі шляхом передачі до статутного капіталу юридичних осіб чи як вклад у спільну діяльність²⁰⁰. Більше інформації про порядок видачі спеціальних дозволів наведено у **6.6.2**.

Для промислової розробки родовищ корисних копалин надрокористувачеві також необхідно одержати гірничий відвід²⁰¹. Гірничі відводи для розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення надаються Держпраці²⁰². Документом, що засвідчує право на користування надрами, є акт про надання гірничого відводу. Геологічне вивчення надр не потребує отримання гірничого відводу. Для визначення промислової цінності родовищ і оцінки запасів корисних копалин по кожному родовищу встановлюються кондиції на

¹⁹⁷ Стаття 6 Кодексу про надра

¹⁹⁸ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення» №827 від 12.12.1994, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/827-94-%D0%BF>

¹⁹⁹ Перелік копалин загальнодержавного і місцевого значення відносить глину до загальнодержавних корисних копалин, якщо така глина є вогнетривкою цементною сировиною або сировиною, формувальною та для грудкування залізородних концентратів. Окремі різновиди глини (наприклад, сировина цегельно-черепична) Переліком віднесено до корисних копалин місцевого значення

²⁰⁰ Ч. 6 ст. 16 Кодексу про надра

²⁰¹ Звертаємо увагу на те, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі» № 2314-VIII від 01.03.2018 скасовано обов'язок отримання гірничого відводу для користувачів нафтогазоносними надрами, які отримали спеціальний дозвіл на користування надрами

²⁰² Пункт 20 Постанови КМУ «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» № 59 від 27.01.1995 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/59-95-%D0%BF>

мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості й кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища²⁰³. Кондиції на мінеральну сировину підлягають експертизі Держгеонадра²⁰⁴. Порядок розробки кондицій на мінеральну сировину має встановлюватись Міністерством екології і природних ресурсів України²⁰⁵. Запаси корисних копалин розвіданих родовищ, а також запаси корисних копалин, додатково розвіданих у процесі розробки родовищ, підлягають експертизі та оцінюються Держгеонадра²⁰⁶ в порядку, встановленому КМУ²⁰⁷.

Кодексом про надра також визначаються права та обов'язки користувачів надр. До основних прав належать здійснення на наданій ділянці надр геологічного вивчення, комплексної розробки родовищ корисних копалин та інших робіт, а також розпорядження видобутими корисними копалинами. Основними обов'язками користувачів надр є цільове використання надр, забезпечення повноти геологічного вивчення, раціонального, комплексного використання та охорони надр, забезпечення безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища.

Роботи і дослідження, пов'язані з геологічним вивченням надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації та обліку в Державному інформаційному геологічному фонді. Державну реєстрацію²⁰⁸ та облік робіт і досліджень²⁰⁹, пов'язаних з геологічним вивченням надр, здійснює Держгеонадра.

Геологічна інформація, одержана за рахунок коштів державного бюджету, є державною власністю. Порядок та умови надання відкритої геологічної інформації у користування різним категоріям користувачів надр та її продажу визначається **Положенням про порядок розпорядження геологічною інформацією**²¹⁰.

Розмір плати за право користування геологічною інформацією визначається Державним геофізичним підприємством «Геоекспертиза» згідно з **Методикою визначення вартості геологічної інформації**, отриманої за рахунок коштів державного бюджету²¹¹. Геологічна

²⁰³ Ст. 45 Кодексу про надра

²⁰⁴ Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі» № 2314-VIII від 01.03.2018 внесено зміни до Кодексу про надра: повноваження з експертизи кондицій крім Держгеонадр, мають також інші уповноважені підприємства, установи та організації.

²⁰⁵ На сьогодні Положення про порядок розробки та об'єднання кондицій на мінеральну сировину для підрахунку запасів твердих корисних копалин у надрах, затверджене Наказом ДКЗ № 300 від 7.12.2005 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0065-06>.

²⁰⁶ Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі» № 2314-VIII від 01.03.2018 внесено зміни до Закону про нафту і газ: повноваження з експертизи та оцінки, крім Держгеонадр, мають також інші уповноважені підприємства, установи та організації.

²⁰⁷ Ч. 4 ст. 45 Кодексу про надра. Фактично, експертизу та оцінку запасів корисних копалин проводить ДКЗ при Держгеонадра відповідно до пункту 4 постанови КМУ «Про затвердження Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин» № 865 від 22.12.1994 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1689-2000-%D0%BF>.

²⁰⁸ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр» № 263 від 14.06.2013 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1157-13>.

²⁰⁹ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку обліку робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр» № 262 від 14.06.2013 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1156-13>.

²¹⁰ Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією, затверджене Постановою КМУ № 423 від 13.06.1995 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/423-95-%D0%BF>. **3 2018 р. Положення втратило чинність та натомість було прийнято** Постанову КМУ «Питання розпорядження геологічною інформацією» № 939 від 07.11.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/939-2018-n>

²¹¹ Постанова КМУ «Про затвердження Методики визначення вартості геологічної інформації, отриманої за рахунок коштів державного бюджету» № 1075 від 10.12.2008 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1075-2008-%D0%BF>.

інформація, одержана за власні кошти користувача надрами, є його власністю, а її реалізація здійснюється за погодженням з Держгеонадра²¹².

Державний контроль за дотриманням правил і нормативів користування надрами здійснюють Держгеонадра та органи місцевого самоврядування. Державний нагляд за веденням робіт з геологічного вивчення надр та їх використання здійснює Держпраці та її територіальні органи згідно з **Положенням про порядок здійснення державного гірничого нагляду**²¹³.

Крім цього, Кодекс про надра містить положення, що регулюють низку інших питань, зокрема, питання геологічного вивчення надр, державного обліку родовищ корисних копалин, проектування та будівництва гірничодобувних об'єктів, охорони надр тощо.

6.1.2 Гірничий закон України

Основним законом, що регулює відносини у сфері видобування корисних копалин та проведення гірничих робіт, є Гірничий закон України № 1127-XIV від 06.10.1999 р. (далі – «Гірничий закон»).

Серед іншого, Гірничий закон регулює питання розташування, проектування та будівництва гірничих підприємств, основні вимоги щодо проведення гірничих робіт, заходи технічної безпеки, запобігання аварійним ситуаціям, заходи екологічної безпеки та впливу на навколишнє середовище, а також низку особливостей умов праці у гірничодобувній промисловості.

6.1.3 Закон України «Про нафту і газ»

Основним законом, який регулює відносини щодо користування нафтогазоносними надрами, видобування, транспортування, зберігання та використання нафти, газу та продуктів їх переробки, є **Закон України «Про нафту і газ»** № 2665-III від 12.07.2001 р.

Порядок користування нафтогазоносними надрами на відповідній ділянці нафтогазоносних надр визначається угодою про умови користування нафтогазоносними надрами, яка є додатком до спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами. За загальним правилом, нафта та газ, видобуті користувачем нафтогазоносних надр, належать користувачу нафтогазоносних надр.

Як і Кодекс про надра, Закон про нафту і газ прямо забороняє власнику спеціального дозволу в будь-якій формі відчужувати права, надані спеціальним дозволом, у тому числі шляхом передачі до статутного капіталу юридичних осіб чи як вклад у спільну діяльність.²¹⁴ При цьому Закон про нафту і газ встановлює, що якщо діяльність, пов'язана з користуванням нафтогазоносними надрами, здійснюється на умовах договору про спільну

²¹² Варто зазначити, що у 2018 р. до Кодексу про надра Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій сфері» № 2314-VIII від 01.03.2018 (режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2314-19>) були внесені зміни – про передачу права власності чи користування власник тільки повідомляє Держгеонадра, а не зобов'язаний погоджувати.

²¹³ Постанова КМУ № 134 від 21.02.1995 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/134-95-%D0%BF>

²¹⁴ Ч. 2 ст. 14 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o143>.

інвестиційну діяльність, спільне виробництво, виробничу кооперацію, то один із учасників цього договору зобов'язаний мати спеціальний дозвіл.²¹⁵

Після закінчення строку дії спеціального дозволу державне майно, що було надане у користування власнику дозволу, повертається державі, а майно (споруди, обладнання), створене власником дозволу в процесі видобування, залишається в його власності.

Для компаній та учасників договорів про спільну діяльність, у яких держава прямо або опосередковано володіє 50% та більше, встановлені особливі правила щодо продажу видобутої ними продукції. Зокрема, нафта сира, газовий конденсат власного видобування та скраплений газ повинні щомісячно продаватися винятково на біржових аукціонах, порядок проведення яких визначається КМУ, причому стартова ціна на таких аукціонах для нафти та газового конденсату визначається на підставі митної вартості нафти. У разі, якщо повний обсяг зазначених продуктів не було реалізовано на таких аукціонах, нереалізовані обсяги нафти сирої та газового конденсату реалізуються на користь НАК «Нафтогаз України» за стартовою ціною додаткового біржового аукціону.²¹⁶

Після прийняття Закону України «Про ринок природного газу» у 2015 році обов'язок продажу природного газу власного видобування на користь НАК «Нафтогаз України» залишився лише для АТ «Укргазвидобування»²¹⁷. Протягом 2017 р. АТ «Укргазвидобування» повинне було щомісяця здійснювати продаж природного газу власного видобування²¹⁸ НАК «Нафтогаз України» за фіксованою ціною для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій та виробників теплової енергії. З 22.03.2017 року почала діяти нова Постанова КМУ²¹⁹, за якою обов'язок з продажу природного газу власного видобування додатково покладається і на АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»²²⁰.

Закон про нафту і газ регулює також низку інших питань, серед яких питання введення родовищ нафти та газу у промислову розробку, питання основних вимог до промислової розробки, охорони довкілля, особливих умов праці, відповідальності за порушення у нафтогазовій галузі.

На виконання Закону про нафту і газ 15.03.2017 р. наказом Мінприроди були затверджені нові Правила розробки нафтових та газових родовищ, що встановлюють основні вимоги до організації та здійснення розробки родовищ вуглеводнів, у тому числі пов'язаних з нетрадиційними скупченнями вуглеводнів, та регламентують відносини суб'єктів

²¹⁵ Ст. 49 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o356>.

²¹⁶ Ст. 4-1 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o54>

²¹⁷ Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період), затверджене Постановою КМУ № 758 від 1.10.2015 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/758-2015-%D0%BF>, прийняте на виконання ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 9.04.2015 р.

²¹⁸ Крім обсягів виробничо-технологічних витрат, обсягів, які використовуються для забезпечення власних потреб, пов'язаних з видобутком, підготовкою до транспортування та транспортуванням природного газу, а також для виробництва скрапленого природного газу та стабільного бензину

²¹⁹ З 22.03.2017 по 10.04.2018 р. діяла Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» № 187 від 22.03.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-n/ed20171114>

²²⁰ З 03.11.2018 р. до 01.05.2020 р. діє Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» № 867 від 19.10.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-2018-n#n116>

господарювання й центральних органів виконавчої влади²²¹.

Зокрема, документ врегульовує всі стадії розробки, експлуатації та виведення з розробки газових та нафтових родовищ, а саме стадії підготовки до розробки, розробки, вивчення, дорозвідки, облаштування газових, газоконденсатних та нафтових родовищ, видобування вуглеводнів, обліку продукції. Також ці Правила визначають особливості контролю розробки родовищ, ведення документації під час розробки родовищ, основні положення охорони праці та безпеки під час виконання усіх видів робіт, а також правила щодо охорони навколишнього природного середовища під час такої розробки родовищ.

6.1.4 Закон України «Про ринок природного газу»

Закон України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 09.04.2015 р. (далі - «Закон про ринок природного газу») був прийнятий на виконання міжнародних зобов'язань України щодо імплементації Третього енергетичного пакета.

Закон про ринок природного газу охоплює доволі широке коло питань, пов'язаних із функціонуванням ринку природного газу. Закон визначає принципи функціонування ринку природного газу і роль держави на ньому (зокрема, щодо встановлення технічних вимог та ліцензування господарської діяльності на ринку природного газу), правила постачання, транспортування, розподілу і зберігання природного газу, а також правила установки LNG.

На виконання Закону про ринок природного газу було прийнято кілька важливих підзаконних нормативно-правових актів, зокрема Кодекс газотранспортної системи²²² (регламент функціонування газотранспортної системи, поширюється, в тому числі, на газовидобувні підприємства) та Кодекс газорозподільних систем²²³ (визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу). Зазначені нормативно-правові акти є ключовими для забезпечення транспортування газу газотранспортною системою України та/або через неї.

6.1.5 Нормативні акти у сфері оподаткування

Оподаткування компаній у видобувних галузях здійснюється відповідно до таких основних нормативно-правових актів:

- ▶ Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. визначає перелік податків та зборів та порядок їх адміністрування, права та обов'язки платників податків, компетенцію та повноваження контролюючих органів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства;
- ▶ Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. визначає порядок справляння митних платежів під час переміщення товарів через митний кордон України;

²²¹ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Правил розробки нафтових і газових родовищ» від 15.03.2017 № 118, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0692-17>

²²² Постанова НКРЕКП «Про затвердження кодексу газотранспортної системи» № 2493 від 30.09.2015, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1378-15/ed20170507>

²²³ Постанова НКРЕКП «Про затвердження кодексу газорозподільних систем» № 2494 від 30.09.2015, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1379-15/ed20170317>

- ▶ Закон України «Про Митний тариф України» № 584-VII від 19.09.2013 р. встановлює ставки ввізного мита для товарів, що ввозяться на митну територію України;
- ▶ Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010 р. регулює порядок збору та обліку ЄСВ;
- ▶ Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р. встановлює порядок затвердження та виконання бюджетів, зокрема, порядок розподілу податків між державним і місцевими бюджетами.

Окремі питання оподаткування також врегульовані на рівні підзаконних нормативно-правових актів КМУ, Міністерства фінансів України та Державної фіскальної служби України.

Нормативне регулювання видобувної галузі: основні акти в сфері оподаткування

Малюнок 6-2: Нормативне регулювання видобувної галузі (основні акти в сфері оподаткування)

6.1.6 Інші нормативні акти

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-XII від 25.06.1991 р. містить основні вимоги щодо використання природних ресурсів, у тому числі корисних копалин. Законом визначаються повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також порядок контролю та нагляду у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Також законом визначені загальні екологічні вимоги, яких необхідно дотримуватися під час

використання природних ресурсів (раціональне та економне використання природних ресурсів, здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб та інші вимоги), та заходи щодо забезпечення екологічної безпеки під час здійснення різних видів діяльності.

Законом України «Про трубопровідний транспорт» № 192/96-ВР від 15.05.1996 р. регулюються засади діяльності трубопровідного транспорту, зокрема, що стосується сфери видобування нафти та газу - питання промислових трубопроводів (приєднаних мереж), тобто немагістральних трубопроводів в межах виробництв, а також нафтогазових та внутрішньопромислових нафто- і газопроводів. Серед іншого, дія Закону поширюється на відносини в галузі трубопровідного транспорту, призначеного для транспортування вуглеводнів та інших продуктів і речовин з місць їх знаходження, видобування (промислу), виготовлення або зберігання до місць їх переробки чи споживання, перевантаження та подальшого транспортування.

Закон України «Про угоди про розподіл продукції» № 1039-XIV від 14.09.1999 р. регулює питання проведення конкурсу на укладення УРП, укладення таких угод та їх виконання.

Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ» № 1392-VI від 21.05.2009 р. визначає засади діяльності у сфері геологічного вивчення газу (метану) вугільних родовищ, умови його видобування і вилучення під час дегазації та подальшого використання, у тому числі - доступу газу (метану) вугільних родовищ до газотранспортних мереж.

Надання земельних ділянок у користування для видобування корисних копалин здійснюється в порядку, встановленому земельним законодавством України, основними актами якого є **Земельний кодекс України** № 2768-III від 25.10.2001 р. та **Закон України «Про оренду землі»** № 161-XIV від 06.10.1998 р. Проведення геологорозвідувальних робіт потребує наявності угоди з власником землі або погодження з землекористувачем.

Ділянки, на які надаються спеціальні дозволи, обмежуються відповідною площею та глибиною. Розміри та межі ділянок, що надаються у користування, встановлюються Держгеонадра. При цьому максимальна площа ділянок, які надаються для геологічного вивчення нафтогазоносних надр, не може перевищувати 500 квадратних кілометрів, а для ділянок Чорного моря - 1000 квадратних кілометрів.²²⁴

Водний кодекс України № 213/95-ВР від 06.06.1995 р. регулює питання, пов'язані з використанням водних ресурсів у ході видобування корисних копалин. Зокрема, цим Кодексом встановлена необхідність одержання дозволу на спеціальне водокористування, яким є забір води з водних об'єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв, використання води та скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, в тому числі забір води та скидання забруднюючих речовин із зворотними водами зі застосуванням каналів.

Закони «Про концесії» № 997-XIV від 16.07.1999 р. та **«Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності»** № 3687-VI від 08.07.2011 р. визначають порядок та особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній

²²⁴ Ст. 19 Закону України про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o160>
стор. 143 з 436

власності. Звертаємо увагу, що у жовтні 2019 року був прийнятий новий Закон України «Про концесію» № 155-IX від 03.10.2019 р.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 р. визначає правові та організаційні засади проведення оцінки впливу на довкілля, що полягає у проходженні суб'єктами господарювання спеціальної процедури з метою з'ясування можливих наслідків планованої господарської діяльності для довкілля. Законом визначено перелік видів діяльності та об'єктів, що можуть мати значний вплив на довкілля, для яких проведення оцінки є обов'язковим. До таких видів діяльності та об'єктів належать, серед іншого, видобування нафти та природного газу на континентальному шельфі, будівництво трубопроводів для транспортування нафти й газу, видобування корисних копалин загальнодержавного значення тощо.

Низка питань у сфері видобування корисних копалин регулюється численними підзаконними нормативно-правовими актами.

Висновки до розділу

Відносини, пов'язані з видобуванням корисних копалин, регулюються Конституцією України, а також значною кількістю законів та підзаконних актів.

Пріоритетними напрямками реформування законодавства є спрощення та уніфікація нормативних актів. Це може включати прийняття оновленого Кодексу про надра, подальше спрощення дозвільної системи у сфері надрокористування, продовження реформування ринку вугілля, розробку та прийняття інших нормативно-правових актів, передбачених галузевими стратегічними документами та стандартами ЄС, а також приведення інших нормативно-правових актів у відповідність до сучасних стандартів у видобувних галузях.

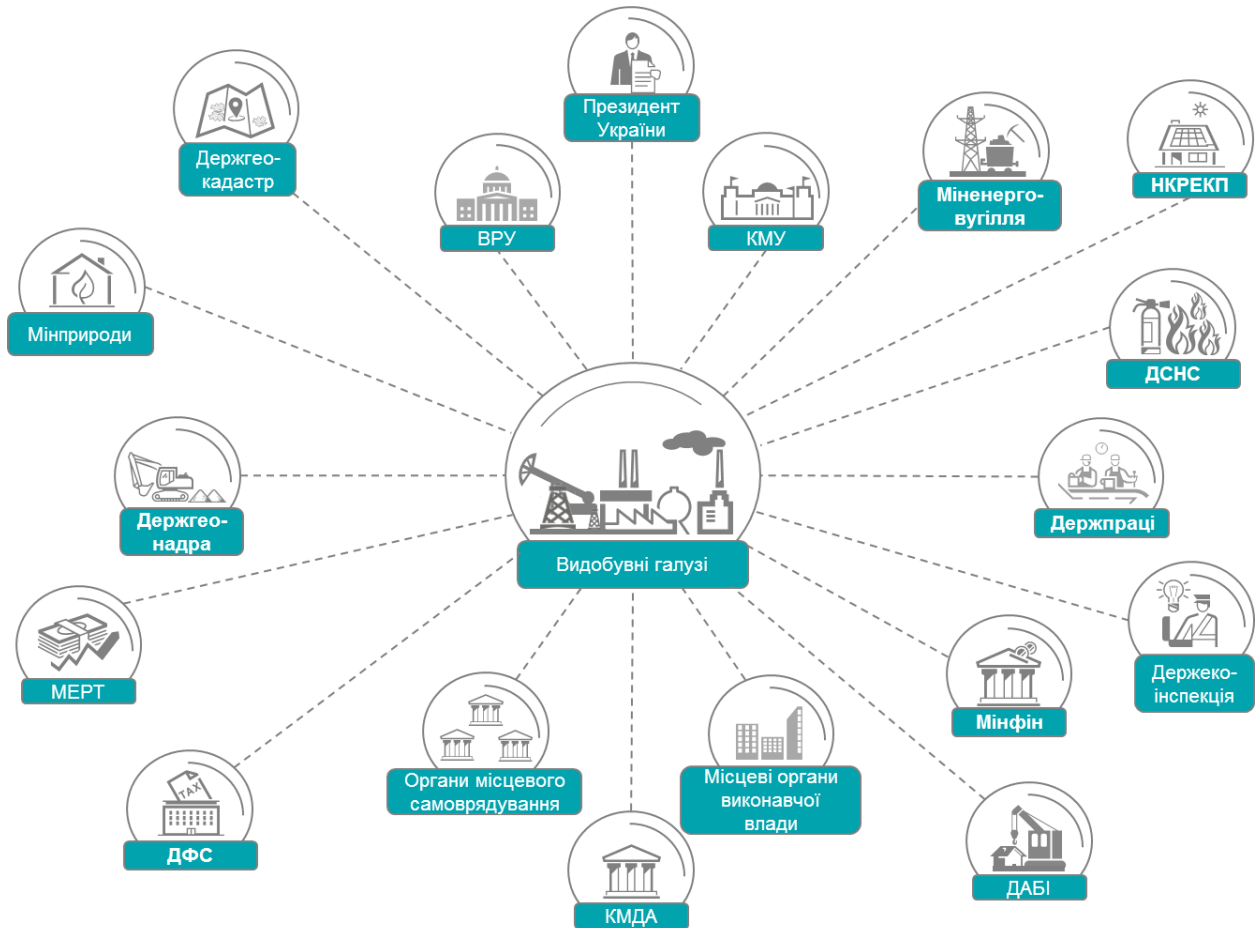
Важливим є прийняття підзаконних актів на виконання прийнятих законів та впровадження подальших реформ, спрямованих на підвищення прозорості у видобувних галузях, зокрема, у частині видачі спеціальних дозволів на користування надрами та доступу до надр.

Україна має значний природо-ресурсний потенціал, що має велике перспективне значення для її економіки. Законодавство, яке регулює використання природних багатств, повинне давати змогу державі і приватним компаніям ефективно реалізовувати цей потенціал. Зміни, що відбулися в законодавчій сфері у 2017-2019 рр. (зокрема, скорочення кількості дозвільних документів у сфері розвідки та видобування вуглеводнів, введення стимулюючих ставок для видобування природного газу з нових свердловин, ухвалення нового порядку розпорядження геологічною інформацією, зниження ставок рентної плати за видобування нафти, імплементація експериментального проекту із запровадження електронних аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами тощо), можуть сприяти підвищенню інвестиційної привабливості українського видобувного сектору, але необхідність у подальших комплексних змінах досі лишається нагальною.

6.2 Функції та повноваження органів державної влади

Діяльність видобувних компаній підлягає регулюванню низки центральних і місцевих органів державної влади:²²⁵

Малюнок 6-3: Органи державної влади, що регулюють діяльність видобувних компаній в 2017р.

Верховна Рада України (ВРУ) визначає основні напрями державної політики у видобувних галузях та здійснює законодавче регулювання відносин у ній, приймаючи закони.

Президент України бере участь у законодавчому процесі (має право законодавчої ініціативи, право вето), а також бере участь у процедурах призначення керівників деяких органів державної влади.

Кабінет Міністрів України (КМУ) реалізує державну політику у видобувних галузях та здійснює управління ними. На виконання законів КМУ приймає постанови, в яких деталізує правила, процедури та вимоги. До повноважень КМУ належить утворення, реорганізація та ліквідація міністерств та інших органів центральної влади. Також КМУ координує роботу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. КМУ відповідальний перед

²²⁵ Цей розділ не включає інформації щодо органів державної влади, які фактично не здійснювали регулювання діяльності видобувних компаній у 2017 р. (наприклад, Рада АРК та Рада міністрів АРК тощо)

Президентом України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України.

Основні функції центральних органів виконавчої влади України у сфері видобування корисних копалин розподілені таким чином:

- ▶ **Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (Міненерговугілля)** забезпечує нормативно-правове регулювання низки питань у паливно-енергетичному комплексі, приймає рішення щодо введення родовищ нафти та газу в розробку, затверджує технологічні проекти промислової та дослідно-промислової розробки родовищ, забезпечує в межах своїх повноважень організацію та проведення аукціонів з продажу нафти, газового конденсату та скрапленого газу²²⁶. Звертаємо увагу, що у 2019 р. має бути створено Міністерство екології та природних ресурсів України²²⁷ шляхом приєднання Міненерговугілля до Мінприроди (детальніше див. *Розділ 6.3*);
- ▶ **Міністерство екології та природних ресурсів України (Мінприроди)** забезпечує нормативно-правове регулювання низки питань, зокрема щодо обліку робіт з геологічного вивчення надр, обліку обсягу погашених і видобутих корисних копалин та їх втрат, обліку нафтових і газових свердловин, а також погоджує надання надр у користування. Крім того, Мінприроди має повноваження у процедурі оцінки впливу на довкілля;
- ▶ **Державна служба геології та надр України (Держгеонадра)** здійснює державний облік родовищ, запасів і проявів корисних копалин, а також видає спеціальні дозволи на користування надрами;
- ▶ **Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)** забезпечує формування та реалізацію цінової та тарифної політики у сферах енергетики, затверджує правила постачання природного газу, видає ліцензії на провадження діяльності з транспортування, розподілу, зберігання, постачання природного газу та надання послуг установки LNG. Функції та повноваження НКРЕКП визначені в Законі «Про НКРЕКП». 13.06.2019 р. Конституційний Суд України визнав окремі положення цього закону неконституційними (детальніше див. *Розділ 6.3*);
- ▶ **Державна служба України з питань праці (Держпраці)** здійснює функцію державного гірничого нагляду, надання гірничих відводів та інших дозвільних документів, пов'язаних із виконанням небезпечних робіт та використанням небезпечних об'єктів;
- ▶ **Державна служба з надзвичайних ситуацій** організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів;
- ▶ **Державна комісія по запасах корисних копалин (ДКЗ)** затверджує та переоцінює запаси корисних копалин, встановлює кондиції на мінеральну сировину для обчислення запасів корисних копалин у надрах, готує висновки про доцільність проектування розроблення та облаштування родовищ на базі попередньо оцінених запасів корисних

²²⁶ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України» № 208 від 29.03.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2017-%D0%BF>

²²⁷ Постанова «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 847 від 18.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/847-2019-n>

копалин і введення їх у дослідно-промислове розроблення та ін.;

- ▶ **Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру** передає земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності у власність або у користування²²⁸. Земельні ділянки несільськогосподарського призначення передаються у власність або користування органами місцевого самоврядування або обласними державними адміністраціями, Київською міською державною адміністрацією, КМУ залежно від того, чи такі ділянки перебувають у державній чи комунальній власності та від розташування таких ділянок;
- ▶ **Державна фіскальна служба України (ДФС)** здійснює адміністрування та контроль за справлянням податків, зборів, митних платежів та ЄСВ. У 2018 р. КМУ було прийнято положення про утворення Державної податкової служби та Державної митної служби²²⁹, положення про які були затверджені в березні 2019 р.²³⁰;
- ▶ **Міністерство фінансів України (Мінфін)** забезпечує формування та реалізує державну податкову, митну, фінансову, бюджетну політику, а також державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства;
- ▶ **Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ)**, серед іншого, забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері управління об'єктами державної власності, в тому числі корпоративними правами держави; розробляє та подає КМУ проекти рішень з питань передачі об'єктів права державної та комунальної власності, здійснює методологічне та нормативно-правове забезпечення з питань управління об'єктами державної власності. У вересні 2019 р. МЕРТ було перейменовано в Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства²³¹.

Окремі аспекти діяльності видобувних компаній регулюються й іншими органами виконавчої влади (Державною архітектурно-будівельною інспекцією тощо). Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування також мають низку повноважень у сфері видобування корисних копалин.

Більш детальну інформацію щодо повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері видобування корисних копалин наведено в **Додатку 5** до цього Звіту ІПВГ.

²²⁸ Стаття 122 Земельного кодексу України № 2768-III від 25.10.2001 р., <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/ed20171231#n1042>

²²⁹ Постанова КМУ «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України» № 1200 від 18.12.2018 р., режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-utvorennya-derzhavnoyi-podatkovoyi-sluzhbi-ukrayini-ta-derzhavnoyi-mitnoyi-sluzhbi-ukrayini>

²³⁰ Постанова КМУ «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» № 227 від 06.03.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-n>

²³¹ Постанова КМУ «Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства» № 838 від 11.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-n#n29>

Висновки до розділу

Повноваження у сфері видобування корисних копалин розподілені між низкою органів державної влади. У 2017 р. був відсутній єдиний орган формування та реалізації державної політики у видобувних галузях.

Діяльність видобувних компаній регулюється більш ніж 10 державними органами та установами, і видобувні компанії змушені отримувати низку дозвільних документів і погоджень для здійснення своєї основної діяльності, що створює суттєве бюрократичне навантаження на їхню діяльність. Так, за оцінками Асоціації газовидобувних компаній України, опублікованому в 2017 році, для введення в промислову розробку родовища видобувні компанії мали звернутися до 16 державних органів і установ для отримання близько 44 погоджень і дозволів, що може зайняти до 3.5 років, і деякі погодження дублюються²³².

У 2018 р. відбулися позитивні зрушення у реформуванні державного регулювання в цій сфері, спрямовані на зменшення кількості дозвільних документів і погоджень та спрощення деяких адміністративних процедур, пов'язаних з розвідкою та видобуванням нафти й газу. Також зроблено певні кроки в напрямку скорочення кількості державних органів, що регулюють діяльність видобувних компаній, зокрема в 2019 році розпочалося приєднання Міненерговугілля до Мінприроди.

²³² Див. дослідження Асоціації газовидобувних компаній України «Рекомендації: дерегуляція дозвільної системи у нафтогазовидобувній галузі», режим доступу: <http://agpu.org.ua/analytics/section-infographics/rekomendaci-deregulyaciya-dozvilno-sistemi-u-naftogazovidobuvniy-galuzi.htm>

6.3 Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2017 р.

Протягом 2017 р. тривало активне впровадження регуляторних та фіскальних реформ у видобувній галузі, спрямованих на вдосконалення українського законодавства та наближення його до законодавства ЄС.

6.3.1 Стратегічні документи у видобувній галузі

Основні напрямки розвитку та реформування видобувних галузей, що прослідковувалися протягом 2017 р., були закладені в наступних стратегічних документах²³³:

Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 р. та план пріоритетних дій Уряду на 2017 рр.

- ▶ Розпорядженням КМУ від 03.04.2017 р.²³⁴ було визначено Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 р.. З метою його виконання, КМУ затвердив Плани пріоритетних дій Уряду на 2017, 2018 та 2019 рр.²³⁵. Саме в цих документах була окреслена політика уряду щодо реформування видобувної галузі.
- ▶ Найбільш пріоритетними напрямками розвитку економічного зростання в енергетичній сфері визначені: підвищення енергетичної незалежності, впровадження принципів Третього енергетичного пакета ЄС, реформа вугільної галузі та розвиток мінерально-сировинної бази.
- ▶ В жовтні 2019 року після зміни уряду була підготовлена нова програма діяльності КМУ²³⁶.

Енергетична стратегія України «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» на період до 2035 р.

- ▶ Енергетична стратегія була затверджена 18.08.2017 р.²³⁷ в контексті Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020»²³⁸, на зміну Енергетичній стратегії України на період до 2030 р.²³⁹ У Стратегії до 2035 р. окреслені стратегічні орієнтири розвитку паливно-енергетичного комплексу та поетапний план їх досягнення.

²³³ Також, напрямки розвитку видобувної визначаються і в документах, що були прийняті і до 2017 р. наприклад, в Постанові КМУ «Про затвердження програми «Українське вугілля» № 1205 від 19.09.2001 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1205-2001-%D0%BF>, Постанові КМУ «Про хід структурної перебудови вугільної промисловості» № 280 від 28.03.1997 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280-97-%D0%BF>

²³⁴ Розпорядження КМУ «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 р. та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 р.» № 275-р від 3.04.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-p>

²³⁵ До Плану пріоритетних дій вносились зміни згідно з Розпорядженням КМУ «Про внесення змін до розділу I плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» № 700-р від 04.10.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2017-p>, Розпорядження КМУ «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік» № 244-р від 28 березня 2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2018-p>, Розпорядження КМУ «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік» № 1106-р від 18 грудня 2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2018-p>

²³⁶ Постанова ВР України «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» № 188-ІХ від 4.10.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188-ix>

²³⁷ Розпорядження КМУ «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» № 605-р від 18.08.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-p>

²³⁸ Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна - 2020» № 5/2015 від 12.01.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

²³⁹ Розпорядження КМУ «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року» № 1071-р від 24.07.2013 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1071-2013-%D1%80>

- ▶ Стратегія передбачає, що до 2025 р. буде завершено реформування енергетичного комплексу України, досягнуто першочергових цільових показників з безпеки та енергоефективності, забезпечено його інноваційне оновлення та інтеграцію з енергетичним сектором ЄС, а після 2025 р. - забезпечення сталого розвитку енергетичного сектору країни, що включатиме низку завдань, серед яких - досягнути зниження енергоємності ВВП більш ніж у два рази, будувати нову генерацію енергії, збільшити національного газовидобутку, адаптувати ГТС в умовах розвитку загальноєвропейського ринку природного газу, досягнути конкурентних та прозорих умов функціонування вугільного сектору тощо. В 2018 році на виконання Енергетичної стратегії КМУ затвердив план заходів з реалізації (першого) етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 р.)»²⁴⁰.

Концепція реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 р.

- ▶ Концепція описує кризовий стан вугільної промисловості та пропонує шляхи їх подолання та подальшого розвитку галузі. При цьому, реформування вугільної галузі визначається як найбільш оптимальний варіант. Згідно з Концепцією, реформування передбачає приватизацію перспективних і ліквідацію неперспективних вуглевидобувних підприємств.
- ▶ Окрім цього, пропонується розподілити шахтний фонд на перспективні шахти, які мають значний обсяг запасів вугілля та можливість у найкоротший строк виходу на беззбитковий рівень роботи, та неперспективні шахти.²⁴¹ Концепція і план її реалізації були схвалені 24.05.2017 р.²⁴²

Концепція розвитку газовидобувної галузі України

- ▶ Вказана Концепція²⁴³ та План заходів щодо її реалізації²⁴⁴ спрямовані на збільшення обсягів видобутку газу в Україні. Метою Концепції є визначення заходів, які сприятимуть збільшенню обсягів власного видобутку природного газу для зменшення залежності від імпорту енергоносіїв, залученню інвестицій в енергетичну галузь, забезпеченню енергетичної незалежності України тощо.

6.3.2 Огляд реформ у видобувній галузі протягом 2017р.

Нижче ми описуємо основні напрями реформ у видобувній галузі протягом 2017 р.

²⁴⁰ Розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» № 497-р від 6.06.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2018-%D1%80>

²⁴¹ Відповідно до інформації з публічних джерел, КМУ схвалив Концепцію «Уряд прийняв рішення про схвалення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року та затвердив План її реалізації» від 24.05.2017 р., режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245211119&cat_id=35109

²⁴² Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року» № 733-р від 24.05.2017 р., режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D1%80>

²⁴³ Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку газовидобувної галузі України» № 1079-р від 28.12.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1079-2016-%D1%80>

²⁴⁴ Розпорядженням КМУ «Про внесення змін до плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку газовидобувної галузі України» № 842-р від 24.10.2018 р. було оновлено План заходів, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/842-2018-p#n9>

Реорганізація Публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»²⁴⁵

- ▶ **Затвердження плану реструктуризації НАК «Нафтогаз України».** З метою відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу і на виконання Директиви ЄС 2009/73/ЄС (Третього енергетичного пакету) в 2017 р. тривала реструктуризація НАК «Нафтогаз України», що мала здійснюватися згідно з планом, затвердженим постановою КМУ «Про відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу» № 496 від 01.07.2016 р.²⁴⁶. Планом було передбачено, зокрема, створення ПАТ «Магістральні газопроводи України» як незалежного оператора ГТС України та ПАТ «Підземні газосховища України» для управління підземними сховищами природного газу, що наразі перебувають на балансі АТ «Укртрансгаз»²⁴⁷. Відокремлення незалежного оператора ГТС було заплановано за моделлю повного відокремлення власності - ОУ (*Ownership Unbundling*), відповідно до якої і оператор, і активи ГТС підлягають виведенню за межі групи НАК «Нафтогаз України» до завершення процедури анбандлінгу.
- ▶ **Створення ПАТ «Магістральні газопроводи України».** На виконання Плану реструктуризації КМУ заснував ПАТ «Магістральні газопроводи України» і затвердив його статут. Згідно зі статутом, єдиним акціонером товариства є держава в особі Міненерговугілля²⁴⁸. У 2019 р. для забезпечення незалежності майбутнього оператора ГТС повноваження з управління корпоративними правами держави щодо ПАТ «Магістральні газопроводи України» були передані до Міністерства фінансів України²⁴⁹.

Статутом ПАТ «Магістральні газопроводи України» передбачено, що окрім звичних органів управління, а саме загальних зборів, наглядової ради і правління, в товаристві будуть також призначені (утворені): корпоративний секретар (служба корпоративного секретаря), керівник з питань управління ризиками, контролер, уповноважений антикорупційної програми, фінансовий контролер і служба внутрішнього аудиту.²⁵⁰

У 2017 р. КМУ ухвалив перелік матеріальних активів ГТС та план їх передачі до ПАТ

²⁴⁵ Постановою КМУ «Деякі питання акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 226 від 6.03.2019 р. змінено тип НАК «Нафтогаз України» з публічного акціонерного товариства на приватне та перейменовано його в акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (АТ «НАК «Нафтогаз України»), режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/226-2019-п>

²⁴⁶ План реструктуризації публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» з метою відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу, затверджений постановою КМУ «Про відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу» № 496 від 01.07.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/496-2016-%D0%BF> (далі - «План реструктуризації»).

²⁴⁷ 23.05.2018 р. АТ «Укртрансгаз» було перейменовано в АТ «Укртрансгаз» та внесено відповідні правки в Статут в зв'язку зі змінами до законодавства про акціонерні товариства та з метою запобігання виведення частини акцій АТ «Укртрансгаз» у вільний обіг, режим доступу: <http://utg.ua/utg/media/news/2018/05/company-name-changes-and-charter-updates.html> , <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-19>

²⁴⁸ Постанова КМУ «Питання публічного акціонерного товариства «Магістральні газопроводи України» № 837 від 16.11.2016, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/837-2016-%D0%BF>.

²⁴⁹ Розпорядження КМУ «Питання управління акціонерним товариством «Магістральні газопроводи України» № 791-р від 18.09.2019 р., режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pitannya-upravlinnya-akcionernim-tovarishtvom-magistralni-gazoprovodi-ukrayini-791180919>

²⁵⁰ Постанова КМУ «Питання публічного акціонерного товариства «Магістральні газопроводи України» № 837 від 16.11.2016, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/837-2016-%D0%BF>

«Магістральні газопроводи України»²⁵¹. Зокрема, своїм протокольним рішенням від 14.06.2017 р. КМУ зобов'язав, у тому числі НАК «Нафтогаз України», вжити заходів щодо виконання плану передачі таких активів. Через неузгодженість позицій НАК «Нафтогаз України», КМУ, АТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Магістральні газопроводи України» передача активів не відбулася. 06.09.2017 р. КМУ доручив Міненерговугілля створити міжвідомчу комісію з розслідування систематичного невиконання НАК «Нафтогаз України» плану передачі активів, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для ефективної роботи ПАТ «Магістральні газопроводи України».²⁵²

- ▶ **Зміна підпорядкування НАК «Нафтогаз України»²⁵³.** Якщо раніше функція управління НАК «Нафтогаз України» належала Мінекономрозвитку²⁵⁴, то станом на 2017 р. управління 100% акцій НАК «Нафтогаз України» здійснював КМУ²⁵⁵.
- ▶ **Створення філій АТ «Укртрансгаз».** У грудні 2017 р. у складі АТ «Укртрансгаз» було створено філію «Оператор ГТС України»²⁵⁶ для зосередження на ній процесів, пов'язаних з транспортуванням та транзитом природного газу.

У грудні 2018 р. у складі АТ «Укртрансгаз» створено філію «Оператор газосховищ України»²⁵⁷ для виокремлення процесів, пов'язаних зі зберіганням (закачуванням, відбором) газу. Філія об'єднала 11 підземних газосховищ на території України.

- ▶ **Зміна підходу з урахуванням контракту на транзит газу між НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Газпром».** В 2018 році підхід до відокремлення оператора ГТС дещо змінився. За підсумками арбітражних спорів між ПАТ «Газпром» і НАК «Нафтогаз України», які розглядалися трибуналом при Арбітражному інституті Торгової палати м. Стокгольм, втрата НАК «Нафтогаз України» або АТ «Укртрансгаз» контролю над активами ГТС без згоди ПАТ «Газпром» може створити значні фінансові ризики в рамках чинного контракту на транзит між ПАТ «Газпром» та НАК «Нафтогаз України».

Як наслідок, 24.07.2018 р. між Наглядними радами НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Магістральні газопроводи України» було підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо відокремлення оператора ГТС (анбандлінгу), в якому було визначено загальне розуміння сторонами процесу анбандлінгу та проміжних заходів, які необхідно було вжити для реалізації відокремлення оператора ГТС за обраною моделлю

²⁵¹ Відповідне рішення КМУ не було оприлюднене, а інформація про його появу була опублікована на офіційному веб-сайті КМУ, режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245216554&cat_id=35109

²⁵² Див. офіційне повідомлення на веб-сайті КМУ, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250247598>

²⁵³ МЕРТ 09.09.2016 року прийняв Наказ «Про затвердження нової редакції Статуту Публічного акціонерного товариства «Укртрансгаз» № 1503, режим доступу: http://utg.ua/img/menu/company/docs/nakaz_new_statut.PDF, фактично перейнявши функцію НАК «Нафтогаз України» щодо управління Укртрансгазом. Після цього КМУ прийняв рішення про зміну підпорядкування НАК «Нафтогаз України». Наказ МЕРТ № 1503 було призупинено, див. Повідомлення, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249329740>, офіційне рішення не було опубліковане

²⁵⁴ Постанова КМУ «Деякі питання вдосконалення корпоративного управління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 1002 від 5.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1002-2015-%D0%BF>

²⁵⁵ Постанова КМУ «Деякі питання управління публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 675 від 22.09.2016 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/675-2016-%D0%BF>

²⁵⁶ Рішення одноосібного акціонера НАК «Нафтогаз України» про створення Філії «Оператор газотранспортної системи України», режим доступу: <http://utg.ua/img/menu/company/docs/2017/136-1.pdf>, Повідомлення на офіційному сайті НАК «Нафтогаз України» про створення філії, режим доступу: <http://utg.ua/utg/about-company/affiliates/tso.html>

²⁵⁷ Рішення одноосібного акціонера НАК «Нафтогаз України» про створення філії «Оператор газосховищ України», режим доступу: <http://utg.ua/img/menu/company/docs/2018/218.pdf>; стаття на офіційному сайті НАК «Нафтогаз України» щодо створення філії, режим доступу: <http://utg.ua/utg/media/news/2018/11/stvoreno-filiu-operator-gazoskhovysch-ukrainy.html>

повного відокремлення власності за умови, що оператор ГТС буде входити до групи НАК «Нафтогаз України» до завершення транзитного контракту з ПАТ «Газпром»²⁵⁸.

- ▶ **Оновлення плану реструктуризації НАК «Нафтогаз України».** 05.06.2019 р. КМУ прийняв рішення про перегляд плану заходів з реструктуризації НАК «Нафтогаз України» та деталізацію процедур, направлених на передання функцій оператора ГТС до ПАТ «Магістральні газопроводи України»²⁵⁹. Крім того, план передбачав передачу повноважень з управління корпоративними правами держави щодо ПАТ «Магістральні газопроводи України» до НАК «Нафтогаз України» на період до 01.01.2020 р. для забезпечення передачі активів без порушення контракту на транзит з ПАТ «Газпром».
- ▶ **Початок роботи Товариства з обмеженою відповідальністю «Оператор ГТС України».** З огляду на розбіжність у поглядах на процедуру анбандлінгу відповідно до плану, розробленого НАК «Нафтогаз України», АТ «Укртрансгаз» заснував окреме дочірнє ТОВ «Оператор ГТС України», що розпочало роботу 01.07.2019 р.²⁶⁰ Саме в рамках цього товариства НАК «Нафтогаз України» мав намір створити майбутнього незалежного оператора.
- ▶ **Зміна моделі відокремлення газотранспортної діяльності.** 18.09.2019 р. КМУ скасував Постанову КМУ №496 2016 року та прийняв нову Постанову № 840²⁶¹, якою обрана інша модель відокремлення діяльності з транспортування природного газу- ISO (*Independent System Operator*). За цією моделлю майбутнім оператором ГТС визначено ТОВ «Оператор ГТС України», а активи, пов'язані з обслуговуванням діяльності оператора ГТС, що перебувають у державній власності, залишаються в управлінні АТ «Укртрансгаз» до завершення процедури анбандлінгу і передаються в управління оператору ГТС з 01.01.2020 р. на праві господарського відання.

Наразі Філія «Оператор ГТС України» АТ «Укртрансгаз» та ТОВ «Оператор ГТС України» тимчасово співпрацюють між собою на основі Договору про технічне обслуговування (*Service Level Agreement*), за яким товариство здійснює експлуатацію та технічне обслуговування ГТС. Безпосередня взаємодія з замовниками послуг транспортування, фізична та комерційна диспетчеризація ГТС, закупівлі товарів та послуг, необхідних для забезпечення діяльності ГТС, тощо здійснюється філією до передачі всіх зазначених функцій до ТОВ «Оператор ГТС України» в рамках анбандлінгу.

Юридичне відокремлення оператора ГТС передбачає відчуження АТ «Укртрансгаз» частки статутного капіталу в ТОВ «Оператор ГТС» на користь ПАТ «Магістральні газопроводи України» 01.01.2020 р. Відповідне рішення Правління НАК «Нафтогаз України» та проект договору купівлі-продажу частки з відкладальною умовою були

²⁵⁸ Меморандум про взаєморозуміння щодо відокремлення оператора газотранспортної системи (анбандлінгу) між Наглядними радами НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Магістральні газопроводи України», режим доступу: <http://www.naftogaz.com/files/Information/Mem-SB-Naftogaz-MGU.pdf>

²⁵⁹ Постанова КМУ №484 від 05.06.2019 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 липня 2016 р. № 496», режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-t050519>

²⁶⁰ Повідомлення на офіційному сайті НАК «Нафтогаз України», режим доступу: <http://utg.ua/utg/media/news/2019/07/ukrtransgaz-peredav-funkciu-tehnichnoi-eksploatacii-gazotransportnoi-sistemy-ukrainy-dochirnij-kompanii.html>

²⁶¹ Постанова КМУ «Про відокремлення діяльності з транспортування природного газу та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи» № 840 від 18.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840-2019-%D0%BF>

схвалені КМУ в листопаді 2019 року²⁶².

Порядок передачі та умови договору передачі об'єктів права державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, був затверджений постановою КМУ 15 листопада 2019 року²⁶³.

- ▶ **Прийняття Закону про анбандлінг.** У зв'язку з прийняттям Постанови КМУ № 840, 31.10.2019 р., на основі Законопроекту № 2239-1 від 17.10.2019 р.²⁶⁴, ВРУ прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу»²⁶⁵, що має на меті приведення українського законодавства у відповідність до обраної моделі відокремлення діяльності з транспортування природного газу та європейських стандартів²⁶⁶.
- ▶ **Звільнення операцій з передачі активів в межах анбандлінгу від ПДВ.** У грудні 2019 року ВРУ прийнято закон²⁶⁷, яким звільнено від оподаткування ПДВ операції з передачі новому оператору ГТС майна, необхідного для транспортування природного газу.
- ▶ **Сертифікація та ліцензування оператора ГТС України, встановлення тарифів на послуги транспортування природного газу.** Пізніше у грудні 2019 р. НКРЕКП прийняла постанови щодо належної сертифікації та ліцензування оператора ГТС України²⁶⁸, щодо тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020 - 2024 роки²⁶⁹.
- ▶ **Відокремлення Оператора ГТС та завершення процедури анбандлінгу:** 01.01.2020 р. ТОВ «Оператор ГТС України» було передано від АТ «Укртрансгаз» у власність та

²⁶² Див. Розпорядження КМУ № 1086-р від 15.11.2019 р. «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-diyalnosti-akcionernom1086go-tovaristva-nacionalna-akcionerna-kompaniya-naftogaz-ukrayini>

²⁶³ Див. Постанову КМУ №942 від 15.11.2019 «Деякі питання управління майном, що перебуває в державній власності та використовується для забезпечення транспортування природного газу магістральними газопроводами»

²⁶⁴ Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» № 2239 від 07.10.2019 р., режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67038; Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» № 2239-01 від 17.10.2019 р., режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67105

²⁶⁵ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» № 264-IX від 31.10.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/264-IX>

²⁶⁶ Зокрема, внесені зміни до Закону України «Про ринок природного газу» - встановлено, що оператором ГТС, який перебуває у державній власності та не підлягає приватизації, може бути виключно суб'єкт господарювання, 100% корпоративних прав у статутному капіталі якого належать державі чи суб'єкту господарювання, 100% корпоративних прав у статутному капіталі якого належать державі. Зміни до Закону України «Про Кабінет Міністрів України», серед іншого, закріплюють, що рішення щодо управління корпоративними правами оператора ГТС приймаються виключно за погодженням з Урядом. Також, Законом про анбандлінг були внесені зміни в Земельний Кодекс, Господарський Кодекс, у Закони «Про трубопровідний транспорт» та «Про управління об'єктами державної власності».

²⁶⁷ Закон України «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо створення умов для забезпечення виконання зобов'язань України з відокремлення діяльності з транспортування природного газу» № 314-IX від 03.12.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/314-IX>

²⁶⁸ Постанова НКРЕКП «Про видачу ліцензії з транспортування природного газу ТОВ «Оператор ГТС України» № 3010 від 24.12.2019 р., режим доступу: <https://www.nerc.gov.ua/?id=47869>; Постанова НКРЕКП «Про прийняття Остаточного рішення про сертифікацію оператора газотранспортної системи» № 3011 від 24.12.2019 р., режим доступу: <https://www.nerc.gov.ua/?id=47870>

²⁶⁹ Постанова НКРЕКП «Про встановлення тарифів для ТОВ «Оператор ГТС України» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020 - 2024 роки» № 3013 від 24.12.2019 р., режим доступу: <https://www.nerc.gov.ua/?id=48031>

управління державної компанії ПАТ «Магістральні газопроводи України», 100% акцій якої належать Міністерству фінансів України²⁷⁰. Таким чином завершилась процедура анбандлінгу, незалежний оператор ГТС відокремився від Групи «Нафтогаз» та розпочав роботу.

Прийняття нових правил розробки нафтових і газових родовищ

- ▶ Мінприроди затвердило Правила розробки нафтогазових родовищ України²⁷¹, розроблені з урахуванням сучасних практик та стандартів ЄС. Нові правила набрали чинності з 30.06.2017 р.
- ▶ Прийняті правила встановлюють основні вимоги до організації та здійснення розробки родовищ вуглеводнів та регламентують відносини суб'єктів господарювання та центральних органів виконавчої влади, що виникають під час користування нафтогазоносними надрами, з метою їх комплексного і раціонального використання.
- ▶ Документ містить вимоги до дослідно-промислової розробки родовищ, видобування вуглеводнів під час промислової розробки родовищ (покладів) нафти і газу, техніки й технології влаштування свердловин, облаштування родовищ з урахуванням вимог забезпечення повної безпеки населення, охорони навколишнього природного середовища, а також майна (будівель, споруд тощо).
- ▶ Окремо вперше на нормативному рівні врегульовано процес розробки родовищ, пов'язаних з нетрадиційними скупченнями вуглеводнів, а також родовищ, розташованих на шельфах Чорного та Азовського морів.

Внесення змін до порядку надання спеціальних дозволів та проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів

Протягом 2017-2019 до Порядку надання спеціальних дозволів та Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів²⁷² кілька разів вносилися зміни, які, серед іншого, передбачали наступне:

Зміни, внесені у 2017 р.

- ▶ Розширення підстав для одержання спеціального дозволу без проведення аукціону, зокрема:
  - ▶ Геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та видобування корисних копалин у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення державними підприємствами

²⁷⁰ Інформація з офіційного веб-сайту Оператора ГТС, режим доступу: <https://tsoua.com/news/anbandling-zaversheno-nezalezhnyj-operator-gts-rozpochav-robotu/>

²⁷¹ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Правил розробки нафтових і газових родовищ» від 15.03.2017 № 118, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0692-17>

²⁷² Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» № 76 від 11.02.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/76-2016-%D0%BF/ed20170216/paran63#n63>; Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і 615, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 277 від 06.04.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/277-2016-%D0%BF/paran99#n99>, постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і 615» № 775 від 02.11.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/775-2016-%D0%BF/ed20161110/paran15#n15>; Постанова КМУ «Деякі питання реалізації пілотного проекту рекультивації земель лісогосподарського призначення, порушених внаслідок незаконного видобування бурштину» № 1063 від 30.11.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1063-2016-%D0%BF/ed20170216/paran98#n98>.

для здійснення обов'язкових заходів у цих зонах²⁷³;

- ▶ Геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, розділу «Неметалічні» Переліку корисних копалин загальнодержавного значення, якщо заявник є власником цілісного майнового комплексу, на якому здійснюється виробництво кінцевої (готової) продукції, придатної для використання за призначенням кінцевим споживачем без додаткової промислової обробки (переробки). Цей пункт був доданий тимчасово та знов виключений з 19.07.2018 р.²⁷⁴
- ▶ При цьому можливість отримання спеціального дозволу без аукціону для суб'єктів державного сектора, компаній зі 100% часткою держави, суб'єктів ринку природного газу, на яких для забезпечення загальносуспільних інтересів згідно із законом покладено виконання спеціальних обов'язків на ринку природного газу та у статутному капіталі яких не менш як 100% акцій належать господарському товариству, єдиним акціонером якого є держава, була повністю скасована з 1 квітня 2017 р.²⁷⁵

Зміни, внесені протягом 2018-2019 рр.

- ▶ З 08.06.2018 по 31.12.2018 рр. у надрокористувачів - юридичних осіб існувала тимчасова можливість передачі спеціального дозволу на користь дочірніх компаній з метою продовження діяльності на наданих їм у користування ділянках надр за низки умов (зокрема, надрокористувач не є суб'єктом господарювання державного сектору економіки, відсутність заборгованості з рентної плати тощо)²⁷⁶;
- ▶ Запроваджена можливість укладення договорів щодо придбання (в тому числі оплати) спеціальних дозволів на користування надрами за результатами проведення аукціону з відкладальною обставиною - до одержання позитивного висновку з оцінки впливу на довкілля протягом 6 місяців²⁷⁷.
- ▶ Скасована необхідність одержання погоджень органів місцевого самоврядування щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, якщо такі надра знаходяться на континентальному шельфі або у виключній (морській) економічній зоні.
- ▶ Спрощення процедури одержання, продовження дії спеціального дозволу шляхом вилучення необхідності одержання погодження Мінприроди. Натомість з 08.06.2018 р. Мінприроди може визначати умови, за яких можливе користування надрами на запропонованих ділянках надр, та надавати пропозиції або зауваження щодо надання чи продовження строку дії дозволів, які є обов'язковими для врахування Держгеонадрами під час прийняття відповідних рішень. Зауваження Мінприроди є підставою для відмови у продовженні строку дії спеціального дозволу²⁷⁸.

²⁷³ Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і № 615» № 518 від 21.06.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/518-2017-n>

²⁷⁴ Постанова КМУ № 518 від 21.06.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/518-2017-n>

²⁷⁵ П.2 та 4 Постанови КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 277 від 03.04.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/277-2019-n>

²⁷⁶ Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і № 615» № 333 від 25.04.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2018-n>

²⁷⁷ Постанова КМУ № 333 від 25.04.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2018-n>

²⁷⁸ Постанова КМУ № 333 від 25.04.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2018-n>

- ▶ Додані підстави для зупинення дії дозволу (в тому числі підстави, передбачені Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»; відсутність або невиконання висновку з оцінки впливу на довкілля та/або висновку державної екологічної експертизи щодо діяльності з видобування корисних копалин, геологічного вивчення нафтогазоносних надр з подальшим видобуванням²⁷⁹).
- ▶ Визначення/зміна строків здійснення окремих процесуальних дій, зокрема:
  - ▶ Встановлення з 08.06.2018 р. строку надання спеціального дозволу без проведення аукціону - протягом 20 робочих днів після сплати у повному обсязі збору за його надання²⁸⁰;
  - ▶ Встановлення строку для повернення заявнику документів, які не відповідають вимогам Порядку надання спеціальних дозволів, - не пізніше 7 робочих днів з дня їх реєстрації²⁸¹.
  - ▶ Скорочення строків (наприклад, для надання погоджень щодо переліку ділянок надр, дозволу на користування якими виставляються на аукціон, а також для погодження надання спеціального дозволу, з 90 до 45 календарних днів²⁸²; для продовження строку сплати збору за спеціальний дозвіл з 30 до 15 календарних днів);
- ▶ Скасування комісії з питань надрокористування при Держгеонадра²⁸³.

Детальніше про порядок надання спеціальних дозволів, що діяв станом на кінець 2017 р., описано в **6.6.2. Процедура одержання спеціальних дозволів на користування надрами.**

Реформування вуглевидобувної галузі

- ▶ 13.04.2017 р. був прийнятий Закон України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств»²⁸⁴, яким тимчасово (на той момент - до 01.01.2019 р.) зупинялися виконавчі провадження та заходи примусового виконання рішень щодо державних вугледобувних підприємств, знімалися арешти та заборони відчуження майна в таких провадженнях (крім рішень про виплату заробітної плати, вихідної допомоги, інших виплат/платежів на користь/щодо працівників). Вказаний закон став передумовою для схвалення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 р.
- ▶ На виконання Концепції, Розпорядженням КМУ № 1019-р від 06.12.2017 р. створено ДП «Національна вугільна компанія» з віднесенням його до сфери управління Міненерговугілля²⁸⁵. З метою оптимізації структури державних

²⁷⁹ Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 1131 від 18.12.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1131-2018-n>

²⁸⁰ П. 8 Порядку надання спеціальних дозволів

²⁸¹ Постанова КМУ «Про внесення змін до Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» Постанова КМУ № 558 від 19.06.2019 р.» № 558 від 19.06.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558-2019-n>

²⁸² П. 6 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації та визначення додаткових умов продажу» № 432 від 10.05.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/432-2018-n>

²⁸³ Постанова КМУ «Про внесення змін до Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» № 928 від 23.10.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928-2019-n#n2>

²⁸⁴ Закон України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств» № 2021-VIII від 13.04.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2021-19>.

²⁸⁵ Розпорядження КМУ «Про утворення державного підприємства «Національна вугільна компанія» № 1019-р від 6.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1019-2017-%D1%80>

вуглевидобувних підприємств, перелік ДП, викладений у Додатку 1 до вищезгаданого Розпорядження, підлягає реорганізації шляхом приєднання до ДП «Національна вугільна компанія». Міненерговугілля вживає необхідних для цього заходів та забезпечує належне функціонування такого ДП. Виходячи з публічно доступної інформації, приєднання досі триває.

- ▶ Для забезпечення можливості подальшого реформування сектору та недопущення блокування роботи вугільної галузі 18.12.2018 р. було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для забезпечення державної політики у вугільній галузі» № 2658-VIII²⁸⁶, яким:
  - ▶ Внесено зміни до Закону України «Про виконавче провадження» для надання виконавцям процедурного права зупиняти провадження відповідно до Закону України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств»²⁸⁷;
  - ▶ Мораторій на звернення стягнень з вугледобувних підприємств продовжено до 01.01.2022 р.

Запровадження нової моделі процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД) замість екологічної експертизи

- ▶ 23.05.2017 р. на забезпечення зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію з ЄС, ВРУ прийняла Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»²⁸⁸ («Закон про ОВД»), що був введений в дію з 18.12.2017 р. та згідно з яким:
  - процедуру екологічної експертизи²⁸⁹ було замінено процедурою ОВД (з урахуванням того, що вже отримані висновки державної екологічної експертизи надалі зберігають чинність та мають статус висновку з ОВД);
  - запроваджено новий дозвільний документ - висновок з ОВД, який необхідно отримати перед початком планованої діяльності (на відміну від висновку державної екологічної експертизи, який отримувався вже в процесі діяльності).
- ▶ Перелік видів планованої діяльності наведений у Законі про ОВД та відповідному положенні КМУ²⁹⁰ та включає видобування корисних копалин загальнодержавного значення, видобування, зберігання та переробку вуглеводневої сировини,

²⁸⁶ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для забезпечення державної політики у вугільній галузі» № 2658-VIII від 18.12.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-19>.

²⁸⁷ Наявність підстав, передбачених Законом України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств» додана як окрема підстава для зупинення вчинення виконавчих дій (стаття 34); строки зупинення дій у цьому випадку (стаття 35) обмежені періодом дії обставин, передбачених таким законом.

²⁸⁸ Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>

²⁸⁹ Процедура екологічної експертизи була передбачена Законом України «Про екологічну експертизу» № 45/95-ВР від 09.02.1995 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-вр#o222>, що втратив чинність з прийняттям Закону «Про оцінку впливу на довкілля».

²⁹⁰ Постанова КМУ «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля» від № 1010 13.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-п>

будівництво трубопроводів для транспортування нафти й газу тощо²⁹¹. В порівнянні зі старим законодавством, перелік планованої діяльності, для якої потрібен висновок, значно розширено.

- ▶ Процедура ОВД спрямована на попередження та запобігання шкоді довкіллю, забезпеченню екологічної безпеки в процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності.
- ▶ Процедура ОВД включає наступні етапи:
  - повідомлення Мінприроди / обласних (міської Київської, Севастопольської) державних адміністрацій про плановану діяльність (з можливістю громадськості надати зауваження/пропозиції);
  - складення суб'єктом господарювання звіту з ОВД;
  - проведення обов'язкового громадського обговорення звіту з ОВД (при цьому критерії повноти врахування думки громадськості не встановлені)²⁹²;
  - аналіз Мінприроди чи обласними (міською Київською, Севастопольською) державними адміністраціями інформації²⁹³ та безоплатне надання висновку з ОВД, який визначає допустимість / обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження;
  - врахування висновку з ОВД у рішенні про провадження планованої діяльності (в тому числі для цілей видачі спеціального дозволу на користування надрами).
- ▶ Всі документи, передбачені в рамках процедури ОВД, підлягають оприлюдненню в Єдиному реєстрі з ОВД за посиланням: <http://eia.menr.gov.ua>.
- ▶ Провадження планованої господарської діяльності забороняється, якщо надрокористувачем не забезпечено в повному обсязі додержання екологічних умов, передбачених у висновку з ОВД. Порушення законодавства у сфері ОВД (в тому числі провадження планованої діяльності без ОВД) може мати наслідком тимчасове зупинення (заборону) або припинення діяльності надрокористувача.
- ▶ Враховуючи тривалість одержання висновку ОВД, були введені особливі умови для цілей одержання спеціального дозволу на користування надрами (див. вище щодо відкладальної умови).

Підвищення прозорості звітування видобувних компаній

- ▶ У 2017 р. було ухвалено зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та

²⁹¹ Додатково див. Постанову КМУ «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля» від № 1010 13.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-p>

²⁹² Див. Постанову КМУ «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля» № 989 від 13.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-p>

²⁹³ Додатково див. Постанову КМУ «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» № 1026 від 13.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-p>

фінансову звітність в Україні»²⁹⁴, які вступили в силу з 01.01.2018 р. Згідно зі змінами, підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, зобов'язані готувати фінансову звітність винятково за міжнародними стандартами фінансової звітності та оприлюднювати її разом з аудиторським висновком. Першим обов'язковим звітним періодом є 2018 р.²⁹⁵ Також закон встановлює обов'язок для таких підприємств подавати звіт про платежі на користь держави та підвищує відкритість і доступність фінансової звітності інших компаній. Відповідні зміни також було внесено до законодавства щодо аудиту²⁹⁶.

- ▶ Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» внесено зміни до КУПАП та встановлено відповідальність за неподання обов'язкового аудиторського звіту²⁹⁷.

Зміна ставок рентної плати

- ▶ З 2017 р. було знижено як загальні ставки рентної плати за користування надрами для видобування нафти (з 45%/21% до 29%/14%), так і спеціальну ставку для видобування газу, що реалізується для потреб населення (з 70% до 29%).²⁹⁸
- ▶ З 2018 р. п.252.20 Податкового кодексу було доповнено положенням, згідно з яким в умовах дії УРП, рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин справляється із застосуванням ставки у розмірі²⁹⁹:
  - ▶ 2 % вартості товарної продукції гірничого підприємства для нафти та конденсату
  - ▶ 1,25 % вартості товарної продукції гірничого підприємства для газу природного³⁰⁰.
- ▶ Важливе значення для розвитку галузі мало впровадження з 01.01.2018 р. і до 01.01.2023 р. стимулюючих ставок рентної плати у розмірі 12% та 6% щодо природного газу, який видобувається з покладів глибиною, відповідно, до та понад 5 000 метрів з «нових свердловин»³⁰¹. Нова свердловина визначається як свердловина, буріння якої

²⁹⁴ Закон «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» №2164-VIII від 05.10.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>

²⁹⁵ Лист Міністерства фінансів України «Про оприлюднення фінансової звітності» від 07.12.2018 р. № 35210-06-5/32299, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5210201-18>

²⁹⁶ Було прийнято новий Закон «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>

²⁹⁷ Статтею 163-16 КУПАП встановлено відповідальність за порушення порядку оприлюднення (консолідованої) фінансової звітності.

²⁹⁸ Зміни були внесені Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» № 909-VIII від 24.12.2015 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-19>. Також див. Лист ДФС України № 2038/7/99-99-15-04-02-17 «Про особливості справляння рентної плати у 2016 році» від 22.01.2016 р., режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/listi-dps/66179.html>

²⁹⁹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» від 07.12.2017 р. № 2245-VIII, режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2245-19>, Зміни внесені в п. 252.20 Податкового кодексу (ред. станом на 01.01.2018 р.), режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20180101>

³⁰⁰ У тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану, газу (метану) вугільних родовищ, газу сланцевих товщ, газу центрально-басейнового типу, газу колекторів щільних порід.

³⁰¹ Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» № 2245-VIII від 07.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-19/ed20190101> (стимулюючі ставки зафіксовані у пункті 252.20 статті 252 Податкового кодексу України).

розпочато від денної поверхні суходолу (рівня нуль метрів згідно з проектом свердловини) після 01.01.2018 р., що підтверджується актом про введення в експлуатацію бурової установки³⁰².

- ▶ Також, з 2018 р. ставки рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, а саме - для зберігання природного газу та газоподібних продуктів, нафти та інших рідких нафтопродуктів збільшено на 16,7%³⁰³.
- ▶ З 2019 р. уніфіковано розміри ставок рентної плати за користування надрами для видобування нафти та газового конденсату, що видобувається з покладів³⁰⁴:
  - ▶ до 5 000 метрів - 31% вартості обсягів видобутої нафти та газового конденсату
  - ▶ понад 5 000 метрів - 16% вартості обсягів видобутої нафти та конденсату.
- ▶ Детальніше про фіскальний режим у 2017 р. див. **Розділ 6.5**.

Децентралізація частини надходжень від рентної плати за вуглеводні з 2018 р.

- ▶ 01.01.2018 р. набув чинності Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату» №1793-VIII, прийнятий 20.12.2016 р. та спрямований на часткову децентралізацію надходжень від рентної плати на користь місцевих бюджетів³⁰⁵.
- ▶ Так, відповідно до вказаного закону, з 01.01.2018 р. надходження від рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів будуть частково зараховуватися за місцезнаходженням (місцем видобутку) цих вуглеводнів:
  - ▶ до районних бюджетів - 2%;
  - ▶ до бюджетів міст обласного значення, бюджетів об'єднаних територіальних громад - 3%;
  - ▶ до обласних бюджетів - 2%;
  - ▶ до бюджетів місцевого самоврядування - 1%.

³⁰² Підпункт 14.1.124-1 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу; Лист ДФС від 18.01.2018 № 1464/7/99-99-12-03-04-17 «Про особливості справляння рентної плати у 2018 році», режим доступу: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/rentni-plati/listi/72744.html>. Звертаємо увагу, що Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів» № 2611-VIII від 08.11.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2611-19>, було виправлено технічну помилку в тексті визначення (первинна редакція: «буріння якої розпочато від донної поверхні суходолу»), що усунуло перешкоди для повноцінного застосування пільги.

³⁰³ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» № 2245-VIII від 07.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-19/ed20190101>

³⁰⁴ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» № 2628-VIII від 23.11.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19>. Зміни внесені в п. 252.20 статті 252 Податкового кодексу, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20191020>

³⁰⁵ Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату» № 1793-VIII від 20.12.2016 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1793-19>

Запровадження стратегічної екологічної оцінки

- ▶ 20.03.2018 р. було прийнято Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»³⁰⁶. Цей Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, та поширюється на документи державного планування, які стосуються, серед іншого, енергетики та передбачають реалізацію видів діяльності, щодо яких здійснюється процедура ОВД (див. вище).
- ▶ Стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі розроблення документа державного планування до його подання для затвердження, а її здійснення забезпечує замовник (як правило, орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування).
- ▶ Згідно з Законом, етапами стратегічної екологічної оцінки є: визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та моніторинг наслідків його виконання для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Лібералізація законодавства щодо дозвільних процедур в нафтогазовій галузі

- ▶ З 01.04.2018 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі» № 2314-VIII від 01.03.2018 р.³⁰⁷, який спрощує та скорочує дозвільні процедури нафтогазової галузі.
- ▶ Основними нововведеннями закону є наступні:
  - ▶ користувачі нафтогазоносними надрами, які отримали спеціальний дозвіл на користування такими надрами, не потребують гірничого відводу;
  - ▶ нафтові та газові свердловини та об'єкти їх влаштування більше не відносяться до об'єктів будівництва;
  - ▶ при переході з етапу дослідно-промислової розробки у промислову розробку видобувна компанія може продовжити використання земельної ділянки на підставі угоди на проведення розвідувальних робіт на період оформлення документів, що підтверджують право користування відповідною земельною ділянкою;
  - ▶ земельні ділянки для будівництва, розміщення і експлуатації об'єктів нафтогазовидобування та облаштування родовища можуть надаватися в користування шляхом встановлення земельних сервітутів (можливість використовувати такі земельні ділянки без зміни їх цільового призначення);

³⁰⁶ Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» № 2354-VIII від 20.03.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>

³⁰⁷ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі» № 2314-VIII від 01.03.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2314-19>

- ▶ продовження строку дії спеціального дозволу, його переоформлення, внесення змін не є наданням спеціального дозволу та здійснюється безоплатно;
- ▶ введення родовищ або окремого покладу нафти і газу у промислову розробку здійснюється надрокористувачем самостійно з наданням протоколу затвердження промислової розробки Міненерговугілля (тобто необхідність винесення Міненерговугілля окремого рішення про це скасована);
- ▶ роботи зі зняття та перенесення ґрунтового покриву можуть здійснюватися без спеціального дозволу Держгеокадастру на такі роботи та на підставі робочого проекту землеустрою у випадках:
  - ▶ проведення робіт із буріння та облаштування нафтових і газових свердловин, роботи з будівництва / техобслуговування / ремонту / реконструкції таких свердловин та пов'язаних з їх обслуговуванням об'єктів;
  - ▶ проведення робіт, пов'язаних з ліквідацією та запобіганням аварійним ситуаціям на нафтових і газових свердловинах та пов'язаних з їх експлуатацією об'єктах.

Електронні аукціони з продажу спеціальних дозволів

- ▶ Наприкінці 2018 року була прийнята Постанова КМУ «Про реалізацію експериментального проекту із запровадження проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів»³⁰⁸, відповідно до якої протягом 24.10.2018 - 01.12.2019 рр. запроваджений експериментальний порядок продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом проведення електронних аукціонів на базі Прозорро.Продажі. Тимчасовий порядок містить низку недоліків, які можуть бути виправлені після запровадження електронних аукціонів на постійній основі.
- ▶ Постановою КМУ № 960 від 23.10.2019 р.³⁰⁹ експериментальний порядок продажу спеціальних дозволів на користування надрами продовжено до 1-го жовтня 2020 р.
- ▶ За інформацією, опублікованою Держгеонадра³¹⁰, станом на кінець 2019 року було успішно проведено шість раундів електронних аукціонів, де було продано 26 ділянок надр у різних областях: 16 - з покладами нафти і газу та 10 - з іншими видами корисних копалин. Сума надходжень до державного бюджету від продажу цих надр становить 500 млн грн.

Прийняття Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»

- ▶ Станом на 2017 р. впровадження ІПВГ в Україні регулювалось Постановою КМУ «Про затвердження Порядку забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 1039 від

³⁰⁸ Постанова КМУ «Про реалізацію експериментального проекту із запровадження проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів» № 848 від 17.10.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2018-%D0%BF>

³⁰⁹ Постанова КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 р. № 848» від 23.10.2019 р., № 960, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2019-%D0%BF#n8>

³¹⁰ Публікація на веб-сайті Держгеонадра, режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/derzhgeonadra-prodala-26-dilyanok-na-pivmilyarda-griven-cherez-sistemu-prozorro/>

02.12.2015 р.³¹¹.

- ▶ У 2017 р. існувало два основних законопроекти щодо ІПВГ: № 4840 «Про розкриття інформації у видобувних галузях»³¹², що був відхилений 21.02.2017 р., та № 6229 «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»³¹³, на основі якого в 2018 році було прийнято Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 2545-VIII від 18.09.2018 р.³¹⁴ («Закон про ІПВГ»), що набув чинності в листопаді 2018 р. Першим обов'язковим звітним періодом за цим законом є 2018 р.
- ▶ Закон Про ІПВГ визначає правові засади регулювання та організації збирання, розкриття та поширення інформації з метою забезпечення прозорості та запобігання корупції у видобувних галузях в Україні. Він спрямований на виконання міжнародних зобов'язань України у зв'язку з приєднанням до Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях, а також на імплементацію актів законодавства ЄС у частині підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях.
- ▶ Закон визначає суб'єктів та основні способи розкриття інформації, визначає низку нових звітних документів для цілей ІПВГ (звіт про платежі на користь держави, звіт про отримані платежі, консолідований звіт про платежі на користь держави), встановлює вимоги до створення багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ, визначає строки та порядок розкриття інформації.
- ▶ Також Закон про ІПВГ встановлює відповідальність за порушення законодавства про забезпечення прозорості в видобувних галузях та встановлює адміністративну відповідальність за нерозкриття, порушення строків або порядку розкриття інформації у видобувних галузях³¹⁵.
- ▶ Враховуючи, що все ще існує потреба у прийнятті підзаконних актів для врегулювання окремих процедур, визначених Законом (наприклад, затвердження форм звітів (на дату Звіту існують лише проекти), створення електронної системи подання та аналізу звітності тощо), на практиці можуть виникнути проблеми в реалізації положень Закону про ІПВГ. Крім того, оскільки робота над цим Звітом почалась зі значним запізненням, можуть виникнути труднощі з реалізацією ініціативи в довготривалій перспективі.

Приєднання України до Глобального реєстру бенефіціарних власників

- ▶ 18.05.2017 р. КМУ ухвалив зміни до Постанови КМУ № 593 від 08.09.2016 р. «Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»³¹⁶, які передбачають безоплатну передачу інформації про кінцевих бенефіціарних власників до Глобального реєстру

³¹¹ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 1039 від 02.12.2015 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2015-n>

³¹² Проект Закону про розкриття інформації у видобувних галузях № 4840 від 17.06.2016 р. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59455

³¹³ Проект Закону про ІПВГ, режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61409

³¹⁴ Закон про ІПВГ

³¹⁵ Відповідно до статті 212 КУпАП, нерозкриття, порушення строків або порядку розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до Закону про ІПВГ тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

³¹⁶ Постанова № 593 Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань КМУ від 8 вересня 2016 р. № 593, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2016-n>

бенефіціарних власників³¹⁷.

- ▶ 18.07.2019 р. між державними органами та рядом організацій був підписаний Меморандум про співпрацю у розбудові механізму перевірки інформації про кінцевих бенефіціарних власників в рамках Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», що визначає подальші кроки для запровадження механізму перевірки достовірності інформації про кінцевих бенефіціарних власників³¹⁸.

Ухвалення нового порядку розпорядження геологічною інформацією

- ▶ 07.11.2018 р. КМУ ухвалив Постанову № 939³¹⁹, що визначає порядок розпорядження (надання у користування і продаж) геологічною інформацією³²⁰ та направлена на спрощення доступу до такої інформації інвесторів.
- ▶ Процедура передбачає оцифрування наявної в Україні геологічної інформації та створення єдиного загальнодоступного каталогу відомостей про неї. Держателем каталогу є Держгеонадра, а адміністратором - ДНВП «Геоінформ України». Положення про каталог затверджується Мінприроди.

До каталогу будуть передаватися та вноситися такі відомості про геологічну інформацію: її вид (вторинна чи первинна), деталі про її власника, місце проведення робіт або місцезнаходження родовищ корисних копалин, інформація про створення, придбання, передачу права власності на геологічну інформацію або надання права користування нею.

- ▶ Виходячи з нової редакції Постанови КМУ № 939 від 07.11.2018 р.³²¹, розпорядником геологічної інформації, що перебуває у власності держави, є Держгеонадра.
- ▶ Користування вторинною (обробленою) геологічною інформацією, що перебуває в державній власності, є безоплатним. Така геологічна інформація повинна бути розміщена у відкритому он-лайн доступі на офіційному веб-сайті ДНВП «Геоінформ України» та/або надаватися у вигляді копій (в електронній формі). Плата за таку геологічну інформацію справляється лише в разі отримання користувачем спеціального дозволу на користування надрами (як компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи).
- ▶ Запити щодо погодження Держгеонадра продажу геологічної інформації більше не подаються, натомість запроваджується принцип повідомлення.
- ▶ Забороняється розпорядження геологічною інформацією, що передбачає участь контрагентів, на яких поширюється дія Закону України «Про санкції».

³¹⁷ Глобальний реєстр бенефіціарних власників, режим доступу: <https://register.openownership.org/>

³¹⁸ Меморандум про співпрацю підписали 14 учасників. Див. публікації за посиланнями: <https://www.e.gov.ua/ua/news/pidpisano-memorandum-pro-rozbudovu-mehanizmu-perevirki-informaciyi-pro-kincevih-benefitsiarnih-vlasnikiv>, <https://minjust.gov.ua/news/ministry/pidpisano-memorandum-pro-spiivpratsyu-u-rozbudovi-mehanizmu-perevirki-informatsii-pro-kintsevih-benefitsiarnih-vlasnikiv>

³¹⁹ Постанова КМУ «Питання розпорядження геологічною інформацією» № 939 від 07.11.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/939-2018-n>

³²⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією» № 423 від 13 червня 1995 р., що визначала статус геологічної інформації до змін, втратила чинність, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/423-95-n>

³²¹ Постанова КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 07.11.2018 р. № 939» № 64 від 29.01.2020 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64-2020-%D0%BF>

Запровадження добового балансування

- ▶ Згідно з Постановою НКРЕКП від 27.12.2017 р.³²², з метою гармонізації правил балансування та усунення перешкод для транскордонної торгівлі природним газом, ринок газу перейшов з місячного на добове балансування з 01.03.2019 р.
- ▶ Запровадження добового балансування є однією з ключових реформ в енергетичній галузі відповідно до зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС³²³.

Визнання неконституційними окремих положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» № 1540-VIII від 22.09.2016 р (далі – Закон «Про НКРЕКП»).

- ▶ Закон «Про НКРЕКП» визначає статус, повноваження та порядок обрання членів НКРЕКП. Повноваження НКРЕКП щодо ринку газу в основному повторюють повноваження, визначені в Законі «Про ринок природного газу».³²⁴
- ▶ Окрім того, увагу в цьому законі приділено складу Комісії, особливостям його формування і ротації.
- ▶ 13 червня 2019 р. Конституційний Суд України ухвалив рішення, яким визнав неконституційними окремі положення Закону «Про НКРЕКП», оскільки³²⁵:
  - ▶ НКРЕКП за своєю суттю мала ознаки центрального органу виконавчої влади, але не підпорядковувалась КМУ і не належала до системи органів виконавчої влади;
  - ▶ Передача ВРУ повноважень щодо призначення членів НКРЕКП Президенту суперечила Конституції;
  - ▶ Повноваження ВРУ щодо призначення членів конкурсної комісії було визнано неконституційним.
- ▶ Для забезпечення можливості внесення змін до Закону України «Про НКРЕКП» для приведення його у відповідність до Конституції, пункти закону, визнані судом неконституційними, втратили чинність з 31.12.2019 р.
- ▶ У грудні 2019 року до Закону про НКРЕКП були внесені зміни з метою усунення деяких неузгодженостей, в тому числі щодо її правового статусу (зокрема, Комісію було визначено як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що підпорядковується та формується КМУ).

³²² Постанова НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років» № 1437 від 27.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1437874-17#n45>

³²³ Офіційна інформація щодо запровадження щоденного балансування на сайті НАК «Нафтогаз України», режим доступу: <http://utg.ua/utg/media/news/2019/03/ukraine-gas-market-switched-to-daily-balancing.html>

³²⁴ Серед нових повноважень слід згадати, зокрема, встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг (пп.3 п. 1 ст. 17), та здійснення контролю за недопущенням перехресного субсидювання (пп.12 п.1, ст. 17 Закону).

³²⁵ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 1, пункту 2 частини першої статті 4, частини першої, абзаців першого, другого частини другої статті 5, абзаців другого, третього, четвертого, п'ятого, тридцять дев'ятого, сорокового частини третьої, частини шостої статті 8 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (справа про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-19>

Запуск інтерактивного сервісу «Електронний кабінет надрокористувача»

- ▶ Держгеонадра та Мінприроди запустили в липні 2019 р. пілотний варіант спеціалізованого інтернет-порталу для надрокористувачів і представників геологічної спільноти, на якому вони зможуть зареєструватися, використовуючи інтегровану систему електронної ідентифікації, за адресою: <https://enadra.menr.gov.ua>.
- ▶ Реєстрація в електронному кабінеті має надати користувачу можливість оперативно отримати доступ до даних про мінерально-сировинну базу, умови користування надрами, до проектної документації, статистичної та аналітичної інформації.
- ▶ Після повного завершення запровадження сервісу компанії мають отримати можливість реєструвати заявки на отримання державних послуг: надання геологічної інформації, отримання спеціальних дозволів, внесення доповнень до спецдозволів, їх переоформлення. Наразі електронний кабінет працює в тестовому режимі, містить обмежену публічно доступну інформацію та дозволяє замовити послугу з одержання спеціального дозволу на користування надрами без аукціону.

Створення Міністерства енергетики та захисту довкілля

В 2019 році КМУ затвердив Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України в новій редакції³²⁶, внаслідок чого з 28.09.2019 р. Мінприроди перейменовується у **Міністерство енергетики та захисту довкілля** (далі - «Мінекоенерго»), а Міненерговугілля підлягає реорганізації шляхом приєднання до Мінекоенерго³²⁷. Зазначеною постановою КМУ до сфери управління Мінекоенерго додатково віднесено низку центральних органів виконавчої влади (в тому числі Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України).

Як наслідок, Мінекоенерго стане головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що буде забезпечувати, зокрема:

- ▶ формування та реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки, вугільно-промислового, нафтогазового та нафто- й газопереробному комплексах
- ▶ формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива та щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

6.3.3 Розроблення проектів нормативно-правових актів у сфері видобування

Проект нового Кодексу про надра

- ▶ Регулювання гірничих відносин відбувається на основі Кодексу України про надра від 27.07.1994 р. (зі змінами)³²⁸. Розроблення нової редакції Кодексу про надра було

³²⁶ Постанова «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 847 від 18.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/847-2019-n>

³²⁷ Див. Наказ № 403 від 17.09.2019 р. «Про затвердження плану заходів з проведення реорганізації Міненерговугілля», режим доступу: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245398598>

³²⁸ Кодекс про надра

передбачено ще Національним планом дій щодо впровадження Програми економічних реформ 2010 - 2014 рр., і декілька проектів було винесено на публічне обговорення, проте жоден не був зареєстрований у ВРУ.

- ▶ Наразі розроблення та подання на розгляд КМУ проекту Кодексу України про надра визначене як одне з пріоритетних завдань Держгеонадра на 2019 р. та заплановане на IV-ий квартал³²⁹. Відповідно до стану виконання плану заходів з дерегуляції, оприлюдненого Державною регуляторною службою України станом на 20.08.2019 р.³³⁰, законопроект, розроблений Держгеонадра, був направлений на погодження до Мінприроди листом від 17.04.2018 р., але його текст ще не опублікований.
- ▶ В середині грудня 2019 р. Держгеонадра започаткували активне обговорення концепції нового Кодексу про надра з бізнес-спільнотою. Згідно з повідомленнями Держгеонадра, Новий кодекс буде переданий на розгляд до Верховної Ради у травні 2020 р³³¹.

Проект Закону України «Про ринок вугільної продукції»

- ▶ Перший проект було розроблено на початку 2016 р. Міненерговугіллям на виконання Плану заходів з виконання Програми діяльності КМУ³³² та Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» у 2015 році.³³³ Метою проекту є встановлення правил торгівлі на ринку вугільної продукції в умовах поетапного роздержавлення енергетичної галузі.
- ▶ Окрім цього, ним передбачено забезпечення формування ціни на вугільну продукцію за допомогою ринкових механізмів (електронні біржові торги, довгострокові контракти без державних посередників тощо)³³⁴ У 2017 р. було створено робочу групу з питань лібералізації ринку вугілля та продовжено роботу над законопроектом. На дату цього Звіту проект знаходиться на стадії розробки.

Проект Закону України «Про деякі питання заборгованості вугільних підприємств»

- ▶ На виконання Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 р. Міненерговугілля було розроблено та опубліковано для громадського обговорення проекту закону, який створає умови для списання заборгованостей перспективних державних вуглевидобувних підприємств перед бюджетом. Наразі проект доступний для ознайомлення на сайті Міненерговугілля³³⁵.

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

³²⁹ Офіційна інформація на сайті Держгеонадра, режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/do-2020r-derzheonadra-planuye-zavershiti-rozrobku-zmin-do-kodeksu-pro-nadra/>; Пріоритетні напрями роботи Державної служби геології та надр України у 2019 р., режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Пріоритети-2019-доопрацьовані.docx>

³³⁰ Стан виконання Плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності, затвердженого розпорядженням КМУ від 23.08.2016 р. № 615-р., станом на 20 серпня 2019 року, режим доступу: <http://www.drs.gov.ua/deregulation/plan-deregulyatsiyi-2016-2017-rr/>

³³¹ Інформація з офіційного сайту Держгеонадра, режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/derzhgeonadra-stane-majdanchikom-dlya-uzgodzhennya-propozicij-do-novogo-kodeksu-pro-nadra/>

³³² П. 267.4 Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» у 2015 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України № 213-р від 4 березня 2015 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-%D1%80>.

³³³ Законопроект розміщений від 10.02.2016 р. на офіційному веб-сайті Міненерговугілля, режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=49913&documentList_stind=41.

³³⁴ Повідомлення на сайті КМУ, Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249831196&cat_id=244276429.

³³⁵ Проект Закону України «Про деякі питання заборгованості вугільних підприємств», веб-сайт Міненерговугілля, режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245384280&cat_id=35082.

ефективного розвитку нафтогазоносної галузі № 2821 від 30.01.2020 р.³³⁶, яким пропонуються суттєві зміни до низки законів України, зокрема:

- ▶ запровадження обов'язкових електронних аукціонів та електронної форми подачі документів до дозвільного органу;
- ▶ конкретизація випадків, коли можливе надання спеціальних дозволів на користування нафтогазовими родовищами поза аукціоном;
- ▶ приведення процедури ОВД до вимог міжнародних стандартів, запровадження міжнародних стандартів оцінки корисних копалин;
- ▶ виключення із повноважень органів місцевого самоврядування погодження клопотань про надання спецдозволів на користування надрами загальнодержавного значення;
- ▶ вдосконалення процедури проведення конкурсу на укладення, укладення та виконання угод про розподіл продукції;
- ▶ право власника відчужити права за спецдозволом дочірній компанії з часткою надрокористувача в ній не менше як 50% за дотримання визначених проектом умов;
- ▶ запровадження більш прозорих кількісних та не кількісних критеріїв обрання переможця конкурсу Міжвідомчою комісією з організації укладення та виконання УРП; процедура розгляду та аналізу заявок Міжвідомчою комісією стане публічною; тощо.

Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання ефективного користування ділянками нафтогазоносних надр № 2807 від 27.01.2020 р.³³⁷, який пропонує встановлення додаткової плати за користування ділянками нафтогазоносних надр як способу боротьби з «сплячими ліцензіями».

Проект закону щодо урегулювання питання видобутку бурштину та інших питань видобувної галузі

- ▶ В жовтні 2019 року у ВРУ був зареєстрований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину №2240, прийнятий у першому читанні 12.11.2019 р.³³⁸ В подальшому цей проект був прийнятий ВРУ та підписаний Президентом у кінці грудня 2019 р.
- ▶ Частина змін, запропонованих цим законопроектом, поширюється на видобувну галузь у цілому, включаючи зменшення кількості погоджень видачі спеціальних дозволів на користування надрами, запровадження електронних аукціонів з продажу спецдозволів на постійній основі тощо.

Проект закону про внесення змін до Податкового кодексу

- ▶ На початку 2020 р. ВРУ прийнято проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та

³³⁶ Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективного розвитку нафтогазоносної галузі № 2821 від 30.01.2020 р., режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68010

³³⁷ Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання ефективного користування ділянками нафтогазоносних надр № 2807 від 27.01.2020 р., режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67989

³³⁸ Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину, режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67039

логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» № 1210 (далі - «Проект №1210»)³³⁹. Законопроект передбачає низку змін до фіскального режиму видобувної галузі в частині оподаткування рентною платою, включаючи підвищення ставок податку. Текст законопроекту переданий на підпис Президенту України 11.02.2020 р.

Висновки до розділу

Незважаючи на складне економічне та політичне становище України, протягом 2017-р. було здійснено низку кроків щодо реформування видобувних галузей, основні з яких були спрямовані на виконання міжнародних зобов'язань України щодо впровадження положень Третього енергетичного пакету Енергетичного співтовариства ЄС, спрощення регуляторних процесів для видобувних компаній та стимулювання видобутку корисних копалин, в тому числі на виконання стратегічних документів, прийнятих для забезпечення реформування видобувних галузей.

У 2017 р. впровадження реформ у цілому відбувалася повільніше, ніж було заплановано. Водночас, у 2018-2019 рр. була реалізована низка заходів та прийнятий ряд важливих нормативно-правових актів, спрямованих на дерегуляцію та підвищення ефективності видобувних галузей для економіки України та виконання її зобов'язань перед міжнародними партнерами. Такі заходи отримали позитивну оцінку представників галузі, мали широке публічне обговорення реформ серед зацікавлених осіб, а перебіг основних подій висвітлювався у ЗМІ. Така динаміка змін має позитивний вплив на імідж України на міжнародній арені та виконання вимог Стандарту ІПВГ.

Незважаючи на успіхи, частина стратегічних завдань залишається невирішеною. Активне продовження реформ лишається актуальним, оскільки необхідне для більш ефективного розв'язання проблем та усунення недоліків у регулюванні і функціонуванні видобувних галузей України. Активна розробка пропозицій щодо регуляторних і фіскальних змін, широке публічне обговорення із залученням усіх зацікавлених осіб, прийняття та ефективна імплементація таких змін є важливими для українського суспільства.

³³⁹ Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві, режим доступу: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66520

6.4 Регулювання державної участі у видобувних галузях

6.4.1 Підприємства, що перебувають у власності держави, та деякі особливості їх діяльності

6.4.1.1. Визначення «підприємств, що перебувають у власності держави»

Відповідно до п. 2.6 Стандарту ІПВГ, у тих випадках, де участь держави у видобувних галузях є джерелом істотних платежів доходів, країни, що впроваджують ІПВГ, повинні розкривати інформацію щодо пояснення чинних правил та процедур стосовно фінансових взаємовідносин між урядом та підприємствами, що перебувають у власності держави, наприклад, правила та процедури, що регулюють перекази коштів між ними та державою, утримані прибутки, повторне інвестування та фінансування третіх осіб. Відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, підприємство, що перебуває у власності держави (state-owned entity, SOE)³⁴⁰ - це підприємство, що займається видобувною діяльністю від імені уряду і знаходиться в повній власності або у власності з контролюючою участю держави.

Українське законодавство містить низку понять, що можуть відповідати визначенню, наведеному в Стандарті ІПВГ.

Зокрема, українське законодавство містить термін «суб'єкти господарювання державного сектора економіки», до яких належать особи, зображені на малюнку нижче³⁴¹:

Малюнок 6-4: Суб'єкти господарювання державного сектора економіки за Господарським кодексом

Державне унітарне підприємство (тобто державне підприємство, створене одним засновником) є підприємством, утвореним компетентним органом державної влади, і входить до сфери його управління. Ключовими особливостями державного підприємства як окремої форми підприємства можна виокремити такі:

³⁴⁰ В Українському перекладі Стандарту ІПВГ для позначення терміну «state-owned entity (SOE)» використовується термін «державне підприємство (ДП)». Оскільки термін Стандарту є ширшим, ніж визначення «державного підприємства» в українському законодавстві, для цілей цього звіту поняття «state-owned entity» (в Стандарті ІПВГ) і «державне підприємство» (в українському законодавстві) слід розрізняти

³⁴¹ Частина 2 статті 22 Господарського кодексу України № 436-IV від 16.01.2003, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106#n181> (далі - «Господарський кодекс»)

- ▶ Підприємство утворюється у розпорядчому порядку (на підставі рішення компетентного органу державної влади);
- ▶ Функції власника такого підприємства виконує орган державної влади, до сфери управління якого входить таке підприємство. Зокрема, якщо відсутня наглядова рада, то керівник підприємства призначається таким органом;
- ▶ Підприємство здійснює діяльність на базі державної власності.

Державні унітарні підприємства включають комерційні і казенні підприємства.

Державне комерційне підприємство є суб'єктом підприємницької діяльності, який несе відповідальність за наслідки своєї діяльності усім належним йому на праві господарського відання майном³⁴².

Казенне підприємство створюється за рішенням КМУ, у якому визначається характер діяльності підприємства та орган, до сфери управління якого входить підприємство. Майно казенного підприємства закріплюється за ним на праві оперативного управління³⁴³. Казенні підприємства створюються в окремих галузях економіки, визначених Господарським кодексом, зокрема, у яких (i) законом дозволено здійснення господарської діяльності лише державним підприємствам, (ii) основним (понад 50%) споживачем продукції (робіт, послуг) виступає держава, (iii) переважаючим (понад 50%) є виробництво суспільно необхідної продукції (робіт, послуг), яке за своїми умовами не може бути рентабельним³⁴⁴.

Також до суб'єктів господарювання державного сектора економіки належать господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, та господарські товариства, частка держави в яких становить 100 відсотків³⁴⁵.

Законодавство встановлює особливості корпоративного управління господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) належать державі (див. розділ 6.4.2 нижче).

Крім того, в разі передачі таким господарським товариствам майна, що належить до державної власності, закріплення за ними такого майна може здійснюватися на спеціальному титулі, відмінному від права власності (зокрема, об'єкти, що не підлягають приватизації, можуть передаватися на праві господарського відання чи оперативного управління, з або без включення його до балансу товариства).

Деякі господарські товариства містять у назві посилання на «національний» статус, але це не впливає на їх правовий статус. Особливості правового статусу господарських товариств, що відносяться до суб'єктів державного сектору економіки, визначаються наявністю участі держави в їх статутному капіталі.

³⁴² Господарське відання означає речове право, при якому підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, проте може розпоряджатись окремими видами майна лише за згодою власника у випадках, передбачених законом (стаття 136 Господарського кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106#n1039>)

³⁴³ Оперативне управління означає речове право, при якому підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, для здійснення некомерційної господарської діяльності. При цьому, власник майна має право вилучати у суб'єкта господарювання майно, що використовується не за призначенням (стаття 137 Господарського кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106#n1043>)

³⁴⁴ Стаття 76 Господарського кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106#n611>

³⁴⁵ Стаття 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р. N 185-V, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16/ed20170723>

Законодавчі акти щодо управління господарськими товариствами, учасником яких є держава, часто містять нечіткі або суперечливі норми. Наприклад, НАК «Нафтогаз України» і НАК «Надра України» є підприємницькими товариствами як акціонерне товариство, але були створені на підставі розпорядчих актів³⁴⁶.

Слід також зазначити недостатньо визначений статус підприємств, що знаходяться під опосередкованим контролем держави (зокрема, дочірніх підприємств державних підприємств, а також підприємств, більше 50% акцій яких належить підприємствам, що належать до суб'єктів господарювання державного сектора економіки).

До таких підприємств, зокрема, належать АТ «Укргазвидобування», АТ «Укртрансгаз», АТ «Укртранснафта», 100% акцій яких володіє НАК «Нафтогаз України», та ПАТ «Укрнафта», 50% +1 акцією якого володіє НАК «Нафтогаз України», а також дочірні підприємства НАК «Надра України».

Зазначені підприємства **формально не відповідають визначенню «суб'єктів господарювання державного сектора економіки», яке не містить критерію опосередкованого володіння.** Водночас, в окремих випадках органи державної влади здійснюють окремі функції власника таких підприємств на підставі законів чи підзаконних актів. Зокрема:

- ▶ Реорганізація дочірніх підприємств НАК «Нафтогаз України», що провадять діяльність з транспортування магістральними трубопроводами і зберігання у підземних газосховищах, здійснюється за рішенням КМУ;
- ▶ Відчуження основних фондів, акцій та часток у статутному капіталі таких підприємств забороняється, за винятком передачі майна для здійснення функцій оператора Єдиної газотранспортної системи України³⁴⁷;
- ▶ Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, зобов'язані:
  - сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету³⁴⁸;
  - оприлюднювати інформацію про свою діяльність у тому ж порядку, що і державні унітарні підприємства й господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) належать державі - відповідно до Постанови КМУ № 1067 від 09.11.2016 р.³⁴⁹;

³⁴⁶ Постанова КМУ від 25.05.1998 р. № 747 «Про утворення Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/747-98-%D0%BF>, Постанова КМУ від 14.07.2000 р. N 1128 «Про утворення Національної акціонерної компанії «Надра України», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1128-2000-%D0%BF>

³⁴⁷ Ст. 7 Закону України «Про трубопровідний транспорт» № 192/96-ВР від 15.05.1996 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192/96-%D0%B2%D1%80/>

³⁴⁸ Ч. 5 ст. 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16/ed20170723>.

³⁴⁹ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку оприлюднення інформації про діяльність державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків» № 1067 від 09.11.2016 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1067-2016-%D0%BF>

- оприлюднювати інформацію про використання ними публічних коштів на єдиному веб-порталі використання публічних коштів відповідно до вимог Закону України «Про відкритість використання публічних коштів»³⁵⁰;
- ▶ Окремі акти КМУ містять положення, які передбачають залишення 100 відсотків корпоративних прав (акцій, часток) деяких підприємств, акції яких належать ПАТ «НАК Нафтогаз України», в державній власності, попри те, що ці корпоративні права (акції, частки) були передані до статутного капіталу НАК «Нафтогаз України» або набуті в інший спосіб. Зокрема, АТ «Укртрансгаз», АТ «Укргазвидобування», АТ «Укртранснафта», ПАТ «Укрнафта», а також Дочірня компанія НАК «Нафтогаз України» «Газ України» внесені до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави відповідно до постанови КМУ № 83 від 04.03.2015 р.³⁵¹
- ▶ У разі передачі таким господарським товариствам майна, що належить до державної власності, закріплення за ними такого майна може здійснюватися на спеціальному титулі, відмінному від права власності (зокрема, об'єкти, що не підлягають приватизації, можуть передаватися на праві господарського відання чи оперативного управління, з або без включення його до балансу товариства³⁵²).

Деякі видобувні компанії, що підпадають під зазначені критерії опосередкованого державного володіння, оспорювали свій статус як суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Проте судова практика в подібних випадках є непослідовною (див., наприклад, судові спори ПАТ «Укрнафта» та АТ «Укргазвидобування» з Державною аудиторською службою України³⁵³).

Відповідно, з метою повноти розкриття для цілей цього звіту БГЗО прийняло рішення вважати підприємствами, що перебувають у власності держави (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, підприємства, що належать до державного сектору економіки, та підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).

6.4.1.2. Фінансування діяльності підприємств, що перебувають у власності держави

Відповідно до законодавства України, всі підприємства, що перебувають у власності держави, зобов'язані складати та затверджувати річний та з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік³⁵⁴, відповідно до якого підприємство отримує доходи та здійснює видатки. Цей документ, серед іншого, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання функцій відповідного підприємства протягом року відповідно до

³⁵⁰ Цей обов'язок визначений Постановою КМУ № 1067 від 09.11.2016 р. (див. вище); Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» № 183-VIII від 11.02.2015 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19>

³⁵¹ Постанова КМУ «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» №83 від 04.03.2015, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/83-2015-%D0%BF/ed20160713>

³⁵² Наприклад, відповідно до п. 4.3 статуту АТ «Укртрансгаз», товариство використовує державне майно, що не підлягає приватизації, відповідно до законодавства. Майно, що є державною власністю і надане Товариству у користування, господарське відання чи управління, включається до його активів. У рамках процедури анбандлінгу новий оператор ГТС отримав активи ГТС на праві господарського відання без права відчуження (детальніше щодо процедури анбандлінгу – див. **Розділ 6.3.2** цього Звіту).

³⁵³ Див. Постанову Верховного суду від 02.10.2018 р. у справі № 2а-18853/10/2670, режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76906087> (АТ «Укрнафта») та постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 29.05.2017 р. у справі №826/19356/14, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66850487> (АТ «Укргазвидобування»).

³⁵⁴ Ч. 1 ст. 75, ч. 8 ст. 77, ч. 3 ст. 89 Господарського кодексу України.

установчих документів.

Фінансові плани підприємств, що перебувають у власності держави, підлягають затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому, якщо інше не передбачено законом³⁵⁵:

- 1) підприємств, що є суб'єктами природних монополій, та підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 мільйонів гривень, - КМУ (проект рішення КМУ подається суб'єктом управління, до сфери управління яких належать підприємства, на погодження до Мінекономрозвитку та Міністерства фінансів України);
- 2) інших підприємств - органами, до сфери управління яких вони належать.

Зведені показники фінансових планів таких інших підприємств повідомляться Міністерству фінансів України та враховуються під час формування державного бюджету. Суб'єкти господарювання мають право вносити зміни до фінансового плану не більше 2 разів на рік³⁵⁶.

Фінансування діяльності підприємств, що перебувають у власності держави, може здійснюватися з різних джерел, у тому числі з:

- ▶ коштів державного та місцевих бюджетів, серед іншого, в рамках реалізації цільових бюджетних програм (див. **Розділ 6.4.4.1** цього Звіту), здійснення внесків до статутного капіталу (див. **Розділ 6.4.4.4** цього Звіту);
- ▶ фінансових ресурсів, залучених на поворотній основі, наприклад, у вигляді одержання кредитів чи позик, випуску облігацій.

При цьому залучення коштів таким способом, надання гарантій або поруки за такими зобов'язаннями, вимагає погодження Міністерства фінансів України, органу виконавчої влади, що здійснює функції з управління державною власністю або Мінекономрозвитку, залежно від умов залучення та підпорядкування підприємства³⁵⁷;

- ▶ дивідендів від суб'єктів господарювання, учасниками яких вони є;³⁵⁸
- ▶ власних коштів за результатами господарської діяльності, з урахуванням обмежень щодо розпорядження прибутком, зокрема обов'язку виплати дивідендів або частини чистого прибутку до державного бюджету (детальніше див. **Розділ 6.4.3** цього Звіту);

³⁵⁵ Ч. 2 ст. 75 Господарського кодексу України; п. 5-6 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого Наказом Мінекономрозвитку № 205 від 02.03.2015 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0300-15>.

³⁵⁶ П. 8 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки.

³⁵⁷ Зокрема, Міністерство фінансів України погоджує внутрішні довгострокові (більше 1 року) та зовнішні зобов'язання, а орган виконавчої влади, що здійснює функції з управління державною власністю (або Мінекономрозвитку, якщо функції управління здійснює КМУ) - внутрішні короткострокові (до 1 року) зобов'язання - див. п. 2 Порядку погодження залучення державними підприємствами, у тому числі господарськими товариствами (крім банків), у статутному капіталі яких 50 та більше відсотків акцій (часток) належать державі, кредитів (позик), надання гарантій або поруки за такими зобов'язаннями, затвердженого Постановою КМУ № 809 від 15.06.2011 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/809-2011-%D0%BF/ed20160906>

³⁵⁸ Право створювати інших суб'єктів господарювання на основі належного їм майна передбачено для підприємств, що перебувають у власності держави статтею 135 Господарського кодексу України.

- ▶ інших джерел, не заборонених законом.

Отже, використання підприємствами, що перебувають у власності держави, одержаного прибутку, в тому числі його розподіл, направлення на створення спеціальних (цільових) фондів, рефінансування тощо здійснюється відповідно до фінансового плану, затвердженого та погодженого у встановленому законодавством порядку, з урахуванням спеціальних законодавчих обмежень.

Інформація щодо практики фінансування діяльності підзвітних компаній, які перебувають у власності держави, впродовж звітного періоду міститься в *розділах 5.1.1* (вугільна галузь), *5.2.1* (нафтогазовий сектор), *5.3.1* (руди заліза), *5.4.1* (руди титану), *5.6.1* (глини вогнетривкі), *5.7.1* (глини тугоплавкі), *5.8.1* (пісок кварцевий), *5.9.1* (будівельне каміння) цього Звіту.

6.4.1.3. Відповідальність держави за покриття витрат підприємств, що перебувають у власності держави

Відповідальність держави за зобов'язаннями таких підприємств може бути різною в залежності від рівня володіння (пряме чи опосередковане) та організаційно-правової форми відповідного суб'єкта господарювання, зокрема:

- ▶ *Державні комерційні підприємства*: за загальним правилом держава та орган, до сфери управління якого входить таке підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями³⁵⁹;
- ▶ *Державні казенні підприємства*: за загальним правилом держава в особі органу, до сфери управління якого входить таке підприємство, несе повну субсидіарну (додаткову) відповідальність за його зобов'язаннями в разі недостатності коштів, що перебувають у його розпорядженні, для виконання своїх зобов'язань³⁶⁰;
- ▶ *Акціонерні товариства*: за загальним правилом держава несе ризик збитків, пов'язаних із діяльністю акціонерних товариств, що знаходяться у безпосередній власності держави, в межах належних їй (відповідному органу, що діє від імені держави) акцій³⁶¹;
- ▶ *Підприємства під опосередкованим контролем держави*: як правило, держава не відповідає за зобов'язаннями таких суб'єктів, а підприємства, що перебувають у власності держави, несуть відповідальність за зобов'язаннями створених ними суб'єктів господарювання на загальних підставах. Зокрема, учасники акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, лише в межах вартості своїх акцій або вкладів³⁶².

³⁵⁹ Стаття 74 Господарського кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106#n558>

³⁶⁰ Частина 7 статті 77 Господарського кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106#n611>

³⁶¹ Ч. 2 ст. 80 Господарського кодексу України, ч. 2 ст. 3 Закону України «Про акціонерні товариства». При цьому статутний капітал будь-якого господарського товариства не може формуватися за рахунок бюджетних коштів, майна державних підприємств, яке відповідно до закону не підлягає приватизації, а також майна, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом (див. ч. 1 ст. 86 Господарського кодексу України)

³⁶² Наприклад, залежно від організаційно-правової форми створеного господарського товариства, учасники товариства з обмеженою відповідальністю несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, лише в межах своїх вкладів, з додатковою відповідальністю - додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково

Отже, за загальним правилом на державу (в тому числі уповноважений державний орган) не покладений обов'язок покривати витрати підприємств, що перебувають у власності держави. Держава несе відповідальність за зобов'язаннями таких підприємств як акціонер (учасник) незалежно від етапів проектного циклу видобувних підприємств.

Певні особливості передбачені для казенних підприємств, але серед підзвітних компаній вони відсутні. Натомість більшість підзвітних компаній, що перебувають у власності держави, належить до державних комерційних підприємств.

Відповідно до інформації, одержаної Незалежним адміністратором від підзвітних компаній, що перебувають у власності держави, відхилень від описаних вище загальних правил щодо відповідальності держави за зобов'язаннями таких підзвітних компаній у 2017 р. не виявлено.

Окремі розділи цього Звіту також містять інформацію про:

- 1) права, обов'язки та відповідальність держави за покриття витрат у рамках договорів у видобувних галузях (договорів про спільну діяльність, угод про розподіл продукції) - див. *Розділи 6.6.4 та 6.6.5*;
- 2) приклади заходів державної підтримки, які, серед іншого, можуть мати наслідком покриття витрат окремих підприємств, що перебувають у власності держави, - див. *Розділ 6.4.4.*

6.4.2 Державна політика в сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки

Особливості управління об'єктами державної власності,³⁶³ в тому числі - регулювання фінансових відносин держави і підприємств, власником яких частково чи повністю є держава, встановлені в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-V від 21.09.2006 р.³⁶⁴ Такі особливості також встановлені окремими положеннями Конституції України³⁶⁵, Господарського кодексу України³⁶⁶, Цивільного кодексу України³⁶⁷, Законів України «Про захист економічної конкуренції»³⁶⁸, «Про господарські товариства»³⁶⁹, «Про оренду державного та комунального майна»³⁷⁰, «Про акціонерні товариства»³⁷¹, Законом «Про нафту і газ» та інших.

Державні органи, що здійснюють управління підприємствами у державній власності

Органи державної влади здійснюють функції з управління об'єктами державної власності.

кратному розмірі до вкладу кожного з учасників, учасники повного товариства - додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, а командитного - або лише в межах вкладу (вкладники), або додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном (повні учасники) (див. ст. 80 Господарського кодексу України, ст. 66, 75 Закону України «Про господарські товариства», ст. 56 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»).

³⁶³ До таких об'єктів, зокрема, належать майно, передане державним підприємствам і корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій

³⁶⁴ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16/ed20170723>

³⁶⁵ Ст. 116 Конституції України, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#n4214>

³⁶⁶ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20171106>

³⁶⁷ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20171215>

³⁶⁸ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14/ed20171217>

³⁶⁹ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12/ed20161102>

³⁷⁰ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2269-12>

³⁷¹ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17/ed20170611>

Такими органами можуть бути КМУ, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, в тому числі Міненерговугілля, МЕРТ і Держгеонадра, Фонд державного майна України.

На сайті МЕРТ розміщено перелік об'єктів державної власності по групах відповідно до даних моніторингу діяльності за 2016 рік³⁷². Всього такий перелік налічує 3445 підприємств.

Розроблення та імплементація політики державної власності є однією з вимог Меморандумів МВФ про економічну і фінансову політику та активів КМУ (наприклад, розпорядження КМУ № 662-р від 27 травня 2015 року) у контексті реформи суб'єктів господарювання, які належать державі.

У 2017 році в рамках реформи управління державними підприємствами КМУ було ухвалено декілька документів, які містять стратегічне бачення держави щодо того, які державні підприємства в довгостроковій перспективі повинні залишитись у державній власності (стратегічно важливі для держави, наприклад, НАК «Нафтогаз України»), а які - бути передані в концесію, приватизовані або ж ліквідовані³⁷³.

Наприкінці 2018 року, з урахуванням Рекомендацій щодо корпоративного управління державними підприємствами Організації економічного співробітництва та розвитку, КМУ було затверджено Основні засади впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки³⁷⁴. Відповідно до цього документа, в державній власності повинні залишатися лише ті суб'єкти господарювання, які виконують функції, безпосередньо покладені на державу, якщо такі функції не можуть у повній мірі виконуватись суб'єктами господарювання недержавного сектору, а саме:

- ▶ є природними монополіями, щодо яких не розроблені спеціальні умови для їх приватизації;
- ▶ забезпечують безпеку держави або здійснюють іншу діяльність, яка має життєво важливе значення для суспільства і не може у повній мірі виконуватись суб'єктами господарювання недержавного сектору.

Також визначено, що управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки повинно здійснюватися на основі наступних принципів:

- ▶ винятковість державної власності;
- ▶ визначення чітких цілей діяльності;
- ▶ паритетність у регулюванні державними та комерційними компаніями;
- ▶ розмежування функцій власника і регулятора;

³⁷² Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/Download?id=af11c7bf-f9f8-4cd7-a513-9cbacbf9f8d4>

³⁷³ Публікація на сайті КМУ щодо стратегічного бачення управління державними підприємствами, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250107939>. Сукупність всіх переліків підприємств державної форми власності доступний за посиланням: <http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=f9b47f2c-50ae-41b3-abea-117ff9c4fab8&title=PrezentatsiiniMateriali>; Деталі на сайті КМУ щодо реформи управління державними підприємствами (у тому числі проміжні результати), режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostantnya/prodazh-neefektivnogo-derzhavnogo-majna>

³⁷⁴ Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/minekonomrozvitku-rozrobilo-politiku-vlasnosti-u-derzhavnomu-sektori-ekonomiki>

- ▶ професійність в управлінні суб'єктами господарювання;
- ▶ дотримання прозорості своєї діяльності для зниження корупційних ризиків;
- ▶ соціальна відповідальність.

Зокрема, в рамках реформи з 2017 року у складі органів управління суб'єктів державного сектору економіки, що відповідають певним критеріям³⁷⁵, було передбачено створення наглядових рад у встановленому порядку. Крім того, відповідно до Основних засад, були затверджені окремі політики власності для деяких особливо важливих для економіки України підприємств.

Щодо НАК «Нафтогаз України», що визначений в рамках реформи як стратегічно важливий для держави суб'єкт господарювання, КМУ протягом 2017 року було окремо затверджено:

- ▶ Основні засади здійснення державної власності³⁷⁶, що мають визначати основні цілі та пріоритети володіння державою цим підприємством, очікувані результати діяльності та основні принципи корпоративного управління. Цей документ визначає стратегічне бачення держави щодо корпоративного управління НАК «Нафтогаз України»;
- ▶ Положення про принципи формування наглядової ради³⁷⁷.

У 2019 році Рахункова палата проаналізувала ефективність управління корпоративними правами держави у нафтогазовому комплексі за 2017 рік³⁷⁸. У відповідному звіті Рахункової палати було відзначено низку недоліків управління, наприклад, значну затримку з затвердженням фінансового плану НАК «Нафтогаз України» на 2017 рік, незабезпечення правомочності складу наглядової ради компанії протягом року тощо.

6.4.3 Платежі підприємств із державною участю на користь держави

Основним видом платежів підприємств із державною участю на користь держави, крім податків, є дивіденди та перерахування частки чистого прибутку до державного бюджету.

Сплата частки чистого прибутку державними унітарними підприємствами

У 2017 р. державні унітарні підприємства повинні були відраховувати до державного бюджету частину свого чистого прибутку за відповідний період у розмірі 75 %³⁷⁹. Державні

³⁷⁵ Постанова КМУ «Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі» № 142 від 10.03.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D0%BF/ed20171214>. Суб'єкти господарювання, в яких повинна бути створена наглядова рада, визначаються за наявності хоча б одного з наступних критеріїв: (1) вартість активів згідно з даними останньої річної фінансової звітності перевищує 2 млрд. грн; (2) розмір чистого доходу згідно з даними останньої річної фінансової звітності перевищує 1,5 млрд. грн; (3) розмір статутного капіталу новоутвореного суб'єкта перевищує 2 млрд. грн; (4) 10 або більше акціонерів - власників простих акцій відповідного господарського товариства

³⁷⁶ Постанова КМУ «Про затвердження основних засад здійснення державної власності щодо публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 351 від 26.04.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-2017-%D0%BF>

³⁷⁷ Постанова КМУ «Питання формування наглядової ради публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 232 від 29.03.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2017-p>

³⁷⁸ Звіт про результати аналізу ефективності управління корпоративними правами держави у нафтогазовому комплексі, затверджений рішенням Рахункової палати від 09.04.2019 №8-1, режим доступу: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/8-1_2019/Zvit_8-1_2019.pdf; інформація щодо заходів на виконання звіту: <https://rp.gov.ua/FinControl/FinReactions/?id=520>

³⁷⁹ Порядок відраховування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого Постановою КМУ № 138 від 23.02.2011 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/138-2011-%D0%BF/ed20171214>

унітарні підприємства подавали розрахунок частини чистого прибутку ДФС, а сплачена частина чистого прибутку зараховувалася до загального фонду державного бюджету.

У квітні 2019 р. частка чистого прибутку була змінена на 90% для підприємств, обсяг чистого прибутку яких фактично у відповідному звітному періоді становить більше 50 000 тис. грн, і 50% - для інших підприємств.

Дивіденди господарських товариств з державною часткою у статутному капіталі

За загальним правилом, господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, повинні відраховувати не менше 30% чистого прибутку на виплату дивідендів³⁸⁰.

Дивіденди нараховуються пропорційно до розміру державної частки у статутних капіталах зазначених господарських товариств і повинні бути сплачені до Державного бюджету не пізніше 1 липня року, що настає за звітним. Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, також зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету³⁸¹.

КМУ встановлює базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у відповідному році. У 2017 році цей норматив встановлено у розмірі 50%³⁸².

Несвоєчасна сплата відповідної суми дивідендів також може призвести до застосування пені, розрахованої на основі подвійної облікової ставки Національного банку України³⁸³.

Дивіденди підприємств, що перебувають у власності підприємств із державною часткою участі

Господарські товариства, 50% і більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету України за правилами, встановленими Законом України «Про управління об'єктами державної власності»³⁸⁴.

Недосконале формулювання цього правила призводило до судових спорів щодо того, чи поширюється воно на господарські товариства, 50% і більше акцій (часток) були отримані акціонером не шляхом внесення до статутного капіталу.

³⁸⁰ Частина 5 статті 11 Закон України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16/ed20170723#n324>.

³⁸¹ частина 5 статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/185-16>.

³⁸² Постанова КМУ № 120 від 01.03.2017 р. «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2016 р. господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави», режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/120-2017-%D0%BF>. У 2018 р. така частка зросла до 75%, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/139-2018-%D0%BF>, а у 2019 р. - до 90% для суб'єктів, які за результатами 2018 р. отримали чистий прибуток понад 50 млн. гривень, і зменшилась до 50% для решти.

³⁸³ Наказ Мінекономрозвитку «Про затвердження Порядку нарахування пені на суму дивідендів на державну частку, несвоєчасно сплачених господарським товариством, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, та господарським товариством, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) якого знаходяться у статутному капіталі господарського товариства, частка держави якого становить 100 відсотків» № 725 від 02.07.2013 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1830-13>.

³⁸⁴ Частина 5 статті 11 Закон України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16/ed20170723#n324>.

Так, у 2013 р. між АТ «Укргазвидобування» та НАК «Нафтогаз України», яке є його єдиним акціонером, виник спір щодо механізму виплати дивідендів АТ «Укргазвидобування». Зокрема, АТ «Укргазвидобування» у судовому порядку оскаржило³⁸⁵ рішення НАК «Нафтогаз України» про виплату 30% чистого прибутку компанії за 2012 р. до Державного бюджету. Суд підтримав позицію АТ «Укргазвидобування»³⁸⁶. Аналогічний спір виник у 2013 р. між АТ «Укртрансгаз» та НАК «Нафтогаз України» та був вирішений на користь АТ «Укртрансгаз»³⁸⁷.

В 2017 р. АТ «Укргазвидобування» прийняло рішення про виплату дивідендів за результатами 2016 року на користь НАК «Нафтогаз України»³⁸⁸. Аналогічне рішення було прийняте і у 2018 році³⁸⁹. АТ «Укртрансгаз», виходячи з публічної інформації, було прийнято рішення не нараховувати дивіденди за 2017-2018 рр. у зв'язку зі збитковістю³⁹⁰.

АТ «Укртранснафта», 100% акцій якого відповідно до рішення КМУ було залишено в державній власності та передано до статутного капіталу НАК «Нафтогаз України»³⁹¹, у 2016 році прийняло рішення про сплату дивідендів за результатами 2015 року до державного бюджету³⁹². Втім за результатами 2016³⁹³, 2017³⁹⁴ та 2018³⁹⁵ років дивіденди сплачувались не до Державного бюджету, а на користь акціонера – НАК «Нафтогаз України».

Обсяги перерахування до державного бюджету частки чистого прибутку та дивідендів підзвітними компаніями за 2017 р. наведені в **Додатку 10 (розділ 18.9)** цього Звіту.

6.4.4 Платежі держави на користь підприємств із державною участю

Законодавство України (в тому числі Господарський кодекс України³⁹⁶ та Гірничий Закон України³⁹⁷) передбачає можливість надання державою підтримки суб'єктам господарювання з метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва.

6.4.4.1 Бюджетна підтримка видобувних галузей

Державна підтримка видобувних галузей може включати надання видобувним компаніям коштів за затвердженими відповідним Законом про Державний бюджет програмами. Таке надання відбувається згідно з порядком, що затверджується КМУ для кожної програми.

³⁸⁵ Рішення Господарського суду м. Києва у справі № 910/10255/13 від 27.06.2013 р., режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32063317>

³⁸⁶ Постанова Київського апеляційного господарського суду у справі № 10/10255/13 від 10.07.2013 р., режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32403812>, Постанова Вищого господарського суду України у справі № 10/10255/13 від 13.08.2013 р., режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/33042667>

³⁸⁷ Постанова Вищого господарського суду України від 24 червня 2014 року у справі № 910/18227/13, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39532348>

³⁸⁸ Режим доступу: <http://ugv.com.ua/uploads/1517404060.pdf>

³⁸⁹ Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/08/7/639376/>.

³⁹⁰ Рішення акціонера №181 від 26 квітня 2018 р., режим доступу: http://utg.ua/img/menu/company/docs/2018/181_.pdf, №267 від 26 квітня 2019 р., режим доступу: <http://utg.ua/img/menu/company/docs/2019/267.pdf>

³⁹¹ Розпорядження КМУ «Про утворення ВАТ «Укртранснафта» N 256-р від 23.06.2001 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/256-2001-%D1%80>. Також див. річну інформацію АТ «Укртранснафта» за 2016 р., режим доступу: <http://www.ukrtransnafta.com/wp-content/uploads/2017/09/%D0%A0%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-2016.pdf>

³⁹² Див. повідомлення компанії: <http://www.ukrtransnafta.com/pat-ukrtransnafta-splatit-rekordnu-sumu-dividendiv-1-mlrd-grn/>

³⁹³ Див. повідомлення компанії: <https://www.ukrtransnafta.com/ukrtransnafta-viplatila-ponad-15-miljardi-griven-dividendiv/>.

³⁹⁴ Режим доступу: <https://bit.ly/2yD0dBo/>

³⁹⁵ Див. повідомлення компанії: <https://www.ukrtransnafta.com/ukrtransnafta-v-povnomu-obsjazi-viplatila-naftogazu-dividendi-za-2018-rik/>

³⁹⁶ Ст. 16, 26, 48 Господарського кодексу України, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

³⁹⁷ Ст. 9, 29, 43, 48 Гірничого закону

Бюджетний кодекс України передбачає, що головні розпорядники бюджетних коштів мають розробляти порядок використання таких коштів за програмами, передбаченими у державному бюджеті, а КМУ чи такий головний розпорядник, за погодженням із Мінфіном, має його затвердити. Затвердження порядків щодо програм, які визначені відповідним Законом про державний бюджет уперше, має відбутися протягом 30 днів з дня набрання чинності таким законом.³⁹⁸

Інформація про бюджетні програми, що діяли у 2017 р., зі вказівкою на порядки використання коштів за ними, міститься в *розділах 5.1.1, 5.2.1 та 5.3.1* цього Звіту.

6.4.4.2 Субвенція місцевим бюджетам для проведення взаєморозрахунків між НАК «Нафтогаз України», АТ «Укртрансгаз», вугледобувними підприємствами, виробниками теплоенергії і теплопостачальниками

Українське законодавство окремо передбачає надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню, зокрема - на оплату електроенергії і природного газу.³⁹⁹

Такі субвенції надаються за рахунок надходження до загального фонду державного бюджету рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату і ПДВ, що сплачується НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз», а також за рахунок надходження до загального фонду державного бюджету від погашення податкового боргу з ПДВ, що сплачується виробниками електроенергії і вугледобувними підприємствами.

Механізм субвенції передбачає такі етапи:

- 1.2 Казначейство перераховує суми субвенцій на рахунки обласних бюджетів та бюджету м. Києва, відкриті в органах Казначейства, згідно з розписом державного бюджету в межах зобов'язань місцевих бюджетів за видатками.
- 2.2 Обласні та Київська міська держадміністрації розподіляють субвенцію між бюджетами районів і міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад відповідно до загальних планових обсягів субвенцій, а відповідні органи місцевого самоврядування перераховують її головним розпорядникам бюджетних коштів місцевих бюджетів.
- 3.2 Органи Казначейства на підставі платіжних доручень головних розпорядників коштів місцевих бюджетів перераховують кошти на рахунки постачальників ресурсів (товарів, послуг), відкриті в органах Казначейства.
- 4.2 Розрахунки між розпорядниками (зокрема, споживачами газу) НАК «Нафтогаз України» та/або АТ «Укртрансгаз», проводяться на підставі актів звірення або договорів, які визначають величину щомісячного споживання ресурсів (товарів, послуг), і спільних протокольних рішень, підписаних усіма учасниками таких

³⁹⁸ П.7 ст. 20 Бюджетного кодексу

³⁹⁹ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій» №20 від 11.01.2005 р. (втратила чинність з 1.01.2018 р.), режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/20-2005-%D0%BF/ed20170314>. Варто зазначити, що скасування цієї постанови з 1.01.2018 р. є частиною комплексної реформи - монетизації субсидій

розрахунків.

5.2 НАК «Нафтогаз України» перераховує кошти субвенції з поточного рахунка, відкритого в Казначействі, на відкриті в Казначействі рахунки:

- ▶ АТ «Укргазвидобування» для сплати грошових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату;
- ▶ НАК «Нафтогаз України» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
- ▶ ПАТ «Укртрансгаз» з подальшим перерахуванням коштів субвенції на рахунок цього товариства в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ.

6.2 АТ «Укртрансгаз» перераховує кошти субвенції з поточного рахунка, відкритого в Казначействі, на відкриті в Казначействі рахунки:

- ▶ АТ «Укргазвидобування» - для сплати грошових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату;
- ▶ АТ «Укртрансгаз» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
- ▶ НАК «Нафтогаз України» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ.

7.2 Виробники електроенергії перераховують кошти субвенції з поточного рахунка, відкритого в Казначействі, на відкриті в Казначействі рахунки:

- ▶ вугледобувних підприємств в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
- ▶ НАК «Нафтогаз України» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
- ▶ виробників електроенергії в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ.

Порядок проведення розрахунків за природний газ, тепlopостачання і електроенергію за рахунок субвенції затверджено Міненерговугілля.⁴⁰⁰

На практиці функціонування такого механізму субвенцій залежить від наявності в Державному бюджеті коштів від надходжень рентної плати і ПДВ. У 2017 році на цю субвенцію Державним бюджетом було передбачено 68,79 млрд грн, а фактично сплачено 69,74 млрд грн, тобто майже на мільярд більше⁴⁰¹.

Звертаємо увагу, що з 2018 року була розпочата комплексна реформа з метою монетизації

⁴⁰⁰ Порядок проведення розрахунків за природний газ, тепlopостачання і електроенергію, затверджений Наказом Міненерговугілля № 493/688 від 3.08.2015 р., режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1007-15> (втратив чинність 19.02.2018). Скасування цього акту також пов'язано з реформуванням механізму надання субсидій. Новий порядок розрахунків затверджений наказом Міністерства фінансів України № 1 від 04.01.2018 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0064-18>

⁴⁰¹ Звіт про виконання Державного бюджету України 2017 р., веб-сайт Державної казначейської служби України, режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=400657>

субсидій⁴⁰².

6.4.4.3 Надання державних гарантій за запозиченнями суб'єктів господарювання

Відповідно до Бюджетного кодексу, за рішенням КМУ або на підставі міжнародних договорів України суб'єктам господарювання можуть надаватися державні гарантії для повного чи часткового виконання їхніх боргових зобов'язань. Такі гарантії надаються виключно в обсягах і за напрямками, передбаченими відповідним Законом про Державний бюджет⁴⁰³.

Гарантії мають надаватися на умовах платності, строковості та забезпечення виконання зобов'язань. Бюджетним кодексом визначені обов'язкові умови такого договору гарантії⁴⁰⁴. Мінфін за дорученням КМУ вчиняє відповідні правочини і веде Реєстр державних гарантій, наданих протягом бюджетного періоду⁴⁰⁵. З 2017 року інформація про державні гарантії, надані з 2004 року й дотепер, публікується на сайті Мінфіну за наступною адресою: <https://mof.gov.ua/uk/reestr-derzhavnih-garantij>.

Інформація про державні гарантії, надані у 2017 р. компаніям, охопленим цим Звітом, наведена у *Розділі 5.1.1, 5.2.1* (зокрема, НАК «Нафтогаз України»).

6.4.4.4 Збільшення статутних капіталів підприємств із державною формою участі

Держава як акціонер (учасник) підприємств із державною формою власності бере участь в управлінні такими підприємствами, що включає, в тому числі, прийняття рішень про збільшення статутного капіталу для покриття касових дефіцитів.

Наприклад, у 2015 рр. КМУ постановив збільшити статутний капітал НАК «Нафтогаз України» на 29,7 млрд. грн шляхом додаткового приватного розміщення акцій. Мінфін за дорученням КМУ придбав такі акції від імені держави за рахунок випущених для цього облігацій внутрішньої державної позики.

Згідно з інформацією, наданою підзвітними компаніями, збільшення статутного капіталу таких компаній у 2017 р. не здійснювалось.

6.4.4.5 Обмеження щодо звернення стягнення на майно підприємств з державною участю

У 2017 році заборонялося звернення стягнення на майно державних підприємств та господарських товариств, у статутних капіталах яких частка держави становить не менше 25%, за рішеннями, що підлягають виконанню Державною виконавчою службою⁴⁰⁶, крім примусової реалізації майна для погашення заборгованості перед НАК «Нафтогаз України» та її дочірніми підприємствами, що здійснювали постачання природного газу на підставі ліцензії. Однак така процедура за жодних обставин не могла бути застосована до об'єктів, що відповідно до законодавства не підлягають приватизації⁴⁰⁷ (до якого відносилась ціла

⁴⁰² Повідомлення на сайті КМУ, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250405018>

⁴⁰³ Пункт 1 статті 17 Бюджетного кодексу

⁴⁰⁴ П. 3 ст. 17 Бюджетного кодексу

⁴⁰⁵ П. 4 ст. 18 Бюджетного кодексу

⁴⁰⁶ Стаття 1 Закону України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна», від 29.11.2001 № 2864-III, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2864-14>.

⁴⁰⁷ Виняток щодо заборгованості перед НАК «Нафтогаз України» не поширюється також на підприємства, перед якими у держави є підтверджена в установленому порядку заборгованість з відшкодування різниці в тарифах на теплову енергію та послуги з опалення, що вироблялися, транспортуватися та постачалися населенню (стаття 1 зазначеного закону).

низка видобувних підприємств, що перебувають у власності держави⁴⁰⁸).

При цьому, якщо рішення суду про стягнення коштів з суб'єктів, на яких поширюється мораторій, не виконано протягом 6 місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, його виконання здійснюється за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду⁴⁰⁹.

6.4.4.6 Компенсація державою витрат на виконання спеціальних обов'язків, покладених на суб'єктів ринку природного газу

Відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу»⁴¹⁰, з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених КМУ після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Ч. 2 ст. 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та п.2 Постанови КМУ №420 від 23.05.2018 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес»⁴¹¹ прямо визначають, що на компенсацію обґрунтованих витрат на надання послуг у сфері функціонування ринку природного газу (тобто виконання обов'язків, покладених на суб'єктів ринку природного газу) не поширюється дія вказаного закону⁴¹². Натомість, виходячи з визначення послуг у сфері функціонування ринку природного газу, наведеного в цьому законі, така компенсація є державною підтримкою⁴¹³.

У 2017 році була прийнята Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» № 187 від 22.03.2017 р.⁴¹⁴ Вказане положення покладає спеціальні обов'язки на наступних суб'єктів ринку природного газу:

- 1) на господарські товариства, 100 відсотків акцій (паїв, часток) яких належать державі або іншому господарському товариству, єдиним акціонером якого є держава, а саме - на АТ «Укргазвидобування» та АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз» - обов'язок продавати газ власного видобутку на користь НАК «Нафтогаз України» на умовах,

⁴⁰⁸ Див. Закон України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» від 07.07.1999 № 847-XIV, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/847-14/ed20170611>

⁴⁰⁹ Закон України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» від 05.06.2012 № 4901-VI. Такі кошти перераховуються Держказначейством протягом 3-х місяців з дня надходження документів та відомостей, необхідних для цього, і вважаються збитками державного бюджету.

⁴¹⁰ Закон України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 09.04.2015 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19/ed20161101>

⁴¹¹ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/420-2018-%D0%BF>

⁴¹² Звертаємо увагу, що в серпні 2017 року Енергетичним співтовариством було ініційоване провадження проти України № ECS-2/17 у зв'язку з потенційною невідповідністю умов покладення спеціальних обов'язків вимогам до послуг загальносуспільного характеру (*public service obligations*), зокрема, щодо прозорості, пропорційності та недискримінації, та, за попередніми уточненими висновками, постачання природного газу за цими правилами становить незаконну державну допомогу (*illegal state aid*), режим доступу: <https://www.energy-community.org/news/Energy-Community-News/2018/07/23.html>.

⁴¹³ П.14 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» визначає послуги, що становлять загальний економічний інтерес, як послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

⁴¹⁴ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» № 187 від 22 березня 2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-%D0%BF/ed20171114>

визначених Положенням;

- 2) на господарське товариство, єдиним акціонером якого є держава, а саме - НАК «Нафтогаз України» - обов'язок купувати природний газ у вищезгаданих суб'єктів та продавати його постачальникам природного газу для потреб побутових споживачів та релігійних організацій з метою надання послуг з опалення і постачання гарячої води (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та постачати природний газ виробникам теплової енергії (за визначеними категоріями);
- 3) на постачальників теплової енергії - обов'язок з постачання газу на користь побутових споживачів та релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності), а на постачальників, окремо визначених цим Положенням, - обов'язок укласти договір про постачання природного газу з побутовим споживачем / релігійною організацією, об'єкти газоспоживання якого (якої) розташовуються у межах відповідної території ліцензованої діяльності з розподілу природного газу, що звернувся з відповідною заявою до постачальника.

При цьому інші суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з видобутку природного газу, також можуть добровільно взяти на себе зобов'язання, передбачене п.1 вище, стосовно будь-якого обсягу видобутого газу. У такому разі до зазначених суб'єктів господарювання застосовуються відповідні норми цього Положення.

Водночас, частина 7 статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» надає суб'єкту ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки, право на отримання компенсації економічно обґрунтованих витрат, здійснених таким суб'єктом, зменшених на доходи, отримані у процесі виконання покладених на нього спеціальних обов'язків, та з урахуванням допустимого рівня прибутку відповідно до порядку, затвердженого КМУ. Джерела фінансування та порядок визначення компенсації є обов'язковими складовими рішення КМУ про покладання спеціальних обов'язків (див. частину 4 статті 11 цього ж закону).

Незважаючи на те, що постанови про покладення спеціальних обов'язків вже неодноразово приймалися на дату підготовки цього Звіту⁴¹⁵, порядок компенсації витрат відповідним суб'єктам не був визначений положеннями таких постанов, що стало приводом для декількох судових спорів у 2017 році⁴¹⁶.

⁴¹⁵ У 2018 році КМУ були прийняті наступні постанови:

(1) Постанова №834 від 10.10.2018 р. «Про покладення спеціального обов'язку для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу», якою на НАК «Нафтогаз» покладений обов'язок з постачання газу на користь підприємств, на яких здійснюється виробництво теплової енергії, майно яких було арештовано у кримінальному провадженні та передано в управління Національному агентству з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, як єдині майнові комплекси;

(2) Постанова №867 від 19.10.2018 р. «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу», якою скасовані вищевказані попередні постанови КМУ №187 та №834. Ця постанова набрала чинності з 01.11.2018 р. та діятиме до 01.05.2020 р. Положення щодо визначення ціни продажу/постачання природного газу Постанови №867 було розширене Постановою КМУ №293 від 03.04.2019 р. «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

⁴¹⁶ Наприклад, адміністративна справа за позовом НАК «Нафтогаз» до КМУ щодо визнання бездіяльності КМУ протиправною за зобов'язання КМУ визначити джерела фінансування та порядок визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, щодо постанови КМУ №187 була вирішена на користь НАК

Інформація щодо квазіфіскальних операцій, пов'язаних з виконанням підзвітними компаніями спеціальних обов'язків, наведена в **розділі 5.11.1** цього Звіту.

6.4.4.7 Реалізація газу та нафти власного видобутку на користь НАК «Нафтогаз України»

Відповідно до статті 4-1 Закону України «Про ринок природного газу»⁴¹⁷, підприємства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50% та більше, господарські товариства, 50% та більше акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, та/або особи, уповноважені договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств (наприклад, ПАТ «Укрнафта»), щомісячно здійснюють продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, видобутих на підставі спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), а також скрапленого газу - виключно на біржових аукціонах.

Для такого продажу КМУ встановлює стартову ціну, нижче якої продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку такими суб'єктами не допускається.

При цьому, якщо нафта сира та/або газовий конденсат повністю або частково не реалізовані під час чергового та додаткового біржового аукціону (в тому числі якщо додатковий біржовий аукціон не був проведений), відповідні обсяги нафти / газу мають реалізуватися на користь НАК «Нафтогаз України» за стартовою ціною.

Якщо така ціна перевищуватиме ринкову, можна вважати платежі на користь суб'єктів - продавців нафти / газу державною допомогою. Однак на практиці існують проблеми з реалізацією приписів законодавства в частині реалізації вуглеводнів⁴¹⁸.

6.4.4.8 Перевірка державної допомоги

2 серпня 2017 року набув чинності Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»⁴¹⁹. Він передбачає, що заходи державної підтримки мають перевірятися Антимонопольним комітетом України («АМКУ») на належність до державної допомоги, яка підлягає перевірці на допустимість для конкуренції.

Відповідно до закону, державна допомога може бути надана в різних формах (наприклад, у вигляді субсидій, гарантій, збільшення державної частки в статутному капіталі суб'єктів господарювання, податкових пільг, компенсації збитків тощо)⁴²⁰.

«Нафтогаз»: див. постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 19.07.2017 р. у справі № 826/6066/17, режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/67846832>, що залишена без змін за результатами апеляційного та касаційного оскарження, зокрема, див. постанову Верховного суду від 21.08.2019 р., режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/83800030>.

⁴¹⁷ Закон України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 09.04.2015 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19/ed20161101>

⁴¹⁸ Див, наприклад, публікації на офіційному сайті АТ «Укрнафта»: <https://www.ukrnafta.com/ukrnafta-znovu-ne-zmogla-realizuvati-vsyu-naftu-ta-kondensat-na-derzhavnih-aukczionah>; <https://www.ukrnafta.com/v-2019-roczii-chvert-nafty-ukrnafty-zalyshylas-neprodanoyu>

⁴¹⁹ Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» 01.07.2014 № 1555-VII, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18>

⁴²⁰ Відповідно до статті 4 закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», державна допомога може надаватися у вигляді субсидій та грантів, дотацій, податкових пільг, відстрочення або розстрочення сплати податків, зборів чи інших обов'язкових платежів, списання боргів (включно із заборгованістю за надані державні послуги), списання штрафних санкцій,

Критерії допустимості державної допомоги для конкуренції можуть бути встановлені КМУ для окремих категорій державної допомоги. Зокрема, у грудні 2019 року на публічне обговорення було винесено проект постанови КМУ «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі»⁴²¹.

Будь-яка нова державна допомога, а також поточна допомога в разі внесення значних змін до неї, може бути надана лише після отримання позитивного рішення АМКУ. Державна допомога, надана всупереч вимогам законодавства, вважається незаконною та підлягає поверненню державі в повному обсязі або може бути припинена АМКУ.

При цьому Законом передбачені деякі винятки, в тому числі для підтримки, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес⁴²² (серед них - послуги у сфері функціонування ринку природного газу в рамках покладення спеціальних обов'язків).

АМКУ веде Реєстр програм державної допомоги за адресою: <http://pdd.amc.gov.ua/registry/registryofstateaid/list>.

Починаючи з 2017 року, АМКУ щорічно публікує звіти про надання допомоги суб'єктам господарювання на основі інформації, наданої органами державної влади та місцевого самоврядування⁴²³ та публікує всі рішення, пов'язані з розглядом справ, на Порталі державної допомоги: <http://pdd.amc.gov.ua/registry/registryofdecision/list>.

6.4.5 Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю

Законодавство України не передбачає загального вичерпного переліку функцій, що повинні виконуватися підприємствами з державною участю. Такі функції найчастіше передбачені статутами відповідних підприємств.

Підприємства з державною участю не наділені повноваженнями щодо збору податків.

В деяких випадках держава покладає на окремі суб'єкти господарювання обов'язки, які не передбачені їхніми статутними документами. Зокрема, АТ «Укргазвидобування» та АТ «ДАТ Чорноморнафтогаз» зобов'язані здійснювати щомісячний продаж НАК «Нафтогаз України» природного газу власного видобутку для формування ресурсу природного газу⁴²⁴.

компенсація збитків суб'єктам господарювання, надання гарантій, кредитів на пільгових умовах, зменшення фінансових зобов'язань суб'єктів господарювання перед фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, надання, прямо чи опосередковано, суб'єктам господарювання товарів чи послуг за цінами нижче ринкових або придбання товарів чи послуг суб'єктів господарювання за цінами, вище ринкових, продаж державного майна за цінами, нижче ринкових, збільшення державної частки в статутному капіталі суб'єктів господарювання або збільшення вартості державної частки на умовах, неприйнятних для приватних інвесторів.

⁴²¹ Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі», режим доступу: <https://amcu.gov.ua/news/opriilyudnyuyetsya-proekt-regulyatornogo-aktu-proekt-postanovi-kmu-pro-zatverdzhennya-kriteriyiv-ocinki-dopustimosti-derzhavnoyi-dopomogi-subyektam-gospodaryuvannya-u-vugilnij-galuzi>

⁴²² Постанова КМУ від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/420-2018-n#n9>

⁴²³ Звіт Антимонопольного комітету України «Про надання допомоги суб'єктам господарювання», режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=143931&schema=main>

⁴²⁴ Можливість покладення такого обов'язку встановлена ст. 11 Закону «Про ринок природного газу», режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19#n267>; на виконання цього положення закону КМУ затвердив відповідну постанову № 187 від 22.03.2017 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-%D0%BF#n7>. У 2018 р. КМУ було прийнято нову Постанову «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку

Для компаній та учасників договорів про спільну діяльність, у яких держава прямо або опосередковано володіє 50% та більше акцій, також встановлено обов'язок продажу нафти, газового конденсату власного видобування та скрапленого газу на біржових аукціонах. У разі, якщо повний обсяг зазначених продуктів не було реалізовано на таких аукціонах, нереалізовані обсяги нафти сирової і газового конденсату реалізуються НАК «Нафтогаз України».⁴²⁵

Як правило, видобувні компанії здійснюють платежі на користь підприємств із державною участю за надані послуги чи виконані роботи. Оскільки узагальнена інформація щодо таких платежів чи вичерпного переліку таких можливих платежів у законодавстві відсутня, нижче наведено окремі види платежів, що є суттєвими для української економіки.

6.4.5.1 Платежі за транспортування нафти і газу

Платежі за транспортування нафти і газу, що підприємства здійснюють на користь АТ «Укртранснафта» та АТ «Укртрансгаз», є одним із найсуттєвіших потоків платежів на користь підприємств із державною участю. Такі платежі здійснюються на підставі договорів із цими підприємствами.

Тарифи на транспортування нафти магістральними нафтопроводами, а також на транспортування газу магістральними і транскордонними газопроводами встановлюються НКРЕКП. Зокрема, у 2017 р. діяли:

- ▶ постанови НКРЕКП «Про встановлення тарифів на транспортування нафти магістральними трубопроводами АТ «Укртранснафта» для споживачів України»⁴²⁶;
- ▶ постанова НКРЕКП «Про встановлення тарифів для АТ «Укртрансгаз» на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами для точок входу і точок виходу»⁴²⁷; та
- ▶ постанова НКРЕКП «Про встановлення загального тарифу на транспортування природного газу, тарифів на транспортування природного газу магістральними та розподільними трубопроводами»⁴²⁸.

Типові договори про надання послуг транспортування і зберігання газу розміщені на офіційному веб-сайті АТ «Укртрансгаз»⁴²⁹.

Інформація за 2017 р. щодо тарифів, витрат компаній на транспортування нафти та газу, доходів операторів нафто- і газотранспортної систем та інших платежів, пов'язаних з транспортуванням, викладена в **Розділі 5.2.5** цього Звіту.

природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» № 867 від 19.10.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-2018-n> (діє з 01.11.2018 р. до 01.05.2020 р.)

⁴²⁵ Ст. 4-1 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o54>

⁴²⁶ Постанова НКРЕКП № 2362 від 23.12.2016, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2362874-16>

⁴²⁷ Постанова НКРЕКП № 3158 від 29.12.2015, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3158874-15/>

⁴²⁸ Постанова НКРЕКП № 3159 від 29.12.2015, режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=18636>. Ця постанова втратила чинність на підставі постанови НКРЕКП № 395 від 28.03.2017 (режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0395874-17>). Однак постанова НКРЕКП № 395 була скасована постановою НКРЕКП № 494 від 10.04.2017 (режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0494874-17>). Можна зробити висновок, що постанова НКРЕКП № 3159 знову набула чинності, але була скасована Постановою НКРЕКП № 2001 від 21.12.2018 р. «Про встановлення тимчасових тарифів для АТ «УКРТРАНСГАЗ» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на перший рік другого регуляторного періоду та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов НКРЕКП», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2001874-18>

⁴²⁹ Укладання договорів - офіційний сайт АТ «Укртрансгаз», режим доступу: <http://utg.ua/utg/customers/contracts.html>

6.4.5.2 Виконання геологічно-розвідувальних, пошукових робіт, надання послуг із геологічного вивчення

Видобувні компанії потребують отримання певних послуг у зв'язку з пошуком, розвідкою та видобутком корисних копалин. Наприклад, для продовження строку дії спеціального дозволу для геологічного вивчення, геологічного вивчення з дослідно-промисловою розробкою та видобування корисних копалин можливе лише за наявності позитивного висновку за результатами проведення державної експертизи звітів щодо результатів геологічного вивчення надр, а також інших геологічних матеріалів⁴³⁰.

Такі послуги надають, зокрема, і спеціалізовані державні геологічні підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління Держгеонадр. До таких підприємств належать, зокрема, державне геологічне підприємство «Геоекспертиза»⁴³¹ і державне геофізичне підприємство «Укргеофізика»⁴³². Перелік таких підприємств опублікований на офіційному сайті Держгеонадр⁴³³.

Державні підприємства також можуть надавати й інші послуги, наприклад:

- ▶ Державне геологічне підприємство «Геоекспертиза» надає послуги з оцінки (визначення) вартості геологічної інформації, експертизи геологічних матеріалів, проектно-кошторисної документації тощо⁴³⁴;
- ▶ ДНВП «Геоінформ України» надає послуги з підготовки довідок про стан мінерально-сировинної бази області, підготовки пакету геологічної документації для отримання спеціальних дозволів, експертизи геологічних матеріалів за результатами робіт, виконаними геологічними підприємствами з дорозвідки та переоцінки, опрацювання фондових геологічних матеріалів тощо⁴³⁵;
- ▶ Державне геофізичне підприємство «Укргеофізика» є основним надавачем геофізичних послуг в Україні, в тому числі з проведення сейсмічних досліджень і геофізичних досліджень та робіт у свердловинах, обробка та інтерпретація сейсмічної інформації, рудна та інженерна геофізика тощо⁴³⁶.
- ▶ Державне підприємство «Український державний геологорозвідувальний інститут» надає послуги з визначення початкової ціни продажу спеціальних дозволів на аукціоні, розміру збору за провадження строку дії спеціального дозволу тощо⁴³⁷.

Висновки до розділу

Для цілей цього звіту підприємствами, що перебувають у власності держави (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, вважалися підприємства, в яких держава прямо чи опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).

⁴³⁰ Пункт 27 Порядку надання спеціальних дозволів

⁴³¹ Режим доступу: <http://gxp.com.ua/uk/експертиза-геологічних-матеріалів/>

⁴³² Режим доступу: <http://www.ukrgeofizika.kiev.ua/uk/visnovki2.html>

⁴³³ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/state-geological-enterprises/>

⁴³⁴ Режим доступу: <http://gxp.com.ua/uk/>

⁴³⁵ Режим доступу: <http://geoinf.kiev.ua/>

⁴³⁶ Режим доступу: <http://ukrgeofizika.com.ua/>

⁴³⁷ Режим доступу: <http://ukrdgri.gov.ua/uk/>

Основним платежем видобувних підприємств із державною часткою до бюджету, крім податків, є дивіденди та розподіл частки чистого прибутку. Чинне законодавство містить невизначеність щодо обов'язку певних підприємств, що опосередковано контролюються державою, сплачувати дивіденди до Державного бюджету напямую.

Держава може здійснювати бюджетну підтримку державних підприємств відповідно до затверджених бюджетних програм. Окрім того, держава може надавати державні гарантії за борговими зобов'язаннями державних підприємств, надавати кошти для збільшення статутних капіталів підприємств, що належать державі тощо.

Окремим видом фінансових відносин між державою і конкретними підприємствами з державною участю є механізм субвенції місцевим бюджетам для розрахунків із окремими підприємствами видобувних галузей. Ці субвенції, будучи наданими, зараховуються на казначейські рахунки таких підприємств для сплати зобов'язань із окремих податків і зборів. З 2018 р. здійснюється реформа механізму виплати субсидій з метою забезпечення їх монетизації.

Підприємства видобувної галузі із державною часткою участі отримують платежі за надані послуги та виконані роботи так само, як і приватні видобувні підприємства. Суттєві потоки платежів до підприємств, якими опосередковано володіє держава, складає плата за транспортування нафти і природного газу магістральними і транскордонними трубопроводами України. Держава окремо регулює надання таких послуг, у тому числі й цінову політику таких підприємств.

Держава може покладати на окремі підприємства з прямою чи опосередкованою державною участю спеціальні обов'язки (наприклад, щодо продажу АТ «Укргазвидобування» газу на користь НАК «Нафтогаз України» для потреб населення, щодо продажу видобутої продукції окремими підприємствами з державною участю виключно на біржових аукціонах тощо).

6.5 Фіскальний режим видобувних галузей

Основні податки, що сплачуються компаніями видобувних галузей

У 2017 р. основними податками для компаній видобувних галузей були **податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств та рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин**. Крім того, компанії видобувних галузей були зобов'язані сплачувати й інші податки та загальнообов'язкові платежі⁴³⁸, що не є особливими саме для цієї галузі. Компанії, що експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування вантажів такими трубопроводами, також сплачували рентну плату за транспортування (крім транспортування природного газу).

Нижче наведено загальну інформацію щодо податків, платежів і зборів, що сплачувались компаніями видобувних галузей та розподілу сплачених податків між бюджетами різних рівнів. Якщо інше прямо не зазначено нижче, в цьому розділі наведено правила оподаткування, що діяли станом на 31 грудня 2017 р.

Інформація щодо фактичних надходжень суттєвих платежів, перелік яких визначений БЗГО згідно з вимогами стандарту ІПВГ та які сплачувались компаніями видобувних галузей у 2017 році, наведена в **Розділі 7.2.2.** та **Додатку 10** цього Звіту.

Податок на прибуток

У 2017 р. податок на прибуток підприємств сплачувався за ставкою 18%.

У 2017 р. об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств для більшості компаній видобувних галузей визначався шляхом коригування фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства, складеній відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на низку різниць, визначених за правилами Податкового кодексу⁴³⁹.

Податковий кодекс не встановлює спеціальних правил визначення оподатковуваного прибутку для компаній видобувних галузей та для осіб, що здійснюють діяльність у видобувних галузях на підставі ДСД.

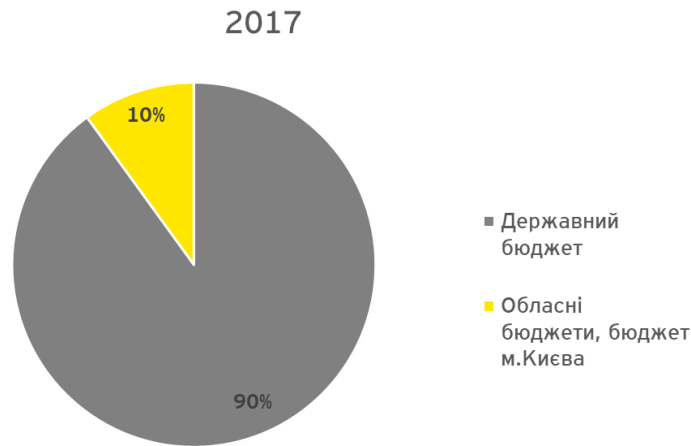
Податок на прибуток підприємств за угодами про розподіл продукції («УРП») розраховувався за спеціальними правилами. Зокрема, об'єкт оподаткування за УРП обчислювався виходячи з вартості прибуткової продукції, зменшеної на суму ЄСВ та витрат, які не відшкодовані (не підлягають відшкодуванню) компенсаційною продукцією. Інші доходи інвестора не підлягали оподаткуванню податком на прибуток підприємств. Податок на прибуток підприємств від інших видів діяльності, не пов'язаних з виконанням УРП, мав

⁴³⁸ Такі, як: рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, мито, акцизний податок, плата за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, екологічний податок, рентна плата за спеціальне використання води, ПДФО, військовий збір та ЄСВ

⁴³⁹ П.134.1.1 Податкового кодексу

сплачуватися інвестором відповідно до загальних правил⁴⁴⁰.

Малюнок 6-5: Розподіл податку на прибуток підприємств (сплаченого приватними компаніями) між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом ⁴⁴¹, 2017 р.

Бюджетний кодекс передбачав, що 90% податку на прибуток, сплачений **приватними підприємствами**, йде до загального фонду державного бюджету України. При цьому податок на прибуток, сплачений **державними підприємствами**, повністю зараховувався до складу загального фонду державного бюджету України⁴⁴².

Рентні платежі, пов'язані з видобувною діяльністю

У 2017 р. діяв такий загальнодержавний податок як **рентна плата**, що включав рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин, рентну плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, рентну плату за транспортування нафти та нафтопродуктів, а також збори за спеціальне використання води та лісових ресурсів.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин

У 2017 р. компанії видобувної галузі - власники спеціальних дозволів⁴⁴³ сплачували рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин.

Об'єктом оподаткування був обсяг товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (далі - «корисної копалини») у відповідному податковому періоді, приведеної у відповідність зі стандартом, встановленим галузевим законодавством. **Базою оподаткування** була вартість обсягу корисної копалини у

⁴⁴⁰ Розділ XVIII Податкового кодексу

⁴⁴¹ Бюджетним кодексом також встановлені спеціальні правила розподілу податку на прибуток підприємств та інших податків до бюджету АРК та м. Севастополя, але враховуючи окупацію Криму державою-агресором, ця норма не виконувалася в 2017 р., тому в цьому Звіті ми не описуємо механізм такого розподілу.

⁴⁴² П. 29.2 Бюджетного кодексу

⁴⁴³ П.252.1 Податкового кодексу

податковому періоді.

Для розрахунку податкового зобов'язання платнику податку необхідно було визначити такі основні елементи щодо відповідного податкового періоду: обсяг видобутої корисної копалини, її вартість, ставку податку та коригуючий коефіцієнт (див. малюнок. нижче).

Ставка податку та коригуючий коефіцієнт для відповідного виду корисної копалини встановлювались положеннями Податкового кодексу⁴⁴⁴.

Малюнок 6-6: Схема розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, 2017 р.

Далі розглянуто особливості обчислення плати за користування надрами для вуглеводневої сировини (нафти, природного газу, газового конденсату тощо) та для інших видів корисних копалин, охоплених цим Звітом.

Вуглеводнева сировина

Базою оподаткування плати за користування надрами щодо видобутку вуглеводнів є вартість товарної продукції - видобутих у звітному періоді корисних копалин, розрахована за спеціальними правилами⁴⁴⁵:

- ▶ **Для природного газу:** Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі - МЕРТ) обчислювало середню митну вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України за податковий період (така вартість публікувалася МЕРТ на офіційному веб-сайті)⁴⁴⁶.
- ▶ **Для природного газу, реалізованого НАК «Нафтогаз України»** для формування ресурсу природного газу, що використовується для потреб населення, вартістю була ціна, визначена у договорах купівлі-продажу природного газу між платником рентної плати та НАК «Нафтогаз України» у звітному періоді;
- ▶ **Для нафти та конденсату:** МЕРТ обчислювало середню вартість одного бареля нафти Urals відповідно до інформації міжнародного агентства (котирування UralsMediterranean та UralsRotterdam), що перерахована у гривні за тонну за курсом Національного банку України станом на 1 число місяця, що настає за податковим (звітним) періодом (така вартість публікувалася МЕРТ на офіційному веб-сайті)⁴⁴⁷.

Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин установлювались Податковим кодексом⁴⁴⁸.

Ставки плати за користування надрами чи рентної плати **за УРП** визначалися в УРП, але не

⁴⁴⁴ Розділ IX Податкового кодексу

⁴⁴⁵ П.252.8. Податкового кодексу

⁴⁴⁶ П.252.8. Податкового кодексу

⁴⁴⁷ П.252.8. Податкового кодексу

⁴⁴⁸ П.252.20. Податкового кодексу

могли бути нижчими, ніж установлені розділом ІХ Податкового кодексу на момент укладення УРП. В 2017 р. Податкового кодексу не передбачав спеціальних ставок рентної плати для цілей УРП (такі ставки було введено лише з 2018 р.)⁴⁴⁹. Сторони УРП визначають в угоді умови та порядок обчислення та сплати плати за користування надрами (рентної плати), що можуть відрізнятися від загального порядку.

Таблиця 6-1: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку вуглеводневої сировини у 2017 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Нафта	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	29%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	14%
Конденсат	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	45%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	21%
Природний газ (будь-якого походження)	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	29%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	14%
з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України	11%
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м, реалізований для потреб населення	29%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м, реалізований для потреб населення	14%
видобутий під час виконання договорів про спільну діяльність	70%

Порівняно зі ставками за 2016 р., в 2017 р. ставки рентної плати за видобування нафти зменшились (ставки 29% з покладів, які залягають на глибині до 5000 м та 21% з покладів, що залягають на глибині понад 5000 м, були змінені на 29% та 14% відповідно). Також з 2017 р. було закріплено ставку рентної плати за видобування природного газу в покладів, які залягають на глибині до 5000 м, та реалізованого для потреб населення, в розмірі 29%.

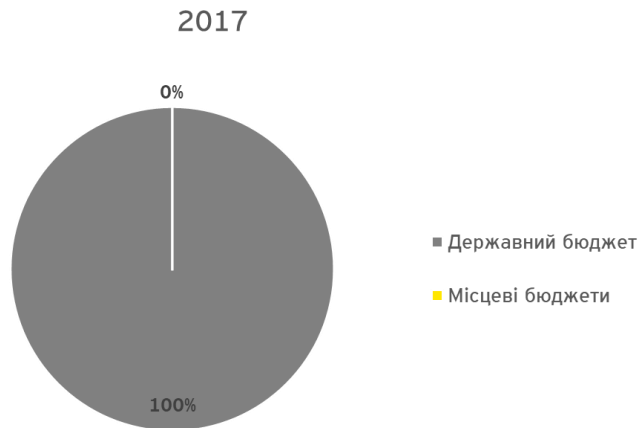
З 1 січня 2018 року було запроваджено стимулюючу ставку рентної плати за користування надрами для природного газу, видобутого із нових свердловин у розмірі 6% з покладів які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів, та 12% з покладів, які повністю або частково залягають на глибині понад 5000 метрів. В 2019 році ставки рентної плати за видобування нафти були уніфіковані⁴⁵⁰.

⁴⁴⁹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» від 07 грудня 2017 р. № 2245-VIII, режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2245-19>

⁴⁵⁰ П. 50 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» від 23.11.2018 № 2628-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19/>

Під час розрахунку плати за користування надрами застосовуються коригувальні коефіцієнти (від 0,01 до 0,97) залежно від виду сировини та умов її видобування⁴⁵¹.

В 2017 році рентна плата за користування надрами в цілях видобування вуглеводневої сировини надходила до загального фонду державного бюджету в повному обсязі⁴⁵².

Малюнок 6-7: Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом, 2017 р.

З 1 січня 2018 р. 5% рентної плати за видобування вуглеводнями зараховуватиметься до загального фонду місцевих бюджетів (95% цього податку буде й надалі зараховуватися до державного бюджету).

Інша мінеральна сировина, крім вуглеводневої

Вартість корисної копалини, відмінної від вуглеводневої сировини, розраховувалась за більшою з двох величин: за фактичними цінами реалізації або за розрахунковою вартістю корисної копалини.

Визначення фактичної ціни реалізації корисної копалини ⁴⁵³:

- ▶ За загальним правилом, сума доходу, отриманого від реалізації виду корисної копалини за податковий період, зменшувалась на суму встановленого Податкового кодексу вичерпного переліку витрат.⁴⁵⁴ В 2017 р. до витрат відносились витрати на доставку продукції до споживача та витрати з передпродажної підготовки товарів.⁴⁵⁵
- ▶ Вартість одиниці виду видобутої корисної копалини обчислювалась як співвідношення суми доходу від реалізації виду видобутої корисної копалини (з вирахуванням витрат) та обсягу (кількості) відповідного виду реалізованої корисної копалини, що визначається за даними бухгалтерського обліку запасів готової продукції такого платника⁴⁵⁶.

⁴⁵¹ П. 252.22 Податкового кодексу

⁴⁵² П. 29.2 Бюджетного кодексу

⁴⁵³ П. 252.8 Податкового кодексу

⁴⁵⁴ П. 252.8 Податкового кодексу

⁴⁵⁵ П. 108.3 Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 15.04.2017 № 1797. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>

⁴⁵⁶ П. 252.10 Податкового кодексу

$$\text{Вартість} = \frac{\text{Сума доходу, отриманого від реалізації виду корисної копалини}}{\text{Обсяг видобутих корисних копалин}} - \text{Витрати (відповідно до положень ПКУ)}$$

Малюнок 6-8: Формула визначення фактичної ціни реалізації корисної копалини

В 2017 р. було виключено положення Кодексу, якими встановлювався спеціальний порядок визначення фактичної ціни реалізації для руд чорних, кольорових та легувальних металів, урановмісних руд⁴⁵⁷.

Визначення вартості корисної копалини за розрахунковою вартістю⁴⁵⁸:

- ▶ Розрахункова вартість одиниці відповідного виду товарної продукції визначається за формулою, визначеною у Податковому кодексі, яка враховує витрати платника на видобування відповідного виду корисної копалини⁴⁵⁹, Податкового кодексу коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства та обсяг видобутої корисної копалини за звітний період. Коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства обчислюється в матеріалах геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин ділянки надр, затверджених Держгеонадра.

$$\text{Вартість} = \frac{\text{Витрати (відповідно до положень ПКУ)} + \left(\text{Витрати (відповідно до положень ПКУ)} \times \text{Коефіцієнт рентабельності} \right)}{\text{Обсяг видобутих корисних копалин}}$$

Малюнок 6-9: Формула визначення розрахункової вартості корисної копалини

- ▶ У разі проведення первинної переробки мінеральної сировини, у результаті чого виникають нові види продукції, видобувні компанії визначали суму плати (рентної плати) для кожного нового виду продукції з урахуванням виконаних податкових зобов'язань за обсяг відповідного виду видобутої корисної копалини, що був використаний на створення нової продукції, за вирахуванням сум податкових зобов'язань, які виникали за попередніми операціями з даним видом корисної копалини.
- ▶ При цьому у випадках відсутності реалізації видобутих корисних копалин або у разі необхідності для введення в цивільний обіг видобутих корисних копалин піддання таких видобутих корисних копалин технологічним операціям, які не передбачені первинною переробкою, база оподаткування рентною платою визначається за розрахунковою вартістю.

⁴⁵⁷ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 № 1797 Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>

⁴⁵⁸ П. 252.16 Податкового кодексу

⁴⁵⁹ Обчислені згідно з п.252.11.-252.15 Податкового кодексу (у гривнях)

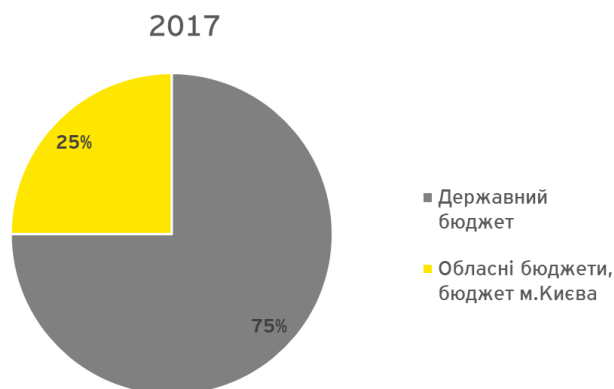
- Визначення вартості видобутої мінеральної сировини здійснювалося без урахування наданих платнику державних субвенцій.

Таблиця 6-2: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку інших видів корисних копалин, крім вуглеводнів, у 2017р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Рудні (металовмісні (металічні), у тому числі руди) корисні копалини:	
руди чорних (крім руди заліза), кольорових та легувальних металів, руди урановмісних та інших, ніж урановмісні, чорних, кольорових та легувальних металів	5 %
руда заліза	8 %
Енергетичні корисні копалини	
вугілля коксівне	1,5 %
Енергетичне	0,75 %
Антрацит	1 %
Буре	1 %
Неенергетичні, нерудні (неметаловмісні (неметалічні) корисні копалини (у т.ч. пісок кварцовий , глини вогнетривкі, глини тугоплавкі, вапняк, граніт, гнейс та інші)	5 %

Під час розрахунку плати за користування надрами та рентної плати застосовуються коригуючі коефіцієнти залежно від виду сировини та умов її видобування.

Рента плата за видобування корисних копалин загальнодержавного значення розподілялась між бюджетами наступним чином⁴⁶⁰:

Малюнок 6-10: Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення між бюджетами різних рівнів, 2017 р.

Рентна плата за видобування корисних копалин місцевого значення надходила до місцевих бюджетів у повному обсязі.

⁴⁶⁰ П.29.2.5 Бюджетного кодексу

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин

Компанії, які використовують надра для зберігання нафти, газу, рідких або газоподібних нафтопродуктів, були зобов'язані сплачувати плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, за обсяги підземного простору надр за наступними ставками ⁴⁶¹:

- ▶ Зберігання природного газу - 0,42 грн за тис. куб. м активного об'єму (для 2016 р. - 0,38 грн за тис. куб. м активного об'єму);
- ▶ Зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів - 0,42 грн за куб. м (для 2016 р. - 0,38 грн за тис. куб. м активного об'єму).

З 2018 р. ставки рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, а саме - для зберігання природного газу та газоподібних продуктів, нафти та інших рідких нафтопродуктів - збільшено на 16,7% (з 0,42 до 0,49)⁴⁶².

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, зараховувалась до бюджету місцевого самоврядування в повному обсязі⁴⁶³.

Малюнок 6-11: Розподіл рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України

Об'єктом оподаткування рентною платою за транспортування нафти та нафтопродуктів були їх фактичні обсяги, що транспортуються територією України у податковому періоді.⁴⁶⁴

Компанії, що експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають

⁴⁶¹ П. 253.5 Податкового кодексу

⁴⁶² Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» № 2245-VIII від 07.12.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-19/ed20190101>

⁴⁶³ П. 69.1.3 Бюджетного кодексу

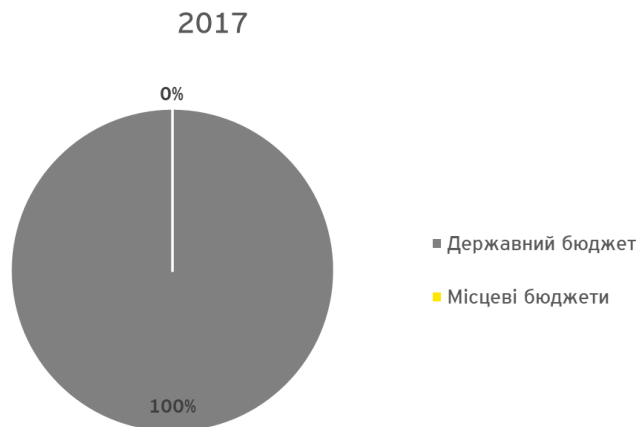
⁴⁶⁴ П.256-1.2 Податкового кодексу

(організують) послуги з транспортування (переміщення) вантажів такими трубопроводами, сплачують рентну плату за такими **ставками**⁴⁶⁵:

Об'єкт оподаткування	Ставка у 2017
Транспортування 1 т нафти чи нафтопродуктів	0,56 дол. США
Транзитне транспортування 1 т аміаку за 100 км	2,4 дол. США

У разі зміни тарифів до ставок рентної плати застосовується відповідний **коригуючий коефіцієнт**, крім ставки рентної плати за транзитне транспортування аміаку та за транспортування нафти магістральними нафтопроводами для споживачів України.

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами та нафтопродуктопроводами в 2017 році **повністю зараховувалася до загального фонду державного бюджету**⁴⁶⁶.

Малюнок 6-12: Розподіл рентної плати за транспортування між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

ПДВ

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання, імпорту та експорту товарів, а також постачання послуг на митній території України⁴⁶⁷.

ПДВ для компаній видобувних галузей **справляється за ставками 20% і 0%**, при цьому окремі операції не оподатковуються ПДВ.

Імпорт продуктів видобувних галузей оподатковується за ставкою 20% ПДВ на загальних підставах. До експорту товарів застосовувалась нульова ставка ПДВ. З початку 2017 р. було скасовано звільнення від оподаткування ПДВ імпорту природного газу для НАК «Нафтогаз України»⁴⁶⁸.

⁴⁶⁵ П.256-1.3 Податкового кодексу

⁴⁶⁶ П. 29.1.12 Бюджетного кодексу

⁴⁶⁷ Розділ V Податкового кодексу

⁴⁶⁸ П. 89.3 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 № 1797. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>

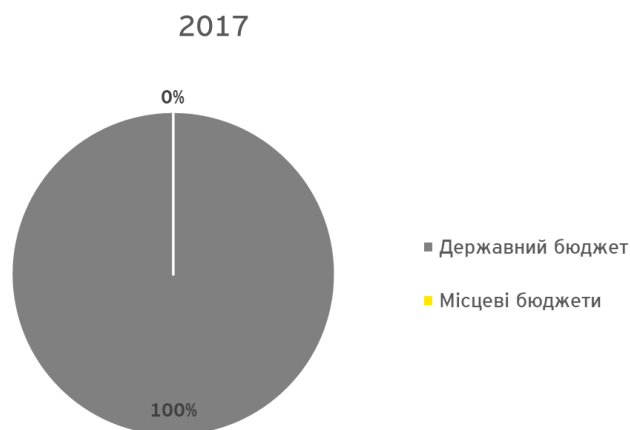
Тимчасово, до 2019 р., звільняються від оподаткування ПДВ операції з постачання на митній території України вугілля та/або продуктів його збагачення товарних позицій 2701, 2702, 2703 00 00 00, 2704 00 згідно з УКТ ЗЕД⁴⁶⁹. При цьому платник податків може відмовитися від використання зазначеної пільги чи зупинити її використання на один або декілька звітних періодів шляхом подання заяви.

Від'ємне значення ПДВ підлягало відшкодуванню платникам податків. Оскільки галузь видобування руд металів є експортно-орієнтованою, на відміну від галузі видобування нафти та газу, для підприємств цієї галузі характерні значні суми ПДВ до відшкодування з бюджету.

Для УРП було передбачено низку звільнень від ПДВ для імпорту товарів і послуг, призначених для УРП, а також для імпорту продукції, видобутої у виключній (морській) економічній зоні України. Також існував особливий механізм формування податкового кредиту у багатосторонніх УРП оператором УРП та окремими інвесторами в рамках УРП.

У 2017 р. діяла система електронного адміністрування ПДВ. Ця система передбачає створення спеціальних рахунків платників для обліку сум податку, Єдиного реєстру податкових накладних, складення та реєстрацію податкових накладних в електронній формі, подачу звітності з ПДВ в електронній формі усіма платниками та ін.

В 2017 р. ПДВ надходив до загального фонду державного бюджету в повному обсязі⁴⁷⁰.

Малюнок 6-13: Розподіл ПДВ між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Мито

При імпорті та експорті окремих товарів з/на територію України справляється мито⁴⁷¹;

Імпорт газу, нафти, конденсату, вугілля і руд марганцю не обкладався ввізним митом. Імпорт руд титану обкладався ввізним митом за ставками 1-2%.⁴⁷² Ставки ввізного мита для імпорту з ЄС, і в тому числі ставку мита на ввезення руд титану (ільменитів та інших), була

⁴⁶⁹ П. 45 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу

⁴⁷⁰ П. 29.2.6 Бюджетного кодексу

⁴⁷¹ Розділ IX Митного кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

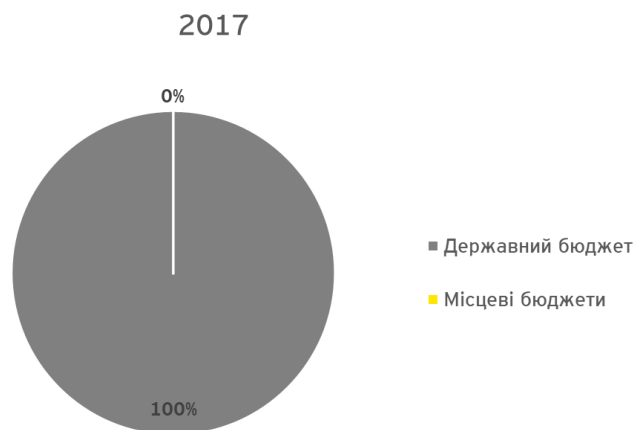
⁴⁷² Закон України «Про Митний тариф України» № 584-VII від 19 вересня 2013 р. (Групи 01-72), режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/584%D0%B0-18>

встановлена на рівні 0%.⁴⁷³

Експорт газу у газоподібному чи скрапленому стані, крім експорту до держав-членів Енергетичного Співтовариства, оподатковувався вивізним митом за ставкою 35% від митної вартості, але не нижче 400 грн за тис. куб. м / тонну.⁴⁷⁴ Вивізне мито також застосовується до відходів та брухту чорних та кольорових металів (включаючи титан) за ставкою 15%⁴⁷⁵. Під час експорту нафти та інших продуктів видобувних галузей вивізне мито не стягується.

Для УРП передбачалась низка звільнень від імпортного та експортного мита⁴⁷⁶.

В 2017 році ввізне та вивізне мито зараховувалось до загального фонду державного бюджету в повному обсязі⁴⁷⁷.

Малюнок 6-14: Розподіл мита між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Акцизний податок

Акцизний податок⁴⁷⁸ – це непрямий податок, що справляється за ввезення та реалізацію вироблених в Україні підакцизних товарів.

Акцизний податок не застосовувався до продажу сирової нафти та газу. Імпорт і продаж скрапленого газу місцевого виробництва підлягав оподаткуванню акцизним податком за ставкою 3,67 євро за 1000 л. Імпорт та продаж нафтопродуктів оподатковувався акцизним податком за ставками, що залежать від виду нафтопродуктів і обсягу ввезення/продажу⁴⁷⁹.

Станом на 01.01.2017 р. діяла Система електронного адміністрування реалізації пального (включно з нафтопродуктами і скрапленим газом) та Єдиний реєстр акцизних накладних, що

⁴⁷³ Див., зокрема, офіційне повідомлення МЕРТ щодо ставок ввізного мита в 2017 р. <http://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=bd22cc49-c9ba-4fe7-b8ac-266bb9fa71cb>

⁴⁷⁴ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 03.06.08 № 309-VI, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/309-17>

⁴⁷⁵ Закон України «Про ставки вивізного (експортного) мита на брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням» від 13.12.2006 № 441-V, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/441-16>

⁴⁷⁶ Розділ XVIII Податкового кодексу

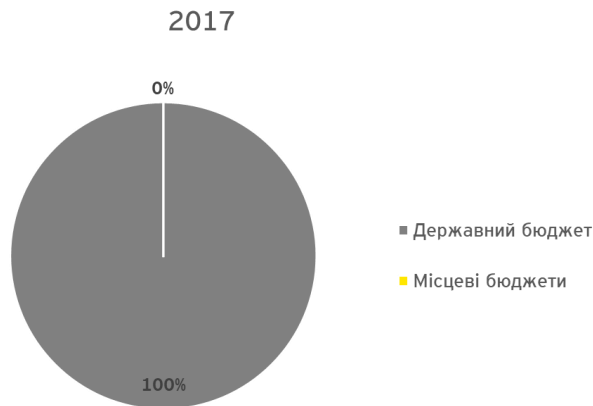
⁴⁷⁷ П. 29.2.9 та п. 29.2.10 Бюджетного кодексу

⁴⁷⁸ Розділ VI Податкового кодексу

⁴⁷⁹ П. 215.3.4 Податкового кодексу

мало на меті підвищити прозорість у ланцюгу постачань та зменшити обсяги тіньового обігу пального.⁴⁸⁰

Акцизний податок з вищезазначених операцій сплачувався до загального фонду державного бюджету в повному обсязі⁴⁸¹.

Малюнок 6-15: Розподіл акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)

Плата за землю

Плата за землю⁴⁸² (складова податку на майно, що є місцевим податком) справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності. Компанії, що здійснюють видобування природних ресурсів та їх транспортування трубопроводами, сплачують плату за землю на загальних підставах.

База оподаткування - нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації або площа земельних ділянок (якщо оцінку не проведено). Розмір плати за землю залежав від низки факторів, серед яких - розташування, функціональне призначення та наявність нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

У 2017 р. широкий перелік граничних ставок земельного податку та граничного розміру орендної плати, що визначаються залежно від вищевказаних характеристик, залишався незмінним порівняно з 2016 р.

У 2017 р. плата за землю надходила до місцевого бюджету (бюджету місцевого самоврядування) в повному обсязі⁴⁸³.

З 2018 р. плата за землю за земельні ділянки, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, справлялася в розмірі 25% від податку, обчисленого за правилами Податкового кодексу⁴⁸⁴.

⁴⁸⁰ Пп. 231-232 Податкового кодексу

⁴⁸¹ П. 29.2.7 Бюджетного кодексу

⁴⁸² Розділ XII Податкового кодексу

⁴⁸³ П. 64.1.19 Бюджетного кодексу

⁴⁸⁴ П. 50 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» від 07.12.2017 № 2245-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-19>

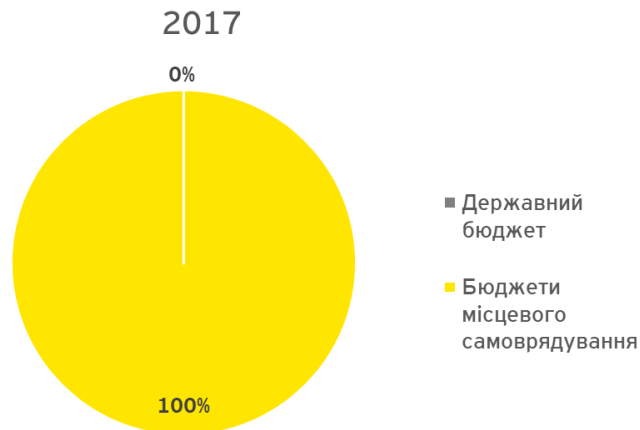
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Цей податок є складовою податку на майно, справляється власниками житлової і нежитлової нерухомості і обчислюється, виходячи з площі кожного окремого об'єкта нерухомості⁴⁸⁵.

Об'єкт оподаткування - об'єкт житлової та нежитлової нерухомості. База - загальна площа об'єкта, в тому числі його часток. Будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств, не є об'єктом оподаткування цим податком.

У 2017 р. були знижені ставки податку. Якщо раніше ставка мала складати не більше як 3% мінімальної заробітної плати за кв.м, то в 2017 р. вона була повинна складати не більше як 1,5% мінімальної заробітної плати за кв.м.⁴⁸⁶ Органи місцевого самоврядування також можуть встановлювати пільги з цього податку.

В 2017 р. податок надходив до місцевого бюджету (бюджети місцевого самоврядування) в повному обсязі⁴⁸⁷.

Малюнок 6-16: Розподіл плати за землю і податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Екологічний податок

Компанії, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти або розміщення відходів (за окремими винятками), сплачують екологічний податок⁴⁸⁸. Ставки екологічного податку залежать від виду джерела та об'єкта забруднення, виду та концентрації відходів тощо. У 2017 р. ставки екологічного податку було підвищено на 12% у порівнянні з попереднім роком.

Об'єктом та базою оподаткування були обсяги та види забруднюючих речовин. Податковим кодексом передбачалось застосування ставки податку за розміщення відходів, що

⁴⁸⁵ Розділ XII Податкового кодексу

⁴⁸⁶ П. 266.5.1. Податкового кодексу

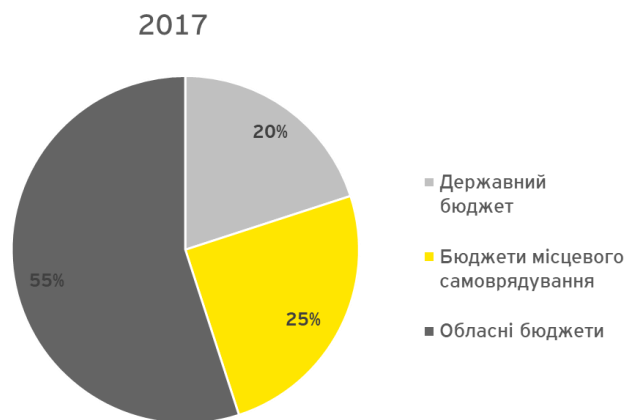
⁴⁸⁷ П. 64.1.19 Бюджетного кодексу

⁴⁸⁸ Розділ VIII Податкового кодексу

підпадають під визначення «малонебезпечних нетоксичних відходів гірничої промисловості», на рівні, значно нижчому, ніж для решти малонебезпечних відходів групи IV . У 2017 р. ставка для відходів гірничої промисловості складала 0.44 грн./т відходів, тоді як для решти платників вона складала 4.50 грн/т).⁴⁸⁹ Для порівняння, в 2016 р. такі ставки становили 0.39 грн./т та 4.02 грн/т відповідно. Таким чином, гірничі підприємства сплачували практично в 10 разів нижчий податок за розміщення малонебезпечних промислових відходів, ніж підприємства інших галузей.

У 2019 році ставку податку за викиди двоокису вуглецю було підвищено до 10,00 гривень за 1 тонну (для порівняння, в 2017 році ставка становила лише 0,37 грн/т, а у 2018 - 0,41 грн/т). При цьому екологічний податок не сплачується за обсяги видиків, що не перевищують 500 т за рік⁴⁹⁰.

Відповідно до положень Бюджетного кодексу, за загальним правилом, 20% сплаченого екологічного податку йшло до державного бюджету, інші 80% розподілялися між місцевими бюджетами різних рівнів⁴⁹¹.

Малюнок 6-17: Розподіл екологічного податку між бюджетами різних рівнів (загальне правило), 2017 р.

Рентна плата за спеціальне використання води

У 2017 р. цей різновид рентної плати⁴⁹² справлявся з фактичного обсягу води, який використовували водокористувачі, з урахуванням обсягу втрат води в їх системах водопостачання. Ставки збору встановлювалися у вигляді широкого переліку, залежно від ряду факторів (регіон, напрям використання води тощо). У 2017 р. ставки зросли у порівнянні з 2016 р. приблизно на 10-%.

За загальним правилом, сплачена рентна плата за спеціальне використання води рівномірно розподілялася між державним та місцевим бюджетами⁴⁹³.

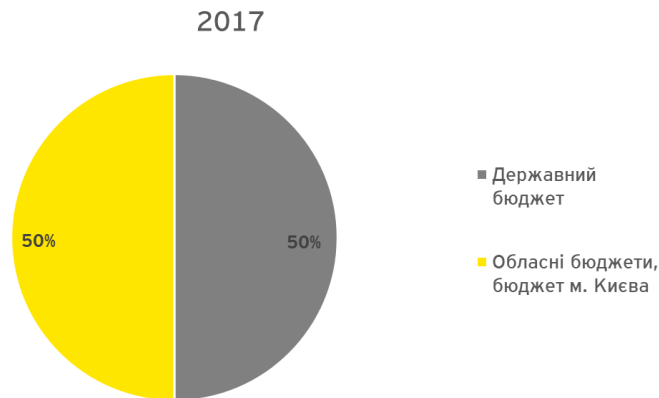
⁴⁸⁹ П. 246.2 Податкового кодексу

⁴⁹⁰ П. 48 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» від 23.11.2018 № 2628-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19/>

⁴⁹¹ П.29.2.16-1 та п. 69-1.1.4-1 Бюджетного кодексу

⁴⁹² Розділ IX Податкового кодексу

⁴⁹³ П.29.2.4. Бюджетного кодексу

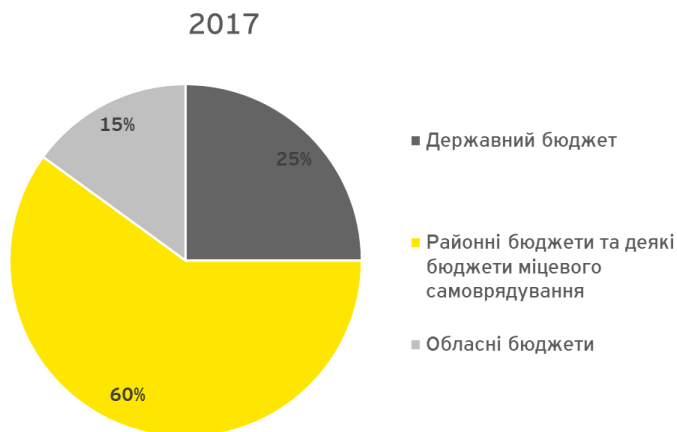

Малюнок 6-18: Розподіл збору (рентної плати) за спеціальне використання води між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)⁴⁹⁴, 2017 р.

ПДФО

Об'єктом та базою оподаткування був загальний (місячний) дохід фізичних осіб. ПДФО⁴⁹⁵ справлявся з за ставкою 18%. Видобувні компанії утримували і сплачували ПДФО з заробітної плати та інших компенсаційних виплат своїх працівників на загальних підставах. Відповідно до положень Бюджетного кодексу, 25% сплаченого ПДФО йшло до державного бюджету, інші 75% розподілялися місцевими бюджетами різних рівнів⁴⁹⁶.

Малюнок 6-19: Розподіл ПДФО між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)⁴⁹⁷, 2017 р.

⁴⁹⁴ Крім збору (рентної плати) за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення, що в повному обсязі зараховується до відповідних місцевих бюджетів.

⁴⁹⁵ Розділ IV Податкового кодексу

⁴⁹⁶ П.29.2.1 Бюджетного кодексу

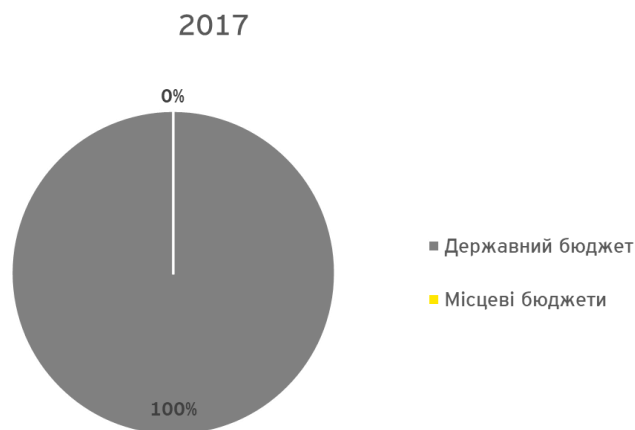
⁴⁹⁷ ПДФО, сплачений на території м. Києва, зараховувався до бюджету м. Києва та державного бюджету у пропорції 40/60 у 2017 р.

Військовий збір

У 2017 р. продовжував діяти військовий збір⁴⁹⁸, запроваджений у 2014 р. Збір стягувався з доходів фізичних осіб за ставкою 1,5%. Компанії видобувних галузей виступали податковим агентом щодо такого податку.

Військовий збір у повному обсязі надходив до загального фонду державного бюджету.

Малюнок 6-20: Розподіл військового збору між бюджетами різних рівнів

ЄСВ

Єдиний соціальний внесок (надалі - «ЄСВ») розраховувався з такими особливостями:

- ▶ єдина ставка для нарахування ЄСВ роботодавцем складала 22% від бази оподаткування, за винятком спеціальних ставок нарахування для людей з інвалідністю, які залишились на рівні 2014 р. (8,41%, 5,3% і 5,5%);
- ▶ максимальна величина місячного доходу, з якої сплачується ЄСВ, закріплена на рівні 25 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб (38 600 грн з 1 січня по 30 квітня 2017 р., 40 600 грн з 1 травня по 30 листопада 2017 р., 42 500 грн з 1 грудня 2017 р.⁴⁹⁹⁵⁰⁰).

Кошти, що надходять від сплати ЄСВ та від застосування відповідних фінансових санкцій, пов'язаних з несвоєчасною сплатою/несплатою ЄСВ, не зараховуються до Державного бюджету України або бюджетів інших рівнів та не можуть використовуватися на цілі, не передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування⁵⁰¹.

⁴⁹⁸ Підрозділ 10 Розділу XX Податкового кодексу

⁴⁹⁹ Стаття 7 ЗУ «Про Державний бюджет України на 2017 рік» від 21.12.2016 № 1801-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>

⁵⁰⁰ П. 1.4. ЗУ «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Редакція від 01.01.2017) від 08.07.2010 № 2464-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17/>

⁵⁰¹ Ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 8.07.2010 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

Пропорції розподілу коштів від ЄСВ до фондів за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування затверджуються КМУ за погодженням зі сторонами соціального діалогу⁵⁰².

У 2017 році сплачений ЄСВ розподілявся за трьома напрямками (за деякими винятками, передбаченими відповідною постановою КМУ)⁵⁰³, як визначено на малюнку нижче.

Малюнок 6-21: Розподіл сплаченого ЄСВ за напрямками у 2017 році, %

Фіскальний режим контрактів у видобувних галузях

ДСД та УРП підлягають взяттю на окремий податковий облік як платники податків. Учасник ДСД або УРП, відповідальний за обчислення і сплату податків до бюджету під час виконання такого договору, повинен бути додатково взятий на облік як платник податків та вести облік діяльності за ДСД чи УРП окремо від іншої господарської діяльності суб'єкта господарювання, що є стороною договору простого товариства або УРП. Для УРП законодавством передбачено спеціальні правила оподаткування, включаючи низку пільг. Оподаткування ДСД теж має певні особливості, але не передбачає надання учасникам ДСД пільг. Докладна інформація про оподаткування УРП і ДСД наведена у **Розділі 6.6.4**.

Інші платежі (бонуси)

Українським законодавством не передбачено такого виду обов'язкового платежу, як «бонус». За отримання спеціального дозволу на користування надрами справляється збір (докладніше - у **Розділі 6.6.2**).

УРП можуть містити положення щодо обов'язку інвестора сплатити бонус, наприклад, за підписання УРП або за відкриття родовища, але ці положення належать до комерційних

⁵⁰² Ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 8.07.2010 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

⁵⁰³ Постанова КМУ № 675 від 26.11.2014 р. «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-2014-n>

умов та в 2017 році законодавство не вимагало їх оприлюднення⁵⁰⁴.

Висновки до розділу

Видобувні компанії сплачують як податки та збори, характерні для всіх галузей (податок на прибуток, ПДВ, ПДФО, ЄСВ), так і податки, пов'язані з користуванням надрами (рентна плата за користування надрами, рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів тощо).

В 2017 р. правила обчислення податків у порівнянні з 2016 р. суттєво не змінилися, за винятком змін у ставках рентної плати та деяких інших податків:

- В 2017 р. було знижено ставки рентної плати за користування надрами для видобування газу, у тому числі для видобування газу, що реалізується для потреб населення з покладів, які залягають на глибині до 5000 м, до 29% (у 2016 році ставка складала 50%), а також ставки за видобування нафти до 29% для покладів, які залягають на глибині до 5000 м, та до 14% для покладів, які залягають на глибині понад 5000 м, у порівнянні з 45% та 21% у 2016 році.
- Було скасовано спеціальну процедуру визначення фактичної ціни реалізації руд та розширено перелік витрат, що враховуються під час розрахунку фактичної ціни реалізації для неуглеводневих корисних копалин, на витрати з передпродажної підготовки.
- При цьому в 2017 році також було збільшено ставки рентної плати за використання надр, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин на 10%.
- Збільшились ставки рентної плати за спеціальне використання води на 10%.
- Було підвищено ставки екологічного податку на 12%.
- Обмежено максимальний розмір ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, до 1,5 мінімальних заробітних плат.

В 2017 році було запроваджено тимчасове звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання вугілля або окремих продуктів його збагачення на митній території України.

В 2017 році більшість податкових надходжень спрямовувалися до державного бюджету. Частка податкових надходжень, що спрямовувалися до місцевих бюджетів у 2017 р., не змінилась у порівнянні з 2016 р. Водночас, з 1 січня 2018 р. 5% надходжень від рентної плати від видобування вуглеводнів мали спрямовуватися до загального фонду місцевих бюджетів. Ця зміна є позитивним зрушенням, що в перспективі може поліпшити фінансовий стан відповідних місцевих бюджетів та покращити діалог видобувних компаній та місцевих громад.

В 2018 р. також набрали чинності зміни до податкового законодавства, спрямовані на запровадження сприятливого податкового режиму, покращення інвестиційної привабливості та стимулювання видобутку.

з 1 січня 2018 року було запроваджено стимулюючу ставку рентної плати за користування надрами для природного газу, видобутого із нових свердловин у розмірі 6%

⁵⁰⁴ Згідно ЗУ про ІПВГ, компанії повинні будуть розкривати інформацію про всі отримані платежі, у т.ч. премії, бонуси, у Звіті про отримані платежі. Першим обов'язковим звітним періодом подання є 2018 рік.

для покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів, та 12% для покладів, які залягають на глибині понад 5000 метрів. Крім того, було повернуто спеціальні ставки ренти для УРП в розмірі 2% для нафти і конденсату та 1,25% для природного газу.

Наприкінці 2017 року було прийнято закон, за яким з 2018 року плата за землю за земельні ділянки, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, справлялась у розмірі 25% від податку, обчисленого за правилами Податкового кодексу.

6.6 Регуляторний режим видобувної галузі

6.6.1 Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами

Доступ до даних про власників спеціальних дозволів можна отримати в онлайн режимі на сайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» за посиланням: <http://geoinf.kiev.ua/specdozvoli/>.

Пошукова система дозволяє шукати дійсні, недійсні та тимчасово припинені дозволи.

У системі доступні, зокрема, відомості про власника дозволу, відомості про ділянку надр, що надається у користування (місцезнаходження, географічні координати, площа, кількість запасів на дату видачі дозволу, ступінь освоєння надр, відомості про апробування запасів), про реєстраційний номер дозволу, дату його видачі, тривалість і термін дії дозволу, вид корисної копалини. Система також містить відомості про підставу надання дозволу, вид користування надрами, мету користування надрами, особливі умови дозволу, реквізити угоди про умови користування ділянкою надр, джерело фінансування та суму збору, сплаченого за надання спеціального дозволу.

Також на веб-сайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» можливий окремий пошук за заявами на отримання спеціальних дозволів за посиланням: <http://geoinf.kiev.ua/zayavy-na-otrymannya-spedozvoliv-na-korystuvannya-nadramy/>. Інформація, що міститься в реєстрі заяв, включає дату надходження, дані про найменування, код ЄДРПОУ і адресу заявника, вид надрокористування, корисні копалини, назву об'єкту, якого стосується заява, підстави і стан розгляду (в тому числі з зазначенням факту видачі дозволу з або без аукціону), а також відповідний номер і дата видачі спеціального дозволу (якщо було видано).

В рамках інтеграції державних кадастрів 24.10.2019 р. на Публічну кадастрову карту, доступ до якої надає ДП «Державний інформаційний геологічний фонд України», нанесений шар «Геонадра» з інформацією про видані дозволи на користування надрами, за посиланням: <http://newmap.land.gov.ua>. Також інформація про спеціальні дозволи міститься на сайті проекту «Мінеральні ресурси України» в розділі «Інтерактивні карти родовищ корисних копалин»⁵⁰⁵.

Станом на дату цього Звіту в реєстрі спеціальних дозволів на користування надрами доступна інформація про 128 спеціальних дозволів, виданих протягом 2017 р., чотири з яких анульовані, а решта - дійсні.

⁵⁰⁵ Режим доступу: <http://minerals-ua.info/golovna/interaktivni-karti-rodovishh-korisnix-kopalin/>

6.6.2 Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами

Особа, яка має намір здійснювати геологічне вивчення надр чи видобування корисних копалин на території України, повинна отримати спеціальний дозвіл на кожний вид користування надрами в межах конкретної ділянки.

Спеціальні дозволи видаються на такі види користування надрами:

- ▶ геологічне вивчення родовищ корисних копалин;
- ▶ геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення. Цей вид користування надрами дозволяє користувачу здійснювати видобування з родовища лише обмеженої кількості корисних копалин для визначення промислової цінності такого родовища та підрахунку запасів корисних копалин;
- ▶ геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовищ). Відповідно до цього виду користування нафтогазоносними надрами після здійснення дослідно-промислової розробки родовища дозволяється вилучати з родовища нафту, газ та супутні їм корисні компоненти;
- ▶ Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ). Окрім безпосередньо видобування корисних копалин, цей вид користування охоплює також право користувача проводити в межах наданої йому ділянки надр пошук і розвідку нових покладів корисних копалин;
- ▶ будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;
- ▶ створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо);
- ▶ виконання робіт (здійснення діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції.⁵⁰⁶

Спеціальний дозвіл, як правило, одержується за результатами аукціону з продажу спеціальних дозволів⁵⁰⁷. Водночас, законодавством також передбачені певні випадки одержання дозволів без проведення аукціону. Більш детальна інформація щодо таких випадків наведена у цьому підрозділі нижче.

Строки, на які видаються дозволи, залежать від виду користування надрами. Строки, на які можуть бути видані дозволи, наведені в таблиці⁵⁰⁸:

⁵⁰⁶ П. 5 Порядку надання спеціальних дозволів

⁵⁰⁷ П. 2 Порядку надання спеціальних дозволів.

⁵⁰⁸ Складена на основі п. 7 Порядку надання спеціальних дозволів.

Вид користування	Строк дії дозволу
Геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин місцевого значення	3 роки
Геологічне вивчення родовищ корисних копалин і геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислово розробку родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	5 років
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислово розробка родовищ нафти і газу, в межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України	10 років
Видобування корисних копалин	20 років
Видобування нафти і газу в межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України	30 років
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислово розробка родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промислово розробка родовищ):	
<ul style="list-style-type: none"> • на суші 	20 років
<ul style="list-style-type: none"> • на континентальному шельфі і в межах виключної (морської) економічної зони України 	30 років
Будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	20 років
Будівництво та експлуатація підземних сховищ нафти чи газу	50 років
Виконання угод про розподіл продукції	На строк дії угоди (до 50 років)
Створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні та оздоровчі заклади тощо), в частині їх геологічного вивчення і збереження ⁵⁰⁹	Без обмеження

⁵⁰⁹ Додатково до зазначених видів Порядок надання спеціальних дозволів передбачено певні особливості строку дії дозволу для геологічного вивчення та видобування нафти і газу.

У певних випадках строк дії спеціального дозволу може бути продовжений⁵¹⁰. Строк продовження дії дозволу не може перевищувати строки, встановлені для відповідного виду користування надрами.

Критерії, що використовуються для надання чи переоформлення спеціальних дозволів

Одним з принципів надання спеціальних дозволів є наявність у заявника відповідної кваліфікації, матеріально-технічних та фінансових можливостей для користування надрами⁵¹¹.

Водночас, для більшості випадків законодавство України не містить чітких вимог щодо технічних критеріїв, що повинні використовуватися під час ухвалення рішення про надання дозволу.

Одним із документів, які має подати заявник для участі в аукціоні з продажу спеціального дозволу, є лист-довідка, яким підтверджується наявність у заявника достатньої кількості кваліфікованих фахівців та технічних ресурсів для забезпечення організації виконання програми робіт⁵¹². Однак у чинному законодавстві немає визначення «достатньої кількості» щодо фахівців і ресурсів.

Фінансові критерії фактично обмежуються обов'язком зі сплати збору за видачу спеціального дозволу.

Порядком надання спеціальних дозволів передбачено перелік підстав для відмови у видачі (переоформленні) спеціального дозволу, продовження його дії чи зупинення⁵¹³.

У 2017 році з переліку таких підстав внаслідок судових оскаржень⁵¹⁴ були видалені, наступні підстави, додані у 2016 р.:

- ▶ невиконання програми робіт на ділянках надр, на користування якими заявнику вже надано дозвіл, виявлення порушень правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовано в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення, крім випадків визнання таких приписів або розпоряджень недійсними або дію яких зупинено згідно з рішенням суду;
- ▶ наявності у заявника боргу із сплати загальнодержавних податків та зборів станом на останній звітний період.

Спеціальний дозвіл може містити особливі умови користування надрами, наприклад, щодо видів, обсягів і строків виконання робіт на ділянці надр, правил і стандартів користування конкретними ділянками надр, якості продукції або робіт, технології видобування та переробки корисних копалин. Станом на кінець 2017 року такі умови не були публічно

⁵¹⁰ П. 14 Порядку надання спеціальних дозволів.

⁵¹¹ Цей принцип закріплений у статті 12 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o122>. Водночас для інших корисних копалин таких принципів законодавчо не встановлено.

⁵¹² П.8 Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів

⁵¹³ П. 19, 15, 22 Порядку надання спеціальних дозволів.

⁵¹⁴ Постанова КМУ, яка доповнювала перелік цими підставами, була визнана незаконною та скасована - див. ухвалу Вищого адміністративного суду України від 23.05.2017 у справі 826/15532/16, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66745522>. На думку суду, КМУ, розширюючи перелік підстав, вийшов за межі своїх повноважень. Пізніше КМУ вніс схожу підставу ще раз, однак і вона була скасована судом - див. постанову Окружного адміністративного суду м. Києва від 02.10.2017 у справі 826/9487/17, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/69465017>. Відповідні зміни були внесені КМУ Постановами №518 від 21.06.2017, №519 від 04.07.2017 та №333 від 25.04.2018.

доступними. Як правило, ці особливі умови відображають вимоги, перелічені в погодженнях органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Окрім того, у деяких регіонах існує усталена практика погодження надання надр у користування за умови укладення з надкористувачем угоди про фінансування соціальних та/або інфраструктурних потреб регіону, в якому той планує використовувати надра (більш детальне описання такої практики наведено нижче).

Певні умови користування надрами та розробки родовищ корисних копалин можуть міститись у матеріалах техніко-економічного обґрунтування кондицій на мінеральну сировину. Такі матеріали не є публічно доступними.

Нормативно-правова база для надання спеціальних дозволів

Процедура отримання спеціальних дозволів, окрім Кодексу про надра та Закону про нафту і газ, врегульована низкою підзаконних нормативно-правових актів, зокрема: Порядком надання спеціальних дозволів⁵¹⁵, Порядком проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів⁵¹⁶, Методикою визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами⁵¹⁷.

Порядок отримання спеціальних дозволів у результаті проведення аукціону

Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами організовує Держгеонадра. Аукціонний комітет, який здійснює загальне керівництво аукціоном та контроль за дотриманням умов проведення аукціонів, також затверджується Держгеонадрами. Протягом 2017 року Порядок проведення аукціонів зазнав лише однієї зміни - була виключена одна з підстав відхилення заяви на участь у аукціоні, а саме - наявність у претендента боргу із сплати податків та загальнообов'язкових платежів станом на останній звітний період⁵¹⁸.

Процедура визначення переліку ділянок надр, спеціальні дозволи на користування якими виставляються на аукціон, врегульована недостатньо чітко.

Держгеонадра має готувати пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр для аукціону з урахуванням заявок, поданих претендентами-суб'єктами господарювання⁵¹⁹. Водночас, вимоги до такої заявки, порядок її реєстрації та розгляду на нормативно-правовому рівні відсутні.

Перед проведенням аукціону ділянки надр, дозволи на користування якими будуть виставлені на аукціон, повинні бути погоджені з такими органами державної влади та місцевого самоврядування: Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідними обласними, Київською і Севастопольською міськими радами, районними, міськими, селищними, сільськими радами, а також з Мінприроди⁵²⁰.

⁵¹⁵ Порядок надання спеціальних дозволів

⁵¹⁶ Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів

⁵¹⁷ Постанова КМУ «Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами» № 1374 від 15.10.2004 р., режим доступу:

⁵¹⁸ Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і № 615» № 519 від 21.06.2017 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/518-2017-%D0%BF/ed20170719#n10>.

⁵¹⁹ П. 6 Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів

⁵²⁰ Необхідність отримання погодження того чи іншого органу залежить від виду користування надрами. Так, погодження Мінприроди вимагається для всіх видів користування надрами, в той час як погодження районних, міських, селищних,

Отримання таких погоджень здійснюється, у тому числі, із застосуванням принципу мовчазної згоди. Цей принцип означає, що у випадку ненадання відповіді щодо погодження протягом 30-денного строку для Мінприроди та 90-денного - для інших органів, вважається, що погодження було надано. Водночас, факт подання заявки чи отримання суб'єктом господарювання погоджень щодо надання ділянки надр у користування від інших державних органів не гарантує, що ділянка буде виставлена на аукціон, а претендент буде допущений до такого аукціону. Остаточне рішення про проведення чи не проведення аукціону і переліку ділянок надр приймає Держгеонадра.

Перед проведенням аукціону Держгеонадра повинні визначити початкову ціну продажу дозволу, яка розраховується відповідно до затвердженої методики, виходячи з вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянок надр⁵²¹, і не може бути меншою від 2% сумарного чистого прибутку за весь період розробки родовища або ділянки надр, обчисленого без урахування капітальних вкладень⁵²².

Під час встановлення початкової ціни продажу дозволу беруться до уваги такі чинники, які затверджуються ДКЗ відносно відповідного родовища чи ділянки надр:

- ▶ Дисконтований очікуваний річний дохід від реалізації товарної продукції, за вирахуванням експлуатаційних витрат і витрат на сплату податків та інших платежів державі;
- ▶ Очікувані капітальні вкладення в промислове будівництво, включаючи придбання геологічної інформації;
- ▶ Строк експлуатації родовища чи ділянки надр;
- ▶ Категорія розвіданості родовища чи ділянки надр тощо⁵²³.

Вихідною інформацією для визначення початкової ціни є результати раніше проведених геолого-економічних оцінок, протоколи затвердження запасів корисних копалин ДКЗ, державні баланси запасів корисних копалин, акти та протоколи експертної оцінки ресурсів підготовлених і виявлених об'єктів Держгеонадр, протоколи затвердження прогнозних ресурсів та фактичні техніко-економічні показники діючих гірничих підприємств або об'єктів-аналогів, затвержені наказом Держгеонадр.⁵²⁴ Більшість цієї інформації відсутня у відкритому доступі. Окремі зміни до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, спрямовані на підвищення прозорості принципу розрахунку початкової вартості спеціальних дозволів, заплановані ще у 2016 р.⁵²⁵, не були ухвалені й протягом 2017 р.

За 90 календарних днів до дня проведення аукціону Держгеонадра розміщує в газеті

сільських рад треба у разі користування ділянками надр, що містять корисні копалини місцевого значення. Звертаємо увагу, що погодження Мінприроди було скасовано Постановою КМУ №333 від 25.04.2018.

⁵²¹ Методика визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування, затверджена Постановою КМУ №1117 від 25.08.2004 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1117-2004-%D0%BF>. Тут і далі, у разі посилання на Методику URL-адреса не зазначається.

⁵²² П. 6 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами,

⁵²³ П. 3 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами

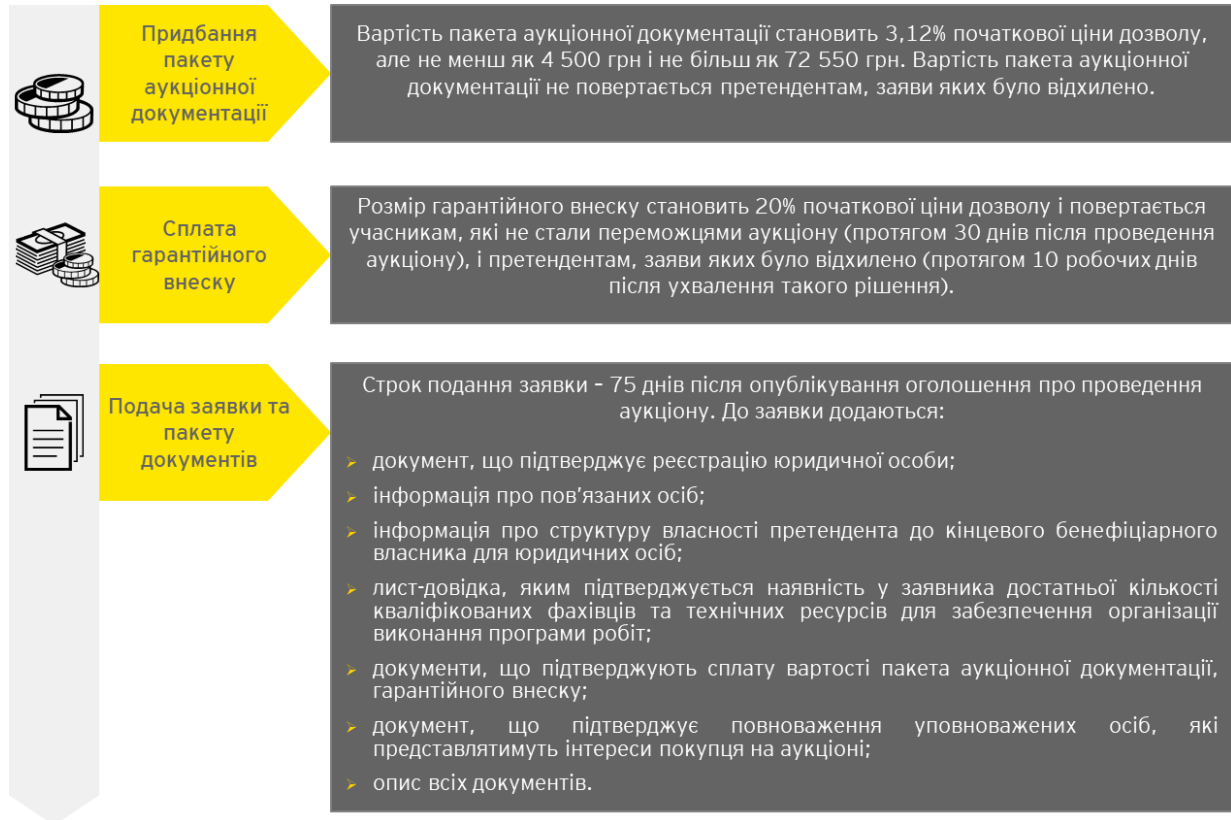
⁵²⁴ П. 5 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами.

⁵²⁵ П.258 Завдань, визначених в Програмі діяльності КМУ (Коаліційній угоді) та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», режим доступу: http://www.mil.gov.ua/content/other/postanova_04032015.pdf.

«Урядовий кур'єр» та на своєму офіційному веб-сайті оголошення про проведення аукціону. В оголошенні зазначається основна інформація про аукціон та спеціальний дозвіл (наприклад, назва та місцезнаходження ділянки надр, вид користування надрами та строк, на який видається дозвіл, початкова ціна дозволу тощо).

Дії, які повинен вчинити заявник для участі в аукціоні, зображені нижче на схемі:

Малюнок 6-22: Алгоритм дій для участі в аукціоні з продажу спеціальних дозволів

Держгеонадра зобов'язані публікувати на своєму офіційному веб-сайті інформацію, зокрема про: реєстрацію заявок про намір взяти участь в аукціоні, допущення до участі в аукціоні або відхилення заявки, перелік переможців аукціону, а також забезпечити трансляцію аукціону в режимі реального часу.

На дату підготовки цього Звіту ІПВГ, на офіційному веб-сайті Держгеонадр розміщена наступна інформація: про початок підготовки до аукціону⁵²⁶, про відмову в підготовці аукціону⁵²⁷, оголошення про проведення аукціону та реєстрацію заяв⁵²⁸, перелік покупців, допущених до аукціону⁵²⁹, результати аукціонів⁵³⁰ та деяка інша⁵³¹.

Держгеонадра також надсилає запити (і) органам ДФС щодо перевірки факту відсутності у претендентів боргу зі сплати податків та зборів станом на останній звітний період, і

⁵²⁶Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/information-about-the-beginning-of-preparation-for-the-auction/>.

⁵²⁷ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/informaciya-pro-vidmovu-u-provedenni-pidgotovki-dilyanki-nadr-do-aukcionu/>.

⁵²⁸ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/ogoloshennya-pro-provedennya-aukcionu-reyestraciya-zayavi-pro-namir-vzyati-uchast-v-aukcioni/>.

⁵²⁹ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/perelik-pokupciv-dopushhenix-do-aukcionu/>.

⁵³⁰ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/rezultati-aukcioniv/>.

⁵³¹ Різні види інформації доступні за різні роки.

(ii) правоохоронним органам та суб'єктам фінансового моніторингу для виявлення суб'єктів господарювання, що здійснюють фінансування тероризму в Україні. У випадку ненадання відповіді на запит протягом 30 днів, вважається, що заборгованість у претендентів відсутня, і претендент не є суб'єктом господарювання, що здійснює фінансування тероризму в Україні.⁵³²

Аукціон проводиться за умови реєстрації не менш як двох претендентів на придбання дозволу. Крок аукціону безпосередньо залежить від початкової ціни дозволу та визначений Порядком проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів (наприклад, крок для дозволу, початкова ціна якого складає від 1 000 000 грн до 2 999 999 грн, становить 20 000 грн; від 3 000 000 грн до 4 999 999 грн - 30 000 грн тощо).

Переможцем аукціону визнається покупець, який погодився сплатити найвищу ціну дозволу. Після проведення аукціону переможець укладає з Держгеонадра договір купівлі-продажу дозволу та сплачує різницю між ціною продажу дозволу та гарантійним внеском.

У **Додатку 8** наведено інформацію щодо проведених у 2017 р. аукціонів із продажу спеціальних дозволів, у тому числі переможців таких аукціонів.

Деталі щодо реформування процедури проведення аукціонів для надання спеціальних дозволів, а також реалізації експериментального проекту із запровадження проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів, які були імplementовані після 2017 року, див. у **Розділі 6.3** цього Звіту.

Схематично процедура отримання спеціальних дозволів у результаті проведення аукціону наведена нижче.

Порядок отримання спеціальних дозволів без проведення аукціону

В окремих випадках, визначених Порядком надання спеціальних дозволів⁵³³, спеціальні дозволи на користування ділянкою надр можуть надаватись без проведення аукціону, зокрема, але не виключно⁵³⁴, у разі:

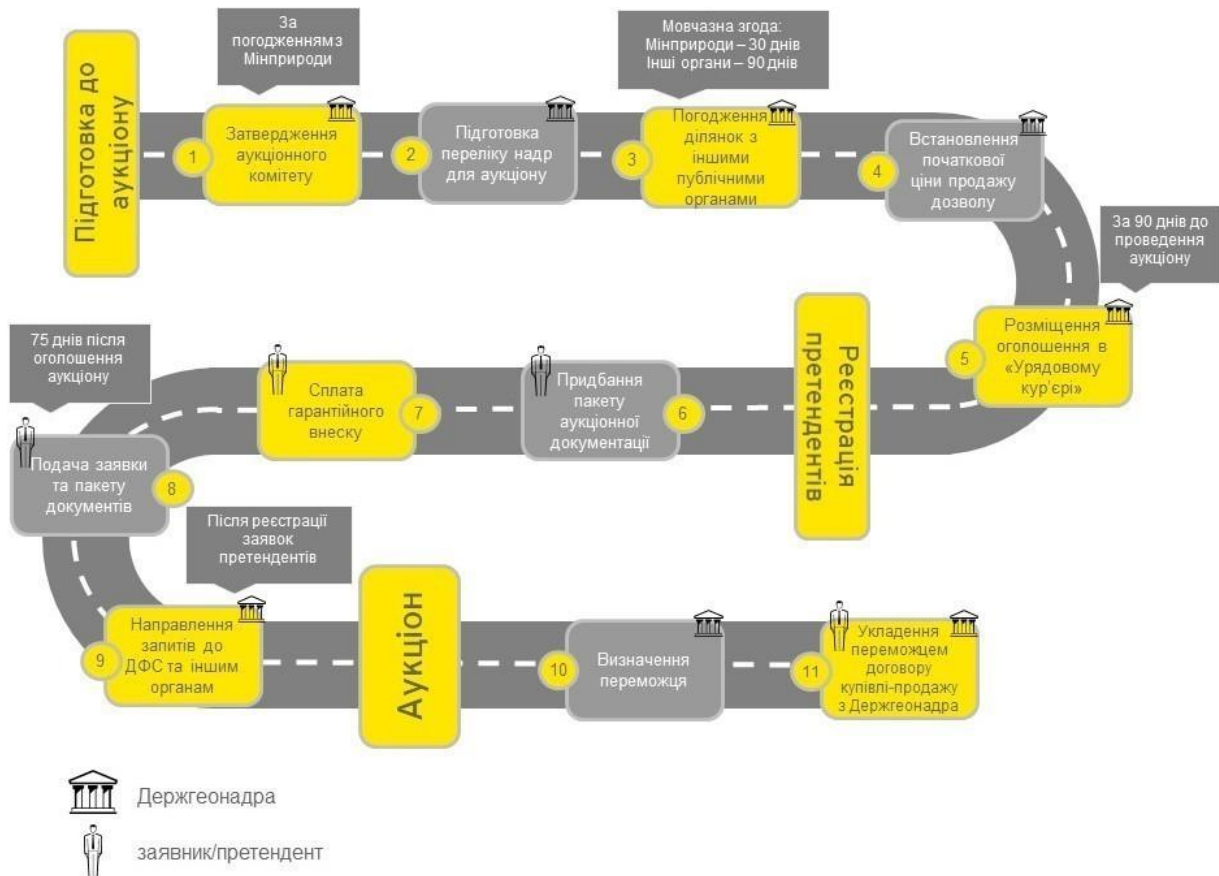
- ▶ Видобування корисних копалин, якщо заявник за власні кошти здійснив геологічне вивчення ділянки надр та підрахунок запасів корисних копалин або ж апробацію запасів корисних копалин у ДКЗ⁵³⁵;
- ▶ Збільшення користувачем, який раніше вже отримав дозвіл на користування надрами, обсягу видобування корисних копалин за рахунок розширення меж ділянки. У цьому випадку спеціальний дозвіл без проведення аукціону надається за умови, що суміжну ділянку не надано у користування та розширення не перевищує 50% запасів, визначених раніше наданим дозволом;
- ▶ Геологічного вивчення та видобування корисних копалин місцевого значення;
- ▶ Геологічного вивчення надр за рахунок коштів державного бюджету;
- ▶ Виконання угод про розподіл продукції тощо.

⁵³² Пп. 8 і 9 Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів.

⁵³³ П. 8 Порядку надання спеціальних дозволів

⁵³⁴ Станом на кінець 2017 року існувало 13 випадків, коли отримання дозволу здійснюється без проведення аукціону.

⁵³⁵ Зміни до Порядку надання спеціальних дозволів уточнюють, що таке геологічне вивчення повинне було бути здійснено на підставі спеціального дозволу на користування надрами (див. п. 8 в останній редакції Постанови КМУ № 1131 від 18.12.2018 р.).

Малюнок 6-23: Процедура одержання спеціальних дозволів за результатами аукціону

Загалом, кількість підстав для отримання спеціального дозволу без аукціону в 2017 році збільшилась. Детальніше про це див. у **Розділі 6.3** цього Звіту.

Процедура отримання дозволу без проведення аукціону включає наступні кроки:

- ▶ подання до Держгеонадр заяви з додатками за визначеним переліком. Такий перелік, зокрема, може включати пояснювальну записку з зазначенням потужності підприємства та іншої необхідної інформації, каталог географічних координат кутових точок ділянки надр, оглядову карту тощо. Остаточний перелік документів, які заявник повинен подати Держгеонадрам для отримання дозволу, залежить від виду користування надрами та випадку, у зв'язку з яким дозвіл видається без проведення аукціону. Зразок примірної заяви на отримання спеціального дозволу без проведення аукціону розміщений на офіційному веб-сайті Держгеонадра⁵³⁶;
- ▶ отримання Держгеонадрами підтвердження від органів ДФС, а також правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу про те, що заявник не має боргу зі сплати загальнодержавних податків та зборів станом на останній звітний період, і не є суб'єктом, що фінансує тероризм в Україні.
- ▶ погодження надання надр у користування з Мінприроди⁵³⁷ та органами місцевого

⁵³⁶ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/forms-samples-of-documents/>.

⁵³⁷ Звертаємо увагу, що відповідно до Постанови КМУ № 333 від 25.04.2018 р., погодження Мінприроди скасовано, натомість запроваджено пропозиції та зауваження (детальніше див. Розділ 6.3 цього Звіту).

самоврядування. Погодження відбувається без залучення особи, що звернулась за отримання дозволу;

- ▶ сплата збору у розмірі початкової ціни продажу такого дозволу на аукціоні, яка розрахована відповідно до затвердженої методики⁵³⁸ (за винятком надання дозволів на виконання угод про розподіл продукції, коли розмір збору становить 1% від початкової ціни).

Спеціальні дозволи надаються заявникам за рішенням Держгеонадр (крім випадку виконання угоди про розподіл продукції, коли спеціальний дозвіл надається на підставі та на умовах укладеної угоди про розподіл продукції за поданням Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції). Рішення Держгеонадра приймає протягом 30 днів⁵³⁹ після одержання всіх погоджень, які передбачені Порядком надання спеціальних дозволів на користування надрами⁵⁴⁰.

Дозвіл без проведення аукціону не може бути надано особі, що, зокрема, (і) не виконує програми робіт на ділянках надр, на користування якими їй вже надано дозвіл, або (ii) щодо якої виявлені порушення правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовані в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення.

Схематично процедура надання спеціальних дозволів без проведення аукціону наведена нижче.

Малюнок 6-24: Процедура одержання спеціальних дозволів без проведення аукціону

⁵³⁸ Методика визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами,

⁵³⁹ Постановою КМУ № 333 від 25.04.2018 р. уточнено, що мають бути на увазі календарні дні.

⁵⁴⁰ Відповідно до змін, внесених Постановою КМУ № 333 від 25.04.2018 р., мають бути враховані також пропозиції Мінприроди, що надаються відповідно до п.25 Порядку надання спеціальних дозволів.

Внесення змін до спеціальних дозволів та їх переоформлення

Спеціальний дозвіл не може бути переданий (подарований, проданий або в інший спосіб відчужений) іншій особі. Також законодавством заборонено передавати спеціальні дозволи до статутних капіталів, створюваних за участю надрокористувачів суб'єктів господарювання, та вносити їх як вклад у спільну діяльність⁵⁴¹.

Водночас, у певних випадках дозволяється внесення змін та переоформлення спеціальних дозволів. Зокрема, зміни до спеціального дозволу вносяться в разі⁵⁴²:

- ▶ зміни особливих умов та інших відомостей, зазначених у дозволі;
- ▶ зменшення площі ділянки надр за ініціативою надрокористувача або відповідних контролюючих органів;
- ▶ виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість або кількість корисних копалин;
- ▶ виявлення надрокористувачем протягом трьох років після отримання дозволу описок, очевидних помилок⁵⁴³.

У 2017 році були додані наступні додаткові підстави для внесення змін⁵⁴⁴:

- ▶ утворення шляхом виділу з юридичної особи надрокористувача юридичної особи з метою продовження діяльності на наданій йому в користування ділянці надр за низки умов (зокрема, такий надрокористувач не є суб'єктом господарювання державного сектору економіки, повинен володіти не менш як 50% статутного капіталу новоутвореної юридичної особи, не має податкового боргу, який не є розстроченим чи реструктуризованим⁵⁴⁵, не порушував умов користування надрами тощо), в разі погодження внесення таких змін Мінприроди⁵⁴⁶ (аналогічна норма була скасована у 2016 р.);
- ▶ утворення господарського товариства, у статутному капіталі якого 100 відсотків акцій належить державі, у результаті реорганізації шляхом злиття;

Внесення змін здійснюється за заявою надрокористувача (або його правонаступника в разі внесення змін внаслідок злиття), до якої додаються супровідні документи, в тому числі пояснювальна записка з обґрунтуванням необхідності внесення змін до спеціального дозволу. При цьому, Держгеонадра можуть відмовити у внесенні змін, зокрема, якщо виявить невиконання програми робіт на ділянках надр, на користування якими заявнику вже надано дозвіл або порушення правил користування надрами, які зафіксовані в актах відповідних органів.

⁵⁴¹ Ч. 6 ст. 16 Кодексу про надра; ч. 2 ст. 14 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o143>.

⁵⁴² П. 17 Порядку надання спеціальних дозволів

⁵⁴³ Звертаємо увагу, що строк у три роки для виявлення помилок був вилучений з відповідного пункту Постановою КМУ № 333 від 25.04.2018.

⁵⁴⁴ Див. Постанову КМУ № 518 від 21.06.2017. Звертаємо увагу, що в подальшому Постановою КМУ № 698 від 26.06.2019 вказаний перелік доповнено ще однією підставою – реорганізацією державного підприємства шляхом приєднання до іншого державного підприємства.

⁵⁴⁵ Відповідно до Постанови КМУ № 333 від 25.04.2018, з 08.06.2018 умова щодо відсутності податкового боргу була замінена на відсутність боргу зі сплати рентної плати за користування надрами.

⁵⁴⁶ Див. п. 17 Постанови КМУ № 333 від 25.04.2018.

Переоформлення дозволу здійснюється у таких випадках⁵⁴⁷:

- ▶ якщо це передбачено Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;
- ▶ правонаступництва юридичної особи (надрокористувача) у результаті реорганізації шляхом перетворення;
- ▶ отримання юридичною особою в оренду чи концесію цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства.

Держгеонадра надає спеціальний дозвіл на новому бланку або вмотивовану відмову протягом 30 календарних днів з дати надходження заяви.

Угода про умови користування надрами

Незалежно від того, яким способом відбувається отримання спеціального дозволу (у результаті проведення аукціону чи без нього), Держгеонадра та користувач надр мають укласти угоду про умови користування надрами. Порядком надання дозволів на користування надрами та Законом про нафту і газ встановлено, що така угода є невід'ємною частиною спеціального дозволу. Більш детальна інформація наведена в **Розділі 6.6.4 Договори у видобувних галузях**.

6.6.3 Доступ до інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб

- Єдиний державний реєстр

Відповідно до українського законодавства, окрім інформації про засновників, державному реєстратору також необхідно подавати інформацію про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів).⁵⁴⁸ Інформація щодо засновників (учасників) і кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) юридичних осіб доступна в онлайн режимі на веб-сайті Міністерства юстиції України⁵⁴⁹ чи через Єдиний державний портал відкритих даних⁵⁵⁰.

Станом на дату цього Звіту відомості про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, що повинні надаватися під час державної реєстрації створення юридичної особи / змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, мають включати⁵⁵¹:

- прізвище, ім'я, по-батькові, дату народження, реєстраційний номер картки платника податків (за наявності), паспортні дані, країну громадянства, місце проживання;
- повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є кінцевим бенефіціарним власником (контролером);

⁵⁴⁷ П. 16 Порядку надання спеціальних дозволів.

⁵⁴⁸ П. 9 ч. 2 Ст. 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 15.05.2003 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15/ed20170101#n160>.

⁵⁴⁹ <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

⁵⁵⁰ <https://data.gov.ua/dataset/1c7f3815-3259-45e0-bdf1-64dca07ddc10>

⁵⁵¹ Ст.9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 15.05.2003 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15/ed20170101#n160>; Наказ Міністерства юстиції України № 3268/5 від 18.11.2016 р. «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16/>

- відсоток частки статутного капіталу в юридичній особі або відсоток права голосу в юридичній особі;
- тип бенефіціарного володіння (пряме, опосередковане, представництво, інший засіб контролю);
- інформацію про юридичних осіб, через яких здійснюється опосередкований вплив на юридичну особу (якщо застосовно), що має бути достатньою для розуміння усієї структури власності, починаючи від засновників та закінчуючи кінцевими бенефіціарними власниками відповідної юридичної особи.

Відповідно до змін, внесених Міністерством юстиції України до реєстраційної форми з 29.08.2018 р., в разі внесення будь-яких змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи обов'язково подається заново⁵⁵².

Утім, юридичні особи подекуди здійснюють неповне або неточне розкриття інформації щодо бенефіціарних власників, наприклад, розкривають інформацію тільки до рівня номінальних власників чи керуючих трастами. Наразі відсутні ефективні механізми протидії цьому.

- Глобальний реєстр бенефіціарних власників

У 2017 році Україна приєдналася до Глобального реєстру бенефіціарних власників та стала однією з перших держав, що офіційно заявили про готовність надати дані про бенефіціарів для реєстру⁵⁵³.

В травні 2017 року з метою становлення та розвитку співпраці щодо надання інформації до реєстру, Міністерство юстиції України, Державне агентство з питань електронного урядування, Transparency International Україна та консорціум OpenOwnership підписали Меморандум про взаєморозуміння⁵⁵⁴. У травні 2017 року КМУ також були внесені зміни до підзаконних актів, що передбачають безоплатну передачу інформації про кінцевих бенефіціарних власників до Глобального реєстру бенефіціарних власників⁵⁵⁵.

Відомості щодо бенефіціарних власників українських компаній, що містяться в Єдиному державному реєстрі, вже частково доступні в Глобальному реєстрі бенефіціарних власників⁵⁵⁶, але для повного відображення необхідна буде інтеграція.

⁵⁵² Наказ Міністерства юстиції України № 3268/5 від 18.11.2016 р. «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16/>

⁵⁵³ Постанова КМУ «Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» № 593 від 8 вересня 2016 р. в редакції Постанови КМУ № 339 від 18.05.2017 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2016-%D0%BF/ed20170520>. Згідно з інформацією на офіційному веб-сайті OpenOwnership, режим доступу: <https://www.openownership.org/news/ukraine-becomes-the-first-country-to-integrate-with-openownership/>

⁵⁵⁴ Меморандум про співробітництво між Мін'юстом, Державним агентством з питань електронного урядування, громадською організацією Transparency International Україна та консорціумом OpenOwnership який передбачає забезпечення передачі відповідних відомостей до Глобального реєстру до кінця 2017 р., режим доступу: https://ti-ukraine.org/wp-content/uploads/2017/05/220517_memorandum.pdf

⁵⁵⁵ Постанова № 593 Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань КМУ від 8 вересня 2016 р. № 593, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2016-n>.

⁵⁵⁶ <https://register.openownership.org>

- *Єдиний державний реєстр електронних декларацій*

З 2017 р. інформація про державних службовців, які є бенефіціарними власниками (контролерами) юридичних осіб, стала доступна у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування⁵⁵⁷.

Зокрема, декларант повинен надати інформацію щодо цінних паперів чи будь-яких інших корпоративних прав, у тому числі часток статутних капіталах чи в будь-яких інших еквівалентах статутного капіталу товариств, підприємств, організацій, що зареєстровані в Україні або за кордоном, а також окремо - щодо юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є декларант або члени його сім'ї⁵⁵⁸.

- *База даних емітентів цінних паперів*

Інформація про власників 5 і більше відсотків акцій в акціонерних товариствах доступна в базі даних емітентів, розміщеній на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України за посиланням <http://smida.gov.ua/db/emitent>.

6.6.4 Договори у видобувних галузях

Законодавство щодо оприлюднення договорів у видобувних галузях

З 2016 р. Держгеонадра зобов'язані публікувати разом із виданими спеціальними дозволами і відповідні угоди про умови користування надрами, що є невід'ємною частиною таких спеціальних дозволів. Станом на 2017 р. була опублікована лише частина угод (за другу половину 2016-2017 рр.), але станом на жовтень 2019 року Держгеонадра опубліковано значну частину угод, починаючи з 1995 р.⁵⁵⁹.

Закон України «Про відкритість використання публічних коштів»⁵⁶⁰, вимагає обов'язкового оприлюднення розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності інформації про укладені за звітний період договори⁵⁶¹. Водночас, обсяг інформації, що оприлюднюється, не включає текст договорів.

Крім того, у 2018 році прийнятий Закон про ІПВГ, який передбачає обов'язкове розкриття певної інформації щодо угод, що пов'язані з видобуванням корисних копалин, а саме: угод про умови користування надрами, угод про розподіл продукції, договори про спільну діяльність або інші договори, на підставі яких здійснюється проектна діяльність. Проте вимоги щодо публікації такої інформації поширюється лише на угоди, укладені або до яких вносились зміни після набрання чинності законом (тобто після 16 листопада 2018 року).

Угода про умови користування надрами

Основним договірним документом, що визначає умови користування надрами, є угода про

⁵⁵⁷ Єдиний державний реєстр електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, режим доступу: <https://public.nazk.gov.ua/>

⁵⁵⁸ Див. пп.4, 5 і 5-1 частини 1 статті 46 Закону України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14 жовтня 2014 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/ed20170803#n446>

⁵⁵⁹ Див. офіційний веб-сайт Держгеонадр, режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/vidani-specialni-dozvoli-na-koristuvannya-nadrami-z-ugodami-pro-umovi-koristuvannya-nadrami/>

⁵⁶⁰ Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» № 183-VIII від 11.02.2015 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19>

⁵⁶¹ Див. вебсайт Єдиного веб-порталу використання публічних коштів, режим доступу: <https://spending.gov.ua/web/quest>

умови користування надрами.

Зазначена угода укладається між Держгеонадрами та власником спеціального дозволу на користування надрами та згідно з Порядком надання спеціальних дозволів та Законом «Про нафту і газ» є його невід'ємною частиною.⁵⁶² Угода повинна містити умови про технічні, технологічні, організаційні, фінансові, економічні, соціальні, екологічні зобов'язання сторін та про порядок регулювання відносин між ними в процесі користування надрами на наданій ділянці надр.

Істотними умовами угод про умови користування надрами, є, серед іншого, програма робіт, що повинна бути виконана власником спеціального дозволу, джерела фінансування робіт, положення про право власності на геологічну інформацію, отриману в результаті користування надрами, тощо.

Примірні угоди про умови користування надрами затверджені наказом Держгеонадр та розміщені на їх офіційному веб-сайті за посиланням <http://www.geo.gov.ua/primirni-ugodi-pro-umovi-koristuvannya-nadrami/>⁵⁶³.

Від 2016 року Держгеонадра зобов'язані публікувати укладені угоди про умови користування надрами. На офіційному веб-сайті Держгеонадр розміщено скан-копії значної кількості спеціальних дозволів та відповідних угод про умови користування надрами. Разом із тим, на дату підготовки цього звіту опубліковано 126 спеціальних дозволів, виданих у 2017 р. і відповідних угод про користування надрами, тоді як загалом протягом 2017 р. було надано 128 спеціальних дозволів (див. **Розділ 6.6.1 Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами**). Окрім того, окремі умови користування надрами та розробки родовищ корисних копалин могли міститися у матеріалах техніко-економічного обґрунтування кондицій на мінеральну сировину. Такі матеріали не є публічно доступними.

Угоди про розподіл продукції⁵⁶⁴

Згідно з Законом про УРП угода про розподіл продукції передбачає, що держава в особі КМУ на визначений строк доручає інвестору проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин (що можуть включати нафту, газ і конденсат), а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик.

Інвестор має право на компенсацію витрат, пов'язаних з УРП, за рахунок частини видобутої продукції («компенсаційна продукція»). Квартальна частка компенсаційної продукції не може перевищувати 70 % загального обсягу виробленої продукції до повного відшкодування витрат інвестора. Решта продукції («прибуткова продукція») розподіляється між інвесторами та державою в порядку, визначеному УРП. До моменту розподілу вся видобута продукція вважається власністю держави.

За загальним правилом, УРП укладається з переможцем конкурсу. Максимальний строк, на який укладається угода, - 50 років з можливістю подовження за ініціативою інвестора.

Спеціальний дозвіл на користування надрами для виконання УРП надається без проведення

⁵⁶² Стаття 28 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14/ed20171218#o223>

⁵⁶³ Звертаємо увагу, що протягом 2017-2019 кілька разів затверджувалися нові редакції примірних угод про користування надрами. Остання редакція прийнята наказом Держгеонадр № 182 від 09.07.2019 р.

⁵⁶⁴ Особливості регулювання УРП передбачено Законом про УРП

аукціону. Держава сприяє видачі інших дозволів інвесторам УРП та їх підрядникам.

Перелік істотних умов УРП передбачено статтями 8 та 9 Закону про УРП. Водночас, законодавство станом на 2017 рік не передбачає обов'язку оприлюднення змісту УРП, і тексти укладених УРП відсутні у вільному доступі.

Державний контроль за виконанням УРП має здійснювати КМУ або уповноважений КМУ центральний орган виконавчої влади в порядку та на умовах, визначених УРП та Законом про УРП. Не рідше одного разу на п'ять років КМУ за участю уповноваженого центрального органу виконавчої влади повинен організувати та провести комплексну перевірку виконання умов, передбачених УРП.

Держава гарантує, що протягом дії УРП до інвесторів буде застосовуватись законодавство, чинне на момент укладення угоди, крім законодавства, що зменшує чи скасовує податки, спрощує ведення господарської діяльності тощо. Гарантії щодо стабільності норм законодавства не поширюються на зміни законодавства, що стосуються питань оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку та охорони довкілля.

Укладені УРП: В 2017 році активна діяльність за УРП не здійснювалася.

Станом на кінець 2017 р. наявна інформація щодо таких УРП, підписаних між Державою Україна в особі КМУ та:

- ▶ Vanco International Limited щодо ділянки Прикерченська (дата підписання УРП: 19 жовтня 2007 р.)⁵⁶⁵;
- ▶ Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. та ТОВ «Надра Юзівська» щодо ділянки Юзівська (дата підписання УРП: 24.01.2013 р.)⁵⁶⁶ Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. вийшов з проєкту в 2015 р.⁵⁶⁷
- ▶ Chevron Ukraine B.V., ТОВ «Надра Олеська» щодо ділянки Олеська (дата підписання УРП: 5 листопада 2013 р.)⁵⁶⁸ У 2014 р. Chevron повідомив в односторонньому порядку про вихід з УРП;⁵⁶⁹
- ▶ ENI Ukraine Shallow Waters B.V., EDF Shallow Waters SAS, ТОВ «Води України», АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» щодо площ Абіха, Кавказька, ділянки Маячна, структури Субботіна (дата підписання УРП: 27 листопада 2013 р.)⁵⁷⁰;

Після виходу Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. з угоди щодо сланцевої ділянки Юзівська у 2015 р., було оголошено новий конкурс із залучення інвестора. В 2016 році переможцем було визнано Yuzgaz B.V.⁵⁷¹, однак КМУ не погодив відступлення частки участі в УРП⁵⁷². Yuzgaz B.V. оскаржив рішення КМУ в суді й воно було

⁵⁶⁵ Інформація щодо підписання УРП, режим доступу: <http://tsn.ua/groshi/kabmin-domovivsyia-pro-rozrobku-shelfu.html>

⁵⁶⁶ Інформація щодо підписання УРП., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-2013-%D1%80>

¹¹⁸ <http://ua.interfax.com.ua/news/general/299606.html>

⁵⁶⁸ Інформація щодо підписання УРП, режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246879555&cat_id=244276429

⁵⁶⁹ Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/business/economics/3456069-Chevron-vidmovylasia-vid-proektu-z-osvoiennia-oleskoi-ploschi-zmi>

⁵⁷⁰ Інформація щодо підписання УРП, режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246879555&cat_id=244276429

⁵⁷¹ Див. <http://nadraukrayny.com.ua/?p=681>

⁵⁷² Див. <http://ua.interfax.com.ua/news/general/381004.html>

визнано протиправним⁵⁷³. В грудні 2018 КМУ погодив відступлення частки в розмірі 90% на користь Yuzgaz B.V.⁵⁷⁴.

У 2017 р. дві компанії зі Сполучених Штатів Америки – Frontera Resources та Longfellow – звертались до Міненерговугілля щодо здійснення проектів з пошуку та видобування вуглеводнів на умовах УРП, але конкурси не були оголошені.⁵⁷⁵

Нові конкурси на укладення УРП: В лютому 2019 р. КМУ оголосив конкурси на укладання УРП для 9-ти ділянок⁵⁷⁶. В липні 2019 року переможцями визначено ТОВ «ВЕЛЛ КО», Oil&Gas overseas trading B. V. та ТОВ «Нафтогазексплуатація», Ukrainian Energy LLC, ТОВ «Гео Альянс Партнерство» та Geo Alliance Partnership B. V., ПАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння», АТ «Укргазвидобування» та Vermilion Ukraine Exploration B. V.⁵⁷⁷. Згодом було оголошено ще 3 додаткові конкурси на укладення УРП⁵⁷⁸.

Фіскальний режим за УРП: Оподаткування за УРП здійснюється за спеціальними правилами, визначеним Податковим кодексом і самою угодою. Протягом строку дії УРП стягнення з інвестора більшості податків, крім податку на прибуток, ПДВ та рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, замінюється розподілом виробленої продукції. Інвестори також зобов'язані утримувати та сплачувати податок на доходи фізичних осіб та ЄСВ із заробітної плати та інших виплат своїм працівникам, а також сплачувати збори та мита за послуги державних органів. Податковий кодекс передбачає низку податкових та регуляторних пільг для інвесторів за УРП.

6.6.5 Інші договори, пов'язані з видобуванням корисних копалин

Договори про спільну діяльність

Деякі суб'єкти господарювання, що мають спеціальний дозвіл на користування надрами,

⁵⁷³ Ухвала Вищого адміністративного суду України від 04.07.2017 р., режим доступу:

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/67684356>

⁵⁷⁴ Розпорядження КМУ «Питання передачі прав та обов'язків інвестора, визначених Угодою про розподіл вуглеводнів» № 1089-р від 18.12.2018 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2018-%D1%80>.

⁵⁷⁵ Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245219802

⁵⁷⁶ На виконання постанов КМУ від 18.12.2018 р. № 1179, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1179-2018-%D0%BF>, № 1180, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1180-2018-n>, № 1182, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1182-2018-%D0%BF>, № 1183, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1183-2018-%D0%BF>, № 1184, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1184-2018-%D0%BF>, № 1186, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1186-2018-%D0%BF>, № 1187, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2018-%D0%BF>, № 1188, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-2018-%D0%BF>, № 1189, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1189-2018-%D0%BF> Про проведення конкурсів на укладення угод про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянок Варвинська, Русанівська, Бузівська, Зінківська, Іванівська, Балаклійська, Софіївська, Берестянська, Угнівська Міненерговугілля забезпечило розміщення оголошень про проведення вказаних конкурсів в офіційному друкованому виданні України газети «Урядовий кур'єр», режим доступу:

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245343998&cat_id=193804&fbclid=IwAR0w3R6K7rRvZyO-a6ucrp8J4us7W37qaT1Ux-JVAffuQGjt2pwDuhOAm1U

⁵⁷⁷ Розпорядження КМУ «Про визначення переможців конкурсів на укладення угод про розподіл вуглеводнів» № 507-р від 05.07.2019 р., режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-viznachennya-peremozhchiv-konkursiv-na-ukladennya-ugod-pro-rozpodil-vuglevodni-m-050719>

⁵⁷⁸ На виконання постанов КМУ від 18.12.2018 № 1178, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2018-n>, № 1181, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1181-2018-n>, № 1185, режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2018-n> про проведення конкурсів на укладення угод про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянок Ічнянська, Охтирська, Грунівська Міненерговугілля забезпечило розміщення оголошень про проведення вказаних конкурсів в офіційному друкованому виданні України газети «Урядовий кур'єр», режим доступу:

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245388585

укладають договори про спільну діяльність з іншими суб'єктами господарювання.

Договір про спільну діяльність не є підставою для виникнення права на користування надрами, а лише регулює цивільно-правові відносини між сторонами договору.

За ДСД їхні учасники зобов'язуються спільно діяти без утворення окремої юридичної особи задля досягнення певної мети. Умови ДСД, у тому числі координація спільних дій учасників або ведення їхніх спільних справ, правовий статус виділеного для спільної діяльності майна, покриття витрат та збитків учасників, їх участь у результатах спільних дій та інші умови визначаються за домовленістю сторін.⁵⁷⁹ Українське законодавство не містить спеціальних вимог до ДСД у сфері надрокористування, крім заборони вносити спеціальні дозволи як вклад до спільної діяльності.⁵⁸⁰

Укладення ДСД із державними підприємствами і компаніями, частка держави в капіталі яких перевищує 50%, потребує погодження КМУ⁵⁸¹. Державні органи, до сфери управління яких належить підприємство, повинні щоквартально подавати МЕРТ інформацію щодо виконання цих ДСД. МЕРТ узагальнює таку інформацію та надає висновки і пропозиції КМУ⁵⁸². В 2017 році законодавство не передбачало вимоги щодо оприлюднення підписаних ДСД, і їхні тексти відсутні у вільному доступі⁵⁸³.

Інформація щодо ДСД, які діяли у 2017 р., викладена в **Розділі 5.2.1** Звіту.

Фіскальний режим. Для цілей оподаткування ПДВ дві чи більше особи, які здійснюють спільну діяльність без утворення юридичної особи, вважаються окремим платником податку. Господарські відносини між учасниками спільної діяльності прирівнюються до відносин на основі окремих цивільно-правових договорів.

Облік результатів спільної діяльності ведеться платником податку (резидентом або постійним представництвом нерезидента), уповноваженим на це іншими сторонами згідно з умовами договору, окремо від обліку господарських результатів такого платника податку. Уповноважений платник був відповідальним за адміністрування ПДВ та плати за користування надрами за ДСД⁵⁸⁴. Облік і сплата податку на прибуток на рівні ДСД не здійснювалися, і кожен з учасників ДСД мав вести власний облік і адміністрування цього податку.

Договори концесії державного і комунального майна

За договором концесії органи державної влади або місцевого самоврядування можуть передавати окремі видобувні об'єкти (наприклад, гірничозбагачувальні комбінати) в

⁵⁷⁹ Глава 77 Цивільного кодексу України № 435-IV від 16.01.2003 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20171215#n5314>

⁵⁸⁰ Ч. 6 статті 16 Кодексу про надра

⁵⁸¹ Порядок укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, затверджений Постановою КМУ № 296 від 11.04.2012 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/296-2012-%D0%BF>

⁵⁸² Постанова КМУ «Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном» № 296 від 11.04.2012 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/296-2012-%D0%BF>

⁵⁸³ В 2018 році вимоги щодо оприлюднення низки істотних умов ДСД були запроваджені у зв'язку з прийняттям Закону про ІПВГ

⁵⁸⁴ Розділи II, III, V, XI Податкового кодексу

експлуатацію приватним особам. Такі приватні особи (концесіонери) отримують право вести діяльність, передбачену договором (зокрема, видобування), та отримувати прибуток і продукцію, отримані в результаті виконання його умов.

Хоча договір концесії і не надає права на користування надрами, цей вид договорів є прямо пов'язаним з видобуванням корисних копалин. Зокрема, договір концесії передбачає, що концесіонер буде виконувати види діяльності, чітко передбачені договором, та використовуватиме об'єкт концесії за його призначенням (для видобування корисних копалин), а концесіодавець матиме змогу перевіряти дотримання цієї та інших умов договору та розірвати його, якщо концесіонер їх порушує.

Концесія є окремим випадком державно-приватного партнерства⁵⁸⁵. Правове регулювання відносин концесії в 2017 році визначав Закон України «Про концесії»⁵⁸⁶. Особливості регулювання оренди і концесії державних об'єктів, пов'язаних із видобуванням і переробкою кам'яного та бурого вугілля, передбачено Законом України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності»⁵⁸⁷. У жовтні 2019 р. прийнято новий Закон України «Про концесію»⁵⁸⁸, яким з вищевказаного спеціального закону вилучені положення щодо особливостей концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу.

КМУ затверджує перелік конкретних об'єктів права державної власності, які можуть надаватися в концесію за поданням відповідно центрального органу виконавчої влади. Перелік об'єктів права комунальної власності, які можуть надаватися в концесію, затверджують відповідні місцеві ради винятково на пленарних засіданнях. Рішення про надання концесії на об'єкт права комунальної власності за результатами концесійного конкурсу приймає уповноважений орган місцевого самоврядування.

Перелік державних підприємств, що можуть бути передані в концесію, опубліковано КМУ в 2017 році в рамках реформи управління державними підприємствами⁵⁸⁹.

Рішення про надання концесії на об'єкт права державної власності за результатами концесійного конкурсу ухвалює КМУ або уповноважений ним орган виконавчої влади. Рішення щодо доцільності передачі об'єкта ПЕК в концесію ухвалює Міненерговугілля за ініціативою юридичних осіб (у тому числі потенційних концесіонерів) чи Міненерговугілля.

Після прийняття рішення про доцільність передачі об'єкта в концесію Міненерговугілля оголошує конкурс на право отримання об'єкта в концесію, з переможцем якого укладає концесійний договір та реєструє його.

⁵⁸⁵ Стаття 5 Закону України «Про державно-приватне партнерство» №2404-VI від 01.07.2010, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/ed20160524#n73>

⁵⁸⁶ Закон України «Про концесії» №997-XIV від 16.07.1999 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-14/ed20160524>

⁵⁸⁷ Закон України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності» № 2269-XII від 10.04.1992 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3687-17>

⁵⁸⁸ Закон України «Про концесію» № 155-IX від 03.10.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20>

⁵⁸⁹ Публікація на сайті КМУ щодо стратегічного бачення управління державними підприємствами, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250107939>. Сукупність всіх переліків підприємств державної форми власності доступний за посиланням: <http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=f9b47f2c-50ae-41b3-abea-117ff9c4fab8&title=PrezentatsiiniMateriali>; Деталі на сайті КМУ щодо реформи управління державними підприємствами (у тому числі проміжні результати), режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostantya/prodazh-neeftivnogo-derzhavnogo-majna>

Перелік істотних умов договору концесії визначений статтею 10 Закону про концесію.

Для видобувних підприємств, яким передано цілісний майновий комплекс на підставі концесійного договору, передбачена спрощена процедура оформлення дозвільних документів. Аналогічну процедуру встановлено також для договорів оренди цілісних майнових комплексів державних вугледобувних підприємств.

Майно, отримане у концесію, включається до балансу концесіонера з зазначенням, що це майно отримане у концесію. При цьому передача об'єктів у концесію не зумовлює перехід права власності на цей об'єкт до концесіонера та не припиняє права державної чи комунальної власності на ці об'єкти.

Концесійні платежі зараховуються відповідно до Державного бюджету або місцевого бюджету. Концесійні платежі встановлюються відповідно до Методики розрахунку концесійних платежів, яка визначається КМУ⁵⁹⁰.

У 2017 р. законодавство не містило вимог щодо оприлюднення текстів та умов концесійних договорів, а їх тексти відсутні у вільному доступі. Реєстр концесійних договорів, який веде Фонд державного майна, є відкритим на сайті <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-rent-consessions.html> і містить інформацію про такі договори у вугільній галузі:

Таблиця 6-3: Розподіл діючих у 2017 р. дозволів за видами користування надрами

Дата реєстрації договору	Номер реєстрації договору	Найменування концесіодавця	Найменування концесіонера	Майно, що надане в концесію, його місцезнаходження	Розмір концесійного платежу	Термін, на який укладено концесійний договір
08.02.2012	006	Міненергову гілля	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	ЦМК ДП «Ровенькиантрацит»	17082812 - за перший квартал	3 30.12.2011 на 49 років
08.02.2012	007	Міненергову гілля	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	ЦМК ДП «Свердловантрацит»	13058227 - за перший квартал	3 30.12.2011 на 49 років
05.06.2012	008	Міненергову гілля	ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія»	ЦМК ДП «Теплоелектроцентраль - «Есхар»	819340,30 - за перший квартал	На 49 років з 20.04.2012 по 19.04.2061

Фіскальний режим

Законодавством не передбачені особливості оподаткування діяльності за договорами концесії державного або комунального майна (з окремими винятками). Концесіонер

⁵⁹⁰ Методика розрахунку концесійних платежів, затверджена постановою КМУ № 639 від 12.04.2000 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/639-2000-%D0%BF>

отримує відповідні активи на свій баланс та веде видобувну діяльність від свого імені, сплачуючи усі належні податки і збори відповідно до законодавства.

Платежі за договорами оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного чи комунального підприємства (або їхніх структурних підрозділів), які зараховуються до бюджету, звільняються від ПДВ⁵⁹¹.

6.6.6 Використання місцевої складової у видобувній галузі

Українське законодавство не містить вимоги щодо використання місцевої складової як обов'язкової умови для отримання спеціального дозволу на користування надрами. При цьому тексти примірних угод про умови користування надрами передбачають обов'язок надкористувача використовувати переважно українські товари і послуги тією мірою, у якій їх ціни та якість, порівняно зі світовими цінами та якістю, будуть технічно, технологічно й економічно доцільними та не призводитимуть до зниження рівня виробництва та екологічної безпеки.

Закон про УРП також містить положення про те, що УРП повинна передбачати обов'язки інвестора щодо:

- ▶ надання переваг продукції, товарам, роботам, послугам та іншим матеріальним цінностям українського походження за рівних умов стосовно ціни, строку виконання, якості, відповідності міжнародним стандартам;
- ▶ прийняття (наймання) на роботу на території України працівників для зазначених в угоді потреб переважно з громадян України та для організації їх навчання в обсягах, передбачених угодою.

Закон України «Про концесії» покладає на концесіонера зобов'язання використовувати на об'єкті концесії технології, матеріали, техніку вітчизняного виробництва, якщо інше не передбачено умовами договору.

Українське законодавство станом на кінець 2017 року не містило вимоги щодо обов'язкового оприлюднення компаніями чи державними органами інформації стосовно місцевої складової як умови відповідних договорів, і така інформація була відсутня в публічному доступі.

Водночас, в силу Закону про ІПВГ, прийнятого у 2018 р., Міненерговугілля буде зобов'язане оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію про істотні умови угод про користування надрами, УРП, угод про спільну діяльність, що включатиме інформацію про соціальні зобов'язання, в тому числі положення про:

- ▶ участь у розвитку місцевої інфраструктури;
- ▶ використання робіт, товарів і послуг, які виконуються, постачаються або надаються суб'єктами господарювання, які зареєстровані в межах територіальної громади, на території якої здійснюється діяльність у видобувних галузях.

⁵⁹¹ Див. пп. 196.1.15 п. 196.1 ст. 196 Податкового кодексу.

6.6.7 Взаємодія між видобувними компаніями і місцевими громадами

Відповідно до пункту а) Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ, якщо соціальні витрати видобувних компаній є обов'язковими згідно із законодавством або угодами з урядом, такі операції повинні бути розкриті, а також, де можливо, звірені.

Українське законодавство не містить поняття «обов'язкових соціальних витрат видобувних компаній» та не надає переліку випадків, коли такі витрати видобувних компаній (інші, ніж сплата ЄСВ) можуть бути обов'язковими.

Пайова участь у розвитку місцевої інфраструктури

Відповідно до законодавства про містобудівну діяльність, особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки у відповідному населеному пункті та подала відповідну заяву, зобов'язана взяти участь у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту (ця вимога не поширюється, зокрема на будівництво об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та об'єктів енергетики)⁵⁹².

Така участь відбувається шляхом перерахування замовником коштів до відповідного місцевого бюджету коштів для створення і розвитку зазначеної інфраструктури на підставі договору, укладеного з органом місцевого самоврядування. Граничний розмір пайової участі в разі будівництва нежитлових будівель/споруд – 10% від його кошторисної вартості. Разом із тим, ця вимога стосується всіх компаній, а не лише видобувних.

У вересні 2019 р. було прийнято закон, що передбачає скасування зазначеного внеску з 2021 року⁵⁹³.

Фінансування соціальних та інфраструктурних потреб видобувними компаніями

Видобувні компанії можуть укласти з органами місцевого самоврядування угоди, за якими зобов'язуються фінансувати соціальні чи інфраструктурні потреби громади регіону, де провадять видобувну діяльність.

Процедура надання дозвільних документів на користування надрами передбачає, що видобувні компанії мають отримати погодження, серед іншого, і органів місцевого самоврядування – обласних⁵⁹⁴, районних, міських, селищних, сільських⁵⁹⁵ рад (залежно від виду корисної копалини). Законодавство не визначає, в якому саме порядку органи місцевого самоврядування повинні розглядати клопотання про надання таких погоджень. визначають такий порядок самостійно для потреб конкретного регіону.

Органи місцевого самоврядування можуть:

- ▶ послуговуючись загальними нормами законодавства про місцеве самоврядування,⁵⁹⁶ затвердити порядок розгляду питань надрокористування в регіоні на рівні місцевого

⁵⁹² Стаття 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» №3038-VI від 17.02.2011 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17/ed20171218#n595>

⁵⁹³ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» № 132-IX від 20.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-ix>. Перехідний період передбачає, серед іншого, зменшення граничного розміру участі до 4% для нежитлових будівель/споруд, а також форма участі виключно грошовими коштами.

⁵⁹⁴ Другий абзац п.9 Порядку надання спеціальних дозволів

⁵⁹⁵ Третій абзац п.9 Порядку надання спеціальних дозволів

⁵⁹⁶ Див., наприклад, статті 33,43,44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/ed20171231#n632>

законодавства, наприклад:

- ▶ Полтавська обласна рада затвердила⁵⁹⁷ порядок ухвалення рішень щодо погодження надання спеціальних дозволів та/або надання (переоформлення) гірничих відводів, що містить, зокрема, обов'язок компанії надати для погодження копію угоди з місцевими органами влади про фінансування об'єктів соціальної сфери на поточний рік та інформацію про фінансування таких об'єктів за попередній та поточний роки (три роки - у разі надання спеціального дозволу на видобування корисних копалин);
- ▶ Чернігівська обласна рада затвердила порядок погодження клопотань про надання спеціальних дозволів на користування надрами⁵⁹⁸, яким постійній комісії обласної ради надається право здійснювати моніторинг та проводити обстеження ходу виконання соціальних угод надрокористувача. Інформація про участь у соціально-економічному розвитку місцевих територіальних громад за попередні та поточні роки включена до переліку обов'язкових відомостей, що повинні бути зазначені у висновку-пропозиції
- ▶ Івано-Франківська обласна рада опублікувала проект аналогічного Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області⁵⁹⁹. Цей порядок, зокрема, передбачає, що проект рішення про погодження обласною радою надання надр у користування повинен містити вимогу до надрокористувача укласти з територіальною громадою населеного пункту, на території якого розташоване родовище корисних копалин, угоду про соціально-економічне партнерство.⁶⁰⁰ При цьому наявність такої угоди є обов'язковою умовою того, що обласна рада розглядатиме погодження надання гірничого відводу.
- ▶ надати місцевим радам, що погоджуватимуть надання відповідних документів, настанови, що не мають зобов'язального характеру, щодо укладення таких угод:
  - ▶ Кіровоградська обласна державна адміністрація опублікувала на своєму веб-сайті Рекомендований порядок надання погоджень з питань надрокористування суб'єктам господарювання⁶⁰¹, що містить, зокрема, рекомендацію розглядати також і їхні інвестиційні пропозиції (наміри та/або зобов'язання) та соціальні угоди;
- ▶ ухвалювати рішення по кожному з погоджень окремо (підставою погодження в такому разі може стати не наявність угоди з громадою, а, наприклад, фактична сплата податків

⁵⁹⁷ Див. «Порядок розгляду обласною радою питань користування надрами на території Полтавської області», прийнятий рішенням вісімнадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 9.10.2013 р., режим доступу: <http://oblrada.pl.ua/ses/6/18/27.pdf>. У квітні 2018 р. Було прийняте нове рішення, режим доступу: <http://www.oblrada.pl.ua/ses/7/19/717-.pdf>

⁵⁹⁸ Рішення Чернігівської обласної ради «Про затвердження Порядку погодження Чернігівською обласною радою клопотань про надання спеціальних дозволів на користування надрами» № 34-12/VII від 28.03.2018 р., режим доступу: https://chor.gov.ua/images/Razdely/Norm_docum/Rishennia/7_skykannia/12_sesiya/Dodatok_34.pdf

⁵⁹⁹ Див. проект Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області, режим доступу: https://orada.if.ua/wp-content/uploads/2018/09/Rehulyatornyy_akt_po_nadrakh_2.pdf

⁶⁰⁰ П.2.12 проекту Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області

⁶⁰¹ Див. офіційний сайт Кіровоградської обласної державної адміністрації, режим доступу: http://prom.kr-admin.gov.ua/nadrokor_dozvil.html

до бюджету регіону, створення робочих місць тощо).⁶⁰²

Зазвичай повідомлення у ЗМІ щодо укладення угод, що передбачають соціальні витрати з боку видобувних компаній, не містять пояснень, чи такі угоди уклалися з метою отримання погоджень органами місцевого самоврядування конкретних дозвільних документів⁶⁰³. В 2017 році законодавство не зобов'язувало видобувні компанії оприлюднювати свої соціально-економічні угоди, укладені з місцевими громадами, чи зазначати мотивацію укладання таких угод (зокрема, чи було це умовою отримання окремих дозвільних документів).

Висновки до розділу

Нормативне регулювання видобувної діяльності є складним та історично характеризувалося недостатнім рівнем прозорості, у першу чергу на етапі отримання дозвільних документів (спеціальних дозволів на користування надрами).

Протягом 2017 р. відбулося приєднання України до Глобального реєстру бенефіціарних власників, що є позитивним кроком в напрямку прозорості розкриття власників підприємств, що мають спеціальні дозволи на користування надрами. При цьому в 2017 відбулося розширення переліку підстав для надання спеціальних дозволів без аукціону, що не було послідовним після скорочення зазначеного переліку в попередніх роках.

Більш суттєві зміни в напрямку підвищення прозорості та спрощення дозвільних процедур у видобувній галузі та розкриття умов угод у видобувній галузі відбулися в 2018-2019 рр. зокрема:

- ▶ прийняття Закону про ІПВГ, що імплементує ІПВГ в Україні з 2018 р. як першого обов'язкового звітного періоду;
- ▶ реалізація експериментального проекту із запровадження проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів;
- ▶ внесення змін до низки нормативно-правових актів у частині спрощення дозвільних процедур у нафтогазовій галузі (скасування гірничого відводу для нафтогазової сфери, скасування низки погоджень тощо);
- ▶ запровадження процедури оцінки впливу на довкілля, яка передбачає залучення громадськості до підготовки висновку про допустимість чи недопустимість діяльності, та матеріали й результати якої оприлюднюються в Єдиному реєстрі ОВД. Критерії врахування думки громади законом не встановлені;
- ▶ пілотний запуск електронного кабінету надрокористувача, що після повного запровадження має надавати надрокористувачам спрощений доступ до відомостей про мінерально-сировинну базу, умови користування надрами, проектної

⁶⁰² Наприклад, див. ситуацію з погодженням надання спеціальних дозволів без укладення соціальних угод чи покладання зобов'язань на видобувні компанії з боку місцевих громад: http://kurs.if.ua/news/try_kariery_bez_osoblyvyh_umov_pogodyla_na_prykarpatti_ekologichna_komisiya_oblrady_35508.html

⁶⁰³ Наприклад, див.: <http://petrovo.kr-admin.gov.ua/1652-pidpisano-ugodu-pro-sotsialno-ekonomichne-partnerstvo.html>, <http://styknews.info/novyny/ekonomika/2013/04/22/dtek-ta-ivano-frankivska-oda-pidpysaly-ugodu-pro-sotspartnerstvo-na-72-m>, <http://www.gorodok-vlada.gov.ua/node/26424>

документації тощо, а також дозволить реєструвати заяви на придбання державних послуг: надання геологічної інформації, отримання спеціальних дозволів тощо.

Водночас, не зменшується потреба і в подальших змінах, що дадуть змогу підвищити прозорість видобувних галузей. До таких змін можна віднести:

- ▶ Публічне розкриття інформації щодо даних, на основі яких визначаються ціни (вартість) спеціальних дозволів;
- ▶ Чітке визначення фінансових і технічних критеріїв, які встановлюються для заявників на отримання спеціальних дозволів;
- ▶ Затвердження підзаконних актів для реалізації Закону про ІПВГ, зокрема форми звіту про платежі на користь держави;
- ▶ Спрощення доступу до інформації про суттєві платежі видобувних компаній, у тому числі - податкові (наразі доступ до бази даних щодо таких платежів від ДФС пов'язаний з технічними проблемами);
- ▶ Вирішення питання щодо подальшого проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів або подальше зменшення можливостей для одержання спеціальних дозволів інакше, ніж шляхом аукціону;
- ▶ Посилення ролі громад у відносинах з видобувними компаніями - зокрема, підвищення можливостей контролю за діяльністю компанії з боку громадськості там, де зачіпаються інтереси громади (особливо у світлі скасування пайової участі в розвитку місцевої інфраструктури з 2021 р.), розроблення уніфікованих підходів до укладання угод про співробітництво громад і видобувних компаній, розкриття текстів та публічний контроль за виконанням таких угод.

6.7 Бюджетний процес в Україні

Порядок складання, затвердження, виконання, звітування про виконання Державного та місцевих бюджетів та контролю за дотриманням бюджетного законодавства («бюджетний процес») детально регламентований Бюджетним кодексом. В 2017 р. бюджетний процес поділявся на чотири стадії⁶⁰⁴:

Складання, розгляд та затвердження проекту державного бюджету

- ▶ На початковому етапі КМУ схвалював, а ВРУ затверджувала Основні напрями бюджетної політики, підготовлені Мінфіном спільно з іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до пріоритетів бюджетної політики, що визначені у щорічному посланні Президента України до ВРУ про внутрішнє і зовнішнє становище України
- ▶ Після затвердження Основних напрямів бюджетної політики розпорядники бюджетних коштів складали та надсилали Мінфіну бюджетні запити, що містили пропозиції з обґрунтуванням обсягу бюджетних коштів, необхідних для їх діяльності
- ▶ На основі аналізу бюджетних запитів Мінфін розробляв проект Державного бюджету
- ▶ КМУ схвалював проект Державного бюджету та подавав із відповідними супровідними документами ВРУ та Президенту України не пізніше 15 вересня року, що передує плановому
- ▶ ВРУ розглядав та затверджував Закон про Державний бюджет України за спеціальною процедурою⁶⁰⁵ у трьох читаннях до 1 грудня року, що передує плановому.⁶⁰⁶ Закон про Державний бюджет підписувався Президентом України.

В 2017 р. з метою запровадження в наступних роках середньострокового бюджетного планування були внесені зміни, що зобов'язали Мінфін до 01.06.2017 р. розробити та подати на розгляд КМУ уточнений прогноз Державного бюджету України на 2018 і 2019 рр. та проект Основних напрямів бюджетної політики на 2018-2020 рр. КМУ повинен був розглянути та схвалити їх у двотижневий строк з дня подання⁶⁰⁷. *Складання, розгляд та затвердження проектів місцевих бюджетів*

- ▶ У тижневий строк з дня схвалення КМУ проекту Державного бюджету, Мінфін забезпечував доведення місцевим державним адміністраціям та виконавчим органам відповідних місцевих рад розрахунків прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методики їх визначення, організаційно-методологічних вимог та інших показників щодо складання проектів місцевих бюджетів
- ▶ Місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних місцевих рад складали проекти місцевих бюджетів і готували проекти рішень про відповідні місцеві бюджети
- ▶ Проект рішення про місцевий бюджет перед його розглядом на сесії відповідної місцевої

⁶⁰⁴ Ст. 19 Бюджетного кодексу

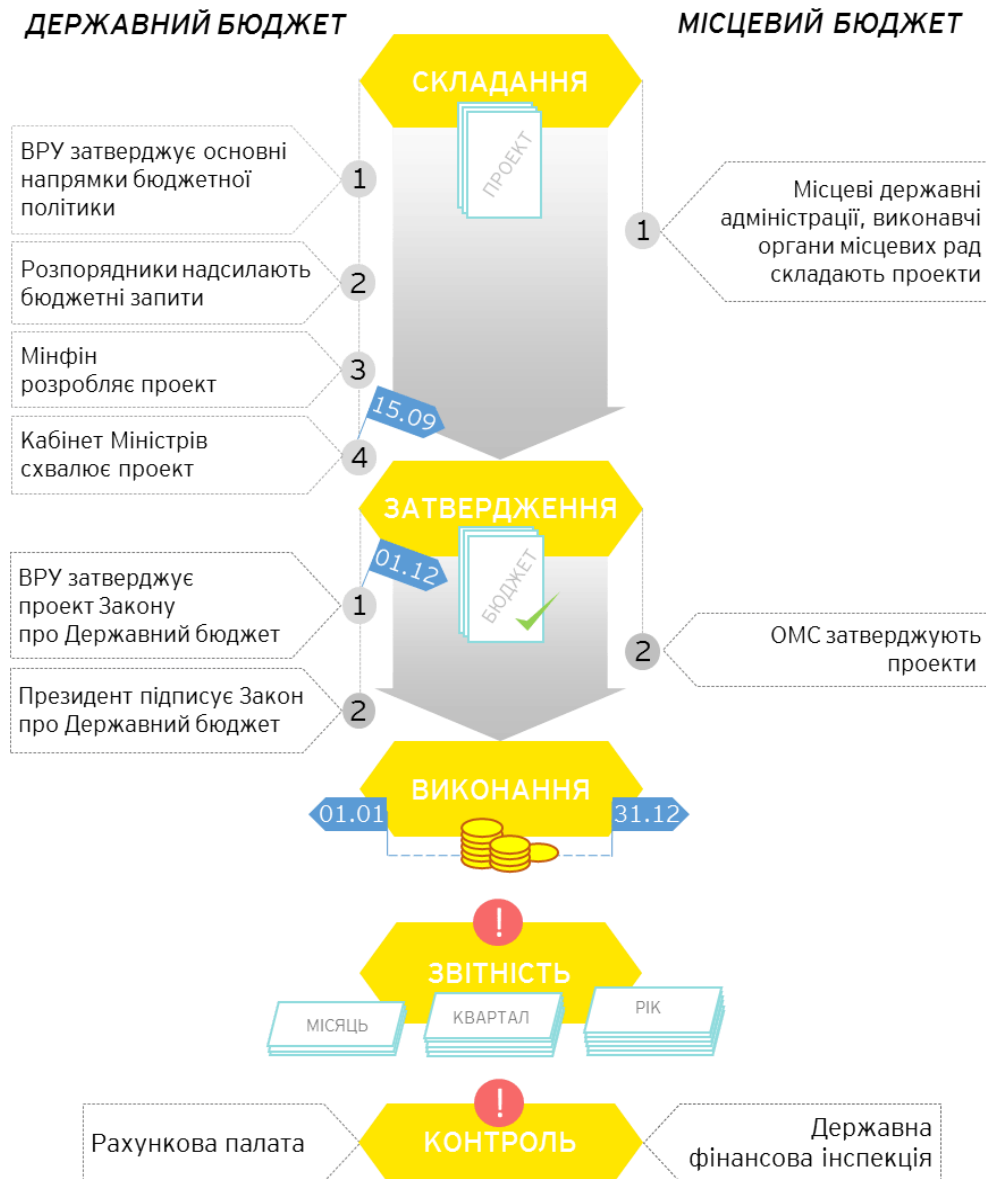
⁶⁰⁵ Гл. 27 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» № 1861-VI від 10.02.2010 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>

⁶⁰⁶ Однак, на практиці, зазначений строк часто не дотримувався. Так, Закон про Державний бюджет на 2017 рік було прийнято 21.12.2016 р., на 2018 рік - 07.12.2017 р.

⁶⁰⁷ Закон України «Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування» № 1974-VIII від 23.03.2017 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1974-19#n2>

ради схвалювався місцевою державною адміністрацією чи виконавчим органом відповідної місцевої ради

- ▶ Місцеві бюджети затверджувалися рішенням відповідної місцевої ради до 25 грудня року, що передує плановому

Малюнок 6-25: Бюджетний процес в Україні

Протягом двох тижнів після офіційного опублікування закону про Державний бюджет, здійснювалося коригування обсягів міжбюджетних трансфертів відповідно до затвердженого державного бюджету.

Виконання бюджетів та внесення до них змін

- ▶ Виконання бюджету здійснювалось з 01 січня по 31 грудня календарного року відповідно до розпису (річного, квартального, місячного)
- ▶ Зміни до Державного бюджету могли бути внесені ВРУ з ініціативи Президента України,

народних депутатів та КМУ у випадках, встановлених бюджетним законодавством, зокрема у разі підтвердженого відхилення від прогнозних показників, врахованих за його затвердження⁶⁰⁸. Проект закону про внесення змін до Закону про Державний бюджет розглядався ВРУ виключно за наявності експертного висновку Мінфіну

- ▶ З 2017 року зміни до закону про Державний бюджет України мали вноситися виключно законами про внесення змін до закону про Державний бюджет України⁶⁰⁹.
- ▶ Рішення про внесення змін до місцевих бюджетів ухвалювалось відповідними місцевими радами на підставі офіційного висновку місцевого фінансового органу.

Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету

- ▶ Звітність про виконання державного та місцевого бюджетів поділялась, зокрема, на місячну, квартальну та річну⁶¹⁰. Особливості подання кожного виду звітності встановлювались бюджетним законодавством
- ▶ Річний звіт про виконання закону про Державний бюджет подавався КМУ Президенту України, ВРУ та Рахунковій палаті не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним. Рахункова палата протягом двох тижнів готувала та подавала ВРУ висновки про використання коштів Державного бюджету України з оцінкою ефективності такого використання, а також пропозиції щодо усунення виявлених порушень. ВРУ розглядала річний звіт про виконання Державного бюджету за спеціальною процедурою.⁶¹¹

На всіх стадіях бюджетного процесу здійснювався аудит та оцінка ефективності управління бюджетними коштами, а також контроль за дотриманням бюджетного законодавства. Контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням здійснювала Рахункова палата⁶¹², що публікувала відповідні звіти на своєму веб-сайті⁶¹³. За допомогою Єдиного веб-порталу використання публічних коштів також можливо відстежувати витрати державного бюджету в режимі реального часу (можливий пошук за розпорядниками бюджетних коштів, за конкретними транзакціями, регіонами тощо).

Державний фінансовий контроль, спрямований на перевірку дотримання бюджетного законодавства, зокрема аудит щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна та виконання бюджетних програм, здійснює Державна аудиторська служба України.⁶¹⁴

⁶⁰⁸ Ст. 160 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/>, ст. 52 Бюджетного кодексу

⁶⁰⁹ Ст. 7 Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 20.12.2016 № 1789-VIII, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1789-19/>

⁶¹⁰ Ст. 58 Бюджетного кодексу

⁶¹¹ Ст. 161-162 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#n1283>

⁶¹² Закон України «Про Рахункову палату» № 576-VIII від 02.07.2015 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

⁶¹³ Режим доступу: <https://rp.gov.ua/FinControl/FinReports/?id=342>

⁶¹⁴ Положення про Державну аудиторську службу України, затвержене Постановою КМУ № 43 від 3 лютого 2016 р., режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>

Висновки до розділу

Порядок складення, затвердження, виконання, звітування про виконання державного та місцевих бюджетів, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства регламентовано Бюджетним кодексом України.

Для бюджетного процесу в 2017 р. характерні висока централізація ухвалення рішень в ході бюджетного процесу та неможливість відстеження спрямування конкретних платежів від видобувних компаній після їх зарахування до бюджетів. Це звужує можливості місцевих громад у забезпеченні своїх потреб та може призводити до зниження стимулу громад у співпраці з видобувними компаніями.

Попри це, останні тенденції щодо децентралізації бюджетних надходжень (зокрема, спрямування 5% рентної плати за видобування вуглеводнів до місцевих бюджетів з 01.01.2018 р.) є позитивним зрушенням.

7 Звірка даних про податки та інші платежі

Звіт про фактичні результати

Міністерству енергетики та захисту довкілля України,

Компанія EY була обрана в якості Незалежного адміністратора та у відповідності до договору з Міністерством енергетики та захисту довкілля, а також Технічним завданням, підготувала Звіт ІПВГ України за 2017 рік.

Даний звіт про фактичні результати підсумовує результати звірки внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2017 р. Результати проведення процедур наведені в **Розділах 7.1-7.4** нижче.

Оскільки виконані EY процедури звірки не є аудиторською перевіркою або оглядом, проведеними відповідно до Міжнародних стандартів аудиту або Міжнародних стандартів завдань з огляду, ми не висловлюємо впевненості щодо суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2017 р.

Наш звіт надається винятково з метою, зазначеною в першому параграфі вище та стосується лише сум внесених видобувними компаніями податків або інших платежів, зазначених в **Розділах 7.1-7.4** і не поширюється на будь-які фінансові звіти видобувних компаній України у цілому.

Ernst & Young Audit Services LLC

2 червня 2020 р.

7.1 Визначення сфери охоплення звіркою в Звіті ІПВГ

7.1.1 Визначення переліку видобувних галузей для звірки в Звіті ІПВГ

Визначення переліку видобувних галузей, платежі яких на користь держави в 2017 році були суттєвими, здійснювалося на основі інформації, отриманої від ДПС⁶¹⁵ (Таблиця 7-1).

Згідно з даними ДПС, чотири видобувні галузі (видобування кам'яного вугілля, нафти, природного газу та руд заліза), а також транспортування нафти і природного газу відповідають за 97,34% надходжень податкових та інших платежів на користь держави від видобувних галузей в 2017 році. У зв'язку з економічною важливістю галузей видобування руд титану та руд марганцю, а також плани уряду щодо приватизації ключових титанових підприємств України, члени БГЗО прийняли рішення (Протокол засідання БГЗО від 22 листопада 2019 року) включити їх в сферу охоплення звіркою у Звіті ІПВГ за 2017 р., незважаючи на те, що надходження від цих галузей на користь держави є відносно незначними.

Таблиця 7-1: Надходження податкових та інших платежів на користь держави від компаній видобувних галузей в 2017 р.

Код (КВЕД-2010)	Вид економічної діяльності	Сплата податкових та інших платежів на користь держави в 2017 р.	
		тис. грн	% від сумарних платежів компаній видобувної галузі
05.10	Добування кам'яного вугілля	7 628 175,17	7,52%
06.10	Добування сирової нафти	12 585 686,94	12,41%
06.20	Добування природного газу	59 840 597,09	58,99%
07.10	Добування залізних руд	6 920 905,77	6,82%
07.29	Добування руд інших кольорових металів	862 578,29	0,85%
08.11	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю	1 210 975,84	1,19%
08.12	Добування піску, гравію, глини і каоліну	628 447,04	0,62%
49.50	Трубопровідний транспорт	11 760 921,64	11,59%
Всього		101 438 287,78	100%

Таким чином, в сферу охоплення звіркою у Звіті ІПВГ України за 2017 рік увійшли такі видобувні галузі:

- ▶ видобування кам'яного вугілля;
- ▶ видобування сирової нафти;
- ▶ видобування природного газу;

⁶¹⁵ Для визначення списку підзвітних видобувних галузей було здійснено запит в ДПС про надходження платежів на користь держави в розрізі видобувних галузей (видів економічної діяльності за КВЕД-2010). Далі для визначення списку суттєвих видів платежів і підзвітних компаній було здійснено запит в ДПС в розрізі компаній. Список таких компаній був сформований на основі бази спеціальних дозволів на користування надрами Держгеонадра, а не на основі того, яким є основний вид економічної діяльності компаній (за КВЕД-2010). Через це сумарні надходження на користь держави на основі запиту в розрізі галузей і в розрізі компаній відрізняються

- ▶ видобування руд заліза;
- ▶ транспортування нафти та природного газу;
- ▶ видобування руд титану;
- ▶ видобування руд марганцю.

Згідно з інформацією ДПС, компанії обраних для звірки семи видобувних галузей (далі - підзвітні галузі) у 2017 році сплатили на користь держави 99 598 864,90 тис. грн, що становило 98,19% сумарних надходжень на користь держави від видобувних галузей.

7.1.2 Визначення переліку видів платежів для звірки в Звіті ІПВГ

Визначення переліку суттєвих видів платежів від підзвітних галузей, що повинні бути охоплені звіркою, здійснювалося на основі інформації про надходження на користь держави, отриманої від трьох державних органів (згідно з рішенням БГЗО від 22 листопада 2019 року):

- ▶ ДПС;
- ▶ Мінекономіки;
- ▶ Держгеонадра.

В таблиці (*Таблиця 7-2*) наведена інформація про надходження на користь держави від всіх компаній підзвітних видобувних галузей. Перелік компаній, на основі якого здійснювалися запити в державні органи про надання даних для підготовки Звіту ІПВГ, був сформований згідно зі списком підприємств, що володіли спеціальними дозволами на користування надрами. Джерелом такої інформації є Держгеонадра, зокрема база спецдозволів на офіційному сайті ДНВП «Геоінформ України», що є відкритою і загальнодоступною.

Зважаючи на вимоги стандарту ІПВГ, в т. ч. Інструкцію №13 (щодо визначення суттєвості, порогів звітності і підзвітних суб'єктів), на основі аналізу інформації про надходження в розрізі видів платежів було визначено перелік суттєвих видів платежів для їхнього включення в сферу охоплення звіркою:

1. Податок на доходи фізичних осіб;
2. Податок на прибуток підприємств;
3. Рентна плата за користування надрами, в т.ч.:
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування природного газу;
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування нафти;
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення;
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату;
4. Податок на додану вартість, в т.ч.:
  - ▶ Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг);
  - ▶ Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами;
  - ▶ Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів;
5. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ).

Згідно з рішенням БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 22 листопада 2019 року) в сферу охоплення звіркою в рамках Звіту ІПВГ за 2017 р. було включено три додаткові види платежів:

- ▶ У зв'язку з їхньою важливістю для наповнення місцевих бюджетів:
  - Плата за землю (земельний податок та орендна плата з юридичних осіб);
  - Екологічний податок;
- ▶ У заявку з необхідністю висвітлення взаємовідносин між підприємствами державного сектору економіки та державою:
  - Дивіденди та сплата частки чистого прибутку (частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій, що виплачується до державного / місцевого бюджетів; дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність);
- ▶ Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів.

Також відповідно до цього ж рішення БГЗО від 22 листопада 2019 року, зі списку суттєвих податкових платежів було виключено «Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)» як такий, що не має прямого відношення до видобування корисних копалин. Надходження акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) в 2017 році становили 2 482 014,98 тис. грн або 1,71%. Таким чином, обсяг надходжень цього виду платежу не є суттєвим і не впливає на повноту звірки.

Таблиця 7-2: Надходження від всіх компаній підзвітних видобувних галузей на користь держави в 2017 р.

Код платежу за бюджетною класифікацією	Назва платежу	Сплачено видобувними компаніями	
		тис. грн	%
13030800	Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу	33 033 722,05	22,71%
11020100-11021900	Податок на прибуток підприємств	25 530 828,02	17,56%
14060100	Податок на додану вартість, в т.ч.: • Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	35 499 533,17	24,41%
14070000	• Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	17 606 887,62	12,11%
14060200	• Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	-11 151 051,26	-7,67%
21010100, 21010500	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	13 658 989,17	9,39%
-	Єдиний внесок	6 816 522,72	4,69%
11010100-11010500	Податок на доходи фізичних осіб	6 223 007,78	4,28%
13030700	Рентна плата за користування надрами для видобування нафти	4 738 715,17	3,26%

Код платежу за бюджетною класифікацією	Назва платежу	Сплачено видобувними компаніями	
		тис. грн	%
13030100	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення	3 237 695,28	2,23%
13030900	Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату	3 053 322,67	2,10%
22012100	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	1 694 533,98	1,17%
18010500-18010600	Плата за землю (земельний податок з юридичних осіб; орендна плата з юридичних осіб)	1 254 099,22	0,86%
19010100-19010400	Екологічний податок	727 525,05	0,50%
Всього за суттєвими видами платежів		141 924 330,65	97,59%
Несуттєві види платежів (близько 40 видів платежів)		3 506 125,18	2,41%
Всього за всіма видами платежів		145 430 455,83	100%

Таким чином, загальна сума надходжень від компаній підзвітних видобувних галузей за суттєвими видами платежів у 2017 році становила 141 924 330,65 тис. грн або 97,59% від суми всіх платежів компаній підзвітних галузей.

В сферу охоплення звіркою у Звіті ІПВГ України за 2017 рік увійшли такі види платежів:

1. Податок на доходи фізичних осіб;
2. Податок на прибуток підприємств;
3. Рентна плата за користування надрами, в т.ч.:
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування природного газу;
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування нафти;
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення;
  - ▶ рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату;
4. Податок на додану вартість, в т.ч.:
  - ▶ податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг);
  - ▶ бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами;
  - ▶ податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів;
5. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ).
6. Плата за землю (земельний податок та орендна плата з юридичних осіб);
7. Екологічний податок;
8. Дивіденди та сплата частки чистого прибутку;
9. Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування

надрами та кошти від продажу таких дозволів.

Усі суттєві види платежів, крім ЄСВ, надходять до Державного або бюджетів інших рівнів (пропорції в яких надходження розподіляються між бюджетами різних рівнів описані в **Розділі 6.5**)⁶¹⁶. ЄСВ не зараховується до Державного бюджету або бюджетів інших рівнів і розподіляється на види загальнообов'язкового державного соціального страхування в пропорціях, що затверджуються КМУ (детальніше в **Розділі 6.5**)⁶¹⁷.

Як зазначалося вище, джерелом інформації про надходження від видобувних компаній на користь держави у 2017 році були ДПС, Мінекономіки і Держгеонадра:

- ▶ **ДПС** здійснює адміністрування та контроль за справлянням податків, зборів, платежів і ЄСВ, внаслідок чого володіє інформацією про основну частину надходжень на користь держави;
- ▶ **Мінекономіки** забезпечує надходження до державного бюджету дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність (код бюджетної класифікації 21010500);
- ▶ **Держгеонадра** забезпечує надходження до державного бюджету збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів (код бюджетної класифікації 22012100).

Зазначені державні органи не займаються збором відповідних платежів, оскільки грошові кошти сплачуються безпосередньо на бюджетні рахунки в Казначействі України⁶¹⁸. Натомість на ці органи покладений обов'язок забезпечити повне та своєчасне надходження до державного бюджету доходів за кодами бюджетної класифікації⁶¹⁹.

Інформація про обсяг надходжень на користь держави від всіх компаній підзвітних видобувних галузей у 2017 році в розрізі державних органів, що надали таку інформацію для підготовки Звіту ІПВГ, наведена в таблиці нижче (**Таблиця 7-3**).

Таблиця 7-3: Надходження від всіх компаній підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2017 р. у розрізі державних органів, що контролюють справляння бюджетних надходжень

Державний орган	Назва платежів і код бюджетної класифікації	Обсяг надходжень у 2017 році, тис. грн
ДПС	1. Податок на доходи фізичних осіб (11010100-11010500) 2. Податок на прибуток підприємств (11020100-11021900) 3. Рентна плата за користування надрами (13030100, 13030700, 13030800, 13030900) 4. Податок на додану вартість (14060100, 14060200, 14070000) 5. ЄСВ 6. Плата за землю (18010500-18010600)	130 149 427,85

⁶¹⁶ Класифікація доходів бюджету затверджена Наказом Мінфіну № 11 від 14.01.2011 р. «Про бюджетну класифікацію», <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#n25>

⁶¹⁷ Пропорції, в яких розподіляється ЄСВ затверджені Постановою КМУ № 675 від 26.11.2014 р. «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-2014-п>

⁶¹⁸ Ч.2, 4 ст. 45 Бюджетного кодексу

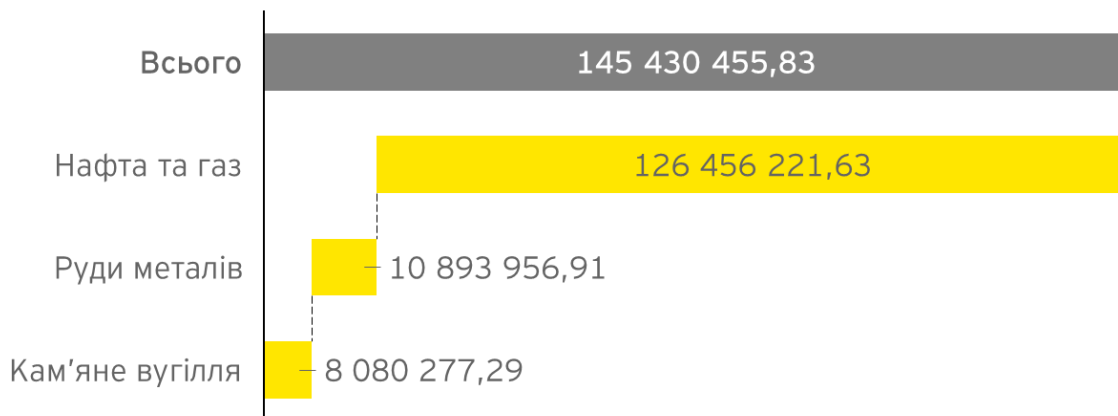
⁶¹⁹ Так звані органи, що контролюють справляння надходжень бюджету. Див. п. 39 ч. 1 ст. 2, ч. 3 ст. 45 Бюджетного кодексу; Перелік кодів бюджетної класифікації в розрізі органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, затверджений постановою КМУ від 16 лютого 2011 р. № 106 «Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2011-%D0%BF>

Державний орган	Назва платежів і код бюджетної класифікації	Обсяг надходжень у 2017 році, тис. грн
	7. Екологічний податок (19010100-19010400) 8. Частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій, що виплачується до державного / місцевого бюджетів (21010100-21010300) 9. Інші платежі, що не були визначені як суттєві	
Мінекономіки	Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність (21010500)	13 586 494,00
Держгеонадра	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів (22012100)	1 694 533,98
Всього		145 430 455,83

7.1.3 Визначення переліку підзвітних компаній для звірки в Звіті ІПВГ

Список компаній, що належать до підзвітних видобувних галузей, складено на підставі відкритих загальнодоступних джерел даних щодо реєстру надрокористувачів в Україні, в т. ч. бази даних спецдозволів Держгеонадра, оприлюднених на офіційному сайті ДНВП «Геоінформ України». Всього в список було включено 1101 видобувну компанію (в т. ч. філії та відокремлені підрозділи власників спеціальних дозволів на користування надрами). Згідно з даними державних органів (ДПС, Мінекономіки, Держгеонадра), обсяг надходжень від цих компаній на користь держави становив 145 430 455,83 тис. грн за всіма видами платежів, з них 141 924 330,65 тис. грн - за суттєвими видами платежів у 2017 році.

В структурі загального обсягу надходжень на користь держави від видобувних галузей найбільша частка припадала на галузь видобування нафти та газу⁶²⁰ - 126 456 221,63 тис. грн або 86,95% від загальної суми. На галузь видобування руд металів⁶²¹ припало 10 893 956,91 тис. грн або 7,49% всіх надходжень, на галузь видобування кам'яного вугілля - 8 080 277,29 тис. грн або 5,56%.

Малюнок 7-1: Надходження від компаній підзвітних видобувних галузей на користь держави в 2017 році, тис. грн

Основні етапи здійснення оцінки суттєвості надходжень на користь держави і визначення суттєвих видів платежів і підзвітних компаній, що були охоплені звіркою, показані нижче.

⁶²⁰ Для цілей звірки платежів, компанії, що належали до галузі «Видобування сирової нафти», «Видобування природного газу», «Транспортування нафти та природного газу» було об'єднано в категорію - нафтогазові компанії, або компанії галузі «Нафта та газ»

⁶²¹ Для цілей звірки платежів, компанії, що належали до галузі «Видобування руд заліза», «Видобування руд марганцю» та «Видобування руд титану» було об'єднано в категорію - галузь «Руди металів»

Суттєві компанії підзвітних галузей за суттєвими видами платежів	140 604 112,27 тис. грн 96,68%	Дрібні компанії 0,91%	Несуттєві платежі 2,41%
Всі компанії підзвітних галузей за суттєвими видами платежів	141 924 330,65 тис. грн 97,59%		Несуттєві платежі 2,41%
Всі компанії підзвітних галузей за всіма видами платежів	145 430 455,83 тис. грн		100%

Малюнок 7-2: Визначення суттєвості надходжень від видобувних підприємств, що були охоплені звіркою платежів у Звіті ІПВГ за 2017 рік

Згідно з рішенням БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 22 листопада 2019 року), був прийнятий поріг суттєвості надходжень на користь держави для визначення підзвітних компаній на рівні 85 млн грн. За результатами техніко-економічного аналізу та оцінки суттєвості надходжень згідно з вимогами Стандарту ІПВГ з урахуванням прийнятого порогу суттєвості, сфера охоплення звіркою у Звіті ІПВГ за 2017 р. включала 53⁶²² компанії, надходження на користь держави від яких були визначені суттєвими (далі - підзвітні компанії). Згідно з даними державних органів, підзвітні компанії у 2017 році сплатили на користь держави 140 604 112,27 тис. грн за суттєвими видами платежів. Перелік підзвітних компаній наведено в **Додатку 1**.

Список суттєвих платежів включає бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами, що відображається як від'ємне число. Згідно з даними ДПС, обсяг бюджетного відшкодування ПДВ підзвітним компаніям становив (11,091,734.11) тис. грн. Без урахування бюджетного відшкодування ПДВ, сума надходжень від підзвітних видобувних компаній за суттєвими видами платежів становила 151 695 846,38 тис. грн.

Дані щодо надходжень від підзвітних компаній без урахування бюджетного відшкодування ПДВ наведені в **Таблиця 7-4**, а обсяг бюджетного відшкодування ПДВ грошовими коштами - в **Таблиця 7-5**.

⁶²² В звіті про техніко-економічну оцінку було визначено 54 компанії, але за результатами аналізу надходжень на користь держави було виявлено, що ДСД від 21.07.1997 № №23-3/97-84Б-97, уповноваженою особою якого є ТОВ «ГАЗ-МДС» (24253556) не здійснювало видобування корисних копалин у 2017 році, всі податкові надходження сплачувалися тільки ТОВ «Газ-МДС». Оскільки ТОВ «Газ-МДС» безпосередньо не здійснює видобування корисних копалин, то звірка платежів цієї компанії не проводилася

Таблиця 7-4: Надходження від підзвітних компаній на користь держави за суттєвими видами платежів у 2017 р. (без урахування бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами)

Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Надходження за суттєвими видами платежів ⁶²³	
			тис. грн	% від сумарних надходжень за суттєвими видами платежів всіх підзвітних галузей
Нафта та газ:			122 539 392,85	80,05%
30019775	АТ «Укргазвидобування»	Нафта та газ	50 883 019,21	33,24%
20077720	НАК «Нафтогаз України»	Нафта та газ	36 145 471,84	23,61%
135390	ПАТ «Укрнафта»	Нафта та газ	11 071 348,89	7,23%
32377038	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Нафта та газ	4 663 568,07	3,05%
30732144	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Нафта та газ	2 217 344,03	1,45%
33152471	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Нафта та газ	1 676 101,59	1,09%
33100376	ПрАТ «Природні ресурси»	Нафта та газ	1 192 736,82	0,78%
20041662	СП «Полтавська газонафтова компанія»	Нафта та газ	772 020,38	0,50%
30694895	ТОВ «Куб-газ»	Нафта та газ	630 370,41	0,41%
25635581	ПрАТ «Укргазвидобуток»	Нафта та газ	386 646,47	0,25%
36050166	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Нафта та газ	355 238,09	0,23%
26333503	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	Нафта та газ	309 313,40	0,20%
35602704	ТОВ «Надра-Геоінвест»	Нафта та газ	278 971,36	0,18%
24186185	ТОВ «Енергія-95»	Нафта та газ	263 331,03	0,17%
38203132	ТОВ «Системойлінженерінг»	Нафта та газ	186 752,45	0,12%
403742858	ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія ПрАТ «Девон» (26002442)	Нафта та газ	175 136,35	0,11%
23152126	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	Нафта та газ	165 736,75	0,11%
23703371	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	Нафта та газ	143 377,99	0,09%

⁶²³ Без врахування бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами

Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Надходження за суттєвими видами платежів ⁶²³	
			тис. грн	% від сумарних надходжень за суттєвими видами платежів всіх підзвітних галузей
31747429	ТОВ «Пром-Енергопродукт»	Нафта та газ	120 458,11	0,08%
33862865	ПП «Нордік»	Нафта та газ	103 892,21	0,07%
534663345	ДСД від 19.01.1999 № 35/4 - уповноважена особа ПрАТ «Галс-К» (31566427)	Нафта та газ	98 183,77	0,06%
30019801	АТ «Укртрансгаз»	Нафта та газ	9 438 560,42	6,17%
31570412	АТ «Укртранснафта»	Нафта та газ	1 261 813,20	0,82%
Руди металів:			21 611 784,76	14,12%
24432974	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди металів	7 590 448,35	4,96%
191023	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	3 038 407,49	1,98%
191000	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	2 694 051,64	1,76%
190905	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»		1 495 227,27	0,98%
191282	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	1 435 549,76	0,94%
190977	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	1 398 165,88	0,91%
191307	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди металів	1 291 905,47	0,84%
191218	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Руди металів	666 255,03	0,44%
191329	ПрАТ «Суха Балка»	Руди металів	330 311,41	0,22%
35713283	ТОВ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	317 986,86	0,21%
36716128	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Руди металів	864 295,61	0,56%
190928	АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	309 421,25	0,20%
190911	АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів	179 758,74	0,12%
Кам'яне вугілля:			7 544 668,77	4,93%
178353	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Кам'яне вугілля	3 536 344,77	2,31%
13498562	ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Кам'яне вугілля	1 013 559,31	0,66%
37014600	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Кам'яне вугілля	463 734,33	0,30%

Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Надходження за суттєвими видами платежів ⁶²³	
			тис. грн	% від сумарних надходжень за суттєвими видами платежів всіх підзвітних галузей
33426253	ДП «Селидіввугілля»	Кам'яне вугілля	344 082,04	0,22%
32323256	ДП «Львіввугілля»	Кам'яне вугілля	328 410,51	0,21%
5508186	ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолець Донбасу»	Кам'яне вугілля	257 011,23	0,17%
37713861	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	Кам'яне вугілля	232 258,34	0,15%
37596090	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Кам'яне вугілля	205 843,23	0,13%
31599557	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Кам'яне вугілля	205 167,50	0,13%
32087941	ДП «Мирногадвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	Кам'яне вугілля	190 417,96	0,12%
32320594	ДП «Первомайськвугілля»	Кам'яне вугілля	151 659,16	0,10%
32359108	ПАТ «Лисичанськвугілля»	Кам'яне вугілля	130 242,36	0,09%
33839013	ДП «Торецьквугілля»	Кам'яне вугілля	110 588,67	0,07%
34032208	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	Кам'яне вугілля	107 440,38	0,07%
40695853	ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	Кам'яне вугілля	94 837,65	0,06%
32363486	ПрАТ «Краснодонвугілля»	Кам'яне вугілля	87 963,05	0,06%
34181461	ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія»	Кам'яне вугілля	85 108,27	0,06%
Всього підзвітні компанії (входять в охоплення звіркою надходжень)			151 695 846,38	99,10%
Інші компанії (не входять в охоплення звіркою надходжень)			1 379 535,53	0,90%
ВСЬОГО КОМПАНІЇ ПІДЗВІТНИХ ГАЛУЗЕЙ			153 075 381,91	100%

Таблиця 7-5: Обсяг бюджетного відшкодування податку на додану на вартість грошовими коштами за підзвітними компаніями у 2017 році

Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Обсяг бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами, тис. грн
24432974	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди металів (заліза)	(6 108 800,14)
191000	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів (заліза)	(645 609,29)
190977	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	(935 266,61)
191282	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	(1 915 714,01)
190905	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	(61 917,23)
191307	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	(61 594,59)
191218	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	(43 032,54)
191329	ПрАТ «Суха Балка»	Руди заліза	(378 137,81)
35713283	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	(657 565,00)
36716128	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Руди титану	(188 802,39)
190911	АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю	(95 294,51)
Всього			(11 091 734,11)

Таблиця 7-6: Надходження від підзвітних компаній на користь держави за суттєвими видами платежів⁶²⁴ і галузями у 2017 р., тис. грн

Код бюджетної класифікації	Назва бюджетної класифікації	Нафта та газ	Руди металів	Кам'яне вугілля	ВСЬОГО ЗА ВИДАМИ ПЛАТЕЖІВ
13030100, 13030700, 13030800, 13030900	Рентна плата за користування надрами	40 420 906,19	2 824 390,70	322 405,12	43 567 702,01
14060100	Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	34 050 926,74	41 269,02	1 138 531,30	35 230 727,06
11020100- 11021900	Податок на прибуток підприємств	16 474 961,41	7 425 796,22	1 570 059,80	25 470 817,43
14070000	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	12 211 563,66	4 947 860,22	375 932,22	17 535 356,10
21010100- 21010302, 21010500	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	13 264 494,50	382 078,20	12 263,11	13 658 835,81
	Єдиний внесок	2 287 223,61	2 149 821,30	2 150 330,62	6 587 375,53
11010100- 11010500	Податок на доходи фізичних осіб	2 326 516,23	1 876 016,25	1 830 182,70	6 032 715,17
22012100	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	1 181 617,29	464 176,29	14 723,68	1 660 517,26
18010500- 18010600	Плата за землю (земельний податок з юридичних осіб; орендна плата з юридичних осіб)	270 762,14	898 850,30	58 176,93	1 227 789,36
19010100- 19010400	Екологічний податок	50 421,08	601 526,28	72 063,29	724 010,65
14060200	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	0,00	(11 091 734,11)	0,00	(11 091 734,11)
ВСЬОГО ЗА ГАЛУЗЯМИ		122 539 392,85	10 520 050,65	7 544 668,77	140 604 112,27

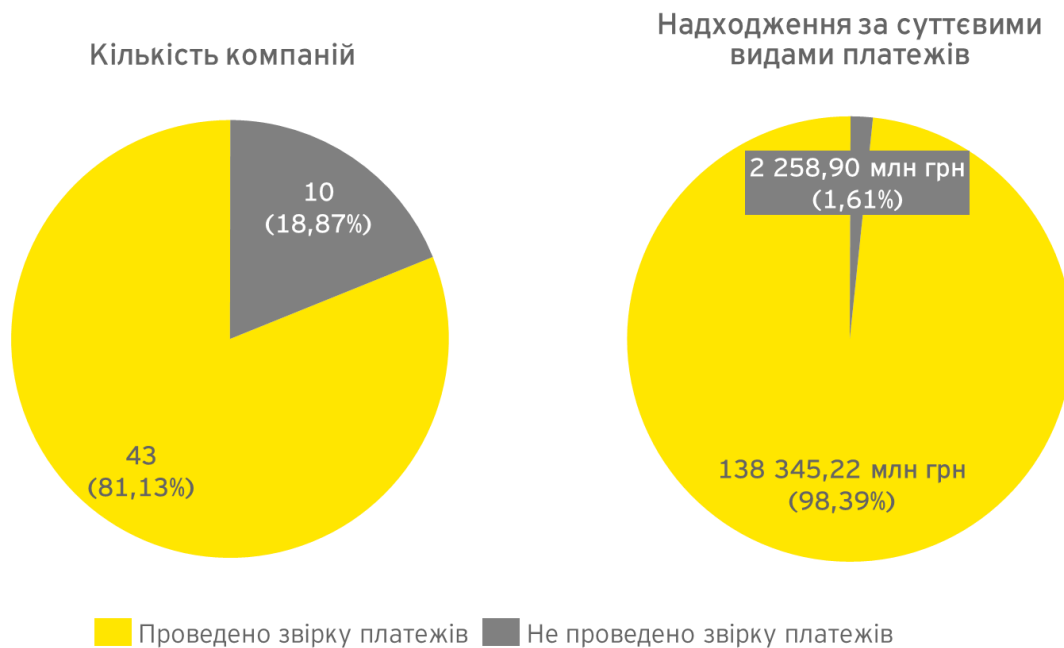
⁶²⁴ З врахуванням бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами

7.2 Загальні результати звірки платежів

7.2.1 Повнота звірки

За результатами збору даних від підзвітних компаній щодо їх діяльності і обсягу сплачених податкових та інших платежів, було отримано відповіді від 48 з 53 компаній, що підлягали звірці у Звіті ІПВГ за 2017 рік. З них 5 компаній з об'єктивних причин не надали інформацію про обсяг надходжень на користь держави⁶²⁵, а 43 компанії надали інформацію про податкові та інші платежі. На основі цього було проведено звірку платежів від 43 компанії, що згідно з даними державних органів сплатили на користь держави 138 345 215,95 тис. грн. за суттєвими видами платежів (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ грошовими коштами) у 2017 році.

Таким чином, повнота звірки платежів у Звіті ІПВГ за 2017 рік становила 98,39% - було звірено 138 345 215,95 тис. грн з 140 604 112,27 тис. грн (з урахування бюджетного відшкодування ПДВ). Обсяг надходжень на користь держави від підзвітних компаній, що не надали інформацію і для яких не було проведено звірку платежів становив 2 258 896,31 тис. грн або 1,61% загального обсягу. Повнота звірки у Звіті ІПВГ за 2017 рік помітно зросла у порівнянні зі Звітом ІПВГ за 2016 рік (у 2016 році повнота звірки становила 91,84% надходжень). Відсоток незвірених платежів є порівняно несуттєвим (<2%) і значно меншим, ніж у Звіті ІПВГ за 2016 рік.

Малюнок 7-3: Кількість компаній і обсяг надходжень за суттєвими видами платежів (з урахуванням бюджетного відшкодування податку на додану вартість) у 2017 р., для яких було проведено звірку

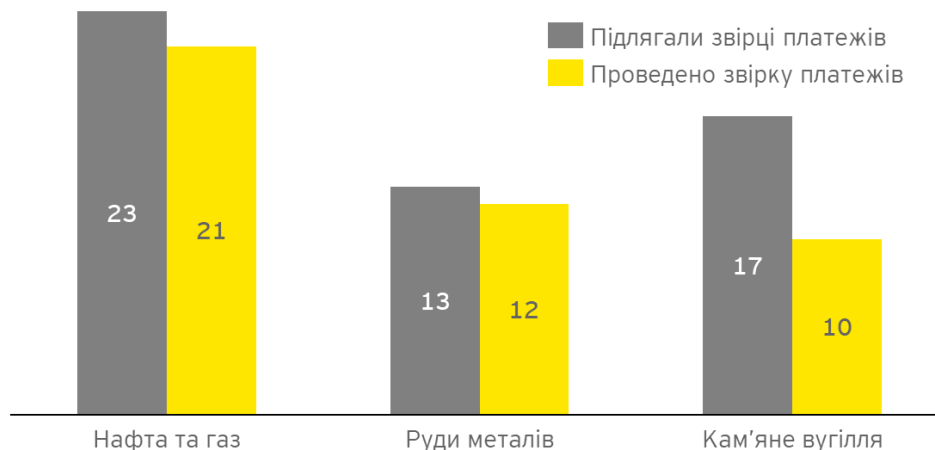
⁶²⁵ Детальніше про статус отримання інформації від підзвітних компаній у Додатку 12 стор. 255 з 436

з 140 604 112,27 тис. грн загальних надходжень від 53 підзвітних компаній, що підлягали звірці:

- ▶ 93,65% надходжень припадали на компанії, що в ході анкетування прозвітували про проходження аудиторської перевірки фінансової звітності за результати 2017 року;
- ▶ 4,74% надходжень припадають на компанії, які, згідно з їх відповідями під час анкетування, не проходили аудиторську перевірку;
- ▶ щодо компаній, надходження від яких не було звірено (1,61% надходжень), у зв'язку з відсутністю їх відповідей на анкети інформація про проходження ними аудиторської перевірки не з'ясована.

Усі державні органи (ДПС, Мінекономіки та Держгеонадра), які розпоряджаються інформацією про надходження суттєвих платежів від видобувних компаній, надали відповідні дані для цілей звірки.

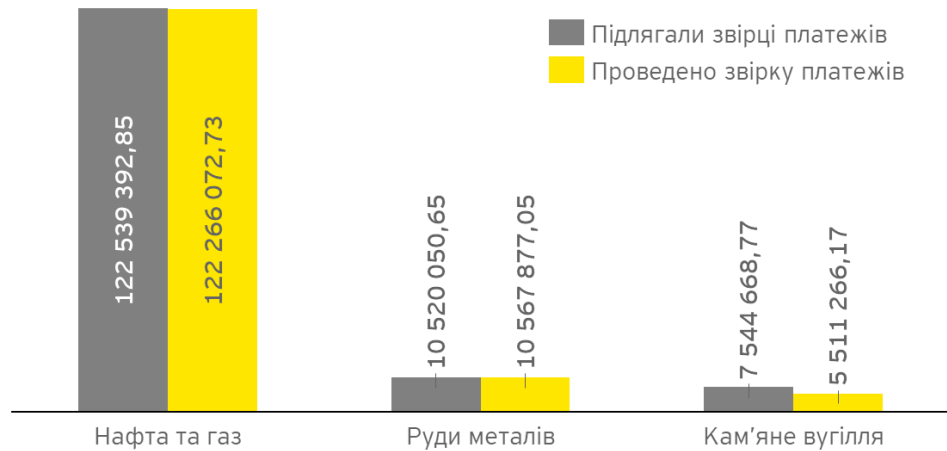
Серед видобувних галузей найвищий рівень звітування продемонстрували компанії галузі видобування руд металів - з 13 компаній інформацію про податкові та інші платежі надало 12 компаній, що дозволило звірити близько 100%⁶²⁶ надходжень від компаній даної галузі. На другому місці галузь видобування нафти та газу - з 23 нафтогазових компаній інформацію про податкові та інші платежі надала 21 компанія, було звірено 99,78% загального обсягу надходжень. Найменший рівень повноти звірки у галузі видобування кам'яного вугілля - з 17 компаній інформацію надали 10, було звірено 73,05% надходжень.

Малюнок 7-4: Повнота звірки за кількістю компаній у розрізі підзвітних видобувних галузей, кількість компаній

⁶²⁶ Відсоток звірки платежів від компаній галузі видобування руд металів перевищує 100% (100,45%), оскільки загальний обсяг надходжень від однієї компанії, яка не надала інформацію і для якої не було проведено звірку, має від'ємне значення (обсяг бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами перевищує обсяг інших платежів). Тому математично відношення обсягу надходжень від компаній, для яких було проведено звірку, перевищує загальний обсяг надходжень від всіх підзвітних компаній галузі видобування руд металів

Малюнок 7-5: Повнота звірки за обсягом надходжень на користь держави (з урахуванням бюджетного відшкодування податку на додану вартість) у розрізі підзвітних видобувних галузей, тис. грн

З 53 підзвітних компаній, що підлягали звірці платежів у Звіті ІПВГ за 2017 рік, 16 компаній перебували у власності держави⁶²⁷ і сплатили на користь держави 111 304 289,77 тис. грн за суттєвими видами платежів (79,16% загального обсягу надходжень від всіх підзвітних компаній). Решта 37 компаній перебували у приватній власності і осяг надходжень за суттєвими видами платежів від них на користь держави становив 29 299 822,50 тис. грн (20,84% надходжень від всіх підзвітних компаній). Вищий рівень звітування продемонстрували компанії, що перебували у державній власності - було звірено 99,86% їх надходжень за суттєвими видами платежів. Для приватних компаній повнота звірки становила 92,81% надходжень.

⁶²⁷ Для цілей Звіту ІПВГ за 2017 рік БГЗО прийняло рішення вважати підприємствами, що перебувають у власності держави (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, підприємства, що належать до державного сектору економіки, та підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток). Детальніше про визначення «підприємств, що перебувають у власності держави» у розділі 6.4.1.

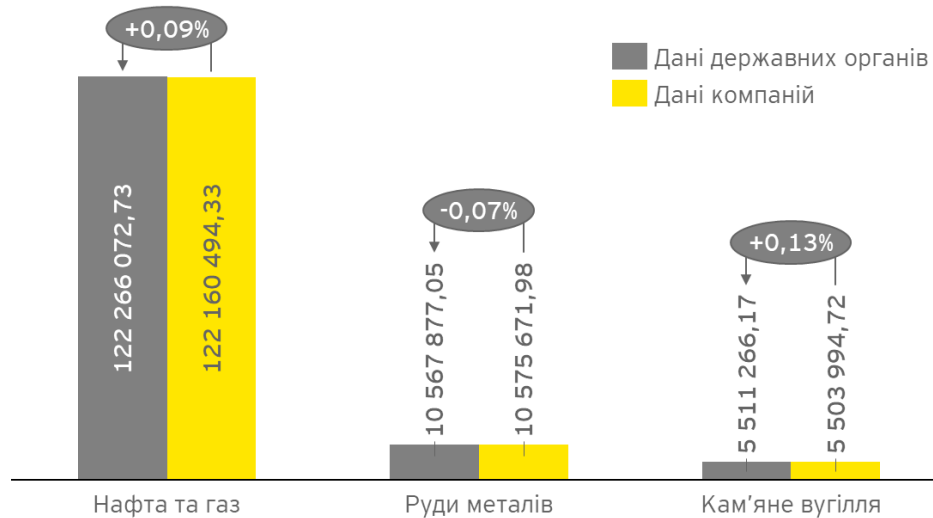
Таблиця 7-7: Повнота звірки надходжень на користь держави від підзвітних компаній у 2017 р. у розрізі видобувних галузей і компаній за формою власності

Галузь	У власності держави/приватній власності	Обсяг надходжень			Кількість компаній		
		Підлягали звірці, тис. грн	Звірено, тис. грн	Повнота звірки за обсягом надходжень, %	Підлягали звірці	Звірено	Повнота звірки за кількістю компаній, %
Нафта та газ	Всього, з них:	122 539 392,85	122 266 072,73	99,78%	23	21	91,30%
	Державна	108 965 950,31	108 965 950,31	100,00%	6	6	100,00%
	Приватна	13 573 442,54	13 300 122,42	97,99%	17	15	88,24%
Руди металів	Всього, з них:	10 520 050,65	10 567 877,05	100,45%	13	12	92,31%
	Державна	675 493,22	675 493,22	100,00%	1	1	100,00%
	Приватна	9 844 557,43	9 892 383,83	100,49%	12	11	91,67%
Кам'яне вугілля	Всього, з них:	7 544 668,77	5 511 266,17	73,05%	17	10	58,82%
	Державна	1 662 846,24	1 511 187,08	90,88%	9	8	88,89%
	Приватна	5 881 822,53	4 000 079,10	68,01%	8	2	25,00%
ВСІ ГАЛУЗІ	Всього, з них:	140 604 112,27	138 345 215,95	98,39%	53	43	81,13%
	Державна	111 304 289,77	111 152 630,61	99,86%	16	15	93,75%
	Приватна	29 299 822,50	27 192 585,35	92,81%	37	28	75,68%

7.2.2 Основні результати звірки

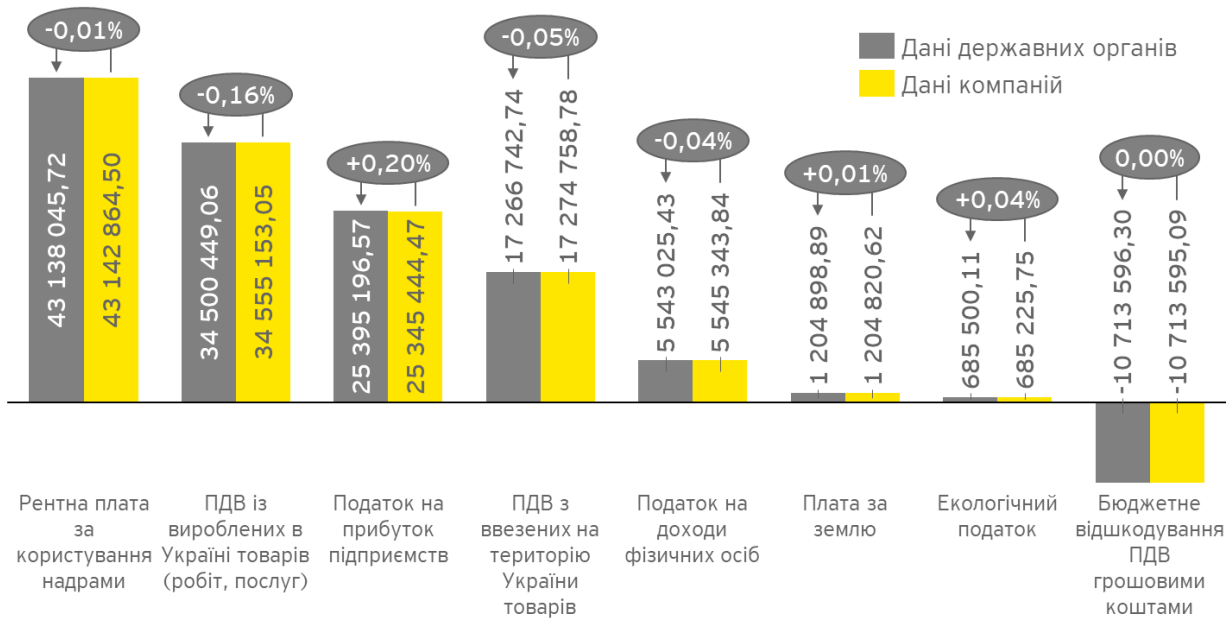
Згідно з даними державних органів, обсяг надходжень на користь держави за суттєвими видами платежів від 43 підзвітних компаній, що надали інформацію для проведення звірки, у 2017 році становив 138 345 215,95 тис. грн. Згідно з даними компаній, ця сума дорівнювала 138 240 161,03 тис. грн. Таким чином, в результаті проведення звірки і уточнення інформації розбіжність між даними державних органів і компаній про надходження на користь держави становила 0,08% або 105 054,93 тис. грн.

З усіх підзвітних галузей найбільшу розбіжність між даними державних органів і даним компаній має галузь видобування кам'яного вугілля - 0,13% або 7 271,46 тис. грн. Розбіжність між даним у галузі видобування нафти та газу становить 0,09% або 105 578,40 тис. грн, а галузі видобування руд металів - (0,07%) або (7 794,93) тис. грн.

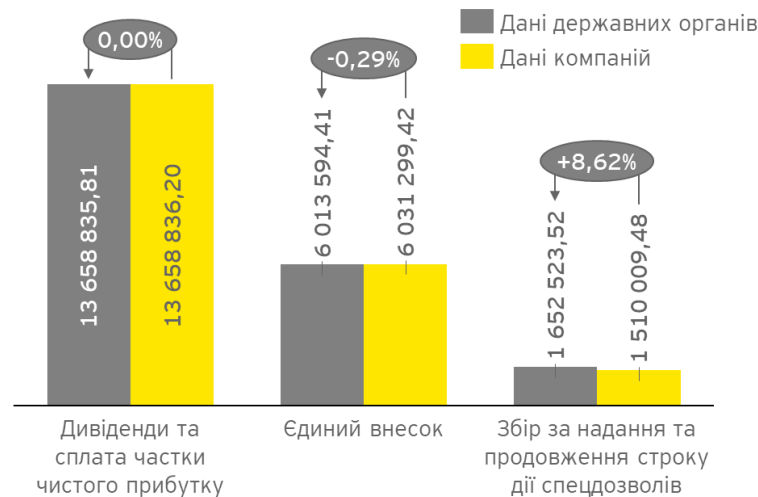

Малюнок 7-6: Результати звірки надходжень на користь держави у 2017 році за видобувними галузями, тис. грн

У розрізі суттєвих видів платежів, найбільша розбіжність в абсолютному вимірі між даними державних органів і даними компаній спостерігалася за такими платежами як «Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів» - 8,62% або 142 514,04 тис. грн, «Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)» - (0,16%) або (54 703,99) тис. грн., «Податок на прибуток підприємств» - 0,20% або 49 752,09 тис. грн.

Малюнок 7-7: Результати звірки надходжень на користь держави у 2017 році за видами податкових платежів, тис. грн

Малюнок 7-8: Результати звірки надходжень на користь держави у 2017 році за видами неподаткових платежів, тис. грн

Згідно з відповідями компанії, що перебувають у власності держави, розбіжність між їх даними і даними державних органів становить 0,09% або 103 307,47 тис. грн, для приватних компаній розбіжність дорівнює 0,01% або 1 747,46 тис. грн.

Детальна інформація про результати звірки за видобувними галузями (Таблиця 7-8), видами платежів (Таблиця 7-10) і формою власності компаній (Таблиця 7-9) подана нижче.

Під час проведення звірки надходжень на користь держави для 31 компанії були виявлені суттєві розбіжності⁶²⁸ між їх даними і даними державних органів. Для з'ясування розбіжностей і проведення корегувань у випадку наявності похибок було сформовано і надіслано відповідним компаніям додаткові запити. В результаті дослідження розбіжностей, було визначено найбільш поширені причини їх виникнення:

1. Невключення компаніями податку на доходи нерезидентів до загальної суми сплаченого податку на прибуток підприємств;
2. Невключення компаніями до загальної суми сплачених податків сум штрафів (пені), сплачених у зв'язку з порушенням вимог податкового законодавства в частині перерахування до бюджету сум відповідних податків;
3. Невключення компаніями суми грошових зобов'язань, повернутих з бюджету у зв'язку з переплатою податку на прибуток підприємств. Ці суми не були фактично сплачені до бюджету у звітному періоді, тому інформація, отримана від компаній, з формальної точки зору була коректною. Однак ДПС відображає такі суми (зі знаком мінус) в загальній сумі сплати податку на прибуток підприємств;
4. Невключення компаніями до загальної суми відповідного сплаченого платежу сум переплати, за рахунок яких ДПС у звітному періоді було погашено заборгованість компаній за цим платежем. Такі суми не були фактично сплачені до бюджету у звітному періоді, тому інформація, отримана від компаній, з формальної точки зору була коректною. Однак, ДПС враховує їх в загальній сумі певних отриманих платежів;
5. Деякі компанії не вказали суму сплаченого податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів через те, що цей платіж був перерахований ними на депозитні рахунки митних органів, звідки вже був списаний до державного бюджету (на рахунок сплати ПДВ);
6. Помилкове включення компаніями зайвого виду платежу до загальних сум сплачених суттєвих видів платежів (включення сум сплати за кодами бюджетної класифікації, що не входили до суттєвих видів платежів);
7. Невключення компаніями до суми сплаченої орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (платіж, що входить до складу плати за землю) плати за встановлення земельного сервіту, тоді як дані ДПС включали цей платіж;
8. Технічні помилки і особливості обліку сплати податків у компаній: зарахування ДПС частини сплачених грошових сум у рахунок погашення відповідних податків у більш пізньому звітному періоді, ніж їх було фактично сплачено; арифметичні, друкарські та інші механічні помилки під час заповнення анкет; неключення компаніями даних щодо деяких їхніх відокремлених підрозділів, що проходили реорганізацію в звітному періоді тощо.

Детальна інформація щодо причин розбіжностей між даними державних органів і компаній та корегувань даних наведена в **Додатку 13**.

⁶²⁸ Згідно з рішенням БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 22 листопада 2019 року) був прийнятий поріг суттєвості розбіжностей між даними державних органів і даними компаній у розмірі 5% від суми платежу. Крім цього були встановлені абсолютні рамки:

- Розбіжність не є суттєвою, якщо вона менше 1 000 грн (не зважаючи на розмір розбіжності у відсотках)
- Розбіжність є суттєвою, якщо вона більше 1 000 000 грн (не зважаючи на розмір розбіжності у відсотках)

Таблиця 7-8: Результати звірки надходжень на користь держави за 2017 рік у розрізі видобувних галузей

Галузь	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження
Нафта та газ	122 266 072,73	112 632 883,54	9 633 189,19	122 266 072,73	122 160 494,33	105 578,40
Руди металів	10 567 877,05	9 280 380,29	1 287 496,76	10 567 877,05	10 575 671,98	(7 794,93)
Кам'яне вугілля	5 511 266,17	5 405 059,20	106 206,97	5 511 266,17	5 503 994,72	7 271,46
Всього	138 345 215,95	127 318 323,03	11 026 892,92	138 345 215,95	138 240 161,03	105 054,93

Таблиця 7-9: Результати звірки надходжень на користь держави за 2017 рік у розрізі форми власності компаній

У власності держави/приватній власності	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження
Державна	111 152 630,61	101 400 837,20	9 751 793,41	111 152 630,61	111 049 323,14	103 307,47
Приватна	27 192 585,35	25 917 485,83	1 275 099,51	27 192 585,35	27 190 837,89	1 747,46
Всього	138 345 215,95	127 318 323,03	11 026 892,92	138 345 215,95	138 240 161,03	105 054,93

Таблиця 7-10: Результати звірки надходжень на користь держави за 2017 рік у розрізі видів платежів

Вид платежу	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження
Податок на доходи фізичних осіб	5 467 596,94	5 397 339,84	70 257,10	5 467 596,94	5 469 911,84	(2 314,90)
Податок на прибуток підприємств	25 395 196,57	26 040 854,79	(645 658,22)	25 395 196,57	25 025 073,47	370 123,09
Рентна плата за користування надрами	43 081 971,45	44 035 398,25	(953 426,80)	43 081 971,45	43 087 283,41	(5 311,96)
Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	34 500 417,53	34 583 590,61	(83 173,08)	34 500 417,53	34 555 121,52	(54 703,99)
Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	(10 713 596,30)	(10 060 238,50)	(653 357,80)	(10 713 596,30)	(10 713 595,09)	(1,21)
Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	17 255 108,44	5 066 497,40	12 188 611,05	17 255 108,44	16 746 577,58	508 530,86
Плата за землю	1 132 985,48	1 056 893,85	76 091,62	1 132 985,48	1 061 091,25	71 894,22
Екологічний податок	680 661,29	679 925,17	736,12	680 661,29	680 386,75	274,54
Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	13 658 835,81	13 276 758,00	382 077,81	13 658 835,81	13 658 836,20	(0,39)
Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	1 652 523,52	1 016 893,00	635 630,52	1 652 523,52	1 510 009,48	142 514,04
Єдиний внесок	5 924 093,98	5 926 660,62	(2 566,64)	5 924 093,98	5 941 799,42	(17 705,44)
Всього	138 345 215,95	127 318 323,03	11 026 892,92	138 345 215,95	138 240 161,03	105 054,93

7.3 Результати звірки за кожним видом податкових платежів

7.3.1 Податок на доходи фізичних осіб

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за податком на доходи фізичних осіб від видобувних компаній за даними державних органів становив 5 543 025,43 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 5 545 343,84 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 70 253,59 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (2 318,41) тис. грн.

Таблиця 7-11: Результати звірки надходжень за податком на доходи фізичних осіб в 2017 р., тис. грн

Податок на доходи фізичних осіб	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	5 543 025,43	0,00	5 543 025,43
Дані платників	5 472 771,84	72 572,00	5 545 343,84
Розходження	70 253,59	(72 572,00)	(2 318,41)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	2 326 256,97	0,00	2 326 256,97
Дані платників	2 255 972,37	72 572,00	2 328 544,37
Розходження	70 284,60	(72 572,00)	(2 287,40)
Видобування руд металів			
Дані держави	1 803 894,49	0,00	1 803 894,49
Дані платників	1 804 157,07	0,00	1 804 157,07
Розходження	(262,58)	0,00	(262,58)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	1 412 873,97	0,00	1 412 873,97
Дані платників	1 412 642,40	0,00	1 412 642,40
Розходження	231,57	0,00	231,57

7.3.2 Податок на прибуток підприємств

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за податком на прибуток підприємств від видобувних компаній за даними державних органів становив 25 395 196,57 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 25 345 444,47 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (645 658,22) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 49 752,09 тис. грн.

Таблиця 7-12: Результати звірки надходжень за податком на прибуток підприємств в 2017 р., тис. грн

Податок на прибуток підприємств	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	25 395 196,57	0,00	25 395 196,57
Дані платників	26 040 854,79	(695 410,31)	25 345 444,47
Розходження	(645 658,22)	695 410,31	49 752,09
Видобування нафти та газу			
Дані держави	16 474 961,41	0,00	16 474 961,41
Дані платників	17 534 679,99	(1 107 321,89)	16 427 358,10
Розходження	(1 059 718,58)	1 107 321,89	47 603,30
Видобування руд металів			
Дані держави	7 425 772,06	0,00	7 425 772,06
Дані платників	7 011 772,00	411 851,14	7 423 623,13
Розходження	414 000,06	(411 851,14)	2 148,93
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	1 494 463,10	0,00	1 494 463,10
Дані платників	1 494 402,80	60,44	1 494 463,24
Розходження	60,30	(60,44)	(0,14)

7.3.3 Рентна плата за користування надрами

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за рентною платою за користування надрами від видобувних компаній за даними державних органів становив 43 138 045,72 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 43 142 864,50 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (953 426,54) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (4 818,78) тис. грн.

Таблиця 7-13: Результати звірки надходжень за рентною платою за користування надрами в 2017 р., тис. грн

Рентна плата за користування надрами	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	43 138 045,72	0,00	43 138 045,72
Дані платників	44 091 472,25	(948 607,76)	43 142 864,50
Розходження	(953 426,54)	948 607,76	(4 818,78)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	40 269 740,22	0,00	40 269 740,22
Дані платників	41 217 754,48	(948 607,76)	40 269 146,72
Розходження	(948 014,26)	948 607,76	593,50
Видобування руд металів			
Дані держави	2 677 639,59	0,00	2 677 639,59
Дані платників	2 682 819,18	0,00	2 682 819,18
Розходження	(5 179,59)	0,00	(5 179,59)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	190 665,91	0,00	190 665,91
Дані платників	190 898,60	0,00	190 898,60
Розходження	(232,69)	0,00	(232,69)

7.3.4 Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за податком на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) від видобувних компаній за даними державних органів становив 34 500 449,06 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 34 555 153,05 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (83 141,55) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (54 703,99) тис. грн.

Таблиця 7-14: Результати звірки надходжень за податком на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) в 2017 р., тис. грн

ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	34 500 449,06	0,00	34 500 449,06
Дані платників	34 583 590,61	(28 437,56)	34 555 153,05
Розходження	(83 141,55)	28 437,56	(54 703,99)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	33 929 346,83	0,00	33 929 346,83
Дані платників	34 007 050,41	(28 470,23)	33 978 580,18
Розходження	(77 703,58)	28 470,23	(49 233,35)
Видобування руд металів			
Дані держави	41 269,02	0,00	41 269,02
Дані платників	41 218,40	32,67	41 251,07
Розходження	50,62	(32,67)	17,95
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	529 833,21	0,00	529 833,21
Дані платників	535 321,80	0,00	535 321,80
Розходження	(5 488,59)	0,00	(5 488,59)

7.3.5 Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами видобувним компаніям за даними державних органів становив (10 713 596,30) тис. грн, а за даними видобувних компаній - (10 713 595,09) тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (653 357,80) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (1,21) тис. грн.

Таблиця 7-15: Результати звірки бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами в 2017 р., тис. грн

Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	(10 713 596,30)	0,00	(10 713 596,30)
Дані платників	(10 060 238,50)	(653 356,59)	(10 713 595,09)
Розходження	(653 357,80)	653 356,59	(1,21)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	(534,00)	534,00	0,00
Розходження	534,00	(534,00)	0,00
Видобування руд металів			
Дані держави	(10 713 596,30)	0,00	(10 713 596,30)
Дані платників	(10 059 704,50)	(653 890,59)	(10 713 595,09)
Розходження	(653 891,80)	653 890,59	(1,21)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	0,00	0,00	0,00
Розходження	0,00	0,00	0,00

7.3.6 Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за податком на додану вартість з ввезених на територію України товарів від видобувних компаній за даними державних органів становив 17 266 742,74 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 17 274 758,78 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 12 200 245,34 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала (8 016,04) тис. грн.

Таблиця 7-16: Результати звірки надходжень за податком на додану вартість з ввезених на територію України товарів в 2017 р., тис. грн

ПДВ з ввезених на територію України товарів	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	17 266 742,74	0,00	17 266 742,74
Дані платників	5 066 497,40	12 208 261,38	17 274 758,78
Розходження	12 200 245,34	(12 208 261,38)	(8 016,04)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	12 211 563,66	0,00	12 211 563,66
Дані платників	729 322,30	11 316 040,82	12 212 708,66
Розходження	11 482 241,36	(11 316 040,82)	(1 145,00)
Видобування руд металів			
Дані держави	4 944 313,16	0,00	4 944 313,16
Дані платників	4 321 098,90	627 213,11	4 948 312,01
Розходження	623 214,26	(627 213,11)	(3 998,84)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	110 865,91	0,00	110 865,91
Дані платників	16 076,20	97 661,92	113 738,12
Розходження	94 789,71	(97 661,92)	(2 872,20)

7.3.7 Плата за землю

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за платою за землю від видобувних компаній за даними державних органів становив 1 204 898,89 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 1 204 820,62 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 76 100,04 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 78,27 тис. грн.

Таблиця 7-17: Результати звірки надходжень за платою за землю в 2017 р., тис. грн

Плата за землю	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	1 204 898,89	0,00	1 204 898,89
Дані платників	1 128 798,85	76 021,77	1 204 820,62
Розходження	76 100,04	(76 021,77)	78,27
Видобування нафти та газу			
Дані держави	270 762,14	0,00	270 762,14
Дані платників	266 361,13	4 151,04	270 512,17
Розходження	4 401,01	(4 151,04)	249,97
Видобування руд металів			
Дані держави	884 143,69	0,00	884 143,69
Дані платників	812 490,72	71 824,36	884 315,08
Розходження	71 652,96	(71 824,36)	(171,40)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	49 993,06	0,00	49 993,06
Дані платників	49 947,00	46,36	49 993,36
Розходження	46,06	(46,36)	(0,30)

7.3.8 Екологічний податок

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за екологічним податком від видобувних компаній за даними державних органів становив 685 500,11 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 685 225,75 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 735,94 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 274,37 тис. грн.

Таблиця 7-18: Результати звірки надходжень за екологічним податком в 2017 р., тис. грн

Екологічний податок	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	685 500,11	0,00	685 500,11
Дані платників	684 764,17	461,58	685 225,75
Розходження	735,94	(461,58)	274,37
Видобування нафти та газу			
Дані держави	50 421,08	0,00	50 421,08
Дані платників	49 855,00	461,58	50 316,58
Розходження	566,09	(461,58)	104,51
Видобування руд металів			
Дані держави	600 285,33	0,00	600 285,33
Дані платників	600 285,77	0,00	600 285,77
Розходження	(0,44)	0,00	(0,44)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	34 793,70	0,00	34 793,70
Дані платників	34 623,40	0,00	34 623,40
Розходження	170,30	0,00	170,30

7.4 Результати звірки за кожним видом неподаткових платежів

7.4.1 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за дивідендами та сплатою частки чистого прибутку від видобувних компаній за даними державних органів становив 13 658 835,81 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 13 658 836,20 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 382 077,81 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (0,39) тис. грн.

Таблиця 7-19: Результати звірки надходжень за дивідендами та сплатою частки чистого прибутку в 2017 р., тис. грн

Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	13 658 835,81	0,00	13 658 835,81
Дані платників	13 276 758,00	382 078,20	13 658 836,20
Розходження	382 077,81	382 078,20	(0,39)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	13 264 494,50	0,00	13 264 494,50
Дані платників	13 264 495,00	0,00	13 264 495,00
Розходження	(0,50)	0,00	(0,50)
Видобування руд металів			
Дані держави	382 078,20	0,00	382 078,20
Дані платників	0,00	382 078,20	382 078,20
Розходження	382 078,20	(382 078,20)	0,00
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	12 263,11	0,00	12 263,11
Дані платників	12 263,00	0,00	12 263,00
Розходження	0,11	0,00	0,11

7.4.2 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за збором за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштами від продажу таких дозволів від видобувних компаній за даними державних органів становив 1 652 523,52 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 1 510 009,48 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 635 630,52 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 142 514,04 тис. грн.

Таблиця 7-20: Результати звірки надходжень за збором за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштами від продажу таких дозволів в 2017 р., тис. грн

Збір за надання та продовження строку дії спецдозволів	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	1 652 523,52	0,00	1 652 523,52
Дані платників	1 016 893,00	493 116,48	1 510 009,48
Розходження	635 630,52	(493 116,48)	142 514,04
Видобування нафти та газу			
Дані держави	1 181 617,29	0,00	1 181 617,29
Дані платників	1 016 893,00	36 933,68	1 053 826,68
Розходження	164 724,29	(36 933,68)	127 790,61
Видобування руд металів			
Дані держави	456 182,55	0,00	456 182,55
Дані платників	0,00	456 182,80	456 182,80
Розходження	456 182,55	(456 182,80)	(0,25)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	14 723,68	0,00	14 723,68
Дані платників	0,00	0,00	0,00
Розходження	14 723,68	0,00	14 723,68

7.4.3 Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

У результаті проведення звірки за 2017 р. обсяг надходжень за ЄСВ від видобувних компаній за даними державних органів становив 6 013 594,41 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 6 031 299,42 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (2 566,21) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (17 705,01) тис. грн.

Таблиця 7-21: Результати звірки надходжень за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2017 р., тис. грн

ЄСВ	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	6 013 594,41	0,00	6 013 594,41
Дані платників	6 016 160,62	15 138,80	6 031 299,42
Розходження	(2 566,21)	(15 138,80)	(17 705,01)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	2 286 908,62	0,00	2 286 908,62
Дані платників	2 291 033,87	13 972,00	2 305 005,87
Розходження	(4 125,24)	(13 972,00)	(18 097,24)
Видобування руд металів			
Дані держави	2 065 895,27	0,00	2 065 895,27
Дані платників	2 066 242,76	0,00	2 066 242,76
Розходження	(347,49)	0,00	(347,49)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	1 660 790,52	0,00	1 660 790,52
Дані платників	1 658 884,00	1 166,80	1 660 050,80
Розходження	1 906,52	(1 166,80)	739,72

8 Рекомендації щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ

8.1 Аналіз реалізації рекомендацій попереднього Звіту ІПВГ України

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
<p>Вдосконалення нормативного забезпечення ІПВГ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Внесення змін в існуючий або прийняття нового закону в сфері прозорості видобувних галузей ▶ Внесення змін в підзаконні акти (Постанови КМУ), які деталізують процедуру збору інформації для Звіту ІПВГ та визначатимуть відповідальних осіб державних органів та підзвітних організацій 	Високий	<p>Рекомендація врахована частково:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Прийнято новий Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 2545-VIII від 18 вересня 2018 року, що є значним вдосконаленням нормативного забезпечення ІПВГ. В законі враховано розширений обсяг Звіту ІПВГ, деталізовано процедуру збору інформації, визначені відповідальні суб'єкти розкриття інформації та врегульовані інші деталі процесу підготовки Звіту, починаючи зі звітнього 2018 року.
<p>Передбачення конкретних санкцій для підзвітних організацій в разі неподання або невчасного подання інформації для Звіту ІПВГ.</p>	Високий	<p>Рекомендація врахована:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» передбачає конкретні санкції для суб'єктів розкриття інформації в разі нерозкриття, порушення строків розкриття, розкриття не в повному обсязі та порушення встановленого порядку розкриття інформації у видобувних галузях для Звіту ІПВГ. ▶ Порядок притягнення до відповідальності та застосування цих санкцій потребуватиме окремого аналізу та оцінки.
<p>Спрощення доступу до інформації щодо ключових аспектів ІПВГ (публікація):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Технічна інформація щодо запасів корисних копалин, особливо руд титану ▶ Контракти, угоди та будь-які інші документи (в т.ч. ДСД), укладені між Урядом (напрямую або через 	Високий	<p>Рекомендація врахована частково:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» передбачає обов'язкове розкриття угод про умови користування надрами та додатків до них, інформації щодо істотних умов інших угод про користування надрами та відповідних витягів з таких угод;

<p>державний орган чи підприємство) та будь-якою юридичною особою, якщо вони стосуються видобування мінеральних ресурсів в Україні</p>		<p>► Новим законом також встановлено, що інформація, яка має бути розкрита суб'єктами розкриття інформації на його підставі, не може бути віднесена до комерційної таємниці або до інформації з обмеженим доступом.</p>
<p>Впровадження ефективної системи планування та управління процесом підготовки наступних звітів ІПВГ, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Пошук та виділення фінансових та людських ресурсів для підготовки звіту ІПВГ не пізніше закінчення I кварталу поточного року ► Затвердження сфери охоплення та технічного завдання для підготовки майбутнього звіту ІПВГ не пізніше закінчення I кварталу поточного року ► Проведення тендеру та вибір Незалежного адміністратора не пізніше закінчення II кварталу поточного року 	<p>Високий</p>	<p>Рекомендація не врахована.</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Робота над підготовкою Звіту ІПВГ за 2017 рік розпочалася зі значним запізненням, що створює труднощі для реалізації ініціативи в довготривалій перспективі; ► Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» не врегулює питання строків пошуку ресурсів для підготовки Звіту ІПВГ та відбору Незалежного Адміністратора. Порядок проведення конкурсу щодо обрання незалежного адміністратора, який відповідно до цього закону має бути затверджений Мінекоенерго та міг би зафіксувати рекомендовані строки на законодавчому рівні, наразі відсутній.
<p>Налагодження ефективної системи для оперативного отримання інформації від ДПС, уточнення окремих цифр та з'ясування розбіжностей</p>	<p>Високий</p>	<p>Рекомендація не врахована.</p>
<p>Впровадження єдиної методології оцінки запасів корисних копалин, яка буде гармонізована з найкращими світовими практиками, наприклад на базі міжнародного шаблону звітності за результатами геологорозвідувальних робіт, мінеральних ресурсів та запасів (CRIRSCO Template). Це, в свою чергу, сприятиме підвищенню прозорості даних про поточний стан запасів, дасть змогу достовірно оцінювати дані про мінерально-сировинні активи підприємств видобувних галузей у разі публічного розміщення акцій, отримання банківських гарантій і кредитування та, в кінці кінців, підвищення</p>	<p>Високий</p>	<p>Рекомендація не врахована.</p>

інвестиційної привабливості видобувних галузей в Україні.		
Розпочати підготовку до переходу на попроектне звітування в рамках Стандарту ІПВГ	Середній	<p>Рекомендація врахована частково.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях», подання інформації про платежі (у формі звіту про платежі на користь держави від суб'єктів господарювання та звіту про отримані платежі від отримувачів платежів) зі звітнього 2018 року відбуватиметься за кожним видом проектної діяльності; ▶ Нові шаблони звітності для врахування вимоги щодо звітування за кожним видом проектної діяльності знаходяться у процесі розробки.
Звірка сум сплачених податків.	Середній	<p>Рекомендація врахована частково.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Керівництву підзвітних компаній було рекомендовано ввести процедури регулярної звірки (як мінімум, на кінець року) сум та видів нарахованих та сплачених податків з відповідними сумами та видами податків, які представлені згідно з даними державних податкових органів. Проте, подібна практика залишається добровільною - тому не всі підзвітні компанії її дотримуються.
Розглянути можливість впровадження відповідних нормативних змін до бюджетної системи України для того, щоб рух платежів від видобувних компаній можна було відслідковувати (як на шляху до державного бюджету країни, так і на етапі перерозподілу за допомогою міжбюджетних трансфертів у місцеві бюджети).	Середній	Рекомендація не врахована.
Розглянути можливість того, щоб в рамках ІПВГ в Україні відповідними державними органами було впроваджено інформаційну систему, яка б дозволила компаніям та державним органам надавати	Середній	<p>Рекомендація врахована частково.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Положеннями Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» формально передбачена можливість запровадження електронної системи подання та аналізу звітності, проте конкретні строки чи обов'язки

<p>звітність ІПВГ в електронному вигляді.</p>		<p>щодо її розроблення та запровадження не встановлені ні цим законом, ні будь-якими підзаконними актами, прийнятими на його виконання.</p> <p>▶ У 2019 році розпочато роботу над розробкою подібної системи, зокрема завершено пілотну версію.</p>
<p>Уніфікувати та спростити доступ до інформації про обсяги видобування корисних копалин</p>	<p>Середній</p>	<p>Рекомендація не врахована.</p>

8.2 Рекомендації Незалежного адміністратора щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
<p>Вдосконалення нормативного забезпечення ІПВГ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Внесення змін в підзаконні акти (Постанови КМУ), які деталізують процедуру збору інформації для Звіту ІПВГ та визначатимуть відповідальних осіб державних органів та підзвітних організацій 	<p style="text-align: center;">●</p> <p style="text-align: center;">Високий</p>	<p>Прийнято новий Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 2545-VIII від 18 вересня 2018 року, що є значним вдосконаленням нормативного забезпечення ІПВГ.</p> <p>Однак, ціла низка підзаконних актів для врегулювання окремих процедур, визначених вказаним законом, ще не затверджена (наприклад, форми звітів, порядок проведення конкурсу щодо обрання Незалежного Адміністратора, порядок розгляду справ про порушення законодавства про забезпечення прозорості у видобувних галузях тощо);</p> <p>Деякі формулювання нового закону, в тому числі в разі співставлення з іншими законодавчими нормами (наприклад, Кодексу про надра), можуть створювати правову невизначеність та/або ускладнити процес збирання інформації. Ми не виключаємо, що інші прогалини можуть бути виявлені в ході застосування закону на практиці.</p>
<p>Спрощення доступу до інформації щодо ключових аспектів ІПВГ (публікація):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Технічна інформація щодо запасів корисних копалин, особливо руд титану. 	<p style="text-align: center;">●</p> <p style="text-align: center;">Високий</p>	<p>Значна частина з інформація щодо запасів корисних копалин досі має статус конфіденційної, «для службового користування», або існують інші обмеження, які не дозволяють розкрити її в Звіті ІПВГ.</p>
<p>Впровадження ефективної системи планування та управління процесом підготовки наступних звітів ІПВГ, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Пошук та виділення фінансових та людських ресурсів для підготовки звіту ІПВГ не пізніше закінчення I кварталу поточного року ▶ Затвердження сфери охоплення та технічного завдання для 	<p style="text-align: center;">●</p> <p style="text-align: center;">Високий</p>	<p>Як показує практика, оптимальним варіантом могло б бути закріплення чітких кінцевих термінів для завершення кожного етапу підготовки Звіту (визначення сфери охоплення, затвердження технічного завдання, укладення договору з Незалежним адміністратором тощо). На процес підготовки звіту ІПВГ потрібно відводити не менш, ніж п'ять місяців</p>

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
<p>підготовки майбутнього звіту ІПВГ не пізніше закінчення I кварталу поточного року</p> <p>► Проведення тендеру та вибір Незалежного адміністратора не пізніше закінчення II кварталу поточного року</p>		
<p>Налагодження ефективної системи для оперативного отримання інформації від ДПС, уточнення окремих цифр та з'ясування розбіжностей</p>	<p> Високий</p>	<p>Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» зобов'язує ДПС розкрити звіт про отримані платежі, проте строки такого розкриття чітко не визначені. Незалежний Адміністратор може звернутись до ДПС із запитом про надання повної інформації щодо платежів, але можливість уточнення інформації та/або одержання пояснень щодо розбіжностей законом не передбачена.</p>
<p>Впровадження єдиної методології оцінки запасів корисних копалин, яка буде гармонізована з найкращими світовими практиками, наприклад на базі міжнародного шаблону звітності по результатах геологорозвідувальних робіт, мінеральних ресурсів та запасів (CRIRSCO Template). Це в свою чергу сприятиме підвищенню прозорості даних про поточний стан запасів, дасть змогу достовірно оцінювати дані про мінерально-сировинні активи підприємств видобувних галузей при публічному розміщенні акцій, отриманні банківських гарантій і кредитуванні та, в кінці кінців, підвищенню інвестиційної привабливості видобувних галузей в Україні.</p>	<p> Високий</p>	<p>З точки зору інвестиційної привабливості ключовими факторами успішності проектів розвідки та розробки родовищ корисних копалин є високий ресурсний потенціал і низькі інвестиційні ризики. Одним з основних ризиків для інвесторів є ризик непідтвердження результатів геологорозвідувальних робіт, ресурсів і запасів, представлених надкористувачами в публічних звітах.</p> <p>З метою зниження даного інвестиційного ризику в світі широко застосовуються міжнародні стандарти публічного звітування про результати геологорозвідувальних, мінеральних ресурсах і мінеральних запасах, сумісні з Шаблоном CRIRSCO. Шаблон CRIRSCO спирається на кращі стандарти звітності країн і регіонів, такі як Кодекс JORC (Австралія), Кодекс SAMREC (Південна Африка), Стандарти звітності PERC (Європа), Керівництво CIM (Канада), Керівництво SME (США), Кодекс сертифікації (Чилі). Ці стандарти публічної звітності визнані і приймаються на всіх світових ринках капіталу.</p>

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
		<p>За оцінками ДКЗ⁶²⁹ класифікація запасів, що нині діє в Україні є співставною з класифікацією CRIRSCO та РКООН-2009, але є менш деталізованою. Зокрема, деякі детальні класи позабалансових запасів в українській класифікації підпадають під більш велику категорію «Мінеральні ресурси».</p> <p>Впровадження універсальної системи оцінки запасів корисних копалин та публічної звітності по них в Україні, що були б сумісні з міжнародними стандартами, суттєво допоможе у підвищенні інвестиційній привабливості видобувних галузей України.</p>
<p>Затвердити підзаконні акти, зокрема в частині шаблонів збору даних для попроектного звітування в рамках Стандарту ІПВГ</p>	<p style="text-align: center;">● Середній</p>	<p>Рішенням Міжнародного Секретаріату розпочато процес поступового переходу усіх країн в рамках Стандарту ІПВГ на розкриття в річних звітах інформації, дезагрегованої по окремим проектам.</p>
<p>Розглянути можливість впровадження відповідних нормативних змін до бюджетної системи України для того, щоб рух платежі від видобувних компаній можна було відслідковувати (як на шляху до державного бюджету країни, так і на етапі перерозподілу за допомогою міжбюджетних трансфертів у місцеві бюджети).</p>	<p style="text-align: center;">● Середній</p>	<p>Мета - зробити доступною для широкого загалу інформацію про частку в сумарних доходах місцевих бюджетів (в т.ч. за рахунок трансфертів), яку складають платежі від видобувних компаній, що реально працюють в цьому регіоні.</p> <p>Можливість відслідковування надходжень до місцевих бюджетів, які реально надійшли від видобувних компаній, що працюють в регіоні, допоможе підвищити прозорість та ефективність використання коштів регіонами.</p>
<p>Продовжити роботу щодо впровадження інформаційної системи, яка б дозволила компаніям та державним органам надавати інформацію щодо ІПВГ в електронному вигляді.</p>	<p style="text-align: center;">● Середній</p>	<p>Наявність подібної системи не тільки дозволить спростити процес збору на аналізу інформації, але й може стати основою для формування порталу з відкритими даними про діяльність в сфері видобування корисних копалин України.</p>
<p>Уніфікувати та спростити доступ до інформації про обсяги видобування корисних копалин</p>	<p style="text-align: center;">● Середній</p>	<p>Інформація про обсяги видобування корисних копалин акумулюється декількома державними органами - Держстатом,</p>

⁶²⁹ Національна класифікація запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр України та можливості її гармонізації до міжнародних нафтових стандартів з аудиту запасів і їх біржового оцінювання. Презентація НАК «Надра України», 2013

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
		<p>Держгеонадра, Мінекоенерго і ДПС. Проте, у вільному доступі знаходиться лише частина наявної у держави інформації. Як правило, публічно доступна інформація є дуже узагальненою (сумарні обсяги видобування в країні за календарний рік). Крім того, між інформацією від різних органів можуть існувати суттєві розбіжності.</p> <p>Необхідно уніфікувати методологію та підходи для визначення обсягів видобування та забезпечити вільний доступ до детальної інформації про обсяги видобування в Україні, зокрема за регіонами.</p>
<p>Зробити публічно доступною дезагреговану інформацію про вартість продукції окремих видобувних галузей</p>	<p style="text-align: center;">● Середній</p>	<p>Інформація Держстату про вартість продукції (випуск) галузей економіки доступна у відкритому доступі тільки в узагальненій формі, що як правило об'єднує декілька галузей. Тому інформація про вартість продукції окремо кожної видобувної галузі, що охоплена Звітом ІПВГ, відсутня у відкритому доступі.</p> <p>Наявність дезагрегованої інформації для кожної видобувної галузі, що охоплена Звітом ІПВГ, підвищить прозорість і якість звіту.</p>
<p>Забезпечити розкриття оператором газотранспортої системи і оператором системи магістральних нафтопроводів дезагрегованої інформації про обсяги транспортування і доходи від транспортування в розрізі компаній-платників</p>	<p style="text-align: center;">● Середній</p>	<p>Розкриття у Звіті ІПВГ інформації про обсяги транспортування природного газу і нафти та доходи оператора газотранспортої системи і оператора системи магістральних нафтопроводів від надання послуг транспортування в розрізі видобувних компаній, що користуються такими послугами, дозволить виконати вимоги Стандрату ІПВГ.</p> <p>Розкриття дезагрегованої інформації про обсяги транспортування та доходи від транспортування (витрати видобувних компаній на транспортування) оператором газотранспортої системи і оператором системи магістральних нафтопроводів з одного боку та видобувними компаніями з іншого боку дозволить провести звірку інформації.</p>

9 Додаток 1. Список державних органів та установ для проведення опитування в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2017 р.

Центральні органи виконавчої влади

1. Міністерство енергетики та захисту довкілля України (раніше - Міністерство енергетики та вугільної промисловості. У 2019 році згідно з рішенням КМУ Міністерство екології та природних ресурсів було перейменовано на Міністерство енергетики та захисту довкілля України, а Міністерство енергетики та вугільної промисловості було реорганізовано шляхом приєднання до Міністерства енергетики та захисту довкілля⁶³⁰);
2. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (раніше - Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, що у вересні 2019 р. було перейменовано в Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства⁶³¹);
3. Державна фіскальна служба України (у 2018 р. КМУ було прийнято положення про утворення Державної податкової служби та Державної митної служби⁶³², положення про які були затверджені в березні 2019 р.⁶³³);
4. Державна служба геології та надр України;
5. Державна служба статистики України.

⁶³⁰ Постанова КМУ «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» № 829 від 02.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/829-2019-n>

⁶³¹ Постанова КМУ «Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства» № 838 від 11.09.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-n#n29>

⁶³² Постанова КМУ «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України» № 1200 від 18.12.2018 р., режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-utvorennya-derzhavnoyi-podatkovoyi-sluzhbi-ukrayini-ta-derzhavnoyi-mitnoyi-sluzhbi-ukrayini>

⁶³³ Постанова КМУ «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» № 227 від 06.03.2019 р., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-n>

10 Додаток 2. Список компаній видобувної галузі України, що включені до сфери охоплення зіркою у Звіті ІПВГ

Згідно з рішенням БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 22 листопада 2019 року) в сферу охоплення зіркою в рамках Звіту ІПВГ за 2017 р. було включено 53 компанії. Якщо в тексті не вказано інше, контекстна інформація, зокрема щодо участі держави у видобувних галузях, стосується лише компаній, які було визначено як суттєві та включено до сфери зірки.

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
1	АТ «Укргазвидобування»	Нафта та газ	Ні	Державна (опосередковане володіння)	НАК «Нафтогаз України» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями АТ, а НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій
2	НАК «Нафтогаз України»	Нафта та газ	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі КМУ - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю НАК «Нафтогаз України», в межах належних їй (КМУ) акцій
3	ПАТ «Укрнафта»	Нафта та газ	Ні	Державна (опосередковане володіння)	НАК «Нафтогаз України» - 50%+1 акція (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями ПАТ, а НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю

⁶³⁴ Для цілей Звіту ІПВГ за 2017 рік БГЗО прийняло рішення вважати підприємствами, що перебувають у власності держави (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, підприємства, що належать до державного сектору економіки, та підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток). Детальніше про визначення «підприємств, що перебувають у власності держави» у розділі 6.4.1.

⁶³⁵ Більш детально питання відповідальності держави (органу, до сфери управління якого належить підприємств) за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави, описане в Розділі 6.4.1 цього Звіту.

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
						АТ, лише в межах вартості своїх акцій
4	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
5	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
6	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
7	ПрАТ «Природні ресурси»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
8	СП «Полтавська газонафтова компанія»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
9	ТОВ «Куб-газ»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
10	ПрАТ «Укргазвидобуток»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
11	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
12	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
13	ТОВ «Надра-Геоінвест»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
14	ТОВ «Енергія-95»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
15	ТОВ «Системойлінженерінг»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
16	ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія ПрАТ «Девон» (26002442)	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
17	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	Нафта та газ	Ні	Державна (опосередковане володіння)	ПАТ «Укрнафта» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та НАК «Нафтогаз України» не відповідають за зобов'язаннями ТОВ, а ПАТ «Укрнафта» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю ТОВ, лише в межах вартості свого вкладу
18	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	Нафта та газ	Ні	Приватна	ПАТ «Укрнафта» - 55% (змін у звітному періоді не було)	-
19	ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
20	ПП «Нордік»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
21	ДСД від 19.01.1999 № 35/4 - уповноважена особа ПрАТ «Галс-К» (31566427)	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
22	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
23	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
24	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
25	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
26	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
27	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
28	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
29	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
30	ПрАТ «Суха Балка»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
31	ТОВ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
32	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Руди титану	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекономрозвитку - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, в межах належних їй (Мінекономрозвитку) акцій
33	АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю	Ні	Приватна	-	-
34	АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю	Ні	Приватна	-	-
35	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
36	ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
37	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
38	ДП «Селидіввугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго, не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
39	ДП «Львіввугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
40	ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолець Донбасу»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
41	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
42	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
43	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
44	ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100%	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
					(змін у звітному періоді не було)	
45	ДП «Первомайськвугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
46	ПАТ «Лисичанськвугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю ПАТ, в межах належних їй (Мінекоенерго) акцій
47	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
48	ДП «Торецьквугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
49	ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекоенерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Мінекоенерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
50	ПрАТ «Краснодонвугілля»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	У власності державна / приватній власності ⁶³⁴	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави ⁶³⁵
51	ТОВ «ДВ Нафтогазовидобувна компанія»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
52	АТ «Укртрансгаз»	Транспортування	Ні	Державна (опосередковане володіння)	НАК «Нафтогаз України» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями АТ, а НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій
53	АТ «Укртранснафта»	Транспортування	Ні	Державна (опосередковане володіння)	НАК «Нафтогаз України» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями АТ, а НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій

11 Додаток 3. Опитувальний лист для компаній видобувних галузей

ІНІЦІАТИВА ПРОЗОРОСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ)

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ КОМПАНІЙ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ (в т.ч. транспортування нафти та газу)

1. Загальна інформація⁶³⁶

Повне найменування юридичної особи:	
Код ЄДРПОУ	
Місцезнаходження (юридична адреса)	
Види діяльності згідно КВЕД: (викреслити зайві та/або додати інші види діяльності):	06.10 - Добування сирової нафти 06.20 - Добування природного газу 19.20 - Виробництво продуктів нафтоперероблення 46.12 - Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами 35.23 - Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи 49.50 - Трубопровідний транспорт <i>Інше - вказати</i>
Надайте електронну копію фінансової звітності за звітний період, а також інтернет-посилання на звітність (якщо вона опублікована у відкритому доступі)	
Чи проводиться незалежний аудит фінансової звітності Вашої компанії? Якщо так, надайте електронну копію висновка аудитора	
Контакти особи, яка заповнювала опитувальний лист (ПІП, посада, контактний телефон, e-mail)	

⁶³⁶ Якщо протягом звітного періоду відбулись зміни в назві компанії, її адресі тощо, необхідно вказати попередні та актуальні дані.

2. Юридична інформація

Найменування показника	Значення
Перелік засновників (учасників) юридичної особи з зазначенням частки кожного в статутному капіталі юридичної особи (для акціонерних товариств - із зазначенням типу акцій: прості чи привілейовані)	
Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника (учасника), якщо засновник (учасник) - юридична особа з зазначенням частки бенефіціарного власника в капіталі юридичної особи. Щодо кожного бенефіціарного власника необхідно вказати:	
– ім'я	
– частка бенефіціарного власника у капіталі компанії	
– громадянство	
– країну проживання	
– зазначення, чи є така особа національним/іноземним публічним діячем	
– національний ідентифікаційний (податковий) номер	
– національний ідентифікаційний номер	
– дату народження	
– адресу місця проживання або робочу адресу	
– засоби зв'язку (телефон, електронну адресу)	
Публічні акціонерні товариства, акції яких включені до реєстру фондової біржі, та підприємства, 100% акцій (часток) яких знаходяться в їх власності, повинні вказати інформацію про назву фондової біржі та надати посилання на сайт фондової біржі, на якій вони зареєстровані	
Перелік підприємств, щодо яких Ваша компанія здійснює контроль, та асоційованих підприємств (підприємств, пов'язаних з Вашою компанією відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні. Якщо Ваша компанія є підприємством державного сектору економіки або підприємством, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, - перелік повинен включати всі дочірні компанії, частка участі та/або управління Вашої компанії в яких становить 50 і більше відсотків. По кожному такому підприємству вкажіть: 1) код ЄДРПОУ; 2) частку участі в капіталі та/або управлінні; 3) зміни, що відбулись у частці участі за звітний період.	
Обсяг відповідальності держави (в тому числі в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше	

відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) за зобов'язаннями компанії, якщо застосовно (відповідальність у межах вкладу; повна субсидіарна відповідальність тощо).	
---	--

3. Частка держави⁶³⁷

Найменування показника	Значення
Частка держави в статутному капіталі компанії:	
• станом на початок звітної періоду (01.01.2017 р.)	
• станом на кінець звітної періоду (31.12.2017 р.)	
Назва юридичної особи (юридичних осіб) або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	
Чи одержувала Ваша компанія фінансування, в тому числі для покриття витрат на діяльність Вашої компанії, від держави (в тому числі в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) протягом звітної періоду (крім інформації, наданої в розділі 11 нижче) у зв'язку з участю держави (в особі будь-якого зі вказаних суб'єктів) у статутному капіталі/в управлінні Вашою компанією? Якщо так, вкажіть форму (грошова, натуральна), обсяг, підстави та мету (цільове призначення) такого фінансування.	
Чи відбулися за звітний період зміни в розмірі частки держави в статутному капіталі управлінні компанії? Якщо так, то вкажіть дату, характер та підставу таких змін.	

4. Кредити та державні гарантії

Найменування показника	Сума, тис. грн	Примітки
Чи надавала в звітному періоді держава і/або підприємства державного сектору економіки / підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, кредити і/або гарантії за кредитами Вашій компанії? Якщо так, вкажіть: <ul style="list-style-type: none"> • обсяг таких кредитів/гарантій, 		

⁶³⁷ **Частка держави** означає частку участі або частку у статутному капіталі (кількість акцій) Вашої компанії наступних суб'єктів:

- (1) держави в особі органу державної влади;
- (2) державного підприємства (тобто підприємства, що діє на основі лише державної власності);
- (3) суб'єкта господарювання, державна частка у статутному капіталі якого перевищує 50% чи становить величину, що забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цього суб'єкта;
- (4) підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави (незалежно від кількості проміжних суб'єктів господарювання).

<ul style="list-style-type: none"> терміни та умови їх надання, як-от: відсоткова ставка, застава та її обсяг, термін повернення, графік виплат. <p>Якщо Ваша компанія протягом звітного періоду мала непогашені кредити і/або гарантії за кредитами від держави і/або підприємств державного сектору економіки або підприємств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, то вкажіть щодо них таку ж інформацію.</p>		
---	--	--

5. Спеціальні дозволи на користування надрами та гірничі відводи на території України

Найменування показника	Значення
Номери спеціальних дозволів, дійсних на кінець звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, наданих протягом звітного періоду. Для спеціальних дозволів, наданих без проведення аукціону, вкажіть підставу надання без проведення аукціону (відповідний підпункт пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30 травня 2011 р.)	
Номери спеціальних дозволів, строк дії яких закінчився протягом звітного періоду і не був продовжений	
Номери спеціальних дозволів, які було анульовано протягом звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, дію яких було зупинено станом на кінець звітного періоду	
Інформація щодо будь-яких істотних відхилень від встановленого законодавством порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами	
Інформація щодо гірничих відводів: місце розташування гірничого відводу, його площа, дати видачі та терміну чинності акту про надання гірничого відводу	

6. Запаси корисних копалин по всіх об'єктах на території України⁶³⁸

Найменування показника	Значення станом на 1 січня року наступного за звітним періодом
Нафта сира (тис. т), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (111+121+122) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (211+221+222) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (331+332) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (333+334) (тис. т)	
Газовий конденсат (тис. т), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (111+121+122) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (211+221+222) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (331+332) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (333+334) (тис. т)	
Газ природний (вільний та розчинений) (млн м куб.), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (111+121+122) (млн м куб.)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (211+221+222) (млн м куб.)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (331+332) (млн м куб.)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (333+334) (млн м куб.)	
Інше (зазначити в разі необхідності)	

⁶³⁸ Інформація щодо запасів заповнюється відповідно до поданої компанією форми звітності № 6-гр (нафта, нафтовий бітум, природний газ, конденсат, етан, пропан, бутани, гелій, азот) (річна) «Звітний баланс запасів корисних копалин за 20__ рік».

7. Обсяги продукції, видобутої протягом звітного періоду⁶³⁹

Регіон	Нафта сира (тис. т)	Газовий конденсат (тис. т)	Газ природний (млн м куб.)	Інше (зазначити в разі необхідності)
АР Крим				
Вінницька область				
Волинська область				
Дніпропетровська область				
Донецька область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Житомирська область				
Закарпатська область				
Запорізька область				
Івано-Франківська область				
Київська область				
Кіровоградська область				
Луганська область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Львівська область				
Миколаївська область				
Одеська область				
Полтавська область				
Рівненська область				
Сумська область				
Тернопільська область				
Харківська область				
Херсонська область				
Хмельницька область				
Черкаська область				
Чернівецька область				
Чернігівська область				
ВСЬОГО ПО УКРАЇНІ				

8. Зайнятість

Найменування показника	Чисельність, осіб
Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду, осіб	
Середньооблікова кількість штатних працівників у звітному періоді, осіб	

⁶³⁹ Вкажіть обсяг продукції, видобутої протягом звітного періоду, без урахування втрат під час видобутку

9. Загальні обсяги та виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку у звітному періоді⁶⁴⁰

9.1 Загальні обсяги та виручка від реалізації газу природного

Найменування показника	Обсяг, тис. м куб.	Загальна виручка, тис. грн	
		Сума без ПДВ	ПДВ
Реалізовано газу природного на території України (всього), тис. м куб., в т.ч.:			
промисловим споживачам та іншим суб'єктам господарської діяльності			
установам та організаціям, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів			
побутовим споживачам та виробникам теплової енергії для потреб побутових споживачів			
релігійним організаціям та виробникам теплової енергії для потреб релігійних організацій			
виробникам теплової енергії та електроенергії для потреб, які не було зазначено вище			
оператору газотранспортної системи (ГТС) для забезпечення виробничо-технологічних потреб, власних потреб та забезпечення балансування			
операторам газорозподільчих мереж (ГРМ) для забезпечення виробничо-технологічних та власних потреб			
постачальникам з невизначеним цільовим призначенням			
іншим споживачам / на інші потреби (зазначити)			

9.2 Загальні обсяги та виручка від реалізації нафти і газового конденсату

Найменування показника	Обсяг	Загальна виручка, тис. грн	
		Сума без ПДВ	ПДВ
Реалізовано на території України, в т.ч.:			
нафта сира, тис. т			
газовий конденсат, тис. т			
інше (зазначити в разі необхідності)			
Експортовано, в т.ч.:			
нафта сира, тис. т			
газовий конденсат, тис. т			
інше (зазначити в разі необхідності)			

⁶⁴⁰ Якщо частина видобутої продукції (копалин) реалізується всередині групи (наприклад, постачається на власні підприємства-споживачі), в загальну структуру показника виручки включаються внутрішня собівартість всього обсягу продукції реалізованої всередині групи.

10. Договори, що стосуються видобувної діяльності

№	Найменування показника	Значення
1	<p>Інформація щодо будь-яких договорів про спільну діяльність (ДСД) По кожному договору про спільну діяльність зазначте:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення та строк дії ДСД. - найменування та код ЄДРПОУ (за наявності) усіх учасників ДСД; - уповноваженого платника податків (оператора) та його податковий номер за ДСД; - номер та дата видачі спеціального дозволу, на підставі якого здійснюється діяльність за ДСД; - інформація щодо виду та обсягу вкладу державного партнера (державного підприємства / установи / організації / господарського товариства, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків) відповідно до умов ДСД; - частка виробленої продукції (її грошовий еквівалент), видобутої за ДСД, що була передана (розподілена) у звітному періоді учасникам ДСД, в т.ч. суб'єктам державного сектору економіки, іншим підприємствам, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, та підприємствам комунальної форми власності; - інформація щодо обсягу витрат, покритих/понесених державним партнером (державним підприємством / установою / організацією / господарським товариством, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків) за відповідним ДСД у звітному періоді (якщо застосовно); - інформація щодо видів та обсягу державної підтримки відповідно до ДСД (якщо застосовно), крім витрат, зазначених вище. 	
2	<p>Інформація щодо будь-яких бартерних угод з державою (в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави), згідно з якими компанія передавала або отримувала товари і послуги, позики, проводила інфраструктурні роботи та ін., в обмін на можливість (право) проводити розвідку та/або видобувати корисні копалини, або в обмін на фізичні обсяги корисних копалин. За кожною такою угодою вкажіть:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дату укладення; - строк дії угоди; - повне найменування юридичної особи-контрагента за угодою; - вартість усієї угоди; - вартість витрат (вигод), понесених (для суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - характер бартерних витрат/вигод (перелік товарів, послуг, робіт тощо), понесених (для суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за такою угодою. 	
3	Інформація щодо концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності:	
	<ul style="list-style-type: none"> - номер, дата та строк договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - сторони договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - об'єкт концесії; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - розмір концесійних та інших обов'язкових платежів, передбачених договором концесії; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, які були отримані без проведення аукціону у зв'язку з концесією об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за наявності), а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії; 	
4	Інформація щодо угод про розподіл продукції:	
	<ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення, дата набрання чинності та строк дії угоди; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - сторони угоди; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - предмет угоди (ділянка надр, вид(и) користування надрами, види корисних копалин); 	
	<ul style="list-style-type: none"> - опис та обсяг неподаткових платежів (бонусів тощо), сплачених на користь держави відповідно до угоди протягом звітного періоду (за наявності); 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ставка рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за угодою; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, одержаних інвестором (оператором) для цілей угоди про розподіл продукції, а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії; 	
<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо обсягу частки держави (в тому числі суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) у виробленій продукції відповідно до умов угоди. 		

11. Операції підприємств державного сектору економіки та підприємств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави

№	Найменування показника	Значення	Коментар
1	Обсяг трансфертних платежів (дотації, субсидії, субвенції) та будь-якої іншої фінансової підтримки, отриманої з боку держави у звітному періоді. По кожному виду підтримки вкажіть суму отриманої фінансової підтримки (в грн), в т. ч.: <i>(В полі для коментарів вкажіть назву бюджетної програми або інші підстави, в рамках яких здійснювалося фінансування)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (код економічної класифікації видатків бюджету - 2610) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (код економічної класифікації видатків бюджету - 3210) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Інші види платежів (вкажіть, які) 		
2	Частина чистого прибутку (в гривнях), який було розподілено на здійснення реінвестиції у підприємство. В полі для коментарів вкажіть підстави для такого розподілення (наприклад, протокол і дата рішення Наглядової Ради)		
3	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді: <i>(В полі для коментарів вкажіть джерело залученого фінансування)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Позикові кошти (кредити банків, випуск облігацій, євробондів тощо) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Участь в капіталі (акціонерному, статутному) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Інші (вкажіть, які) 		
4	Обсяг нерозподіленого прибутку на початок і кінець звітного періоду:		
	<ul style="list-style-type: none"> станом на 01.01.2017 р. 		
	<ul style="list-style-type: none"> станом на 31.12.2017 р. 		

12. Платежі на соціальні і благодійні цілі⁶⁴¹

№	Найменування показника	Сума, тис. грн		Сфера	Примітки
		без ПДВ	ПДВ		
1	Соціальні витрати в грошовій та натуральній формі, які вимагаються від Вашої компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю. За кожним платежем вкажіть у графі для приміток назву одержувача платежу, регіон або населений пункт одержувача, а також <u>мету (цільове призначення) платежу</u> .			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
2	Інформація щодо будь-яких витрат у грошовій та натуральній формі на соціальні цілі (в т.ч. благодійні), які здійснені компанією добровільно. За кожним платежем вкажіть у графі для приміток назву одержувача платежу, регіон або населений пункт одержувача, а також <u>мету (цільове призначення) платежу</u> .			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	

⁶⁴¹ Під платежами на соціальні і благодійні цілі розуміються платежі (в грошовій та/або натуральній формах) на користь державних організацій, місцевих органів влади, громад, неурядових організацій та інших третіх сторін. Сюди не повинні входити витрати на соціальне забезпечення та навчання власного персоналу, преміювання та доплати власному персоналу та будь-яка інша підтримка власного персоналу в грошовій та натуральній формах.

13. Квазіфіскальні витрати

№	Найменування показнику	Сума, тис. грн	Примітки
<p>Надайте інформацію щодо квазіфіскальних операцій (якщо такі були), що відбулися протягом звітного періоду згідно зі списком, представленим нижче. По кожному виду операцій вкажіть суму, а також в полі для приміток надайте короткі пояснення щодо такої операції (наприклад, підстави для операції, назва вигодонабувача та ін.)</p>			
1	<p>Постачання природного газу за пільговими цінами підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням (обраховується як різниця у цінах закупівлі Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" імпортованого природного газу та його реалізації підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням, помножена на обсяг споживання природного газу підприємствами теплоенергетики для виробництва такої енергії)</p>		
2	<p>Накопичення дебіторської заборгованості Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" за продаж природного газу населенню і підприємствам теплоенергетики</p>		
3	<p>Здійснення Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" та іншими суб'єктами господарювання державного сектору економіки запозичень, за якими у разі зміни власника та з інших причин, встановлених у кредитному договорі (перспекті емісії облігацій), виникають зобов'язання щодо дострокового погашення запозичень</p>		

14. Витрати на транспортування протягом звітного періоду⁶⁴²

Найменування показника	Значення
<i>Транспортування нафти</i>	
Фізичний валовий обсяг транспортування видобутої компаніїю нафти, тис. т	
Сумарні витрати на транспортування видобутої компаніїю нафти, тис. грн. (без ПДВ)	
Назва та код ЄДРПОУ компанії, яка здійснює транспортування видобутої продукції	
Дані щодо маршрутів транспортування видобутої продукції	
Тарифи на транспортування видобутої компаніїю нафти, по яких здійснювався розрахунок	
Будь-які інші платежі в бік компанії, яка здійснює транспортування видобутої продукції (сума та призначення)	
<i>Транспортування природного газу</i>	
Фізичний валовий обсяг транспортування у звітному періоді видобутого компаніїю природного газу, млн м куб.	
Фізичний валовий обсяг зберігання (закачування, відбір) природного газу в сховищах, млн м куб.	
Сумарні витрати на транспортування видобутого компаніїю природного газу, тис. грн. (без ПДВ)	
Сумарні витрати на зберігання (закачування, відбір) природного газу в сховищах, тис. грн. (без ПДВ)	
Назва та код ЄДРПОУ компанії, яка здійснює транспортування видобутої продукції	
Дані щодо маршрутів транспортування видобутої продукції	
Тарифи на транспортування видобутого компаніїю природного газу, по яких здійснювався розрахунок	
Тарифи на зберігання (закачування, відбір) природного газу в сховищах, по яких здійснювався розрахунок	
Будь-які інші платежі в бік компанії, яка здійснює транспортування видобутої продукції (сума та призначення)	

⁶⁴² Заповнюється усіма компаніями нафтогазової галузі, незалежно від форми власності.

15. Доходи від транспортування нафти та газу протягом звітного періоду⁶⁴³
15.1. Транспортування природного газу

Найменування показника	Фізичний валовий обсяг, млн м куб.	Дохід (виручка), грн.	Код ЄДРПОУ платника
<i>Дохід оператора газотранспортної системи</i>			
Дохід (виручка), отриманий від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), всього (без ПДВ), в т. ч.:			
- транспортування природного газу, видобутого на території України, магістральними газопроводами для споживачів України			
- транзит природного газу територією України			
- зберігання (закачування, відбір) природного газу, видобутого на території України			
- інша продукція (товари, роботи, послуги) (з деталізацією кожного виду таких послуг тощо)			
<i>Тарифи та маршрути</i>			
Фізичний обсяг природного газу, імпортованого для споживачів України в розрізі країн-походження			
Фізичний обсяг транзиту природного газу в розрізі країн Європи та СНД			
Тарифи на послуги з транспортування природного газу для споживачів України для точок входу та точок виходу, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок. <i>Для кожного виду тарифу вкажіть період дії.</i>			
Тарифи на послуги з транспортування природного газу транскордонними газопроводами, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок. <i>Для кожного виду тарифу вкажіть період дії.</i>			
Тарифи на послуги зі зберігання (закачування, відбору) природного газу, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок. <i>Для кожного виду тарифу вкажіть період дії.</i>			

⁶⁴³ Заповнюється лише операторами газу – нафтогазотранспортних систем України
стор. 304 з 436

15.2. Транспортування сирої нафти

Найменування показника	Фізичний валовий обсяг, тис. т	Дохід (виручка), грн.	Код ЄДРПОУ платника
<i>Дохід оператора нафтотранспортної системи</i>			
Дохід (виручка), отриманий від реалізації продукції (товарів, робіт послуг), всього (без ПДВ), в т. ч.:			
- транспортування нафти для споживачів України			
- транзит нафти територією України			
- зберігання нафти			
- інша продукція (товари, роботи, послуги) (з деталізацією кожного виду таких послуг тощо)			
<i>Тарифи та маршрути</i>			
Дані щодо фізичного обсягу і маршрутів транспортування нафти, видобутої в Україні, для споживачів України			
Дані щодо фізичного обсягу і маршрутів транспортування нафти, імпортованої для споживачів України в розрізі країн походження			
Дані щодо фізичного обсягу і маршрутів транзиту нафти в розрізі країн призначення			
Тарифи на послуги з транспортування нафти магістральними трубопроводами для споживачів України, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок. Для кожного виду тарифу вкажіть період дії.			
Тарифи на послуги з транспортування (транзиту) нафти через територію України, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок. Для кожного виду тарифу вкажіть період дії.			
Тарифи на послуги зі зберігання (закачування, відбору) нафти, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок. Для кожного виду тарифу вкажіть період дії.			

ІНІЦІАТИВА ПРОЗОРОСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ)

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ КОМПАНІЙ ВУГЛЕВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

1. Загальна інформація⁶⁴⁴

Повне найменування юридичної особи	
Код ЄДРПОУ	
Місцезнаходження (юридична адреса)	
Види діяльності згідно КВЕД: (викреслити зайві та/або додати інші види діяльності)	05.1 - Добування кам'яного вугілля 05.2 - Добування бурого вугілля 09.9 - Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів 46.12 - Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами <i>Інше - вказати</i>
Марки вугілля, що видобувається	<i>А, Б, Д, ДГ, Г1, Г2, ГЖ, Ж, ГЖП, К, ПС, П, інше - вказати</i>
Надайте електронну копію фінансової звітності за звітний період, а також інтернет-посилання на звітність (якщо вона опублікована у відкритому доступі)	
Чи проводиться незалежний аудит фінансової звітності Вашої компанії? Якщо так, надайте електронну копію висновка аудитора	
Контакти особи, яка заповнювала опитувальний лист (ПІП, посада, контактний телефон, e-mail)	

⁶⁴⁴ Якщо протягом звітного періоду відбулись зміни в назві компанії, її адресі тощо, необхідно вказати попередні та актуальні дані.

2. Юридична інформація

Найменування показника	Значення
Перелік засновників (учасників) юридичної особи з зазначенням частки кожного в статутному капіталі юридичної особи (для акціонерних товариств - із зазначенням типу акцій: прості чи привілейовані)	
Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника (учасника), якщо засновник (учасник) - юридична особа з зазначенням частки бенефіціарного власника в капіталі юридичної особи. Щодо кожного бенефіціарного власника необхідно вказати:	
– ім'я	
– частка бенефіціарного власника у капіталі компанії	
– громадянство	
– країну проживання	
– зазначення, чи є така особа національним/іноземним публічним діячем	
– національний ідентифікаційний (податковий) номер	
– національний ідентифікаційний номер	
– дату народження	
– адресу місця проживання або робочу адресу	
– засоби зв'язку (телефон, електронну адресу)	
Публічні акціонерні товариства, акції яких включені до реєстру фондової біржі, та підприємства, 100% акцій (часток) яких знаходяться в їх власності, повинні вказати інформацію про назву фондової біржі та надати посилання на сайт фондової біржі, на якій вони зареєстровані	
Перелік підприємств, щодо яких Ваша компанія здійснює контроль, та асоційованих підприємств (підприємств, пов'язаних з Вашою компанією відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні. Якщо Ваша компанія є підприємством державного сектору економіки або підприємством, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, - перелік повинен включати всі дочірні компанії, частка участі та/або управління Вашої компанії в яких становить 50 і більше відсотків. По кожному такому підприємству вкажіть: 4) код ЄДРПОУ; 5) частку участі в капіталі та/або управлінні; 6) зміни, що відбулись у частці участі за звітний період.	
Обсяг відповідальності держави (в тому числі в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше	

відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) за зобов'язаннями компанії, якщо застосовно (відповідальність у межах вкладу; повна субсидіарна відповідальність тощо).	
---	--

3. Частка держави⁶⁴⁵

Найменування показника	Значення
Частка держави в статутному капіталі компанії:	
• станом на початок звітної періоду (01.01.2017 р.)	
• станом на кінець звітної періоду (31.12.2017 р.)	
Назва юридичної особи (юридичних осіб) або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	
Чи одержувала Ваша компанія фінансування, в тому числі для покриття витрат на діяльність Вашої компанії, від держави (в тому числі в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) протягом звітної періоду (крім інформації, наданої в розділі 11 нижче) у зв'язку з участю держави (в особі будь-якого зі вказаних суб'єктів) у статутному капіталі/в управлінні Вашою компанією? Якщо так, вкажіть форму (грошова, натуральна), обсяг, підстави та мету (цільове призначення) такого фінансування.	
Чи відбулися за звітний період зміни в розмірі частки держави в статутному капіталі управлінні компанії? Якщо так, то вкажіть дату, характер та підставу таких змін.	

4. Кредити та державні гарантії

Найменування показника	Сума, тис. грн	Примітки
Чи надавала в звітному періоді держава і/або підприємства державного сектору економіки / підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, кредити і/або гарантії за кредитами Вашій компанії? Якщо так, вкажіть: <ul style="list-style-type: none"> • обсяг таких кредитів/гарантій, 		

⁶⁴⁵ **Частка держави** означає частку участі або частку у статутному капіталі (кількість акцій) Вашої компанії наступних суб'єктів:

- (5) держави в особі органу державної влади;
- (6) державного підприємства (тобто підприємства, що діє на основі лише державної власності);
- (7) суб'єкта господарювання, державна частка у статутному капіталі якого перевищує 50% чи становить величину, що забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цього суб'єкта;
- (8) підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави (незалежно від кількості проміжних суб'єктів господарювання).

<ul style="list-style-type: none"> терміни та умови їх надання, як-от: відсоткова ставка, застава та її обсяг, термін повернення, графік виплат. <p>Якщо Ваша компанія протягом звітного періоду мала непогашені кредити і/або гарантії за кредитами від держави і/або підприємств державного сектору економіки або підприємств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, то вкажіть щодо них таку ж інформацію.</p>		
---	--	--

5. Спеціальні дозволи на користування надрами та гірничі відводи на території України

Найменування показнику	Значення
Номери спеціальних дозволів, дійсних на кінець звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, наданих протягом звітного періоду. Для спеціальних дозволів, наданих без проведення аукціону, вкажіть підставу надання без проведення аукціону (відповідний підпункт пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30 травня 2011 р.)	
Номери спеціальних дозволів, строк дії яких закінчився протягом звітного періоду і не був продовжений	
Номери спеціальних дозволів, які було анульовано протягом звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, дію яких було зупинено станом на кінець звітного періоду	
Інформація щодо будь-яких істотних відхилень від встановленого законодавством порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами	
Інформація щодо гірничих відводів: місце розташування гірничого відводу, його площа, дати видачі та терміну чинності акту про надання гірничого відводу	

6. Запаси корисних копалин по всіх об'єктах на території України⁶⁴⁶

Найменування показнику	Значення станом на 1 січня року наступного за звітним періодом
Вугілля (тис. т), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (тис. т)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. С ₂) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (тис. т)	
Метан вуглегазових родовищ (тис м ³), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (млн м куб.)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. С ₂) (млн. м куб.)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (млн м куб.)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (млн м куб.)	

⁶⁴⁶ Інформація щодо запасів заповнюється відповідно до поданої компанією форми звітності № 5-гр (тверді горючі, металічні та неметалічні корисні копалини) (річна) «Звітний баланс запасів корисних копалин за 20__ рік».

7. Обсяги продукції, видобутої протягом звітного періоду⁶⁴⁷

Регіон	Вугілля, тис. т				Метан вуглегазових родовищ, млн м куб.	Інше (зазначити в разі необхідності)
	Газова група (Г, ГЖ, ГЖП, ДГ)	Коксівне вугілля (К, Ж)	Антрацит (А)	Інші марки (вказати)		
АР Крим						
Вінницька область						
Волинська область						
Дніпропетровська область						
Донецька область						
в т.ч. на території, яка є тимчасово окупованою						
Житомирська область						
Закарпатська область						
Запорізька область						
Івано-Франківська область						
Київська область						
Кіровоградська область						
Луганська область						
в т.ч. на території, яка є тимчасово окупованою						
Львівська область						
Миколаївська область						
Одеська область						
Полтавська область						
Рівненська область						
Сумська область						
Тернопільська область						
Харківська область						
Херсонська область						
Хмельницька область						
Черкаська область						
Чернівецька область						
Чернігівська область						
ВСЬОГО ПО УКРАЇНІ						

⁶⁴⁷ Вкажіть обсяг продукції, видобутої протягом звітного періоду, без урахування втрат під час видобутку

8. Зайнятість

Найменування показнику	Чисельність, осіб
Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду, осіб	
Середньооблікова кількість штатних працівників у звітному періоді, осіб	

9. Загальні обсяги та виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку у звітному періоді⁶⁴⁸

Натуральні показники реалізації, тис. т	Обсяг							
	Газова група (Г, ГЖ, ГЖП, ДГ)		Коксівне вугілля (К, Ж)		Антрацит(А)		Інші марки (вказати)	
Реалізовано на території України (всього), тис. т, в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. т								
збагачене («сортове») вугілля, тис. т								
Експортовано (всього), тис. т, в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. т								
збагачене («сортове») вугілля, тис. т								
Виручка від реалізації, тис. грн	Без ПДВ	ПДВ	Без ПДВ	ПДВ	Без ПДВ	ПДВ	Без ПДВ	ПДВ
Виручка від реалізації на території України (всього), тис грн в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. грн								
збагачене («сортове») вугілля, тис. грн								
Виручка від експорту, в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. грн								
збагачене («сортове») вугілля, тис. грн								

⁶⁴⁸ Якщо частина видобутої продукції (копалин) реалізується всередині групи (наприклад, постачається на власні підприємства-споживачі), в загальну структуру показника виручки включаються внутрішня собівартість всього обсягу продукції реалізованої всередині групи.

10. Договори, що стосуються видобувної діяльності

№	Найменування показника	Значення
1	<p>Інформація щодо будь-яких договорів про спільну діяльність (ДСД) По кожному договору про спільну діяльність зазначте:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення та строк дії ДСД. - найменування та код ЄДРПОУ (за наявності) усіх учасників ДСД; - уповноваженого платника податків (оператора) та його податковий номер за ДСД; - номер та дата видачі спеціального дозволу, на підставі якого здійснюється діяльність за ДСД; - інформація щодо виду та обсягу вкладу державного партнера (державного підприємства / установи / організації / господарського товариства, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків) відповідно до умов ДСД; - частка виробленої продукції (її грошовий еквівалент), видобутої за ДСД, що була передана (розподілена) у звітному періоді учасникам ДСД, в т.ч. суб'єктам державного сектору економіки, іншим підприємствам, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, та підприємствам комунальної форми власності; - інформація щодо обсягу витрат, покритих/понесених державним партнером (державним підприємством / установою / організацією / господарським товариством, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків) за відповідним ДСД у звітному періоді (якщо застосовно); - інформація щодо видів та обсягу державної підтримки відповідно до ДСД (якщо застосовно), крім витрат, зазначених вище. 	
2	<p>Інформація щодо будь-яких бартерних угод з державою (в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави), згідно з якими компанія передавала або отримувала товари і послуги, позики, проводила інфраструктурні роботи та ін., в обмін на можливість (право) проводити розвідку та/або видобувати корисні копалини, або в обмін на фізичні обсяги корисних копалин. За кожною такою угодою вкажіть:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дату укладення; - строк дії угоди; - повне найменування юридичної особи-контрагента за угодою; - вартість усієї угоди; - вартість витрат (вигод), понесених (для суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - характер бартерних витрат/вигод (перелік товарів, послуг, робіт тощо), понесених (для суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за такою угодою. 	
3	Інформація щодо концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності:	
	<ul style="list-style-type: none"> - номер, дата та строк договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - сторони договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - об'єкт концесії; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - розмір концесійних та інших обов'язкових платежів, передбачених договором концесії; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, які були отримані без проведення аукціону у зв'язку з концесією об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за наявності), а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії; 	
4	Інформація щодо угод про розподіл продукції:	
	<ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення, дата набрання чинності та строк дії угоди; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - сторони угоди; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - предмет угоди (ділянка надр, вид(и) користування надрами, види корисних копалин); 	
	<ul style="list-style-type: none"> - опис та обсяг неподаткових платежів (бонусів тощо), сплачених на користь держави відповідно до угоди протягом звітного періоду (за наявності); 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ставка рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за угодою; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, одержаних інвестором (оператором) для цілей угоди про розподіл продукції, а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії; 	
<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо обсягу частки держави (в тому числі суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) у виробленій продукції відповідно до умов угоди. 		

11. Операції підприємств державного сектору економіки та підприємств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави

№	Найменування показника	Значення	Коментар
1	Обсяг трансфертних платежів (дотації, субсидії, субвенції) та будь-якої іншої фінансової підтримки, отриманої з боку держави у звітному періоді. По кожному виду підтримки вкажіть суму отриманої фінансової підтримки (в грн), в т. ч.: <i>(В полі для коментарів вкажіть назву бюджетної програми або інші підстави, в рамках яких здійснювалося фінансування)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (код економічної класифікації видатків бюджету - 2610) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (код економічної класифікації видатків бюджету - 3210) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Інші види платежів (вкажіть, які) 		
2	Частина чистого прибутку (в гривнях), який було розподілено на здійснення реінвестиції у підприємство. В полі для коментарів вкажіть підстави для такого розподілення (наприклад, протокол і дата рішення Наглядової Ради)		
3	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді: <i>(В полі для коментарів вкажіть джерело залученого фінансування)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Позикові кошти (кредити банків, випуск облігацій, євробондів тощо) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Участь в капіталі (акціонерному, статутному) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Інші (вкажіть, які) 		
4	Обсяг нерозподіленого прибутку на початок і кінець звітного періоду:		
	<ul style="list-style-type: none"> станом на 01.01.2017 р. 		
	<ul style="list-style-type: none"> станом на 31.12.2017 р. 		

12. Платежі на соціальні і благодійні цілі⁶⁴⁹

№	Найменування показника	Сума, тис. грн		Сфера	Примітки
		без ПДВ	ПДВ		
1	Соціальні витрати в грошовій та натуральній формі, які вимагаються від Вашої компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю. За кожним платежем вкажіть у графі для приміток назву одержувача платежу, регіон або населений пункт одержувача, а також <u>мету (цільове призначення) платежу</u> .			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
2	Інформація щодо будь-яких витрат у грошовій та натуральній формі на соціальні цілі (в т.ч. благодійні), які здійснені компанією добровільно. За кожним платежем вкажіть у графі для приміток назву одержувача платежу, регіон або населений пункт одержувача, а також <u>мету (цільове призначення) платежу</u> .			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	

⁶⁴⁹ Під платежами на соціальні і благодійні цілі розуміються платежі (в грошовій та/або натуральній формах) на користь державних організацій, місцевих органів влади, громад, неурядових організацій та інших третіх сторін. Сюди не повинні входити витрати на соціальне забезпечення та навчання власного персоналу, преміювання та доплати власному персоналу та будь-яка інша підтримка власного персоналу в грошовій та натуральній формах.

13. Квазіфіскальні витрати

№	Найменування показнику	Сума, тис. грн	Примітки
<p>Надайте інформацію щодо квазіфіскальних операцій (якщо такі були), що відбулися протягом звітної періоду згідно зі списком, представленим нижче. По кожному виду операцій вкажіть суму, а також в полі для приміток надайте короткі пояснення щодо такої операції (наприклад, підстави для операції, назва вигодонабувача та ін.)</p>			
1	<p>Постачання природного газу за пільговими цінами підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням (обраховується як різниця у цінах закупівлі Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" імпортованого природного газу та його реалізації підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням, помножена на обсяг споживання природного газу підприємствами теплоенергетики для виробництва такої енергії)</p>		
2	<p>Накопичення дебіторської заборгованості Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" за продаж природного газу населенню і підприємствам теплоенергетики</p>		
3	<p>Здійснення Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" та іншими суб'єктами господарювання державного сектору економіки запозичень, за якими у разі зміни власника та з інших причин, встановлених у кредитному договорі (проспекті емісії облігацій), виникають зобов'язання щодо дострокового погашення запозичень</p>		

ІНІЦІАТИВА ПРОЗОРОСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ)

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ КОМПАНІЙ СЕКТОРУ ВИДОБУВАННЯ РУД МЕТАЛІВ

1. Загальна інформація⁶⁵⁰

Повне найменування юридичної особи	
Код ЄДРПОУ	
Місцезнаходження (юридична адреса)	
Види діяльності згідно КВЕД: (викреслити зайві та/або додати інші види діяльності)	07.1 - Добування залізних руд 07.2 - Добування руд кольорових металів 09.9 - Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів 46.12 - Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами <i>Інше - вказати</i>
Типи руд, що видобувається	<i>Зазначити</i>
Надайте електронну копію фінансової звітності за звітний період, а також інтернет-посилання на звітність (якщо вона опублікована у відкритому доступі)	
Чи проводиться незалежний аудит фінансової звітності Вашої компанії? Якщо так, надайте електронну копію висновка аудитора	
Контакти особи, яка заповнювала опитувальний лист (ПІП, посада, контактний телефон, e-mail)	

⁶⁵⁰ Якщо протягом звітного періоду відбулись зміни в назві компанії, її адресі тощо, необхідно вказати попередні та актуальні дані.

2. Юридична інформація

Найменування показника	Значення
Перелік засновників (учасників) юридичної особи з зазначенням частки кожного в статутному капіталі юридичної особи (для акціонерних товариств - із зазначенням типу акцій: прості чи привілейовані)	
Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника (учасника), якщо засновник (учасник) - юридична особа з зазначенням частки бенефіціарного власника в капіталі юридичної особи. Щодо кожного бенефіціарного власника необхідно вказати:	
– ім'я	
– частка бенефіціарного власника у капіталі компанії	
– громадянство	
– країну проживання	
– зазначення, чи є така особа національним/іноземним публічним діячем	
– національний ідентифікаційний (податковий) номер	
– національний ідентифікаційний номер	
– дату народження	
– адресу місця проживання або робочу адресу	
– засоби зв'язку (телефон, електронну адресу)	
Публічні акціонерні товариства, акції яких включені до реєстру фондової біржі, та підприємства, 100% акцій (часток) яких знаходяться в їх власності, повинні вказати інформацію про назву фондової біржі та надати посилання на сайт фондової біржі, на якій вони зареєстровані	
Перелік підприємств, щодо яких Ваша компанія здійснює контроль, та асоційованих підприємств (підприємств, пов'язаних з Вашою компанією відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні. Якщо Ваша компанія є підприємством державного сектору економіки або підприємством, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, - перелік повинен включати всі дочірні компанії, частка участі та/або управління Вашої компанії в яких становить 50 і більше відсотків. По кожному такому підприємству вкажіть: 7) код ЄДРПОУ; 8) частку участі в капіталі та/або управлінні; 9) зміни, що відбулись у частці участі за звітний період.	
Обсяг відповідальності держави (в тому числі в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше	

відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) за зобов'язаннями компанії, якщо застосовно (відповідальність у межах вкладу; повна субсидіарна відповідальність тощо).	
---	--

3. Частка держави⁶⁵¹

Найменування показника	Значення
Частка держави в статутному капіталі компанії:	
• станом на початок звітної періоду (01.01.2017 р.)	
• станом на кінець звітної періоду (31.12.2017 р.)	
Назва юридичної особи (юридичних осіб) або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	
Чи одержувала Ваша компанія фінансування, в тому числі для покриття витрат на діяльність Вашої компанії, від держави (в тому числі в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) протягом звітної періоду (крім інформації, наданої в розділі 11 нижче) у зв'язку з участю держави (в особі будь-якого зі вказаних суб'єктів) у статутному капіталі/в управлінні Вашою компанією? Якщо так, вкажіть форму (грошова, натуральна), обсяг, підстави та мету (цільове призначення) такого фінансування.	
Чи відбулися за звітний період зміни в розмірі частки держави в статутному капіталі управлінні компанії? Якщо так, то вкажіть дату, характер та підставу таких змін.	

⁶⁵¹ **Частка держави** означає частку участі або частку у статутному капіталі (кількість акцій) Вашої компанії наступних суб'єктів:

- (9) держави в особі органу державної влади;
- (10) державного підприємства (тобто підприємства, що діє на основі лише державної власності);
- (11) суб'єкта господарювання, державна частка у статутному капіталі якого перевищує 50% чи становить величину, що забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цього суб'єкта;
- (12) підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави (незалежно від кількості проміжних суб'єктів господарювання).

4. Кредити та державні гарантії

Найменування показника	Сума, тис. грн	Примітки
<p>Чи надавала в звітному періоді держава і/або підприємства державного сектору економіки / підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, кредити і/або гарантії за кредитами Вашій компанії? Якщо так, вкажіть:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обсяг таких кредитів/гарантій, • терміни та умови їх надання, як-от: відсоткова ставка, застава та її обсяг, термін повернення, графік виплат. <p>Якщо Ваша компанія протягом звітного періоду мала непогашені кредити і/або гарантії за кредитами від держави і/або підприємств державного сектору економіки або підприємств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, то вкажіть щодо них таку ж інформацію.</p>		

5. Спеціальні дозволи на користування надрами та гірничі відводи на території України

Найменування показника	Значення
Номери спеціальних дозволів, дійсних на кінець звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, наданих протягом звітного періоду. Для спеціальних дозволів, наданих без проведення аукціону, вкажіть підставу надання без проведення аукціону (відповідний підпункт пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30 травня 2011 р.)	
Номери спеціальних дозволів, строк дії яких закінчився протягом звітного періоду і не був продовжений	
Номери спеціальних дозволів, які було анульовано протягом звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, дію яких було зупинено станом на кінець звітного періоду	
Інформація щодо будь-яких істотних відхилень від встановленого законодавством порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами	
Інформація щодо гірничих відводів: місце розташування гірничого відводу, його площа, дати видачі та терміну чинності акту про надання гірничого відводу	

6. Запаси корисних копалин по всіх об'єктах на території України⁶⁵²

Найменування показнику	Значення станом на 1 січня року наступного за звітним періодом
Руди чорних металів (тис тонн), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (тис. т)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. C ₂) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (тис. т)	
Руди інших металів (тис тонн), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (тис. т)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. C ₂) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (тис. т)	

⁶⁵² Інформація щодо запасів заповнюється відповідно до поданої компанією форми звітності № 5-гр (тверді горючі, металічні та неметалічні корисні копалини) (річна) «Звітний баланс запасів корисних копалин за 20__ рік».

7. Обсяги продукції, видобутої протягом звітного періоду⁶⁵³

Регіон	Руди заліза, тис. т	Руди титану, тис. т	Руди марганцю, тис. т	Інші руди (зазначити), тис. т
АР Крим				
Вінницька область				
Волинська область				
Дніпропетровська область				
Донецька область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Житомирська область				
Закарпатська область				
Запорізька область				
Івано-Франківська область				
Київська область				
Кіровоградська область				
Луганська область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Львівська область				
Миколаївська область				
Одеська область				
Полтавська область				
Рівненська область				
Сумська область				
Тернопільська область				
Харківська область				
Херсонська область				
Хмельницька область				
Черкаська область				
Чернівецька область				
Чернігівська область				
ВСЬОГО ПО УКРАЇНІ				

8. Зайнятість

Найменування показнику	Чисельність, осіб
Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду, осіб	
Середньооблікова кількість штатних працівників у звітному періоді, осіб	

⁶⁵³ Вкажіть обсяг продукції, видобутої протягом звітного періоду, без урахування втрат під час видобутку

9. Загальні обсяги та виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку у звітному періоді⁶⁵⁴

Найменування показника	Обсяг, тис. т.	Загальна виручка, млн. грн	
		Сума без ПДВ	ПДВ
Реалізовано на території України, в т.ч.:			
незбагачена руда			
залізорудний концентрат			
окатиші			
марганцевий концентрат			
титановий концентрат			
Експортовано, в т.ч.:			
незбагачена руда			
залізорудний концентрат			
окатиші			
марганцевий концентрат			
титановий концентрат			
<i>інші продукти (вказати)</i>			

⁶⁵⁴ Якщо частина видобутої продукції (копалин) реалізується всередині групи (наприклад, постачається на власні підприємства-споживачі), в загальну структуру показника виручки включаються внутрішня собівартість всього обсягу продукції реалізованої всередині групи.

10. Договори, що стосуються видобувної діяльності

№	Найменування показника	Значення
1	<p>Інформація щодо будь-яких договорів про спільну діяльність (ДСД) По кожному договору про спільну діяльність зазначте:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення та строк дії ДСД. - найменування та код ЄДРПОУ (за наявності) усіх учасників ДСД; - уповноваженого платника податків (оператора) та його податковий номер за ДСД; - номер та дата видачі спеціального дозволу, на підставі якого здійснюється діяльність за ДСД; - інформація щодо виду та обсягу вкладу державного партнера (державного підприємства / установи / організації / господарського товариства, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків) відповідно до умов ДСД; - частка виробленої продукції (її грошовий еквівалент), видобутої за ДСД, що була передана (розподілена) у звітному періоді учасникам ДСД, в т.ч. суб'єктам державного сектору економіки, іншим підприємствам, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави, та підприємствам комунальної форми власності; - інформація щодо обсягу витрат, покритих/понесених державним партнером (державним підприємством / установою / організацією / господарським товариством, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків) за відповідним ДСД у звітному періоді (якщо застосовно); - інформація щодо видів та обсягу державної підтримки відповідно до ДСД (якщо застосовно), крім витрат, зазначених вище. 	
2	<p>Інформація щодо будь-яких бартерних угод з державою (в особі державного органу - суб'єкта управління об'єктами державної власності, суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави), згідно з якими компанія передавала або отримувала товари і послуги, позики, проводила інфраструктурні роботи та ін., в обмін на можливість (право) проводити розвідку та/або видобувати корисні копалини, або в обмін на фізичні обсяги корисних копалин. За кожною такою угодою вкажіть:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дату укладення; - строк дії угоди; - повне найменування юридичної особи-контрагента за угодою; - вартість усієї угоди; - вартість витрат (вигод), понесених (для суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - характер бартерних витрат/вигод (перелік товарів, послуг, робіт тощо), понесених (для суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави, вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за такою угодою. 	
3	Інформація щодо концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності:	
	<ul style="list-style-type: none"> - номер, дата та строк договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - сторони договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - об'єкт концесії; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - розмір концесійних та інших обов'язкових платежів, передбачених договором концесії; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, які були отримані без проведення аукціону у зв'язку з концесією об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за наявності), а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії; 	
4	Інформація щодо угод про розподіл продукції:	
	<ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення, дата набрання чинності та строк дії угоди; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - сторони угоди; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - предмет угоди (ділянка надр, вид(и) користування надрами, види корисних копалин); 	
	<ul style="list-style-type: none"> - опис та обсяг неподаткових платежів (бонусів тощо), сплачених на користь держави відповідно до угоди протягом звітного періоду (за наявності); 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ставка рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за угодою; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, одержаних інвестором (оператором) для цілей угоди про розподіл продукції, а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії; 	
<ul style="list-style-type: none"> - інформація щодо обсягу частки держави (в тому числі суб'єкта державного сектору економіки чи іншого підприємства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого знаходяться в опосередкованій власності держави) у виробленій продукції відповідно до умов угоди. 		

11. Операції підприємств державного сектору економіки та підприємств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться в опосередкованій власності держави

№	Найменування показника	Значення	Коментар
1	Обсяг трансфертних платежів (дотації, субсидії, субвенції) та будь-якої іншої фінансової підтримки, отриманої з боку держави у звітному періоді. По кожному виду підтримки вкажіть суму отриманої фінансової підтримки (в грн), в т. ч.:		
	<i>(В полі для коментарів вкажіть назву бюджетної програми або інші підстави, в рамках яких здійснювалося фінансування)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (код економічної класифікації видатків бюджету - 2610) 		
	<ul style="list-style-type: none"> Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (код економічної класифікації видатків бюджету - 3210) Інші види платежів (вкажіть, які) 		
2	Частина чистого прибутку (в гривнях), який було розподілено на здійснення реінвестиції у підприємство. В полі для коментарів вкажіть підстави для такого розподілення (наприклад, протокол і дата рішення Наглядової Ради)		
3	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді:		
	<i>(В полі для коментарів вкажіть джерело залученого фінансування)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Позикові кошти (кредити банків, випуск облігацій, євробондів тощо) Участь в капіталі (акціонерному, статутному) Інші (вкажіть, які) 		
4	Обсяг нерозподіленого прибутку на початок і кінець звітного періоду:		
	<ul style="list-style-type: none"> станом на 01.01.2017 р. станом на 31.12.2017 р. 		

12. Платежі на соціальні і благодійні цілі⁶⁵⁵

№	Найменування показника	Сума, тис. грн		Сфера	Примітки
		без ПДВ	ПДВ		
1	Соціальні витрати в грошовій та натуральній формі, які вимагаються від Вашої компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю. За кожним платежем вкажіть у графі для приміток назву одержувача платежу, регіон або населений пункт одержувача, а також <u>мету (цільове призначення) платежу</u> .			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
2	Інформація щодо будь-яких витрат у грошовій та натуральній формі на соціальні цілі (в т.ч. благодійні), які здійснені компанією добровільно. За кожним платежем вкажіть у графі для приміток назву одержувача платежу, регіон або населений пункт одержувача, а також <u>мету (цільове призначення) платежу</u> .			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	

⁶⁵⁵ Під платежами на соціальні і благодійні цілі розуміються платежі (в грошовій та/або натуральній формах) на користь державних організацій, місцевих органів влади, громад, неурядових організацій та інших третіх сторін. Сюди не повинні входити витрати на соціальне забезпечення та навчання власного персоналу, преміювання та доплати власному персоналу та будь-яка інша підтримка власного персоналу в грошовій та натуральній формах.

13. Квазіфіскальні витрати

№	Найменування показнику	Сума, тис. грн	Примітки
<p>Надайте інформацію щодо квазіфіскальних операцій (якщо такі були), що відбулися протягом звітного періоду згідно зі списком, представленим нижче. По кожному виду операцій вкажіть суму, а також в полі для приміток надайте короткі пояснення щодо такої операції (наприклад, підстави для операції, назва вигодонабувача та ін.)</p>			
1	<p>Постачання природного газу за пільговими цінами підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням (обраховується як різниця у цінах закупівлі Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" імпортованого природного газу та його реалізації підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням, помножена на обсяг споживання природного газу підприємствами теплоенергетики для виробництва такої енергії)</p>		
2	<p>Накопичення дебіторської заборгованості Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" за продаж природного газу населенню і підприємствам теплоенергетики</p>		
3	<p>Здійснення Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" та іншими суб'єктами господарювання державного сектору економіки запозичень, за якими у разі зміни власника та з інших причин, встановлених у кредитному договорі (перспекті емісії облігацій), виникають зобов'язання щодо дострокового погашення запозичень</p>		

12 Додаток 4. Річний звіт про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі

РІЧНИЙ ЗВІТ ПРО СПЛАТУ ПОДАТКІВ ТА ІНШИХ ПЛАТЕЖІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

за 2017 рік

Подають:	Термін подання:
юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб, які займаються промисловими видами діяльності	не пізніше _____ 2019 року

Респондент:	
Найменування:	_____
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ (для ДСД - податковий номер)	_____
Місцезнаходження (юридична адреса)	_____
	<i>(поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця/провулок, площа тощо)</i>
	_____
	<i>N будинку/корпусу, N квартири/офісу)</i>
Адреса діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса)	_____
	_____
<i>(поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця/провулок, площа тощо, N будинку/корпусу, N квартири/офісу)</i>	

Державний /місцевий бюджет	ККДБ	Назва платежу	Інформація по нарахуванню за звітний рік, тис грн.			Сплата у звітному році, тис грн.	
			База оподаткування	Ставка податку	Нараховано за звітний рік	Сплачено у звітному році, всього	В тому числі за попередні роки
		Податки					
	11010000	<i>Податок на доходи фізичних осіб</i>					
ДБ/МБ	11010100-11010900	Податок на доходи фізичних осіб, видобувна діяльність					
ДБ/МБ	11010100-11010900	Податок на доходи фізичних осіб, інші види діяльності					
	11020000	<i>Податок на прибуток</i>					
ДБ/МБ	11020100 - 11022200	Податок на прибуток підприємства, видобувна діяльність					
ДБ/МБ	11020100 - 11022200	Податок на прибуток підприємства, інші види діяльності					
	13030000	<i>Рентна плата за користування надрами</i>					
ДБ/МБ	13030100	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення					
ДБ	13030700	Рентна плата за користування надрами для видобування нафти					
ДБ	13030800	Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу					
ДБ	13030900	Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату					
	14060000	<i>Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування</i>					
ДБ	14060100	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) , видобувна діяльність					
ДБ	14060100	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) , інші види діяльності					
ДБ	14060200	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами					
	14070000	<i>Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів</i>					

Державний /місцевий бюджет	ККДБ	Назва платежу	Інформація по нарахуванню за звітний рік, тис грн.			Сплата у звітному році, тис грн.	
			База оподаткування	Ставка податку	Нараховано за звітний рік	Сплачено у звітному році, всього	В тому числі за попередні роки
ДБ	14070100 - 14070200	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів, видобувна діяльність					
ДБ	14070100 - 14070200	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів, інші види діяльності					
	18010500	<i>Земельний податок з юридичних осіб</i>					
МБ	18010500	Земельний податок з юридичних осіб, видобувна діяльність					
МБ	18010500	Земельний податок з юридичних осіб, інші види діяльності					
	18010600	<i>Орендна плата з юридичних осіб</i>					
МБ	18010600	Орендна плата з юридичних осіб, видобувна діяльність					
МБ	18010600	Орендна плата з юридичних осіб, інші види діяльності					
	19010000	<i>Екологічний податок</i>					
ДБ/ МБ	19010100 - 19010900	Екологічний податок, видобувна діяльність					
ДБ/МБ	19010100 - 19010900	Екологічний податок, інші види діяльності					
		Неподаткові надходження/платежі					
	21000000	<i>Доходи від власності та підприємницької діяльності</i>					
ДБ	21010000- 21010900	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, видобувна діяльність					
ДБ	21010000- 21010900	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, інші види діяльності					
ДБ	22012100	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів					

Державний /місцевий бюджет	ККДБ	Назва платежу	Інформація по нарахуванню за звітний рік, тис грн.			Сплата у звітному році, тис грн.	
			База оподатку вання	Ставка податку	Нарахо- вано за звітний рік	Сплачено у звітному році, всього	В тому числі за попередні роки
		<i>Соціальні внески</i>					
		Єдиний соціальний внесок, нарахований роботодавцем на заробітну плату співробітників, видобувна діяльність					
		Єдиний соціальний внесок, нарахований роботодавцем на заробітну плату співробітників, інші види діяльності					
		<i>Штрафи</i>					
ДБ/МБ		Штрафи, пеня, конфіскація, видобувна діяльність					
ДБ/МБ		Штрафи, пеня, конфіскація, інші види діяльності					
		<i>Інші</i>					
МБ		Інші податки та збори, що сплачуються безпосередньо в місцеві бюджети, видобувна діяльність					
ДБ		Інші податки та збори, що сплачуються безпосередньо в державний бюджет, видобувна діяльність					

Всього сплачено
з них в державний бюджет
з них в місцевий бюджет

МБ платежі/надходження в місцевий бюджет
ДБ платежі/надходження в державний бюджет

Місце підпису
керівника (власника)
та/або особи,
відповідальної за
достовірність наданої
інформації

(П.І.Б.)

(П.І.Б.)

телефон: _____

факс: _____

електронна
пошта: _____

Інструкція про порядок заповнення Річного звіту про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі

1. Загальні положення

Інструкція поширюється на підприємства, установи та організації видобувних галузей, їхні відділення, філії, інші відособлені підрозділи та представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності (далі - підприємство).

Звіт про Платежі/Надходження заповнюється за 2017 рік підприємствами, що належать до нафтогазового сектору (в т.ч. операторами нафто- та газопроводів), а також підприємствами, що видобувають руди металів (залізо, марганець, титан) та вугілля.

2. Інструкція по заповненню

1. При наявності у Платника відділень, філій, інших відособлених підрозділів, Звіт надається по кожному такому суб'єкту окремо.
2. Дані по Платежах/Надходженнях заповнюються Платником/Отримувачем згідно кодів класифікації доходів бюджету (далі - ККДБ) у відповідності з Єдиною бюджетною класифікацією України, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 року №11 «Про бюджетну класифікацію», що діяла станом на 31 грудня 2017 р.
3. У Звіті відображаються суми фактично здійснених за звітний період Платежів, враховуючи Платежі, здійснені в рахунок погашення заборгованості за попередній період, в тому числі, за рахунок інших надлишково сплачених Платежів, вказаних у Звіті. Нараховані, але не сплачені у звітному періоді суми Платежів у Звіт не включаються.
4. Суми Платежів вказуються Платником згідно з даними бухгалтерського обліку і підтверджуються Аудитором, котрий проводить Аудит діяльності Платника. У випадку відсутності аудиторського висновку або підтвердження Аудитора по сумах податків, заплачених Платником, такий платник надає пояснення щодо причин відсутності аудиту/підтвердження аудитором сум податків. Суми повернення ПДВ з бюджету вказуються з мінусом.
5. При отриманні від Компанії по звірці запиту з приводу помилкових або неповних даних, а також з приводу розбіжностей між даними Платника та Отримувача:
  - отримувач надає виписки з рахунку Платника, по котрому виявилась розбіжність, за відповідний період;
  - платник надає документи, котрі підтверджують суму здійсненого платежу, по якому виявилась різниця, - як-от: банківські виписки, особовий рахунок, що підтверджує виплату податків через зарахування за рахунок інших податків та ін.
6. При необхідності Платники/Отримувачі можуть звертатись до Компанії по звірці за поясненнями відносно написання Звіту.
7. У разі відсутності окремих показників ставляться прочерки.
8. Звіт затверджується першим керівником Платника/Отримувача або його уповноваженим представником, котрий відповідає за якість та достовірність інформації.

9. Якщо сукупний дохід непрофільних сегментів підприємства (інших, ніж видобування та транспортування) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками підприємства становить менше ніж 10% загального доходу від продажу зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками всіх сегментів певного виду (господарського або географічного відповідно), тоді підприємство не розділяє сплату податків між видобувною діяльністю та іншими видами діяльності. Вважається, що сплата податку стосується лише видобувної діяльності.
10. Якщо сукупний дохід непрофільних сегментів підприємства (інших, ніж видобування та транспортування) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками підприємства становить не менше ніж 10% загального доходу від продажу зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками всіх господарських сегментів певного виду, тоді підприємство розділяє сплату податків між видобувною діяльністю та іншими видами діяльності, про що підприємство має зазначити у Звіті. Розділення відбувається пропорційно до сукупного доходу профільного та непрофільних господарських сегментів.
11. Звіт складається на паперових та електронних носіях і надсилається в Міністерство енергетики та захисту довкілля України в строк і на адресу, вказану у Наказі Міністерства енергетики та захисту довкілля України.

3. Зміст шаблону для заповнення

Державний/місцевий Бюджет	Ідентифікатор бюджету, до якого здійснюється сплата податку (ДБ - державний бюджет, МБ - місцевий бюджет). Цей ідентифікатор враховує лише те, до якого бюджету Платник фактично здійснює оплату податку чи платежу, і не враховує, до якого бюджету такий платіж може бути направлено після його здійснення.
ККДБ	ККДБ, відповідно до яких зараховуються платежі
Назва платежу	Перелік податкових та неподаткових надходжень/платежів
База оподаткування	База, на яку відбувається нарахування відповідного податку, в тис. грн.
Ставка оподаткування	Чинна ставка для відповідного податку
Нараховано за звітний рік	Сума податку, нарахована за звітний рік
Сплачено у звітному році, всього	Сума Платежу/Надходження, вказаного в стовпці Назва платежу, фактично сплаченого/отриманого по ККДБ, визначеному в Стовпці ККДБ, в тис. грн.
В тому числі за попередні роки	Сума Платежу/Надходження, фактично сплаченого/отриманого у звітному році, але за попередні періоди, вказаного в стовпці Назва платежу, фактично сплаченого/отриманого по ККДБ, визначеному в Стовпці ККДБ, в тис. грн.

13 Додаток 5. Повноваження органів державної влади України у сфері видобування корисних копалин у 2017 році

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
Верховна Рада України	1) Приймає закони ⁶⁵⁶ ; 2) Визначає основні напрямки державної політики ⁶⁵⁷ ; 3) Затверджує загальнодержавні програми розвитку видобувних галузей ⁶⁵⁸ ;	Виборний орган	Конституція України Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» ⁶⁵⁹ Кодекс про надра Гірничий закон
Президент України ⁶⁶⁰	1) Бере участь у законодавчому процесі (право законодавчої ініціативи, підписання / право вето щодо законів, прийнятих Верховною Радою України); 2) Видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України.	Виборний орган	Конституція України
Кабінет Міністрів України	1) Забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; політики у сферах екологічної безпеки і природокористування; 2) Спрямовує та координує	Відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України	Конституція України Закон України «Про Кабінет Міністрів України» ⁶⁶¹ Кодекс про надра Гірничий закон

⁶⁵⁶ Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 92 Конституції України, засади використання природних ресурсів визначаються винятково законами України. Окрім Конституції України, основними законодавчими актами, що регулюють відносини у сфері видобування нафти та газу, є Кодекс про надра, Закон про нафту і газ, Гірничий закон, Закон «Про ринок природного газу», Закон про УРП та інші закони.

⁶⁵⁷ Постанова ВРУ «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» № 188/98-ВР від 05.03.1998 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>.

⁶⁵⁸ Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 р.» № 3268-VI від 21.04.2011 р.

⁶⁵⁹ Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» № 1861-VI від 10.02.2010 р.

⁶⁶⁰ Президент України формально не належить до жодної з гілок влади (законодавча, виконавча, судова).

⁶⁶¹ Закон України «Про Кабінет Міністрів України» № 2591-VI від 07.10.2010 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18/ed20171111...>

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>роботу міністерств, інших органів виконавчої влади;</p> <p>3) Приймає рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію міністерств та інших центральних органів виконавчої влади за поданням Прем'єр-міністра України;</p> <p>4) Видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання;</p> <p>5) Бере участь у законодавчому процесі (право законодавчої ініціативи);</p> <p>6) Реалізує державну політику в нафтогазовій галузі</p> <p>7) Приймає рішення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу</p> <p>8) Здійснює державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр</p> <p>9) Здійснює державне регулювання гірничої справи</p>		<p>Закон про нафту і газ</p> <p>Закон «Про ринок природного газу»</p>
Міністерство екології та природних ресурсів України	<p>1) Забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища і відтворення та охорони природних ресурсів;</p> <p>2) Здійснює нормативно-</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ (головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у</p>	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»</p> <p>Положення про Міністерство екології та</p>

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>правове регулювання низки питань, зокрема щодо обліку робіт з геологічного вивчення надр, обліку обсягу погашених і видобутих корисних копалин та їх втрат, обліку нафтових і газових свердловин, порядку погодження надання надр у користування;</p> <p>3) Погоджує видачу спеціального дозволу на користування надрами;</p> <p>4) Реєструє перший і остаточний варіант проекту угоди про розподіл продукції, а також проводить державну реєстрацію такої угоди</p>	<p>сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки)</p>	<p>природних ресурсів України⁶⁶²</p> <p>Порядок реєстрації проектів угоди про розподіл продукції та державної реєстрації угоди про розподіл продукції⁶⁶³</p>
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	<p>1) Визначає пріоритетні напрямки розвитку паливно-енергетичного комплексу;</p> <p>2) Розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>3) Затверджує технологічні проекти промислової та дослідно-промислової розробки, комплексні проекти його</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ (центральний орган виконавчої влади з питань формування та забезпечення реалізації державної політики в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному та нафтогазовому комплексах)</p>	<p>Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України⁶⁶⁴</p> <p>Закон про нафту і газ</p> <p>Закон «Про ринок природного газу»</p>

⁶⁶² Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України» № 32 від 21.01.2015 р., режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-%D0%BF>.

⁶⁶³ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку реєстрації проектів угоди про розподіл продукції та державної реєстрації угоди про розподіл продукції» № 40 від 5.02.2013 р., режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0299-13> (втратив чинність 02.02.2018 р.)

⁶⁶⁴ Указ Президента України «Про Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України» № 382/2011 від 06.04.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/382/2011>.

В 2017 р. було прийняте нове Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, затверджене постановою КМУ № 208 від 29.03.2017 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2017-%D0%BF>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	облаштування; 4) Приймає рішення щодо введення родовища або окремого покладу нафти і газу в дослідно-промислому та промислому розробку; 5) Затверджує проекти ліквідації та консервації вугледобувних підприємств, що належать до сфери управління Міненерговугілля України; 6) Веде облік об'єктів державної власності, що перебувають в його управлінні, здійснює контроль за їх ефективним використанням та збереженням; 7) Веде облік нещасних випадків, що сталися на підприємствах паливно-енергетичного комплексу, затверджує заходи щодо запобігання їм; 8) Бере участь у визначенні способів і умов приватизації підприємств паливно-енергетичного комплексу. 9) Затверджує Національний план дій 10) Розробляє та затверджує правила про безпеку постачання природного газу тощо.		
Державна фіскальна служба України	1) Збір, облік, контроль за сплатою податків, зборів, митних платежів (зокрема рентної плати за користування надрами	Спрямовується і координується КМУ через Міністра фінансів (центральний орган	Податковий кодекс ⁶⁶⁵ Положення про Державну фіскальну

⁶⁶⁵ Податковий кодекс

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>для видобування корисних копалин);</p> <p>2) Видає обов'язкові до виконання наказів організаційно-розпорядчого характеру, організовує і контролює їх виконання.</p> <p>3) Надання інформації на запит Держгеонадр про наявність боргу зі сплати загальнодержавних податків та зборів для цілей, що пов'язані з процедурами надання, продовження дії, внесення змін до спеціального дозволу.</p>	<p>виконавчої влади, який реалізує, в тому числі, державну податкову політику)</p>	<p>службу⁶⁶⁶</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів</p>
<p>Державна служба геології та надр України</p>	<p>1) Реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;</p> <p>2) Здійснює державний контроль за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та їх раціональним і ефективним використанням, зокрема за веденням обліку видобування нафти, газу та супутніх компонентів</p> <p>3) Здійснює державну реєстрацію та веде облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;</p> <p>4) Видає, анулює, зупиняє та</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ через Міністра екології та природних ресурсів України</p> <p>(центральный орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр)</p>	<p>Кодекс про надра</p> <p>Закон України «Про державну геологічну службу України»⁶⁶⁷</p> <p>Положення про Державну службу геології та надр України⁶⁶⁸</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів</p>

⁶⁶⁶ Положення про Державну фіскальну службу України, затверджене постановою КМУ № 236 від 21.05.2014 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.

⁶⁶⁷ Закон України «Про державну геологічну службу України» № 1216-XIV від 04.11.1999 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1216-14>.

⁶⁶⁸ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу геології та надр України» № 1174 від 30.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1174-2015-%D0%BF>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>поновлення дію спеціальних дозволів</p> <p>5) Оприлюднює інформацію про окремі процесуальні дії, пов'язані з виданням спеціальних дозволів;</p> <p>6) Здійснює контроль за дотриманням нормативів, стандартів та інших вимог щодо геологічного вивчення і використання надр, умов спеціальних використання надр, умов спеціальних дозволів та угод про умови користування надрами;</p>		
Державна екологічна інспекція України	<p>1) Здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства про екологічну безпеку;</p> <p>2) Здійснює контроль та нагляд за дотриманням умов спеціального дозволу;</p> <p>3) Вживає заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку.</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ через Міністра екології та природних ресурсів України</p> <p>(центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів)</p>	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»</p> <p>Положення про Державну екологічну інспекцію України^{669; 670}</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів</p>
Державна служба з питань праці	<p>1) Надає гірничі відводи;</p> <p>2) Здійснює державний гірничий нагляд безпечного ведення гірничих робіт на підприємствах вугільної,</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ через Міністра соціальної політики</p> <p>(центральний орган виконавчої влади, який</p>	<p>Кодекс про надра</p> <p>Положення про Державну службу України з питань</p>

⁶⁶⁹ Указ Президента України «Про Положення про Державну екологічну інспекцію України» № 454/2011 від 13.04.2011 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/454/2011>.

⁶⁷⁰ 19.04.2017 р. КМУ прийняв постанову «Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України» № 275 від 19.04.2017 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>гірничорудної та нерудної, нафтогазової промисловості під час будівництва та експлуатації, ліквідації або консервації гірничих об'єктів та підприємств⁶⁷¹;</p> <p>3) Здійснює нагляд (контроль) за дотриманням умов спеціальних дозволів у частині державного гірничого нагляду;</p> <p>4) Організовує проведення державної технічної експертизи безпеки проведення гірничих робіт;</p> <p>5) Здійснює вибіркові перевірки щодо наявності і виконання проєктів ведення робіт з геологічного вивчення надр, розробки родовищ корисних копалин;</p> <p>6) Припиняє роботи, пов'язані з користуванням надрами, у випадку виявлення порушень щодо гірничого вивчення надр тощо.</p>	<p>забезпечує реалізацію державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, державного гірничого нагляду, охорони надр та державного регулювання у сфері безпечного поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення та ін.)</p>	<p>праці⁶⁷²</p> <p>Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду⁶⁷³</p> <p>Положення про порядок надання гірничих відводів⁶⁷⁴</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів</p>
Міністерство економічного розвитку і торгівлі	<p>1) Формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності та</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ (центральный орган виконавчої влади, що забезпечує</p>	<p>Постанова КМУ «Питання Міністерства економічного розвитку і</p>

⁶⁷¹ Державний гірничий нагляд - це нагляд за додержанням підприємствами, установами, організаціями та громадянами актів законодавства, правил і норм щодо ведення робіт, пов'язаних з геологічним вивченням надр, їх використанням та охороною, а також використанням і переробкою мінеральної сировини (пункт 1 Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду).

⁶⁷² Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці» № 96 від 11.02.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF/print1443083481646335>.

⁶⁷³ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду» № 134 від 21.02.1995 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/134-95-%D0%BF>.

⁶⁷⁴ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» № 59 від 27.01.1995 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>державної промислової політики;</p> <p>2) Формує та подає КМУ проекти переліку об'єктів державної власності, що можуть бути надані в концесію;</p> <p>3) Здійснює методологічне та нормативно-правове забезпечення з питань управління об'єктами державної власності;</p> <p>4) Розробляє пропозиції щодо формування та реалізації державної цінової політики.</p>	<p>формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, державну промислову політику, державну інвестиційну політику, державну зовнішньоекономічну політику, державну політику у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, управління об'єктами державної власності, розвитку підприємництва)</p>	<p>торгівлі»⁶⁷⁵</p> <p>Закон України «Про державно-приватне партнерство»⁶⁷⁶</p> <p>Закон України «Про управління об'єктами державної власності»</p>
<p>Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг</p>	<p>1) Затверджує методологію визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу, на послуги установки LNG та встановлення тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;</p> <p>2) Встановлює тарифи на</p>	<p>Підпорядкована Президенту України, підзвітна Верховній Раді України (відповідно до Положення про НКРЕКП) (незалежний державний колегіальний орган, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг)</p>	<p>Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»⁶⁷⁷</p> <p>Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг⁶⁷⁸</p>

⁶⁷⁵ Постанова КМУ «Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі» №459 від 20.08.2014 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF>.

⁶⁷⁶ Закон України «Про державно-приватне партнерство» №2404-VI від 01.07.2010 р.

⁶⁷⁷ Закон України «Про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» № 1540-VIII від 11.06.2017 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1540-19/print1452596252458519>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами;</p> <p>3) Затверджує правил постачання природного газу;</p> <p>4) Сертифікує операторів системи передачі та газотранспортної системи;</p> <p>5) Здійснює ліцензування на провадження діяльності з транспортування, розподілу, зберігання, постачання природного газу та надання послуг установки LNG;</p> <p>6) Затверджує правила для постачальника «останньої надії» як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником;</p> <p>7) Здійснює моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;</p> <p>8) Розробляє та затверджує кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки</p>		<p>Закон України «Про ринок природного газу»</p>

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	LNG; 9) Встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів та постачання природного газу.		
Державна архітектурно-будівельна інспекція	1) Видає та анулює дозволи на виконання будівельних робіт; 2) Перевіряє відповідність робіт вимогам будівельних норм, державних стандартів і правил; 3) Видає обов'язкові до виконання приписи, зокрема щодо зупинення підготовчих та будівельних робіт, які не відповідають вимогам законодавства.	Спрямовується і координується КМУ через Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду)	Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України ⁶⁷⁹ Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю ⁶⁸⁰ Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду ⁶⁸¹
Державна служба з надзвичайних ситуацій	1) Вносить Міністрові внутрішніх справ пропозиції щодо формування переліку суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, що підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному	Спрямовується і координується КМУ через Міністра внутрішніх справ (центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і	Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» ⁶⁸² Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій ⁶⁸³

⁶⁷⁹ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» № 294 від 09.07.2014 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-%D0%BF>; Указ Президента України «Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» № 439/2011 від 08.04.2011 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/439/2011>.

⁶⁸⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» № 553 від 23.05.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-%D0%BF/ed20151006>.

⁶⁸¹ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду» № 698 від 19.08.2015 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/698-2015-%D0%BF/ed20150819>.

⁶⁸² Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» № 2245-III від 18.01.2001 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.

⁶⁸³ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій» № 1052 від 16.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF/ed20151216>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>обслуговуванню, а також порядку здійснення такого обслуговування.</p> <p>2) Організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів</p>	<p>територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності)</p>	
<p>Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації</p>	<p>1) Видають дозволи на спеціальне водокористування (водні об'єкти загальнодержавного значення) (необхідні для здійснення діяльності у сфері видобування нафти та газу);</p> <p>2) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр;</p> <p>3) Погоджують видобування корисних копалин місцевого значення і торфу з застосуванням спеціальних технічних засобів.</p>	<p>Місцеві державні адміністрації та їх голови під час здійснення своїх повноважень відповідальні перед Президентом України та КМУ, підзвітні і підконтрольні КМУ</p> <p>Місцеві державні адміністрації є підзвітними і підконтрольними відповідним районним, обласним радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними, обласними радами, а також у виконанні рішень рад з цих питань</p> <p>Київський міський голова як голова Київської міської</p>	<p>Конституція України</p> <p>Кодекс про надра</p> <p>Закон України «Про місцеві державні адміністрації»⁶⁸⁴</p> <p>Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ»⁶⁸⁵</p> <p>Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування⁶⁸⁶</p>

⁶⁸⁴ Закон України «Про місцеві державні адміністрації» № 586-XIV від 9.04.1999 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

⁶⁸⁵ Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ» № 401-XIV від 15.01.1999 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/401-14>.

⁶⁸⁶ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування та внесення змін до постанови КМУ № 459 від 10.08.1992 р.» № 321 від 13.03.2002 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/321-2002-%D0%BF/ed20120119>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
		державної адміністрації під час здійснення своїх повноважень у сфері виконавчої влади відповідальний перед Президентом України і КМУ, а також підзвітний і підконтрольний КМУ	
Обласні, Київська та Севастопольська міські ради	<ol style="list-style-type: none"> 1) Надають надра у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення 2) Погоджують надання надр у користування з метою геологічного вивчення і розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; 3) Розподіляють між відповідними місцевими бюджетами плату за користування надрами; 4) Надають гірничі відводи (для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення); 5) Видають дозволи на спеціальне водокористування (водні об'єкти місцевого значення) (необхідні для здійснення діяльності у сфері видобування нафти та газу); 6) Розробляють, затверджують та виконують місцеві 	Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед територіальними громадами Під час здійснення повноважень місцевого самоврядування Київська міська державна адміністрація як виконавчий орган є підконтрольною, підзвітною і відповідальною перед Київською міською радою	Конституція України Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» ⁶⁸⁷ Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ» Кодекс про надра Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування

⁶⁸⁷ Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;</p> <p>7) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр.</p>		
<p>Сільські, селищні, міські і районні ради</p>	<p>1) Погоджують надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин місцевого значення;</p> <p>2) Здійснюють реалізацію місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр;</p> <p>3) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр.</p>	<p>Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед територіальними громадами;</p> <p>Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади</p>	<p>Конституція України</p> <p>Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»</p> <p>Кодекс про надра</p> <p>Закон про нафту і газ</p> <p>Гірничий закон</p>

14 Додаток 6. Кінцеві бенефіціарні власники підзвітних організацій відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру

Примітки

- ▶ Інформація, наведена нижче, відповідає інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - «ЄДР») станом на 20 січня 2020 р.
- ▶ ЄДР не містить інформації щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) державних і комунальних підприємств. Натомість, ЄДР містить інформацію щодо засновників (учасників) таких юридичних осіб, якими можуть бути, наприклад, державні органи, в управлінні яких перебувають такі підприємства. В ЄДР непослідовно зазначається інформація щодо бенефіціарних власників державних і комунальних підприємств. Так, в одних випадках зазначається, що кінцевий бенефіціарний власник відсутній, а в інших - інформації про це немає взагалі. В таблиці наведено формулювання, що відповідає інформації в ЄДР.
- ▶ Відомості про деяких суб'єктів (наприклад, представництва нерезидентів, договори про спільну діяльність) не включаються до ЄДР, внаслідок чого інформація про кінцевих бенефіціарних власників таких суб'єктів не може бути отримана через ЄДР.
- ▶ Позначення «Інформація відсутня в ЄДР» означає, що інформація щодо кінцевого бенефіціарного власника відповідної особи не зазначена в ЄДР (у тому числі - щодо державних підприємств).
- ▶ Цей розділ не містить інформації щодо власників істотної участі компаній.
- ▶ Цей розділ включає також осіб, зазначених як кінцеві бенефіціарні власники засновників підприємства.

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) підзвітної організації
1	30019775	АТ «Укргазвидобування»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
2	20077720	НАК «Нафтогаз України»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
3	00135390	ПАТ «Укрнафта»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
4	32377038	ПрАТ«Нафтогазвидобування»	DTEK OIL GAZ B.V. - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
5	30732144	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Брості Інвестментс Лімітед - Злочевський Микола Владиславович, Україна
6	33152471	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
7	33100376	ПрАТ «Природні ресурси»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
8	20041662	СП «Полтавська газонафтова компанія»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) підзвітної організації
9	30694895	ТОВ «Куб-газ»	Компанія «Кубгаз Холдингс Лімітед» - Злочевський Микола Владиславович, Україна Компанія «Газтек ЛЛС» - кінцевий бенефіціарний власник відсутній
10	25635581	ПрАТ «Укргазвидобуток»	Компанія з обмеженою відповідальністю Смарт Енерджі Б.В., Компанія з обмеженою відповідальністю Пелідона Сервісез ЛТД, Компанія з обмеженою відповідальністю Ловітія Інвестментс ЛТД, ТОВ «Смарт Енерджі» - Новинський Вадим Владиславович, Україна
11	36050166	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Злочевський Микола Владиславович, Україна
12	26333503	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	Новинський Вадим Владиславович, Україна ⁶⁸⁸
13	35602704	ТОВ «Надра-Геоінвест»	Компанія «Ей-Еф-Ел Ейше Файненшл Лімітед» - Олег Ягольник, Естонія Компанія «Молліко Лімітед» - Віталій Нантой, Естонія
14	24186185	ТОВ «Енергія-95»	ТОВ «Газоліnum» - Данілов Віталій Богданович, Україна ТОВ «Енерджі Актив» - Котвіцький Ігор Олександрович, Україна
15	38203132	ТОВ «Системойлінженерінг»	Ділоретіо Холдінгз Лтд, Бурізма Холдінгз Лімітед, Бросіті Інвестментс Лімітед - Злочевський Микола Владиславович, Україна
16	403742858	Договір про спільну діяльність від 28.11.2000 р, № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія Закритого акціонерного товариства «Девон» 26002442	Інформація відсутня в ЄДР
17	23152126	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	Інформація відсутня в ЄДР
18	24253556	ТОВ «Газ-МДС»	Гузенко Тетяна Олександрівна, Україна Гавриш Андрій Володимирович, Україна
19	23703371	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	Інформація відсутня в ЄДР
20	31747429	ТОВ «Пром-Енергопродукт»	ТОВ «Регал Петролеум Корпорейшн (Юкрейн) Лімітед», Регал Груп Сервісис Лтд, Регал Петролеум (Джерсі) Лтд, Регал Петролеум Плс, Пелідона Сервісез Лтд, Ловітія Інвестментс Лтд - Новинський Вадим

⁶⁸⁸ Згідно інформації, наданої компанією в анкеті для Звіту ІПВГ

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) підзвітної організації
			Владиславович, Україна
21	33862865	ПП «Нордік»	Козицький Зіновій Ярославович, Україна
22	534663345	Договір про спільну діяльність від 19.01.1999 р, № 35/4, Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (135390)	Інформація відсутня в ЄДР
23	24432974	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Лакшмі Нівас Міттал, Індія
24	00191023	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	SCM (System Capital Management) Limited (Кіпр), SCM Holdings Limited (Кіпр), Private Limited Liability Company Metinvest B.V. (Нідерланди) - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
25	00191000	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
26	00190977	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	SCM Limited, SCM Holdings Limited, Metinvest B.V., Metinvest Management B.V. - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
27	00191282	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Ferrexpo PLC, 05432915, вул. Кінг Стр іт 2-4, Лондон, SW1Y6QL, Велика Британія
28	00190905	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
29	00191307	ПАТ «Криворізький залізрудний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна Selivanova Natalia, Французька республіка Vojevodin Michail, Словаччина
30	00191218	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізрудний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна Модер Ян, Словаччина Хренек Томаш, Словаччина Балко Евжен, Словаччина Блашкова Марія, Словаччина
31	00191329	ПрАТ «Суха Балка»	Kadish Limited, Berklemond Investments Limited, DCH Investment UA Limited, Flanders Enterprises Limited - Ярославський Олександр Владиленович, Україна
32	35713283	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	Ferrexpo PLC - кінцевий бенефіціарний власник відсутній
33	36716128	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Інформація відсутня в ЄДР
34	00190928	ПАТ «Орджонікідзевський гірничо-збагачувальний»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній. Інформація відсутня

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) підзвітної організації
		комбінат»	
35	00190911	АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
36	00178353	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	ТОВ «ДТЕК Енерго», ДТЕК Енерджи Б.В., ДТЕК Холдінгз Лімітед, ДТЕК Ойл Енд Газ Б.В. - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
37	13498562	ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Інформація відсутня в ЄДР
38	37014600	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
39	33426253	ДП «Селидіввугілля»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
40	32323256	ДП «Львіввугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
41	05508186	ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолец Донбасу»	ДТЕК Energy B.V. - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
42	37713861	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	ДТЕК Energy B.V. - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
43	37596090	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	ДТЕК Energy B.V. - Ахметов Рінат Леонідович, Україна
44	31599557	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Інформація відсутня в ЄДР
45	32087941	ДП «Мирногадвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	Інформація відсутня в ЄДР
46	32320594	ДП «Первомайськвугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
47	32359108	ПАТ «Лисичанськвугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
48	34032208	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	Інформація відсутня в ЄДР
49	33839013	ДП «Торецьквугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
50	40695853	ДП «Шахта «Південнодонбаська №3 Ім. М.С. Сургая»	Інформація відсутня в ЄДР
51	32363486	ПрАТ «Краснодонвугілля»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
52	34181461	ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія»	Ко-Інвестментс Лтд - Нікітіна Олександра Ігорівна, Україна Латтаєр Бізнес Корп - Гасан Дар'я Олександрівна, Україна
53	30019801	АТ «Укртрансгаз»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
54	31570412	АТ «Укртранснафта»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній

15 Додаток 7. Інформація щодо класифікації запасів корисних копалин

На практиці у видобувних галузях прийнято використовувати дві класифікації запасів:

1) **Класифікація за ступенем техніко-економічного вивчення** (згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженого Постановою КМУ №432 від 05.05.1997 р., Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу, затвердженої Наказом Державної комісії по запасах корисних копалин №46 від 10.07.1998 р.):

- Балансові (видобувні), видобування яких є економічно доцільним і які повинні відповідати характеристикам, встановленим під час підрахунку запасів у надрах;
- Умовно балансові та позабалансові, ефективність видобування яких на момент оцінки не може бути визначена однозначно або видобування і використання яких на момент оцінки є економічно недоцільним;
- Запаси з невизначеним призначенням, для яких виконано початкову геолого-економічну оцінку з використанням припущених технологічних та економічних вихідних даних.

2) **Класифікація за ступенем геологічного вивчення**

- Класифікація запасів родовищ твердих порід за ступенем розвіданості (Згідно з Інструкціями із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ вугілля, металевих руд тощо):
  - А, В та С₁ (розвідані і вивчені з різним ступенем деталізації);
  - С₂ (попередньо оцінені).
- Класифікація запасів родовищ нафти і газу за ступенем розвіданості (згідно з Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу, затвердженої Наказом Державної комісії по запасах корисних копалин №46 від 10.07.1998 р.):
  - Розвідані запаси - А (вивчені повноцінно), В (вивчені на підставі промислових притоків нафти чи газу), С₁ (вивчені за результатами дослідно-промислової розробки та випробування);
  - Перспективні ресурси - С₂ (вивчені за результатами випробування та дослідження свердловин), С₃ (продуктивність пластів визначена на відомих родовищах району);

- Прогнозні ресурси - Д₁ (прогнозні ресурси в межах крупних регіональних структур з доведеною нафтогазоносністю), Д₂ (прогнозні ресурси, нафтогазоносність яких ще не доведена).
- Міжнародна класифікація ООН
  - Код 111 (достовірні) - розвідані, детально оцінені запаси, які можна ефективно видобути;
  - Коди 121 та 122 (вірогідні) - балансові і попередньо оцінені запаси;
  - Коди 211, 221 та 222 - відповідно розвідані та попередньо розвідані запаси, віднесені за промисловим призначенням до умовно-балансових та позабалансових;
  - Коди 331, 332, 333, 334 - відповідно розвідані запаси, попередньо розвідані запаси, перспективні та прогнозні ресурси, віднесені до промислових запасів з невизначеним промисловим призначенням.

16 Додаток 8. Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами у 2017 р.⁶⁸⁹

Результати проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, які відбулися у 2017 році

№ п/п	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону	Переможець
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр		
Результати проведення I аукціону, який відбувся 30.03.2017						
1	Ділянка «Брюховичі - свердловина № 4»	підземні мінеральні води	геологічне вивчення, у.т.ч. ДПР	м. Львів, смт Брюхович	1) ТОВ АПП «Львівське» 2) ПП «Єврооснова-СМ»	ТОВ АПП «Львівське»
2	Водозабір ТОВ «Завод мінеральних вод «Реал» (свердловина № 2)	підземні мінеральні води	геологічне вивчення, у.т.ч. ДПР	Полтавська обл., Карлівський р-н	1) ТОВ «Завод мінеральних вод «Реал» 2) ТОВ «Укргазпродакшн»	ТОВ «Завод мінеральних вод «Реал»
3	Водозабір у с. Кам'янече (свердловина б/н)	підземні мінеральні води	геологічне вивчення, у.т.ч. ДПР	Кіровоградська обл., Новоархангельський р-н	1) ФОП С.С. Славич 2) ТОВ «Будкомплекс-Еко»	ФОП С.С. Славич
Результати проведення II аукціону, який відбувся 21.12.2017						
1	Порогівське родовище	пісковики	видобування	Вінницька обл., Ямпільський р-н	1) ТОВ «Сад-логістик» 2) ПП «Подільська скарбниця» 3) ТОВ «Подільські будови»	ТОВ «Альянс Строй Качество»

⁶⁸⁹ Додаток сформований на основі інформації Держгеонадра.

№ п/п	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону	Переможець
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр		
					4) ТОВ «Альянс Строй Качество»	
2	Ділянка Буданівська-2	пісковики	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська обл., Теремовлянський р-н	1) ФОП Меленюк Р. М. 2) ТОВ «Надра ППС»	ТОВ «Надра ППС»
3	Ділянка «Дібровська» (урочище «Западня»)	вапняки, піски	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська обл., Монастирський р-н	1) ФОП Меленюк Р. М. 2) ТОВ «Надра ППС»	ФОП Меленюк Р. М.
4	Північна ділянка Новосілівського родовища	вапняки	геологічне вивчення, у т. ч. ДПР	Тернопільська обл., Підволочиський р-н	1) ПП «Західдорвибухпром» 2) ВАТ «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України» 3) ТОВ «Кар'єр Новосілка»	ТОВ «Кар'єр Новосілка»
5	Кийданцівська ділянка	глини, суглинки	геологічне вивчення, у т. ч. ДПР	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н	1) ТОВ «Компанія «Покуття» 2) ФОП Чукур М. М.	ТОВ «Компанія «Покуття»
6	Ділянка «Урочище Верховина» (свердловина № 1) Старицького	питні підземні води	геологічне вивчення, у т. ч. ДПР	Львівська обл., Яворівський р-н	1) ТОВ «Геліадор» 2) ТОВ «Янта сервіс»	ТОВ «Геліадор»
7	Королівська ділянка (свердловина № 11420)	питні підземні води	геологічне вивчення, у т. ч. ДПР	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н	1) ТОВ ВКФ «Дністер» 2) ФОП Микитюк А.М.	ФОП Микитюк А.М.

17 Додаток 9. Інформація про виконання показників окремих міжбюджетних трансфертів (інші дотації та субвенції) з Державного бюджету України місцевим бюджетам у 2017 р.

Код бюджету Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці		Надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	
		затверджено ВРУ на звітний рік з урахуванням змін, грн	виконано за звітний період (рік), грн
02100000000	Обласний бюджет Вінницької області	3 395 504 000,00	3 423 059 876,51
03100000000	Обласний бюджет Волинської області	1 963 016 100,00	1 956 731 912,87
04100000000	Обласний бюджет Дніпропетровської області	5 350 514 900,00	5 357 822 559,61
05100000000	Обласний бюджет Донецької області	3 525 939 100,00	3 407 991 721,44
06100000000	Обласний бюджет Житомирської області	2 640 554 900,00	2 606 988 466,59
07100000000	Обласний бюджет Закарпатської області	1 292 614 500,00	1 272 051 028,97
08100000000	Обласний бюджет Запорізької області	2 581 598 600,00	2 868 908 219,24
09100000000	Обласний бюджет Івано-Франківської області	2 883 062 000,00	2 917 702 236,71
10100000000	Обласний бюджет Київської області	2 883 800 200,00	3 754 322 853,68
11100000000	Обласний бюджет Кіровоградської області	1 731 637 700,00	1 775 593 957,94
12100000000	Обласний бюджет Луганської області	1 567 855 900,00	1 550 845 758,06
13100000000	Обласний бюджет Львівської області	4 954 801 400,00	4 973 076 392,60
14100000000	Обласний бюджет Миколаївської області	1 323 610 900,00	1 405 950 736,11
15100000000	Обласний бюджет Одеської області	1 289 212 300,00	1 469 114 506,99
16100000000	Обласний бюджет Полтавської області	3 182 913 500,00	3 841 918 736,83
17100000000	Обласний бюджет Рівненської області	2 152 041 700,00	2 200 133 947,17
18100000000	Обласний бюджет Сумської області	2 906 648 700,00	2 847 650 992,12
19100000000	Обласний бюджет Тернопільської області	2 670 910 000,00	2 684 085 891,87

Код бюджету Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці		Надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	
		затверджено ВРУ на звітний рік з урахуванням змін, грн	виконано за звітний період (рік), грн
20100000000	Обласний бюджет Харківської області	4 846 009 400,00	4 657 404 820,09
21100000000	Обласний бюджет Херсонської області	1 040 425 300,00	1 387 632 133,96
22100000000	Обласний бюджет Хмельницької області	3 056 413 000,00	3 005 828 569,79
23100000000	Обласний бюджет Черкаської області	3 010 201 500,00	3 194 420 226,99
24100000000	Обласний бюджет Чернівецької області	1 527 269 400,00	1 481 415 036,61
25100000000	Обласний бюджет Чернігівської області	2 523 634 700,00	2 526 118 269,72
26000000000	Бюджет міста Києва	4 493 800 400,00	3 173 725 571,67
Всього		68 793 990 100,00	69 740 494 424,14

18 Додаток 10. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей в 2017 р., які надали інформацію для Звіту ІПВГ

18.1 Податок на доходи фізичних осіб

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	671 901,21	624 017,40	47 883,81	671 901,21	671 975,40	(74,19)
НАК «Нафтогаз України»	128 914,05	128 914,00	0,05	128 914,05	128 914,00	0,05
ПАТ «Укрнафта»	518 817,58	494 171,70	24 645,88	518 817,58	518 785,70	31,88
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	13 111,03	13 111,03	0,00	13 111,03	13 111,03	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	17 263,11	17 263,00	0,11	17 263,11	17 263,00	0,11
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	9 103,18	9 103,37	(0,19)	9 103,18	9 103,37	(0,19)
ПрАТ «Природні ресурси»	14 974,35	14 970,70	3,65	14 974,35	14 970,70	3,65
СП «Полтавська газонафтова компанія»	25 567,72	25 567,70	0,02	25 567,72	25 567,70	0,02
ТОВ «Куб-газ»	8 507,28	8 507,80	(0,52)	8 507,28	8 507,80	(0,52)
ПрАТ «Укргазвидобуток»	4 522,61	4 523,00	(0,39)	4 522,61	4 523,00	(0,39)
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	1 798,09	1 798,00	0,09	1 798,09	1 798,00	0,09

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	13 325,92	13 325,92	(0,00)	13 325,92	13 325,92	(0,00)
ТОВ «Надра-Геоінвест»	286,42	286,00	0,42	286,42	286,00	0,42
ТОВ «Енергія-95»	50,95	50,90	0,05	50,95	50,90	0,05
ТОВ «Системойлінженерінг»	1 550,10	1 610,00	(59,90)	1 550,10	1 610,00	(59,90)
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	725,60	726,00	(0,40)	725,60	726,00	(0,40)
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	442,19	442,20	(0,01)	442,19	442,20	(0,01)
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	2 076,26	2 076,26	0,00	2 076,26	2 076,26	0,00
ПП «Нордік»	1 752,34	1 752,40	(0,06)	1 752,34	1 752,40	(0,06)
АТ «Укртрансгаз»	747 332,04	749 424,00	(2 091,96)	747 332,04	749 424,00	(2 091,96)
АТ «Укртранснафта»	144 234,94	144 331,00	(96,06)	144 234,94	144 331,00	(96,06)
Всього	2 326 256,97	2 255 972,37	70 284,60	2 326 256,97	2 328 544,37	(2 287,40)

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	631 082,67	631 084,40	(1,73)	631 082,67	631 084,40	(1,73)
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	134 022,24	134 023,00	(0,76)	134 022,24	134 023,00	(0,76)
ДП «Селидіввугілля»	146 567,93	146 418,00	149,93	146 567,93	146 418,00	149,93
ДП «Львіввугілля»	147 096,53	146 920,00	176,53	147 096,53	146 920,00	176,53
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	71 678,30	71 678,00	0,30	71 678,30	71 678,00	0,30
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	85 492,71	85 477,00	15,71	85 492,71	85 477,00	15,71
ПАТ «Лисичанськвугілля»	57 858,09	57 858,00	0,09	57 858,09	57 858,00	0,09
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	46 938,31	46 939,00	(0,69)	46 938,31	46 939,00	(0,69)
ДП «Торецьквугілля»	50 225,22	50 333,00	(107,78)	50 225,22	50 333,00	(107,78)
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	41 911,97	41 912,00	(0,03)	41 911,97	41 912,00	(0,03)
Всього	1 412 873,97	1 412 642,40	231,57	1 412 873,97	1 412 642,40	231,57

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	535 632,86	535 633,00	(0,14)	535 632,86	535 633,00	(0,14)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	140 659,60	140 667,00	(7,40)	140 659,60	140 667,00	(7,40)
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	157 639,97	157 639,97	0,00	157 639,97	157 639,97	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	113 378,73	113 380,00	(1,27)	113 378,73	113 380,00	(1,27)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	169 687,65	169 684,00	3,65	169 687,65	169 684,00	3,65
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	118 647,04	118 647,00	0,04	118 647,04	118 647,00	0,04
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	185 242,52	185 868,00	(625,48)	185 242,52	185 868,00	(625,48)
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	125 537,91	125 166,40	371,51	125 537,91	125 166,40	371,51
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	34 210,49	34 210,50	(0,01)	34 210,49	34 210,50	(0,01)
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	85 526,81	85 527,20	(0,39)	85 526,81	85 527,20	(0,39)
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	75 428,49	75 432,00	(3,51)	75 428,49	75 432,00	(3,51)
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	62 302,43	62 302,00	0,43	62 302,43	62 302,00	0,43
Всього	1 803 894,49	1 804 157,07	(262,58)	1 803 894,49	1 804 157,07	(262,58)

18.2 Податок на прибуток підприємств

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2017 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	6 893 097,65	6 892 557,00	540,65	6 893 097,65	6 892 557,00	540,65
НАК «Нафтогаз України»	2 048 479,48	3 234 883,00	(1 186 403,52)	2 048 479,48	2 048 479,00	0,48
ПАТ «Укрнафта»	846 303,03	845 636,60	666,43	846 303,03	845 636,60	666,43
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	1 228 405,16	1 228 405,16	0,00	1 228 405,16	1 228 405,16	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	377 416,21	361 353,00	16 063,21	377 416,21	377 416,21	0,00
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	278 100,00	278 100,00	0,00	278 100,00	278 100,00	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	269 279,68	206 260,80	63 018,88	269 279,68	269 279,70	(0,02)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	77 237,00	77 237,00	0,00	77 237,00	77 237,00	0,00
ТОВ «Куб-газ»	115 480,03	115 480,03	0,00	115 480,03	115 480,03	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	52 114,11	52 114,00	0,11	52 114,11	52 114,00	0,11
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	54 697,23	54 697,00	0,23	54 697,23	54 697,00	0,23
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	38 254,54	38 254,54	0,00	38 254,54	38 254,54	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	21 884,83	21 885,00	(0,17)	21 884,83	21 885,00	(0,17)
ТОВ «Енергія-95»	30 459,50	30 459,50	0,00	30 459,50	30 459,50	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	62 785,14	62 785,00	0,14	62 785,14	62 785,00	0,14
ТОВ «СП «Укркарпатойл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	18 658,77	18 658,77	0,00	18 658,77	18 658,77	0,00
ПП «Нордік»	18 587,57	18 587,60	(0,03)	18 587,57	18 587,60	(0,03)
АТ «Укртрансгаз»	3 327 063,21	3 280 667,00	46 396,21	3 327 063,21	3 280 667,00	46 396,21
АТ «Укртранснафта»	716 658,28	716 659,00	(0,72)	716 658,28	716 659,00	(0,72)
Всього	16 474 961,41	17 534 679,99	(1 059 718,58)	16 474 961,41	16 427 358,10	47 603,30

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	1 493 256,96	1 493 256,80	0,16	1 493 256,96	1 493 256,80	0,16
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Селидіввугілля»	126,32	127,00	(0,68)	126,32	127,00	(0,68)
ДП «Львіввугілля»	339,44	279,00	60,44	339,44	339,44	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	276,85	277,00	(0,15)	276,85	277,00	(0,15)
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Лисичанськвугілля»	0,23	0,00	0,23	0,23	0,00	0,23
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	120,00	120,00	0,00	120,00	120,00	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	343,30	343,00	0,30	343,30	343,00	0,30
Всього	1 494 463,10	1 494 402,80	60,30	1 494 463,10	1 494 463,24	(0,14)

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	1 347 129,48	1 255 699,00	91 430,48	1 347 129,48	1 347 129,00	0,48
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	1 834 016,26	1 833 781,00	235,26	1 834 016,26	1 833 781,00	235,26
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	2 018 145,40	2 018 145,40	(0,00)	2 018 145,40	2 018 145,40	(0,00)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	710 866,83	710 867,00	(0,17)	710 866,83	710 867,00	(0,17)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	321 835,15	0,00	321 835,15	321 835,15	320 371,00	1 464,15
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	559 901,12	559 901,00	0,12	559 901,12	559 901,00	0,12
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	407 797,37	407 788,00	9,37	407 797,37	407 788,00	9,37
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	77 779,49	77 340,60	438,89	77 779,49	77 340,60	438,89
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	50,60	0,00	50,60	50,60	50,14	0,47
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	148 250,36	148 250,00	0,36	148 250,36	148 250,00	0,36
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	7 425 772,06	7 011 772,00	414 000,06	7 425 772,06	7 423 623,13	2 148,93

18.3 Рентна плата за користування надрами

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2017 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	28 292 678,30	28 292 591,00	87,30	28 292 678,30	28 292 591,00	87,30
НАК «Нафтогаз України»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укрнафта»	6 020 904,95	6 037 594,60	(16 689,65)	6 020 904,95	6 020 892,10	12,85
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	1 508 970,90	1 508 970,90	0,00	1 508 970,90	1 508 970,90	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	1 101 925,12	1 101 925,00	0,12	1 101 925,12	1 101 925,00	0,12
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	814 705,66	814 705,66	0,00	814 705,66	814 705,66	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	496 959,18	506 040,00	(9 080,82)	496 959,18	496 959,20	(0,02)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	400 944,00	400 956,00	(12,00)	400 944,00	400 944,00	0,00
ТОВ «Куб-газ»	309 196,26	309 196,26	0,00	309 196,26	309 196,26	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	219 975,39	219 975,00	0,39	219 975,39	219 975,00	0,39
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	189 208,36	189 209,00	(0,64)	189 208,36	189 209,00	(0,64)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	135 133,48	135 133,48	0,00	135 133,48	135 133,48	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	199 551,61	199 551,00	0,61	199 551,61	199 551,00	0,61
ТОВ «Енергія-95»	159 074,00	159 074,00	(0,00)	159 074,00	159 074,00	(0,00)
ТОВ «Системойлінженерінг»	73 225,68	73 233,00	(7,32)	73 225,68	73 225,27	0,41
ТОВ «СП «Укркарпатойл ЛТД»	137 061,53	1 059 869,00	(922 807,47)	137 061,53	137 062,00	(0,47)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	95 452,43	95 452,40	0,03	95 452,43	95 452,40	0,03
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	62 872,58	62 872,58	0,00	62 872,58	62 872,58	0,00
ПП «Нордік»	51 393,60	51 393,60	(0,00)	51 393,60	51 393,60	(0,00)
АТ «Укртрансгаз»	492,92	0,00	492,92	492,92	0,00	492,92
АТ «Укртранснафта»	14,27	12,00	2,27	14,27	14,27	(0,00)
Всього	40 269 740,22	41 217 754,48	(948 014,26)	40 269 740,22	40 269 146,72	593,50

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	148 907,91	148 907,90	0,01	148 907,91	148 907,90	0,01
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	23 112,69	23 112,70	(0,01)	23 112,69	23 112,70	(0,01)
ДП «Селидіввугілля»	5 069,57	5 109,00	(39,43)	5 069,57	5 109,00	(39,43)
ДП «Львіввугілля»	2 992,65	2 993,00	(0,35)	2 992,65	2 993,00	(0,35)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	7 183,51	7 183,00	0,51	7 183,51	7 183,00	0,51
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	1 201,41	1 405,00	(203,59)	1 201,41	1 405,00	(203,59)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	415,14	415,00	0,14	415,14	415,00	0,14
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	860,42	850,00	10,42	860,42	850,00	10,42
ДП «Торецьквугілля»	75,00	75,00	0,00	75,00	75,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	847,62	848,00	(0,38)	847,62	848,00	(0,38)
Всього	190 665,91	190 898,60	(232,69)	190 665,91	190 898,60	(232,69)

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	353 747,09	353 747,00	0,09	353 747,09	353 747,00	0,09
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	379 012,05	379 012,00	0,05	379 012,05	379 012,00	0,05
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	174 977,48	174 977,48	0,00	174 977,48	174 977,48	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	254 715,51	254 716,00	(0,49)	254 715,51	254 716,00	(0,49)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	179 261,45	184 366,00	(5 104,55)	179 261,45	184 366,00	(5 104,55)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	303 823,97	303 824,00	(0,03)	303 823,97	303 824,00	(0,03)
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	402 881,89	402 882,00	(0,11)	402 881,89	402 882,00	(0,11)
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	234 146,66	234 146,70	(0,04)	234 146,66	234 146,70	(0,04)
ТОВ «Єрстівський гірничо-збагачувальний комбінат»	169 536,23	169 536,00	0,23	169 536,23	169 536,00	0,23
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	141 107,57	141 184,00	(76,43)	141 107,57	141 184,00	(76,43)
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	56 074,26	56 074,00	0,26	56 074,26	56 074,00	0,26
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	28 355,42	28 354,00	1,42	28 355,42	28 354,00	1,42
Всього	2 677 639,59	2 682 819,18	(5 179,59)	2 677 639,59	2 682 819,18	(5 179,59)

18.4 Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)

Звірка надходжень від податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	13 020 239,49	13 019 458,00	781,49	13 020 239,49	13 019 458,00	781,49
НАК «Нафтогаз України»	9 322 610,90	9 306 176,00	16 434,90	9 322 610,90	9 322 611,00	(0,10)
ПАТ «Укрнафта»	2 835 859,78	2 880 427,50	(44 567,72)	2 835 859,78	2 836 056,70	(196,92)
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	1 896 359,06	1 896 359,06	0,00	1 896 359,06	1 896 359,06	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	497 913,67	497 916,00	(2,33)	497 913,67	497 916,00	(2,33)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	399 745,91	396 159,57	3 586,34	399 745,91	396 159,57	3 586,34
ПрАТ «Природні ресурси»	400 620,28	400 620,30	(0,02)	400 620,28	400 620,30	(0,02)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	221 227,24	221 227,20	0,04	221 227,24	221 227,20	0,04
ТОВ «Куб-газ»	188 217,99	187 884,09	333,90	188 217,99	187 884,09	333,90
ПрАТ «Укргазвидобуток»	105 616,98	105 617,00	(0,02)	105 616,98	105 617,00	(0,02)
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	107 696,90	107 697,00	(0,10)	107 696,90	107 697,00	(0,10)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	112 191,51	112 191,51	0,00	112 191,51	112 191,51	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	56 932,37	61 790,00	(4 857,63)	56 932,37	61 790,00	(4 857,63)
ТОВ «Енергія-95»	73 693,94	73 693,90	0,04	73 693,94	73 693,90	0,04
ТОВ «Системойлінженерінг»	47 655,10	47 643,00	12,10	47 655,10	47 643,00	12,10

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	9 015,35	9 015,00	0,35	9 015,35	9 015,00	0,35
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	28 183,67	28 183,70	(0,03)	28 183,67	28 183,70	(0,03)
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	34 696,08	34 696,08	0,00	34 696,08	34 696,08	0,00
ПП «Нордік»	23 436,46	23 436,50	(0,04)	23 436,46	23 436,50	(0,04)
АТ «Укртрансгаз»	4 296 620,57	4 345 511,00	(48 890,43)	4 296 620,57	4 345 511,00	(48 890,43)
АТ «Укртранснафта»	250 813,57	251 348,00	(534,43)	250 813,57	250 813,57	0,00
Всього	33 929 346,83	34 007 050,41	(77 703,58)	33 929 346,83	33 978 580,18	(49 233,35)

Звірка надходжень від податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	366,595,87	366,595,90	(0,03)	366,595,87	366,595,90	(0,03)
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	108,208,11	108,207,90	0,21	108,208,11	108,207,90	0,21
ДП «Селидіввугілля»	17,746,58	23,336,00	(5,589,42)	17,746,58	23,336,00	(5,589,42)
ДП «Львіввугілля»	5,347,42	5,347,00	0,42	5,347,42	5,347,00	0,42
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	27,007,70	27,008,00	(0,30)	27,007,70	27,008,00	(0,30)
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	78,96	79,00	(0,04)	78,96	79,00	(0,04)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	909,07	909,00	0,07	909,07	909,00	0,07
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	3,003,50	2,903,00	100,50	3,003,50	2,903,00	100,50
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	936,00	936,00	0,00	936,00	936,00	0,00
Всього	529,833,21	535,321,80	(5,488,59)	529,833,21	535,321,80	(5,488,59)

Звірка надходжень від податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	18,63	0,00	18,63	18,63	0,00	18,63
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,16	0,00	0,16	0,16	0,00	0,16
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	21 707,14	21 706,00	1,14	21 707,14	21 707,14	0,00
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	19 511,55	19 512,40	(0,85)	19 511,55	19 512,40	(0,85)
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	31,53	0,00	31,53	31,53	31,53	0,00
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	41 269,02	41 218,40	50,62	41 269,02	41 251,07	17,95

18.5 Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами

Звірка надходжень від бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
НАК «Нафтогаз України»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Полтавська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Куб-газ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Укртранснафта»	0,00	(534,00)	534,00	0,00	0,00	0,00
Всього	0,00	(534,00)	534,00	0,00	0,00	0,00

Звірка надходжень від бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Селидіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Лисичанськвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Звірка надходжень від бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	(6 108 800,14)	(6 108 800,00)	(0,14)	(6 108 800,14)	(6 108 800,00)	(0,14)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	(645 609,29)	(645 609,00)	(0,29)	(645 609,29)	(645 609,00)	(0,29)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	(935 266,61)	(935 267,00)	0,39	(935 266,61)	(935 267,00)	0,39
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	(1 915 714,01)	(1 915 714,00)	(0,01)	(1 915 714,01)	(1 915 714,00)	(0,01)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	(61 917,23)	(61 917,00)	(0,23)	(61 917,23)	(61 917,00)	(0,23)
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	(61 594,59)	(65 269,00)	3 674,41	(61 594,59)	(61 594,59)	0,00
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	(43 032,54)	(43 032,50)	(0,04)	(43 032,54)	(43 032,50)	(0,04)
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	(657 565,00)	0,00	(657 565,00)	(657 565,00)	(657 565,00)	0,00
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	(188 802,39)	(188 802,00)	(0,39)	(188 802,39)	(188 802,00)	(0,39)
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	(95 294,51)	(95 294,00)	(0,51)	(95 294,51)	(95 294,00)	(0,51)
Всього	(10 713 596,30)	(10 059 704,50)	(653 891,80)	(10 713 596,30)	(10 713 595,09)	(1,21)

18.6 Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів

Звірка надходжень від податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	270 351,84	275 176,00	(4 824,16)	270 351,84	270 352,00	(0,16)
НАК «Нафтогаз України»	11 314 182,40	0,00	11 314 182,40	11 314 182,40	11 314 182,00	0,40
ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	5 397,56	5 357,50	40,07	5 397,56	5 357,50	40,07
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	217 059,29	217 059,00	0,29	217 059,29	217 059,00	0,29
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	167 345,54	0,00	167 345,54	167 345,54	167 345,54	(0,00)
ПрАТ «Природні ресурси»	910,04	907,20	2,84	910,04	907,20	2,84
СП «Полтавська газонафтова компанія»	24 261,14	24 266,60	(5,46)	24 261,14	24 266,60	(5,46)
ТОВ «Куб-газ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	1 183,00	(1 183,00)	0,00	1 183,00	(1 183,00)
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПП «Нордік»	6 682,82	0,00	6 682,82	6 682,82	6 682,82	0,00
АТ «Укртрансгаз»	205 373,02	205 373,00	0,02	205 373,02	205 373,00	0,02
АТ «Укртранснафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	12 211 563,66	729 322,30	11 482 241,36	12 211 563,66	12 212 708,66	(1 145,00)

Звірка надходжень від податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	94 532,04	0,00	94 532,04	94 532,04	97 406,20	(2 874,15)
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	16 078,15	16 076,20	1,95	16 078,15	16 076,20	1,95
ДП «Селидіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	255,72	0,00	255,72	255,72	255,72	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Лисичанськвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	110 865,91	16 076,20	94 789,71	110 865,91	113 738,12	(2 872,20)

Звірка надходжень від податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	4 195 843,35	4 201 975,00	(6 131,65)	4 195 843,35	4 195 843,00	0,35
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	110 622,20	110 622,00	0,20	110 622,20	110 622,00	0,20
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	41 252,24	0,00	41 252,24	41 252,24	41 252,00	0,24
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	10 318,15	0,00	10 318,15	10 318,15	15 163,00	(4 844,85)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	354 567,37	0,00	354 567,37	354 567,37	355 332,37	(765,00)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	130 237,12	0,00	130 237,12	130 237,12	130 237,59	(0,48)
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	3 676,16	3 676,00	0,16	3 676,16	3 676,00	0,16
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	49 561,22	6,90	49 554,32	49 561,22	49 561,22	0,00
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	31 781,99	0,00	31 781,99	31 781,99	30 171,53	1 610,46
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	11 634,29	0,00	11 634,29	11 634,29	11 634,29	0,00
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	4 819,06	4 819,00	0,06	4 819,06	4 819,00	0,06
Всього	4 944 313,16	4 321 098,90	623 214,26	4 944 313,16	4 948 312,01	(3 998,84)

18.7 Плата за землю

Звірка надходжень від плати за землю в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	31 782,30	31 780,00	2,30	31 782,30	31 780,00	2,30
НАК «Нафтогаз України»	6 453,83	6 454,00	(0,17)	6 453,83	6 454,00	(0,17)
ПАТ «Укрнафта»	158 758,88	154 658,00	4 100,88	158 758,88	158 803,00	(44,12)
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	2 092,50	1 937,80	154,70	2 092,50	1 937,80	154,70
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	213,59	214,00	(0,41)	213,59	214,00	(0,41)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	4,93	4,93	(0,00)	4,93	4,93	(0,00)
ПрАТ «Природні ресурси»	395,77	395,80	(0,03)	395,77	395,80	(0,03)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	845,22	845,20	0,02	845,22	845,20	0,02
ТОВ «Куб-газ»	708,91	708,91	(0,00)	708,91	708,91	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	70,94	71,00	(0,06)	70,94	71,00	(0,06)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	616,73	616,73	0,00	616,73	616,73	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	7,19	7,00	0,19	7,19	7,00	0,19
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	6,05	0,00	6,05	6,05	6,05	0,00
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	10,94	11,00	(0,06)	10,94	11,00	(0,06)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	86,97	87,00	(0,03)	86,97	87,00	(0,03)
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	54,75	54,75	0,00	54,75	54,75	0,00
ПП «Нордік»	45,00	45,00	0,00	45,00	45,00	0,00
АТ «Укртрансгаз»	57 724,58	57 625,00	99,58	57 724,58	57 625,00	99,58
АТ «Укртранснафта»	10 883,05	10 845,00	38,05	10 883,05	10 845,00	38,05
Всього	270 762,14	266 361,13	4 401,01	270 762,14	270 512,18	249,96

Звірка надходжень від плати за землю в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	30 442,95	30 442,90	0,05	30 442,95	30 442,90	0,05
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	17 451,08	17 451,10	(0,02)	17 451,08	17 451,10	(0,02)
ДП «Селидіввугілля»	130,44	152,00	(21,56)	130,44	131,00	(0,56)
ДП «Львіввугілля»	702,37	635,00	67,37	702,37	702,36	0,01
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	321,42	321,00	0,42	321,42	321,00	0,42
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	17,75	18,00	(0,25)	17,75	18,00	(0,25)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	259,80	260,00	(0,20)	259,80	260,00	(0,20)
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	233,25	233,00	0,25	233,25	233,00	0,25
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	434,00	434,00	0,00	434,00	434,00	0,00
Всього	49 993,06	49 947,00	46,06	49 993,06	49 993,36	(0,30)

Звірка надходжень від плати за землю в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	326 827,67	326 827,00	0,67	326 827,67	326 827,00	0,67
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	101 126,31	101 126,00	0,31	101 126,31	101 126,00	0,31
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	80 939,82	80 939,82	0,00	80 939,82	80 939,82	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	110 500,49	110 501,00	(0,51)	110 500,49	110 501,00	(0,51)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	71 487,47	0,00	71 487,47	71 487,47	71 824,36	(336,89)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	48 615,73	48 615,00	0,73	48 615,73	48 615,00	0,73
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	41 341,76	41 191,00	150,76	41 341,76	41 191,00	150,76
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	17 586,16	17 586,20	(0,04)	17 586,16	17 586,20	(0,04)
ТОВ «Єрстівський гірничо-збагачувальний комбінат»	1 309,63	1 309,70	(0,07)	1 309,63	1 309,70	(0,07)
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	4 050,67	4 051,00	(0,33)	4 050,67	4 051,00	(0,33)
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	71 913,42	71 905,00	8,42	71 913,42	71 905,00	8,42
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	8 444,56	8 439,00	5,56	8 444,56	8 439,00	5,56
Всього	884 143,69	812 490,72	71 652,96	884 143,69	884 315,08	(171,40)

18.8 Екологічний податок

Звірка надходжень від екологічного податку в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	11 370,49	11 371,00	(0,51)	11 370,49	11 371,00	(0,51)
НАК «Нафтогаз України»	0,00	3,00	(3,00)	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укрнафта»	10 037,50	9 482,70	554,80	10 037,50	9 946,10	91,40
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	18,36	18,36	0,00	18,36	18,36	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	27,54	28,00	(0,46)	27,54	28,00	(0,46)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	64,93	64,93	0,00	64,93	64,93	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	35,17	35,20	(0,03)	35,17	35,20	(0,03)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	441,90	439,60	2,30	441,90	439,60	2,30
ТОВ «Куб-газ»	56,73	56,73	0,00	56,73	56,73	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	8,19	8,00	0,19	8,19	8,00	0,19
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	26,24	26,00	0,24	26,24	26,00	0,24
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	18,47	18,47	0,00	18,47	18,47	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	4,18	3,00	1,18	4,18	4,18	0,00
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	0,00
ПП «Нордік»	0,03	0,00	0,03	0,03	0,00	0,03
АТ «Укртрансгаз»	28 029,03	28 020,00	9,03	28 029,03	28 020,00	9,03
АТ «Укртранснафта»	279,31	277,00	2,31	279,31	277,00	2,31
Всього	50 421,08	49 855,00	566,09	50 421,08	50 316,58	104,51

Звірка надходжень від екологічного податку в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	24 709,57	24 709,60	(0,03)	24 709,57	24 709,60	(0,03)
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	7 277,81	7 277,80	0,01	7 277,81	7 277,80	0,01
ДП «Селидіввугілля»	0,06	0,00	0,06	0,06	0,00	0,06
ДП «Львіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	2 281,14	2 281,00	0,14	2 281,14	2 281,00	0,14
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	292,99	118,00	174,99	292,99	118,00	174,99
ПАТ «Лисичанськвугілля»	21,39	21,00	0,39	21,39	21,00	0,39
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	206,78	212,00	(5,22)	206,78	212,00	(5,22)
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	3,96	4,00	(0,04)	3,96	4,00	(0,04)
Всього	34 793,70	34 623,40	170,30	34 793,70	34 623,40	170,30

Звірка надходжень від екологічного податку в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	217 173,27	217 174,00	(0,73)	217 173,27	217 174,00	(0,73)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	76 149,31	76 149,00	0,31	76 149,31	76 149,00	0,31
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	49 852,07	49 852,07	0,00	49 852,07	49 852,07	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	59 794,66	59 795,00	(0,34)	59 794,66	59 795,00	(0,34)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	70 423,02	70 423,00	0,02	70 423,02	70 423,00	0,02
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	69 814,16	69 814,00	0,16	69 814,16	69 814,00	0,16
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	9 001,04	9 001,00	0,04	9 001,04	9 001,00	0,04
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	277,27	277,30	(0,03)	277,27	277,30	(0,03)
ТОВ «Єрстівський гірничо-збагачувальний комбінат»	41 552,37	41 552,40	(0,03)	41 552,37	41 552,40	(0,03)
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	562,35	562,00	0,35	562,35	562,00	0,35
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	4 838,83	4 839,00	(0,17)	4 838,83	4 839,00	(0,17)
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	846,98	847,00	(0,02)	846,98	847,00	(0,02)
Всього	600 285,33	600 285,77	(0,44)	600 285,33	600 285,77	(0,44)

18.9 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
НАК «Нафтогаз України»	13 264 494,50	13 264 495,00	(0,50)	13 264 494,50	13 264 495,00	(0,50)
ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Полтавська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Куб-газ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Системойнженерінг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Укртранснафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	13 264 494,50	13 264 495,00	(0,50)	13 264 494,50	13 264 495,00	(0,50)

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Селидіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	956,57	957,00	(0,43)	956,57	957,00	(0,43)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	11 306,40	11 306,00	0,40	11 306,40	11 306,00	0,40
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Лисичанськвугілля»	0,14	0,00	0,14	0,14	0,00	0,14
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	12 263,11	12 263,00	0,11	12 263,11	12 263,00	0,11

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	382 078,20	0,00	382 078,20	382 078,20	382 078,20	0,00
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	382 078,20	0,00	8,20	382 078,20	382 078,20	0,00

18.10 Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	674 704,63	675 028,70	(324,07)	674 704,63	674 741,70	(37,07)
НАК «Нафтогаз України»	60 336,68	60 336,00	0,68	60 336,68	60 336,00	0,68
ПАТ «Укрнафта»	552 876,85	527 194,60	25 682,25	552 876,85	553 064,60	(187,75)
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	9 213,51	9 213,51	(0,00)	9 213,51	9 213,51	(0,00)
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	5 525,50	5 629,00	(103,50)	5 525,50	5 629,00	(103,50)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	7 031,44	7 090,69	(59,25)	7 031,44	7 090,69	(59,25)
ПрАТ «Природні ресурси»	9 562,35	9 562,40	(0,05)	9 562,35	9 562,40	(0,05)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	21 496,15	21 496,10	0,05	21 496,15	21 496,10	0,05
ТОВ «Куб-газ»	8 203,20	8 448,95	(245,75)	8 203,20	8 448,95	(245,75)
ПрАТ «Укргазвидобуток»	4 409,18	4 409,00	0,18	4 409,18	4 409,00	0,18
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	1 740,32	1 740,00	0,32	1 740,32	1 740,00	0,32
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	9 772,75	9 772,75	(0,00)	9 772,75	9 772,75	(0,00)
ТОВ «Надра-Геоінвест»	308,94	269,00	39,94	308,94	269,00	39,94
ТОВ «Енергія-95»	52,65	52,60	0,05	52,65	52,60	0,05
ТОВ «Системойлінженерінг»	1 526,20	1 574,00	(47,80)	1 526,20	1 574,00	(47,80)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	704,85	705,00	(0,15)	704,85	705,00	(0,15)
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	497,51	497,50	0,01	497,51	497,50	0,01
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	2 096,67	2 096,67	0,00	2 096,67	2 096,67	0,00
ПП «Нордік»	1 994,40	1 994,40	(0,00)	1 994,40	1 994,40	(0,00)
АТ «Укртрансгаз»	775 925,06	804 989,00	(29 063,94)	775 925,06	793 378,00	(17 452,94)
АТ «Укртранснафта»	138 929,79	138 934,00	(4,21)	138 929,79	138 934,00	(4,21)
Всього	2 286 908,62	2 291 033,87	(4 125,24)	2 286 908,62	2 305 005,87	(18 097,24)

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	732 093,13	732 089,80	3,33	732 093,13	732 089,80	3,33
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	157 584,24	157 584,20	0,04	157 584,24	157 584,20	0,04
ДП «Селидіввугілля»	174 441,14	174 892,00	(450,86)	174 441,14	174 892,00	(450,86)
ДП «Львіввугілля»	170 719,80	169 553,00	1 166,80	170 719,80	170 719,80	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	85 112,18	85 112,00	0,18	85 112,18	85 112,00	0,18
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	103 334,14	102 157,00	1 177,14	103 334,14	102 157,00	1 177,14
ПАТ «Лисичанськвугілля»	70 778,51	70 778,00	0,51	70 778,51	70 778,00	0,51
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	56 078,11	56 078,00	0,11	56 078,11	56 078,00	0,11
ДП «Торецьквугілля»	60 288,45	60 279,00	9,45	60 288,45	60 279,00	9,45
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	50 360,81	50 361,00	(0,19)	50 360,81	50 361,00	(0,19)
Всього	1 660 790,52	1 658 884,00	1 906,52	1 660 790,52	1 660 050,80	739,72

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	614 076,01	614 076,00	0,01	614 076,01	614 076,00	0,01
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	159 555,90	159 556,00	(0,10)	159 555,90	159 556,00	(0,10)
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	171 244,66	171 244,66	0,00	171 244,66	171 244,66	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	124 217,45	124 217,00	0,45	124 217,45	124 217,00	0,45
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	197 280,02	197 280,00	0,02	197 280,02	197 280,00	0,02
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	132 551,57	132 552,00	(0,43)	132 551,57	132 552,00	(0,43)
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	220 257,57	220 258,00	(0,43)	220 257,57	220 258,00	(0,43)
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	141 854,76	142 206,00	(351,24)	141 854,76	142 206,00	(351,24)
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	37 646,94	37 646,90	0,04	37 646,94	37 646,90	0,04
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	102 719,66	102 720,20	(0,54)	102 719,66	102 720,20	(0,54)
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	89 500,43	89 500,00	0,43	89 500,43	89 500,00	0,43
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	74 990,30	74 986,00	4,30	74 990,30	74 986,00	4,30
Всього	2 065 895,27	2 066 242,76	(347,49)	2 065 895,27	2 066 242,76	(347,49)

18.11 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів

Звірка надходжень від збору за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів в 2017 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укргазвидобування»	1 016 893,30	1 016 893,00	0,30	1 016 893,30	1 016 893,00	0,30
НАК «Нафтогаз України»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укрнафта»	127 790,31	0,00	127 790,31	127 790,31	0,00	127 790,31
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Полтавська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Куб-газ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойнженерінг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	18 218,48	0,00	18 218,48	18 218,48	18 218,48	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	18 715,20	0,00	18 715,20	18 715,20	18 715,20	0,00
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Укртранснафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	1 181 617,29	1 016 893,00	164 724,29	1 181 617,29	1 053 826,68	127 790,61

Звірка надходжень від збору за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів в 2017 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	14 723,68	0,00	14 723,68	14 723,68	0,00	14 723,68
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Селидіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Лисичанськвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	14 723,68	0,00	14 723,68	14 723,68	0,00	14 723,68

Звірка надходжень від збору за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів в 2017 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	237 265,86	0,00	237 265,86	237 265,86	237 266,00	(0,14)
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	14 373,89	0,00	14 373,89	14 373,89	14 374,00	(0,11)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	71 007,63	0,00	71 007,63	71 007,63	71 007,63	0,00
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	131 636,57	0,00	131 636,57	131 636,57	131 636,57	0,00
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	1 898,60	0,00	1 898,60	1 898,60	1 898,60	0,00
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	456 182,55	0,00	456 182,55	456 182,55	456 182,80	(0,25)

19 Додаток 11. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ

Надходження на користь держави за суттєвими видами платежів (податкові платежі) від підзвітних компаній в 2017 році, для яких не було проведено звірку платежів (згідно з даними державних органів)

Назва компанії	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств	Рентна плата за користування надрами	Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	Плата за землю	Екологічний податок
ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія Закритого акціонерного товариства «Девон» 26002442	0,00	0,00	136 732,79	38 403,56	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (135390)	259,26	0,00	14 433,18	83 176,35	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Суха Балка»	72 121,76	24,16	146 751,12	0,00	-378 137,81	3 547,05	14 706,61	1 240,95
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	213 258,25	0,17	85 587,50	233 220,97	0,00	220 521,44	5 055,54	10 280,77
ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолець Донбасу»	22 487,05	91 280,18	7 392,21	104 286,54	0,00	1 272,30	29,50	3 711,75
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	43 903,05	-21 000,00	11 046,78	142 027,77	0,00	0,00	0,00	2 867,35
ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	41 071,43	0,00	9 246,12	104 671,21	0,00	179,83	0,00	1 956,40
ДП «Первомайськвугілля»	68 155,13	0,00	61,50	438,30	0,00	0,00	40,27	96,35
ПрАТ «Краснодонвугілля»	27 845,97	0,00	18 396,34	0,00	0,00	1 292,88	897,50	7 772,37

Назва компанії	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств	Рентна плата за користування надрами	Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	Плата за землю	Екологічний податок
ТОВ «ДВ Нафтогазовидобувна компанія»	587,86	5 316,35	8,76	24 053,31	0,00	41 799,85	2 161,05	10 584,60
Всього	489 689,75	75 620,86	429 656,29	730 278,00	-378 137,81	268 613,36	22 890,47	38 510,54

Надходження на користь держави за суттєвими видами платежів (неподаткові платежі) від підзвітних компаній в 2017 році, для яких не було проведено звірку платежів (згідно з даними державних органів)

Назва компанії	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	ЄСВ	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів
ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія Закритого акціонерного товариства «Девон» 26002442	0,00	0,00	0,00
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (135390)	0,00	314,98	0,00
ПрАТ «Суха Балка»	0,00	83 926,03	7 993,74
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	0,00	245 634,67	0,00
ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолец Донбасу»	0,00	26 551,71	0,00
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	0,00	53 413,40	0,00
ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	0,00	48 718,24	0,00
ДП «Первомайськвугілля»	0,00	82 867,60	0,00
ПрАТ «Краснодонвугілля»	0,00	31 758,00	0,00
ТОВ «ДВ Нафтогазовидобувна компанія»	0,00	596,48	0,00
Всього	0,00	573 781,11	7 993,74

20 Додаток 12. Статус отримання інформації від підзвітних компаній за результатами запитів

Назва компанії	Інформація щодо виробничої діяльності та неподаткових платежів ⁶⁹⁰	Лист-завірення з боку компанії ⁶⁹¹	Річний звіт про сплату податків за 2017 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ПАТ «Укргазвидобування»	✓	✓ (частково)	✓	http://www.ugv.com.ua/page/docs?count=1	http://www.ugv.com.ua/page/docs?count=1
НАК «Нафтогаз України»	✓	✓	✓	http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017_UA.pdf	http://www.naftogaz.com/files/Zvity/NAK_AnRep2017_UA.pdf
ПАТ «Укрнафта»	✓	✓	✓	https://www.ukrnafta.com/data/Investor_news/Okrema%20finansova%20zvitnist%202017_SKORYGOVANA.pdf	https://www.ukrnafta.com/data/Investor_news/Okrema%20finansova%20zvitnist%202017_SKORYGOVANA.pdf
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	✓	✓	✓	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/117483	✓
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	✓ (частково)	✓	✓	https://unb.ua/uk/info	https://unb.ua/uk/info
ПрАТ «Природні ресурси»	✓	✓	✓	✓ (https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/116100)	✓
СП «Полтавська газонафтова компанія»	✓	✓	✓	✗	✗

⁶⁹⁰ «Частково» означає, що один блок анкети або більше не було заповнено

⁶⁹¹ «Частково» означає, що не був наданий один з листів-завірення з підписом відповідальної особи: у відповідь на первинний запит або у відповідь на запит для уточнення

Назва компанії	Інформація щодо виробничої діяльності та неподаткових платежів ⁶⁹⁰	Лист-завірення з боку компанії ⁶⁹¹	Річний звіт про сплату податків за 2017 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
				(не публічна)	(не проводився)
ТОВ «Куб-газ»	✓	✓	✓	✓	✗ (не публічний)
ПрАТ «Укргазвидобуток»	✓ (частково)	✓	✓	✓ (https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/117105)	✗ (не публічний)
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	✓ (частково)	✓	✓	✓	✗ (не публічний)
ТОВ «Надра-Геоінвест»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ТОВ «Енергія-95»	✓ (частково)	✓	✓	http://e95.gasco.com.ua/?page_id=2	✓
ТОВ «Системойлінженерінг»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія ПрАТ «Девон» (26002442)	Згідно з відповіддю компанії, з 01.03.2017 виробничо-господарська діяльність за ДСД зупинена, свердловини передані в оренду власнику спецдозволу на коритсування надрами Сахалінського родовища				
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	✓	✓	✓	✓	✓
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	✓ (частково)	✗	✓	✓	✗ (не публічний)
ПП «Нордік»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ДСД від 19.01.1999 № 35/4 - уповноважена особа ПрАТ «Галс-К» (31566427)	✗	✗	✗	✗	✗

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁶⁹⁰	Лист-завірення з боку компанії ⁶⁹¹	Річний звіт про сплату податків за 2017 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	✓	✓	✓	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/113069	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/113069
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://sevgok.metinvestholding.com/upload/sevgok/shareholders/pjsc_northern-gok_financial-statements_2017.pdf.pdf	https://sevgok.metinvestholding.com/upload/sevgok/shareholders/pjsc_northern-gok_audit-report_2017.pdf.pdf
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	✓ (річна інформація про емітента містить річну фінансову звітність www.ugok.info/materials)	✓ (річна інформація про емітента містить звіт аудитора www.ugok.info/materials)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://cgok.metinvestholding.com/ua/about/info	https://cgok.metinvestholding.com/upload/cgok/shareholders/cgok_otchet-auditara-za-2017-god.pdf
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	✓ (частково)	✓ (частково)	✓	✓	✗ (аудит проводився, але аудиторський висновок не наданий)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://ingok.metinvestholding.com/upload/ingok/shareholders/zvit-2017.pdf	✓
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	✓	✓	✓	https://www.krruda.dp.ua/akcioneram/2018-2/	✗ (не проводився)
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	✓	✓ (частково)	✓	http://zgrk.com.ua/content/docs/holder/Richniy-zvit-emitenta-zinnyh-paperiv-2017.pdf	http://zgrk.com.ua/content/docs/holder/Richniy-zvit-emitenta-zinnyh-paperiv-2017.pdf

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁶⁹⁰	Лист-завірення з боку компанії ⁶⁹¹	Річний звіт про сплату податків за 2017 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ПрАТ «Суха Балка»	✗	✗	✗	✗	✗
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	http://ferrexpoeristovomine.com/wp-content/uploads/2015/09/%D0%A3%D0%BA%D1%80.%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf	http://ferrexpoeristovomine.com/wp-content/uploads/2015/09/%D0%A3%D0%BA%D1%80.%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf
АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	✓	✓	✓	https://umcc.com.ua/purchase	https://umcc.com.ua/purchase
АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://www.ordgok.com/?page_id=31	https://www.ordgok.com/?page_id=31
АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/115794	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/115794
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	✓	✓ (частковов)	✓	✗ (не публічна)	✗ (не публічний)
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	✗	✗	✗	✗	✗
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	✓	✓ (частково)	✓	https://dtek.com/investors_and_partners/asset/dobropolye/	https://dtek.com/investors_and_partners/asset/dobropolye/
ДП «Селидіввугілля»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ДП «Львіввугілля»	✓	✗	✓	http://www.lvug.com.ua/category/finansova-zvitnist/	✗ (не проводився)
ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолец Донбасу»	Компанія заявила про втрату контролю над підприємством, оскільки воно знаходиться на території, де державні органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження				
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	Компанія заявила про втрату контролю над підприємством, оскільки воно знаходиться на території, де державні органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження				

Назва компанії	Інформація щодо виробничої діяльності та неподаткових платежів ⁶⁹⁰	Лист-завірення з боку компанії ⁶⁹¹	Річний звіт про сплату податків за 2017 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ТОВ «ДТЕК Сverdловантрацит»	Компанія заявила про втрату контролю над підприємством, оскільки воно знаходиться на території, де державні органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження				
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	✓	✓	✓	✗ (не публічна)	✗ (не проводився)
ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	✓	✓	✓	✗	✗ (не проводився)
ДП «Первомайськвугілля»	✗	✗	✗	✗	✗
ПАТ «Лисичанськвугілля»	✓	✓	✓	http://lisugol.com/KorpUp_r.aspx	✓
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ДП «Торецьквугілля»	✓	✓	✓	http://toretskvugillya.com.ua/index.php?id=22	✗ (не проводився)
ДП «Шахта імені Миколи Сафоновича Сургая»	✓	✓	✓	✓	✗ (не проводився)
ПрАТ «Краснодонвугілля»	✗	✗	✗	✗	✗
ТОВ «ДВ Нафтогазовидобувна компанія»	Згідно з відповіддю компанії, у зв'язку з тим, що вуглевидобувні шахти і вуглевидобувна фабрика Філії «Шахтоуправління з вдобутку та збагачення вугілля» розташовані на території, що тимчасово не контролюються державною владою України, здійснення видобування вугілля припинено				
АТ «Укртрансгаз»	✓	✓	✓	http://utg.ua/utg/about-company/reports.html	http://utg.ua/utg/about-company/reports.html
АТ «Укртранснафта»	✓	✓ (частково)	✓	https://www.ukrtransnafta.com/dokumenty/	https://www.ukrtransnafta.com/dokumenty/

21 Додаток 13. Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі

21.1 Податок на доходи фізичних осіб

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	АТ «Укргазвидобування»	671 901,21	624 017,40	671 975,40	У зв'язку з технічними причинами компанія не вказала дані щодо всіх платежів в опитувальній формі. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ПАТ «Укрнафта»	518 817,58	494 171,70	518 785,70	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія помилково не включила в загальну суму сплаченого податку на доходи фізичних осіб платежі від одного з підрозділів компанії (ПрикуБР), що перебував у стані реорганізації - злиття з іншим підрозділом; 2) компанія включила в загальну суму сплаченого податку на доходи фізичних осіб платежі від спільної діяльності (угоди про спільну діяльність), що під час звірки не враховувались в загальну суму надходжень від компанії. Компанія здійснила корегування первинних даних
3	АТ «Укртрансгаз»	747 332,04	749 424,00	749 424,00	Згідно з інформацією компанії, суми відображені відповідно до даних бухгалтерського обліку АТ «Укртрансгаз». Корегування даних компанії не здійснювалося

21.2 Податок на прибуток підприємств

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	НАК «Нафтогаз України»	2 048 479,48	3 234 883,00	2 048 479,00	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія у загальну суму сплаченого податку на прибуток помилково не включила суму сплаченого податку на доходи нерезидентів; 2) дані ДПС враховували суму грошового зобов'язання, повернену з бюджету (зі знаком мінус), а дані компанії цього не враховували; 3) компанія включила в свої дані суму податку, погашену за рахунок переплати, а дані ДПС цього не враховували. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	377 416,21	361 353,00	377 416,21	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму сплаченого податку на прибуток підприємств помилково не включила суму сплаченого податку на доходи нерезидентів. Компанія здійснила корегування первинних даних
3	ПрАТ «Природні ресурси»	269 279,68	206 260,80	269 279,70	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму сплаченого податку на прибуток підприємств помилково не включила суму сплаченого податку на доходи нерезидентів. Компанія здійснила корегування первинних даних
4	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	1 347 129,48	1 255 699,00	1 347 129,00	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму сплаченого податку на прибуток підприємств помилково не включила суму сплаченого податку на доходи нерезидентів. Компанія здійснила корегування первинних даних
5	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	321 835,15	-	320 371,00	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень. Після здійснення корегувань обсяг розходжень між даними держави і даними компанії зменшився, але залишився суттєвим згідно з прийнятим порогом суттєвості

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
6	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	50,60	-	50,14	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму сплаченого податку на прибуток підприємств помилково не включила суму сплаченого податку на доходи нерезидентів. Компанія здійснила корегування первинних даних
7	ДП «Львіввугілля»	339,44	279,00	339,44	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
8	АТ «Укртрансгаз»	3 327 063,21	3 280 667,00	3 280 667,00	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що: 1) компанія в загальну суму сплаченого податку на прибуток підприємств не включила штрафні санкції (штрафні санкції було включено в рядок «Штрафи» в річному звіті про сплату податків та інших платежів, що надсилався компаніям в процесі опитування); 2) компанія в загальну суму сплаченого податку на прибуток підприємств не включила суму надмірно сплаченого податку, яку перенесено з інтегрованої картки у Києво-Святошинському районі на інтегровану картку компанії в Офісі ВПП (не є сумою сплаченого податку). Корегування даних компанії не здійснювалося

21.3 Рентна плата за користування надрами

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	6 020 904,95	6 037 594,60	6 020 892,10	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія в загальну суму сплати рентної плати за користування надрами помилково включила рентну плату за користування радіочастотним ресурсом України і рентну плату за спеціальне використання води; 2) компанія включила в загальну суму сплати рентної плати за користування надрами платежі від спільної діяльності (угоди про спільну діяльність), що під час звірки не враховувались у загальній сумі надходжень від компанії. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ПрАТ «Природні ресурси»	496 959,18	506 040,00	496 959,20	Розбіжність виникла через те, що під час заповнення анкети компанією була допущена арифметична помилка. Компанія здійснила корегування первинних даних
3	СП «Полтавська газонафтова компанія»	400 944,00	400 956,00	400 944,00	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення, що є одним із суттєвих платежів і підлягає звірці, помилково включила інший платіж (рентну плату за спеціальне використання води). Компанія здійснила корегування первинних даних
4	ТОВ «Системойнженерінг»	73 225,68	73 233,00	73 225,27	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення, що є одним із суттєвих платежів і підлягає звірці, помилково включила інший платіж (рентну плату за спеціальне використання води). Компанія здійснила корегування первинних даних

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
5	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	137 061,53	1 059 869,00	137 062,00	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія помилково не надала дані по одному з видів рентної плати (рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення); 2) під час надання інформації про сплату рентної плати за користування надрами для видобування нафти компанією була допущена друкарська помилка. Компанія здійснила корегування первинних даних
6	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	179 261,45	184 366,00	184 366,00	Компанія не здійснювала корегування первинних даних (без детальних пояснень)
7	ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	1 201,41	1 405,00	1 405,00	Згідно з інформацією компанії, у 2016 році сума рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення у розмірі 203,59 тис. грн (сума розбіжностей) була погашена шляхом продажу майна компанії, яке перебувало в податковій заставі. У зв'язку з тим, що інформація про продаж майна надійшла до компанії після закриття фінансового 2016-го року, відповідна сума податку була відображена у звітності компанії за 2017-ий рік. Натомість, ДПС не врахувала цю суму в інформації за 2017-ий рік. Корегування даних компанії не здійснювалося
8	АТ «Укртрансгаз»	492,92	-	-	Розбіжність виникла через те, що в компанії не ведеться окремий бухгалтерський облік платежу «Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення» (один з видів рентної плати, що були визначені як суттєві і підлягали звірці), і цей платіж був відображений в рядку платежу «Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, інші види діяльності», що не підлягав звірці. Корегування даних компанії не здійснювалося

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
9	АТ «Укртранснафта»	14,27	12,00	14,27	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через округлення сум сплати рентної плати за користування надрами в розрізі регіонів. Компанія здійснила корегування первинних даних

21.4 Податок на додану вартість (ПДВ) з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	НАК «Нафтогаз України»	9 322 610,90	9 306 176,00	9 322 611,00	Компанія помилково не включила в свої дані суму ПДВ, сплаченого за попередній період, та штрафні санкції. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ПАТ «Укрнафта»	2 835 859,78	2 880 427,50	2 836 056,70	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія включила в загальну суму сплаченого ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) платежі від спільної діяльності (угоди про спільну діяльність), що під час звірки не враховувались у загальній сумі надходжень від компанії; 2) компанія в загальну суму сплаченого ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) не включила суму, що була погашена за рахунок переплати з ПДВ, а не сплачена грошовими коштами, при цьому дані ДПС включали це зарахування. Компанія здійснила корегування первинних даних
3	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	399 745,91	396 159,57	396 159,57	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що компанія вказала суму ПДВ, фактично зараховану на рахунок компанії у системі електронного адміністрування ПДВ, а дані ДПС включають суму ПДВ відповідно до податкових декларацій. Корегування даних компанії не здійснювалося
4	ТОВ «Надра-Геоінвест»	56 932,37	61 790,00	61 790,00	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що компанія вказала суму ПДВ, фактично зараховану на рахунок компанії у системі електронного адміністрування ПДВ у 2017 році, а дані ДПС включають суму ПДВ відповідно до податкових декларацій. Корегування даних компанії не здійснювалося
5	АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	31,53	-	31,53	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму сплати ПДВ не включила суму штрафу і в запиті показала її в рядку «Інші». Компанія здійснила корегування первинних даних

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
6	ДП «Селидіввугілля»	17 746,58	23 336,00	23 336,00	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що до загальної суми сплаченого ПДВ компанія включила суму субвенції з Державного бюджету згідно з Постановою КМУ від 18.05.2017 р. № 332 (щодо погашення різниці в тарифі з теплопостачання населенню) та згідно з договором № 5/332/5 від 15.12.2017 р., за рахунок якої було погашено зобов'язання з ПДВ. Корегування даних компанії не здійснювалося
7	АТ «Укртрансгаз»	4 296 620,57	4 345 511,00	4 345 511,00	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що: 1) компанія включила в свої дані суму податку, погашену за рахунок переоплати (надмірно сплачені кошти у попередніх періодах), а дані ДПС цього не враховували; 2) компанія не включила до загальної суми сплаченого ПДВ штрафні санкції (їх було включено в рядок «Штрафи» в річному звіті про сплату податків та інших платежів, що надсилався компаніям в процесі опитування). Корегування даних компанії не здійснювалося
8	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	21 707,14	21 706,00	21 707,14	Розбіжність виникла через те, що компанія здійснила заокруглення окремо взятих платежів ПДВ (помісячно) до цілого значення. Обсяг розбіжностей не був суттєвим згідно з прийнятим порогом суттєвості. Компанія здійснила корегування первинних даних

21.5 Бюджетне відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) грошовими коштами

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	(61 594,59)	(65 269,00)	(61 594,59)	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що компанія помилково включила в загальну суму бюджетного відшкодування ПДВ суму надмірно сплачених грошових зобов'язань з ПДВ, повернутих з бюджету на електронний рахунок компанії в порядку, встановленому п. 43.4 ¹ ПКУ. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ТОВ «Єривівський гірничо-збагачувальний комбінат»	(657 565,00)	-	(657 565,00)	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень причин виникнення розбіжностей
3	АТ «Укртранснафта»	-	(534,00)	-	Згідно з інформацією компанії, вона надала дані окремо за двома платежами (ПДВ і бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами), а дані ДПС становили суму цих платежів. Компанія здійснила корегування первинних даних

21.6 Податок на додану вартість (ПДВ) з ввезених на територію України товарів

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	АТ «Укргазвидобування»	270 351,84	275 176,00	270 352,00	У зв'язку з технічними причинами компанія не вказала дані щодо всіх платежів в опитувальній формі. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	НАК «Нафтогаз України»	11 314 182,40	-	11 314 182,00	Компанія не включила суму сплаченого податку з технічних причин (ця позиція була відсутня в розділі щодо стану розрахунків з бюджетом в електронному кабінеті). Компанія здійснила корегування первинних даних
3	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	167 345,54	-	167 345,54	Розбіжність виникла через те, що компанія заповнила форму анкети минулих років, у якій не було окремо виділено ПДВ з ввезених на територію України товарів
4	ТОВ «Надра-Геоінвест»	-	1 183,00	1 183,00	Згідно з інформацією компанії, вона вказала суму, що була фактично сплачена у 2017 році на рахунки Київської міської митниці ДПС і відображена в деклараціях з ПДВ у рядку 11.1 декларації. Корегування даних компанії не здійснювалося
5	ПП «Нордік»	6 682,82	-	6 682,82	Розбіжність виникла через те, що компанія помилково не включила ПДВ з ввезених на територію України товарів в анкету, що надсилалась компаніям для проведення звірки. Компанія здійснила корегування первинних даних
6	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	4 195 843,35	4 201 975,00	4 195 843,00	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
7	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	41 252,24	-	41 252,00	Розбіжність виникла через те, що компанія помилково включила суму сплаченого ПДВ з ввезених на територію України товарів в категорію «Інші» в анкеті, що надсилалась компаніям для проведення звірки. Компанія здійснила корегування первинних даних
8	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	10 318,15	-	15 163,00	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що зі ввезених на територію України товарів у 2017 році

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
					вона не сплачувала ПДВ на відповідний казначейський рахунок на пряму, а перераховувала авансові внески на депозитний рахунок Митниці Державної фіскальної служби України, з якого відповідні суми ПДВ були списані до державного бюджету. Компанія здійснила корегування первинних даних
9	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	354 567,37	-	355 332,37	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
10	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	130 237,12	-	130 237,59	Розбіжність виникла через те, що компанія заповнила минулорічну форму анкети, що надсилалася компаніям для проведення звірки, в якій не було окремо вказано ПДВ з ввезених на територію України товарів. Компанія здійснила корегування первинних даних
11	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	49 561,22	6,90	49 561,22	Згідно з інформацією компанії, сума сплаченого ПДВ з ввезених на територію України товарів, що вказана ДПС, не відображається в електронному кабінеті компанії, а відображена в рядку 11.1 декларації з ПДВ за 2017 рік «Ввезені на митну територію України товари, необоротні активи за основною ставкою». Компанія здійснила корегування первинних даних
12	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	31 781,99	-	30 171,53	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень причин виникнення розбіжностей. Після здійснення корегувань обсяг розбіжностей між даними держави і даними компанії зменшився, але залишився суттєвим згідно з прийнятим порогом суттєвості
13	АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	11 634,29	-	11 634,29	Розбіжність виникла через те, що сума ПДВ з ввезених на територію України товарів не була сплачена компанією на відповідний казначейський рахунок на пряму. Натомість авансові внески (у тому числі ввізний ПДВ) перераховувалися на депозитні рахунки митних органів, звідки відповідні суми ПДВ були списані до державного бюджету.

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
					Компанія здійснила корегування первинних даних
14	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	94 532,04	-	97 406,20	Згідно з інформацією компанії, вона не вказала суму сплаченого ПДВ з ввезених на територію України товарів через те, що по цьому платежу у компанії відсутній особовий рахунок в ДПС, та компанія здійснює взаємодію з митними органами через брокера. Розрахунок по цьому платежу відбувався через брокера і був оплачений брокером. Компанія здійснила корегування первинних даних
15	ДП «Львіввугілля»	255,72	-	255,72	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень

21.7 Плата за землю

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	158 758,88	154 658,00	158 803,00	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія помилково не включила в загальну суму плати за землю платежі від одного з підрозділів компанії (ПрикуБР), що перебував у стані реорганізації - злиття з іншим підрозділом; 2) компанія в загальну суму плати за землю не включила суму, що була погашена за рахунок зарахування, а не сплачена грошовими коштами, при цьому дані ДПС включали це зарахування. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	2 092,50	1 937,80	1 937,80	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що її дані включають тільки суму сплати орендної плати з юридичних осіб, а дані ДПС, окрім коштів з орендної плати з юридичних осіб, включають плату за встановлення земельного сервіту, що у 2017 році теж відображалась на особовому рахунку «Оренда плата з юридичних осіб». Корегування даних компанії не здійснювалося
3	ТОВ «Куб-газ»	708,91	708,91	708,91	Між даними держави і даними компанії щодо загальної суми плати за землю розбіжності не були виявлені, але компанія помилково вказала суму сплати орендної плати з юридичних осіб як суму сплати земельного податку з юридичних осіб. Компанія здійснила корегування даних, хоча загальна сума не змінилася
4	ТОВ «Системойнженерінг»	6,05	-	6,05	Розбіжність виникла через те, що дані компанії включають тільки суму сплати орендної плати з юридичних осіб, а дані ДПС, окрім коштів з орендної плати з юридичних осіб, включають плату за встановлення земельного сервіту, що в обліку компанії відображається як оплата послуг. Компанія здійснила корегування первинних даних
5	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	71 487,47	-	71 824,36	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
6	ДП «Селидіввугілля»	130,44	152,00	131,00	Розбіжність виникла через те, що компанія в загальну суму плати за землю помилково включила інший платіж (код бюджетної класифікації 22080100). Компанія здійснила корегування первинних даних
7	ДП «Львіввугілля»	702,37	635,00	702,36	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
8	АТ «Укртрансгаз»	57 724,58	57 625,00	57 625,00	Згідно з інформацією компанії, суми відображені відповідно до даних бухгалтерського обліку компанії. Корегування даних компанії не здійснювалося

21.8 Екологічний податок

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	НАК «Нафтогаз України»	-	3,00	-	Компанія помилково включила в загальну суму сплаченого екологічного податку рентну плату за спеціальне використання води. Компанія здійснила корегування первинних даних
2	ПАТ «Укрнафта»	10 037,50	9 482,70	9 946,10	Розбіжність виникла через те, що компанія включила в свої дані щодо сплаченого екологічного податку тільки ту суму, яка фактично була сплачена грошовими коштами і не включила суму податкового зобов'язання, погашеного за рахунок переоплати. При цьому, дані ДПС включали цю суму переоплати. Компанія здійснила корегування первинних даних
3	ТОВ «Системойнженерінг»	4,18	3,00	4,18	Розбіжність виникла через те, що компанія помилково надала невірну суму сплати екологічного податку. Компанія здійснила корегування первинних даних
4	ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	292,99	118,00	118,00	Згідно з інформацією компанії, вона в загальну суму сплаченого екологічного податку у 2017 році не включила суму, яка була погашена за рахунок продажу майна, що перебувало у податковій заставі. У зв'язку з тим, що інформація про зазначену реалізацію надійшла пізніше, сплата у сумі 174,99 тис. грн (сума розбіжностей) буде відображена компанією у 2018 році. Корегування даних компанії не здійснювалося

21.9 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	382 078,20	-	382 078,20	Компанія скорегувала первинні дані без детальних пояснень

21.10 Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	АТ «Укргазвидобування»	674 704,63	675 028,70	674 741,70	У зв'язку з технічними причинами компанія не вказала дані щодо всіх платежів в опитувальній формі. Компанія здійснила корегування первинних даних.
2	ПАТ «Укрнафта»	552 876,85	527 194,60	553 064,60	Розбіжність виникла через те, що: 1) компанія помилково не включила в загальну суму сплати ЄСВ платежі від підрозділів компанії (ПрикуБР, ОУБР, УАС, ЦНЕД), що в 2017-2018 роках перебували у стані реорганізації; 2) компанія помилково включила невірну суму сплати ЄСВ апаратом управління. Компанія здійснила корегування первинних даних
3	ТОВ «Надра-Геоінвест»	308,94	269,00	269,00	Згідно з інформацією компанії, розбіжність виникла через те, що вона в загальну суму сплаченого ЄСВ включила тільки ту частину ЄСВ, що була нарахована на заробітну плату працівників компанії, а ДПС включила в загальну суму також ЄСВ, нарахований за цивільно-правовими договорами. Корегування даних компанії не здійснювалося
4	ДП «Львіввугілля»	170 719,80	169 553,00	170 719,80	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
5	ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	103 334,14	102 157,00	102 157,00	Згідно з інформацією компанії, через певні складнощі технічного і правового характеру сплата ЄСВ у розмірі 1 177,14 тис. грн (сума розбіжностей) не була відразу зарахована органами ДПС в рахунок погашення боргованості з ЄСВ і до лютого 2017 року обліковувалася як невизначений платіж. У звітності підприємства ця операція була відображена у 2016 році. Корегування даних компанії не здійснювалося
6	АТ «Укртрансгаз»	775 925,06	804 989,00	793 378,00	Компанія скорегувала первинні дані, після чого розбіжності між даними компанії і ДПС залишилися. Фінальні дані компанії відображені згідно з даними її бухгалтерського обліку

21.11 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	127 790,31	-	-	Компанія не надала уточнення щодо платежу. Корегування даних компанії не здійснювалося
2	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	18 218,48	-	18 218,48	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
3	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	18 715,20	-	18 715,20	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
4	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	237 265,86	-	237 266,00	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
5	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	14 373,89	-	14 374,00	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
6	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	71 007,63	-	71 007,63	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
7	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	131 636,57	-	131 636,57	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
8	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	1 898,60	-	1 898,60	Компанія здійснила корегування первинних даних без детальних пояснень
9	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	14 723,68	-	-	Компанія не надала уточнення щодо платежу. Корегування даних компанії не здійснювалося

22 Додаток 14. Перелік вугільних шахт, що знаходяться на тимчасово непідконтрольній території

№ п/п	Назва шахти	У власності держави / приватній власності	Місце розташування
	ДП ДВЕК		Донецька область
1	Шахта ім. Челюскінців	державна	
2	Шахта Жовтневий рудник	державна	
3	Шахта ім.Е.Т.Абакумова	державна	
4	Шахта ім.М.І.Калініна	державна	
5	Шахта Трудівська	державна	
6	Шахта ім.О.О.Скочинського	державна	
	ДП Макіїввугілля		Донецька область
7	Шахта ім.В.М.Бажанова	державна	
8	Шахта Холодна Балка	державна	
9	Шахта Калинівська-Східна	державна	
10	Шахта Бутівська	державна	
11	Шахта Чайкіно	державна	
12	Шахта ім. В.І. Леніна	державна	
13	Шахта ім. С.М. Кірова	державна	
14	Шахта Ясинівська-Глибока III гр. ⁶⁹²	державна	
15	Шахта Північна	державна	
	ДП Артемвугілля		Донецька область
16	Шахта ім. М.І. Калініна	державна	
17	Шахта ім. К. Румянцева	державна	
18	Шахта ім. В.І. Леніна	державна	
19	Шахта ім. А.І. Гайового	державна	
	ДП Орджонікідзевугілля		Донецька область
20	Шахта Енакіївська	державна	
21	Шахта ім.Карла Маркса	державна	
22	Шахта Полтавська	державна	
23	Шахта Вуглегірська	державна	
24	Шахта Булавінська	державна	
25	Шахта Ольховатська	державна	
	ДП Шахтарськантрацит		Донецька область
26	Шахта Іловайська	державна	
27	Шахта ім. XVII партз'їзду	державна	
28	Шахта ім. С.П. Ткачука III гр.	державна	
29	ШАХТА Шахтарська-Глибока	державна	
	ДП Торезантрацит		Донецька область
30	Шахта ім. Л.І. Лутугіна	державна	
31	Шахта Волинська	державна	
32	Шахта Прогрес	державна	
33	Шахта ім. К.І. Кисільова III гр.	державна	
	ДП Сніжнеантрацит		Донецька область
34	Шахта Ударник	державна	
35	Шахта Зоря	державна	

⁶⁹² Шахти III групи - підприємства, які знаходяться на стадії підготовки до ліквідації. Видобуток вугілля припинено, але вони ще знаходяться в робочому стані.

36	<i>ДП «Шахта ім. М. Горького» III гр.</i>	державна	Донецька область
37	<i>ДП «Шахта №17-17-біс» III гр.</i>	державна	Донецька область
38	<i>ДП «Шахта «Моспінська» III гр.</i>	державна	Донецька область
39	<i>ДП «Шахта «Лідієвка» III гр.</i>	державна	Донецька область
40	<i>ДП «Шахта №13-біс» III гр.</i>	державна	Донецька область
41	<i>ДП «Шахта «Північна» III гр.</i>	державна	Донецька область
42	<i>ПАТ «Шахта ім. О.Ф. Засядька»</i>	приватна	Донецька область
43	<i>ПАТ «ОП «Шахта «Жданівська»</i>	приватна	Донецька область
	ДП «Луганськвугілля»		Луганська область
44	Шахтоуправління Луганське	державна	
45	Шахта Лутугінська	державна	
46	Шахта Черкаська	державна	
47	Шахта ім.Артема	державна	
48	Шахта Никонор-Нова	державна	
49	Шахта Фащевська	державна	
50	Шахта ім.ХІХ з'їзду КПРС	державна	
51	Шахта Вергельовська Нова	державна	
	ДП «Донбасантрацит»		Луганська область
52	Шахта Княгининська	державна	
53	Шахта Краснолучська	державна	
54	Шахта Новопавлівська	державна	
55	Шахта Хрустальська	державна	
56	Шахта Міусинська	державна	
57	Шахта ім.г."Ізвестія"	державна	
58	Шахта Краснокутська	державна	
59	Шахта Крепинська III гр.		
	ДП «Антрацит»		Луганська область
60	Шахта Партизанська	державна	
61	Шахта Комсомольська	державна	
	ДП «Первомайськвугілля»		Луганська область
62	Шахта Первомайська	державна	
63	Шахта Ломоватська	державна	
64	Шахта Первомайська-Західна	державна	
65	ПАТ «Шахта «Білоріченська»		Луганська область
	ПАТ «Шахтоуправління «Донбас»	державна	Донецька область
66	Шахта Щегловська-Глибока	державна	
67	Шахта Комунарська	державна	
68	ДП «Шахта «Комсомолец» III гр.	державна	Донецька область
69	ТДВ «ОП «Шахта Путилівська»	приватна	Донецька область
70	ПрАТ «ДТЕК Комсомолец Донбасу»	приватна	Донецька область
	ТДВ «ОП «Шахтоуправління Благовіщенське»		Донецька область
71	Шахта Чапаєва	приватна	
72	Шахта ім. 1 Травня	приватна	
73	Шахта Тернопільська	приватна	
74	ТОВ «Шахта «Рассвет-1»	приватна	Донецька область
	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»		Луганська область
75	Шахта N 2 ім.Ф.Е.Дзержинського	приватна	
76	Шахта №1-2 Ровеньківська	приватна	
77	Шахта №2 Луганська	приватна	
78	Шахта ім.Космонавтів	приватна	
79	Шахта ім.М.В.Фрунзе	приватна	

80	Шахта ім.В.В.Вахрушева	приватна	
81	Шахта N 81 Київська	приватна	
	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»		Луганська область
82	Шахта Червоний партизан	приватна	
83	Шахта Довжанська-Капітальна	приватна	
84	Шахта Центроспілка	приватна	
85	Шахта ім.Я.М.Свердлова	приватна	
86	Шахта Харківська	приватна	
	ПрАТ «Краснодонвугілля»		Луганська область
87	Шахта Молодогвардійська	приватна	
88	Блок ім. 50-річчя СРСР	приватна	
89	Шахта ім.М.П.Баракова	приватна	
90	Шахта Суходільська-Східна	приватна	
91	Шахта Самсонівська-Західна	приватна	
92	Шахта Дуванна	приватна	
93	Шахта Горіхівська	приватна	
94	ТОВ «Шахта «Садова»	приватна	Луганська область
95	ДП «Шахта № 4-21» III гр.	державна	Донецька область

23 Додаток 15. Відповідність Звіту ІПВГ України вимогам Стандарту

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
2.1	<p>Опис нормативного та фіскального регулювання видобувних галузей, а також основні напрямки реформування представлені в Розділі 6 Звіту, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин, у тому числі нормативні акти у сфері оподаткування видобувних галузей – Розділ 6.1 • Функції та повноваження органів державної влади – Розділ 6.2, Додаток 5 • Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2017 році – Розділ 6.3 • Регулювання державної участі у видобувних галузях – Розділ 6.4 • Фіскальний режим, у тому числі інформація про податкові надходження до бюджетів різних рівнів (податкова децентралізація) – Розділ 6.5 • Регуляторний режим – Розділ 6.6, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> ○ Огляд спеціальних дозволів на користування надрами – Розділ 6.6.2 • Огляд договорів у видобувних галузях та інших договорів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин – Розділи 6.6.4 та 6.6.5
2.2	<p>У Розділі 6.6.2 описана процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами (в тому числі щодо видів користування надрами, на які надаються дозволи, процедур та порядку одержання дозволів, критеріїв, за якими надаються дозволи тощо).</p> <p>Інформація щодо аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, які відбулися в 2017 році, та переможців цих аукціонів наведена у Додатку 8.</p> <p>Інформація щодо чинних та запланованих реформ з питань надання спеціальних дозволів наведена в Розділі 6.3.</p>
2.3	<p>Інформація про реєстр спеціальних дозволів на користування надрами та відомостей, доступних у такому реєстрі, наведена у Розділі 6.6.1.</p>
2.4	<p>Інформація про договори у видобувних галузях та вимоги щодо їх оприлюднення, в тому числі відомості про укладені договори та конкурсів на укладення нових договорів (де застосовно), інформація щодо оподаткування діяльності за такими угодами наведена в Розділах 6.6.4 та 6.6.5.</p> <p>Інформація щодо реформ з питань оприлюднення договорів у видобувних галузях наведена в Розділі 6.3.</p>
2.5	<p>Інформація про державну політику розкриття інформації щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) компаній видобувних галузей, а також відомості про таких осіб, що містяться в Єдиному державному реєстрі, викладені в Розділі 6.6.3.</p> <p>Інформація про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) підзвітних організацій відповідно до Єдиного державного реєстру наведена в Додатку 6.</p>
2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Пояснення ролі державних підприємств в видобувних галузях (вимога 2.6 а) І.) – Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.1, 5.6.1, 5.7.1, 5.8.1, 5.9.1 • Правила, що регулюють взаємовідносини між державними підприємствами і державою (вимога 2.6 а) І.) – Розділ 6.4 • Практика взаємовідносини між державними підприємствами і державою (вимога 2.6 а) І.): <ul style="list-style-type: none"> – інформація про нерозподілений прибуток, реінвестиції і зовнішнє фінансування – Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 6.4.1.2

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
	<ul style="list-style-type: none"> – інформація про дивіденди - <i>Розділ 6.4.3, Розділ 7.5.1, Додаток 10 (розділ 18.9)</i> • Участь держави і державних підприємств у статутному капіталі видобувних компаній (вимога 2.6 а) II.): <ul style="list-style-type: none"> – частка держави в статутному капіталі видобувних підприємств - <i>Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1</i> – обсяг відповідальності держави за зобов'язання видобувних компаній - <i>Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 6.4.1.3</i> – кредити і державні гарантії за позиками - <i>Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 6.4.4.3</i> • Фінансова звітність та висновки незалежного аудитора видобувних компаній державного сектору економіки (вимога 2.6 б)) - <i>Додаток 12</i> <p>Інформація щодо участі держави у видобувних галузях міститься в Розділі 6.4 Звіту, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначення «підприємств, що перебувають у власності держави» (SOE), фінансування їх діяльності та відповідальність держави за покриття витрат таких підприємств - <i>Розділ 6.4.1</i> • Державна політика у сфері управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки, в тому числі чинні та заплановані реформи у сфері державного управління - <i>Розділ 6.4.2</i> • Огляд видів платежів підприємств із державною участю на користь держави - <i>Розділ 6.4.3</i> • Огляд видів платежів держави на користь підприємств із державною участю (в тому числі заходи державної підтримки та державної допомоги) - <i>Розділ 6.4.4</i> • Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю - <i>Розділ 6.4.5.</i> <p>Характеристика відповідальності держави за покриття витрат підприємств, що перебувають у власності держави (SOE), викладена в наступних розділах Звіту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6.4.1.3 (щодо відповідальності за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у власності держави) • 6.4.4 (щодо деяких заходів державної підтримки) • 6.6.4 та 6.6.5 (щодо ролі та відповідальності держави в рамках УРП та ДСД відповідно) • Відомості щодо аудиту та розкриття фінансової звітності підприємств, які перебувають у власності держави (SOE), викладені в <i>Розділі 4.3.</i> <p>Якщо в тексті не вказано інше, контекстна інформація, зокрема щодо участі держави у видобувних галузях, стосується лише компаній, які було визначено як суттєві та включено до сфери звірки платежів на користь держави (<i>Додаток 2</i>)</p>
3.1	Інформація щодо суттєвих розвідувальних робіт наведена в кожному <i>розділі</i> , присвяченому окремій галузі, а саме: <i>5.1.3, 5.2.3, 5.3.3, 5.4.3, 5.5.3, 5.6.3, 5.7.3, 5.8.3.</i>
3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Інформація щодо запасів корисних копалин наведена в <i>Розділі 5</i>, а саме: <i>5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2, 5.7.2, 5.8.2, 5.9.2.</i> • Інформація щодо обсягів видобування (в натуральних одиницях) корисних копалин наведена в <i>Розділі 5</i>, а саме: <i>5.1.4, 5.2.4, 5.3.4, 5.4.4, 5.5.4, 5.6.4, 5.7.4, 5.8.4, 5.9.4.</i> • Інформація щодо вартості видобутих корисних копалин наведена в <i>Розділі 5.10.1.1</i>
3.3	Інформація щодо експорту та імпорту наведена в <i>Розділі 5</i> , а саме: <i>5.1.5, 5.2.6, 5.3.5, 5.4.5, 5.5.5, 5.6.5, 5.7.5, 5.8.5, 5.8.5.</i> В офіційній статистиці відсутня дезагрегована інформація про експорт та імпорт корисних копалин, які охоплювались Звітом ІПВГ 2017 в розрізі областей України.

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
4.1	<p>Інформація щодо податків та інших доходів держави від видобувних галузей представлена в Розділі 7, а також в Додатках 10, 11.</p> <p>Інформація щодо податкових та інших доходів держави від всіх компаній видобувних галузей (тих, що підлягали звірці, і тих, надходження від яких були визначені як несуттєві) за всіма видами платежів доступна на сайті http://eiti.org.ua/, https://menr.gov.ua/, https://data.gov.ua/</p>
4.2	<p>В Україні механізми передачі частини видобутої продукції на користь держави не використовуються. Це було закріплено в рішенні БГЗО від 22.11.2019 року. При цьому, в анкетах для видобувних компаній були включені відповідні запитання і за результатами анкетування не було виявлено фактів передачі частки прибутків видобувних компаній на користь держави.</p>
4.3	<p>В Україні механізми бартерних та інфраструктурних угод з державою не використовуються. Це було закріплено в рішенні БГЗО від 22.11.2019 року. При цьому, в анкетах для видобувних компаній були включені відповідні запитання і за результатами анкетування не було виявлено фактів бартерних угод між видобувними компаніями і державою.</p>
4.4	<p>Інформація щодо транспортування нафти та газу, в т.ч. транзитної діяльності, наведена в Розділі 5.2.5.</p> <p>Доходи від транспортування розкрито в Розділі 5.2.5 частково через відсутність повної і дезагрегованої інформації від компаній.</p> <p>Дані про маршрути (вимога 4.4 І.) не можуть бути розкриті через технічні особливості функціонування газо- та нафтотранспортної системи в Україні.</p>
4.5	<ul style="list-style-type: none"> • Інформація про трансфертні платежів (дотації, субсидії, субвенції) від держави видобувним компаніям державного сектору економіки - Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 6.4.4 • Інформація про дивіденди видобувних компаній державного сектору економіки на користь держави - Розділ 5.2.1 (дивіденди дочок НАК «Нафтогаз»), Розділ 7.5.1 (загальні результати звірки), Додаток 10 (розділ 18.9) (детальні результат звірки в розрізі кожної видобувної компанії, яка сплачувала дивіденди в 2017 році) • Взаємовідносини між державою і державними підприємствами в рамках угод про спільну діяльність, концесійних договорів, угод про розподіл продукції - Розділи 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1 • Платежі від видобувних компаній на користь державних підприємств були визначені несуттєвими та не підлягали розкриттю у Звіті ІПВГ за 2017 рік згідно з рішенням БГЗО від 6.09.2016 року <p>За результатами опитування випадків надання підзвітними SOE позик на користь інших підзвітних SOE виявлено не було.</p> <p>Огляд видів платежів підприємств із державною участю на користь держави - Розділ 6.4.3</p>
4.6	<p>Згідно результатів техніко-економічної оцінки та рішень БГЗО в сферу охоплення звіту увійшло два субнаціональні платежі, інформація щодо яких наведена у відповідних розділах, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • податок на прибуток - Розділ 7.4.2, Додаток 10 (розділ 18.2) • податок на доходи фізичних осіб - Розділ 7.4.1, а також Додаток 10 (розділ 18.1); • плата за землю - Розділ 7.4.7, а також Додаток 10 (розділ 18.7); • екологічний податок - Розділ 7.4.8, а також Додаток 10 (розділ 18.8); • рентна плата за видобування корисних копалин загальнодержавного значення - Розділ 7.4.3, Додаток 10 (розділ 18.3). <p>Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів у розрізі конкретного податку / збору наведена в Розділі 6.5.</p>
4.7	<p>В Звіті представлено дезагреговану інформацію щодо доходів держави від видобувних галузей за видами платежів та конкретними компаніями (Додатки 10, 11).</p>

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
4.8	24 лютого 2020 року на засіданні EITI Board була прийнята заявка України щодо продовження до 30 червня 2020 року терміну для підготовки Звіту ІПВГ України за 2017. Звіт був опублікований в травні 2020 року. Вимога 4.8 Стандарту ІПВГ вважається виконаною.
4.9	<p>Інформація щодо процедур аудиту фінансової звітності за міжнародними стандартами наведена в Додатку 12.</p> <p>Згідно з рішенням БГЗО від 22.11.2019 року, повнота і достовірність даних підтверджується:</p> <ul style="list-style-type: none"> – З боку видобувних компаній (приватних та державних) - підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (у випадку наявності вказаного висновку), по кожній компанії. – Від державних органів - підписами вищих посадових осіб відповідного органу. Детальніше в Розділі 4.3.
5.1	Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в Розділі 6.5, Розділі 7 та Додатку 9 .
5.2	Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в Розділі 6.5, Розділі 7 та Додатку 9 .
5.3.	Опис бюджетного процесу в Україні, а також огляд вимог щодо аудиту та оцінки ефективності управління бюджетними коштами міститься в Розділі 6.7 .
6.1	<p>Інформація про витрати компаній на соціальні потреби та види квазіфіскальних витрат державних підприємств міститься в Розділах 6.6.6 та 6.6.7.</p> <p>Інформація щодо фактичних витрат видобувних компаній на соціальні та екологічні цілі наведена в Розділі 5.10.3.</p> <p>Українське законодавство не містить поняття «обов'язкових соціальних витрат видобувних компаній» та не надає переліку випадків, коли такі витрати видобувних компаній (інші, ніж сплата ЄСВ) можуть бути обов'язковими (Розділ 6.6.7).</p>
6.2	<p>Інформація про витрати компаній на соціальні потреби та види квазіфіскальних витрат державних підприємств міститься в Розділах 6.6.6 та 6.6.7.</p> <p>Інформація щодо квазіфіскальних операцій видобувних компаній наведена в Розділі 5.11.1.</p>
6.3	Інформація щодо внеску видобувних галузей в економіку країни наведена в Розділі 5.10 .

Інформація про компанію EY

EY є міжнародним лідером із аудиту, оподаткування, супроводу угод і консультування. Наші знання та якість послуг, які ми надаємо, сприяють зміцненню довіри і впевненості на ринках різних країн у всьому світі. Ми формуємо команду видатних лідерів, під чиїм управлінням наш колектив виконує взяті на себе зобов'язання. Таким чином, ми робимо суттєвий внесок у поліпшення ділового середовища в інтересах співробітників, клієнтів і суспільства в цілому.

Назва EY відноситься до глобальної організації та може відноситися до однієї чи декількох компаній, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, кожна з яких є окремою юридичною особою. Ernst & Young Global Limited - юридична особа, створена відповідно до законодавства Великобританії, - є компанією, що обмежена відповідальністю її учасників і не надає послуг клієнтам.

Дізнайтеся більше на сайті: ey.com.

Даний документ підготовлений на підставі Стандарту ІПВГ і Технічного Завдання для Незалежного адміністратора, яке було затверджено Багатосторонньою групою зацікавлених сторін в Україні. Інформація, що міститься в цьому документі, заснована на даних, наданих надкористувачами та державними органами в рамках виконання проекту. Незалежний адміністратор покладався на надані йому дані і не проводив процедур їх перевірки або оцінки на предмет повноти, точності і коректності. З усіх питань, пов'язаних з наведеними даними про платежі надкористувачів та відповідних надходжень державних органів України, необхідно звертатися до відповідних компаній та / або державних органів.

Інформація в документі призначена лише для загального ознайомлення, у зв'язку з чим вона не може бути підставою для винесення професійного судження та / або використовуватися в якості юридичних доказів.

Компанія EY не несе відповідальності за збитки або шкоду, заподіяну будь-яким особам в результаті використання відомостей, що містяться в даному документі. Особи, які тим чи іншим чином використовують інформацію, що міститься в цьому документі, роблять це на свій власний ризик.